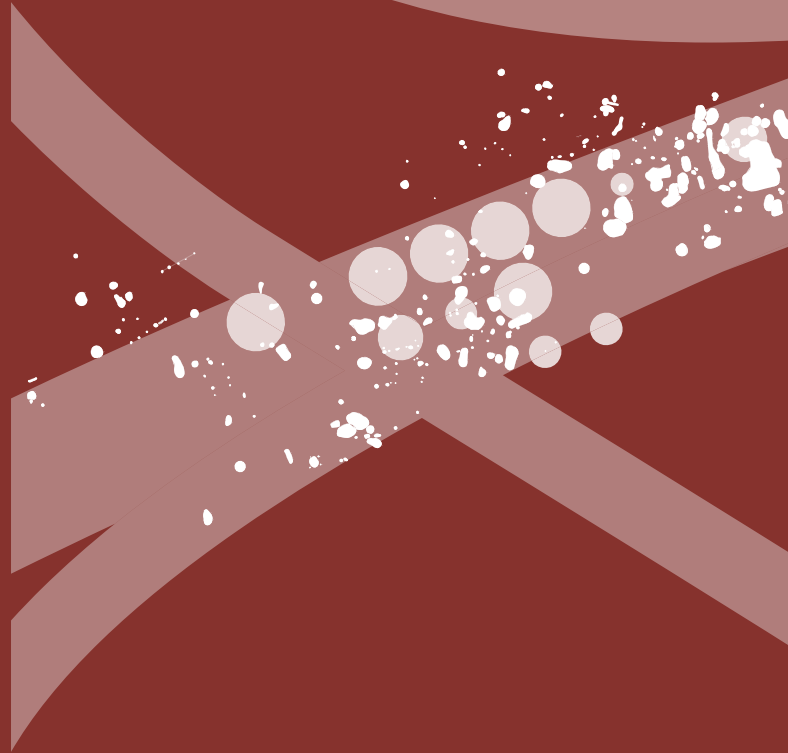

MALEČNIK

Bine Kramberger

89

Arheologija na avtocestah Slovenije

MALEČNIK

Bine Kramberger

Prispevki: Igor Rižnar, Borut Toškan, Tjaša Tolar,
Miha Murko

Uredniški odbor

- : Barbara Nadbath, glavna in odgovorna urednica
- : Bojan Djurič, strokovni svetovalec
- : Tomaž Fabec, pomočnik glavne urednice
- : Nives Zupančič, oblikovalka zbirke in likovna urednica
- : Vanja Čelin, tehnična urednica
- : Matija Črešnar, član
- : Milan Sagadin, član
- : Maša Sakara Sučević, članica
- : Katharina Zanier, članica
- : Bernarda Županek, članica

Izdajatelj

- : Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije
- : Poljanska cesta 40, SI-1000 Ljubljana

Zanj

- : Jernej Hudolin, generalni direktor

Avtor

- : Bine Kramberger
- : Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Center za preventivno arheologijo
- : Poljanska cesta 40
- : SI-1000 Ljubljana
- : bine.kramberger@zvkd.si

Ostali avtorji

- : Igor Rižnar
- : G. E. Geološke ekspertize Igor Rižnar, s.p.
- : Ulica bratov Martinec 40, SI-1000 Ljubljana
- : igor.riznar@telemach.net

- : Borut Toškan
- : Inštitut za arheologijo ZRC SAZU
- : Novi trg 2, SI-1000 Ljubljana
- : borut.toskan@zrc-sazu.si

- : Tjaša Tolar
- : Inštitut za arheologijo ZRC SAZU
- : Novi trg 2, SI-1000 Ljubljana
- : tjasa.tolar@zrc-sazu.si

- : Miha Murko
- : Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije
- : Poljanska cesta 40
- : SI-1000 Ljubljana
- : miha.murko@zvkd.si

Recenzentke

- : Martina Blečič Kavur
- : Inštitut za arheologijo in dediščino,
- : Fakulteta za humanistične študije,
- : Univerza na Primorskem
- : Titov trg 5, SI-5000 Koper

- : Zrinka Mileusić
- : Inštitut za arheologijo in dediščino,
- : Fakulteta za humanistične študije,
- : Univerza na Primorskem
- : Titov trg 5, SI-5000 Koper

- : Biba Teržan
- : Oddelek za arheologijo, Filozofska fakulteta,
- : Univerza v Ljubljani
- : Aškerčeva 2, SI-1000 Ljubljana

- : Alenka Tomaž
- : Inštitut za arheologijo in dediščino,
- : Fakulteta za humanistične študije,
- : Univerza na Primorskem
- : Titov trg 5, SI-6000 Koper

Lektorica

- : Nina Krajnc (slovenščina)

Prevajalka

- : Maja Sužnik

Oblikovanje in prelom

- : Nives Zupančič

Tehnična priprava publikacije

- : Vanja Čelin, Samo Šimenko, Danilo Cvetko

Terenske fotografije

- : Mira Strmčnik Gulič, Ivo Bizjak, Aleš Bizjak, Primož Predan

Geodetske izmere

- : Marko Milenkovič, Aleš Bizjak

Načrt najdišča

- : Mira Strmčnik Gulič, Bine Kramberger, Mihela Kajzer Cafnik, Stanko Gojkovič, Aleksandra Nestorovič, Primož Predan, Miha Murko, Vid Kmetič, Ivo Bizjak, Aleš Bizjak, Marko Milenkovič, Grega Gojkovič, Nika Veršnik, Niko Krušič, Ino Prelog, Damir Pjanič, Danilo Cvetko, Robert Lebar

Terenske risbe

- : Vid Kmetič, Nika Veršnik, Miha Murko, Primož Predan

Vektorizacija terenskih risb

- : Samo Šimenko, Niko Krušič, Ino Prelog, Damir Pjanič, Danilo Cvetko, Robert Lebar

Risbe predmetov

- : Jernej Gojkovič, Samo Ohman, Nejka Jesenič Uršič

Računalniška obdelava risb predmetov

- : Marko Reš, Tamara Strmšek

Postavitev tabel

- : Bine Kramberger

Fotografije predmetov

- : Davorin Ciglar Milosavljevič

Računalniška obdelava fotografij predmetov

- : Davorin Ciglar Milosavljevič

Spletna izdaja**Ljubljana, 2021**

Vse edicije zbirke Arheologija na avtocestah Slovenije so brezplačne.

<http://www.zvkd.si/sl/knjiznica/saas-e-knjige>

Vse raziskave je omogočil DARS, d.d.

Vsebina

1		
:	Uvod	5
2		
:	Geografski in historični oris prostora	7
3		
:	Potek arheološkega izkopavanja in stratigrafska slika	12
:	3.1 Raziskave ob vznožju Meljskega hriba leta 2002	12
:	3.2 Izkopavanja na traši avtoceste leta 2005	26
:	3.3 Nadzor na vrhu skrajnega vzhodnega obronka Meljskega hriba leta 2006	30
4		
:	Poselitev v prazgodovini	32
:	4.1 Lasinjska kultura zgodnjega eneolitika	32
:	4.2 Srednji eneolitik	40
:	4.3 Pozni eneolitik ali prehod v zgodnjo bronasto dobo	45
:	4.4 Srednja bronasta doba	46
:	4.5 Pozna bronasta in starejša železna doba	58
:	4.6 Mlajša železna doba	64
5		
:	Rimska lončenina, poselitev v zgodnjem srednjem veku, pozni srednji vek in novi vek	71
:	5.1 Rimska lončenina	71
:	5.2 Poselitev v zgodnjem srednjem veku	71
:	5.3 Poznejši srednji vek in novi vek	80
6		
:	Analize	85
:	6.1 Radiokarbonske analize	85
:	6.2 Preiskave kamnin	88
:	6.3 Rastlinski makroostanki	91
:	6.4 Raziskava živalskih ostankov	92
7		
:	Zaključek	98
8		
:	Malečnik	100
9		
:	Literatura	103

10

⋮	Katalog stratigrafskih enot <i>Bine Kramberger,</i>	
	<i>Miha Murko</i>	113
⋮	10.1 Osnovno stratigrafsko zaporedje in sterilne plasti	113
⋮	10.2 Zgodnja bakrena doba	114
⋮	10.3 Srednja bakrena doba	118
⋮	10.4 Srednja bronasta doba	119
⋮	10.5 Pozna bronasta in starejša železna doba	121
⋮	10.6 Mlajša železna doba	128
⋮	10.7 Zgodnji srednji vek	136
⋮	10.8 Pozni srednji vek in novi vek	143
⋮	10.9 Podrobneje neopredeljene jame	146

11

⋮	Katalog najdb	151
---	----------------------	------------

1 Uvod

V povezavi z gradnjo avtocestnega odseka Pesnica–Slivnica in avtocestnemu odseku pripadajoče infrastrukture je bilo med leti 1996 in 2008 v okolici mesta Maribor raziskanih vrsta arheoloških najdišč, ki bodo s celovitimi objavami v prihodnje obogatile naše vedenje o poselitvi tega prostora v različnih arheoloških in zgodovinskih obdobjih. Eno takih najdišč je tudi Malečnik, ki je objavljen v pričujoči publikaciji.

Do odkritja najdišča v Malečniku je prišlo po srečnem naključju, po terenskih pregledih februarja leta 2002, ko je mimoidoči krajan obvestil Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Maribor, o odkritju najdb med gradbenimi deli, ki so takrat potekala v Malečniku zaradi rekonstrukcije lokalne ceste.¹ Arheološka izkopavanja so potekala pod vodstvom Mire Strmčnik Gulič, ob tesnem sodelovanju s Stankom Gojkovičem in Mihelo Kajzer Cafnik (vsi iz ZVKDS, OE Maribor). V letu 2002 so v strokovni terenski ekipi sodelovali še arheolog Primož Predan ter tehnika Vid Kmetič in Ivo Bizjak, v letu 2005 arheologa Primož Predan in Aleksandra Nestorović ter tehniki Miha Murko, Nika Veršnik, Ivo Bizjak, Aleš Bizjak, Vid Kmetič, Marko Milenkovič, Grega Gojkovič in Andrej Gulič; izkopavanja leta 2006 pa so izvedli Mira Strmčnik Gulič, Stanko Gojkovič, Mihela Kajzer Cafnik in študentje arheologije.

Prvo izkopavanje v Malečniku leta 2002 se je izkazalo za posebej zahtevno, saj je bilo potrebno zaradi velike globine kulturnih plasti (arheološke ostaline so ponekod segale do globine 7,44 m) in plazovitega terena izvajati zemeljske izkope postopoma, po manjših sondah, kar je oteževalo razumevanje in dokumentiranje kompleksnega stratigrafskega sosledja plasti. Izsledki tega izkopavanja so bili že ovrednoteni v dveh poročilih (Strmčnik Gulič, Predan 2003; Strmčnik Gulič 2002), v krajšem strokovnem prispevku (Strmčnik Gulič 2003a) in v članku, objavljenem v zborniku »Od Sopota do Lengyela« (Strmčnik Gulič 2006). Ta članek se nanaša na sledove poselitve iz bakrene dobe in je bil zaradi zanimivih najdb ter ugotovljenega stratigrafskega zaporedja dveh

soslednjih eneolitiskih poselitvenih horizontov v naslednjih letih deležen precej pozornosti (npr. Velušček, Čufar 2008, 37; Šavel 2009, 109–111; Tomaž 2012, 41–42; Velušček *et al.* 2018, 33; Tiefengraber 2018, 167).²

Drugo, doslej največje arheološko izkopavanje, je potekalo v Malečniku na trasi avtoceste leta 2005 in tretje ob odkritju arheoloških ostalin ob nadzoru na trasi avtoceste leta 2006. Ti etapi sta bili zaradi bistveno manjših globin manj zahtevni. O obeh sta na voljo kratki poročili, objavljeni v periodični strokovni publikaciji Varstvo spomenikov (Kajzer Cafnik, Strmčnik Gulič 2006; Kajzer Cafnik 2007); o izkopavanjih iz leta 2005 tudi dve neobjavljeni poročili (Nestorović 2005; Predan 2005).

Pripravljanje celovite objave najdišča Malečnik je leta 2018 prevzel Oddelek za poizkopavalno obdelavo in raziskavo gradiva na ZVKDS, CPA. Pri pripravi kataloga najdb so poleg avtorja publikacije sodelovali Jernej Gojkovič in Samo Ohman, ki sta izrisala najdbe, ter Marko Reš in Tamara Strmšek, ki sta poskrbela za vektorizacijo risb najdb. Miha Murko je sodeloval pri pripravi kataloga stratigrafskih enot. Davorin Ciglar Milosavljevič je fotografiral arheološke najdbe in uredil fotografije. Danilo Cvetko, Samo Šimenko, Ino Prelog, Niko Krušič, Damir Pjanič in Robert Lebar so vektorizirali načrte posameznih jam in presekov ter pripravili arheološke načrte.

V okviru raziskave je bilo opravljenih vrsta analiz. Vzorci kosti in zoglenelih rastlinskih ostankov so bili radiokarbonsko datirani v Centro di Fisica applicata DAtazione e Diagnostica v Lecceju (CEDAD). Opredelitev rastlinskih makro ostankov je opravila Tjaša Tolar, živalskih kosti Borut Toškan (oba z Inštituta za arheologijo, ZRC SAZU), preiskave kamnin pa so delo Igorja Rižnarja (G.E., Igor Rižnar, s.p.).

Osnovna ugotovitev naših raziskav je, da je bilo območje v Malečniku obljudeno v različnih kronoloških obdobjih. Prva poselitve je iz časa lasinjske kulture zgodnjega eneolitika oz. bakrene dobe. Po krajši prekinitvi je bila lokacija ponovno obljudena v srednji bakreni dobi, nato v srednji bronasti

1 Dopolis ZVKDS, OE Maribor: št. MKC-663/03 za DARS d.d. z naslovom »Arheološko najdišče v Malečniku (deviacija Malečniške ceste 10-3, 1-23)«, z dne 14. 2. 2002 (Strmčnik Gulič, Kajzer Cafnik in Srečko Štajnbaher).

2 Avtorica risb najdb, predstavljenih v članku z naslovom »Malečnik – arheološko najdišče«, je Nejska Jesenik Uršič. Njene risbe so vključene tudi v pričujočo publikacijo.

dobi, v starejši in mlajši železni dobi, v zgodnjem srednjem veku in še enkrat v visokem srednjem veku. Med izkopavanji leta 2002 je bila odkrita tudi trasa novoveške ceste, ohranjena v več nivojih, ki jo najdemo na vojaških kartah habsburškega cesarstva.³ Vsaj ena najdba iz Malečnika (bronast kolesast obesek) je iz pozne bronaste dobe, trije kosi keramike so iz rimskega obdobja, nekaj keramičnih odlomkov iz vrhnjih plasti na ravninskem delu najdišča pa tudi iz pozne bakrene dobe oziroma začetka zgodnje bronaste dobe.

Gradivo iz Malečnika je danes v postopku inventarizacije in predaje v trajno hrambo Pokrajinskemu muzeju Maribor.

---

³ Prim. Strmčnik Gulič 2006, sl. 2 z območjem Malečnika v 18. in 19. stoletju: <https://mapire.eu/en/>.

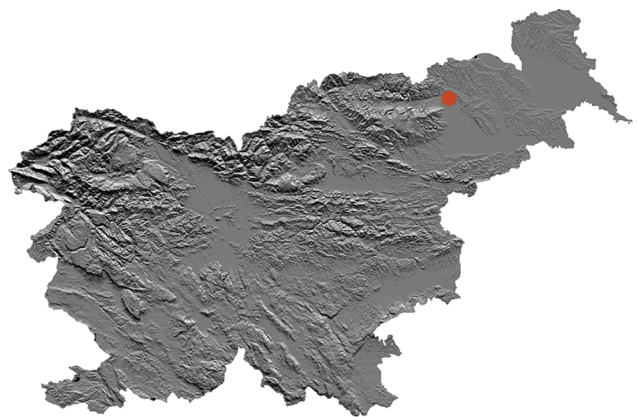
2 Geografski in historični oris prostora

Najdišče se nahaja ob reki Dravi, na njenem levem bregu, na blago padajočem terenu ob vznožju Meljskega hriba, v naselju Malečnik, slabi kilometer vzhodno od Maribora (Malečnik – Arheološko najdišče pod Meljskim hribom, EŠD: 15528; sl. 1–4; sl. 5–6: 1). Gre za območje, ki v naravno-geografskem smislu predstavlja stičišče Slovenskih goric in obsežne Dravske ravnine (sl. 1–3).

Slovenske gorice so največje gričevje v Sloveniji, zgrajeno pretežno iz neogenskih morskih usedlin, med katerimi so najstarejše spodnje miocenske usedline, odložene na metamorfno podlago: peščen lapor, peščenjak, pesek in konglomerat (Kert 1998, 580). Te kamnine so slabo sprijete in slabo odporne proti delovanju zunanjih sil, zato se na strmih pobočjih gričev pogosto sprožajo usadi. Tudi na Meljskem hribu prevladujeta slabo odporna peščen lapor in peščenjak terciarne starosti.⁴ Posledica tega in intenzivne erozije je, da ima danes južna stran hriba specifično zunanjo podobo (sl. 1).

Druga naravnogeografska enota je Dravska ravan. Gre za obsežno ravnino ob reki Dravi, ki je bila vse do leta 1941,

ko se je začela gradnja hidroelektrarne Mariborski otok, pomembna plovna pot (Žiberna 2011, 119). Dravska ravan prehaja zahodno od Maribora med Pohorjem na južni strani in Kozjakom na severni, v neizraziti naravni meji, v Dravsko dolino. Tukaj je tektonska udornina, ki jo je Drava v pleistocenu zapolnila s silikatnim prodom. Le-ta prekriva

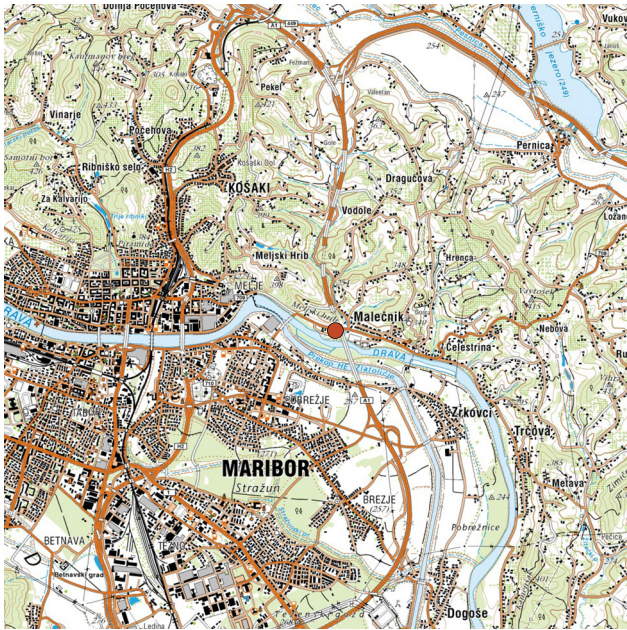

2 Geografski položaj najdišča Malečnik na DMR 100; ©GURS.

1 Pogled na Meljski hrib in Malečnik z jugovzhoda; v ospredju reka Drava, v ozadju Maribor in Pohorje (foto: M. Lavrinc).

⁴ Osnovna geološka karta SFRJ, list Maribor in Leibnitz: <http://biotit.geo-zs.si/ogk100/#>.

3 Lokacija najdišča na geografski karti, merilo 1: 100 000; vir: <http://www.geopedia.si/>.

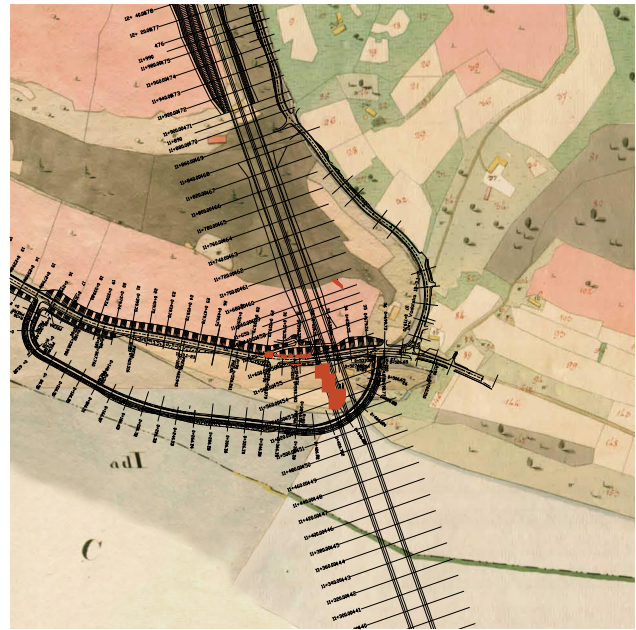
tri četrtine površja, preostali del površja pa sestavljajo glineno-ilovnati nanosi, ki so jih čez prod nanesli vodotoki iz Slovenskih goric in Pohorja (Pak 1998, 592). Vodna mreža na Dravski ravnini je zgoščena na nepropustnih glineno-ilovnatih tleh na obrobju Dravske ravnini, medtem ko je osednji prodnati del ravnine brez površinskih vodotokov (Pak 1998, 594).

Blage vzpetine ob zahodnih vznožjih Slovenskih goric so bile vedno zanimive za poselitev,⁵ ne le zaradi plovne reke Drave, ampak tudi zaradi pomembnih kopenskih poti, hkrati pa je v sistemu teh poti predstavljala reka Drava, največja reka v Sloveniji, izrazito naravno oviro, ki jo je bilo potrebno prečkati.

V zvezi z arheološkimi ostalinami iz poznega srednjega in zgodnjega novega veka, odkritimi med izkopavanjem v Malečniku, je pomembno, da se kraj v pisnih virih prvič omenja leta 1321 (Curk 1990, 116). V Malečniku je takrat že moral biti manjši zaselek. V povezavi z njim gre verjetno razumeti tudi redke, a dovolj značilne srednjeveške in zgodnjenovoveške najdbe iz različnih kontekstov, med drugim tudi iz korita ugreznjene poti, ki je vodila iz Malečnika proti vrhu Meljskega hriba.

Drugi zgodovinski podatek, ki ga je potrebno omeniti, je pomemben za razumevanje najmlajšega dela arheoloških ostalin. Iz pisnih virov vemo, da je dal okoli leta 1840 Jakob

5 Glej predvsem Pahič 1966; Pahič 1970; Pahič 1973; Pahič 1985c; Pahič 1995; Pahič 1998; Pahič 1999a; Pahič 1999b; Strmčnik Gulič 1990; Strmčnik Gulič 2001b; Teržan 1990; Teržan 1999; Teržan, Črešnar 2012.

4 Lokacija najdišča na Franciscejskem katastru, merilo 1: 10 000; podlaga AS177/M/F/M338, list A71 ter AS 177/M/F/M355, lista A71, A71J; ©Arhiv Slovenije; georeferenciran.

Felber do takrat ozko stezo med Dravo in Meljskim hribom v Malečniku prenoviti v vozno cesto. Pred tem je cestna povezava potekala iz Maribora med Sojčo in Orešjem mimo Melja in nato čez hrib v dolino Vodolskega potoka ter dalje v Malečnik, tukaj pa se je cesta cepila v tri smeri. En krak je vodil ob Dravi pod Kamenščakom proti Sp. in Zg. Dupleku ter Vumpahu (danes Vurberk), drugi čez Hrenco v Pernico ter tretji čez Ravni Križ v Ruperče in Ložane v Pesniški dolini (Curk 1990, 116).⁶ Ta podatek je pomemben zato, ker je bila med izkopavanji v Malečniku odkrita tudi novoveška prodnata cesta s kolesnicami, potekajoča ob reki Dravi iz Malečnika v smeri proti Mariboru. To cesto, ki je bila ohranjena v treh nivojih, lahko torej po vsej verjetnosti povežemo s cesto, ki jo je dal leta 1840 pod Meljskim hribom zgraditi Jakob Felber.

Preostale arheološke ostaline, odkrite med izkopavanji v Malečniku, so starejše od doslej poznanih srednjeveških in novoveških pisnih virov. Da je bila bližnja okolica Malečnika obljudena v različnih arheoloških obdobjih, je znano že dlje časa. Arheološke najdbe iz Malečnika prvi omenja Pavel Schlosser, in sicer pokrov sarkofaga iz marmorja, velikosti 87 × 86 cm (Pahič 1962, 246; ANSL 1975, 304). Iz sosednjega naselja, Celestrine, je poznan del marmornega rimskega nagrobnika (ANSL 1975, 303), iz bližnjih naselij Nebova in Metava pa omenjajo gomile iz neznanega časa (ANSL 1975, 304).

6 Glej tudi karto prve vojaške izmere Habsburške monarhije (1784-1785): <https://www.MAPIRE.eu>.

V neposredni bližini Malečnika se nahaja tudi več obsežnejših arheoloških najdišč, katerih lokacije so danes natančno poznane in vpisane v register nepremične kulturne dediščine Slovenije (INDOK MK). Najbližje najdišče se nahaja na severovzhodnem vrhu Meljskega hriba (Maribor – Arheološko najdišče Meljski hrib, EŠD: 6514; **sl. 5–6: 2**). Večkrat poseljena višinska postojanka je edina doslej ugotovljena prazgodovinska višinska naselbina na levem bregu reke Drave pri Mariboru.⁷ Prve najdbe lončenine je ob zahodnem robu vrha Meljskega hriba odkril S. Pahič (Pahič 1985a). Del najdb je bil ob odkritju opredeljen v starejšo železno in v mlajšo železno dobo. Na podlagi gradiva je Pahič dopuščal poselitev že v pozni bronasti dobi (Pahič 1985a, 214), del najdb pa je bil pripisan rimskemu obdobju (Pahič V. 1985, 231–232). V 90. letih so na Meljskem hribu izvedli sistematične površinske preglede in odkrili večjo količino najdb iz navedenih obdobjev ter tudi odlomke posod iz bakrene dobe (Kavur 2001).

Naslednje območje v bližini Malečnika, s katerega so poznane najdbe iz različnih arheoloških obdobjev, je Pobrežje, ki se nahaja na desnem bregu reke Drave. Pobrežje je med arheologi poznano predvsem po grobišču iz pozne bronzaste dobe, ki ga je leta 1952, od 1955 do 1957, leta 1964 in leta 1973 raziskoval Stanko Pahič (Maribor – Prazgodovinsko grobišče na Pobrežju, EŠD: 6181; Pahič 1972, 7; Pahič 1991, 2; **sl. 5–6: 3**), po latenskem grobu z železnim mečem in železno sulično ostjo (ANSL 1975, 304–305; glej tudi Pahič 1966; ANSL 1975, 307) ter po rimskih grobnih kamnitih spomenikih (ANSL 1975, 305, 307; Pahič 1991, 2). Manj znano je, da je bilo v okviru izgradnje avtoceste v letih 2001, 2005 in 2006 na Pobrežju raziskano novo obsežno arheološko najdišče (Maribor – Prazgodovinska naselbina na Pobrežju, EŠD: 15526; **sl. 5–6: 4**). Osrednji del tega najdišča loči od najdišča v Malečniku le reka Drava in današnji most na avtocesti. Najdišče na Pobrežju predstavlja naselje iz pozne bronzaste dobe, pripadajoče bližnjemu poznobronastodobnemu žarnemu grobišču (Pahič 1972). Med izkopavanji so bili odkriti še posamična grobova iz srednje bronzaste dobe, halštatski grob ter sledovi zgodnje slovanske poselitve in naselbinske ostaline iz rimskega obdobja (Ciglencečki, Strmčnik Gulič 2002; Strmčnik Gulič 2003c, 206–207; Kramberger, Črešnar 2021, 55–107).

V Malečniku in njegovi neposredni bližini se torej nahajajo kar tri večobdobjna arheološka najdišča, vsako z najmanj po štirimi evidentiranimi kronološkimi horizonti. Obravnavano najdišče Malečnik leži na levem bregu reke Drave (**sl. 5–6: 1**), takoj na drugi strani reke sta prazgodovinska naselbina

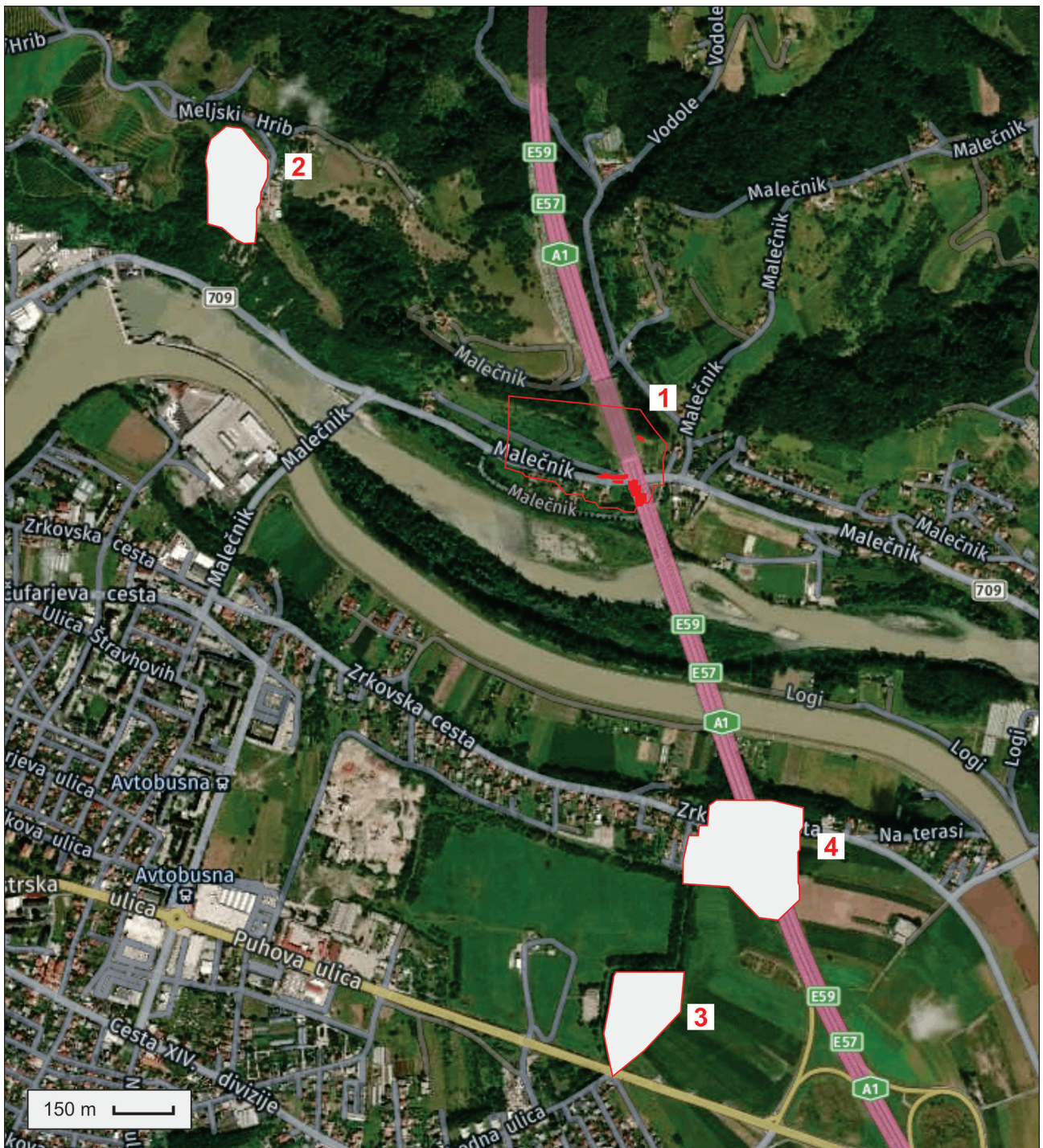
Pobrežje (**sl. 5–6: 4**) ter grobišče (**sl. 5: 3**) in nad Malečnikom višinska naselbina Meljski hrib (**sl. 5–6: 2**). Čeprav je poselitev na Meljskem hribu poznana le na podlagi najdb, pobranih s površine, lahko ugotovimo, da je bila lokacija okvirno poseljena v enakih obdobjih kot Malečnik in da je deloma podobno sosledje poselitve ugotovljeno tudi na sosednjem Pobrežju. Zaradi večkratne poseljenosti prostora v različnih obdobjih se pojavlja vprašanje, kakšni so bili razlogi za to.

B. Kavur je predvidel, da gre razloge za poselitev sosednjega Meljskega hriba v različnih arheoloških in zgodovinskih obdobjih iskati predvsem v treh naravno-geografskih determinantah. To so prehodnost območja, prehod čez reko Dravo in strateška lega hriba (Kavur 2001, 360–361). Da bi lahko bil v Malečniku prehod čez reko že v prazgodovini, je mogoče domnevati tudi na podlagi dejstva, da je geološka podlaga v strugi reke odporni lapor, kar se odraža v tem, da je reka plitvejša kot drugod in jo je posledično lažje prebroditi.⁸ Druga naravnogeografska determinanta, ki jo je predpostavil B. Kavur, je prehod v Pesniško dolino, po kateri še danes poteka pomembna prometna povezava z Lipniškim in Graškim poljem. Strateška lega Meljskega hriba pa se po njegovem kaže predvsem v tem, da gre za najbližji visok grič v bližini domnevnega prehoda čez Dravo.

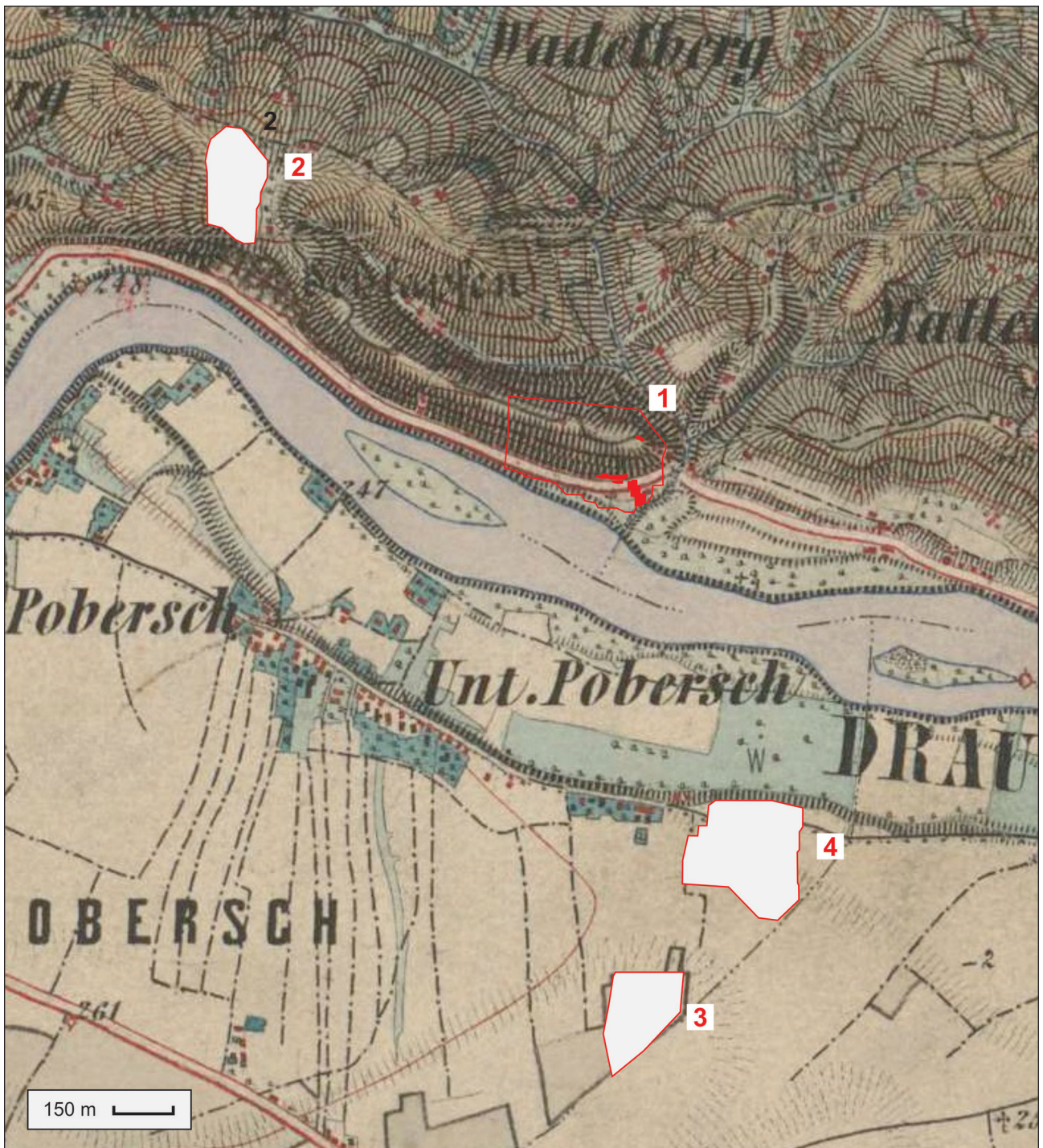
Arheološke raziskave v Malečniku pod Meljskim hribom v letih 2002, 2005 in 2006 ter na drugi strani reke Drave, na Pobrežju v letih 2001, 2005 in 2006, vsekakor podpirajo njegove domneve.

⁷ Ostali prazgodovinski višinski naselbini v okolici Maribora sta Poštela in Čreta, na vzhodnih obronkih Pohorja (Teržan 1990, 256–307, 340).

⁸ Podobno plitvo območje je bilo zaradi odporne lapornate podlage – bazalnih laporjev – verjetno tudi v okolici Mariborskega otoka oziroma Kamnice (Žiberna 2011, 123). Leta 1943 so pri gradnji elektrarne Mariborski otok v produ Drave našli dve bronasti sekiri, ki datirata v Ha B/C stopnjo, pet železnih sulic in še nekaj bronastih predmetov (Šinkovec 1996, 54; Teržan 1990, 343–344). Najdbe tudi v tem primeru nakazujejo prehod čez reko.

5 Registrirana arheološka najdišča v Malečniku in v njegovi okolici. 1. Malečnik – Arheološko najdišče pod Meljskim hribom, EŠD: 15528; 2. Maribor – Arheološko najdišče Meljski hrib, EŠD: 6514; 3. Maribor – Prazgodovinsko grobišče na Pobrežju, EŠD: 6181; 4. Maribor – Prazgodovinska naselbina na Pobrežju, EŠD: 15526; merilo 1:15 000; vir podatkov: RKD, podlaga: digitalni ortofoto posnetek, ©GOOGLE.

6 Registrirana arheološka najdišča v Malečniku in v njegovi okolici. 1. Malečnik – Arheološko najdišče pod Meljskim hribom, EŠD: 15528; 2. Maribor – Arheološko najdišče Meljski hrib, EŠD: 6514; 3. Maribor – Prazgodovinsko grobišče na Pobrežju, EŠD: 6181; in 4. Maribor – Prazgodovinska naselbina na Pobrežju, EŠD: 15526; merilo 1: 15 000; vir podatkov: RKD, podlaga: karta tretje vojaške izmere Habsburške monarhije (1869–1887), ©2019 MAPIRE.

3 Potek arheološkega izkopavanja in stratigrafska slika

Najpomembnejši del arheološkega najdišča je bil raziskan leta 2002, tik ob vznožju Meljskega hriba, zahodno od izliva Vodolskega potoka v reko Dravo (Strmčnik Gulič 2003a, 181–182; Strmčnik Gulič 2006). Od tam se najdišče širi po blago padajočem terenu proti jugu, vse do roba visoke dravske terase in ob terasi proti severozahodu, kar so pokazala izkopavanja v letu 2005 (Kajzer Cafnik, Strmčnik Gulič 2006, 86). Registrirano pa je tudi pobočje skrajnega vzhodnega dela Meljskega hriba, saj je bila tam ob gradnji avtoceste odkrita ugreznjena pot (sl. 7) (Kajzer Cafnik 2007, 128).

7 Pogled na malečniško cesto ob gradbenih delih v letu 2002; v ospredju sonda 1.

3.1 Raziskave ob vznožju Meljskega hriba leta 2002

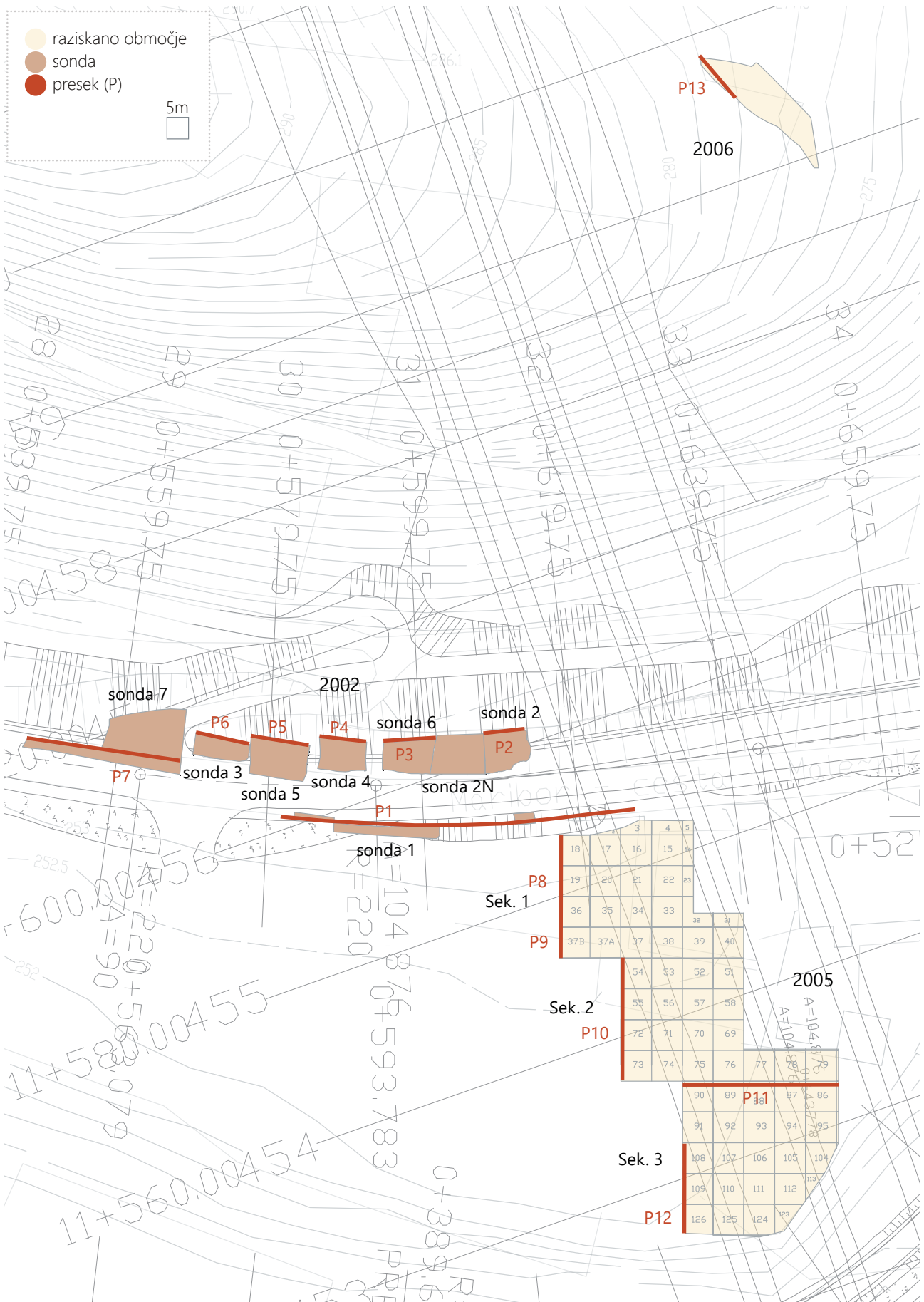
Po obvestilu o odkritju najdb ob popravilu lokalne ceste februarja leta 2002 je Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Maribor pričel v Malečniku najprej izvajati arheološki nadzor ob gradnji. Izkopavanje se je pričelo 27. 3. 2002 in zaključilo 6. 6. 2002. Pri tem je bilo na prostoru današnje lokalne ceste tik pred mostom avtoceste raziskanih skupaj 8 sond, v skupni površini 284 m² (Strmčnik Gulič 2003a, 181–182; Strmčnik Gulič 2006). Sonda 1 je bila kot edina locirana južno od Malečniške ceste. Preostale sonde so bile raziskane severno od ceste, pri čemer jih je bilo šest vezanih na zemeljske izkope za gradnjo podpornega zidu (sonde 2–6 in sonda 2N) in ena na izkop za plinovod (sonda 7). Skupna debelina plasti v sondah 2–7 je znašala 5–7,44 m,

plitvejša je bila le sonda 1, kjer je debelina raziskanih plasti znašala med 1,05 do 2,06 m (glej tudi sl. 8).

Osnovna značilnost stratigrafije v sondah 1–7 in v sondi 2N je bila menjavanje kulturnih plasti iz različnih obdobij, z nivoja katerih so bile vkopane naselbinske jame, in sterilnih plasti, ki so verjetno pretežno nastale kot posledica usadov.⁹ V sondah 2–7 in v sondi 2N so se pojavile prve arheološke ostaline šele pod 3,5 do 4,50 m debelimi nanosi. Vrhnji sloj so odstranili strojno. Sledilo je ročno izkopavanje in dokumentiranje stratigrafskih enot po posameznih fazah. Prva faza dokumentiranja v sondah je bila praviloma zgornji nivo pojavljanja kulturne plasti iz zgodnjega srednjega veka (SE 02-004), druga zgornji nivo plasti iz mlajše železne dobe (SE 02-005). Pri tem so bile odkrite plasti, jame in strukture zabeležene v tlorisu in v preseku, in sicer opisno (dnevnik in opisi na terenskih risbah ter na identifikacijskih listkih najdb), fotografsko in z izmerami (risbe jam in tlorisov na milimetrskem papirju, geodetske izmere).

Pri pregledu arhiva najdišča iz prve izkopavalne sezone v Malečniku je bilo ugotovljenih nekaj pomanjkljivosti v dokumentaciji, s katerimi se je bilo potrebno pri pripravi objave soočiti. Ker so bili pri tem narejeni določeni posegi v originalno terensko dokumentacijo, jih je potrebno izpostaviti. Prva pomanjkljivost terenske dokumentacije iz leta 2002 je bila ta, da je bilo številčenje plasti in jam zastavljeno neodvisno eno od drugega, kar ima za posledico, da se številke jam in plasti deloma podvajajo. Do dodatnega podvajanja številke je prišlo po letu 2005, saj se je tega leta med ponovnim arheološkim izkopavanjem na najdišču pričelo oštevilčevati stratigrafske enote znova, začenši s številko 001. V poizkopavalni obdelavi arhiva arheološkega najdišča in pri njegovi pripravi za objavo smo bili zato prisiljeni deloma dopolniti oznake za posamezne stratigrafske enote. To smo

9 Kulturne plasti bi po mednarodnem klasifikacijskem sistemu za poimenovanje tal predstavljale pokopana tla (Repe 2019, 22–23), medtem ko se izraz sterilna plast oz. plast sterilne zemlje pri nas uporablja za plast zemlje brez arheoloških ostankov (SSKJ, spletna izdaja). Kulturne plasti, ki nastanejo na takšen način, so za arheologe posebej dragocene, saj kažejo na prekinitev v poselitvi: odražajo spremembe v okolju, kot so klimatsko-povezane erozije in odlaganja, ki jih lahko (če vsebujejo artefakte) povežemo s kronološko-kulturnimi horizonti (npr. Pietsch, Kühn 2014).

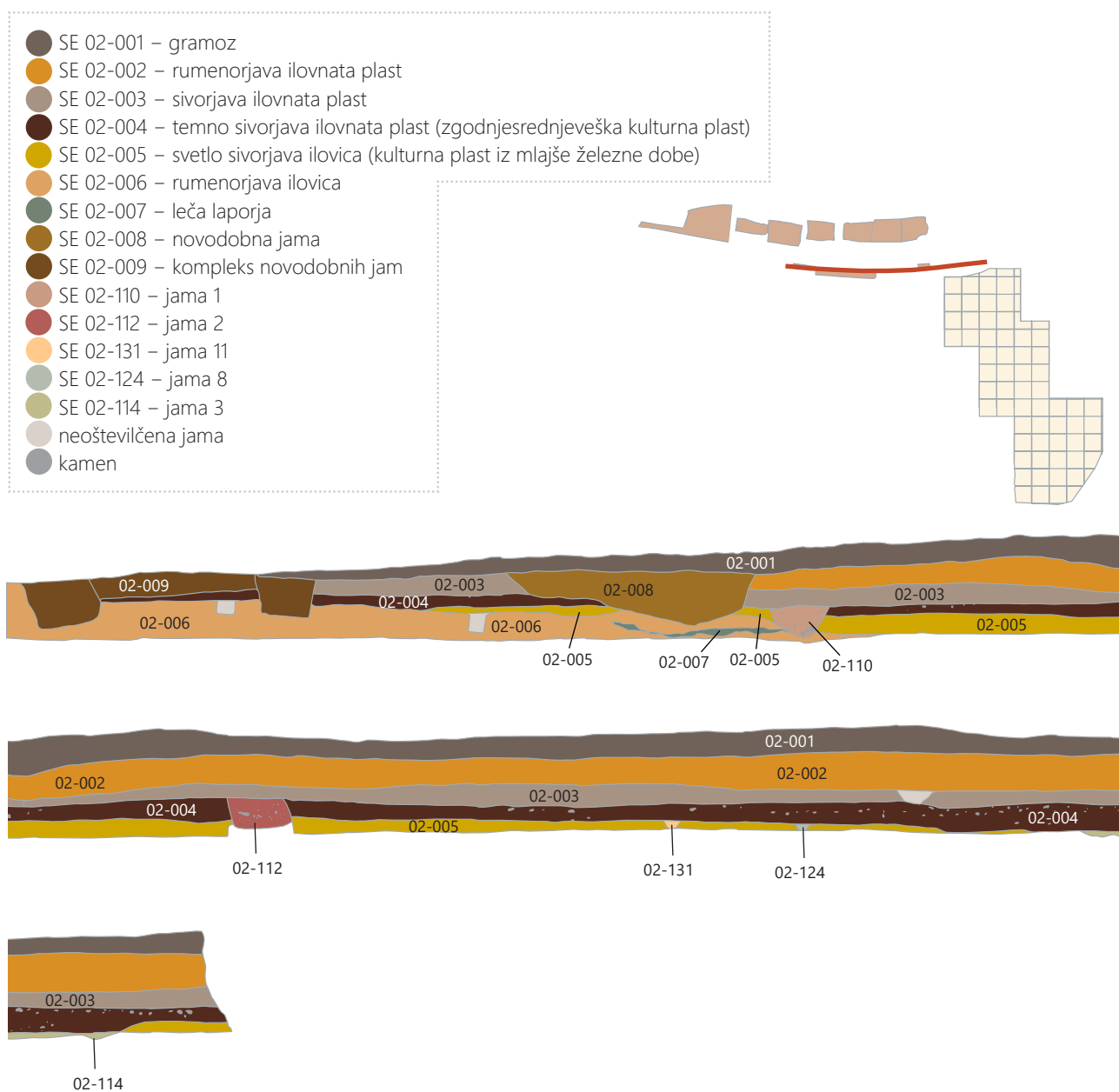
8 Malečnik, izkopavanja 2002, 2005 in 2006. Načrt najdišča s sondami, sektorji in kvadranti ter lokacijami presekov. Merilo 1: 700.

storili na način, da smo plastem, ki so bile dokumentirane med izkopavanji leta 2002, pred prvotno oznako dodali številko 02 – po letu, v katerem so se vršila izkopavanja. Tako ima na primer nekdanja plast »SE 004« iz dela najdišča, ki je bil raziskan v letu 2002, v tej publikaciji oznako »SE 02-004«, nekdanja plast z oznako »SE 005« pa »SE 02-005«. Številke jam smo obdržali, s tem da smo jim dodali posamezne oznake za vkop in zasutje/a; npr. prvotna »jama 20« ima sedaj oznako »SE 02-314/315 – jama 20«.

Druga težava glede dokumentacije, ki jo je bilo potrebno razrešiti, je, da nekatere plasti pred našim delom niso bile individualno oštevilčene. Deloma smo bili zato v poizkopalni obdelavi prisiljeni dodajati tudi povsem nove oznake

za stratigrafske enote. Pri vsaki stratigrafski enoti, ki smo jo opredelili na novo, je na to opozorjeno v opombah.

Problem terenske dokumentacije iz leta 2002 pa je tudi, da je bila lokacija najdb iz plasti na identifikacijskih listkih za beležena le opisano (npr. »srednjeveška kulturna plast« ali »sonda 3, temno rjava peščena plast« itd.), kar ima za posledico, da je za nekatere najdbe težko ugotoviti, kje so bile dejansko odkrite. Pri obdelavi arhiva arheološkega najdišča nam je s sledenjem poteka dela, fotografske dokumentacije in s kombinacijo koreliranja opisov najdb na identifikacijskih listkih s tistimi na načrtih najdišča deloma uspelo razvozlati mesto odkritja za nekatere najdbe, deloma pa je ostala lokacija najdb iz omenjenih plasti nerazrešena ali nezanesljiva. Originalni podatki na identifikacijskih listkih, iz katerih smo

9 Presek P1 (v useku ceste, pred razširitvijo območja v sondo 1; pogled proti jugu). Merilo 1 : 50.

pri obdelavi gradiva izhajali, so zabeleženi za vse primere v poglavjih »Poselitev v prazgodovini« in »Rimska lončenina, poselitev v zgodnjem srednjem veku, pozni srednji vek in novi vek«.

V nadaljevanju je predstavljena osnovna stratigrafska shema v delu najdišča prve izkopavalne sezone. Pregled začinjamo s sondo 1, ki je bila edina raziskana južno od stare malečniške ceste, nato pa sledi pregled stratigrafije po posameznih sondah glede na njihovo lego od vzhoda proti zahodu. Takšen koncept se v določeni meri ujema tudi s kronološkim redom plasti, saj so bile v najglobljem delu sonde 3 ter v sosednjih sondah 5 in 7 ugotovljene ostaline iz zgodnjega in srednjega eneolitika, v nekoliko višjem nivoju sosednje sonde 5 pa najpomembnejša jama iz srednje bronaste dobe.

Sonda 1

Sonda 1, dolžine 14 m in širine 1,2 m, je nastala z razširitvijo območja ob predhodno dokumentiranem južnem preseku gradbenega izkopa na južni strani malečniške ceste. Raziskave so potekale med 27. 3. 2002 in 5. 4. 2002 (sl. 7; sl. 8: sonda 1; sl. 9). Najprej so bili strojno odstranjeni gramoz, nasutje nekdanje (recentne) malečniške ceste, debeline 25–65 cm (SE 02-001), in več novodobnih jam (SE 02-008; SE 02-009). Strojno sta bili odstranjeni tudi z laporjem mešana rumenorjava ilovnata plast debeline do 60 cm (SE 02-002) in pod njo ležeča sivorjava ilovnata plast (SE 02-003) debeline do 45 cm. Obe plasti predstavljata domnevno sedimente usadov, ki so zdrsnili s pobočja hriba.

Južni presek gradbenega izkopa na južni strani malečniške ceste kaže, da je ilovnati plasti SE 02-003 že sledila prva kulturna plast debeline do 50 cm, ki jo lahko na podlagi značilnega drobnega gradiva okvirno opredelimo v obdobje zgodnjega srednjega veka (sl. 9: SE 02-004). V njo sta bili vkopani jama 2 (SE 02-112/113) z najdbami iz srednjega veka, latena ter zgodnjega srednjega veka in glede na opisno terensko dokumentacijo tudi zgodnjersrednjeveška jama 1 (SE 02-110/111), čeprav to na fotografiji preseka ni jasno razvidno (sl. 9: SE 02-110/111; glej tudi sl. 32).

Tik pod to plastjo se je nahajala še ena plast, označena kot druga kulturna plast (SE 02-005). Ta plast je bila za odtonek svetlejša, debeline do 39 cm. V njej so močno prevladovali odlomki latenske lončenine, zato jo pripisujemo mlajši železni dobi (sl. 9: SE 02-005).

V sondi 1 je bilo odkritih tudi več drugih naselbinskih jam (glej tudi sl. 32). Glede na podatke v terenskem dnevniku in preseku so bile jame 3–6, 8–11 in 14 vkopane v kulturno plast iz mlajše železne dobe (SE 02-005), zato jih povezujemo

z zgodnjersrednjeveško kulturno plastjo, ki se je nahajala nad njo. Starost jame 9 nakazuje v jami odkrit kos zgodnjersrednjeveške keramike, medtem ko so bili v jamah 8 in 14 najdeni posamični neznačilni prazgodovinski keramični odlomki.

Ostale jame v sondi 1 datiramo na podlagi lončenine v zgodnji srednji vek in prazgodovino. V jami 12 sta bila odlomka zgodnjersrednjeveške keramike, v jami 7 kosi neznačilne prazgodovinske keramike in odlomek zgodnjersrednjeveške keramike. Obe jami naj bi bili vkopani v kulturno plast iz zgodnjega srednjega veka, kar pomeni, da bi bili mlajši od zgodnjersrednjeveške plasti, a je ta podatek verjetno napačen, saj je iz terenskih fotografij videti, da sta bili prvič opaženi šele na nivoju pod plastjo SE 02-004. Glede na lončenino (G134) je jama 13 (polkrožni jarek) morda iz srednje bronaste dobe in jama 13A, ki je jama 13 presekala, iz zgodnjega srednjega veka. Jama S1 (jama za stojko) pa glede na posodo, ki je bila odkrita v njej (G152), pripisujemo okvirno pozni bronasti ali starejši železni dobi.

Poleg jam, ki so bile oštevilčene in označene v tlorisu sonde 1, je videti, da sta bili dve manjši neoštevilčeni jami U-preseka odkriti tudi v skrajnem zahodnem delu južnega useka ceste, vzhodno od jame 1 (sl. 9). Ena od njiju se je nahajala pod SE 02-004, druga pod SE 02-005. Podobna neoštevilčena jama je vidna tudi v skrajnem zahodnem delu preseka sonde, že znotraj območja, ki je bilo kasneje razširjeno v sondo 1 (sl. 9: zahodno od jam 8 in 3). Ta jama je bila, kot kaže, starejša od novodobnih jam (SE 02-008 in SE 02-009), a mlajša od srednjeveških jam 1 in 2, saj se je nahajala pod plastjo SE 02-002, vkopana pa je bila v plast SE 02-003.

Sonda 2

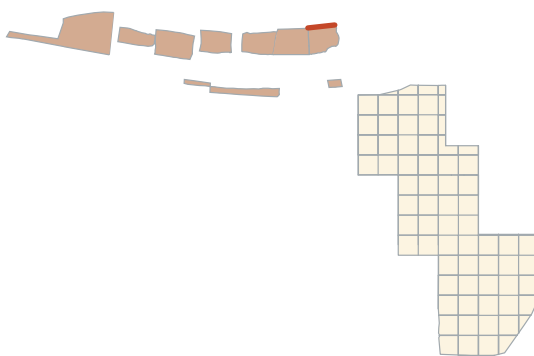
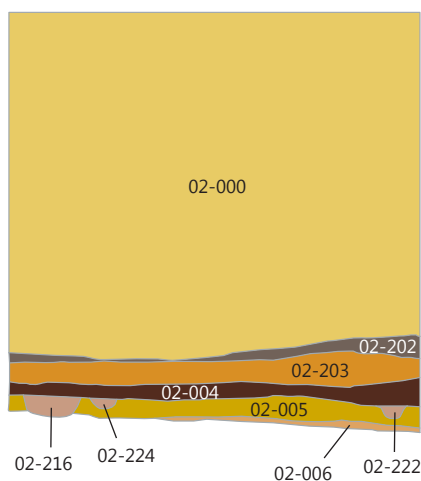
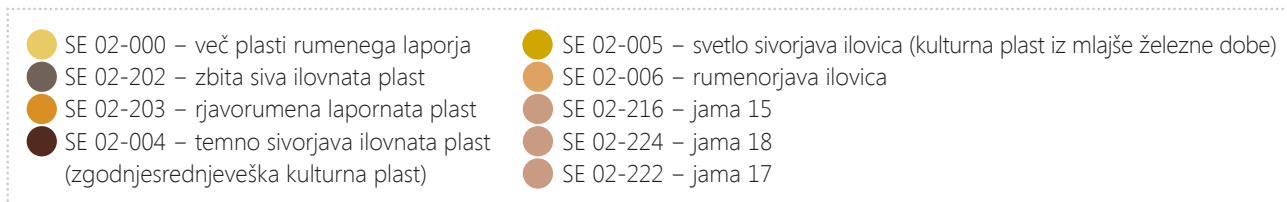
Približno 8,6 m severovzhodno od sonde 1 je bila izkopana sonda 2, velikosti 6 × 4,5 m. Izkopavanja so potekala med 4. 4. 2002 in 7. 4. 2002, pred tem pa so dne 27. 3. 2002 in 28. 3. 2002 očistili in dokumentirali južni rob sonde ter presek ob zahodnem robu sonde v useku gradbenega izkopa. Iz severnega preseka sonde 2 je razvidno, da je osnovna stratigrafska shema podobna kot v sondi 1, pri čemer segajo plasti precej globlje (sl. 8: sonda 2; sl. 10). To je razumljivo glede na to, da je plasti med sondo 2 in sondo 1 najprej presekala novoveška cesta in nato še novodobna asfaltirana cesta, ter glede na to, da leži sonda 1 nekoliko dlje od hriba in posledično bližje robu dravske terase.

Najmlajši človeški poseg v sondi 2 predstavlja trasa novoveške ceste (sl. 11). V južnem delu sonde je vkop za cesto uničil ali vsaj deloma poškodoval vse plasti, ki so bile zabeležene v severnem preseku sonde. Cesta je bila ohranjena v

treh nivojih, a se je ohranila le deloma, tako da njena širina ni bila ugotovljena. Najmlajšo fazo ceste (cesto 1) predstavlja tlak SE 02-013, sestavljen iz prodnikov na 10 cm debeli plasti sive zbite ilovice. Drugi nivo ceste, SE 02-014, je ležal 5–10 cm nižje (cesta 2) in je bil sestavljen iz manjših prodnikov v enotni plasti. Najstarejšo fazo ceste pa je predstavljal kamniti tlak iz drobnih prodnikov, SE 02-015 (cesta 3). Cesto je

na severni strani obdajal obcestni jarek z različnimi zasutji (SE 02-016, SE 02-017, SE 02-010, SE 02-012), ki so verjetno nastala s postopnim nalaganjem plasti iz pobočja hriba.

V nepoškodovani severni polovici sonde 2 začenja stratigrafsko zaporedje vrhnji rumenkast sloj debeline do 4,58 m,

10 Presek P2 (severni presek sonde 2). Merilo 1: 50.

11 Pogled z vzhoda na sondo 2 s traso novoveške ceste, obcestnim jarkom in severnim presekom sonde.

ki je bil odstranjen strojno (sl. 10: SE 02-000). Verjetno je to več plasti laporja, vendar vrhnji del preseka ni bil očiščen.

Vrhjemu sloju SE 02-000 je sledila jasno vidna temnejša plast debeline 20–30 cm, ki so ji lahko sledili preko sonde 2, sonde 2N in sonde 6 vse do od skrajnega zahodnega dela sonde 4 (sl. 10: SE 02-202). Verjetno gre za tla iz srednjega veka ali zgodnjega novega veka. Glede na podatke iz dnevnika arheoloških raziskav bi se naj v tej plasti že pojavljale najdbe, vendar jih pri poterenski obdelavi gradiva nismo uspeli zanesljivo identificirati (glej sprotno opombo 56).

Pod SE 02-202 se je najprej nahajala rumenorjava ilovnata plast z laporjem, ki smo ji dali oznako SE 02-203 (sl. 10: SE 02-203). Glede na zapis v terenskem dnevniku naj bi bila plast podobna plasti SE 02-002 v sondi 1, medtem ko naj bi bila plast SE 02-203 podobna plasti SE 02-003. Vendar pa plasti izkopavalci med seboj niso enačili in tudi iz fotografij obeh presekov ni videti, da bi bile podobne.

Plasti SE 02-203 sta ponovno sledili najprej kulturna plast iz zgodnjega srednjega veka (sl. 10: SE 02-004) in pod njo kulturna plast iz mlajše železne dobe (sl. 10: SE 02-005). Iz severnega preseka sonde je razvidno, da so bile v spodnjo kulturno plast vkopane tri jame, od katerih sta dve zabeleženi le v preseku sonde (sl. 10: SE 02-224/225 – jama 18 in SE 02-222/223 – jama 17), ena pa tudi v tlorisu (sl. 10: SE 02-216/217 – jama 15, glej tudi sl. 32, 33). Te jame zato okvirno pripadajo obdobju zgodnjega srednjega veka, čeprav so bili

keramični odlomki iz zgodnjega srednjega veka odkriti le v jami 15.

Pod nivojem ceste in latensko kulturno plastjo SE 02-005 se je nahajala zbita ilovica, ki so jo izkopavalci enačili z najnižjo plastjo v sondi 1 (sl. 10: SE 02-006). V južnem delu sonde pa je bila pod najstarejšo fazo novoveške ceste (SE 02-015) odkrita jama 16, ki jo je ob odsotnosti najdb in ob dejstvu, da ni ohranjenega nivoja, iz katerega je bila vkopana v plast SE 02-006, težko kronološko opredeliti (sl. 32, 33).

Sonda 2N

Sonda 2 je bila razširjena proti zahodu dne 16. 4. 2002. Za sondo 2 so se namreč dela najprej nadaljevala z izkopavanji v sondi 3, ki se je nahajala dobrih 30 m zahodno od sonde 2. Razširitev sonde 2 proti zahodu je bila velikosti 7,25 do 6,75 × 5,17 do 4,60 m (sonda 2 – nadaljevanje oz. sonda 2N).

Na območju sonde 2N sta bila ugotovljena nadaljnji potek novoveške ceste in enako sosledje plasti kot v sondi 2 (prim. sl. 11 s sl. 12). Kot najmlajša naselbinska jama se je izkazala jama 15A, saj je bil v njej odkrit odlomek srednjeveške ali zgodnjenovoveške keramične posode (G356). Jame 26, 25 in 24 so bile vkopane v kulturno plast iz mlajše železne dobe (SE 02-005); ostale jame so bile odkrite pod plastjo SE 02-005 in vkopane v spodaj ležečo arheološko sterilno rumenorjavo ilovico SE 02-006. Izhajajoč iz teh podatkov so jame 24–26 morda iz zgodnjega srednjega veka (zagotovo

12 Pogled z juga na sondo 2N z obcestnim jarkom novoveške ceste in severnim presekom sonde.

pa mlajše od plasti SE 02-005 iz mlajše železne dobe), in jame 27–36 ter jama 35A iz mlajše železne dobe. Starost jame 25 v določeni meri podpira tudi keramika, saj sta bila v njej odkrita odlomek prazgodovinske lončenine in odlomek izrazito luknjičave zgodnesrednjeveške lončenine z delci apnenca (sl. 32, 33).

Jame 27, 29, 35, 35A, 34 in 33 so bile smiselno razporejene v prostoru na površini v obliki pravokotnika, zato jih razlagamo kot jame za stojke delno raziskanega lesenega objekta iz mlajše železne dobe (sl. 33: objekt 3).

Sonda 6

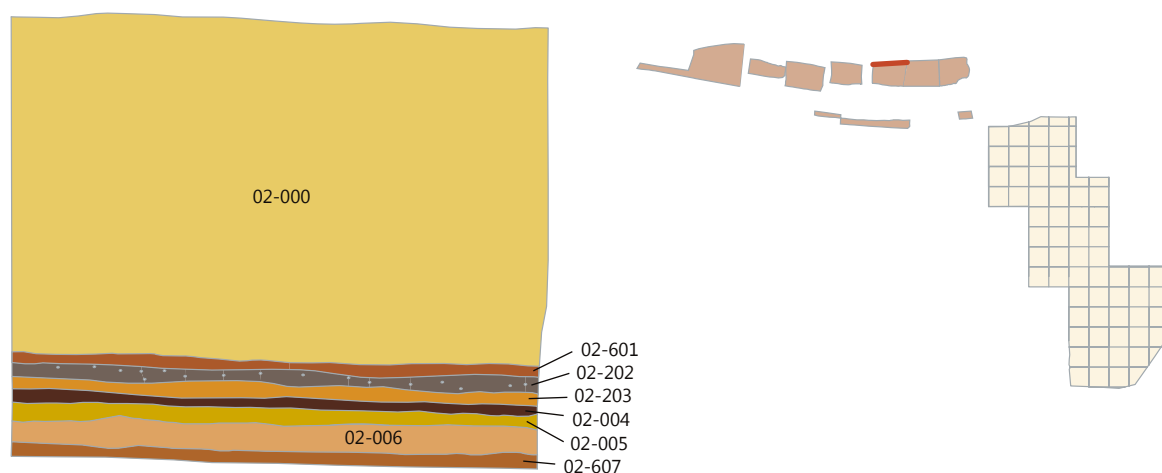
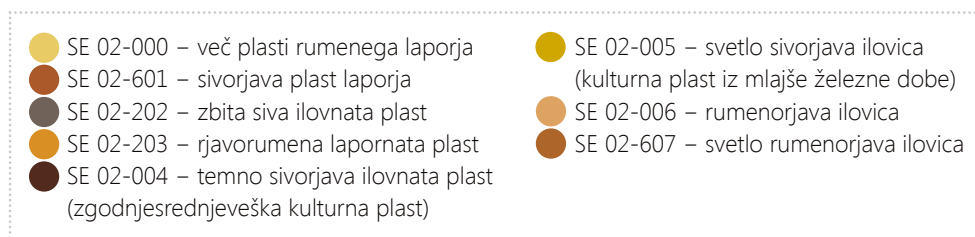
Dne 6. 5. 2002 je bila sonda 2 še enkrat razširjena proti zahodu. Tokratna razširitev sonde je bila označena kot sonda 6 in je bila dolžine 7,5–6,45 m in širine 4,4–3,7 m (sl. 8: sonda 6; sl. 13). Na južni strani sonde je bila ponovno ugotovljena trasa novoveške ceste z obcestnim jarkom, tudi severni presek sonde kaže podobno stratigrafsko sliko, kot je bila ugotovljena v sondah 2 in 2N.

Vrhnje plasti v skupni debelini 4,68 m (sl. 13: SE 02-000) so prekrivale najprej sivorjavo plast z laporjem (sl. 13: SE 02-601) in nato zbito sivo ilovnato plast, ki jo interpretiramo kot kulturno plast iz srednjega ali zgodnjega novega veka (sl. 13: SE 02-202). Plast SE 02-601 v severnem preseku sonde 2 ni bila odkrita, saj severni presek sonde ni bil očiščen do te višine. Naslednja plast v stratigrafskem zaporedju

sonde 6 je označena kot lapor. S pomočjo fotografij jo lahko enačimo s plastjo SE 02-203 v sosednjih sondah 2 in 2N (sl. 13: SE 02-203). Sledijo kulturna plast z zgodnesrednjeveško lončenino (SE 02-004) in takoj pod njo kulturna plast z lončenino (SE 02-005) iz mlajše železne dobe.

V sondi 6 so bile odkrite tri naselbinske jame (sl. 33: jame 46–48). Te jame naj bi bile sodeč po poročilu arheološkega izkopavanja vkopane v kulturni plasti SE 02-004 in SE 02-005 (Strmčnik Gulič, Predan 2003, 6–7). Toda jame so bile raziskane 7. 5. 2002 in 8. 5. 2002 po tem, ko so že odstranili plast SE 02-005, kar je razvidno iz terenske fotografske dokumentacije. Jame so torej po vsej verjetnosti iz mlajše železne dobe. Lahko so tudi starejše, a mlajše od srednje bronaste dobe, saj so se nahajale nad plastjo SE 02-006, pod katero je bila v sondi 5 odkrita jama 42. Takšno datiranje jam 47 in 48 podpira tudi podatek, da sta bili jami v vrsti z jamama 30 in 31 v sosednji sondi 2N, ki sta bili zanesljivo odkriti pod SE 005, kar je jasno razvidno iz fotografij in v tem primeru tudi terenskega dnevnika.

Spodnji del stratigrafske slike v sondi 7 predstavljata najprej SE 02-006 (sl. 13: SE 02-006) in pod njo SE 02-607 (sl. 13: SE 02-009). Plast SE 02-607 v sondah 2 in 2N ni bila odkrita, saj se tam tako globoko ni posegalo.

13 Presek P3 (severni presek sonde 6). Merilo 1: 50.

Sonda 4

Sonda 4, velikosti 6,4 × 4,25–4,45 m, se je nahajala 2,17 m zahodno od sonde 6. Izkopana je bila med 16. 4. 2002 in 26. 4. 2002, torej pred sondo 6 in deloma vzporedno s sondo 2N. V severnem preseku sonde je vidno podobno menjavanje kulturnih plasti in rumenkastih plasti z vključki laporja, tako kot v sondah 2, 2N in 6. V južnem delu sonde je te plasti spet presekala novoveška cesta z obcestnim jarkom (sl. 8: sonda 4; sl. 14–15).

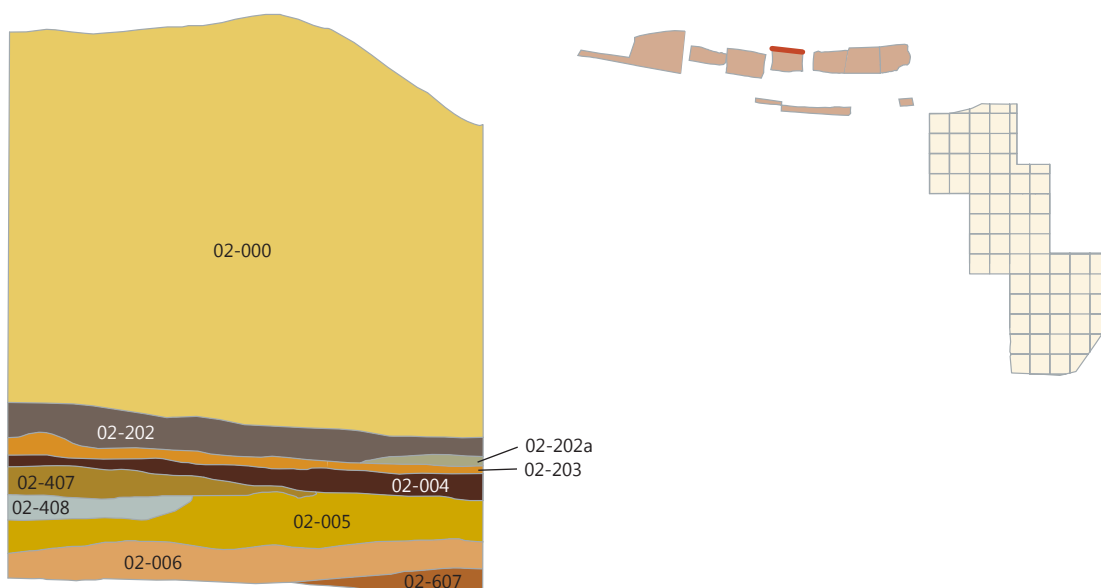
Vse plasti do pojava kulturne plasti iz zgodnjega srednjega veka (SE 02-004) so bile odstranjene strojno. To so vrhnji neenotni sloj (sl. 14: SE 02-000), temnejša zbita ilovnata plast – srednjeveška ali zgodnje novoveška kulturna plast (sl. 14: SE 02-202)¹⁰ in lapornata plast (sl. 14: SE 02-203). V vzhodnem delu preseka je bila na spodnjem nivoju plasti SE 02-202 posebej označena še ena plast, ki smo ji dali oznako SE 02-202a (sl. 14: 02-202a). Ta plast v sosednji sondi 6 ni zabeležena in je tudi na fotografiji severnega preseka sonde 4 slabo vidna.

V vzhodnem delu sonde 4 se je zgodnesrednjeveška kulturna plast (sl. 14: SE 02-004) nahajala tik nad kulturno plastjo iz mlajše železne dobe (sl. 14: SE 02-005), medtem ko se je v zahodnem delu samo v tej sondi pojavila med obema plastema lapornata rumeno-siva plast (sl. 14: SE 02-407), podobna plasti SE 02-203. Verjetno gre tudi v tem primeru za nanos enega od usadov, ki ga lahko v konkretnem

15 Pogled z juga na sondo 4 z obcestnim jarkom novoveške ceste in severnim presekom sonde.

● SE 02-000 – več plasti rumenega laporja	● SE 02-407 – rjavorumena lapornata plast
● SE 02-202 – zbita siva ilovnata plast	● SE 02-408 – jama z rjavo ilovico
● SE 02-202a – sivorjava lapornata plast	● SE 02-005 – svetlo sivorjava ilovica (kulturna plast iz mlajše železne dobe)
● SE 02-203 – rjavorumena lapornata plast	● SE 02-006 – rumenorjava ilovica
● SE 02-004 – temno sivorjava ilovnata plast (zgodnesrednjeveška kulturna plast)	● SE 02-607 – svetlo rumenorjava ilovica

14 Presek P4 (severni presek sonde 4). Merilo 1: 50.

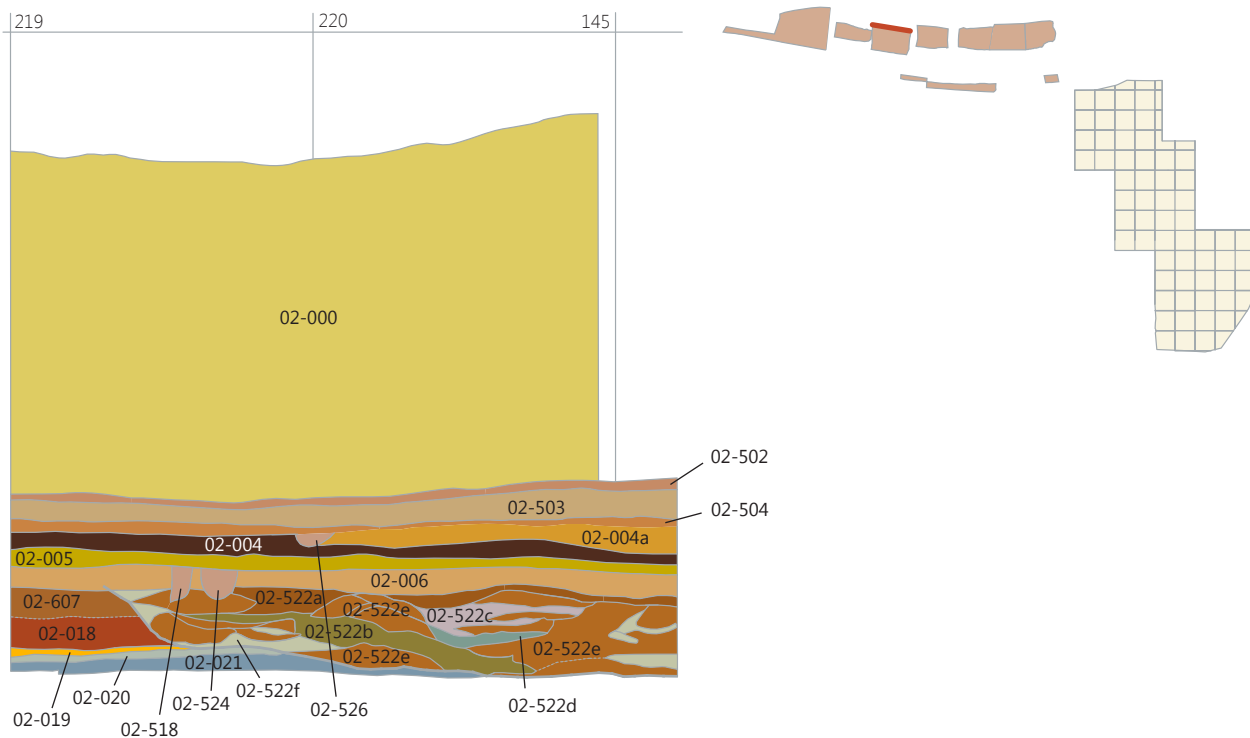
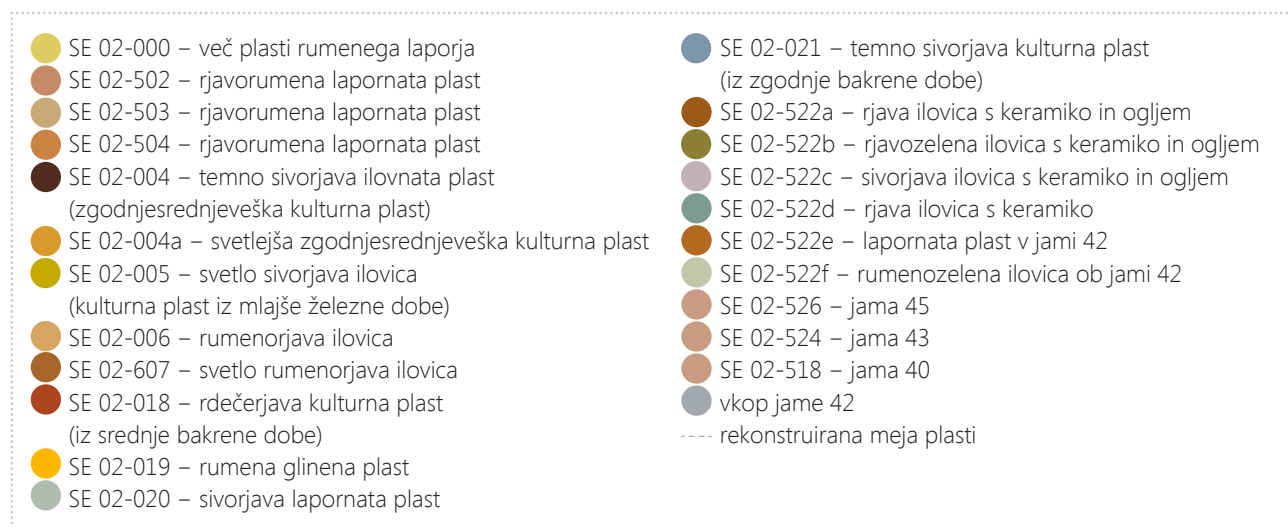
¹⁰ Morda pripada tej plasti med najdbami iz sonde 4 lonec G359 (glej opombo 56).

primeru okvirno umestimo v čas med mlajšo železno dobo in zgodnjim srednjim vekom.

V sondi 4 sta bili odkriti dve naselbinski jami. Jama SE 02-408/409 je bila zabeležena v severnem preseku sonde.¹¹ Vkopana je bila v plast iz mlajše železne dobe z nivoja tik pod zgodnesrednjeveško kulturno plastjo (sl. 14: SE 02-408/409), kar pomeni, da je verjetno iz zgodnjega srednjega veka (ali starejša, a mlajša od latenske plasti). Druga jama je bila odkrita v tlorisu sonde 4 (sl. 33: jama 37), pod plastjo

iz mlajše železne dobe (sl. 14: SE 02-205). Ta jama je bila vkopana v spodaj ležečo rumenkasto ilovico (sl. 14: SE 02-006). Bila je brez najdb. Glede na stratigrafsko lego je verjetno iz latenskega obdobja (lahko je tudi starejša, a mlajša od srednje bronaste dobe).

V skrajnem vzhodnem – najglobljem delu sonde 4 se je pod rumenkasto ilovico ponovno pokazala svetlo rumena ilovica (sl. 14: SE 02-607). Po dokumentiranju te plasti in severnega preseka sonde so se nadaljevala dela na tem območju

16 Presek P5 (severni presek sonde 5). Merilo 1: 50.

¹¹ Jama prvotno ni bila oštevilčena, ampak le opisana na risbi severnega preseka sonde.

s strojnim izkopom plasti, začeni s plastema SE 02-006 in SE 02-607 (Strmčnik Gulič, Predan 2003, 5). Strojno odstranjene plasti so vidne na fotografijah v vzhodnem in zahodnem preseku sonde.

Sonda 5

Sonda 5, velikosti 7,6–7,05 × 4,8–4,9 m, je bila izkopana 1,32 m zahodno od sonde 4, med 25. 4. 2002 in 11. 5. 2002. Stratigrafsko sosledje v zgornjem delu sonde je nekoliko drugačno kot v sosednji sondi 4, kopalo pa se je tudi globlje (višina ob severnem preseku sonde: 7,44 m), zato imamo vpogled v nižje ležeče plasti (sl. 8: sonda 5; sl. 16–18).

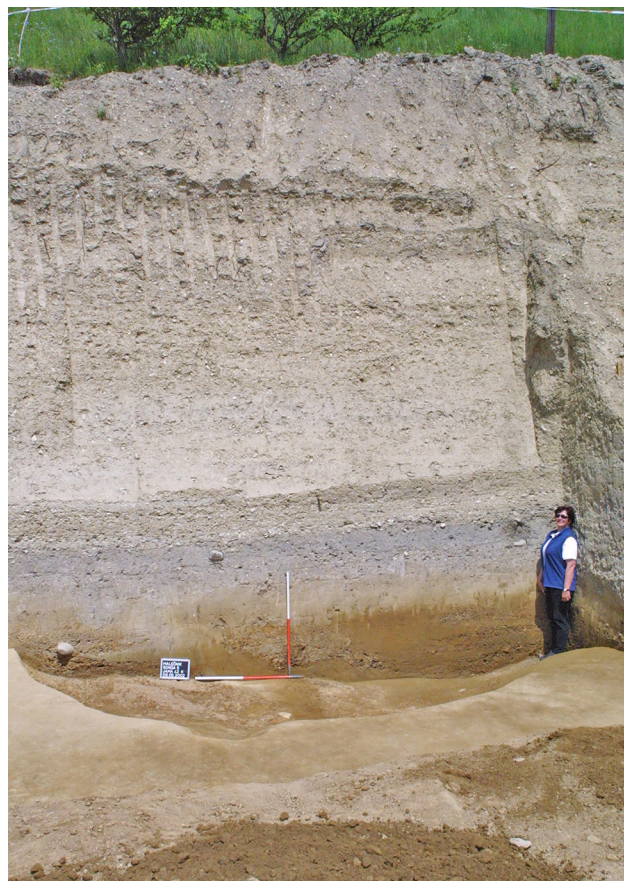
V južnem delu sonde 5 je bila odkrita novoveška cesta, ponovno ohranjena v treh nivojih. Samo v tej sondi je bila v tlorisu ohranjena celotna širina najstarejše ceste (ceste 3). Širina ceste je znašala 2,7 m oziroma s pripadajočim jarkom na severni strani skupaj 3 m. Na najmlajši trasi ceste, ki ni bila ohranjena v celotni širini, so bile ohranjene kolesnice (Strmčnik Gulič, Predan 2003, 6).

Vrhnjemu nehomogenemu sloju (sl. 16: SE 02-000) v sondi 5 ni sledila temnejša zbita ilovnata plast kot v sondi 4 (SE 02-202). To pomeni, da se plast SE 02-202 na območju med sondo 4 in sondo 5 konča, ali pa se je plast nahajala v višjem delu preseka, ki ni bil očiščen, in je posledično vključena v vrhnji nehomogeni sloj. Prve tri plasti v sondi 5, ki sledijo vrhnjemu sloju SE 02-000, so lapornate (sl. 16: SE 02-502, SE 02-503 in SE 02-504).¹² Te plasti so podobnega videza in imajo enako stratigrafsko lego kot SE 02-203 v sondi 4, zato ne gre izključiti, da je katera od njih enaka SE 02-203. Tik pod SE 02-503 je bila v severnem preseku sonde 5 vidna že prva jama (sl. 16: jama 45), ki je bila vkopana v spodaj ležečo kulturno plast iz zgodnjega srednjega veka (sl. 16: SE 02-004a). Tej kulturni plasti, ki je bila ugotovljena le v sondi 5, je bila dana nova oznaka, saj naj bi bila nekoliko svetlejša od kulturne plasti iz zgodnjega srednjega veka z oznako SE 02-004 (sl. 16: SE 02-004).

Po strojni odstranitvi vrhnjega sloja SE 02-000, plasti SE 02-502, SE 02-503, SE 02-004a in SE 02-004 je bila površina na vrhu kulturne plasti iz mlajše železne dobe (sl. 16: SE 02-005) zaradi dokumentiranja novoveške ceste, ki je v južnem delu sonde presekala zgoraj navedene plasti, poravnana in postrgana. Dalje se je kopalo ročno.

Po izkopu kulturne plasti iz mlajše železne dobe (SE 02-005) se je ponovno pokazala zbita ilovica, ki je bila v sondah 1, 2 in 2N najnižja dokumentirana plast (sl. 16: SE 02-006). Na tem nivoju je bilo v sondi 5 odkritih pet jam (sl. 33: jame 38, 39,

40, 41 in 43 – slednja le v preseku sonde). Keramični odlomki iz prazgodovine so bili le v jamah 38 in 39, ki so ju po odpiranju združili v eno jamo. Ostale jame so bile brez najdb, a glede na stratigrafsko lego lahko domnevamo, da so verjetno v povezavi s pokopanimi tlemi iz mlajše železne dobe (lahko so tudi starejše, a zagotovo mlajše od srednje bronaste dobe).

17 Pogled z jugozahoda na jama 42 po izkopavanju in na severni presek sonde 5.

18 Pogled z zahoda na presek med sondo 3 in sondo 5; vidne so plasti, v katere je bila vkopana jama 42; v ozadju jama 42 med izkopavanjem.

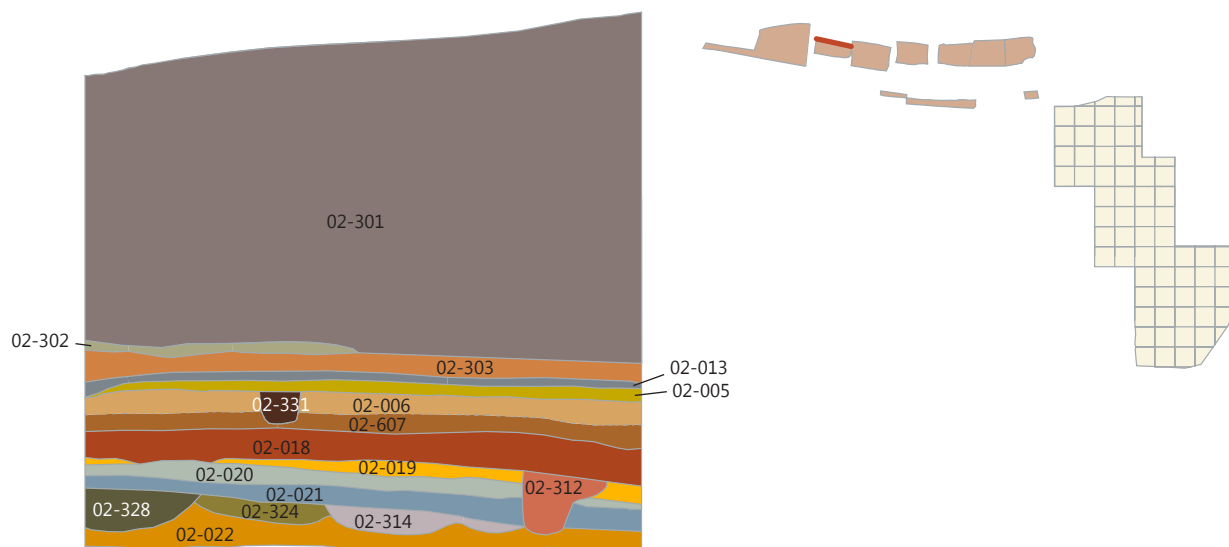
¹² Prvotno jim ni bila dana individualna oznaka.

Zbito ilovico SE 02-006 so namreč v naslednji fazi izkopavanja v celoti odstranili, pri čemer se je tik pod njo pokazala najprej plast SE 02-607 (sl. 16: SE 02-607), v vzhodnem delu sonde 5 pa večja jama iz srednje bronaste dobe (sl. 16: jama 42; sl. 17, glej tudi sl. 33). Plast SE 02-607 je bila že ugotovljena v sondah 4 in 6, v sondi 5 in v sosednji sondi 3 pa je niso posebej označili, ampak je bila obravnavana kot del spodaj ležeče plasti SE 02-018. Da gre za dve popolnoma različni plasti, je pokazal prečni presek sonde (primerjaj sl. 17 s sl. 18).

Jama 42 se je nadaljevala v severni in v vzhodni presek sonde. V raziskanem delu sonde je bila velikosti 5,55 × 3,05 m in globine do 1,03 m. V njej je bilo odkritih več plasti glinene ilovice (sl. 16: SE 02-522a, SE 02-522b, SE 02-522c, SE 02-522d) in več lapornatih plasti (sl. 16: SE 02-522e; glej tudi sl. 17), ki so verjetno nastale kot posledica usadov. Jama je bila torej morda deloma zapolnjena po naravni poti, deloma pa jo je zapolnil človek. V ilovnatih plasteh so bili obilica

keramičnih najdb iz srednje bronaste dobe in drobci oglja; keramika je bila verjetno tudi v lapornatih plasteh (najdbe z listki »jama 42, kulturni lapor«).¹³

Po dokumentiranju in ročnemu izkopu jame 42 je sledilo najprej fotografiranje krajšega preseka med sondo 5 in sosednjo sondo 3 (sl. 18), temu pa strojno odstranjevanje plasti do spodnjega nivoja jame 42 in znova beleženje severnega preseka sonde 5. Izkazalo se je, da jama 42 ne predstavlja najstarejše poselitve na tem območju. Vkopana namreč ni bila le v SE 02-607, ki je bila videti naravnega nastanka, ampak tudi v štiri nižje ležeče plasti: najprej v rdečerjavo kulturno plast (sl. 16: SE 02-018), nato v še eno rumeno glineno plast (sl. 16: SE 02-019), sledila je sivorjava lapornata plast (sl. 16: SE 02-020), nazadnje pa ponovno kulturna plast (sl. 16: SE 02-021; glej tudi sl. 18). Podroben vpogled v datiranje teh kulturnih ostalin kažejo drobne najdbe, ¹⁴C datacija in stratigrafska slika v sondi 3.

19 Presek P6 (severni presek sonde 3). Merilo 1:50.

13 Številčne oznake plasti so bile dane v poterenskem delu. Njihovi opisi so povzeti po opisih na risbi preseka, ki sta jo 6. 5. 2002 izdelala Vid Kmetič in Primož Predan.

Sonda 3

Sonda 3 predstavlja izkopno polje velikosti približno 6,2 × 3,8–3,2 m, nekaj cm zahodno od sonde 5. Izkopana je bila pred sondami 4, 5, 6 in 2N, in sicer med 10. 4. 2002 in 16. 4. 2002. Glede na poročilo o arheološkem izkopavanju so bili najprej strojno odstranjen vrhnji nehomogeni sloj (SE 02-301) in plasti SE 02-302, SE 02-303, SE 02-013 (sl. 8: sonda 5; sl. 19–20).¹⁴ Plast SE 02-013 so izkopavalci razlagali kot traso novoveške ceste (ceste 1); plasti SE 02-301, SE 02-302 in SE 02-303 pa po vsej verjetnosti predstavljajo nekdanja nasutja, s katerimi je bila v novejšem času zapolnjena cesta (sl. 19: SE 02-301, SE 02-302, SE 02-303 in SE 02-013; glej tudi sl. 20). Najvišje plasti v sondi 3 torej ne moremo korelirati s tistimi v sondi 5, razlog za to pa je, da je bila sonda 3, v primerjavi s sondo 5 zamaknjena za približno 1,15 m proti jugu.

Po odstranitvi plasti SE 02-301, SE 02-302, SE 02-303 in SE 02-013 se je nadaljevalo izkopavanje ob pomoči stroja, vendar ob stalni prisotnosti arheološke ekipe (Strmčnik Gulič, Predan 2003, 3). Na takšen način so bile odstranjene plasti vse do odkritja jame 19.

Po izkopu plasti se je v severnem preseku sonde pokazalo zanimivo stratigrafsko zaporedje. Tik pod traso novoveške ceste se je nahajala kulturna plast iz mlajše železne dobe (sl. 19: SE 02-005). Pod njo je bila najprej jama 23, ki je glede na stratigrafsko lego in datacijo plasti SE 02-005 verjetno latenska (sl. 19: SE 02-331/332 – jama 23). Lahko je tudi starejša, a zagotovo mlajša od srednje bronaste dobe. Pod plastjo SE 02-005 se je namreč nahajala najprej plast SE 02-006, tik pod njo pa je bila v sosednji sondi 5 ugotovljena jama 42, ki je iz srednje bronaste dobe (sl. 19: SE 02-006; prim. tudi sl. 18 s sl. 20).

Prva plast pod SE 02-006 je bila svetlo rumenorjava ilovica, SE 02-607 (sl. 19: SE 02-607). Svetlo rumenorjave ilovice v severnem preseku sonde 3 niso posebej označili, ampak je bila obravnavana kot del plasti SE 02-006, zato je označena na preseku sonde s črtkano črto. Meja med plastjo SE 02-006 in plastjo SE 02-607 predstavlja približno nivo, na katerem je bila v sosednji sondi 5 ugotovljena jama 42.

Pod svetlo rumenorjavo ilovico se je ponovno nahajala rdečerjava kulturna plast (sl. 19: SE 02-018). S spodnjega nivoja te plasti pa je bila v sondi 3 v vse nižje ležeče plasti vkopana

20 Pogled z jugovzhoda na severni presek sonde 3 in zgodnjeeneolitske jame.

¹⁴ Prvotno te plasti niso bile oštevilčene, ampak le opisane.

jama 19 (sl. 19: SE 02-312/313 – jama 19), v kateri je bil lončeni servis, pripadajoč bakrenodobni fazi Protoboleraz.¹⁵ Jama 19 je torej iz srednjega eneolitika, po vsej verjetnosti pa tudi kulturna plast SE 02-018, iz nivoja katere je bila jama 19 vkopana (sl. 33).

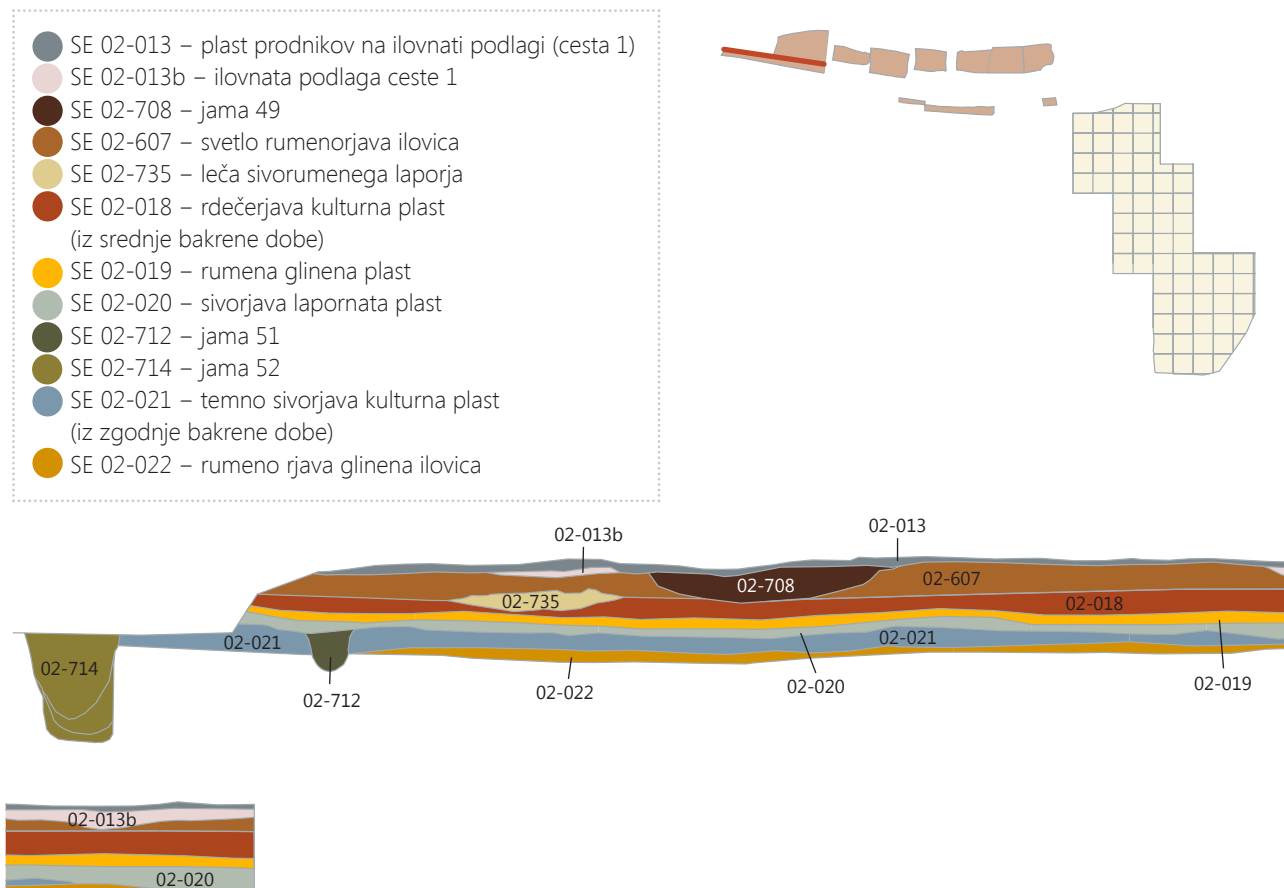
Plasti 02-018 sta nato najprej sledili rumenkasta glinena plast (sl. 19: SE 02-019) in plast laporja (sl. 19: SE 02-020). Nato se je pojavila plast, ki jo razlagamo kot kulturno plast iz zgodnjega eneolitika (sl. 19: SE 02-021). Ta plast se je nahajala po celotni površini sonde in se je širila tudi izven sonde tako v smeri proti sondi 7 in sondi 5 kot tudi v severni presek sonde. Pod njo so bile odkrite tri srednje velike naselbinske jame z lončenino lasinjske kulture (sl. 19: jame 20, 21 in 22; glej tudi sl. 33: objekt 1) in več jam za stojke (sl. 33: jame 20A–20D in jama 21A).¹⁶ Vse jame so bile glede na fotografije, risbo preseka in skico v terenskem dnevniku vkopane v sivozelena sterilno glino SE 02-022 (glej tudi sl. 20).

Poleg jam 20, 21 in 22 ter jam za stojke SE 20A–20D in 21A spada v zgodnji eneolitik po vsej verjetnosti še jama

za stojko 49A, ki je bila odkrita v prečnem preseku na meji med sondo 3 in sondo 5 (sl. 33: jama 49A). Jamo datiramo v zgodnji eneolitik na podlagi stratigrafske lege, saj se je nahajala tik pod plastjo iz zgodnjega eneolitika (SE 02-021).¹⁷

Sonda 7

Arheološka izkopavanja leta 2002 so se zaključila s sondo 7, ki se je nahajala 1,45 m zahodno od sonde 3. Dela so se pričela z izvajanjem arheološkega nadzora ob gradnji plinovoda, dne 31. 5. 2002. Pri tem so bile odkrite kulturne plasti in naselbinska jama, zato je bil najprej očiščen severni presek jarka za plinovod v skupni dolžini 11 m, nato pa so bile raziskane plasti in jame, ki so bile še ohranjene na dnu jarka. Kasneje so zaradi predvidene gradnje novega odcepa plinovoda razširili območje na vzhodni strani tega jarka v smeri proti severu, v skupni velikost 12,12 × 5,75 × 3,40 m (Strmčnik Gulič, Predan 2003, 14–15). Območje razširitve in jarka za plinovod sta skupaj označena kot sonda 7 (sl. 8: sonda 7; sl. 22–23).

21 Presek P7 (severni presek jarka za plinovod v sondi 7). Merilo 1:50.

¹⁵ Za opredelitev gradiva iz jame 19 glej poglavje 4.2.

¹⁶ Za opredelitev gradiva iz jam 20–22 glej poglavje 4.1.

¹⁷ Jami je bila prvotno dana oznaka 49. Ker je bila z isto oznako označena ena izmed jam v sondi 7, smo jo preimenovali v jama 49A.

Stratigrafsko zaporedje v severnem preseku jarka za plinovod je precej podobno tistemu v sosednji sondi 3.¹⁸ Najvišja zabeležena plast je bila plast prodnikov na ilovnati podlagi, ki predstavlja ostanke novoveške ceste, glede na poročilo verjetno njene najmlajše faze (sl. 21: SE 02-013 – cesta 1). Ilovnata podlaga za prodnike je bila nekoliko debelejša le v skrajnem zahodnem in v skrajnem zahodnem delu preseka (sl. 21: SE 02-013b), drugod je bila komaj opazna.

Tik pod novoveško cesto se je v zahodnem delu preseka nahajala srednje velika jama 49 (sl. 21: SE 02-708/709 – jama 49; glej tudi sl. 33). Jama je bila vkopana v svetlo rumenorjavo ilovico (sl. 21: SE 02-607). V njej naj bi bilo odkritih 49 fragmentov bronastodobne keramike in dva fragmenta zgodnjersrednjeveške keramike, zato jo pripisujemo zgodnjemu srednjemu veku. Na istem nivoju so bile v razširitvi sonde proti severu odkrite še 3 jame, pri čemer je bila jama 54/1 primerljive velikosti kot jama 49 (sl. 33: jama 54/1), medtem ko sta bili jami 55 in 56 precej manjši (sl. 33: jami 55 in 56). V jami 54/1 so bili keramični odlomki iz zgodnjega srednjega veka; preostale jame so bile brez najdb, zato jih je težje datirati.

Pod svetlo rumenorjavo ilovico se je v sondi 7 najprej pojavila rdečerjava kulturna plast, ki jo glede na stratigrafijo v sondah 3 in 5 razlagamo kot kulturno plast iz srednjega eneolitika (sl. 21: SE 02-018). Sledila je rumena glinena plast (sl. 21: SE 02-019) in njej sivorjava lapornata plast (sl. 21: SE 02-020).

Pod sivorjavo lapornato plastjo SE 02-020 se je pojavila znova kulturna plast iz zgodnjega eneolitika (SE 02-021) in v zahodnem delu izkopa za plinovod več zgodnjeeneolitskih jam in jam za stojke (sl. 33: jame 54, 53, 52, 51, 53A in 53B). Jame je prekrivala enotna intenzivna plast ožgane ilovice z ogljem (obravnavana kot del kulturne plasti SE 02-021, sl. 22, 23). Velikost in globina jam za stojke kažeta, da je šlo na tem mestu verjetno za večjo leseno stavbo, ki je bila po vsej verjetnosti uničena v požaru (sl. 33: objekt 3).

22 Pogled z vzhoda na zgostitev ožgane ilovice v jarku za plinovod (sonda 7); pod njo jame iz zgodnjega eneolitika.

23 Jame iz zgodnjega eneolitika v jarku za plinovod (sonda 7).

18 Oznake za cesto 1, SE 02-018, SE 02-019, SE 02-020 in SE 02-022 so bile dane že na terenu (risba preseka), preostalim stratigrafskim enotam pa smo dali oznake v poterenski obdelavi gradiva.

3.2 Izkopavanja na trasi avtoceste leta 2005

Drugo arheološko izkopavanje je potekalo v Malečniku zaradi gradnje nosilnih stebrov za nov most čez reko Dravo, na trasi današnje avtoceste (Kajzer Cafnik, Strmčnik Gulič 2006, 86). Izkopavanja so potekala na blago padajočem terenu dravske terase. Pričela so se 21.3.2005 in končala 12.5.2005, v tem času pa je bilo skupaj raziskanih okoli 2000 m² (sl. 8: sek. 1–3; sl. 24).

Izkopno polje je bilo razdeljeno na mrežo kvadrantov velikosti 4 × 4 m in na tri sektorje. Sektor 1 se je nahajal v skrajnem severnem delu izkopnega polja in je štel 20 kvadrantov (kv. 2–5, 14–23, 31–36). Od severa proti jugu sta sledila sektor 2, s 25 kvadranti (kv. 37A, 37 B, 37–40, 51–58, 69–79) in sektor 3, s 34 kvadranti (kv. 86–95, 104–113, 123–126). V sektorju 1 in v polovici sektorja 2 so potekala izkopavanja pod vodstvom Primoža Predana, v drugi polovici sektorja 2 in v sektorju 3 jih je vodila Aleksandra Nestorović (Predan 2005; Nestorović 2005). Na meji med sektorji so dokumentirali kontrolne preseke (širine 60 cm); zabeleženi pa so bili tudi preseki na zahodni strani izkopnega polja.

Dela v posameznih sektorjih so se pričela s strojno odstranitvijo vrhnjih plasti in novodobnih nasutij. Nadaljevali so z ročnim izkopavanjem. Plasti in jame so bile dokumentirane v tlorisu in v preseku, opisno, fotografsko in z izmerami (risbe jam na milimetrskem papirju, geodetske izmere). Stratigrafske enote so bile opisane na obrazcih in ne v terenskem dnevniku kot leta 2002. Vodeni so bili sezname odkritih stratigrafskih enot, vzorcev, posebnih najdb, risb in fotografij. Spiranje in sejanje vzorcev za flotacijo je potekalo na terenu vzporedno z izkopavanjem. Fotografiralo se je s ČB, DIA

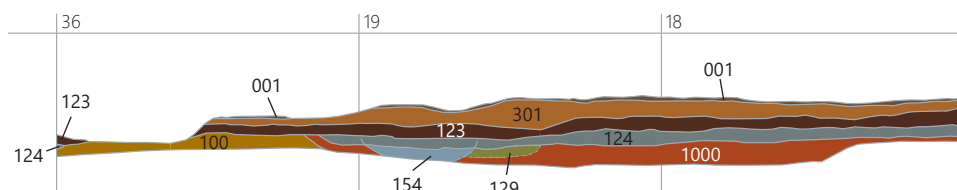
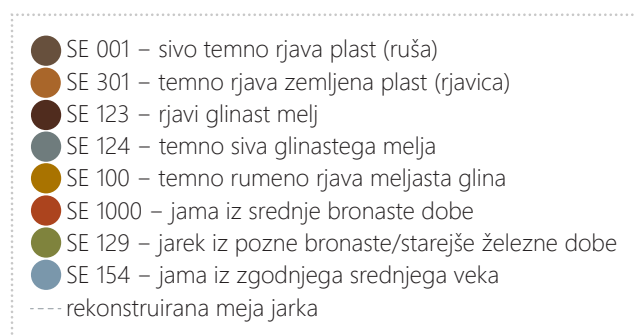

24 Pogled na izkopno polje iz leta 2005 s pobočja Meljskega hriba.

in digitalnimi posnetki (Ivo in Aleš Bizjak). Generalne tlorise sektorjev se je risalo v merilu 1:100, kontrolne preseke v merilu 1:50 ter posamezne stratigrafske enote v merilu 1:20 ali 1:10 (Vid Kmetič in Miha Murko).

Sistem številčenja stratigrafskih enot leta 2005 je bil vezan na sektorje, pri čemer so bile po enotnem sistemu oštevilčene vse stratigrafske enote. V sektorju 1 so bile za stratigrafske enote uporabljene individualne oznake od SE 100 do SE 199 in od SE 1000 do SE 1055. Za sektor 2 so bile rezervirane oznake od SE 200 do SE 2099 in od SE 2000 do SE 2053; za sektor 3 pa oznake od SE 300 do SE 392.

Stratigrafsko shemo na raziskanem območju Dravske terase v Malečniku predstavljamo z zahodnim presekom sektorja 1 (sl. 25), z zahodnim presekom kvadranta 37B v sektorju 2 (sl. 26), z zahodnim presekom sektorja 2 (sl. 27) ter s severnim (sl. 28) in z zahodnim presekom sektorja 3 (sl. 29). Osnovna značilnost je, da so se arheološke ostaline iz različnih obdobij pojavljale na približno istem nivoju, kar

25 Presek P8 (zahodni presek sektorja 1). Merilo 1:50.

ima za posledico, da so mlajše jame pogosto poškodovale starejše ter da so se v vrhnjih plasteh (SE 001, SE 301, SE 123, SE 351) mešale najdbe iz različnih obdobj.

Sektor 1

Sivo temnorjava plast, opredeljena kot ruša, predstavlja v večjem delu izkopnega polja iz leta 2005 najvišjo stratigrafsko enoto (sl. 8: sek. 1; sl. 25–29: SE 001). V sektorju 1 se je tik pod njo pojavila temnorjava zemljena plast debeline med 10 in 35 cm, poimenovana kot ornica (SE 301; prej označena kot SE 003), pod njo pa se je nahajala za odtenek svetlejša rjava ilovica z drobcu ožgane gline in oglja (sl. 25: SE 123). To plast so izkopavci enačili s SE 301 v sektorjih 2 in 3. Toda v resnici gre za napako v dokumentacijskem postopku in napačno korelacijo plasti, kar je razvidno iz nadaljevanja preseka v kvadrantu 37B v sektorju 2. Gre za presek, ki je v neposrednem stiku s presekom v sektorju 1, a so plasti v njem drugače označene. Druga plast pod rušo je bila v tem preseku označena kot SE 301 in plast pod njo kot SE 123. SE 301 v sektorju 1 torej ne more biti enaka plasti SE 123 v sektorju 2, to pa tudi pomeni, da sta bili v sosednjih sektorjih uporabljeni drugačni oznaki (SE 301 in SE 003) za eno in isto plast. Da je zmeda še večja, so v kvadrantih 73, 72, 55 in 54 sektorja 2 z oznako SE 003 označili plast pod SE 301 (sl. 27), v preseku kontrolne sonde v sektorju 3, na robu Dravske terase pa arheološko sterilno plast SE 100 = SE 200 (sl. 29). V nadaljevanju uporabljamo za prvo plast pod rušo v sektorju 1 oznako SE 301 namesto SE 003 (sl. 25: SE 301) in za drugo SE 123 (sl. 25: SE 123).

Tako v SE 301 kot tudi v SE 123 so se mešale najdbe iz različnih obdobj. Zgodnj srednjeveška jama SE 154/SE 155 je bila ugotovljena pod SE 123 (sl. 25: SE 154), kar pomeni, da je plast SE 123 kasnejša od zgodnj srednjeveške jame SE 154/SE 155 in bi jo morda lahko – tudi glede na videz – označili kot starejšo rjavico oz. rodovitna tla.

Pod SE 123 se je v sektorju 1 mestoma pojavila zelo temno siva plast glinastega melja, označena kot SE 124 (sl. 25: SE 124), drugod pa že arheološko sterilna temno rumeno rjava meljasta glina (sl. 25: SE 100). Na tem nivoju se je pričelo kopati ročno, saj so se v zahodnem delu sektorja pojavile lise različnih oblik in velikosti, ki predstavljajo jarke, naselbinske jame in jame za stojke iz različnih arheoloških obdobj. Ker je bil za poselitev znova in znova izkoriščen isti prostor, so jame iz mlajših obdobj velikokrat presekale starejše. Tako je na primer jamo iz srednje bronaste dobe (sl. 25: SE 1001) najprej presekala jarek iz prve polovice 1. tisočletja pr. n. št. (sl. 25: SE 129/SE 130), nato so jo presecale jame za stojke objekta iz mlajše železne dobe (objekt 4) in nazadnje še naselbinske jame iz zgodnjega srednjega

veka (SE 154/SE 155, SE 133/SE 134 in SE 135/SE 136; sl. 25: SE 154/SE 155).¹⁹

Drugačni terenski izvidi so bili ugotovljeni na območju vzhodnega dela sektorja 1. To območje je bilo po odstranitvi vrhnjih plasti prepredeno s številnimi jamami za stojke, ki so bile praviloma obloženi s kamni ali z recentno opeko. Jame za stojke, v katerih se je pogosto ohranil tudi lesen kol, so pripadale večjemu novodobnemu (recentnemu) objektu pravokotne oblike in so iz kompozitnega tlorisa izločene. Jam iz arheoloških obdobj tukaj ni bilo ohranjenih.

Sektor 2

Stratigrafsko zaporedje plasti v zahodnem delu sektorja 2 je podobno tistemu v sektorju 1. Iz zahodnega preseka kvadranta 37B, ki pomeni nadaljevanje zahodnega preseka v sektorju 1, je razvidno, da je bila najvišja plast novodobno nasutje (sl. 26: zemljeni nasip). Tukaj travna ruša ni ohranjena, pač pa sta nasutju takoj sledili najprej rjavica (sl. 26: SE 301) in starejša rjavica (sl. 26: SE 123), nato plast glinastega melja (sl. 26: SE 124) ter nazadnje arheološko sterilna temno rumeno rjava plast meljaste gline (sl. 26: SE 100).

Nekoliko drugačna stratigrafska slika se kaže 8 m vzhodneje, v zahodnem preseku sektorja 2, v kvadrantih 73, 72, 55 in 54. Tukaj najvišjo plast ponovno predstavlja travna ruša (sl. 27: SE 001). Tej sledi ornica (sl. 27: SE 301), zatem pa rjava plast meljastega peska (sl. 27: SE 003) in v kvadrantih 72, 55 in 54 plast SE 351 (sl. 27: SE 351). Iz fotografij med plastjo SE 003 in SE 351 ni videti razlike. Je pa jasno opazna razlika med plastjo SE 123 v sektorju 1 in plastema SE 351 in SE 003, čeprav so se vse plasti nahajale tik pod ornico (prim. sl. 25: SE 123 s sl. 27: SE 003 in SE 351). Tudi v plasti SE 351 so se mešale najdbe iz različnih obdobj.

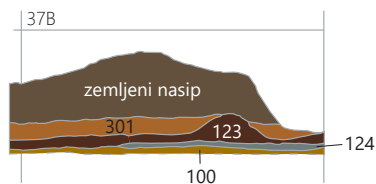
V sektorju 2 je bila odkrita vrsta jam iz različnih obdobj. Prazgodovinske jame so se pojavile večinoma pod SE 301, in sicer v južnem in zahodnem delu sektorja (sl. 27: SE 2008/SE 2009, SE 280/SE 281, SE 2004/SE 2005). V severovzhodnem delu sektorja pa so bile ugotovljene jame za stojke južne stene novodobnega (recentnega) objekta iz sektorja 1.

Sektor 3

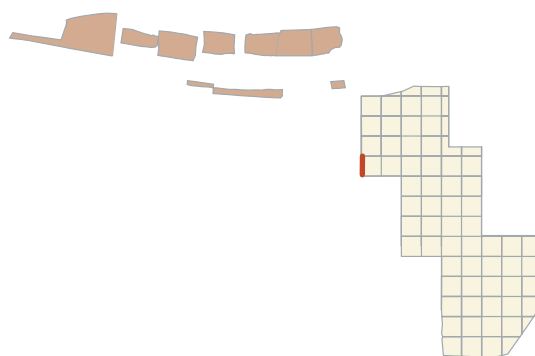
V sektorju 3 je bila ruša v večjem delu že odstranjena pred pričetkom arheoloških raziskav. Zabeležena je bila le v

19 Na risbi zahodnega preseka sektorja 1 manjka jarek SE 129/SE 130, jama SE 154/SE 155 pa je bila napačno označena (kot SE 129/SE 130). Glede na terenski obrazec naj bi bila jama SE 154/SE 155 dokumentirana pod SE 123, a je na risbi preseka označeno, da se je nahajala tudi pod SE 124. Manjkajoč jarek je bil na risbo preseka shematsko narisano na podlagi fotografije preseka in risbe tlorisa.

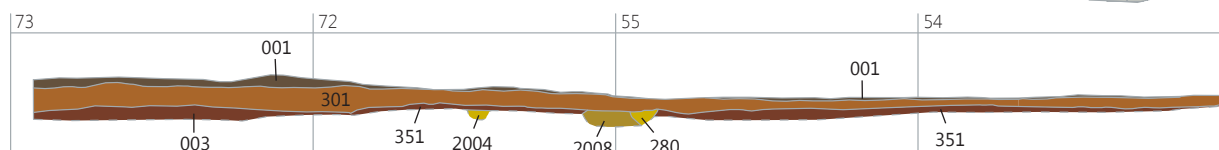
- zemljeni nasip iz leta 2002
- SE 301 – temno rjava zemljena plast (rjavica)
- SE 123 – rjavi glinast melj
- SE 124 – temno siva plast glinastega melja
- SE 100 – temno rumeno rjava meljasta glina

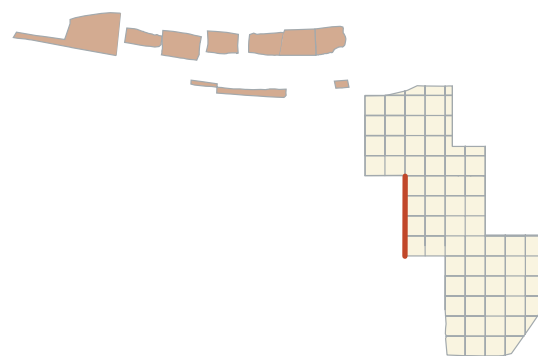
26 Presek P9 (zahodni presek, kv. 37B). Merilo 1: 50.

- SE 001 – sivo temno rjava plast (ruša)
- SE 301 – temno rjava zemljena plast (rjavica)
- SE 003 in 351 – rjava plast meljastega peska
- SE 2008 – jama z najdbami iz mlajše železne dobe
- SE 280 – jarek z najdbami iz mlajše železne dobe
- SE 2004 – jarek z najdbami iz mlajše železne dobe

27 Presek P10 (zahodni presek sektorja 2). Merilo 1: 50.

skrajnem vzhodnem in v skrajnem južnem delu izkopnega polja (sl. 8: sek. 3; sl. 28–29: SE 001). Tam je bila to najvišja plast. V vzhodni polovici sektorja so na približno istem nivoju zasledili plast zbitega proda – recentno nasutje, ki je nastalo zaradi postavitve kontejnerjev leta 2002, ko so delali lokalno cesto (sl. 28: SE 002 in SE 302; Nestorović 2005, 3). Takrat so Dravsko teraso, na kateri so potekala izkopavanja tudi zasuli z zemljenimi nasipi. Ostanek enega takih nasipov verjetno predstavlja novodobno nasutje v sektorju 2 (sl. 26).

Tik pod rušo in recentnim prodnatim nasutjem se je v sektorju 3 pojavila plast temnorjavega meljastega peska z ogljem, debeline med 10 in 35 cm, ki je bila, kot že rečeno, poimenovala kot ornica (sl. 28: SE 301). Zahodno od kontrolnega preseka, v severnem preseku sonde ji je bila dana oznaka SE 303, a gre sodeč po fotografijah za zelo podobno plast – možno je, da ji je bila drugačna oznaka dana iz preventivnih razlogov, ker se je vmes nahajal kontrolni presek, ki je ostal vse do konca izkopavanja neraziskan. Plast SE 301 se je širila tudi po strmih robu Dravske terase (sl. 29: SE 301).

Pod nivojem SE 301 so se pojavile novodobne jame in tudi jame iz zgodnjega srednjega veka (sl. 28: SE 312). Te jame so bile vkopane najprej v rjavo plast meljastega peska (sl. 28: SE 003) in nato v spodaj ležečo temno rumenkasto rjavo, arheološko sterilno plast. Temno rumenkasto rjava meljasta glina je bila dobro vidna predvsem v preseku kontrolne sonde, na robu Dravske terase (sl. 29: SE 100 = SE 200), a je bila tam prvotno, kot že rečeno, napačno označena kot plast SE 003.

V testni sondi v kvadrantu 88 sta bili pod SE 003 odkriti še rumenkasto rjava plast peščenega melja (sl. 28: SE 356) in plast olivno rjave sipke mivke (sl. 28: SE 391). V poročilu sta označeni kot »sterilni plasti, nanešeni v kotanje nad prodom« (sl. 28: SE 356 in SE 391). Žal se plasti na fotografiji severnega preseka v kvadrantu 88 slabo vidijo, a glede na stratigrafsko lego nivo ustreza plasti SE 100 = SE 200, v katero so bile s spodnjimi deli vkopane globlje naselbinske jame, odkrite v tlorisu sektorja.

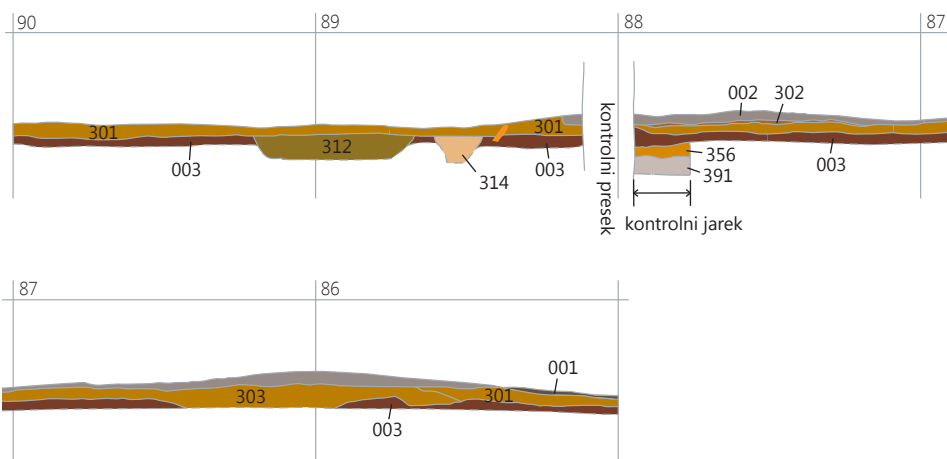
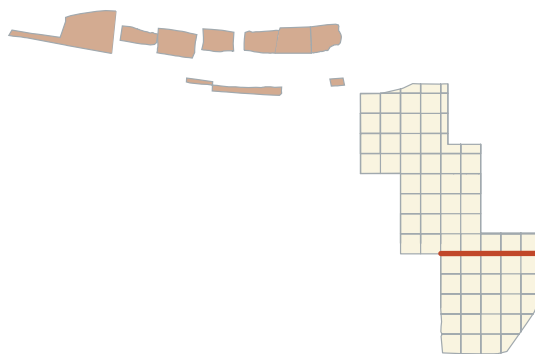
Geološka osnova terase, prod (SE 300), se je nahajala pod plastjo SE 100, pod prodom pa naj bi se nahajal lapor (SE 392). Ponekod naj bi segal prod tik pod površino, do

SE 001, zato so se na njem na teh območjih našle tudi najdbe (G425–G426).

Podobno kot v sektorjih 1 in 2 so se tudi v sektorju 3 nahajale arheološke ostaline tik pod površjem oziroma na majhni globini, zato jih je bil velik del uničen z recentnimi posegi. Poleg recentnih jam, ki so iz generalnega tlorisa izločene, so bile v sektorju 3 odkrite tri jame, ki jih glede na redke kose

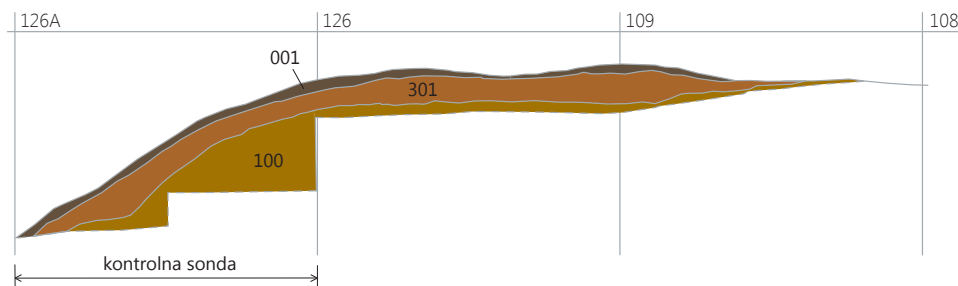
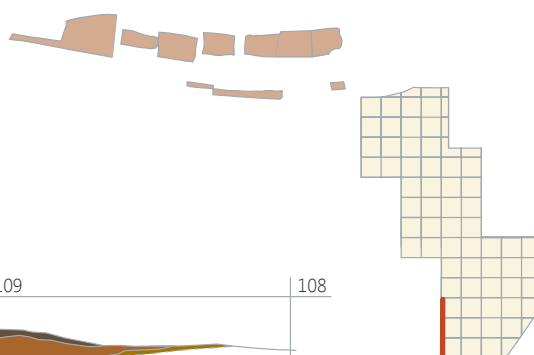
keramike uvrščamo v mlajšo železno dobo, in tri zgodnje-srednjeveške jame; številne jame in jame za stojke pa so ostale zaradi odsotnosti najdb neopredeljene (sl. 33).

- SE 001 – sivo temno rjava plast (ruša)
- SE 002 – recentno prodnato nasutje
- SE 302 – temno rjava zemljena plast (rjavica)
- SE 301 = 303 – temno rjava plast meljastega peska z ogljem (rjavica)
- SE 003 – rjava plast meljastega peska
- SE 312 – temno rjavo zemljeno polnilo jame SE 313
- SE 314 – rjavo polnilo jame SE 315
- SE 356 – rumenorjava plast peščenega melja
- SE 391 – arheološko sterilna plast nad prodom
- opeka

28 Presek P11 (severni presek sektorja 3). Merilo 1:50.

- SE 001 – sivo temno rjava plast (ruša)
- SE 301 – temno rjava zemljena plast (rjavica)
- SE 100 – temno rumeno rjava meljasta glina

29 Presek P12 (južni del zahodnega preseka sektorja 3). Merilo 1:50.

3.3 Nadzor na vrhu skrajnega vzhodnega obronka Meljskega hriba leta 2006

Zadnje arheološke raziskave so se v Malečniku vršile na vrhu skrajnega vzhodnega obronka Meljskega hriba, na mestu nekdanjega vinograda. Pričele so se z izvajanjem arheološkega nadzora nad zemeljskimi deli ob gradnji pokritega vkopa na trasi avtoceste, dne 4. 11. 2006 pa je bila v vzhodnem preseku gradbenega izkopa odkrita temnejša lisa, zato je bilo med 6. 12. 2006 in 16. 12. 2006 izvedeno manjše izkopavanje na površini okoli 100 m² (sl. 8: 2006; sl. 30).

Temna lisa je bila odkrita na globini okoli 0,5 m od današnjega površja. Presek je bil najprej očiščen, fotografsko dokumentiran in izrisan (sl. 31). Nato so med omenjenim presekom proti jugovzhodu do meje odkupljenega ozemlja raziskali sondo v širini temnejše lise. Dolžina sonde je znašala 20,8 m in širina med 4,1 in 5,5 m (sl. 8: 2006).

Pri predstavitvi rezultatov arheoloških terenskih raziskav izhajamo iz krajšega poročila o arheološkem izkopavanju, objavljenega v seriji Varstvo spomenikov (Kajzer Cafnik 2007), terenske fotografske dokumentacije, georeferenciranih risb presekov in tlorisov ter terenskega dnevnika. Plasti so bile predstavljene opisno, številčne oznake smo jim dodali v poizkopavalni obdelavi.

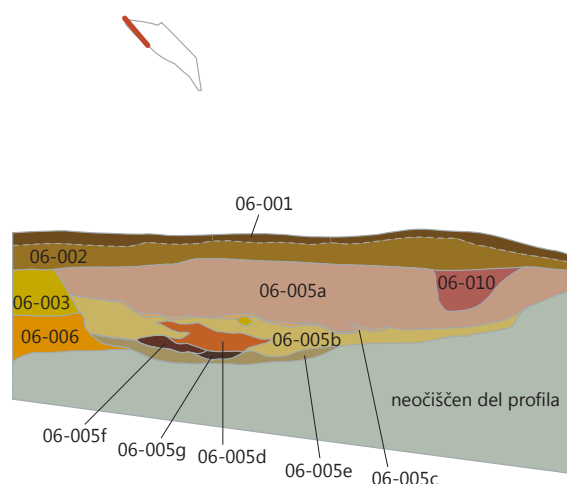
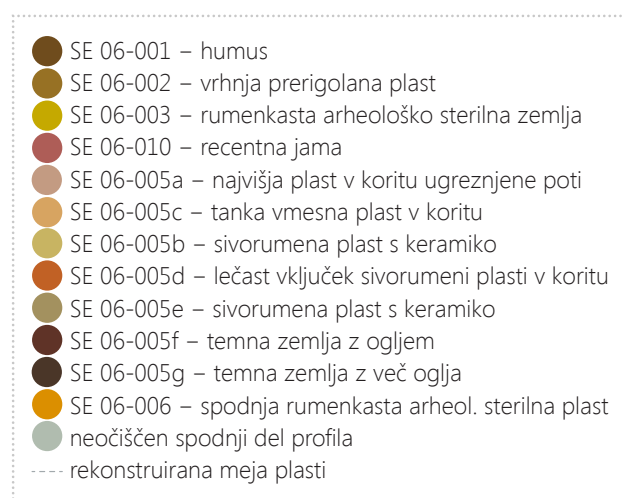
Najvišji plasti v sondi na Meljskem hribu predstavljata humus (sl. 31: SE 06-001) in pod njo vrhnja prerigolana plast (sl. 31: SE 06-002).²⁰ Po strojni odstranitvi humusa in vrhnje plasti se

30 Ugreznjena pot med arheološkim izkopavanjem.

je že na globini okoli 50 cm od površja v arheološko sterilni rumenkasto rjavi plasti (sl. 31: SE 06-003) pojavila temnejša plast (sl. 31: SE 06-005a), ki je potekala v liniji od preseka na severozahodni strani proti jugovzhodu, po pobočju hriba. V vrhnji prerigolani plasti naj bi bili odkriti redki odlomki prazgodovinske lončenine in nekaj odlomkov novodobne keramike. Kot je vidno iz preseka na severozahodni strani sonde je bila z nivoja dna te plasti (SE 06-002) v spodaj ležečo temnejšo plast vkopana manjša recentna jama (sl. 33: SE 010/SE 011). To stanje je bilo najprej dokumentirano v tlorisu in preseku, ki se je nahajal na robu gradbene jame (sl. 8: 2006; sl. 30, 31), nato pa so nadaljevali s postopnim ročnim izkopavanjem plasti ob pomoči malega bagra do sterilne geološke osnove.

Izkazalo se je, da se nahaja temnejša plast znotraj vkopa raztegnjenega U-preseka in linijskega tlorisa. Ta vkop po vsej verjetnosti predstavlja ostanke nekdanje poti, ki je

31 Presek P13 (presek sonde na Meljskem hribu). Merilo 1 : 50.

²⁰ Humus je bil dokumentiran le v zahodnem preseku sonde, zato je na preseku P13 njegova pozicija označena s črtkano črto.

potekala v smeri iz jugovzhoda proti severozahodu, torej iz območja današnjega Malečnika proti vrhu Meljskega hriba. Pot je bila kot kaže dlje časa v uporabi, saj se je s časom ugreznila, tako da je njena globina ob odkritju znašala kar med 160 in 175 cm.

Korito poti je zapolnjevalo več plasti, v vseh pa so se mešale najdbe iz prazgodovine (predvsem latenskega obdobja) in srednjega veka ali zgodnjega novega veka. Najvišja plast v koritu poti je bila SE 06-005a (sl. 31: SE 06-005a). Tej plasti glede na potek dela in fotografsko dokumentacijo pripisujemo najdbe iz dne 7. 12. 2006, označene kot »poglabljanje vkopa ceste, globine 120 cm« in »iz preseka, globine 110 cm«. Gre za 13 keramičnih odlomkov, med katerimi prevladuje prazgodovinska lončenina (G250, G251), nekaj kosov pa je iz poznega srednjega veka ali zgodnjega novega veka (G364, G365, G371).

Plasti SE 005a je v cestnem koritu sledila nekaj cm debela plast SE 06-005c in njej sivorumena plast debeline od 20 do 50 cm, z lečastim vključkom (sl. 31: SE 06-005d), ki smo jo označili kot SE 06-005b (sl. 31: SE 06-005b). Plasti SE 06-005b verjetno pripadajo keramični odlomki, označeni kot »sivorumena kulturna, globine 120–145«. Gre za odlomek roba pekve, pokrova ali sklede, morda iz prve polovice 1. tisočletja pr. n. št. (G244), za odlomke lončenine iz mlajše železne dobe (G245–G247) in za odlomke posod iz poznega srednjega veka ali zgodnjega novega veka (G367–G368).

V osrednjem delu sonde se je tik nad dnom cestnega korita nahajala še temno siva plast z zgostitvijo oglja in sežganega lesa, mestoma v rdečkasti zemlji (sl. 31: SE 06-005e, SE 06-005f, SE 06-005g). Tudi na tem nivoju so se mešali odlomki lončenine iz poznega srednjega veka ali zgodnjega novega veka (G369, G370) in odlomki keramike iz mlajše železne dobe (G248), odkriti pa sta bili še ena cela in ena fragmentirana železna podkev. Izkopavalci domnevajo, da gre za nasutje neke poglobitve, v kateri so zažgali les. Vendar, kot je videti, so se na tem nivoju koncentrirali železovi oksidi, zato je prav tako možno, da so plasti nastale kot posledica zadrževanja vode na dnu korita poti.

4 Poselitev v prazgodovini

Prazgodovinska poselitev v Malečniku je v osnovi datirana v bakreno, bronasto in železno dobo, oziroma v absolutni časovni razpon med 44. stoletjem pr. n. št. in 1. stoletjem n. št. Območje v tem času ni bilo kontinuirano poseljeno, ampak lahko govorimo le o večkratni obljudenosti kraja v različnih kronoloških razdobjih, med katerimi so bili različno dolgi časovni presledki.

Najstarejši del najdišča je bil, kot že rečeno, deloma že objavljen v zborniku »Od Sopota do Lengyela« leta 2006 (Strmčnik Gulič 2006). Takrat je bil predstavljen izbor bakrenodobnih najdb iz sonde 3, z opisi jam in osnovno stratigrafsko shemo. Preliminarno vrednotenje teh ostalin je pokazalo, da je bilo območje v bakreni dobi poseljeno dvakrat, prvič v zgodnjem eneolitiku oziroma zgodnji bakreni dobi in drugič v srednjem eneolitiku, kar je kazala jama z izredno bogatim keramičnim repertoarjem iz horizonta keramike z brazdastim vrezom oz. kulture Retz–Gajary (Strmčnik Gulič 2006, 196, 200–201, sl. 2, najdbe št. 1–17).

Po pregledu celotnega gradiva in terenske dokumentacije lahko ugotovivam glede večkratne poselitve območja v bakreni dobi pritrdimo. Ostaline iz obdobja zgodnjega in srednjega eneolitika so se nahajale v skrajnem zahodnem delu najdišča in so bile odkrite leta 2002 (sl. 32). Izkopavanja leta 2005 na dravski terasi južno od tod pa so odkrila tudi nekaj keramičnih odlomkov, ki so iz pozne bakrene dobe oz. zgodnje bronaste dobe in sodijo v prvo polovico 3. tisočletja pr. n. št.

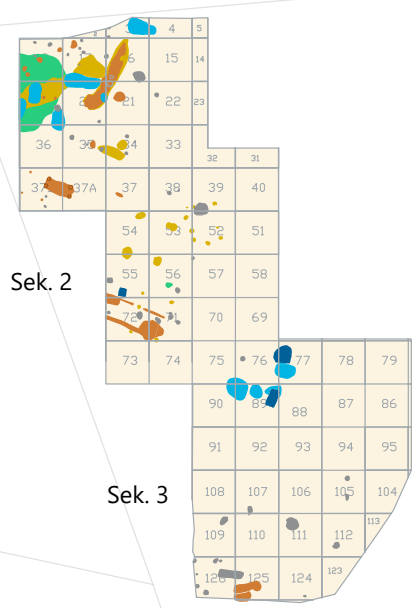
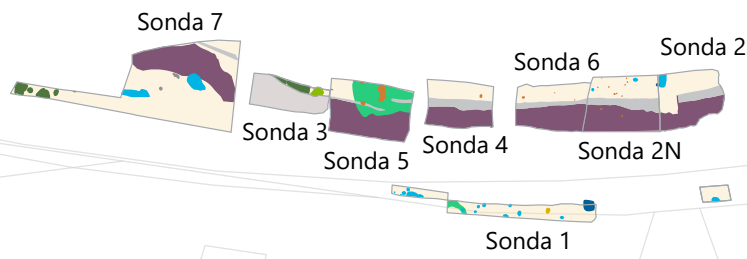
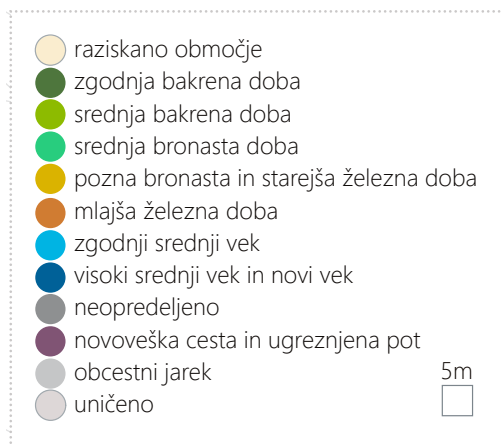
4.1 Lasinjska kultura zgodnjega eneolitika

Naselbinske jame in plasti

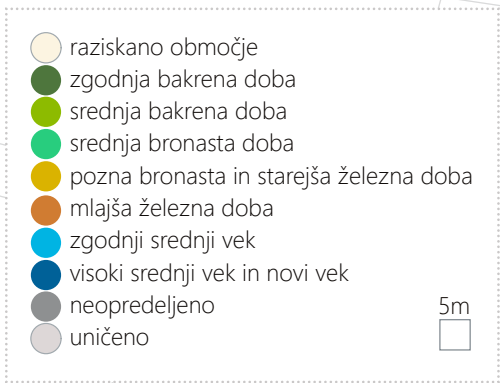
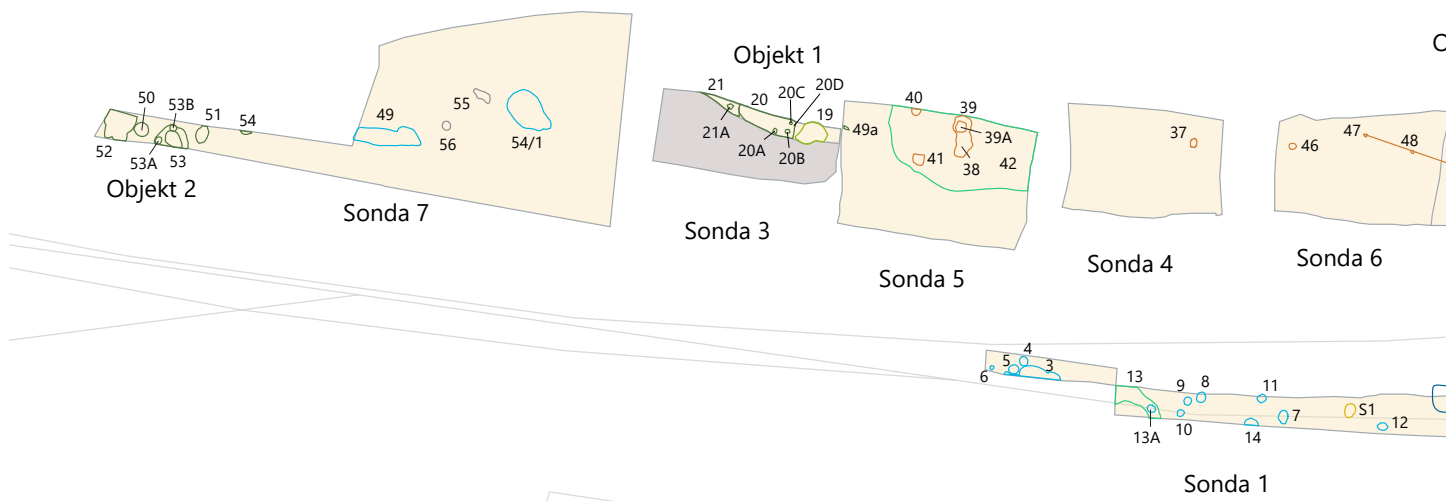
Sledove zgodnjeeneolitske poselitve v sondi 3 predstavljajo tri večje, v geološko osnovo vkopane jame. V skrajnem zahodnem delu sonde se je nahajala jama 22 dolžine 1,50 m in globine 0,62 m. Ta jama je imela enotno zasutje, z redkimi keramičnimi odlomki, kosi oglja in ožgane ilovice, medtem ko so bili v sosednjih jamah z oznakama 20 (ohranjene velikosti 2,4 × 0,73 × 0,2 m) in 21 (ohranjene velikosti 1,8 × 0,6 × 0,31 m) odkriti po trije sloji (sl. 20). Domnevamo, da je bil na tem mestu lesen objekt (objekt 1), ki je imel stene zamazane z ilovico. Da je šlo za leseno konstrukcijo, kažejo jame za stojke, ki so se nahajale na dnu in ob robovih jam 20 in 21 (jame 20A, 20B, 20C, 20D, 21A). Zgostitve ožgane ilovice z ogljem nad jamama 20 in 21 pa kažejo, da je bil objekt uničen v požaru (sl. 34: objekt 1).

Podobne naselbinske sledove poznamo iz bližnjih zgodnjeeneolitskih naselij, kot so Brezje pod Brinjevo goro, Ptuj – Šolski center in predvsem Zgornje Radvanje, kjer so bila v nekaterih jamah poleg zgostitev ožgane ilovice, oglja in jam za stojke odkrita tudi ognjišča ali peči (Pahič 1962–1963, 350; Kramberger 2018, 75–77, sl. 7; Kramberger 2014a, 242–250; Kramberger 2015a, 232–233, sl. 1, 2; Kramberger 2015b, 250–253, sl. 2).

V jami 20 je bilo odkritih devet artefaktov: sedem tipološko določljivih keramičnih odlomkov (G1–G7), kamniti odbitek iz prodnika jaspisa (G8) ter kos brusnega kamna iz grobozrnatega peščenjaka (G9). Trije keramični odlomki iz sonde 3 (G15–G17) so verjetno iz kulturne plasti, ki se je nahajala med zgodnjeeneolitskimi jamami (SE 02-021), ali lapornate plasti nad njo (SE 02-020), za dva odlomka je lokacija nezanesljiva (G11, G12), en kos pa verjetno izhaja iz jame 20,

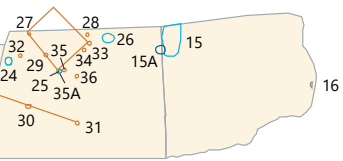

32 Kompozitni načrt najdišča. Merilo 1:700.

33 Detajlni kompozitni načrt najdišča. Merilo 1:300.

Objekt 3

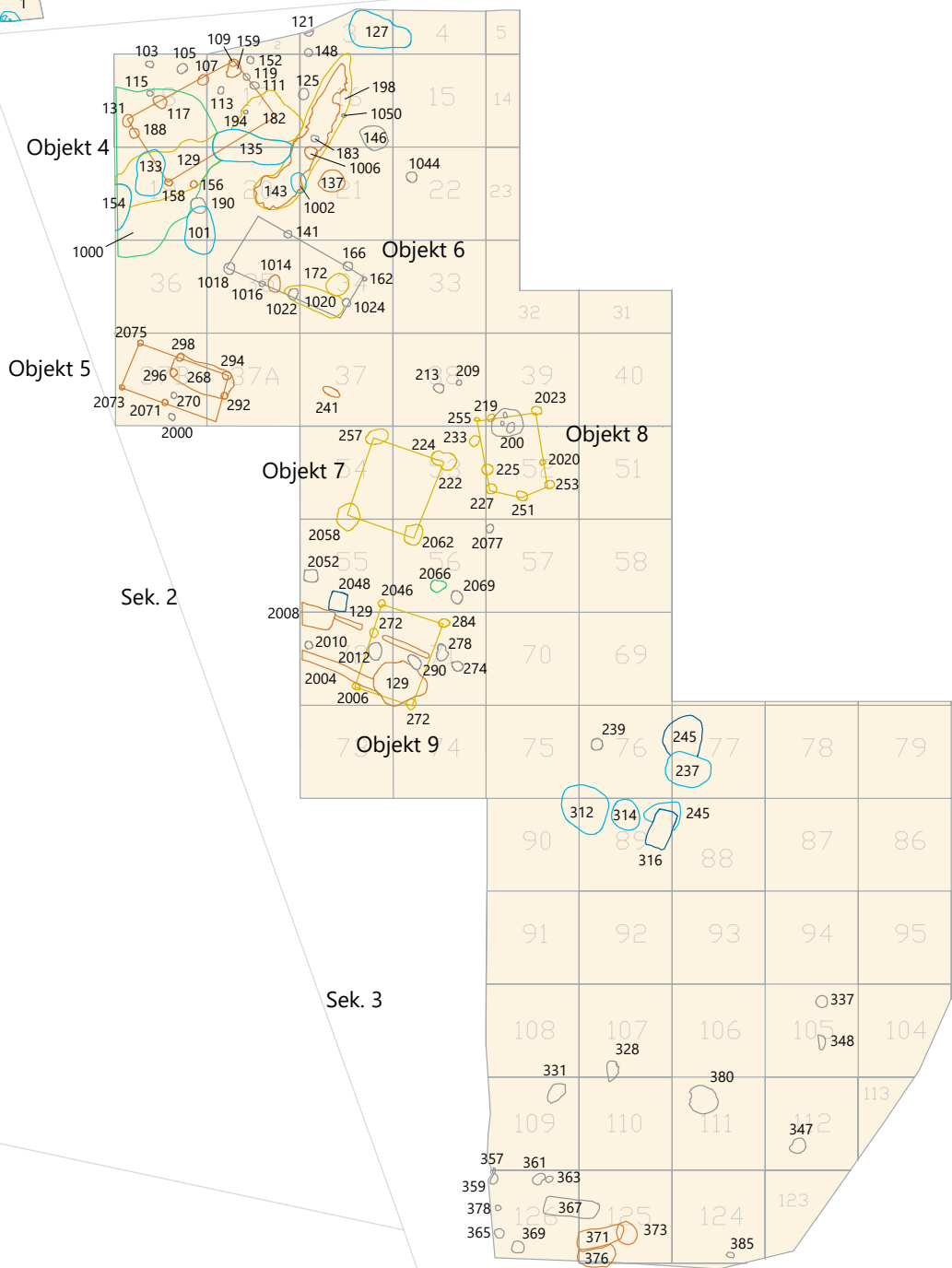
Sonda 2N

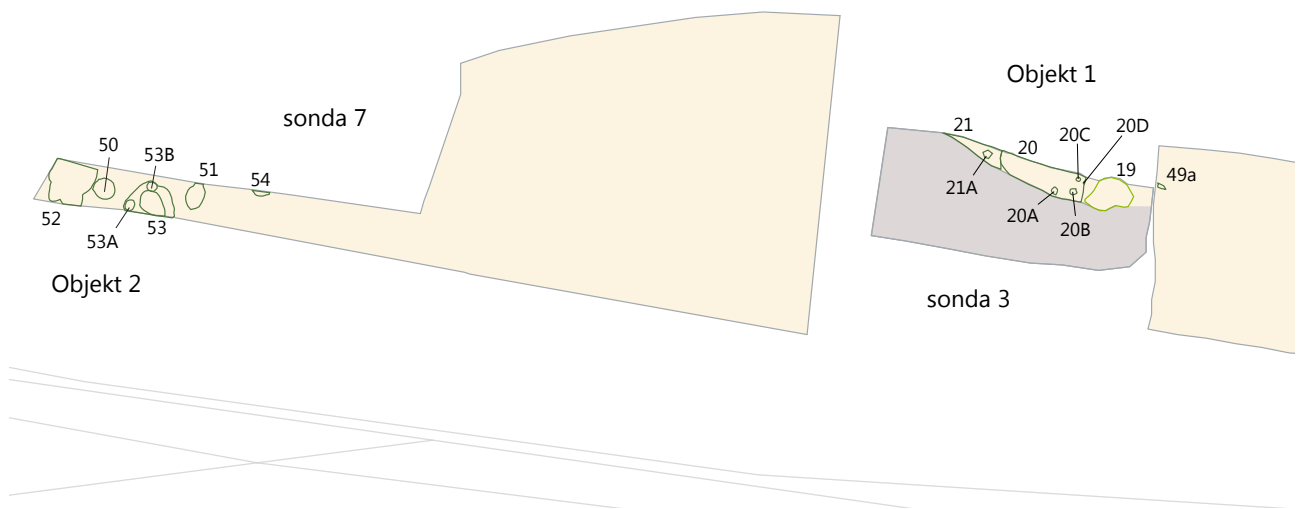
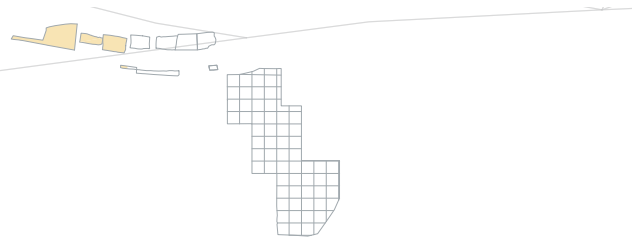
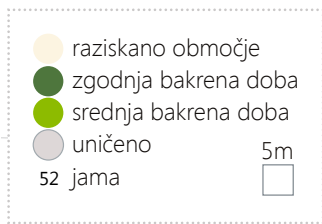
Sonda 2

2

Sek. 1

34 Tloris dela najdišča iz bakrene dobe. Merilo 1:200.

21, 22, ali iz ene od zgodnjeeneolitskih jam za stojke (G10).²¹ Za absolutno starost objekta 1 je relevantna ¹⁴C datacija iz jame 21 (Guštin 2005, 16, sl. 3: vzorec KIA22920, 5503±38 BP, 4450–4266 pr. n. št. s 95,4% verjetnostjo; sl. 53–55).

Pod oznako sonda 5 se zgodnjeeneolitske ostaline nanašajo na dva keramična odlomka iz zgodnjega eneolitika: na odlomek skodele s presegajočim ročajem (G13) in odlomek

21 Lokacijo najdb G15–G17 lahko koreliramo s plastjo SE 02-021 ali SE 02-020 glede na zapis »sonda 3, kulturna mešana z laporjem« in korelacijo tega zapisa z opisom plasti na terenski risbi in v terenskem dnevniku.

Odlomka G11 in G12 sta bila odkrita 15. 4. 2002, ko so potekale raziskave na območju sonde 3. Njuna lokacija je bila označena kot »plast pod starejšo jamo«. Zgodnjeeneolitske jame so bile vkopane v kulturno sterilni aluvij, zato je možno, da je z izrazom starejša jama mišljena višje ležeča srednjeeneolitska jama 19, s plastjo pa ena od plasti med jamo 19 in jamami iz zgodnjega eneolitika (SE 02-019, SE 02-020 ali SE 02-021). Druga možnost je, da gre za infiltrirana odlomka iz plasti, v katero so bile vkopane zgodnjeeneolitske jame (SE 02-022).

Najdba G10 je bila popisana kot »sonda 3, jama pod laporjem – najstarejša«, odkrita pa je bila 15. 4. 2002, ko so izkopavali zgodnjeeneolitske jame (jame 20–22) in jame za stojke, zato je verjetno, da gre za eno od teh jam.

najširšega oboda lonca z rameni in prehodom v ročaj (G14). Glede na opis lokacije na identifikacijskem listku, terenske fotografije in risbe je možno, da pripadata ti najdbi plasti SE 02-021.²² Z nivoja te plasti je bila na meji med sondo 3 in sondo 5 v spodaj ležečo sterilno plast SE 02-022 vkopana jama 49A.

Sledovi poselitve iz zgodnjega eneolitika so bili, kot že rečeno, odkriti tudi v sondi 7. Tukaj je bilo v skrajnem zahodnem delu sonde na površini skupne dolžine 6 m in širine 1 m pod kulturno plastjo iz zgodnjega eneolitika (SE 02-021) odkritih sedem jam (jame 50–54, jami 53A in 53B). Jami 54 in 52 sta bili le delno raziskani, zato ju je težko opredeliti (sl. 34: jami

22 Na identifikacijskem listku je namreč njuna lokacija označena kot »siva mastna, najnižja kulturna plast v sondi 5«. Pod to oznako je shranjenih precej srednjebronzastodobnih najdb in nekaj odlomkov iz zgodnjega eneolitika, ki imajo zabeležen datum odkritja 9. 5. ali 10. 5. 2002. Iz terenske dokumentacije je razvidno, da so v teh dneh izkopavali tako spodnji del jame 42 (SE 02-522/SE 523) kot tudi kulturno plast iz zgodnjega eneolitika (SE 02-021), zato lahko domnevamo, da pripadajo zgodnjeeneolitske najdbe tej plasti. Druga možnost je, da so podatki na listku napačni in da gre za jamo 20 v sondi 3. En odlomek iz te vrečke se je namreč združil z odlomkom skodele iz zgodnjeeneolitske jame 20 (G1).

54 in 52). Več podatkov, pa imamo na voljo o ostalih jamah. Posebnost srednje velike jame 53 je, da je bila v preseku izrazito hruškaste oblike, kar kaže, da gre po vsej verjetnosti za hrambeno jamo (sl. 34: jama 53). Jami za stojki SE 53A in SE 53B, odkriti na robu jame 53, kažeta, da je bila hrambena jama pokrita z leseno konstrukcijo. Jami 50 in 51 sta verjetno tudi služili za stojki, a sta bili precej večji in globlji, zato domnevamo, da sta služili za stojke večje lesene konstrukcije, znotraj katere se je nahajala hrambena jama (sl. 34: objekt 2). Vse jame je prekrivala enotna intenzivna plast ožgane ilovice z ogljem (obravnavana kot del kulturne plasti SE 02-021), kar pomeni, da je bila tudi ta lesena stavba uničena v požaru (sl. 22, 23).

Za datacijo jam v skrajnem zahodnem delu sonde 7 je poleg stratigrafije ključna keramika iz jame 51 in jame 52. V jami 51 je bilo skupaj odkritih devet keramičnih odlomkov iz zgodnje bakrene dobe (med njimi tudi: G21, G22) in v sosednji jami 52 skupaj deset prazgodovinskih keramičnih odlomkov, od katerih so trije iz zgodnje bakrene dobe. Posebnost te jame je, da je bilo v njej odkritih več kalciniranih kosti, kar nam je ponudilo možnost radiokarbonskega datiranja po postopku ¹⁴C AMS (sl. 53–55: LTL18302A, 5475±45 BP, 4446 in 4240 pr. n. št. s 95,4% verjetnostjo).

Med najdbami iz Malečnika sodijo v zgodnji eneolitik še odlomki posod, ki so shranjeni pod oznako »sonda 3, proti severu« (G18–G20), skleda z visečo jezičasto aplikacijo iz vrečke z oznako »sonda 3, poglobitev proti vzhodu« (G23) in trije kosi keramike iz vrhnjih plasti iz dela najdišča, ki se je nahajal na dravski terasi (SE 301, SE 002 in SE 001; G427, G467 in G470). Za najdbe pod oznako »sonda 3, proti severu« in »sonda 3, poglobitev proti vzhodu« nam ni uspelo ugotoviti, v kakšnem kontekstu so bile odkrite. Najdene naj bi namreč bile 31. 3. 2018, ko so bile raziskave v sondi 3, kot je predstavljena na generalnem tlorisu, že zaključene. To pomeni, da sta bodisi lokacija bodisi datum napačna; ali pa so tega dne potekala v sondi 3 izkopavanja, o katerih nimamo razen najdb in zapisa na identifikacijskem listku nobenih drugih podatkov.

Najdbe

Zgodnjeeneolitske najdbe iz Malečnika štejejo dva kamnita artefakta in 84 kosov lončenine. Čeprav so najdbe precej fragmentirane, je mogoče prepoznati štiri osnovne keramične oblike: sklede (E1), vrče (V1), lonce (L1) in keramične zajemalke (Z1) (sl. 35).

Sklede (sl. 35: E1, E2 in E3)

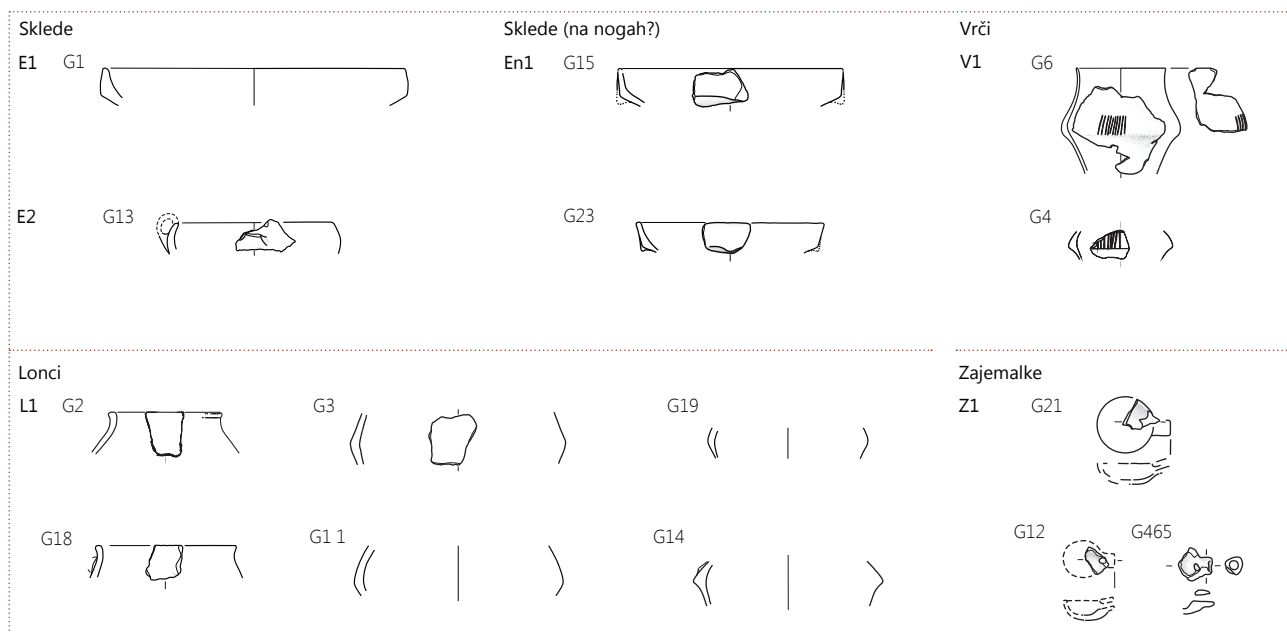
Razmeroma plitve posode, ki imajo premer ustja približno enake velikosti kot znaša premer najširšega oboda, obravnavamo kot sklede (G1, G15, G23). Izdelane so bile iz fino-zrnate (G1), drobnozrnate (G15) ali zelo fino-zrnate (G13, G23) glinene zmesi. Posamezne posode so bile žgane nepopolno oksidacijsko (G1, G15), druge redukcijsko (G13) ali nepopolno oksidacijsko in redukcijsko v končni fazi (G23). Njihova površina je večinoma ravna in gladka (G1, G13, G15, G23).

Osnovna oblikovna značilnost zgodnjeeneolitskih skled je ravni rob ustja. Tako imenujemo posebej oblikovan del med najširšim obodom in ustjem sklede, ki je lahko skoraj navpičen (G15), nagnjen proti notranjosti (G1, G13) ali nagnjen navzven (G23).²³ Odlomek največje posode se pojavlja brez kakršnega koli dodatnega elementa (E1; G1). Pri eni od skled je na robu ustja presegajoč ročaj, ki povezuje ustje z najširšim obodom posode (E2; G13), na dveh kosih skled sta jezičasti viseči nalepki (En1; G15, G23).

Za kronološko opredelitev gradiva sta najpomembnejši skledi z jezičasto nalepko. Tovrstne sklede so z lasinjskih najdišč poznane predvsem na votlih nogah, na nekaterih najdiščih pa se pojavljajo tudi brez votlega podstavka (E3; G15, G23).²⁴ Gre za posode, ki so pogoste na najdiščih lasinjske kulture (npr. Bukovnica: Šavel 1992, t. 11: 2; Dobri – Alsó-mező: Horváth, Simon 2004, t. 16: 11, 13–15, t. 15: 18, 20, t. 14: 1, 3; Drulovka: Guštin, Tomaž, Kavur 2005, najdbi št. 3, 38), podobne sklede, pa se pojavljajo v drugi polovici 5. tisočletja pr. n. št. tudi na drugih območjih. Značilne so na primer za najdišča kulture Münchshöfen na Bavarskem (npr. Süss 1976, t. 7: 2, 5, 10, t. 8: 7, t. 9: 8), kulture Ludanice na Slovaškem (npr. Pávuk 2000, t. 4: 3), skupine Bisamberg-Oberpullendorf na Nižje-Avstrijskem (npr. Stadler in Ruttkay 2007, t. 8: 5) in za najdišča kompleksa Krivodol-Sălcuța-Bubanj-Hum 1 na osrednjem Balkanu (npr. Radu 2002, t. 25: 2, t. 27: 9, t. 31: 4; Milanović 2012, t. 3–4).

²³ Kramberger 2014b, 118–119, sl. 79.

²⁴ Npr. Popava 1 pri Lipovcih (Šavel, Karo 2012, G508 in G509). Za nekatere take posode se drugod sicer omenja, da je šlo prvotno za sklede na nogah, ki so jim odbrusili nogo (npr. Sormás: Straub 2006a, 35, sl. 5: 1).

35 Tipološka tabela keramike iz zgodnjega eneolitika (lasinjska kultura). Merilo 1:8.

Tudi odlomki skled z ravnim robom ustja brez aplik (E1; G1) so poznani z lasinjskih najdišč na Slovenskem, a tudi z nekaterih najdišč, ki so za stopnjo starejša (npr. Andrenci: Pahič 1976, t. 2: 1, 15). Pomembnejše so analogije za redukcijsko žgano skledo, ki ima na robu ustja presegajoč ročaj (E2; G13), saj so takšne sklede poznane predvsem iz lasinjskih najdišč. Primerjave so na primer iz Zgornjega Radvanja (Kramberger 2014a, t. 8: 126), Popave 1 pri Lipovcih (Šavel, Karo 2012, 311, G733), Turnišča (Tomaž 2012, 189, G340, G341), Ptujskega gradu (Korošec 1965, t. 14: 1) in Ajdovske jame (Korošec, Uršič 1965, t. 5: 1). Na Madžarskem so analogije za sklede z uvihanim robom ustja s presegajočim ročajem na primer na lasinjskih najdiščih Szakaly (Kalicz 1991, sl. 6: 12) in Gellénháza Városerét (Hováth, Simon 2003, sl. 24: 6, sl. 25: 2). Podobne posode so značilne tudi za lasinjska najdišča na severnem Hrvaškem, kar dokazujejo na primer primerki iz Dubranca (Balén 1997–1998, t. 5: 4) in Beketinca (Homen 1980, t. 18: 2).

Vrči (sl. 35: V1)

Naslednja zgodnjeeneolitska keramična oblika iz Malečnika so vrči. Gre za manjše posode s konkavnim spodnjim delom, nizkim, rahlo zaobljenim ramenom in dolgim, rahlo usločnim vratom, ki so bile izdelane iz zelo fino zrnate glinene zmesi in imajo povsem gladko, ravno površino (V1). Na najdišču so bili odkriti trije kosi, dva v jami 20 (G4, G6). Na ramenu so bili okrašeni s snopi navpičnih vrezov, ena posoda je bila žgana nepopolno oksidacijsko (G4), dve nepopolno oksidacijsko, redukcijsko v končni fazi (G6, G10).

Na enak način izdelane podobno oblikovane in okrašene vrče poznamo zlasti iz različnih najdišč v Podravju, na

Dolenjskem in v Posavju, na Gorenjskem in v Dravinjskih gorah. V jugovzhodni Sloveniji je treba najprej omeniti jamsko grobišče Ajdovska jama pri Nemški vasi s številnimi skoraj celimi vrči enakega tipa (prim. G6 z Horvat 1989, t. 1–5, t. 6: 435), nato pa naselbine Col 1 pri Podgračnem (Horvat 2005, sl. 11: 23), Grac pri Selih pri Zajčjem vrhu (Pavlin 2006, najdba št. 24) in Čatež-Sredno polje (lasinjska jama PO 004: Tiefengraber 2006, najdbi št. 5 in 6). Na Gorenjskem so bile primerljive posode odkrite na Drulovki pri Kranju (Guštin, Tomaž, Kavur 2005, najdbe št. 29–41). V Podravju so poznane na primer iz naselja v Zgornjem Radvanju (prim. G6 s Kramberger 2014b, 165–170, sl. 120, 121, t. 68: 738, t. 177: 1676, t. 62: 690, t. 91: 939, t. 99: 1039, t. 137: 1372, t. 143: 1414, t. 153: 1494, t. 178: 1684; glej tudi Kramberger 2014a, t. 8: 136) in iz Hoč – Orglarske delavnice (prim. G6 s Kramberger 2014a, t. 12: 182), v Dravinjskih gorah pa iz Brezja pod Brinjevo goro (prim. G6 s Kramberger 2018, t. 2: 3). Omeniti je potrebno tudi našemu vrču sorodne posode z najdišč Šafarsko (prim. G6 s Šavel 1994, sl. 11: 13), Popava 1 pri Lipovcih (prim. G6 s Šavel, Karo 2012, G362) in Kalinovnjek pri Turnišču (prim. G6 s Kerman 2013, G248), ki so obravnavane kot skodele.

Najdišča s primerljivimi vrči so opredeljena v lasinjsko kulturo, z izjemo Ajdovske jame, Graca pri Selih pri Zajčjem vrhu in Cola 1 pri Podgračnem, ki jih nekateri obravnavajo tudi kot poznoneolitska najdišča (npr. Horvat 2005, 153; Horvat 2009; Pavlin 2006, 213–214; za kulturno opredelitev pokopov v Ajdovski jami glej tudi Velušček 2017, 18–21; prim. s Kramberger 2018, 87–97).

Lonci (sl. 35: L1)

Tretji keramični tip iz zgodnjega eneolitika v Malečniku so lonci (L1). Odkriti so bili štiri fragmenti z ramenom in prehodom v spodnji del lonca (G3, G11, G14, G19) ter dva odlomka ustij z delom zgornjega dela posode (G2, G18). Osnovne značilnosti izdelave loncev so fino-zrnate (G2, G19) ali drobnozrnate (G3, G11, G14, G18) glinene zmesi in nepopolno oksidacijsko žganje. Vsi odlomki so neokrašeni.

Čeprav so lonci iz Malečnika precej fragmentirani, lahko ugotovimo, da po oblikovnih značilnostih ne odstopajo od loncev z bližnjih lasinjskih najdišč. Kronološko relevantne tipološke značilnosti so konkavni spodnji deli (G3, G11, G14, G19), zaobljena (G11, G14, G19) ali ravna (G3) ramena, ostri prehodi iz spodnjih v zgornje dele posod (G3, G11, G14, G19), rahlo izvihani vratovi in oglata ustja (G2, G18). Lonce s tako oblikovanimi spodnjimi deli, najširšimi obodi in rameni srečamo na primer na bližnjih lasinjskih najdiščih, kot so Bukovnica na južnih obronkih Goričkega (Šavel 1992, t. 15: 1) ter Zgornje Radvanje (Kramberger 2014a, t. 122: 122, t. 8: 131, 152, t. 10: 164), Hoče – Orglarska delavnica (Kramberger 2014a, t. 11: 176, 177, 179, t. 12: 187–188) in Hardek (Žižek 2006, najdbi št. 23 in 24) v Podravju. Na teh najdiščih imajo lonci tudi enako oblikovana ustja (G2, G18; glej npr. Bukovnica: Šavel 1992, t. 15: 1; Hoče – Orglarska delavnica: Kramberger 2014a, t. 11: 176, 179; Hardek: Žižek 2006, najdbi št. 23 in 24).

Zajemalke (sl. 35: Z1)

Zajemalke s predrtim nastavkom za držaj predstavljajo zadnjo tipološko opredeljivo keramično obliko iz zgodnjega eneolitika v Malečniku (Z1; G12, G21, G467). Prvi kos, od katerega sta ohranjena le del recipienta in prehod v nastavek za držaj, je bil odkrit v eni od plasti v sondi 3 (G12), drugi podoben kos v jami 51 v sondi 7 (G21), tretji kos s povsem ohranjenim nastavkom za držaj pa v plasti SE 002 v sektorju 2 (G467).

Zajemalke s predrtim nastavkom za držaj spadajo med značilne najdbe prve in druge polovice 5. tisočletja pr. n. št. na širokem območju srednje Evrope, med vzhodnimi Alpami, zahodnim delom Karpatskega bazena, do Bavarske in severne Hrvaške, pri čemer sodijo zajemalke iz Malečnika med manjše tovrstne primerke v svojem času in prostoru (prim. npr. s Korošec 1975, 174, t. 3: 4–7; Pahič 1983, t. 14: 5, 6, 10, t. 15: 1, 4, 6, 7, 9; glej tudi Velušček 2017, 42–54; Kramberger 2018, 85). Pri nas so takšne zajemalke poimenovali tudi kot zajemalke s tulastim ročajem (Pavlin, Dular 2007, 76), zajemalke s predrtim držajem (Tomaž 2012, 33, 35; Šavel, Sankovič 2011, 36; Šavel, Karo 2012, 38–40) ali zajemalke s predrtim tulastim nastavkom za ročaj (Plestenjak 2010, 36).

Kamene najdbe

Med kamnitimi najdbami v zgodnjo bakreno dobo zanesljivo spadata fragment brusnega kamna iz svetlo sivoga do rdečega kamna (G9) in odbitek (G8) iz jame 20. Brusni kamen je domnevno služil kot orodje pri izdelavi glajenih kamnitih sekir, odbitek pa predstavlja ostanek pri izdelavi orodij, ki v Malečniku niso bila odkrita.

Makroskopska petrografska preiskava je pokazala, da je bil odbitek izdelan iz neprosojne silikatne kamnine, imenovane jaspis. Prodnike te kamnine je v vzhodni Sloveniji najti v t. i. pliokvartarnemrodu, posamezne prodnike pa morda tudi v Dravi (Rižnar 2018, 8).

Med izkopavanji leta 2005 sta bili v Malečniku odkriti tudi dve kamniti sekiri. Ena sekira je bila odkrita v novoveški jami SE 244/SE 245, v sektorju 2, kvadrantu 77 (G453). Na drugo so naleteli približno 20 m stran, v rumenkasti plasti SE 351 pod ornico, v sektorju 3, kvadrantu 126 (G454). Kamnito sekiro iz jame SE 245/SE 246, velikosti 8 × 5,2 cm, lahko opredelimo kot krajšo, oglato sekiro, rahlo trapezaste oblike, tipa E2 po M. Lubšini Tušek (Lubšina Tušek 1993, 45–46). Druga sekira je enako oblikovana, a precej manjša, velikosti le 4,2 × 1,2 cm.

V severovzhodni Sloveniji so podobno oblikovane sekire rahlo trapezaste oblike poznane iz številnih lokacij, pri čemer gre večinoma za slučajne najdbe. M. Lubšina Tušek jih na osnovi primerjav z različnih arheoloških najdišč v jugovzhodni in v srednji Evropi datira v širok razpon od zgodnjega neolitika do poznega eneolitika (Lubšina Tušek 1993, 46). Iz tega izhaja, da sta omenjeni sekiri po vsej verjetnosti povezani z eneolitsko poselitvijo v Malečniku, vendar podrobnejša datacija znotraj eneolitskih horizontov ni mogoča.

Makroskopska petrografska analiza je pokazala, da je bila manjša kamnita sekira iz plasti SE 351 verjetno izdelana iz skrilavega muljevca, ki je zelo pogost med klastiti zgornjega karbona. Ti izdanjajo v osrednji Sloveniji in v Karavankah, kot prodniki so precej pogosti v Savi, na manjših površinah pa izdanjajo tudi na Paškem Kozjaku in približno 5 km zahodno od Žič (Rižnar 2018, 9), torej na območju, ki se nahaja okoli 35 km od Malečnika (zračne linije).

Povzetek

Zgodnjeeneolitsko gradivo iz Malečnika se omejuje na fragmentirano lončenino in najmanj na dve kamniti orodji. Predstavljeno je bilo, da so nekatere keramične oblike, kot so zajemalke in sklede z visečimi jezičastimi aplikami nadregionalnega tipa, saj jih srečamo na sočasnih najdiščih na širokem prostoru od Bavarske do zahodne Panonije in celo do centralnega Balkana. Najbolje ohranjeni najdbi

– keramičnemu vrču, ki je na ramenih okrašen s snopi vrezov (G6), pa najdemo najustreznejše analogije predvsem na jamskem grobišču v Ajdovski jami in na sočasnih naseljih v Podravju (Zgornje Radvanje, Hoče – Orglarska delavnica), v Dravinjskih gorinah (Brezje pod Brinjevo goro), v jugovzhodni Sloveniji (Col 1 pri Podgračenem, Grac pri Selih pri Zajčjem vrhu) in na Gorenjskem (Drulovka pri Kranju).

Radiokarbonski dataciji datirata najzgodnejše sledove poselitve v Malečniku na začetek lasinjske kulture, natančneje v 44. oziroma prvo polovico 43. stoletja pr. n. št. (68,2% verjetnost). Sočasne datacije so poznane tako z najdišč v Podravju in Posavju, na katerih so bili odkriti enako oblikovani in okrašeni vrči (Zgornje Radvanje, Ajdovska jama), kot tudi z nekaterih najdišč lasinjske kulture v Prekmurju, kjer so vrči praviloma drugače okrašeni (npr. Turnišče, Popava 1 pri Lipovcih) (prim. s Kramberger 2014a, 259–260, sl. 36).

4.2 Srednji eneolitik

Naselbinska jama in plasti

V obdobje srednjega eneolitika spada ena sama jama. Gre za jama 19 v sondi 3 z izjemnimi najdbami, ki so bile objavljene že leta 2006 (G25–G39; Strmčnik Gulič 2006, 196–200, najdbe št. 1–15). Jama je bila ovalnega tlorisa in hruškastega preseka ter v zgornjem delu prekrita z intenzivno plastjo ožgane ilovice. Najdbe so se nahajale v poglobitvi na dnu jame, ki je bila globine 0,5 m, celotna globina jame 19 pa je znašala 1,25 m (sl. 34: jama 19; sl. 36).

Osnovna ugotovitev je, da je bila jama 19 vkopana iz nivoja plasti SE 02-018, ki jo razlagamo kot kulturno plast (»pokopana tla«) iz srednjega eneolitika, v kar tri spodaj ležeče plasti, pod katerimi so se nahajale jame lasinjske kulture (jame 20–22). To pomeni, da je bil med prvo in drugo poselitvijo v Malečniku zagotovo dolg premor. Od zgoraj navzdol si te plasti sledijo v naslednjem vrstnem redu: najvišja plast je bila arheološko sterilna rumenkasta ilovica SE 02-019, tej plasti je sledila lapornata plast SE 02-020 in slednji zgodnjeeneolitska kulturna plast SE 02-021 (sl. 19, 20, 36).

Poleg najdb iz jame 19 spada v obdobje srednjega eneolitika iz Malečnika po vsej verjetnosti še nekaj drugih keramičnih odlomkov, ki pa so brez točnih najdiščnih podatkov. Eden teh je bil odkrit v sondi 3 (G24),²⁵ drugi glede na opis v eni od plasti v sondi 3, morda v SE 02-018, iz nivoja katere

²⁵ Keramični odlomek G24 je bil skupaj z zgodnjeeneolitskim odlomkom G23 v vrečki z opisom lokacije »sonda 3, poglobitev proti vzhodu« in datumom odkritja 31. 5. 2002.

je bila vkopana jama 19 (G40),²⁶ tretji v jami 19 ali v srednjeeneolitski plasti (G41),²⁷ četrti pa v eni od plasti pod novoveško cesto v »sondi 2 – nadaljevanje« (G42).²⁸

36 Pogled z jugozahoda na jama 19 med izkopavanjem.

²⁶ Na identifikacijskem listku je bila namreč lokacija najdbe označena kot »sonda 3, temno rjava peščena plast«, kar odgovarja opisu plasti SE 02-018 na terenski risbi in ustreza tudi starosti plasti glede na ugotovljeno stratigrafsko zaporedje. Datum odkritja naj bi bil 20. 4. 2002.

²⁷ Lokacija najdbe je na identifikacijskem listku opredeljena kot »jama pod laporjem – najstarejša«. Glede na datum izkopavanja (15. 4. 2002) in opis bi moralo iti za eno od zgodnjeeneolitskih jam na tem mestu (20–22), kar pa je malo verjetno, saj je odlomek srednjeeneolitski. Tako se zdita verjetnejši dve možnosti: prva, da najdba izvira iz plasti SE 02-018, iz katere je bila vkopana jama 19, pri čemer je prišlo do mešanja ob čiščenju preseka, in druga, da izvira najdba iz jame 19, ki je presekala zgodnjeeneolitske plasti.

²⁸ Lokacija najdbe je na identifikacijskem listku označena kot »sonda 2, temno siva pod kamnitim tlakom«. Glede na datum odkritja gre za sondo 2N. S kamnitim tlakom so označevali novoveško cesto, pod njo pa se je nahajala plast, ki smo jo označili kot SE 02-006. Barva plasti na identifikacijskem listku se ne ujema s tisto, ki so jo določili na risbi preseka. Temno sive barve je bilo eno od zasutij jarka novoveške ceste, zato je možno, da najdba izvira od tam.

Najdbe

V jami 19 je bilo kar sedem celih/skoraj celih posod (G26; G29–G34). Poleg njih so bili v jami odkriti tudi dva okrašena vijčka (G36, G37), noga manjše posode na nogi (G25), spodnji del lonca z barbotinom (G35), fragment ostenja manjše posode okrašene z vrezi (G28), odlomek ustja manjše posode (G27) ter dve fragmentirani hrambeni posodi (G38, G39). Te najdbe so bile leta 2006 kronološko opredeljene v horizont keramike z brazdastim vrezom oziroma kulturo Retz–Gajary (Strmčnik Gulič 2006, 196–200, najdbe št. 1–15).

Horizont keramike z brazdastim vrezom je precej širok fenomen, ki obsega najdišča s prostora od Avstrije (skupini Mondsee ali Altheim-Mondsee in Retz) in Slovaške (tip Gajary-Bajč), preko Slovenije, Madžarske in Hrvaške, pa vse do Romunije (glej npr. Dimitrijević 1979, 343–365; Kalicz 1991, 362–375; Velušček 2004; Guštin *et al.* 2017, 63). Tem najdiščem so skupne podobne oblike posod in motivika okrasa, narejenega z vrezovanjem (tudi t. i. brazdastega vreza), vtiskovanjem ter inkustriranjem in podoben način izdelave.

Malečniku najbližji najdišči, ki sta opredeljeni v horizont keramike z brazdastim vrezom, sta Pavlovski vrh pri Ormožu (Tomanič Jevremov 1973) in Slivnica 1 pri Mariboru (Strmčnik Gulič 2003b, 237–238; za opredelitev obeh najdišč glej tudi Velušček 2004, 260). V Pomurju sodi v taisti horizont izjemno plano grobišče južno od Murske Sobote, Pod Kotom - jug pri Krogu, kjer je bilo odkritih 179 grobov v keramičnih žarah (Šavel 2004; Šavel 2009). Naselbinske ostaline iz tega časa so bile na primer v Pomurju odkrite še v Novi tabli pri Murski Soboti (Šavel, Guštin 2006, 208–209; Guštin, Tiefengraber, Pavlovič 2017, 62–65) in na Turnišču (Tomaž 2012, 37–46), nekaj najdb je tudi z najdišč Bukovnica (Šavel 1994, 46–47, pril. 23: 1–2; Šavel 1995, 7–19, t. 2) in Šafarska (Šavel 1980, t. 11: 8; Šavel 1984, t. 8: 7; glej tudi Šavel, Guštin 2006).

Najdišča, opredeljena v horizont keramike z brazdastim vrezom, so zastopana tudi v osrednji in jugovzhodni Sloveniji. Na Ljubljanskem barju je najbolj znano kolišče Hočevarica, ki je služilo za opredelitev horizonta keramike z brazdastim vrezom v Sloveniji (Velušček 2004). Hočevarica je nekaj časa veljala za edino najdišče kulture z brazdastim vrezom na Ljubljanskem barju, nato pa so bila objavljena še kolišča Gornje mostišče in Strojanova voda (Velušček, Čufar 2008, sl. 6: 2; Velušček *et al.* 2018) ter Črnelnik (Velušček *et al.* 2018). Okvirno so v ta čas datirana na primer tudi tretja naselbinska faza na Gradcu pri Mirni na Dolenjskem (Dular 2001, 101), 8. in 9. faza Moverne vasi v Beli Krajini (Budja 1992, sl. 4: faza 8; glej Velušček 2004, 250–251; glej tudi Tomaž 1999) ter nekaj eneolitskih najdb iz Ajdovske jame pri

Nemški vasi (Korošec 1953, Korošec 1975, 170; Horvat 1986, 77; glej tudi Velušček 2004, 243–245, sl. 5.3.11) in iz Spahe na Kočevskem (Velušček 2011, 222–223).

V nadaljevanju predstavljamo podrobnejšo opredelitev srednjeeneolitskega gradiva iz Malečnika. Pri vrednotenju in pri natančnejši kronološki opredelitvi smo se naslonili na najdišča na Slovenskem in na zadnje študije s sosedne avstrijske Štajerske (Tiefengraber 2018) in zahodne Madžarske (Horváth, Simon 2003; Kalicz, Horváth 2010; Ilon 2011).

Način izdelave keramike

Nekatere posode iz jame 19 imajo lisasto površino, temno sivih, rjavih, rdečerjavih in/ali rdečih barvnih odtenkov. Slednje so bile po vsej verjetnosti žgane nepopolno oksidacijsko, del posod pa je bil kot kaže žgan redukcijsko, saj imajo površino in prelom enotne temno sive ali temno sivo rjave barve. Na takšen način so bili verjetno žgani velika posoda na nogi (G26), skodelice (G29, G30, morda tudi G27, G28) in vrč (G31), nepopolno oksidacijsko pa so bili žgani lonci (G32–G35), obe hrambeni posodi (G38, G39), vijčka (G36, G37) in manjša posoda na nogi (G25). Na eni od posod je barbotin (G35). Druge posode imajo gladko, ravno površino, nekatere deloma tudi svetlikajočo se, kar bi lahko pomenilo, da je bila pred žganjem spolirana (G26, G29, G30).

Redukcijsko žganje, barbotin in poliranje spadajo med osnovne značilnosti izdelave keramike na najdiščih iz 4. tisočletja pr. n. št. na Slovenskem (glej npr. Velušček 2004, 218–230).

Okras

Skodelici s presesegajočim ročajem (G29, G30), en od vrčev (G34), oba vijčka (G36, G37) in en fragment ostenja posode (G28) iz jame 19 v Malečniku so okrašeni. Način okraševanja keramike se omejuje na vrezovanje (npr. G28, G36), vtiskovanje (npr. G34, G37) in verjetno inkrustacijo (G29), kar je splošno značilno za lončenino iz 4. tisočletja pr. n. št. na Ljubljanskem barju (Velušček 2004, 206–211, 218–230, 260–261, t. 5.3.1; Velušček, Čufar 2008, 40; Velušček *et al.* 2018, 38). Na enak način je okrašena tudi lončenina na žarnem grobišču Pod Kotom - jug pri Krogu (Šavel 2009, 104–108).

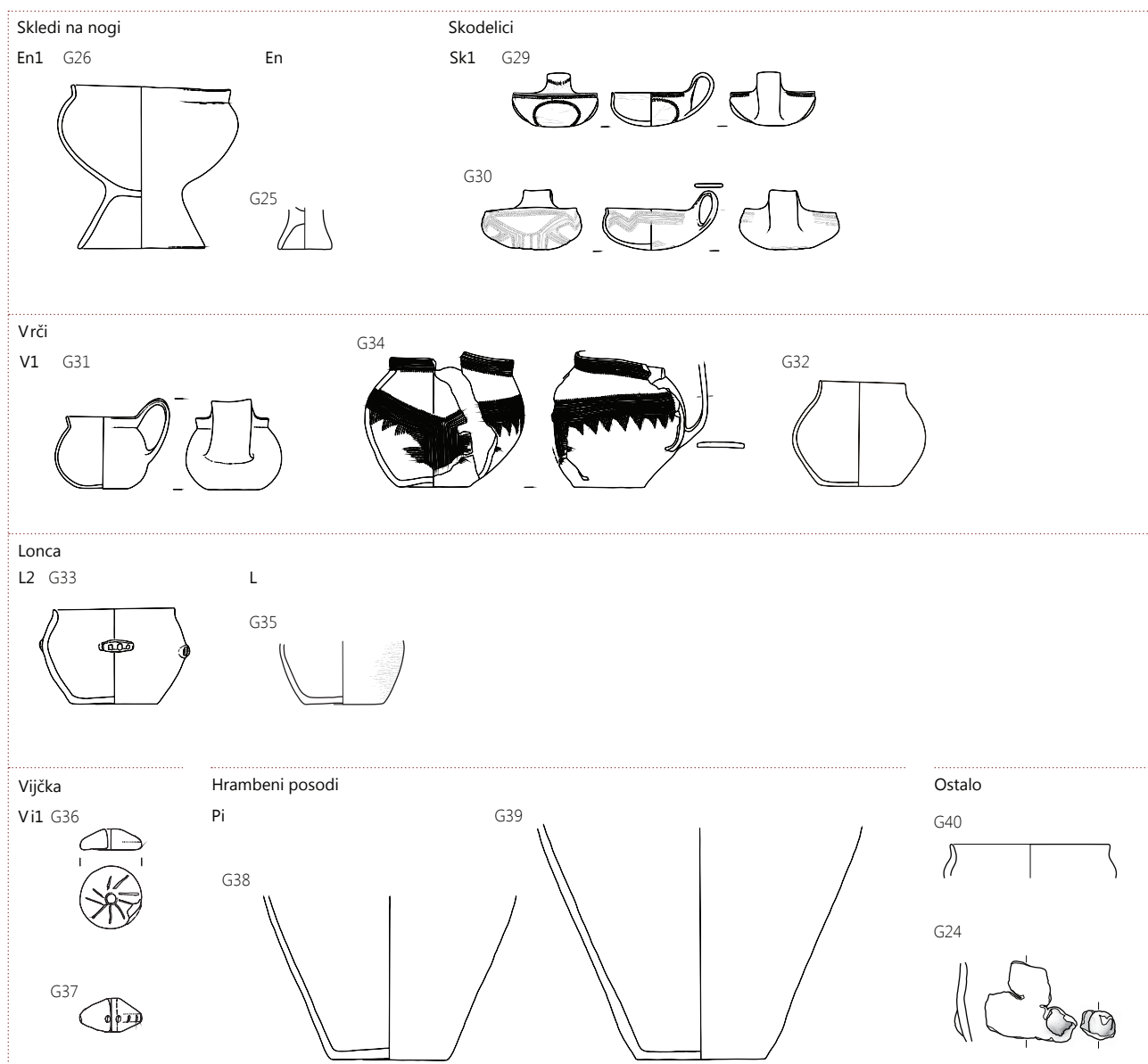
Motivika je precej raznolika. Eden od vijčkov (G36) je okrašen na način vrezovanja, s potegi paličici podobnega orodja po površini predmeta; drugi vijček (G37) in eden od loncev (G33) z vtiskovanjem paličice ali prsta. Eden od vijčkov ima na najširšem obodu globoke jamice (G37), drugi je okrašen z vrezi tako (G36), da so le-ti pravokotni na luknjo za pritrnitev na leseno palico.

Okras na enoročajnem vrču iz Malečnika je narejen z navadnim vrezom in z vtiskovanjem manjših jamic (G34). Posoda je na vratu okrašena z vodoravnimi vrezmi, pod njimi z vtisnjenimi jamicami, na trebuhu pa sta poševna trakova in navpični trak, sestavljeni iz nizov vtisnjenih jamic, vrezanih črt in šrafranih vrezanih trikotnikov. S podobnim okrasom je bila okrašena žara v grobu 109 na najdišču Pod kotom - jug pri Krogu (Šavel 2009, G120). Irena Šavel jo primerja prav z enoročajnim vrčem iz Malečnika in domneva, da je želel lončar upodobiti zgornji del bogato okrašenega oblačila z vrtnim izrezom v obliki črke V (Šavel 2009, 109). S podobnim motivom je okrašen vrč z najdišča Zalaegerszeg-Andráshida-Gébárter See na zahodnem Madžarskem, ki je datiran v srednji eneolitik (Horváth, Simon 2003, 129, sl. 29: 2).

Posebej bogato sta okrašeni obe skodelici iz jame 19. Ena od njiju je bila okrašena z navadnim vrezom in vtiskovanjem

(G30), druga z vtisi, brazdastim vrezom in z izpraskano površino, kar je služilo kot podlaga za inkrustacijo, ki se ni ohranila (G29). Površina te skodelice je bila izpraskana na štirih mestih: v spodnjem delu posode v obliki treh krogov in na ročaju tik nad ustjem posode v obliki polkroga. Okoli izpraskane površine pa so na vseh mestih vtisnjene jamicice. Povsem ustrezne primerjave za omenjena motiva ni bilo najti, vendar je znano, da sodi zvezda med simbolna obeležja v horizontu keramike z brazdastim vrezom (Dimitrijevič 1979, 354; Šavel 2009, 109), zato bi lahko šlo za motiva, ki ponazarjata skupino zvezd (G29) oziroma zvezdo repatico (G30).

V srednji eneolitik spadajo tudi odlomek posode z dvema okroglima nalepkama tik pod najširšim obodom (G24), odlomek ostenja posode, okrašene z vrezmi in vtisnjenimi jamicami (G42), in verjetno odlomek ostenja posode z dvema

37 Tipološka tabela keramike iz srednjega eneolitika (faza Protoboleraz). Merilo 1 : 8.

razčlenjenima plastičnima rebroma (**G41**). Pripisujemo jih srednjemu eneolitiku zaradi okrasa, saj imajo primerjave na najdiščih iz sredine 4. tisočletja pr. n. št. Posode z dvema okroglima nalepkama tik pod najširšim obodom so poznane z najdišč Hočevarica (prim. **G24** z Velušček 2004, t. 4.1.3: 2–4) in Črnelnik (Velušček 2018, t. 4: 4). Na najdiščih na Slovenskem, ki so pripisana horizontu keramike z brazdastim vrezom, najdemo analogije tudi za odlomek ostenja z vrezi in vtisnjenimi jamicami (**G42**), na primer na Pavlovskem vrhu pri Ormožu (Velušček 2004, sl. 5.3.18: 9; Tomanič Jevremov 1973) in na Hočevarici (Velušček 2004, t. 4.1.1: 1). Tudi dvojna razčlenjena rebra (**G41**) sodijo med značilne okrase na najdiščih iz 4. tisočletja pr. n. št. na Ljubljanskem barju,²⁹ čeprav so prisotni tudi na najdiščih v kasnejših obdobjih prazgodovine.

Za datacijo so ključne tudi keramične oblike (sl. 37): skleda na nogi (En1), noga (En), skodelici (Sk1), vrča (V1), lonci (L), vijčka (Vi1) in hrambeni posodi (Pi).

Skleda na nogi (sl. 37: En1)

Osnovne oblikovne značilnosti skleda na nogi iz jame 19 so kratki cilindrični vrat, zaobljeno rame in zaobljen trebuh. Prehod v vrat posode je izrazit, prehod v spodnji del posode neizrazit, medtem ko je noga votla, v obliki prisekanega stožca (sl. 37: En1; **G26**). Stožčaste oblike je tudi manjša noga iz te jame brez pripadajočega recipienta (sl. 37: En; **G25**).

Primerjavi ima na kolišču Črnelnik na Ljubljanskem barju (Velušček *et al.* 2018, t. 2: 5, 8).

Skodelici (sl. 37: Sk1)

Skodelici iz jame 19 sta plitvi, polkroglaste oblike, z zaobljenim dnom in presegajočim ročajem (sl. 37: Sk1; **G29**, **G30**). Obe sta oblikovno precej podobni eni od skodel iz grobišča Pod Kotom – jug pri krogu (Šavel 2009, G38). Na povezave s skodelicami iz Malečnika je pri obravnavi gradiva s tega grobišča že opozorila Irena Šavel, ki je našla nadaljnje analogije za njih na Bukovnici (glej. Šavel 1995, 7–19, t. 2) in na najdiščih na zahodnem Madžarskem kot so Eszteregnye-Bozók-földje (Straub 2006, t. 6: 1, t. 9: 4), Bak (Horváth 1990, t. 4: 3) in Zebegény-Kálváriadomb (Nováki *et al.* 1979, sl. 88: 6, 7, 9; Kalicz 1991, sl. 11: 2). Enako oblikovane in podobno okrašene skodelice poznamo tudi iz sočasnih jam na najdišču Petrivente (Kalicz, Horváth 2010, sl. 4: 11a–1b, 12, 19). Na sosednjem avstrijskem Štajerskem pa je bilo več podobno oblikovanih in z brazdastim vrezom okrašenih skodel odkritih v plasti na večperiodnem najdišču Wildon – Schlossberg, kjer so bile odkrite arheološke plasti v skupni debelini okoli 3,4 m (Tiefgraber 2018, 66–118, 160–169, sl. 199: 2, 4–8). Tam so se nahajale v šestem horizontu

poselitve (plasti SE 6) (Tiefgraber 2018, 70–74, 97). V kronološkem smislu ta horizont sledi trem poselitvenim horizontom lengyelskega kulturnega kompleksa in dvema lasinjske kulture (Tiefgraber 2018, 120–161). Na podobnost med skledama iz Malečnika in skledami iz najdišča Wildon – Schlossberg je opozoril že avtor objave najdišča, G. Tiefengraber (Tiefengraber 2018, 167).

I. Šavel ugotavlja, da naj bi na grobišču Pod Kotom – jug pri Krogu, na katerem so bile odkrite našim primerljive skodelice, pokopavali ves čas trajanja kulture keramike z brazdastim vrezom (Šavel 2009, 109–113, 160). V nasprotju s tem pa sta 6. horizont poselitve na najdišču Wildon – Schlossberg in najdišča s primerljivimi skodelicami na zahodnem Madžarskem umeščena v fazo Protoboleraz. Madžarski arheologi namreč razločujejo med najdišči iz prve polovice 4. tisočletja pr. n. št. dve fazi, t. i. horizont keramike z brazdastim vrezom in t. i. faza ali skupino Protoboleraz. Faza Protoboleraz je mlajša in naj bi sledila horizontu keramike z brazdastim vrezom (Kalicz, Horváth 2010, 416–428, sl. 11; Tiefengraber 2018, 167–168).

Vrči (sl. 37: V1)

Za vrča iz jame 19 v Malečniku so značilni kroglast trup, izrazit prehod v kratki rahlo izvihan vrat in presegajoč trakast ročaj (sl. 35: V1; **G31**, **G32**), ena podobno oblikovana posoda pa je brez ročaja v ohranjenem delu (**G34**). Analogijo za tako oblikovane vrče srečamo spet na grobišču Pod Kotom – jug pri Krogu (Šavel 2009, G34, G169). Precej podobni posodi sta bili odkriti tudi na naselbini iz sredine 4. tisočletja pr. n. št., Szombathely – Oladi plató, Torony-Nagyret (Ilon 2011, 80, sl. 33, t. 5: 17) in v ¹⁴C datiranjem 6. horizontu poselitve na Wildon – Schlossbergu (Tiefengraber 2018, 167, sl. 199: 18–22).

Lonca

Dve posodi iz jame 19 je mogoče opredeliti kot lonca. Ena je s celotnim presekom (sl. 37: L2) in ena fragmentirana (sl. 37: L).

L2 (sl. 37: L2)

Lonec tip L2 je bikonične oblike, s konveksnim trebuhom, poudarjenimi rameni, rahlo izvihanim ustjem ter z razčlenjenim držajem na najširšem obodu. Analogije mu najdemo predvsem na koliščih iz sredine in prve polovice 4. tisočletja pr. n. št. na Ljubljanskem barju, na primer na Črnelniku, Maharskem prekopu, v Blatni Brezovici, Notranjih Goricah in na Hočevarici (prim. **G33** z Velušček 2004, 195, 222–230, sl. 42.7.: K3, sl. 5.2.1: 1, sl. 5.2.2: 7, sl. 5.2.3: 2, sl. 5.2.5: 10; Velušček *et al.* 2018, t. 3: 2; s Harej 1976, t. 1: 8, t. 2: 4, t. 3: 5; z Bregant 1974a, t. 8: 1, 6; z Bregant 1974b, t. 6: 6, 16).

29 Glej npr. Velušček 2004, 229–230.

L (sl. 37: L)

Fragmentiran lonec je ohranjen v spodnjem delu, do prehoda v zgornji del posode. Ta lonec se razlikuje od tipa L2 po tem, da je imel v spodnjem delu barbotin, ki je prekrival celotno površino zunanjega dela posode nad dnom (sl. 37: L; G35).

Vijčka (sl. 37: Vi1)

Okrašena vijčka iz jame 19 sta diskaste oblike (sl. 37: Vi1; G36, G37). Najustreznejše primerjave za vijček, okrašen z vrezji, so poznane na primer z grobišča Pod Kotom – jug pri Krogu. Zanimivo je, da se pojavljajo v bližini grobov kot n. pr. 43–44, 115–125 in 126–131 (Šavel 2009, G51, G143, G158). Enake vijčke srečamo tudi na nekoliko bolj oddaljenih najdiščih. Omenimo lahko na primer vijčka z bakrenodobnega najdišča Großer Buchberg pri Allandu, jugovzhodno od Dunaja (Kerchler 1974, t. 3: 4).

Hrambeni posodi (sl. 37: Pi)

Imata zaobljen spodnji del (sl. 37: Pi; G38, G39), kar je splošno značilno za hrambene posode iz srednjega eneolitika ter tudi drugih prazgodovinskih obdobj.

Povzetek

Keramične najdbe iz jame 19 v Malečniku imajo primerjave na sočasnih najdiščih na Slovenskem, v Avstriji, na Madžarskem in Hrvaškem, iz srednjega eneolitika oziroma srednje bakrene dobe. Na Slovenskem so najdišča s primerljivo keramiko opredeljena kot enotni kronološki horizont keramike z brazdastim vrezom (glej npr. Velušček 2004, 260, sl. 5.3.1), medtem ko arheologi na Madžarskem in avstrijskem Štajerskem ločijo dve fazi, t. i. horizont keramike z brazdastim vrezom in fazo, ki jo označujejo kot Protoboleraz, ki naj bi sledila horizontu keramike z brazdastim vrezom (Kalicz 1991). To kronološko razmerje naj bi se izkristaliziralo zlasti po obsežnejših arheoloških raziskavah na zahodnem Madžarskem. Ob tem je bila objavljena preliminarna študija, ki se zdi relevantna tudi za datacijo gradiva iz jame 19 (Kalicz, Horváth 2010, 416–428, sl. 11).

Ne želimo se spuščati v morebitne povezave kulture Retz-Gajary z Badensko kulturo in upravičenost predlagane terminologije (horizont Protoboleraz), velja pa opozoriti, da na prostoru Slovenije, avstrijske Štajerske in Koroške ter zahodne Madžarske dejansko obstajajo razlike v oblikovanju in okraševanju lončenine med najdišči v prvi pol. 4. tisočletja pr. n. št., ki bi glede na radiokarbonske datacije lahko bile posledica različne starosti najdišč. Glede na študijo N. Kalicz-a in L. Horvátha lahko ugotovimo, da bi sodilo gradivo iz jame 19 v mlajšo fazo tega kronološkega horizonta

(v Protoboleraz fazo). Za najbolj primerljiva najdišča so se izkazala grobišče Pod Kotom – jug pri Krogu, horizont 6 na Wildon – Schlossbergu in Petrivente. Poleg keramičnih oblik ta najdišča združuje predvsem specifičen način okraševanja lončenine. To so ravnolinijski motivi, v nasprotju s šrafiranim krivolinijskim in spiralnim okrasom, ki jih poznamo pri nas na primer z najdišč kot so Moverna vas, 8. poselitvena faza (Tomaž 1999, t. 41: 3), 3. horizont poselitve na Gradcu pri Mirni (Dular *et al.* 1991, 84–90, t. 26: 10a, 10b; glej tudi Dular 2001, 93–96),³⁰ Gradišče nad Dešnom (Pavlin, Dular 2007, t. 13: 5, 15, 16, 18, t. 14: 5, 7, itd.) in deloma Hočevarica (Velušček 2004, t. 4.1.1: 2) (prim. vse s Kalicz, Horváth 2010, sl. 11: 8–21), na avstrijskem Koroškem pa predvsem iz kolišča na Hodiškem jezeru (Samonig 2003, t. 1: 6–8, t. 2: 15–19, t. 9: 93, t. 10: 107–108). Keramiko, okrašeno v tem stilu, povezujejo s širjenjem metalurgije iz območja Alp na območje Panonske nižine in druga območja, kar bi lahko bil tudi razlog za razvoj značilnih pečatnikov tega časa (Kalicz, Horváth 2010, 407, 421–428).

Za razumevanje okvirnega absolutnega časovnega okvirja srednjeenolitike faze poselitve v Malečniku so posebnega pomena zlasti povezave z Ljubljanskim barjem, saj so od tam poleg ¹⁴C datacij na voljo tudi dendrokronološki podatki. Dendrokronološke in ¹⁴C AMS analize kažejo, da sodijo srednjeenolitska najdišča, ki smo jih omenili v prvo polovico 5. tisočletja pr. n. št. Na začetek kulture keramike z brazdastim vrezom spada kolišče Černelnik, ki je verjetno iz 39., morda še iz 38. stoletja pr. n. št. (Velušček *et al.* 2018, 27–28, 38). Te datacije so blizu tistim iz Hodiškega jezera, kjer je bilo doslej mogoče izdvojiti dve dendrokronološki dataciji za kola z ohranjeno skorjo: 3947 in 3871 pr. n. št. (Cichocki 2003). Kolišče Hočevarica in kolišče Strojanova voda pa sta, glede na ¹⁴C datacije in dendrokronološke analize kasnejši, iz obdobja med 38. in začetkom 36. stoletja pr. n. št. (Velušček 2004, 263–280, 294; Velušček *et al.* 2018, 38).

Pomembni za razumevanje časovnega okvirja, v katerega spada jama 19 v Malečniku, sta tudi ¹⁴C dataciji z grobišča Pod Kotom – jug pri Krogu, iz katerega je poznanih precej celih posod, ki so dobro primerljive z obravnavanimi. N. Kalicz in L. Horváth umeščata to grobišče v fazo Protoboleraz (Kalicz, Horváth 2010, 420–421, sl. 11: 4). ¹⁴C dataciji kažeta, da so na grobišču pokopavali konec prve polovice in v sredini 4. tisočletja pr. n. št. (Hüls 2009, 137–138).

Nazadnje naj omenimo še ¹⁴C datacije z najdišča Wildon – Schlossberg na avstrijskem Štajerskem (Tiefengraber 2018, 167–168). G. Tiefengraber ugotavlja, da bi bilo potrebno

³⁰ Pečatnike s tega najdišča umeščata N. Kalicz in L. Horváth v fazo Protoboleraz (Kalicz, Horváth 2010, 42, sl. 10: 15–17).

keramiki iz horizonta 6 v Wildonu kot tudi iz jame 19 v Malečniku glede na podrobnejšo kronološko analizo N. Kalicza in L. Horvátha datirati na začetek faze Protoboleráz (Kalicz, Horváth 2010). ¹⁴C datacije iz Wildon – Schlossberga datiraj podobno keramiko, kot je bila odkrita v jami 19 v Malečniku, v časovni razpon med 3650 in 3515 cal BC (Tiefengraber 2018, 168–169, sl. 206–208). To pa je tudi najverjetnejši časovni okvir, v katerega spada jama 19 in srednjeeneolitska faza poselitve v Malečniku.

4.3 Pozni eneolitik ali prehod v zgodnjo bronasto dobo

Poleg najdb iz druge polovice 5. in iz sredine 4. tisočletja pr. n. št. so bili v Malečniku odkriti tudi nekoliko mlajši odlomki posod iz eneolitika. Navedene najdbe izhajajo iz plasti SE 301, SE 351, SE 001 (raziskave leta 2005), v katerih se mešajo najdbe iz različnih obdobj. Pri opredelitvi starosti in kulturne pripadnosti te keramike smo se naslonili na bližnja najdišča v Prekmurju in na Ljubljanskem barju.

Najdbe

Značilna so navzven upognjena in ob vrat prilepljena ustje loncev (sl. 38: L). Loncu, ki ima navzven upognjeno/za-pognjeno in ob ostenje prilepljeno oglato ustje, najdemo primerjave na najdiščih skupine Somogyvár – Vinkovci. Podobno oblikovana ustja loncev srečamo na koliščih Ljubljanskega barja kot so Partovski kanal I (prim. G429 z Harej 1974, t. 2: 8, t. 5: 3, Harej 1978, t. 7: 7; Harej 1980–1981, t. 20: 1–2, t. 26: 9, Harej 1987, t. 19: 9) in Založnica pri Krimu (prim. G429 z Velušček, Čufar 2003, t. 13: 1, t. 16: 10), v Prekmurju na ob-sežni naselbini Za Raščico – Pri Krogu (prim. G429 s Šavel, Sankovič 2010, G130, G676) ter med površinskimi najdbami na najdišču Bratonci pri Beltincih (Guštin, Zorko 2013, t. 2: 3, 6). Na teh najdiščih so prisotni tudi lonci, ki so tik pod ustjem okrašeni z vtisnjenimi jamicami (prim. G430 z Harej 1974, t. 5: 81; prim. G472 z Harej 1981–1982, t. 25: 8; prim. G459–G460 z Velušček in Čufar 2003, t. 1: 7, t. 10: 8, t. 14: 459–460; prim. G430 z Velušček in Čufar 2003, t. 6: 8, t. 17: 1; Šavel 2005, t. 6: 6, t. 9: 1–3; Guštin, Zorko 2013, t. 2: 8–10; Šavel, Sankovič 2010, G54, G66, G122, G127, G525–G539). Zelo podobna ustja loncev srečamo tudi v t. i. horizontih 8 in 10 na najdišču Wildoner Schlossberg (prim. npr. G459, G460 s Tiefengraber 2018, sl. 215: 27; in G429 s Tiefengra-ber 2018, sl. 246: 1–2), pri čemer je horizont 8 opredeljen v Vučedolsko kulturo in datiran v prvo polovico 3. tisočletja pr. n. št. (Tiefengraber 2018, 187–190, sl. 225–228), horizont 10 pa v sledeči kulturni horizont Somogyvár – Vinkovci (Tiefen-graber 2018, 202–207).

38 Tipološka tabela keramike iz poznega eneolitika/začetka bronaste dobe. Merilo 1: 8.

Primerjave za posodo z votlo masivno nogo iz SE 001, v sektorju 3, kvadrantu 108 (sl. 38: En; prim. G471 s Šavel, Sankovič 2010, G10, G31) so tudi na najdiščih iz horizonta Somogyvár – Vinkovci. Morda je šlo za tip sklede, kakršne so bile na notranji strani okrašene z vtisnjenimi jamicami in vrezi v tradiciji Vučedolske kulture (Kulcsár 2009, 308–316, sl. 59: 8, sl. 60: 4, t. 2: 3, t. 9: 12, t. 12: 10, t. 23: 11; glej tudi Šavel, Sankovič 2010, 45).

Povzetek

Odlomki lončenine G429, G430, G459, G460 in G471 pripadajo kulturi Vučedol ali kulturni skupini Somogyvár – Vinkovci (Velušček, Čufar 2003, 129–130; Sankovič 2010; Šavel, Sankovič 2010, 55; Guštin, Zorko 2013, 32, 33, 39; Črešnar, Teržan 2014, 661). Materialna kultura obeh kronoloških horizontov si je precej podobna. Kultura Vučedol predstavlja mlajšo bakreno dobo, horizont Somogyvár – Vinkovci, pa začetek zgodnje bronaste dobe (npr. Tiefengraber 2018, 204–207).

Okvirno lahko zgoraj predstavljene keramične odlomke torej datiramo v prvo polovico in/ali sredino 3. tisočletja pr. n. št.

4.4 Srednja bronasta doba

Naselbinske jame in kulturne plasti

Območje najdišča je bilo ponovno obljudeno v srednji bronasti dobi (sl. 39). V ta čas spadajo naselbinske jame, t. i. »polkulturalna« plast (SE 02-006) in del najdb iz vrhnjih plasti v ravninskem delu najdišča iz izkopavanja leta 2005 (SE 123: G377–G381; SE 301: G431–G432; SE 003: G462).

Najpomembnejša jama iz srednje bronaste dobe je jama 42 (SE 02-522) v sondi 5, ki je bila v raziskanem delu (deloma se je širila izven območja raziskav) velikosti 5,55 × 2,05 m in globoka do 0,45 m (G43–G133).³¹ V jami so bile ilovnate plasti s kulturnimi ostalinami, med njimi pa so se pojavljale leče laporja, kar verjetno kaže na delno zapolnjevanje jame po naravni poti. Poleg lončenine (G43–G122) so bili v tej jami odkriti tudi kosi žrmelj (G125, G128–G131), terilna kamna (G123, G124) in dva tolkača (G126, G127). Najdbe so bile zgoščene v ilovici 20 do 30 cm od vrha jame. Na tem nivoju je bil odkrit tudi skoraj v celoti ohranjen lonec, zapolnjen z zemljo, v kateri so se našli zogleneli rastlinski ostanki (G87), ki smo jih dali datirati po metodi radioaktivnega ogljika ¹⁴C (sl. 53, 54, 56: LTL18297A, 3297±45 BP, 1686 in 459 pr. n. št. s 95,4% verjetnostjo).

Druga večja jama z najdbami iz srednje bronaste dobe je bila jama SE 1000/1001, v sektorju 1 (velikost 7,27 × 4,5 m, globina 0,3 m). Čeprav je bila podobne velikosti kot jama 42, je bilo v njej precej manj najdb (skupaj 30 keramičnih odlomkov), a sta med njimi dva sorazmerno dobro ohranjena lonca (G150, G151).

V srednjo bronasto dobo uvrščamo na podlagi najdb še manjšo jama SE 2067/SE 2068 (skupaj 7 odlomkov; G148) v sektorju 2 (glej sl. 33). Preostale najdbe iz srednje bronaste dobe iz Malečnika pa izvirajo iz plasti. V sondi 5 so bili verjetno odlomki lončenine iz srednje bronaste dobe odkriti v »polkulturalni« plasti (SE 02-006) nad

srednjebronastodobno jama (G135–G138)³²; v sosednji sondi 4 prav tako (G139–G144).³³

Zadnja najdba iz srednje bronaste dobe je lonec, okrašen z valovitim razčlenjenim plastičnim rebrom (G134). Gre za osamljeno bronastodobno najdbo v sondi 1. Lonec se je nahajal tik nad plastjo (SE 02-006), južno od polkrožnega (ali krožnega?) jarka (jama 13), pri čemer je bilo videti, da le-ta obkroža lonec, zato bi lahko šlo za ostanke uničene gomile.

Najdbe

Najdbe iz srednje bronaste dobe iz Malečnika predstavljajo kamnita orodja (G123–G131) in odlomki keramičnih posod (G43–G122, G134–G145, G148, G150–G151, G377–G381, G431–G432, G462). Kamnita orodja so bila preiskana z vidika sledov uporabe in z vidika izbora surovin njihovega izvora.³⁴

Keramične najdbe

Najprej predstavljamo keramične najdbe in kronološko opredelitev srednjebronastodobne poselitve. Pri datiranju so nam bile v pomoč naslednje okoliščine: prvič, da je bilo večina srednjebronastodobnega gradiva v Malečniku odkritega v eni sami jami (jami 42); drugič, da je najdb iz te jame relativno veliko (G43–G122); tretjič, da so sorazmerno dobro ohranjene; in četrtič, da imamo na voljo ¹⁴C AMS datiran vzorec, pri čemer so bili datirani zogleneli rastlinski ostanki iz tipološko značilnega lonca iz te jame (G87).

Način izdelave keramike

Srednjebronastodobna keramika iz Malečnika je bila najpogosteje izdelana iz zelo fino-zrnate in fino-zrnate lončarske gline. Del posod ima površino enotne sive ali temno sive barve, drugi del lisasto površino, različnih sivih, rjavih ali rdečerrjavih barvnih odtenkov. Pri tem je opaziti, da gre pri redukcijsko žgani keramiki in nepopolno oksidacijsko žgani keramiki, redukcijsko v končni fazi večinoma za skleda in

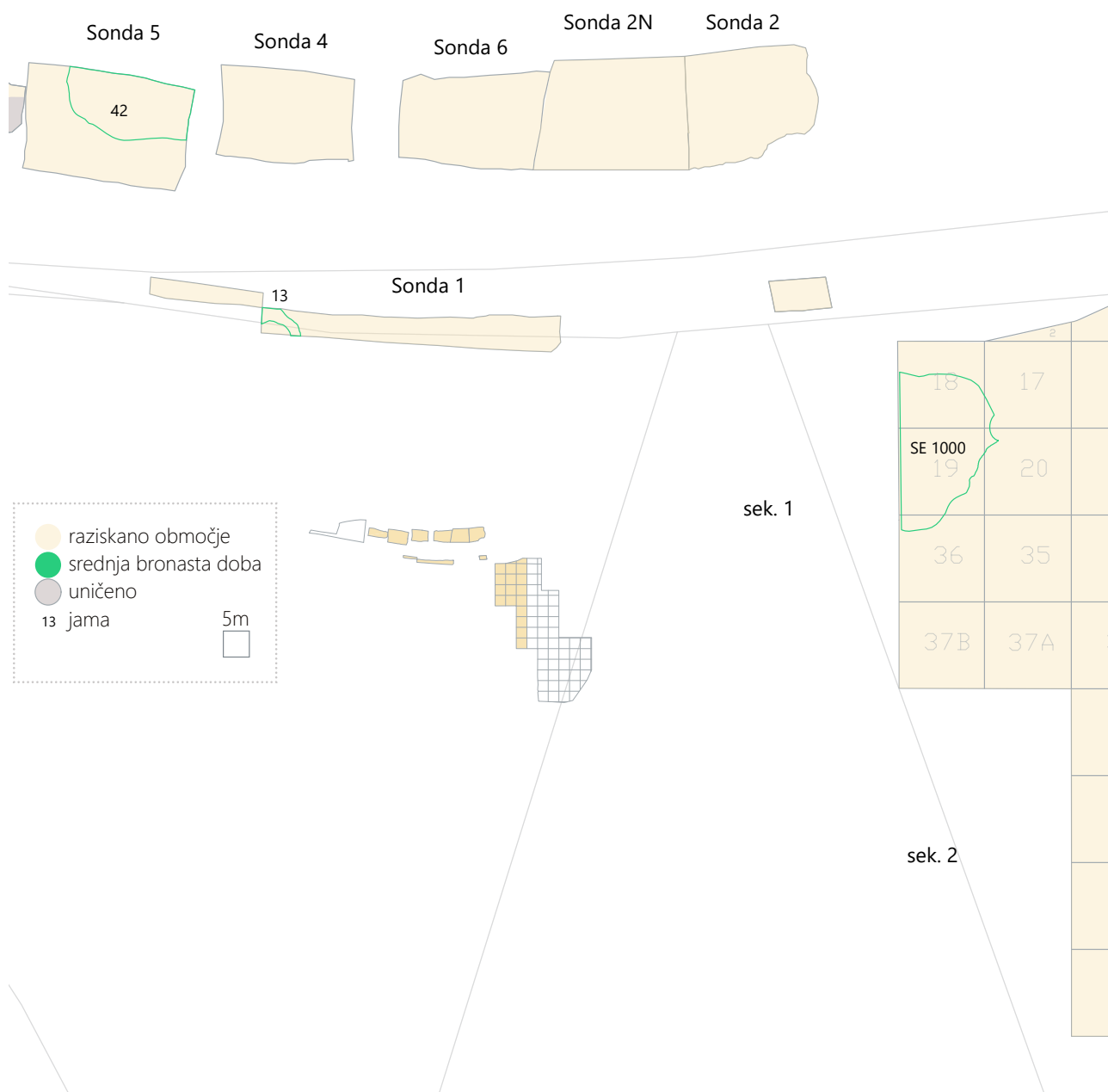
31 Pri najdbah G46, G53, G54, G93, G99, G101, G114, G118, G132, G133 je bila na identifikacijskem listku kot oznaka odkritja navedena le siva mastna, najnižja kulturna plast v sondi 5. Da gre za najdbe iz jame 42, sklepamo glede na potek izkopavanja. Najdbe so bile namreč odkrite med 9. in 10. 5. 2002, ko so v sondi 5 izkopavali spodnji del jame 42 (SE 02-522/523) in sivo plast iz zgodnjega eneolitika (SE 02-021), v katero je bila srednjebronastodobna jama vkopana.

32 Na identifikacijskem listku teh najdb je oznaka »sonda 5, plast pod cesto nad laporjem«. Najdbe so bile odkrite 3. 5. 2002, ko so odstranili novoveško cesto in plast pod njo. Pod to plastjo se je pokazala jama iz srednje bronaste dobe (SE 02-522/523 – jama 42), ki je bila v vrhnjem delu zapolnjena s plastjo laporja. Glede na opis gre torej najverjetneje za plast med novoveško cesto in jama 42, ki smo ji dali oznako SE 02-006.

33 Na identifikacijskem listku je bila namreč lokacija najdb G139–G144 označena kot »sonda 4, rdečerrjava plast, 20–40 cm pod cesto«. Glede na severni in vzhodni presek sonde se je na tej globini nahajala plast SE 02-006. En odlomek iz te plasti je latenski (G200), dva pa sta iz zgodnjega srednjega veka (G295–G296). Zgodnesrednjeveška kulturna plast in plast iz mlajše železne dobe sta se nahajali višje, kar pomeni, da je prišlo verjetno do mešanja najdb.

34 Avtor preiskave kamenin je G.E., Igor Rižnar s.p.

39 Tloris dela najdišča iz srednje bronaste dobe. Merilo 1: 300.

skodele (npr. G50, G53, G58, G61, G67–G69, G75, G76) in pri nepopolno oksidacijsko žgani keramiki za lonce (G86, G88–G94). Opazno je tudi, da so lončarji pogosto posvetili več pozornosti pri obdelavi notranje površine posod. Površina številnih posod z dobro ohranjeno površino je namreč na notranji strani povsem gladka, zunanja pa nekoliko hrupava (npr. G43, G48, G52, G53, G88). Prevladujejo posode z mat površino, le pri redkih kosih keramike je površina mestoma svetlikajoča se, kar kaže na možnost, da je bila spolirana (G61, G75, G76).

Edina večja študija načina izdelave keramike iz srednje bronaste dobe na Slovenskem je bila doslej objavljena za

Podsmreko pri Višnji gori (Murgelj 2013, 20). Ugotovimo lahko, da ima tamkajšnja keramika podobne značilnosti kot lončenina iz Malečnika, z izjemo, da v Podsmreki naj ne bi bilo posod, izdelanih iz zelo fino zrnatih lončarskih glin, ki v Malečniku prevladujejo.³⁵

³⁵ Slednje je lahko tudi posledica odstopanja v metodološkem postopku, kajti tudi na fotografijah je keramika iz Podsmreke videti podobna malečniški. V našem primeru zelo fino zrnata lončarska glina pomeni lončarsko glino brez primesi in lončarsko glino s posameznimi delci (keramike, kremenca), manjšimi od 0,5 mm.

Okras

Srednjebronastodobna lončenina iz Malečnika je bila redko okrašena. Najpogostejše so plastične nalepke in izbokline ter plastična rebra. Manj keramike je bilo okrašene z vrezovanjem in vtiskovanjem. Okras se pojavlja tako v zgornjem (npr. **G81, G83, G96**) kot tudi v spodnjem delu posod (**G82, G150**). Sklede in skodele so večinoma okrašene s plastičnimi nalepkami in izboklinami (**G59, G65, G73, G74**), lonci pa najpogosteje s plastičnimi rebri (npr. **G77, G89, G91, G96–G101, G134, G381**) in z vrezanim okrasom (**G81, G83–G85**) ali v kombinaciji vrezovanja in vtiskovanja (**G82, G150**). Le z vrezi so bili med srednjebronastodobnimi najdbami okrašeni le trije slabše ohranjeni lonci iz jame 42 (**G83–G85**), v kombinaciji z vrezi in vtisnjenimi jamicami pa le lonec tipa L9 (sl. 40: **G82**).

Skromen okras, omejen na plastične nalepke in rebra ter vrezane in vtisnjene okrase, sodi med značilnosti srednjebronastodobne lončenine na Slovenskem (prim npr. z Dular *et al.* 2002, 155–159; Murgelj 2013, 37–39; Šavel, Sankovič 2013, 37–40). Primerljiva je tudi motivika okrasa, le za lonec tipa L9 z najdišč po Sloveniji še ni objavljenih povsem primerljivih kosov. Analogije za posode, okrašene z vodoravnim pasom vrezanih šrafiranih trikotnikov v kombinaciji z vodoravnimi vrezi in kratkimi rahlo poševnimi vrezi (**G83, G84**) so pri nas poznane s Šimana pri Gotovljah (Tomažič, Olić 2009, G153, G253, G373, G375), Nedelice pri Turnišču (Šavel, Sankovič 2013, G109, G518), Olorisa pri Dolnjem Lakošu (prim. **G83, G84** z Dular *et al.* 2002, t. 45: 16, t. 55: 16, 20) in Podsmreke (Murgelj 2013, G438, G440). Na enak način okrašena posoda je bila odkrita tudi v veliki stavbi v Gelseszigetu iz Bd C faze (prim. **G83, G84** z Horváth 1994, t. 6: 3). V Podsmreki in v Gelseszigetu najdemo tudi posodi, ki sta okrašeni z dvema vodoravnima vrezoma in kratkimi navpičnimi vrezi med njima (prim. **G85** z Murgelj 2013, G574 in z Horváth 1994, t. 6: 4).

Poleg okrasa so ključne za natančnejšo kronološko opredelitev najdb keramične oblike (sl. 40). Lončenino iz srednje bronaste dobe iz Malečnika smo razdelili na pet tipov: sklede (E1–E2 in **G56, G78**), skodele (C1–C3), cedilo (St1), lonce (L1–L9) in posode na nogi (**G379, G448**).

Sklede

Razmeroma številne posode s širokim ustjem, ki predstavlja hkrati tudi najširši del posode, obravnavamo kot sklede. Večinoma so bile izdelane iz finoizrnate (**G43, G45, G51**, itd.) ali zelo finoizrnate lončarske gline (**G44, G46–G49, G50**, itd.), na zunanji strani lahko imajo neravno površino (**G43, G44, G45, G48, G49, G51, G52, G53**, itd.), v notranjosti, pa je površina večinoma povsem gladka, brez nepravilnosti.

Sklede smo razdelili na dva tipa (E1 in E2).

E1 (sl. 40: E1)

Za sklede tipa E1 je značilno odebeljeno in ravno odrezano ustje, ki tekoče prehaja v zaobljen trup (sl. 40: E1; **G43–G49**). Tako oblikovane posode srečamo v različnih arheoloških obdobjih, značilne so tudi za srednjo bronasto dobo, in sicer tako za zgodnjo srednjo bronasto dobo (Bd B1), kot tudi za razvito (Bd B2/C1) in poznejšo fazo srednje bronaste dobe ter za začetek pozne bronaste dobe (Bd C2 do Bd D/Ha A1). V okviru poznejše in razvite srednje bronaste dobe so primerjave za posamezne kose poznane na primer z najdišč Oloris pri Dolnjem Lakošu (prim. **G43** z Dular *et al.* 2002, t. 10: 10, t. 43: 3; prim. **G44** z Dular *et al.* 2002, t. 36: 9; prim. **G46** z Dular *et al.* 2002, t. 63: 1; prim. **G47** z Dular *et al.* 2002, t. 10: 6, t. 43: 4), Podsmreka (prim. **G48, G49** z Murgelj 2012, G281) in Ptuj – Rabelča vas (prim. **G44** s Strmčnik Gulič 1988/1989, t. 5: 28; prim. **G47** s Strmčnik Gulič 1988/1989 t. 4: 6; prim. **G48** s Strmčnik Gulič 1988/1989, t. 1: 11). Pojavnost tovrstnih skled v zgodnejši srednji bronasti dobi dokazujejo primerjave iz jame SE 337 na najdišču Pod Kotom-sever, iz katere je na voljo tudi ¹⁴C datacija (prim. **G48** s Kerman 2011d, G154; datacija: Kerman 2011d, 262, sl. 37), in primerjave z najdišča Veszprém – Kádárta, Geleméi-dűlő na zahodnem Madžarskem (prim. **G48** z Ilon 2012, sl. 8: 6–7, sl. 9: 5–6). Prisotne so tudi na najdišču Hoszúhetény – Ormánd (Mali 2015, sl. 3: 4, sl. 5: 11), ki je bilo datiranjem v razvito srednjo bronasto dobo (Bd B2 in Bd C), in v grobu 9 na najdišču Balatonmagyaród – Hidvégspuszta iz Bd D stopnje (Horváth 1994, t. 10: 3). Srečamo pa jih tudi na Šimanu pri Gotovljah (prim. **G48, G49** s Tomažič, Olić 2009, G121, G139, G227, G247) in na najdišču Nedelica pri Turnišču (prim. **G47** s Šavel, Sankovič 2013, G112; prim. **G43** s Šavel, Sankovič 2013, G136), kjer datirajo raziskovalci poselitev v razpon med Bd B/C1 in Bd D/Ha A1 (Šavel, Sankovič 2013, 253; Tomažič, Olić 2009, 49).

Pomembno je izpostaviti, da se na nekaterih najdiščih sklede z odebeljenim in ravno odrezanim ustjem pojavljajo na ustju z majhnimi ročaji (glej npr. Ilon 2012, sl. 8: 6–7; Mali 2015, sl. 5: 11). Podoben odlomek ustja z ročajem je bil odkrit tudi v jami 42 (**G78**), zato bi lahko bil del sklede tega tipa.

E2 (sl. 40: E2)

Sklede tipa E2 imajo izrazito navzven izvihan rob ustja (sl. 40: E2), ki prehaja v zaobljen trup. Posamezni odlomki kažejo, da so imele nekatere sklede tega tipa ročaj (ali ročaja?), druge pa okroglo izboklino (**G59**). Ročaj se je lahko nahajal na najširšem obodu posode (**G50, G51, G60, G62**).

ali pa je bil vpet na vrhu ustja (G63, G64) oz. tik pod njem (G58, G380).

Najustreznejše primerjave za posamezne primerke skled tipa E2 iz Malečnika je najti na najdiščih iz razvite (Bd B2/C1) in pozne srednje bronaste dobe ter zgodnje pozne bronaste dobe (Bd C2 do Bd D/Ha1). V Sloveniji so bile številne podobne posode odkrite na najdiščih Oloris pri Dolnjem Lakošu (prim. npr. G50 z Dular *et al.* 2002, t. 18: 2, 3; prim. G52 z Dular *et al.* 2002, t. 30: 5, t. 42: 1; prim. G55 z Dular *et al.* 2002, t. 19: 13; prim. G58 z Dular *et al.* 2002, t. 4: 3, t. 25: 1; prim. G63 z Dular *et al.* 2002, t. 33: 6), Podsmreka (prim. npr. G50 z Murgelj 2013, G203, G1036; prim. G52 z Murgelj 2013, G117, G666; prim. G58 z Murgelj 2013, G545, G896; prim. G60 z Murgelj 2013, G762), Ptuj – Rabelčja vas (prim. G53 s Strmčnik Gulič 1988/1989, t. 2: 3; prim. G58 s Strmčnik Gulič 1988/1989, t. 3: 1), Šiman pri Gotovljah (prim. G50 z Tomažič, Olič 2009, G13–14, G212; prim. G53 z Tomažič, Olič 2009, G95; prim. G62 z Tomažič, Olič 2009, G367), Nedelica pri Turnišču (prim. npr. G52 z Šavel, Sankovič 2013, G609; prim. G55 s Šavel Sankovič 2013, G465) in Pince – Pod Grunti pri Lendavi (prim. npr. G50 s Kerman 2014, sl. 1.12: 1). Na Madžarskem najdemo ponovno primerjave na najdišču Hosszúhetény – Ormánd, in sicer tako v jami O162/S385–388, ki predstavljajo mlajšo fazo poselitve v okviru srednje bronaste dobe (Bd C; prim. G50 z Mali 2015, sl. 4: 12; prim. G62 z Mali 2015, sl. 4: 11; prim. G61 z Mali 2015, sl. 5: 1; prim. G57 z Mali 2015, sl. 4: 7), kot tudi v jami O114/S268, ki predstavlja starejšo fazo v okviru srednjebronastodobne poselitve (Bd B2; prim. G52 z Mali 2015, sl. 4: 2). Tudi na Nedelici pri Turnišču jih srečamo v jamah iz obdobja Bd B–C1 (SE 92; prim. G64 s Šavel, Sankovič 2013, G509) in v nekoliko mlajših jamah, ki so bile umeščene v obdobje Bd C2 (SE 244; prim. G64 s Šavel, Sankovič 2013, G545, G562). Prisotne so tudi v grobu 4 na grobišču mlajše faze srednjebronastodobne kulture gomil Balatonfűzfő, ki je datirano v razpon Bd D2–Ha A1 (prim. G50 z Ilon 2015, sl. 7: 1–2) ter v veliki stavbi v Gelseszigetu (Bd C) in v grobu 12 (Bd D) na najdišču Balatonmagyaród – Hidvégspuszta (prim. G50 z Horváth 1994, 221, t. 11: 2; prim. G67 z Horváth 1994, t. 4: 3).

V okviru avstrijske Štajerske so podobne skled z izvihanim robom ustja prisotne že v najstarejšem radiokarbonsko datiranem horizontu srednjebronastodobne poselitve, v horizontu Retznei-Freidorf 1 iz Bd B2/C1 faze (prim. G50, G60, G62 z Bernahrd 2007, t. 4: 4, Tiefengraber 2007, 98–101) kot tudi v sledečem horizontu Hörbing-Petzelsdorf iz Bd C2–D faze (Bernahrd 2007, t. 6: 2; Tiefengraber 2007, 101–102).

Ena izmed skled iz Malečnika je imela na izvihanem robu ustja izvlečen polkrožni jezičast držaj oz. izboklino (G56). Gre za pogost element na skledah iz srednje bronaste dobe. Takšen držaj imajo že omenjena skleda iz jame O114/S268 na najdišču Hosszúhetény – Ormánd, ki predstavlja starejšo fazo poselitve v okviru srednje bronaste dobe najdišča (Bd B2; Mali 2015, sl. 4: 2), skleda iz naselbine srednjebronastodobne kulture gomil Bd C stopnje na najdišču Balatonmagyaród – Hidvégspuszta (Horváth 1994, 221, t. 3: 10) ter dve skledi z najdišča zgodnje faze srednje bronaste dobe (Bd B1) Veszprém – Kádárta, Geleméi-dűlő (Ilon 2012, sl. 8: 3, 5). Gabor Ilon najde primerjave skledam s takšnimi držaji na najdiščih iz zgodnje srednje bronaste dobe, na najdiščih iz srednje in tudi na najdiščih iz pozne faze srednjebronastodobne kulture gomil, torej v razponu od Bd B do Bd D (Ilon 2012, 30). V Sloveniji jih srečamo na primer v Olorisu pri Dolnjem Lakošu (Dular *et al.* 2002, t. 64: 1), v Podsmreki (Murgelj 2013, G1096) in v Šimanu pri Gotovljah (Tomažič, Olič 2009, G367).

Skodele

Druga razmeroma pogosta oblika posod iz bronaste dobe so skodele (C). Gre za posode z nekoliko manjšo odprtino v primerjavi z njihovim najširšim obodom. V primerjavi s skledami so praviloma tudi nekoliko globlje. Osnovne značilnosti izdelave skodel so zelo fino znate (npr. G65–G68, G70, G72, G73) ali fino znate glinene mase (G76), raznolikost v načinu žganja – nepopolno oksidacijsko žganje (G65, G73–G75), nepopolno oksidacijsko žganje, redukcijsko v končni fazi (G67, G68, G70, G72) ali redukcijsko žganje (G67, G69) – in gladka površina (brisana ali spolirana; glej npr. G75, G76). Ločimo tri tipe (sl. 40: C1, C2 in C3).

C1 (sl. 40: C1)

Skodele tipa C1 imajo visok, blago navznoter usmerjen in v zaključku močno izvihan rob ustja (G65–G68). Vse boljše ohranjene posode se pojavljajo z ročajem, ki največkrat povezuje ustje in klekast prehod v trup (G65–G68, G141; izjema: G70). Ena tako oblikovana posoda je bila okrašena tik nad najširšim obodom z vrezi (G70), druga z vodoravnim vrezom in tik pod najširšim obodom z okroglo izboklino (G65).

J. Dular ugotavlja, da so tako oblikovane skodele značilne za skupino Virovitica, s katero je bil opredeljen najzgodnejši del kulture žarnih grobišč v medrečju Drave in Save (Bd D), in za naselbine ter grobišča v pogorju Bakony in na Malem Balatonu (Dular *et al.* 2002, 204, 205, sl. 25: 7–8, sl. 26: 2, 3, sl. 27: 3–5, sl. 35: 8, sl. 37: 2, sl. 38: 1,7). Analogije za to skodelo so tudi na najdiščih Gornja Bebrina-Biđevi in Stari Slatinik-Jelas Polje pri Slavonskem Brodu (Kalafatić 2011, 50,

t. 1: 2, t. 3: 3), kjer gre za priložnostne najdbe odkrite ob meioracijskih delih. Take posode so v literaturi poimenovane tudi kot terine in so bile v Slavoniji sprva pripisane zgodnji bronasti dobi, N. Kalafatić pa ugotavlja, da gre v resnici za skodele skupine Barice–Gredani, ki datira na konec srednje bronaste dobe in v zgodnje žarnogrobiščno obdobje (Kalafatić 2011, 50–54).

Primerjave za skodele tipa C1, brez izbokline in vodoravnega vreza, so številnejše (sl. 40: C1; G66–68). Ponovno gre za obliko, ki je značilna predvsem za srednjebronastodobna najdišča faze Bd C in Bd D na zahodnem Madžarskem (npr. naselji Gelsesziget in Balatonmagyaród-Hidvégsuszta – glej Dular *et al.* 2002, sl. 25: 11, sl. 27: 4; grobišče Vörs-Papkert, grob 26 – Dular *et al.* 2002, sl. 30: 8) in za skupino Virovitica na severnem Hrvaškem (Virovitica-Ciglan, grobišče – Dular *et al.* 2002, sl. 34: 10). V Sloveniji jih srečamo na primer v Podsmreki pri Višnji Gori (prim. G66 z Murgelj 2013, G644), v Šimanu pri Gotovljah (prim. G67 z Tomažič, Olić 2009, G196) in tudi na Olorisu pri Dolnjem Lakošu (prim. G67 z Dular *et al.* 2002, t. 19: 8; prim. G68 z Dular *et al.* 2002, t. 19: 8,13). Ena skodela take oblike iz Olorisa je okrašena z dvema vodoravnima vrezoma in z dvojnimi cik-cakom pod njim (Dular *et al.* 2002, t. 33: 12). Za podoben okras bi lahko šlo tudi pri slabše ohranjeni skodeli iz jame 42 v Malečniku (G70).

V okviru sosednje avstrijske Štajerske je potrebno omeniti enako oblikovano skodelo z najdišča Freidorf v dolini reke Solbe (prim. G67 z Bernhard 2007, t. 4: 2). S pomočjo tega najdišča, keramičnega gradiva in ¹⁴C datacij je G. Tiefengraber opredelil horizont Reznei-Freidorf 1 kot najzgodnejši horizont poselitve v okviru srednje bronaste dobe na avstrijskem Štajarskem. Datiral ga je v čas Bd B2/C1 in glede na ¹⁴C datacijo z najdišča Retznei postavil v 16. in 15. stoletje pr. n. št. (Tiefengraber 2007, 98–101, sl. 15).

Če povzamemo, raziskovalci datirajo najdišča, na katerih se pojavljajo skodele tipa C1 v razpon med Bd B2 in Bd D.

C2 (sl. 40: C2)

Skodele tipa C2 imajo zaobljena ramena in poudarjen prehod v izvihan vrat. V jami 42 sta bili odkriti dve taki posodi. Prva je ohranjena v celotnem preseku (G72), od druge imamo na voljo odlomek ustja z ostenjem in okroglo plastično nalepko (G73). Ročaja ni na nobeni od skodel, a ju domnevamo na podlagi bolj ohranjenih primerkov z drugih najdišč.

Primerljive skodele se pojavljajo že v zgodnji srednji bronasti dobi. Za oba odlomka je najti analogije v jami št. 50 na najdišču Veszprém – Kádárta, Geleméi-dűlő (prim. G73

z Ilon 2012, sl. 10: 4; prim. G72 z Ilon 2012, sl. 10: 7). Pomembna se zdi zlasti skodela z apliko, ki ji najde G. Ilon primerjave v depoju iz Franzenhausena, ki sodi v zgodnjo fazo srednje bronastodobne kulture gomil (Neugebauer 1998/1998, 30, 31, sl. 26: 8), in na naselbini Mannersdorf (Neugebauer 1980, 159, sl. 8: 12; Ilon 2012, 29).

Prisotne so tudi v razviti srednji bronasti dobi. Na Madžarskem so poznane na primer z naselbine Balatonmagyaród – Hidvégsuszta iz Bd C faze (prim. G73 z Horváth 1994, 221, t. 3: 7, t. 4: 3), na avstrijskem Štajarskem pa na najdišču Freidorf iz Bd B2/C1 faze (prim. G73 z Bernhard 2007, t. 4: 3; Tiefengraber 2007, 98–101, sl. 15).

Na Slovenskem so analogije za skodele z zaobljenimi rameni in izvihanimi vratovi iz Malečnika v Šimanu pri Gotovljah (prim. G73 z Tomažič, Olić 2009, G8), v Podsmreki (prim. G73 z Murgelj 2013, G99) in v radiokarbonsko datirani jami SE 387/SE 388 na najdišču Medvode – Svetje (prim. G73 z Leghissa 2014, sl. 19.5: 4). V Medvodah – Svetju gre za naselbinske najdbe iz srednje bronaste dobe, ki so bile v celoti opredeljene v t. i. horizont Oloris–Podsmreka, čeprav prekrivajo ¹⁴C datacije širok časovni razpon od 1650–1000 pr. n. št. Za datacijo gradiva iz Malečnika je pomembno, da izhaja iz jame SE 387/SE 388 najstarejša datacija z najdišča, in da se ta dobro prekriva z datacijo iz jame 42 v Malečniku (1660–1497 cal BC s 95,4% verjetnostjo; Leghissa 2014, 342, sl. 19.10.).

V Podsmreki je analogija tudi za skodelo z rameni, ki je brez aplikacije (prim. G72 z Murgelj 2013, G708). Take skodele poznamo pri nas še v Olorisu pri Dolnjem Lakošu (prim. G72 z npr. Dular *et al.* 2002, t. 19: 10), na avstrijskem Štajarskem na Freidorfu (Bd B2/C1; prim. G72 z Bernhard 2007, t. 4: 2; Tiefengraber 2007, 98–101, sl. 15) in na sosednjem Madžarskem v jami O162/S385–388 na naselbini Hosszúhetény – Ormánd iz Bd C stopnje (prim. G72 z Mali 2015, sl. 5: 13) ter v grobu 9 na najdišču Balatonmagyaród – Hidvégsuszta iz Bd D faze (prim. G72 s Horváth 1994, 221, t. 10: 5).

C3 (sl. 40: C3)

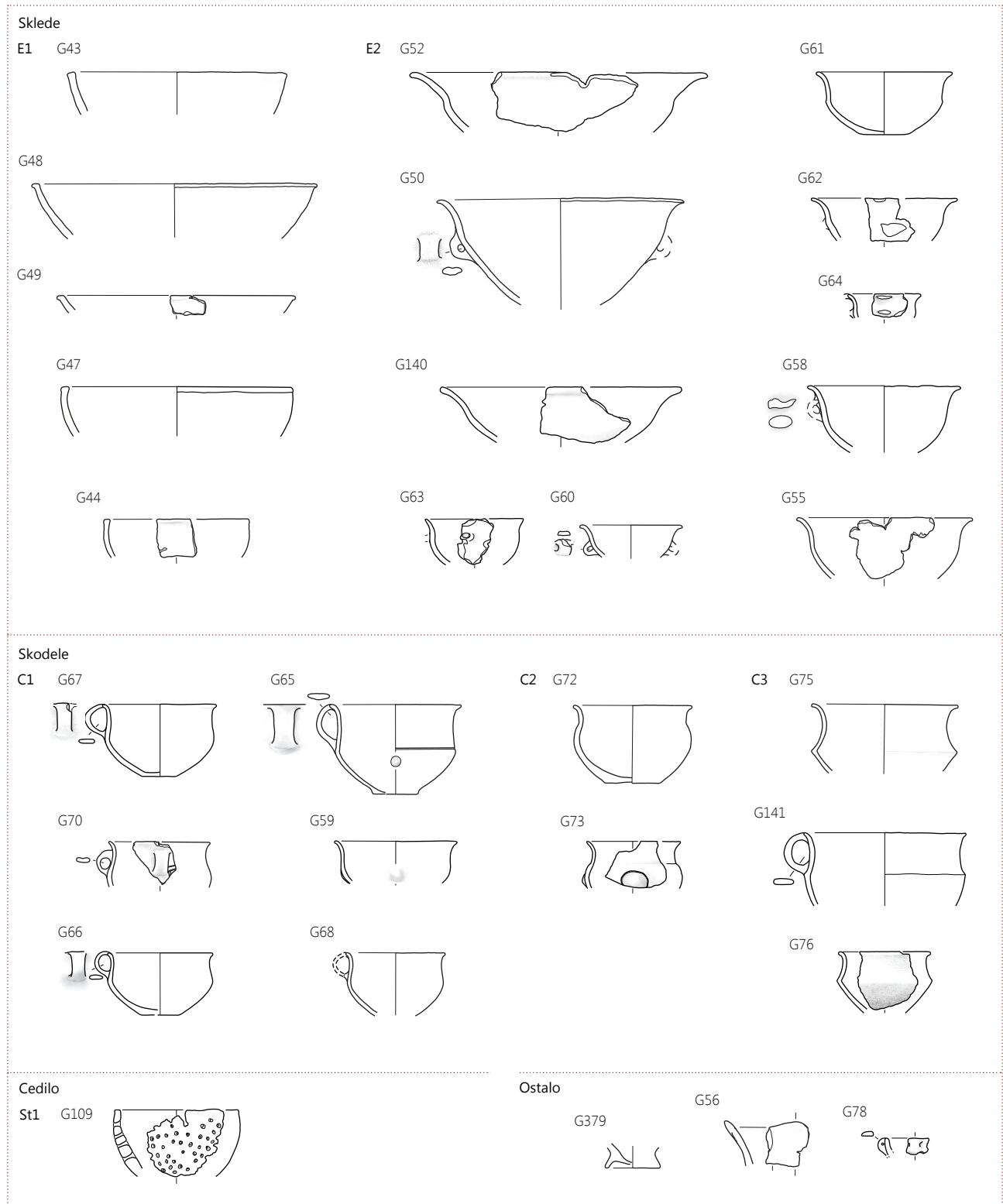
Za tretji tip bronastodobnih skodel iz Malečnika je značilen navznoter usmerjen in po celotni dolžini usločen rob ustja. Ustje je približno enakega premera kot najširši obod, prehod v blago zaobljen spodnji del posode pa je oster. Ena manjša (G76) in ena večja (G75) skodela tega tipa sta bili odkriti v jami 42, tretja skodela pa verjetno v plasti SE 02–006. Ta skodela ima tudi ročaj, ki povezuje ustje in najširši obod (G141).

V okviru bronastodobne poselitve na Slovenskem lahko skodele tipa C3 primerjamo z nekaterimi skodelami z

najdišč Podsmreka (Murgelj 2013, 23–24, sl. 29a, SK1: 1/2 in 1/3; prim. zlasti **G75** z Murgelj 2013, G686), Šiman pri Gotovljah (prim. **G76** z Tomažič, Olič 2009, G209) in Nedelica pri Turnišču (prim. **G76** s Šavel, Sankovič 2013, G551, G555). Na Nedelici sta bili podobni posodici odkriti v jami SE 242, ki je

bila pripisana stopnji Bd C2, kar je podkrepljeno tudi s ¹⁴C datacijo (Šavel, Sankovič 2013, 34, 253).

Take posode se pojavljajo tudi v okviru srednje bronaste dobe na avstrijskem Štajerskem, v okviru kulture Virovitica in skupine Gređani na Hrvaškem ter pozne kulture srednjebro-nastodobnih gomil in zgodnje žarnogrobišnega obdobja

40 Sklede, skodele, cedilo in ostale keramične najdbe iz srednje bronaste dobe. Merilo 1:8.

na zahodnem Madžarskem. Na avstrijskem Štajerskem so prisotne že v horizontu Retznei-Freidorf 1 (Bd B2/C1), kar kaže posodica z objekta 1 na najdišču Freidorf (prim. **G75** in **G76** z Bernhard 2007, t. 4: 6). Precej primerjav iz sosednje Hrvaške in Madžarske je zbrala že I. Murgelj in ugotovila, da gre za najdišča, ki so datirana večinoma v časovni razpon med Bd C in Ha A1 (Murgelj 2013, 23). V okviru Madžarskih najdišč velja posebej omeniti precej podobno skledo iz groba 12, Bd D faze na najdišču Balatonmagyaród – Hidvégspuszta (prim. **G141** z Horváth 1994, 221, t. 11: 6) in podobno oblikovano skledo iz groba 3 na najdišču Balatonfűzfő iz obdobja Bd D2–Ha A1, ki ima ročaj tik nad najširšim obodom (Ilon 2015, sl. 3: 2).

Cedilo (sl. 40: St1)

Za cedilo gre po vsej verjetnosti pri odlomku preproste polkroglaste posodice z debelimi stenami in luknjicami iz jame 42 (sl. 40: St1; **G109**). Primerjamo ga lahko s cedilom iz SE 94 v Nedelici pri Turnišču (Šavel, Sankovič 2013, G817).

Posoda na nogi

Med tipološko značilne kose srednjebronastodobne keramike uvrščamo dve nizki votli nogi posod (sl. 40: **G379**, **G448**). Primerjave kažejo, da je šlo verjetno za skledi ali skodeli na nogah (glej npr. Tomažič, Olić 2009, G144, G297, G350; Strmčnik Gulič 1988–1989, t. 5: 28; Dular *et al.* 2002, t. 8: 5–7 in predvsem Horváth 1994, t. 4: 6, t. 5: 4–5).

Lonci

Gre za najštevilnejšo bronastodobno vrsto posod v Malečniku (**G77**, **G81–G98**, **G134**, **G143**, **G150–G152**). Pri nekaterih posodah je bila glini kot pustilo pridana zdrobljena keramika, a v majhnih količinah (**G77**, **G86**, **G91**, **G97**), večina loncev, pa je bilo izdelanih iz lončarskih glin brez primesi. Posode so bile žgane nepopolno oksidacijsko (**G77**, **G81**, **G86**, **G88**, **G89**, **G91**, **G97**), bistveno manj jih je bilo žganih redukcijsko (**G82**) ali nepopolno oksidacijsko, redukcijsko v končni fazi (**G83**, **G84**, **G87**).

Lonci so bili okrašeni na različne načine. Kot okras prevladujejo vodoravna gladka plastična rebra (**G89**, **G91**, **G96–101**, **G103**, **G107**, **G108**, **G143**, **G145**). Ena posoda je bila okrašena v kombinaciji navpičnih in vodoravnih gladkih plastičnih reber (**G381**), dve z razčlenjenim vodoravnim plastičnim rebrom (**G86**, **G135**) in tri z valovitim plastičnim rebrom (**G77**, **G105**, **G134**). Manj pogost je vrezan in vtisnjen okras (**G81**, **G83**, **G84**, **G148**), pri eni posodi je bilo ustje razčlenjeno z vtisnjenimi jamicami (**G77**), dve pa sta bila okrašeni v kombinaciji vrezov in vtiskov (**G82**, **G150**).

Upoštevalo oblikovanosti ostenja in ustja ter načina prehoda med ramenom in vratom smo lonce razdelili na devet tipov (sl. 41: L1–L9).

L1 (sl. 41: L1)

Za lonce tipa L1 je značilno konično ostenje in izvihano zaobljeno ustje (sl. 41: L1). Tako sta bili oblikovani ena velika posoda (pr. u. 54 cm) z držajem, iz katerega izhaja na obeh koncih razčlenjeno plastično rebro (**G86**), in ena manjša posoda (pr. u. 15 cm) z razčlenjenim vrhom ustja in valovitim gladkim plastičnim rebrom na ostenju (**G77**). Obe posodi imata analogije v Podsmreki. Manjši lonec tipa L1 lahko primerjamo z nekaterimi skodelami tipa AK01 in SK02 (prim. **G77** z Murgelj 2013, G668 in G24) in večjega s pithosi tipa P4 (Murgelj 2013, 34–36, G82, G527). Zlasti primerljiva je skodela tipa SK02, ki ima tako kot naš manjši lonec vrh ustja razčlenjen z jamicami (prim. **G77** z Murgelj 2013, G24). Razlika med manjšim loncem tipa L1 iz Malečnika in omenjeno skodelo je le ta, da je bila naša posoda v spodnjem delu ostenja okrašena z valovitim gladkim plastičnim rebrom, ter da je skodela iz Podsmreke na prstanastem dnu, pri naši posodi pa dno ni ohranjeno.

Manjši lonček iz Malečnika lahko primerjamo tudi z lončkom iz sonde 1 v Rabelčji vasi na Ptujju (Strmčnik Gulič 1988–1989, t. 4: 8), ki se z razliko od našega pojavlja, tako kot skodele tipa SK01 iz Podsmreke (Murgelj 2013, G668), z ročajem tik pod ustjem in z vodoravnim razčlenjenim plastičnim rebrom.

L2 (sl. 41: L2)

Lonci tipa L2 iz Malečnika imajo zaobljen spodnji del, zaobljeno rame in izvihano ustje (sl. 41: L2). Bolje ohranjeni primerki so bili okrašeni z vodoravnim gladkim plastičnim rebrom, bodisi na najširšem obodu (**G89**, **G91**) bodisi pod ustjem (**G143**). Imajo neravno zunanjo površino. Primerjave za posamezne kose najdemo na različnih najdiščih iz srednje bronaste dobe v Sloveniji in na zahodnem Madžarskem.

Posodi brez ročaja najdemo podobne v Nedelici pri Turnišču (prim. **G89** s Šavel, Sankovič 2013, G602–603), v Šimanu pri Gotovljah (prim. **G89** s Tomažič, Olić 2009, G988) in v Podsmreki pri Višnji Gori (prim. **G89** z Murgelj 2013, G872). Rekonstruiran lonec z ročajem pod ustjem ima analogije v Olorisu pri Dolnjem Lakošu (prim. **G91** z Dular *et al.* 2002, t. 27: 1) in v Rabelčji vasi na Ptujju (prim. **G91** s Strmčnik Gulič 1988–1989, t. 3: 3). Tukaj je analogija tudi za podoben lonec, ki je bil okrašen z gladkim plastičnim rebrom tik pod ustjem (prim. **G143** s Strmčnik Gulič 1988–1989, t. 4: 1).

Analogije za en lonec tipa L2 so tudi v grobu 12 faze Bd D na grobišču Balatonmagyaród – Hidvégspuszta, katerega smo že omenjali v zvezi s podobno oblikovano skledo (tip

C2) in skodelo (tip C3) (prim. **G91** s Horváth 1994, 221, t. 11: 3), ter v grobu 22 na istem najdišču (prim. **G89** s Horváth 1994, 221, t. 12: 3).

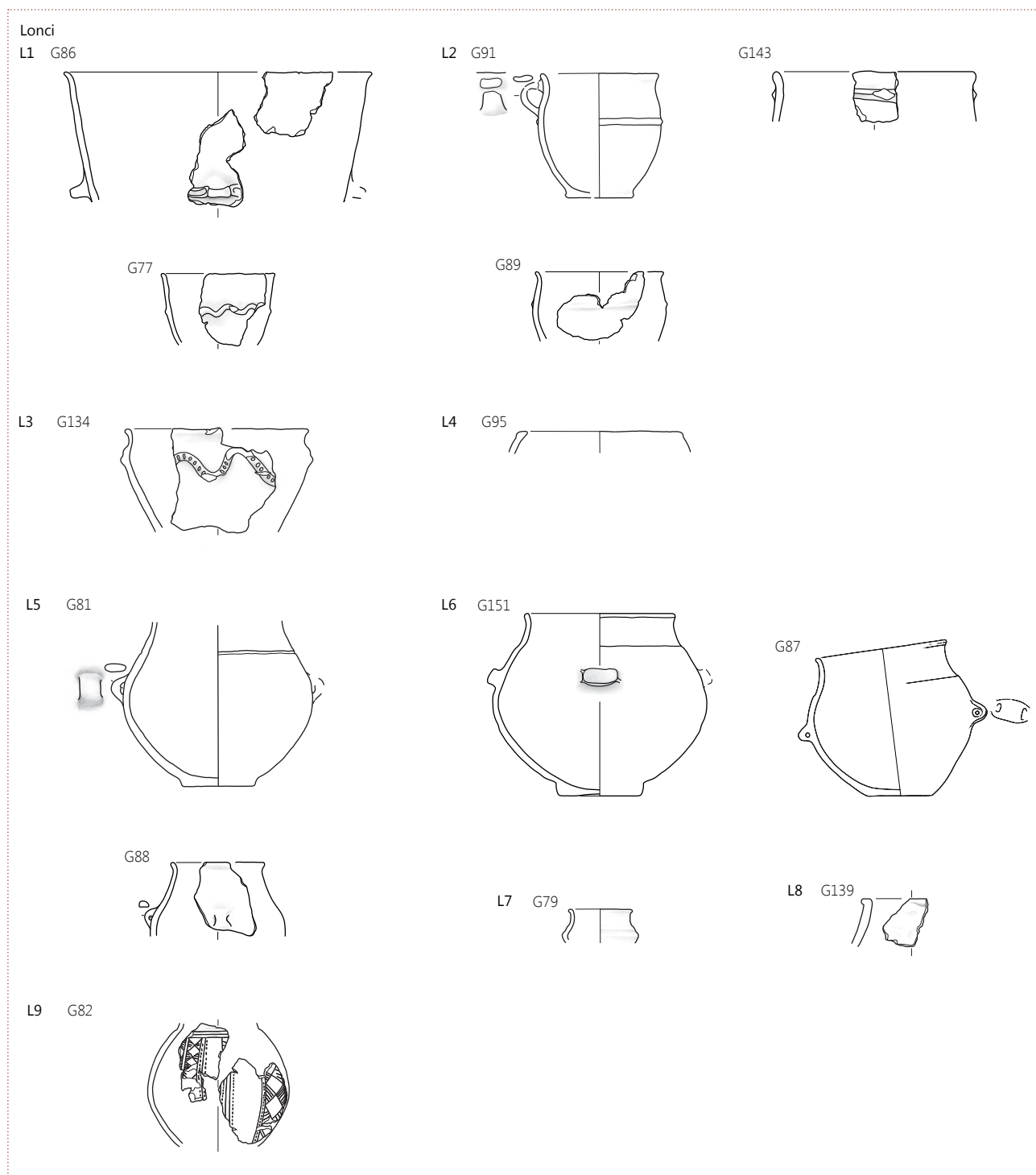
L3 (sl. 41: L3)

Lonec tipa L3 ima koničen trup, nizko zaobljeno rame in izvihano ustje. Na najširšem obodu je bil okrašen z valovitim razčlenjenim plastičnim rebrom, nepopolno oksidacijsko žgan, površino pa ima gladko in neravno (**G134**). Podobno

oblikovani sta dve posodi iz Šimana (Tomažič, Olič 2009, G409) in Podsmreke (Murgelj 2013, G684), vendar sta obe neokrašeni, imata pa tudi ročaje.

L4 (sl. 41: L4)

Odlomek uvihanega in na zunanji strani rahlo odebeljenega ustja je bil opredeljen kot lonec tipa L4. Posoda je bila narejena iz zelo finozrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgana in z gladko, ravno površino, sive barve.

41 Lonci iz srednje bronaste dobe. Merilo 1:8.

Primerljivo, a precej bolj izrazito odebeljeno ustje imajo nekateri lonci iz Podsmreke (Murgelj 2013, G672), Rabelčje vasi (Strmčnik Gulič 1988/1989, t. 1: 4) in Olorisa (Dular *et al.* 2002, 149, tip L12).

L5 (sl. 41: L5)

Posodama tipa L5 so skupne naslednje značilnosti: zaobljen trup, zaobljeno rame, neizrazit prehod v dolg usločen vrat in manjši ročaj na najširšem obodu (sl. 41: L5; **G81**, **G88**). Ena od posod je skoraj v celoti ohranjena; na prehodu iz vratu v rame je bila okrašena z vodoravnim vrezom (**G81**). Od druge je ohranjeno le ustje z vratom, rameni in ročajem (**G88**).

Najustreznejše primerjave za manjšo posodo tipa L5 so v okviru slovenskih najdišč s Šimana pri Gotovljah (prim. **G88** z Tomažič, Olič 2009, G378, G406). Večjo posodo tipa L5 pa lahko primerjamo na primer z loncem z mlajšega naselja na najdišču Balatonmagyaród-Hidvégpuszta ob reki Zali na Madžarskem (prim. **G81** z Dular *et al.* 2002, sl. 27: 2; po Horváth 1996). Starejše naselje na najdišču Balatonmagyaród-Hidvégpuszta naj bi bilo iz faze Bd C, medtem ko mlajše naselje in grobišče, ki se nahaja na istem mestu kot starejše naselje, iz faz Bd D in Ha A1.

L6 (sl. 41: L6)

Posodi tipa L6 sta po velikosti primerljivi z loncem **G81** tipa L5, a imata v primerjavi z njim krajši usločen vrat, ki ga loči od ramena rahel klek. Izdelani sta bili iz zelo fino zrnate lončarske gline. Prvi lonec je bil žgan nepopolno oksidacijsko in ima na ramenu držaj (**G151**). Drugi je skoraj v celoti ohranjen, žgan nepopolno oksidacijsko, redukcijsko v končni fazi in ima držaj na najširšem obodu (**G87**).

Zlasti pomemben je v celoti ohranjen lonec tipa L6 iz jame 42 (**G87**), saj iz njega izhaja vzorec zoglenelih rastlinskih ostankov, ki so bili datirani po postopku ¹⁴C AMS (sl. 53, 54, 56: vzorec LTL18297A, 1686–1459 s 95,4% verjetnostjo). Podobna posoda je bila odkrita v jami SE 345 na najdišču Pod Kotom-sever pri Krogu, le da je imela v primerjavi z našo posodo bolj izvihano ustje in poleg ročajev dodatno držeje v zgornjem delu (prim. **G87** s Kerman 2011d, G162). B. Kerman in B. Kavur najdeta primerjave omenjenemu loncu v grobu 742 na najdišču Franzhausen v Avstriji, v grobu 851 na grobišču Franzhausen – Mitte in v vodnjaku v Dunakesziju na Madžarskem. Na podlagi ostalega keramičnega gradiva in upoštevajoč ¹⁴C datacij umeščata srednjebronastodobno poselitev v časovni razpon od konca Bd B1 do Bd C2 faze (Kerman, Kavur 2011, 32). Jama SE 345 na najdišču Pod Kotom-sever pri Krogu je bila datirana tudi kar z dvema ¹⁴C AMS datacijama, pri čemer se obe prekrivata z datacijo iz Malečnika (¹⁴C dataciji: Kerman 2011d, 262–263, sl. 38, 41).

Lonca tipa L6 lahko primerjamo tudi z loncem iz groba 26 na najdišču Vörs-Papkert B ob Blatnem jezeru, ki se pojavlja z ročaji na najširšem obodu in z držaji na ramenu (prim. **G81** in **G87** z Dular *et al.* 2002, sl. 30: 6; po Honti 1993), ter z loncem iz jame O112/S264 na najdišču Hosszúhetény – Ormánd (prim. **G81** in **G87** z Mali 2015, sl. 3: 2). Za datacijo je pomembno, da je bilo gradivo iz jame O114/S268 Hosszúhetény – Ormánd umeščeno v starejšo fazo poselitve na najdišču, ki je opredeljeno v čas Bd B2, medtem ko je grob 26 z grobišča na najdišču Vörs-Papkert B z iglo tipa Paudorf datiran v zgodnjo žarnogrobiščno obdobje.

Lonce tipa L6 srečamo tudi v grobovih starejše faze kulture Virovitica (Bd D; Dular *et al.* 2002, 197–203, sl. 35: 9, sl. 38: 4) in v grobu 2 na najdišču Zagreb-Vrapče, ki ga K. Vinski Gasparini pripiše t. i. skupini Zagreb (prim. **G87** z Dular *et al.* 2002, 204–205, sl. 40: 5). Skupina naj bi kronološko sledila Virovitiški skupini, ena od značilnosti lončenine pa so posode s kaneliranim trebuhom, kakršne so tudi drugod značilne za zgodnjo žarnogrobiščno obdobje (Ha A1). Kot kaže so bili torej lonci tipa L6 v uporabi skozi celotno srednjo bronasto dobo.

L7 (sl. 41: L7)

Fragment manjše posodice iz jame 42 v Malečniku s kratkim cilindričnim vratom, izvihanim ustjem, profiliranimi rameni in ostrim prehodom v trup smo opredelili kot lonec tipa L7 (**G79**). Posodica je bila izdelana iz zelo fino zrnate lončarske gline in žgana nepopolno oksidacijsko, v končni fazi redukcijsko.

Povsem ustreznih primerjav ni. Še najbolj podobni posodici sta bili pri nas odkriti v Podsmreki (Murgelj 2013, 24–25, G25) in v Olorisu pri Dolnjem Lakošu (Dular *et al.* 2002, 154–156, sl. 9: Sk4, t. 33: 4), kjer sta obravnavani v okviru skodel, vendar imata oba kosa nekoliko bolj izvihano ustje in le enkrat profilirana ramena.

L8 (sl. 41: L8)

Med lonca tipa L8 uvrščamo dva fragmenta ostenj posod z odebeljenim ustjem. Bolje ohranjena posoda je imela rahlo zaobljena ramena (**G94**), od druge je ohranjen le del usločenega vratu z ustjem (**G139**). Oba kosa sta bila izdelana iz zelo fino zrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgana in imata neravno površino.

Lonci z odebeljenimi ustji so prisotni že v zgodnji srednji bronasti dobi; na primer v že omenjeni jami št. 50 na najdišču Veszprém – Kádárta, Geleméi-dúló (prim. **G139** z Ilon 2012, 27, sl. 5: 5). Pojavljajo pa se verjetno vse do konca srednje bronaste dobe, kar kažejo primerjave z najdišč Podsmreka (Murgelj 2013, G143, G393, G541, G534) in Oloris pri

Dolnjem Lakošu (Dular *et al.* 2002, t. 39: 3, t. 40: 2, t. 48: 2,3, t. 51: 5, t. 60: 3).

L9 (sl. 41: L9)

Eno najlepših najdb iz srednje bronaste dobe v Malečniku predstavlja odlomek kroglasto oblikovane posode z ostrim prehodom v vrat in razmeroma majhno odprtino (ustje ni ohranjeno) (G82). Bila je bogato okrašena po celotnem ostenju. Prehod iz ramena v vrat krasijo trije vodoravni vrezji, med vodoravnimi vrezji in dnom je navpično potekajoč okras: snopi navpičnih vrezov in šrafranih stikajočih se trikotnikov v kombinaciji z navpičnimi nizi vtisnjenih jamic.

Analogije za tako okrašene posode srečamo na številnih najdiščih srednjebronastodobne kulture gomil in na najdišču Hörbing bei Deutschlandsberg na avstrijskem Štajerskem. Precej podobno oblikovana in okrašena izhaja iz velike stavbe v Gelseszigetu (prim. G82 z Horváth 1994, t. 4: 7; glej tudi Dular *et al.* 2002, sl. 25: 2). Gre za stavbo iz stopnje Bd C po Reineckeju z izredno bogatimi najdbami, ki se ne omejuje le na keramične posode, ampak gre tudi za bronaste igle in bodala. Omenjena posoda iz Gelseszigeta je tako rekoč enaka, a z razliko od malečniške praktično cela. Tudi sicer najdemo med keramičnim inventarjem iz velike stavbe v Gelseszigetu in keramiko iz jame 42 v Malečniku precej skupnih točk, na kar smo že opozorili pri primerjavah za skodele tipa E2 in skodele tipa C1 (Horváth 1994, 221, t. 4–6).

Tako rekoč enako okrašeni in oblikovani posodi srečamo tudi na najdišču Mezólak – Szélmező–Peatbog (Horváth, Ilon 2017, sl. 6: 7, sl. 13: 4). Gre za površinske najdbe. Sprva je bilo najdišče, ki se razteza na več kvadratnih kilometrih, opredeljeno v Vučedolsko kulturo, revizija gradiva pa je pokazala, da gre za več lokacij, na katerih so bile odkrite najdbe, in da so le-te iz različnih arheoloških obdobij, kar je podkrepljeno tudi s serijo ¹⁴C datacij: iz epipaleolitika, zgodnjega mezolitika, iz srednjebronastodobne kulture gomil (Bd B2/C1) ter iz zgodnjega arpadskega obdobja (Horváth, Ilon 2017, sl. 11, sl. 15). Locirana je bila tudi naselbina iz srednje bronaste dobe, ki se je nahajala na obali jezera. Za datacijo le-te je pomembno, da je z najdišča poznana najdba plavutaste sekire s srednje stoječimi plavuti (Horváth, Ilon 2017, sl. 13: 2). Za določitev časovnega okvirja bronastodobnega naselja, pa je na voljo dodatno tudi kar pet ¹⁴C datacij. Dva vzorca sta bila datirana še po klasični metodi v laboratoriju v Debrecenu in padeta v 19. oz. 18. stoletje pr. n. št., trije vzorci pa so bili datirani po postopku AMS in kažejo na razpon med koncem 17. in koncem 15. stoletja pr. n. št. (Horváth, Ilon 2017, sl. 15). Gre torej za precej podoben časovni razpon kot pri zoglelenih rastlinskih ostankih iz lonca

iz jame 42 v Malečniku (1686–1459 s 95,4% verjetnostjo), kar verjetno kaže na sočasnost najdišč.

Na naselbini Veszprém – Kádárta, Geleméi-dűlő srečamo posodo s podobnim okrasom, kot je na našem loncu G82, a nekoliko drugače oblikovano, v jami 50 iz zgodnje faze srednjebronastodobne kulture gomil (Bd B1; prim. G82 z Ilon 2012, sl. 10: 5 Ilon 2012, 35). Med keramiko iz te jame in jame 42 v Malečniku je kar nekaj skupnih točk (najdišči se ujemata v skledah E1, skodelah C2 in loncu L8), kar nekaj pa je tudi keramičnih oblik, ki so tam prisotne in jih iz Malečnika ne poznamo, in obratno. Iz Malečnika na primer ne poznamo trebušastih loncev s cilindričnim vratom (Ilon 2012, t. 1: 1), trebušastih loncev s stožčastim vratom (Ilon 2012, t. 7: 8) in vrčev z dolgimi močno usločenimi vratovi na treh nogicah (Ilon 2012, t. 11: 1–4, t. 12: 2–4). Na drugi strani pa z najdišča Veszprém – Kádárta, Geleméi-dűlő ne poznamo na primer skled tipa E2, skodel tipa C1, C3 in loncev tipa L2 iz Malečnika. Primerjave za oba lonca iz jame 50 na najdišču Veszprém – Kádárta, Geleméi-dűlő so v Sloveniji v jamah iz zgodnje srednje bronaste dobe na najdišču Pod Kotom-sever pri Krogu (Kerman 2011d, G143, G147, G153, G164 in G141), jama 42 pa je verjetno za stopnjo mlajša.

Nazadnje je potrebno omeniti še na podoben način okrašeno posodo z naselbine Hörbing bei Deutschlandsberg na Štajerskem Bernhard (prim. G82 z Bernhard 2007, t. 1: 3). A. Bernhard je naselbino na osnovi primerjav datiral v Bd C in Bd D fazi in domneval, da bi lahko segala še v Ha A1 stopnjo (Bernhard 2007, 208–209, 212, t. 1: 3). Po G. Tiefengraberju najdišče sodi v drugi horizont poselitve na Avstrijskem, t. i. horizont Hörbing-Petzelsdorf, iz časa Bd C2–D oz. 14. stoletje pr. n. št. (Tiefengraber 2007, 97–98, 101–103). Omenjeni keramični kos predstavlja bržkone enega starejših keramičnih elementov s tega najdišča.

Kamnita orodja

V jami 42 je bilo odkritih pet kosov fragmentiranih žrnelj (G125, G128–G131), dva v celoti ohranjena terilna kamna (G123, G124), kamen z dvema izgubljenima površinama, ki se je morda uporabljal kot del žrnelj (G131), in dva v celoti ohranjena tolkača (G126, G127). Kamnita orodja niso ožje kronološko opredeljiva, a nam dajo zanimiv vpogled v vsakodnevne dejavnosti ljudi in z analizami kamnin v surovine, ki so jih pri izdelavi orodij izkoriščali.³⁶

Žrmlje so orodja, ki so se skupaj s terilnimi kamni uporabljala za ročno mletje žita od časa mlajše kamene dobe do danes. Ker se kamna pri mletju žita med seboj drgneta, so

36 Avtor petrografskih analiz je, kot že rečeno, G.E., Igor Rižnar s.p. (glej tudi poglavje 6.2 Preiskave kamnin).

od nekdanje izdelave žrnelj uporabljali kamnine z visoko trdoto, najpogosteje take, ki so vsebovale delce kremenca. Petrografska sestava žrnelj z najdišč v Sloveniji je pokazala, da so bile večinoma izdelane iz kremenovih konglomeratov in peščenjakov ter magmatskih kamnin. Žrmlje, najdene na arheoloških izkopavanjih, so pogosto fragmentirane, saj so jih očitno zavrgli, ko se je kamnina izrabila (Turk 2009, 281–282).

Petrografska sestava kamnitih orodij iz jame 42 je bila narejena makroskopsko, pri čemer je bilo določeno najbližje nahajališče kamnin na podlagi osnovne geološke karte SFRJ in uporabe tolmača karte SFRJ 1:100.000, List Maribor – Leibnitz (Mioč, Žnidarčič 1989; Rižnar 2018). Od omenjenih kosov so bili petrografsko preiskani trije kosi žrnelj (**G125**, **G128**, **G130**), ploščat zglajen kamen (**G131**) in oba tolkača (**G126**, **G127**). Preiskave kamnin so pokazale, da pripadajo kamniti artefakti naslednjim tipom kamnin:

1. granodioritu z gnajnsno strukturo;
2. blestniku z granati;
3. očesnemu gnajsu s porfioblasti granata;
4. očesnemu gnajsu s porfioblasti glinencev;
5. dacitnemu tufu.

Iz granodiorita z gnajnsno strukturo je bil narejen na obeh straneh antropogeno oglašen ploščat artefakt (**G131**). Gre za deloma metamorfozirano kamnino v t. i. pohorski strižni coni. Ker gre za kamnino, spremenjeno v tektonski coni (dinamometamorfoza), ploščatost artefakta ne preseneča. Bela, oglašena ploskev je del trakaste teksture, kjer so v trakovih nakopičeni minerali kremenca in glinencev (Rižnar 2018, 4).

Ene od treh žrnelj so bile izdelane iz blestnika z granati (**G130**). Nahajališča te kamnine so na južnem pobočju Pohorja, severno in severozahodno od Slovenske Bistrice (Rižnar 2018, 2; sl. 40: rdeča puščica). Druga dva kosa žrnelj sta iz očesnega gnajsa, od tega ene iz očesnega gnajsa s porfioblasti granata (**G128**) in ene s porfioblasti glinencev (**G125**). Tudi očesni gnajsi izdajajo iz vzhodnega Pohorja, žrmlje iz očesnega gnajsa s porfioblasti glinencev, najbližje iz leč vzhodno in južno od Frajhajma (Rižnar 2018, 3, 5).

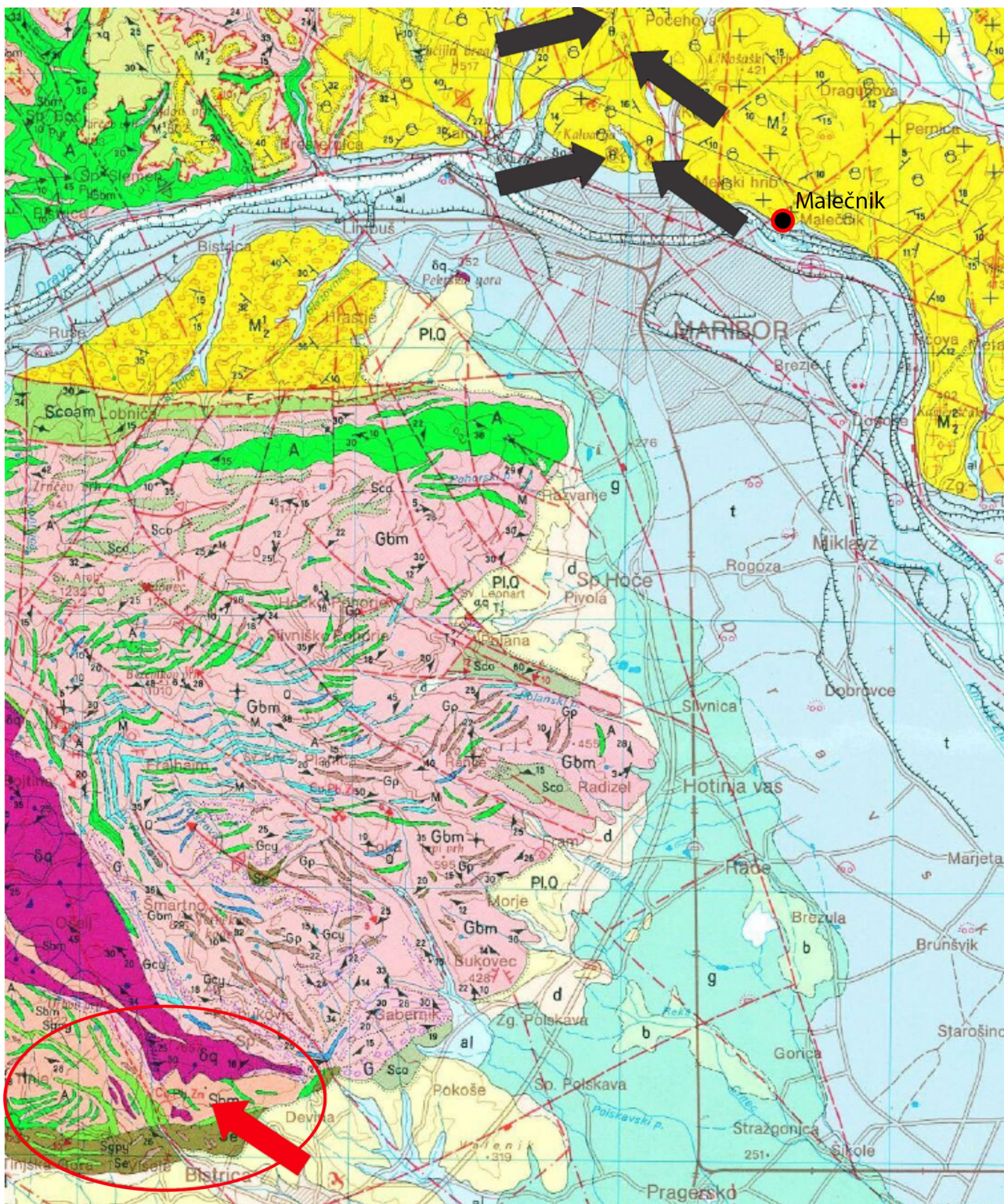
Druga vrsta kamnitih orodij iz jame 42 v Malečniku so tolkači. Gre za orodja, ki so se v prazgodovini uporabljala za mečkanje ali drobljenje različnih snovi ali za izdelavo kamnitih orodij na odbitkih. Tolkača iz jame 42 imata jasne sledove uporabe na obeh ožjih koncih (**G126**, **G127**). Obe orodji sta bili izdelani iz dacitnega tufa (sl. 42: črne puščice), ki načeloma izdajata na levem bregu reke Drave v Slovenskih goricah, najbližje na hribu Kalvarija in Piramida nad Mariborom.

Povzetek

Tipokronološka analiza lončenine iz jame 42 v Malečniku je pokazala, da je večina keramičnih oblik dolgoživih, saj so bile v uporabi skozi celotno srednjo bronasto dobo, nekaj pa je tudi takih, ki so bile v uporabi v okviru srednje bronaste dobe le v določenem časovnem odseku in te so ključne za datiranje jame.

Za primerljivo se je izkazala tako keramika iz slovenskih kot tudi iz avstrijsko-štajerskih, hrvaških in madžarskih najdišč. Med najpomembnejše najdbe iz jame 42 sodi gotovo bogato okrašen lonec z navpično potekajočim vrezanim in vtisnjenim okrasom (sl. 39: L9, **G82**). Posodo je mogoče na osnovi primerjav – predvsem iz kulture srednjebronastodobnih gomil – datirati v časovni razpon Bd B2–Bd C. Ostale najdbe so kronološko manj občutljive, pri čemer lahko kot najmlajše elemente označimo skodele tipa C3 in lonce tipa L2, saj so bili v uporabi od razvite bronaste dobe (Bd B2/C po Reineckeju) in nato še v zgodnji pozni bronasti dobi (Bd D/Ha A). Upoštevajoč te primerjave in ¹⁴C datacije datiramo jamo 42 iz Malečnika v razvito srednjo bronasto dobo, natančneje v časovni razpon stopenj Bd B2–Bd C1 po Reineckeju. ¹⁴C datacija iz jame 42 se sicer prekriva z datacijami za zgodnjo srednjo bronasto dobo (fazo Bd B1), vendar med gradivom manjkajo keramični tipi, ki so specifično značilni za fazo Bd B1 kot so trebušasti lonci s cilindričnim vratom, trebušasti lonci s stožčastim vratom in vrči z dolgimi močno usločenimi vratovi na treh nogicah; nasprotno pa na najdiščih faze Bd B1 na Madžarskem ne srečamo skodele tipa C3 in lonce tipa L2, ki so med srednjebronastodobnimi najdbami v Malečniku dobro zastopane.

Surovina, iz katere so izdelana kamnita orodja iz jame 42, se nahajajo najbližje Malečniku na dveh različnih območjih. Najbližje kamnine, iz katerih so bile narejene žrmlje (blestnik z granati, očesni gnajnski s porfioblasti granata, očesni gnajnski s porfioblasti glinencev) in ploščat artefakt (granodiorit z gnajnsno strukturo), je mogoče pridobiti v različnih delih vzhodnega Pohorja. Na drugi strani pa so dacitni tufi, iz katerih sta bila izdelana tolkača, dostopni v neposredni bližini, na levem bregu reke Drave ob vznožju Slovenskih goric.

42 Izrez iz Osnovne geološke karte SFRJ (list Maribor in Leibnitz) z označeno pozicijo Malečnika. Označene so tudi večje površine, kjer izdanjata blestnik (rdeča puščica) in dacitni tuf (črne puščice) (po Rižnar 2018, sl. 13).

4.5 Pozna bronasta in starejša železna doba

Naselbinske jame in plasti

Obljudenost raziskanega prostora pod Meljskim hribom v Malečniku v prvi polovici 1. tisočletja pr. n. št. dokazujejo najdbe iz različnih kontekstov (sl. 43).

Prva jama, ki jo datiramo v prvo polovico 1. tisočletja pr. n. št., je jama S1, velikosti 0,55 × 0,42 m, v skrajnem jugovzhodnem delu sonde 1 (sl. 43: S1; G152). Gre za edino jamo iz izkopavanj leta 2002, ki jo datiramo v ta čas. Preostali naselbinski konteksti iz prve polovice 1. tisočletja pr. n. št. se nahajajo jugovzhodno od tod, na območju dravske terase, ki je bilo raziskano leta 2005.

Dobrih 22 m jugovzhodno od jame S1 v sondi 1 je bil v sektorju 1 raziskan jarek iz prve polovice 1. tisočletja pr. n. št., SE 129/SE 130 (sl. 43: SE 129/SE 130), ki je bil vkopan v jamo iz srednje bronaste dobe (SE 1000/SE 1001), presekali pa sta ga zgodnj srednjeveški jami SE 133/SE 134 in SE 135/SE 136 (sl. 25, 33). V njem je bilo odkritih 18 prazgodovinskih keramičnih odlomkov (med njimi tudi G155–G159), osem kosov ožgane ilovice in pet koščkov bronca (G154).

V neposredni bližini jame SE 129/SE 130 se je nahajala večja jama SE 182/SE 183 (sl. 43: SE 182/SE 183). V jami je bilo 29 prazgodovinskih keramičnih odlomkov, 12 kosov ožgane ilovice, kos bronaste žice (G202) in košček železa. V prvo polovico 1. tisočletja pr. n. št. jo datiramo na podlagi odlomka latvice in na podlagi fature keramike. Iz te jame ali iz jarka SE 129/SE 130 bi lahko prvotno izvirala bronast kolesast obesek iz pozne bronaste dobe (G153), ki je bil najden pri kopanju zgodnj srednjeveške jame SE 135. Tako jarek kot tudi jama SE 182/SE 183 je namreč zgodnj srednjeveška jama SE 135/SE 136 presekala.

Jama SE 182/SE 183 se je na jugovzhodni strani navezovala na peč s kanalom za kurjenje (sl. 43: SE 199 in SE 193). Da gre za ostanke peči, poleg številnih kosov ožgane ilovice nakazujeta intenzivna plast oglja v okrogli jami (SE 1013) ter dejstvo, da je bila zemlja v kanalu enaka zemlji v spodnjem delu jame, kar pomeni, da sta bili obe zapolnjeni sočasno. Plast v spodnjem delu jame in jarka (SE 1004) je bila svetlo olivno zelene barve z drobcami oglja in kosi ožgane ilovice. Znotraj te plasti so bili v jami SE 199 položeni kamni, SE 1012.³⁷ Nad SE 1004 v jarku SE 193 pa se je nahajala olivno zelena plast SE 192 in v jami SE 199 intenzivna plast oglja (SE 1013). Iz plasti SE 192 je bil datiran po metodi ¹⁴C AMS

37 Podobna kamnita struktura je bila odkrita tudi v severovzhodnem delu jarka SE 193 (glej Katalog stratigrafskih enot).

vzorec oglja (sl. 53, 54, 57: LTL18299A, 824–770 BC z 68,2% verjetnostjo).

V plasti oglja (SE 1013) je bilo skupaj odkritih pet keramičnih odlomkov in 28 kosov ožgane ilovice; plast SE 192 je vsebovala 62 kosov ožgane ilovice, kamnite žrmlje (G215) in 59 keramičnih odlomkov (med njimi: G214, G216, G217). Iz jarka SE 193 izvira tudi keramični svitek (G207).

Kasneje – verjetno po uporabi – sta bila jama SE 199 in jarek SE 193 zapolnjena s kamnito grobljo. V groblji je bilo 104 kosov ožgane ilovice, keramični odlomki (skupaj 27; G208–G213), nekateri iz prve pol. 1. tisočletja pr. n. št., drugi pa iz mlajše železne dobe (G213). Zato domnevamo, da je prišlo do zasutja vrha jarka in jame s kamnito grobljo v času mlajše železne dobe.

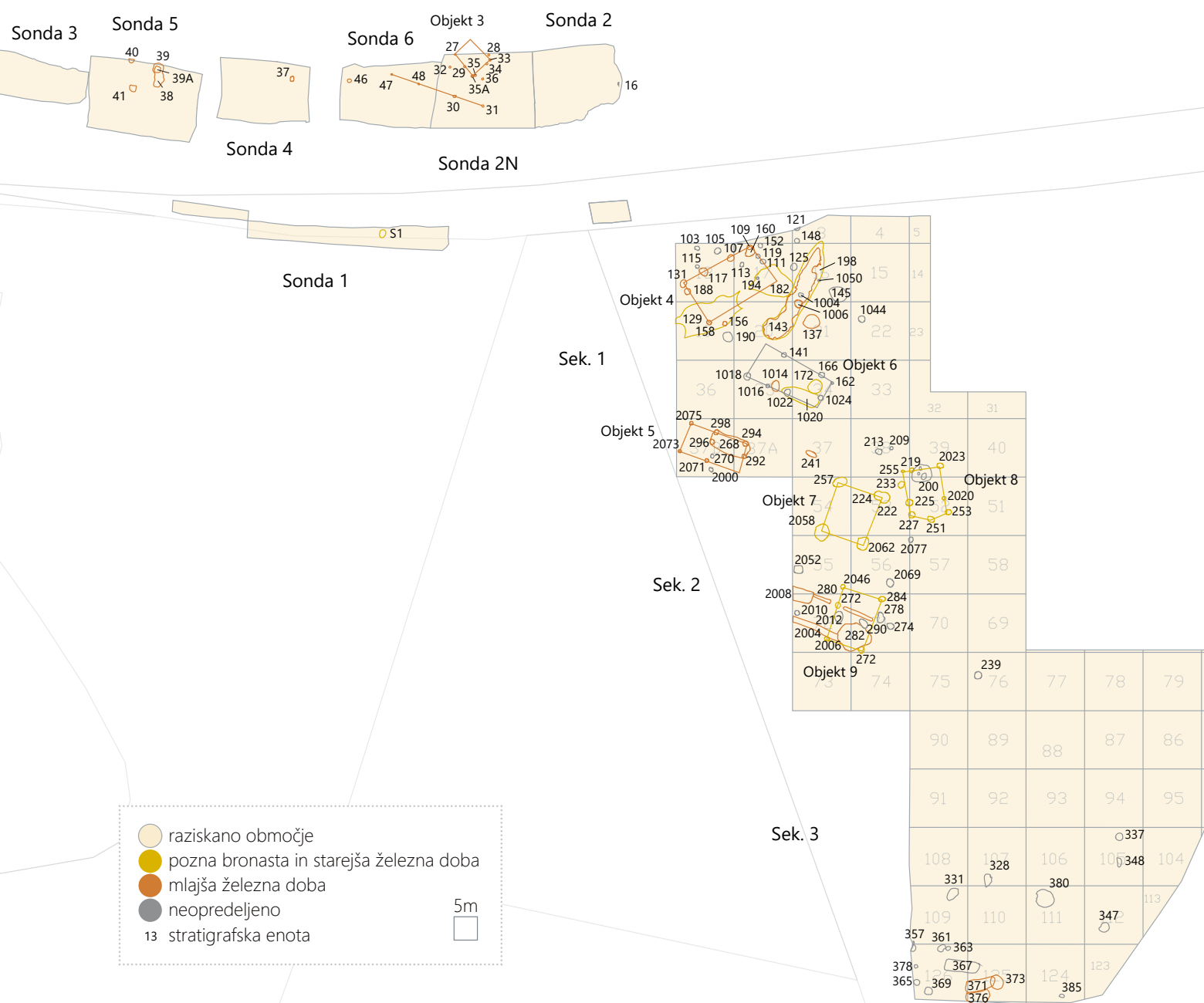
Okoli 3,3 m južno od peči, v sektorju 1, kvadrantih 34 in 35, se je nahajala jama SE 1020/SE 1021 (sl. 43: SE 1020/SE 1021). V njej je bilo devet kosov ožgane ilovice, sivorjavi kamen z umetno izglajeno konkavno površino (G161) – verjetno žrmlje – in kos keramičnega lonca (G160). S to jama je bila v stiku jama z oznako SE 172/SE 173, velikosti 1,02 × 0,90 m in globine 0,55 m (sl. 43: SE 172/SE 173). V njej je bilo 34 keramičnih odlomkov, glede na fakturo po vsej verjetnosti velika večina iz pozne bronaste ali starejše železne dobe (G147).

Naselbinske ostaline iz prve polovice 1. tisočletja pr. n. št. so bile odkrite tudi v sektorju 2. V ta čas lahko na podlagi keramičnih odlomkov uvrstimo sledove manjše hiše grajene s stojkami, odkrite v kvadrantih 55, 56, 71–74 (sl. 43: objekt 9), pravokotno stavbo v kvadrantih 53–56 (sl. 43: objekt 7) in pravokotno stavbo v kvadrantih 38, 39, 52, 53 (sl. 43: objekt 8). Objekt 9 je bil velikosti 3,8 × 2,6 oziroma 2,8 m in usmerjen severovzhod–jugozahod. Enako usmerjen je bil objekt 7, velikosti 3,2 × 3,6 m; objekt 8, pa je bil usmerjen severozahod–jugovzhod in velikosti 3,2 × 2,6 m. Tipološko značilni keramični odlomki iz prve polovice 1. tisočletja pr. n. št. so bili odkriti v jami za stojko SE 2046/SE 2047 (G165) in v plasti SE 2018 v kvadrantu 56 nad jamami za stojke objekta 9 ter v njihovi bližini (G162–G164).³⁸ Objekta 7 in 8, pa datiramo v prvo polovico 1. tisočletja pr. n. št. na podlagi fature keramike iz jam za stojke.

38 Najdbe G162–G164 so bile sicer označene kot SE 218, kv. 56, z datumom odkritja 10. 5. in 11. 5. 2005. Vendar v kv. 56 ni jame SE 218, prav tako ta jama ni bila kopana dne 10. 5. in 11. 5. 2005. Ker se je v kv. 56 nahajala plast SE 2018, ki je bila kopana dne 10. 5. in 11. 5. 2005, domnevamo, da gre verjetno za to stratigrafsko enoto. Manj verjetno je, da gre za jamo SE 217/SE 218 v kv. 38. Ta jama je bila namreč kopana 3. 5. 2005 in je recentna.

Del najdb iz prve polovice 1. tisočletja pr. n. št. je bil odkrit tudi v vrhnjih premešanih plasteh: SE 123 (G387, G391–395, G399–401), SE 003 (G464), SE 002 (G468) in SE 001 (G473). Pri tem je pomembno, da jih velika večina izvira iz območij, kjer so bile odkrite jame, ki smo jih uvrstili ta čas. Del najdb

je bil namreč odkrit v okolici peči (SE 199 in SE 193), jame SE 129/SE 130 in jame SE 1020/SE 1021 (G387, G391, G392, G393, G400, G401), del pa v okolici objektov 9 (G464, G473, G394), 7 (G395, G399) in 8 (G468) v sektorju 2.

43 Tloris dela najdišča iz zgodnje železne dobe, pozne bronaste dobe in mlajše železne dobe. Merilo 1 : 400.

Najdbe

V čas pozne bronaste ali starejše železne dobe spadajo deli keramičnih skled (sl. 44: E1–E2), skodel (sl. 44: G163), loncev (sl. 44: L1, L2), pitosov (sl. 44: Pi1, Pi2), prenosnih pečk (sl. 44: G392, G210), pekve (sl. 44: G434), ognjiščne koze (sl. 44: G395) in bronast obesek v obliki sončnega kolesa (sl. 44: G153).

Sklede

Odkriti sta bili dve skledi z uvihanim robom ustja (sl. 44: E1; G391, G473), odlomek okrašenega dna posode, ki je morda del sklede enakega tipa (sl. 44: G216), in odlomek ustja z ostenjem sklede s cilindričnim vratom in rameni (E2; G393).

E1 (sl. 44: E1)

Skledi z uvihanim robom ustja sta bili izdelani iz zelo fino-zrnate glinene zmesi, redukcijsko žgani in imata gladko površino zelo temno sive barve. Ena od posod je bila na ustju okrašena s poševnimi nizi vtisnjenih jamic, narejenih s koleščkom, pod njimi s koleščkastimi nizi vtisnjenih jamic v cik-caku in s posamezno žigosano (G473). Posodici nista bili odkriti skupaj. Neokrašena skleda izhaja iz plasti SE 123 (G391), okrašena skleda iz plasti SE 001 (G473).

Sklede z uvihanim ustjem – v literaturi obravnavane tudi kot latvice – spadajo med najbolj značilne keramične oblike pozne bronaste in starejše železne dobe. Na Štajerskem so bile v uporabi skozi celotno pozno bronasto dobo in v celotnem razponu starejše železnodobne poselitve (Dular 2013, 44–46, sl. 13: La 7). V tem času se niso bistveno spreminjale, zato je posodo, ki je brez okrasa, ožje težko datirati. Podrobneje kronološko opredeljiva pa je skleda z okrasom iz plasti SE 001 (sl. 44: G473). Enako oblikovano in okrašeno skledo namreč srečamo na železnodobni naselbini v Hotinji vasi pri Mariboru (Gerbec 2015, 144–145, G423). Poselitev v Hotinji vasi je bila na podlagi keramičnega gradiva in ¹⁴C datacij datirana v stopnjo Ha C do prehoda v stopnjo Ha D1 (Gerbec 2015, 21, 177). V isti čas so bili opredeljeni primerljivi okrasi, narejeni s koleščkom in žigosanjem, v Ormožu (Dular 2013, 52, sl. 15: tip O21) in na enak način okrašena keramika z železnodobnega gradišča Cvinger nad Virom pri Stični (Grahek 2016, 210, 213, sl. 60: O24c). Posoda je torej verjetno halštatska.

V jarku SE 192, ki je del peči, je bilo odkrito s kanelurami okrašeno dno posodice (G216). Med bogatim keramičnim gradivom iz velike gomile nad Razvanjem pod Poštelo je bilo odkritih precej skled z uvihanim robom ustja, ki imajo na dnu enak okras. Šest jih je bilo tudi v celoti rekonstruiranih in iz njih je razvidno, da so bila dna posod na notranji strani okrašena po celotni površini s štirimi nasproti si stoječimi

skupinami kanelur, pri čemer je bil kot pri fragmentu iz Malečnika okras viden v zrcalni sliki tudi na notranji strani posod (Strmčnik Gulič, Kajzer, Kramberger 2021, t. 2: 2–3, t. 3: 2–3, t. 5: 1–2). Domnevamo, da predstavlja odlomek okrašenega dna iz Malečnika del podobne sklede.

E2 (sl. 44: E2)

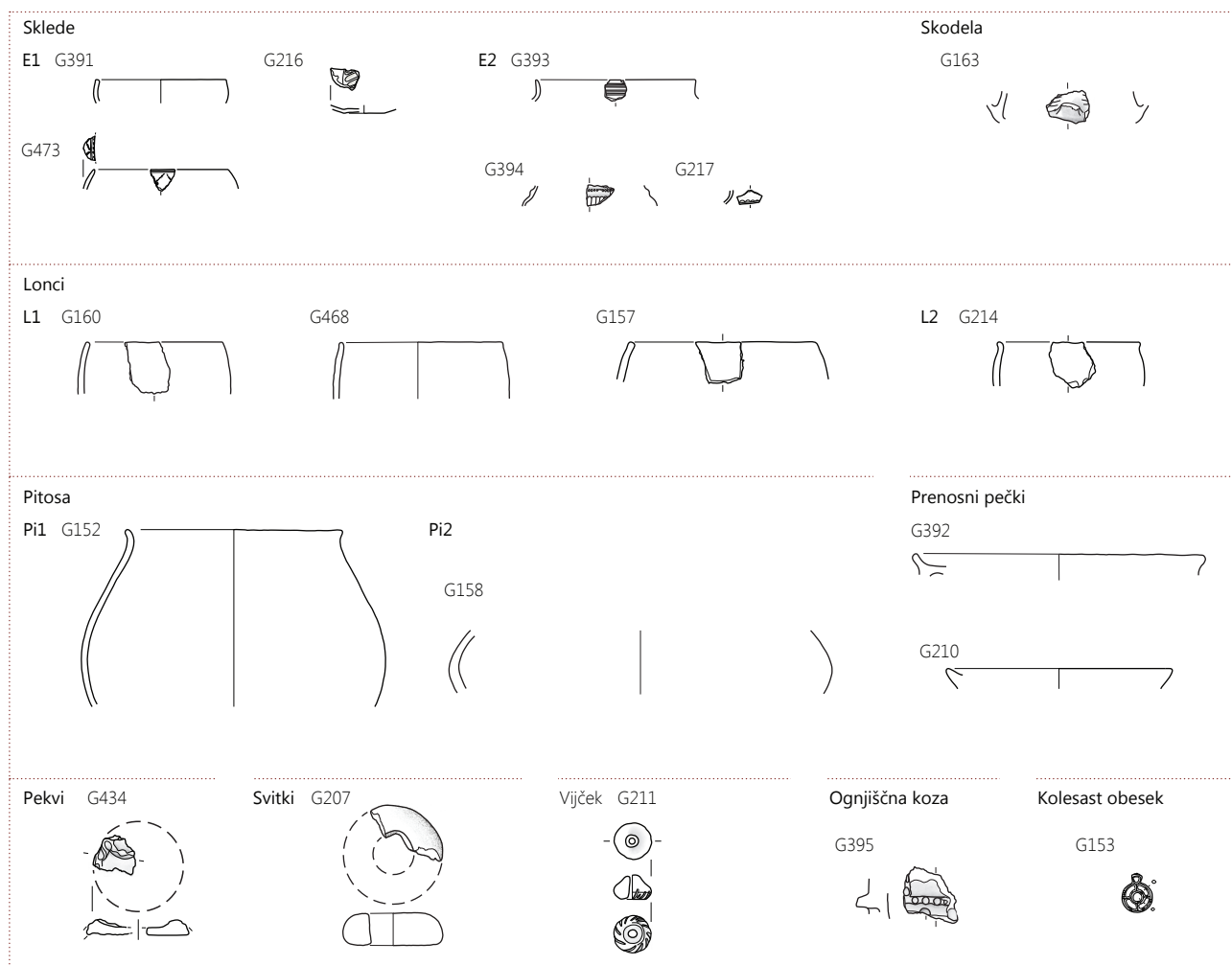
Za drugi tip skled iz starejše železne dobe iz Malečnika je značilen cilindrični vrat, ki prehaja v zaobljena ramena. En odlomek ustja posode predstavlja del skodele tega tipa (G393), dva pa le pogojno (G217, G394), na podlagi okrasa, velikosti in primerjav z bolj ohranjenimi kosi z drugih najdišč.

Skleda s cilindričnim vratom je imela ustje okrašeno s plitvimi vodoravnimi kanelurami (G393). Izdelana je bila iz zelo fino-zrnate lončarske gline in redukcijsko žgana, površino pa ima mestoma svetlikajočo se. Skledi najdemo tako z vidika načina izdelave kot tudi okrasa in oblike analogije v grobnici velike gomile nad Razvanjem pod Poštelo (Strmčnik Gulič, Kajzer, Kramberger 2021, t. 9: 1–4, t. 10: 18). Skleda enakega tipa je bila na primer odkrita tudi v halštatskem nižinskem naselju v Hotinji vasi (Gerbec 2015, 56–57, G69).

Preostala odlomka skled sta slabše ohranjena. Pri odlomku iz kompleksa peči (SE 192) gre za del posode z rameni, okrašenimi s plitvimi kanelurami in s prehodom v vrat (G217). Drugi odlomek iz plasti SE 123 predstavlja del ramen s prehodom v vrat sklede. Ta posoda je bila na ramenih okrašena s plitvimi rahlo poševnimi kanelurami, na prehodu v vrat pa z modeliranim rebrom, razčlenjenim s plitvimi ovalnimi jamicami (G394). Z vidika načina izdelave je pomembno, da sta bili obe posodi izdelani iz zelo fino-zrnate lončarske gline in redukcijsko žgani, posoda G217 je imela tudi spolirano površino. Obe posodi sta bili na ramenu okrašeni s širokim kaneliranjem, ki je bilo ena od pglavitnih ornamentalnih značilnosti keramike najmlajšega horizonta poselitve na bližnji višinski utrjeni naselbini Poštela iz konca Ha C in Ha D1 (Teržan 1990, 32–36; prim. tudi G217 in G394 s Teržan 1990, t. 8: 3).

Skodela (sl. 44: G163)

En keramični odlomek iz plasti SE 2018 v kvadrantu 56 verjetno predstavlja del skodele (G163). Na podlagi značilnega načina izdelave, okrasa in oblike ga pripisujemo starejši železni dobi (prim. s Teržan 1990, t. 13: 11, t. 15: 10, t. 15: 8, 12, sl. 3: 8, 9, 12). Posoda je bila izdelana iz zelo fino-zrnate lončarske gline in nepopolno oksidacijsko žgana, redukcijsko v končni fazi, površino pa ima gladko, ravno in zelo temno sive barve.

44 Tipološka tabela najdb iz starejše železne in pozne bronaste dobe. Merilo 1:8.

Lonci

Lonce smo razdelili na dva tipa (sl. 44: L1–L2).

L1 (sl. 44: L1)

Lonce tipa L1 predstavljajo posode s sodčasto oblikovanim ostenjem (G157, G160, G468). Izdelani so bili iz fino-zrnate (G157, G160) ali drobnozrnate (G468) lončarske gline, ki je vsebovala posamezne večje delce kremena, žgani nepopolno oksidacijsko.

Za tako oblikovane lonce – bolje ohranjeni primerki imajo držaje – je bilo ugotovljeno, da so na Štajerskem značilni tako za mlajše žarnogroboiščno obdobje (Ha B1) kot tudi za starejšo železno dobo (Ha C0–Ha D1) (Dular 2013, 34–35, sl. 9: 10). Na Pošteli so zlasti pogosti v tretjem horizontu poselitve, torej v času Ha C–D1 (Teržan 1990, 33–34, 36, sl. 3: 13). V istem časovnem okvirju se pojavljajo tudi v Hotinji vasi (Gerbec 2015, 21, G177–178, G196, G215, G238, G405).

L2 (sl. 44: L2)

Drugi tip lonca ima rahlo zaobljeno rame in kratko izvihano ustje (G214). J. Dular ugotavlja, da so tako oblikovani lonci prisotni že v okviru starejše žarnogroboiščne faze na Brinjevi gori in na njej sočasni naselbini v Rogozi pri Mariboru (Ha A), svojo tradicijo pa nadaljujejo v mlajše žarnogroboiščno obdobje in v starejšo železno dobo, kar naj bi kazale najdbe iz Burgstallkogla pri Kleinkleinu in iz prvega horizonta poselitve na Pošteli (Dular 2013, 32–33, sl. 8: L7). Precej podobna lonca srečamo tudi v gomili 4 na Lepi ravni pod Poštelo (Teržan 1990, t. 60: 14), ki jo B. Teržan datira v horizont Hs D1 (Teržan 1990, 36), in na nižinski naselbini Hotinja vas iz Ha C–D1 (Gerbec 2015, G125, G197).

Pitosi

Dve večji posodi smo opredelili kot pitosa. Izdelani sta bili iz fino-zrnate glinene zmesi. Prva posoda, od katere imamo na voljo celoten profil med ustjem in prehodom v spodnji del posode, je bila žgana nepolno oksidacijsko (sl. 44: Pi1, G152), druga, od katere je ohranjen le fragment najširšega oboda, redukcijsko (sl. 44: Pi2, G158). Čeprav je od druge

posode ohranjen le fragment, lahko ugotovimo, da gre za drugačno obliko.

Pi1 (sl. 44: Pi1)

Pitos **G152** ima visoko zaobljeno rame, kratko izvihano ustje in zaobljen prehod v spodnji del posode (sl. 44: Pi1). Tako oblikovani pitosi so značilni na Štajerskem za mlajše žarnogrobiščno obdobje ter za čas H C0–C1 (Dular 2013, 28–29, sl. 6: P1). Med najdbami v Podravju sta tako rekoč enaka pitos iz Ormoža (Dular, Tomanič Jevremov 2010, t. 24: 1) in pitos iz Ptujkega gradu (Dular 2013, t. 27: 1).

Pi2 (sl. 44: Pi2)

Drugi tip pitosa nam predstavlja odlomek ostenja večje posode z zaobljenimi rameni iz jarka SE 129/SE 130 (**G158**). Posoda je bila izdelana iz zelo fino zrnate lončarske gline in redukcijsko žgana.

Za odlomek večje posode, morda pitosa je šlo tudi v primeru okrašenega ostenja iz jame za stojko SE 2046/SE 2047 objekta 9 v sektorju 2 (**G165**). Na tem odlomku je ključen okras. Gre namreč za motiv odprtega trikotnika s podaljško-ma oziroma zastavicami, ki je značilen okrasni element žarnogrobiščnega obdobja. Velikokrat se pojavlja kot sestavni del motivov na bogato okrašenih posodah, na eni od posod iz groba 18 na drugem poznobronastodobnem grobišču v Rušah, pa je zastopan kot samostojni okrasni element (Pahič 1957, t. 8: Gr. 18: 1; Črešnar 2006, 133, 135, 136, 138, sl. 32: XXX, sl. 33: XXX).

Prenosni pečki

Dva keramična odlomka iz Malečnika predstavljata dela grelnih plošč prenosnih pečk (sl. 44: **G210**, **G392**). En kos posode je bil odkrit v groblji (SE 143) nad kompleksom peči (**G210**), drugi izhaja iz plasti SE 123 (**G392**).

Prenosne pečke so značilne za starejšo železno dobo. Na Cvingerju nad Virom pri Stični so zastopane v vseh plasteh, torej skozi celotno starejšo železno dobo (Grahek 2016, 177, sl. 50, 182–183, 185, sl. 52: Pp 1, Pp 2, 274, sl. 82). Številne poznamo ponovno iz bližnje Hotinje vasi (Gerbec 2015, 56–57, G63, G65) in Poštele (Teržan 1990, 32–34, sl. 3: 14).

Pekvi

Kot pekvo smo opredelili keramični odlomek iz plasti SE 123 (sl. 44: **G387**) in kos keramike iz plasti SE 301 (sl. 44: **G434**). Ena pekva je bila na vrhu okrašena z ravnim in s polkrožnim razčlenjenim plastičnim rebrom. Morda gre za motiv girlande. Druga je brez okrasa, od nje pa imamo ohranjen le vrh s prehodom v ročaj (**G387**).

Pekve se pojavljajo v severovzhodni Sloveniji v zgodnjem žarnogrobiščnem obdobju (Ha A; npr. Črešnar 2010, 39, sl. 16), na najdiščih mlajšežarnogrobiščnega obdobja ter na naselbinah iz starejše železne dobe. Železnodobne pekve imajo običajno nad robom gladko ali razčlenjeno plastično rebro (glej npr. Teržan 1990, t. 47: 25, t. 2: 19, t. 25: 10–11, t. 35: 1–6; Dular 2013, t. 10: 7, t. 24: 1–2, t. 35: 7, t. 36: 2, t. 44: 12; Grahek 2016, 175–181, sl. 51: Pe 5), ki je verjetno služilo kot opora žerjavici (prim. npr. z Bobnjarić 1989, 74–75, sl. 1 in 3). Pri eni od pekev iz Malečnika pa so se razčlenjena plastična rebra nahajala na vrhu (sl. 44: **G434**). Številne podobne pekve so bile odkrite na drugi strani reke Drave, na naselbini na Pobrežju. Ena je z našo pekvo še posebej primerljiva, saj je imela na ploščatem vrhu polkrožna razčlenjena plastična rebra (Kramberger, Črešnar 2021, **G333**). Pekve z razčlenjenim plastičnim rebrom na robu vrha so bile odkrite na primer tudi v Ormožu (Dular, Tomanič Jevremov 2010, t. 106: 12, t. 115: 12, t. 157: 10).

Svitki

Svitki so keramični obroči, ki so se domnevno uporabljali kot podstavki za posode na ognjišču (Grahek 2016, 184). Zaradi načina uporabe so pogosto prežgani in posledično je njihova površina mehka, neobstoja in lisasta, rjave do svetlo rdeče in sive barve. V Malečniku so bili svitki odkriti v plasti SE 2018 (**G164**), v jami SE 199 (**G207**) ter v plasteh SE 123 (**G399–401**) in SE 003 (**G464**). Tri kosi so imeli globoke jamice na zgornjem in spodnjem robu (**G399**, **G401**, **G464**), kar je morda v zvezi s toplotno prevodnostjo. Številne svitke poznamo z naselbin iz starejše železne dobe, na primer z bližnje Poštele (Teržan 1990, t. 27: 21–34). Prisotni so tudi v pozni bronasti dobi, na primer na sosednji naselbini in na njem pripadajočem grobišču na Pobrežju (Pahič 1972, t. 2: 4; Kramberger, Črešnar 2021).

Vijček

Vijček (sl. 44: **G211**) je bil odkrit na vrhu jarka SE 193, v groblji SE 143, in je na stranskem robu in na spodnji ploskvi okrašen s poševnimi vrezji. Primerjave za tako okrašen vijček so na bližnji Pošteli (Teržan 1990, t. 11: 11, t. 18: 14).

Ognjiščna koza

Kot ognjiščna kozo lahko opredelimo le eno kos keramike iz plasti SE 123 (sl. 44: **G395**). Prednja ploskev ognjiščne koze je okrašena z vodoravnim razčlenjenim plastičnim rebrom, pod katerim sta se nahajali dve globoki jamici, oba stranska robova pa sta okrašena z navpičnim razčlenjenim plastičnim rebrom.

Ognjiščna koze so značilna naselbinska najdba starejše železne dobe na Slovenskem. Precej podobno kozo poznamo

s Cvingerja nad Virom pri Stični, iz t. i. stopnje zidu 2, ki je bila datirana v mladohalštatsko obdobje Ha D1–Ha D2–3 (Grahek 2016, 183, 274, sl. 82, 284). Ognjiščna koza iz Cvingerja je skoraj v celoti ohranjena in je imela na vrhu dve modelirani živalski glavici (Grahek 2016, 185, sl. 52: Ok 3). Na bližnji Pošteli so ognjiščne koze prisotne v vseh treh horizontih poselitve, torej v obdobju od Ha B3/C0 do Ha D1 (Teržan 1990, 30–35, sl. 1: 20, sl. 2: 11, sl. 3: 16).

Kolesast obesek

Bronast kolesast obesek je bil najden v zgodnesrednjeveški jami SE 135/SE 136, ki je presekala jarek SE 129/SE 130 in jamo SE 182/SE 183. Osnovne oblikovne značilnosti kolesaste obseka iz Malečnika sta notranji in zunanji krog, pri čemer je zunanji povezan z notranjim s štirimi prečkami. Na vrhu ene od prečk je trikotno ušesce (sl. 44: G153).

Kolesasti obeski so bili v uporabi več stoletij, na širokem prostoru od francoskih Centralnih Alp, severnega dela švicarske visoke planote in jugovzhodnih Alp s Caput Adriaio, do severne in srednje Italije ter panonskega obrobja (Žbona Trkman, Bavdek 1996, 63, 70, sl. 5; Trampuž Orel, Heath 2001, 155–156, sl. 13; De Angelis, Gori 2017, 362). Med seboj se razlikujejo po obliki in mestu pritrditve ušesca na obesek ter po številu in razporeditvi prečk. Najstarejše kolesaste obeske srečamo že v srednji bronasti dobi, v okviru mlajše faze srednjebronastodobne kulture gomil v Nemčiji in v severni Italiji. Slednji se od obeska iz Malečnika razlikujejo po tem, da imajo namesto ušesca cevčasto oblikovan nastavek za pritrditev, čeprav je lahko sam obesek oblikovan povsem enako (Urban 1993, 93–95, sl. 48: 6). Kolesasti obeski z ušesci za pritrditev pa so, kot kažejo primerjave, značilni zlasti za pozno bronasto dobo. Raziskovalci domnevajo, da so imele morda različne oblikovne variacije različni simbolni pomen (De Angelis, Gori 2017, 361). Nekateri raziskovalci pa tudi domnevajo, da so kolesasti obesku služili kot ingoti (Turk 2001, 253–255; glej tudi De Angelis, Gori 2017, 363).

Večja skupina kolesastih obeskov na Slovenskem (skupaj 43 kosov) je poznana s prvega depoja s Kanalskega vrha (Teržan 1995, t. 100: 22 – t. 103: 58), ki ga P. Turk uvršča v Ha B1 in Ha B2 stopnjo (Turk 1996, 112–114). Glede na število in razporeditev prečk ter prisotnost oz. odsotnost notranjega kroga sta kolesaste obeske s tega najdišča N. Trampuž Orel in D. J. Heath razdelila na sedem tipov (Trampuž Orel, Heath 2001, sl. 4). Obesku iz Malečnika je še najbolj soroden tip 4. Ta ima v nasprotju z našim obeskom štiri prečke razporejene tako, da se nahaja ušesce na sredini enega od praznih vmesnih prostorov med dvema prečkama (Teržan 1995–1996, t. 100: 23; Trampuž Orel, Heath 2001, sl. 4: tip 4), in da je ušesce pritrdjeno na obroček s širšim delom (prim. G153 s

Teržan 1995–1996, t. 100: 22–t. 103: 58; glej tudi Žbona Trkman, Bavdek 1996, 63).

Poleg depoja s Kanalskega vrha sta v Evropi poznani še dve najdišči, na katerih je bilo odkrito večje število kolesastih obeskov. To so Monte Cavanero di Chiusa di Pesio ob vznožju Alp v Italiji in Villethierry v vzhodni Franciji. Tudi v tem primeru gre za depojski najdbi in večinoma za podobne tipe kot v depoju s Kanalskega vrha. Oba depoja sta datirana nekoliko bolj zgodaj, v razpon med Ha A1–Ha B1 (De Angelis, Gori 2017). Z obeskom iz Malečnika so zlasti primerljivi posameznimi kosi iz bronastodobnega depoja na najdišču Monte Cavanero di Chiusa di Pesio (De Angelis, Gori 2017, 359, sl. 5, sl. 49).

Povzetek

Poselitev na najdišču Malečnik v pozni bronasti in v starejši železni dobi je izpričana v zahodnem delu sektorju 1 in v sektorju 2, ena od posod iz tega časa pa je bila odkrita v jami S1 v sondi 1. Gre za jame naselbinskega značaja in za sledove treh pravokotnih stavb, grajenih na stojkasti način gradnje (objekti 7–9).

Najdbe so vezane predvsem na vsakodnevne naselbinske dejavnosti (ostanki žrnelj G161, G215; svitka G207; vijčka G211; ognjiščne koze G395; prenosnih pečk G210, G392). Dejavnost se morda kaže z ostanki peči, drobcu bronu ali bakra (G154), s kosom bronastega predmeta (G202) in morda s kolesastim obeskom (G153).

Precej keramičnih odlomkov iz Malečnika lahko datiramo le okvirno v časovni razpon pozne bronaste ali starejše železne dobe. Takšni so odlomki pekev in skled iz plasti SE 123 in SE 301 (G387, G391, G434) ter fragmentirana pitosa iz jarka SE 129/SE 130 (G158) in jame S1 (G152). Nekaj najdb pa je ožje kronološko opredeljivih, in na podlagi teh se zdi, da je bilo v prvi polovici 1. tisočletja pr. n. št. raziskano območje v Malečniku obljudeno v dveh kronoloških stopnjah. Obljudenost prostora v pozni bronasti dobi oz. Ha B nakazujeta predvsem bronast kolesast obesek (G153) in fragment večje posode (G165) iz jame za stojko SE 2046/SE 2047 (objekta 9), okrašen z vrezanim motivom odprtega trikotnika z zastavicama (G165). Na poselitev v starejši železni dobi (Ha C–D1) pa opozarjajo keramični odlomki iz plasti SE 123 (G393–G395) in SE 001 (G473) ter najdbe iz kompleksa peči (G210, G214, G216, G217), iz katere je na voljo tudi 14C datacija (sl. 53, 54, 57: LTL18299A, 824–770 BC z 68,2% verjetnostjo), ki pade na začetek starejše železne dobe.

4.6 Mlajša železna doba

Jame in plasti

Sledovi naselja iz mlajše železne dobe so bili v Malečniku odkriti na treh območjih: v sondah pod Meljskim hribom (izkopavanja leta 2002), na Dravski terasi južno od tod (izkopavanja leta 2005) in na vrhu skrajnega vzhodnega obronka Meljskega hriba v plasteh, ki so zapolnjevale ugreznjeno pot (izkopavanja leta 2006) (sl. 43).

V sondah pod Meljskim hribom (1–6 in v sondi 2N) je arheološka ekipa ZVKDS, OE Maribor naletela pod plastjo iz zgodnjega srednjega veka (SE 02-004) na kulturno plast iz mlajše železne dobe (SE 02-005). Tej plasti lahko glede na opise na identifikacijskih listkih pripišemo tipične odlomke lončenine iz mlajše železne dobe (**G166–G172**, **G174–G176**, **G178–G184**, **G186–G193**) in dva kosa rimske lončenine (**G173** in **G177**).³⁹

Pod nivojem plasti iz mlajše železne dobe so naleteli na jame za stojke in srednje velike jame. Pet jam za stojke v sondi 2N verjetno predstavlja tlorisno zasnovo delno

39 Podatki za najdbe **G166–G169** na identifikacijskem listku: 26.3.2002, sonda 1, »temno siva plast, gl. 1,5–1,6 m«. Najdbe smo pripisali plasti SE 02-005 na podlagi globine odkritja najdb. Najdbe **G170–G177** so bile odkrite med 29.3. in 3.4.2003, ko so potekala izkopavanja v sondi 1. Na identifikacijskih listkih je zabeleženo, da so bile ostaline najdene »južno od ceste«, na globini »150 cm« ali »140–160 cm«, kar ustreza globini plasti SE 02-005.

Lega najdb **G178–G181** je na identifikacijskem listku označena kot »kulturna siva plast, gl. 120–140cm, nasutje za cesto 60 cm.« Najdbe so bile odkrite 25.3.2002, ko so potekale raziskave na prostoru kasnejše sonde 1. V južnem preseku useka ceste sta vidni dve kulturni plasti: t. i. zgodnesrednjeveška na gl. 1,2–1,4 m in latenska plast, na gl. 1,4–1,8 m. Glede na globino so najdbe pripadale spodnji – latenski – kulturni plasti, ki smo ji dali oznako SE 02-005. Skupna globina najdb od površja je znašala okoli 1,8 m, saj je treba prišteti 60 cm tampona za cesto.

Lokacija najdbe **G182** je na identifikacijskem listku označena kot »temno siva, gl. 1,7–1,9 m«, datum odkritja te najdbe je 26.3.2002. Tudi v tem primeru domnevamo, da gre za plast SE 02-005 glede na globino. Za keramični odlomek **G183** iz identifikacijskega listka izvemo, da je bil odkrit 4.4.2002, v eni izmed kulturnih plasti severno od ceste, v sondi 2. Iz fotografij je razvidno, da so tega dne strgali severni presek sonde 2 z latenskodobno plastjo (SE 02-005) in zgodnesrednjeveško plastjo nad njo (SE 02-004). Zato je verjetno, da spadajo latenske najdbe plasti SE 02-005, čeprav ne gre povsem za izključiti možnosti, da so bili odkriti v zgodnesrednjeveški plasti (SE 02-004).

Najdba **G184** je bila odkrita v sondi 2, »v kulturni plasti severno od stare ceste«, 5.4.2002. Tega dne so odstranjevali latensko plast, ki smo ji dali oznako SE 02-005, zato gre verjetno za to plast.

Najdba **G186** je bila odkrita v sondi 2 – nadaljevanje, v t. i. spodnji kulturni plasti, 22.4.2002 (SE 02-005). Plast je latenska, vendar pa med najdbami s to oznako iz sonde 2N prevladujejo zgodnesrednjeveške najdbe.

raziskane pravokotne hiše (sl. 43: objekt 3). Južno od nje so se nahajale v liniji štiri jame za stojke, ki morda predstavljajo sledove ograje.

Poleg jam za stojke lahko v delu najdišča, ki je bil raziskan leta 2002, v obdobje mlajše železne dobe glede na stratigrafsko lego datiramo še jami 38 in 39 v sondi 5. V sondah pod Meljskim hribom se je nahajalo nekaj kosov keramike iz mlajše železne dobe tudi v drugotni legi (**G185**, **G198**),⁴⁰ precej pa je tudi odlomkov keramike, za katere ni znano, kje so bili odkriti, a je jasno, da izvirajo iz območja, ki je bilo raziskano leta 2002 (**G194–G197**; **G199–G201**).⁴¹

Lokacija najdbe **G187** je bila označena kot sonda 4, »keltska plast«, s čimer je zelo verjetno mišljena plast SE 02-005, ki je tako poimenovana tudi v terenskem dnevniku.

Lokacija najdb **G188–G192** je bila opredeljena kot »sonda 6, keltska plast nad cesto«. Ugotovljeno je bilo, da so tako v sondi 6 označili plast severno od novoveške ceste, ki smo ji dali oznako SE 02-005. Najdbe naj bi bile odkrite 4.5.2002, vendar je iz terenskega dnevnika razvidno, da so se pričele raziskave v sondi 6 6.5.2002, kar verjetno pomeni, da je datum napačen. Možno je tudi, da je napačna oznaka sonde ali plasti.

Najdba **G193** je bila odkrita 3.4.2002, v sondi 6, »nad cesto 1«. V vrečki so bile poleg omenjenega odlomka hranjene zgodnesrednjeveške najdbe, iz terenskih fotografij pa je razvidno, da so tega dne v sondi 6 čistili severni presek s plastema SE 02-004 in SE 02-005. Ker je odlomek iz latenskega obdobja, bi lahko pripadal spodnji plasti, SE 02-005. Z oznako »nad cesto 1« je verjetno mišljeno severno od novoveške ceste. Druga možnost je, da je bil odlomek najden v drugotni legi v nasutju nad novoveško cesto.

40 Lokacija najdbe **G185** je bila označena kot »sonda 2 (nadaljevanje), temno siva pod kamnitim tlakom« in ima datum odkritja 22.4.2002. S kamnitim tlakom je bržkone mišljena novoveška cesta (SE 02-013). Toda oznaka temno siva se ne ujema z barvo plasti na risbi preseka čez cesto. Temno sive barve je bilo eno od zasutij jarka novoveške ceste, zato je možno, da izvira najdba od tam, v obeh primerih, pa je bil odlomek v drugotni legi. Zanimivo je, da je bil keramični odlomek hranjen skupaj s keramičnim odlomkom iz srednjega eneolitika – **G42**. V drugotni legi je bil tudi keramični odlomek **G198**. Za njega so na voljo naslednji podatki: »sonda 2, iz ceste 3«. V sondi 2 so naleteli na več nivojev novoveške ceste, pri čemer predstavlja cesta 3 najstarejšo. Tej cesti je bila dana oznaka SE 02-013.

V drugotni legi se je verjetno nahajal tudi keramični odlomek **G200**, katerega lokacija je bila označena kot »sonda 4, rdečerjava plast, 20–40 cm pod cesto«. Ostale najdbe iz te plasti (SE 02-006) so namreč iz srednje bronaste dobe, plast iz mlajše železne dobe (SE 02-005) se je nahajala višje.

41 Najdbe **G194–G196** so bile odkrite 29.3.2002, »južno od ceste«. Tega dne so potekala izkopavanja v sondi 1, zato gre verjetno za to sondo. Enako velja za odlomek **G197** pod oznako »ravnanje profila na J strani ceste« in z datumom odkritja 5.4.2002.

Za odlomek **G199** je bila lokacija označena kot »sonda 2, prvo snemanje po strojnem izkopu (16.4.2002)«, zato je jasno le, da gre za sondo 2. Za odlomek **G201** pa nam ni uspelo ugotoviti niti sonde, saj je bila lokacija označena le kot »zadnja kampada na zahodni strani ceste, iz vkopa jame«, na listu pa ni bilo niti datuma.

Drugo območje v Malečniku, na katerem so bile odkrite naselbinske ostaline iz mlajše železne dobe, se nahaja južno od sond 1–7 in je bilo raziskano leta 2005. Najdbe in jame so bile zgoščene v zahodnem delu sektorjev 1–3 (sl. 43).

V sektorjih 1 in 2 sta bili odkriti dve pravokotni hiši iz mlajše železne dobe (sl. 43: objekta 4 in 5), grajeni na način gradnje s stojkami. Objekt 4 – morda gre za nadstrešek – je bil usmerjen v smeri severovzhod–jugozahod in je bil velikosti 5,3 × 3,3 m. Tri jame za stojke (SE 131/SE 132, SE 188/SE 189 in SE 116/SE 117) tega nadstreška so bile vkopane v jamo (SE 1000/SE 1001) iz srednje bronaste dobe, jama za stojko SE 158/SE 159, pa v jarek iz prve pol. 1. tisočletja pr. n. št. (SE 129/SE 130). V jamah za stojki SE 158/SE 159 in SE 109/SE 110 sta bila najdena kosa latenskih grafitnih loncev z glavničastim okrasom.

Slabih 7 m južno od njega se je nahajal objekt 5, ki je bil velikosti 4,1 × 2,1 m in usmerjen v smeri severozahod–jugovzhod. Znotraj tega objekta se je nahajala pravokotna poglobitev, velikosti 2,75 × 1,3 m (SE 268/SE 269), v kateri so bile štiri jame za stojke in obilica lončenine (G219–G227).

Med jamami iz okolice objekta 4 in objekta 5 sodijo glede na odlomke lončenine v obdobje mlajše železne dobe domnevno še groblja iz zgornjega dela jarka za peč (sl. 43: SE 143; G213), jama za stojko SE 156/SE 157, jama SE 137/SE 138, jama SE 241/SE 242 in morda jama za stojko SE 1014/SE 1015, saj je bil v njej odkrit kos latenskega grafitnega lonca (G203).

Severno od objekta 5, v okolici jam SE 1020/SE 1021 in SE 172/SE 173, ki sta iz prve pol. 1. tisočletja pr. n. št., je bilo tudi osem jam za stojke, ki predstavljajo verjetno sledove pravokotne lesene stavbe (sl. 43: objekt 6). Jame za stojke so bile razporejene tako, da sta se jami SE 1020/SE 1021 in SE 172/SE 173 nahajali znotraj tlorisne zasnove objekta. V eni od njih (SE 1014/SE 1015) je bilo odkritih 13 prazgodovinskih, a podrobneje nedoločljivih keramičnih odlomkov (med njimi: G204, G205), kamnite žrmlje (G206), 16 kosov ožgane ilovice in črepinja latenskega grafitnega lonca z glavničastim okrasom (G203). Preostale jame za stojke so bile brez keramičnih odlomkov ali pa so bili le-ti premalo značilni. Datacije stavbe zato ni zanesljiva, vendar bi glede na črepinjo grafitnega lonca lahko bila iz mlajše železne dobe.

Na jame iz mlajše železne dobe so naleteli tudi v sektorju 2, kvadrantih 71–74. Tukaj sta bila odkrita dva vzporedna jarka z oznakama SE 2004/SE 2005 in SE 280/SE 281, znotraj njiju pa dve jami z oznakama SE 2008/SE 2009 in SE 282/SE 283. V jarku SE 2004 je bilo odkritih 17 keramičnih odlomkov, kos žlindre, 7 kosov ožgane ilovice in kos okrašene

steklene zapestnice (G232). V jarku SE 280/SE 281 je bilo 11 keramičnih odlomkov, enako v jami SE 282/SE 283, v kateri je bil najden tudi kos žlindre. V jami SE 2008/SE 2009, pa je bilo poleg keramike (skupaj 47 odlomkov - med njimi: G228–G230) precej ožgane ilovice (35 kosov).

V sektorju 3, kvadrant 125, so bile odkrite še tri jame iz latenskega obdobja. Gre za skrajni južni del arheološkega najdišča, okoli 71 m jugovzhodno od jugovzhodnega vogala latenskodobne hiše (objekta 3) v sondi 2N. Jama SE 371/SE 372 je bila pravokotnega tlorisa in velikosti 1,8 × 0,8 m, jami SE 373/SE 374 in SE 376/SE 377 pa sta bili ovalnega tlorisa, pri čemer velja omeniti, da je jama SE 373/SE 373 presekala jamo SE 371/SE 371. V vseh jamah so bili odlomki latenskodobne lončenine: jama SE 371 17 odlomkov (med njimi tudi G233–G237), jama SE 373 8 odlomkov (med njimi tudi G238–G240), v jami SE 376/SE 377, pa so bili odkriti drobci latenskodobne lončenine.

Znaten delež latenskih najdb iz dela najdišča, ki je bil raziskan leta 2005, izhaja tudi iz vrhnjih plasti (SE 123: G402–G417; SE 300: G425, G426; SE 301: G436–G442; SE 351: G461; SE 003: G463; SE 002: G469; SE 001: G474–G476), nekaj pa je najdb brez podrobnejših najdiščnih podatkov (G242, G243).⁴² Omeniti velja, da izhaja večina latenske lončenine iz vrhnjih plasti iz kvadrantov, kjer sta se nahajala latenskodobna objekta 4 (npr. G402, G404) in 5 (G414, G416) ter neopredeljeni objekt 6 (G410, G412, G413); iz kvadrantov 55 (G406, G415, G417), 73 (G438, G440, G442), 75 (G439, G463), kjer je bila odkrita skupina latenskodobnih jam in jarkov z oznakami SE 2009, SE 281, SE 283, SE 2005, in iz bližine latenskodobnih jam SE 371 in SE 373 v skrajnem jugozahodnem delu sektorja 3 (G425, G426, G437, G441, G461, G474).

Tretje območje, na katerem so bili v Malečniku odkriti keramični odlomki iz mlajše železne dobe, se nahaja približno 90 m severovzhodno od objekta 3 v sondi 2N, na pobočju skrajnega vzhodnega vrha Meljskega hriba. Tukaj je bila, kot že rečeno, leta 2006, med zemeljskimi deli ob gradnji avtoceste odkrita pot, ki je bila zapolnjena z več plastmi. V njih niso bile odkrite le keramične najdbe iz mlajše železne dobe (G245–G249), ampak tudi iz poznega srednjega veka ali zgodnjega novega veka (G364–G371), del pa jih je morda iz pozne bronaste ali starejše železne dobe (G244, G250, G251).

⁴² Npr. za odlomka G242 in G243 in ostale najdbe iz te vrečke vemo le, da so bile odkrite pri čiščenju severnega preseka, dne 22. 3. 2005, vendar ni jasno, za kateri presek gre in za katero plast.

Najdbe

Med najdbami iz mlajše železne dobe so zastopani kosi keramičnih posod (G166–G172, G174–G176, G178–G201, G203, G213, G219–G231, G333–G240, G242–G248, G345, G350, G352, G402–G417, G425, G426, G436–G442, G445, G461, G463, G469, G474–G476) in fragment zapestnice iz modrega stekla (G232).

Posode so bile pretežno izdelane na vretenu, le majhen delež keramike je bil narejen prostoročno (G181, G195, G240, G228). Za izdelavo so bile uporabljene zelo finozrnate ali finozrnate lončarke gline. Posode so bile žgane nepopolno oksidacijsko (npr. G179, G187), redukcijsko (npr. G221) ali nepopolno oksidacijsko, redukcijsko v končni fazi (npr. G166, G180, G183).

Glini je bil pogosto pridani grafit (npr. G169–G170, G182, G189, G222–G225). S takšne gline so bili izdelani čokati sodčasto oblikovani lonci, ki so praviloma navpično metličeni (npr. G189, G222), poševno metličeni (npr. G223, G224) ali metličeni v obliki mreže ali cik-caka (G169, G225, G425). Včasih so imeli čokati sodčasti lonci na prehodu v vrat tudi posamezno vodoravno gladko rebro (G189) ali vodoravne žlebove (G222–G224).

Poleg gladkih reber in vodoravnih žlebov v kombinaciji z metličanjem se na prehodih iz enega v drugi odsek nekaterih posod pojavljajo posamična vodoravna gladka rebra (G179, G350), plitvi vodoravni žlebovi (G180, G183, G200, G249) ali kanelure (G188). Med značilni ornamentalni vrsti spadata še gubanje površine (G407, G416, G426) in žigosanje (G187).

Med lončenino iz mlajše železne dobe smo ločili naslednje keramične tipe: sklede (sl. 45: E1–E2), lonce (sl. 45: L1–L5), kelihe (sl. 45: K1–K2), pokrov (sl. 45: G241) in vijček, izdelan iz dna posode (G476).

Sklede

Med mlajšeželeznodobnimi skledami ločimo dva tipa, ki se med seboj razlikujeta po obliki in po načinu izdelave (sl. 45: E1–E2).

E1 (sl. 45: E1)

Tip E1 predstavljajo polkroglaste sklede prostoročne izdelave, nepopolno oksidacijsko žgane. Dve od štirih posod tega tipa imata izrazito luknjičavo površino (G181, G240). Gre za kose, ki jih srečamo na primer tudi v mlajše železnodobnih kontekstih na najdiščih Nova tabla pri Murski Soboti (Guštin *et al.* 2017, G1917, G2501, G2419, G2246, G2003, G2013) in Pri Muri pri Lendavi (Šavel, Sanković 2011, G177, G186, G188).

E2 (sl. 45: E2)

Drugi tip skled označuje izvihan rob ustja in izdelava na vretenu. Večina takih posod je bilo žganih nepopolno oksidacijsko, redukcijsko v končni fazi (G183, G221, G402, G166, G180) ali redukcijsko (G221), ena pa je bila žgana oksidacijsko (G188). Pogosto so bile tik nad najširšim obodom okrašene ali z vodoravnim gladkim rebrom (G221) ali s plitvim vodoravnim žlebom (G166, G180, G183, G200), ena s kaneluro (G188).

Sklede z izvihanim robom ustja so del pivskih servisov že v Lt B stopnji po srednjeevropski kronološki shemi, a se pojavljajo tudi v stopnji Lt C in v stopnji Lt D. Najstarejši primerki iz Dravskega polja so poznani na primer iz groba 4 v Srednici pri Ptuju (Kavur, Lubšina Tušek 2016, 49–72, sl. 14, sl. 23) in iz groba 2 v Orehovi vasi (Grahek 2015, 43, G1094). Skledi iz omenjenih grobov se od naših razlikujeta po tem, da imata na notranji strani ustja utor. Sklede z izvihanim robom ustja brez utora pa so poznane z naselbin na Dravskem polju, ki so okvirno datirana na prehod iz stopnje Lt C v stopnjo Lt D in v stopnjo Lt D: na primer iz Spodnje Hajdine (Tomanič Jevremov, Guštin 1996, 276–277, sl. 5: 2–5, sl. 6: 4–6), Ormoža (Dular, Tomanič Jevremov 2009, 189–193, t. 9: 2–7, t. 13: 12), Slivnice I (Strmčnik Gulič 2001a, 104, 115, sl. 9) in Poštele (Teržan 1990, 427, t. 51: 1).

Lonci

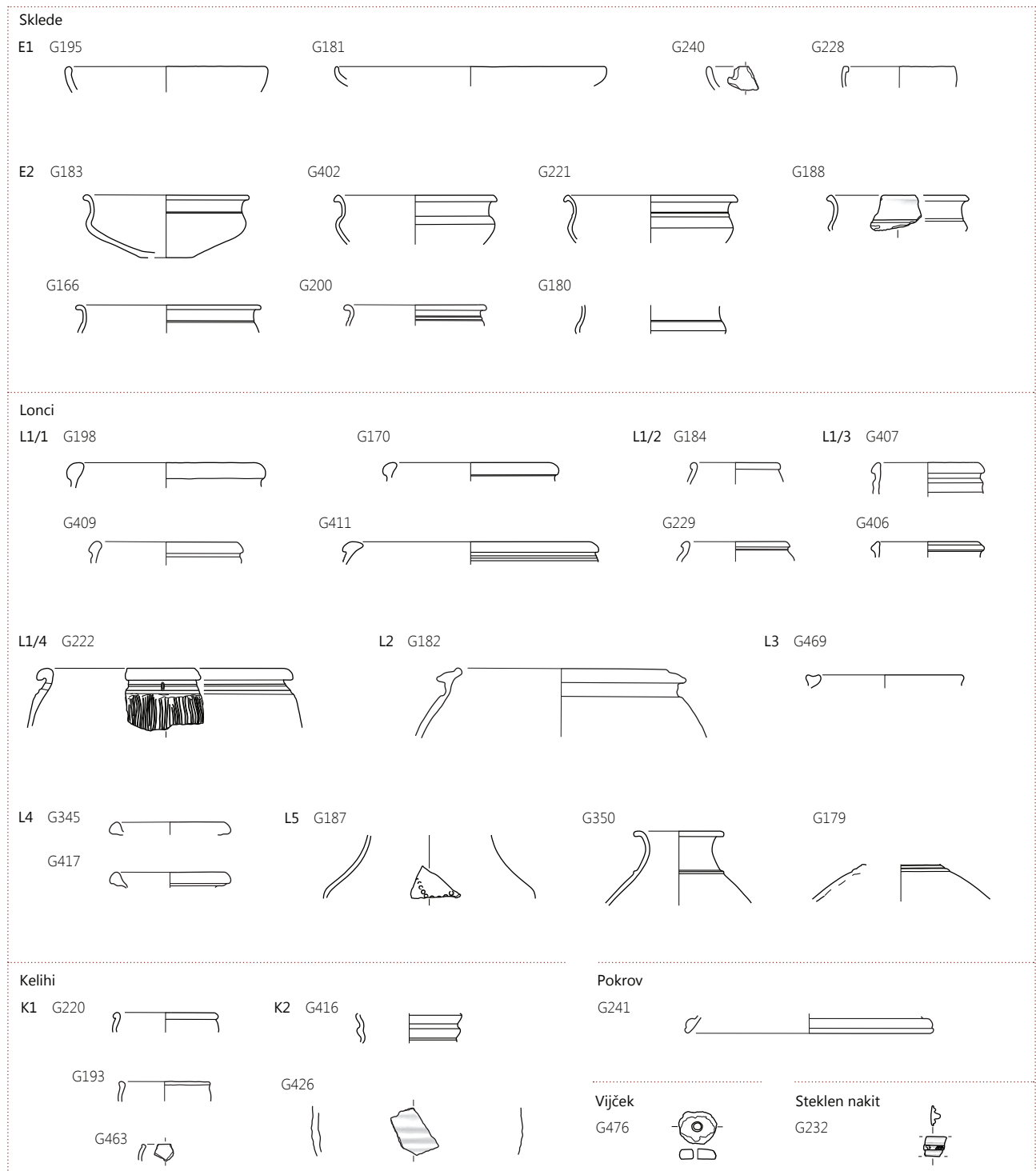
Lonce smo razdelili na pet tipov (sl. 45: L1–L7). Posamezne različice se med seboj razlikujejo po oblikovanosti ustja in ostenja, po velikosti in po načinu izdelave.

L1

Med značilne posode mlajše železne dobe spadajo na vretenu izdelani lonci sodčaste oblike z močno odebeljenim ustjem (sl. 45: tip L1). Pogosto so bili izdelani iz lončarske gline s primesmi grafitu, na trupu pa so praviloma okrašeni z metličastim okrasom. Kot že ime pove, je za lonce značilno odebeljeno ustje, ki pa ni pri vseh posodah enako oblikovano. Pri nekaterih loncih je bilo ustje na zunanji strani ovalno zaobljeno, drugi imajo kroglasto oblikovano odebeljeno ustje in spet tretji bolj trikotne oblike, zato smo jih razdelili na tri različice (sl. 43: L1/1–L1/3).

L1/1 (sl. 45: L1/1)

Lonci različice L1/1 imajo na zunanji strani ovalno zaobljeno ustje (G170, G198, G409, G411). Gre za značilno obliko posode s konca srednjega latena in iz stopnje Lt D na širokem območju od spodnjega Podonavja do srednje Evrope, v nekoliko spremenjeni obliki pa so se kot tako imenovani auerberški lonci zadržali v uporabi tudi v zgodnjem rimskem

45 Tipološka tabela najdb iz mlajše železne dobe. Merilo 1 : 8.

obdobju (npr. Dular, Tomanič Jevremov 2009, 171–172). V Podravju so poznani na primer s Pošte (Pahič 1966, t. 17: 5; Teržan 1990, t. 13: 10; t. 16: 19), z Meljskega hriba (Pahič 1985a, 214, sl. 25: 4, 9; Kavur 2001, sl. 8: 7), iz latenske peči iz Spodnje Hajdine (Tomanič Jevremov, Guštin 1996, sl. 5: 7; sl. 6: 3; sl. 7: 1–3) in iz Ormoža (Pahič 1966, t. 13: 3; Dular, Tomanič Jevremov 2009, t. 4: 1–7, t. 5: 1–14). Poznamo jih tudi iz latenskodobne faze poselitve na Brinjevi gori ob jugozahodnih obronkih Pohorja (Pahič 1985b, 1–2, 4, 10, 13,

t. 1: 21), z najdišč Trnava (Novšak *et al.* 2006, G22–25, G83) in Šmatevž (Tica, Djurić 2007, G92, G126), ki sta bili raziskani na trasi štajerske avtoceste, na odseku Arja vas–Vransko, potem iz Celja (Tiefengraber 2011, 96, sl. 4) in z nižinskih naselbin s konca srednjega in iz poznega latena v okolici Murske Sobote, kot so Nova tabla (npr. Guštin *et al.* 2017, G1896, G2200, G2205, G2332, G2431–2433), Kotare–Baza (Kerman 2011, najdbe št. 1, 8–10, 53; Kerman 2011b, 43–44, G919–922), Kotare–Krogi (Kerman 2011c, 33, G360–363,

G434–436), Pod Kotom-sever pri Krogu (Kerman 2011d, 50, G430, G441) in Murska Sobota - Nova Tabla/Oskrbni center jug (Pavlovič 2011, 87–88, najdba št. 1, sl. 6).

L1/2 (sl. 45: L1/2)

Lonci različice L1/2 so v primerjavi z lonci L1/1 manjši in imajo bolj kroglasto oblikovano odebeljeno ustje (**G184, G229, G404**). Pojavljajo se skupaj z lonci tipa L1/1 na najdiščih, ki so bila navedena že zgoraj: na primer Nova tabla (Guštin *et al.* 2017, G1893, G2502), Kotare–Krogi (Kerman 2011c, 33, G404), Kotare–Baza (Kerman 2011, najdba št. 51), Pod Kotom-sever pri Krogu (Kerman 2011d, G404, G445, G513).

L1/3 (sl. 45: L1/3)

Za lonce različice L1/3 je značilno trikotno oblikovano odebeljeno ustje (**G406, G407**). Lonec s tako oblikovanim ustjem je bil odkrit tudi v jami (t. i. delovni prostor oz. deponija) v bližini latenske peči na Spodnji Hajdini, ki je bila skupaj s pečjo opredeljena v obdobje mlajšega srednjega latena oziroma v prehod v pozni laten (Tomanič Jevremov, Guštin 1996, 273, sl. 5: 8). Več primerkov poznamo še iz poznolatskih plasti v Ormožu (Dular, Tomanič Jevremov 2009, t. 7: 2, 3, 12), posamezni posodi z naselbin Kotare – Krogi (Kerman 2011c, G432) in Kotare–Baza (Kerman 2011b, G1110) s konca srednjega in iz začetka poznega latenskega obdobja. Lonci s precej podobnimi ustji pa so poznani tudi z naselbine Södingberg na Avstrijskem Štajerskem, ki je datirana v Lt C in Lt D (Tiefengraber 2009, 269–270, sl. 14: 6–7).

L1/4 (sl. 45: L1/4)

Za različico loncev L1/4 je značilno na zunanji strani polkrožno izvihano odebeljeno ustje. Tako oblikovana je bila le ena sama posoda z navpičnim glavničastim okrasom iz grafitne keramike. Ta posoda je bila odkrita v jami SE 268/SE 269 (objekt 5), v sestavu večjega števila drugih keramičnih najdb iz mlajše železne dobe (**G219–G227**). Njena zanimivost je, da ima na prehodu v vrat luknjo skozi ostenje, ki je bila narejena po tem, ko je bila posoda že žgana. Na prehodu v ustje pa je bila dodatno okrašena z dvema vodoravnima žlebovoma (**G222**).

Primerjave za lonce s polkrožno izvihano odebeljenimi ustji so na naslednjih srednje- in poznolatskih najdiščih na Štajerskem in v Prekmurju: Södingberg (Tiefengraber 2009, sl. 18: 1), Trnava (Novšak *et al.* 2006, G72, G119), Kotare–Baza (Kerman 2011b, G920). Pomembno je, da so bili na najdišču Södingberg prepoznani kot del značilnega keramičnega repertoarja faze Södingberg 2a, ki predstavlja najzgodnejšo fazo poselitve na naselju, obdobje Lt C (Tiefengraber 2009, 273). Objekt 5 iz Malečnika je torej morda iz Lt C stopnje.

L2 (sl. 45: L2)

Lonec tipa L2 je bil izdelan na vretenu iz zelo finoizrnat lončarske gline s primesmi grafitu. Je sodčasto oblikovan, na ustju pa ima utor za pokrov (**G182**). Odlomek lonca tega tipa je bil odkrit v plasti iz mlajše železne dobe (SE 02–005), v sondi 1.

Najbližje najdišče, na katerem so bili odkriti tako oblikovani lonci, je Ormož (Dular, Tomanič Jevremov 2009, t. 3: 8, 10, t. 7: 11). V celoti ohranjena posoda s podobnim ustjem je poznana iz Novega mesta – najdišče Okrajno glavarstvo (Božič 2008, 115, t. 26: 10); odlomke pa poznamo tudi iz latenskih najdišč v vzhodni Avstriji (Urban 1996, 199–200, sl. 2: 1, 8). Dragan Božič postavlja najdbe iz Okrajnega glavarstva v stopnji Mokronog IIIa in IIIb, ki jih korelira z Lt D obdobjem po srednjeevropski kronološki shemi in s horizontoma Mokronog 5 in 6 po Mitji Guštinu (Božič 2008, 119–123, t. 3). V isti horizont sodi tudi latenska poselitve v Ormožu (Dular, Tomanič Jevremov 2009, 172–173) in lonci iz vzhodnoavstrijskih najdišč (Urban 1996, 199–200, sl. 2: 1, 8).

L3 (sl. 45: L3)

Fragment lonca iz vrhnje plasti SE 002 z globokim utorom za pokrov na ustju predstavlja različico L3 (**G469**). Posoda je bila izdelana iz zelo finoizrnateline mase in nepopolno oksidacijsko žgana, redukcijsko v končni fazi.

Lonce s podobno globokimi utori za pokrov na ustju srečamo ponovno v bližnjem Ormožu (Dular, Tomanič Jevremov 2009, t. 3: 3, 6, 7, 9). Janez Dular jih opredeljuje kot pitose, v katerih so shranjevali živila, in za njih ugotavlja, da spadajo med značilne oblike poznega latena na širokem območju od spodnjega toka Donave do Avstrije in Slovaške, v uporabi pa naj bi ostali tudi v rimskem obdobju (Dular, Tomanič Jevremov 2009, 171). V celoti ohranjeno posodo s takim ustjem poznamo z najdišča Kale–Krševica – Akropola v dolini Južne Morave, v okviru poselitve, ki je okvirno datirana v poznolatsko obdobje (Popović 2009, 253, sl. 6: 16). Na vzhodnoavstrijskih najdiščih pa so odlomki posod s podobnim utorom za pokrov značilna keramična oblika v starejšem Lt D obdobju (Urban 1996, 199–200, sl. 2, 3).

L4 (sl. 45: L4)

Tip lonca L4 ima izvihano, močno odebeljeno profilirano ustje majhnega premera (**sl. 45: L4**). Posodi sta bili izdelani na vretenu iz zelo finoizrnateline mase, oksidacijsko žgani in imata gladko površino rožnate barve. En odlomek lonca tega tipa izhaja iz zgodnjerednjeveške jame SE 237/SE 238, v kateri se je nahajal v drugotni legi (**G345**), drugi iz plasti SE 123 (**G417**).

Lonec s podobno oblikovanim ustjem je poznan iz okolice lončarske peči s konca srednjega latena ali prehoda v pozni laten na Spodnji Hajdini (Tomanič Jevremov, Guštin 1996, sl. 6: 2) in približno sočasne lončarske peči na naselju Kotare–Baza pri Murski Soboti (Kerman 2011, najdba št. 31; Kerman 2011b, 43–45, G1036). Z razliko od obeh primerkov iz Malečnika ima posoda iz Spodnje Hajdine večji premer ustja in površino sivorjave barve, posoda z najdišča Kotare–Baza pri Murski Soboti pa ima ustje podobnega premera in površino podobne barve.

L5 (sl. 45: L5)

Odlomki treh različnih posod so opredeljeni kot lonci tipa L5 (**G187**, **G179**, **G350**). Dve sta bili odkriti v plasti iz mlajše železne dobe (SE 02-005), v sondi 6 (**G187**) in v sondi 1 (**G179**), tretja posoda (**G350**) pa se je nahajala bržkone v sekundarni legi, v srednjeveški jami 2 v sondi 1, ki je bila vkopana v kulturno plast iz mlajše železne dobe. Posameznim primerkom so skupni ozki vrat, izdelava na vretenu, zelo fino zrnate lončarske gline in nepopolno oksidacijsko ali oksidacijsko žganje. Ena posoda je bila okrašena z gladkim plastičnim rebrom na prehodu v vrat in ima rahlo zaobljeno rame ter močno usločen vrat (**G350**). Od druge posode imamo ohranjeno podobno oblikovano rame z dvema gladkima plastičnima rebroma (**G179**). Tretja posoda pa ima nizko zaobljeno rame in dolg usločen vrat ter okras iz žigosanih krožcev – morda motiv valovnice (**G187**).

Loncu **G350** je najti analogije na naselju v Ormožu (Dular, Tomanič Jevremov 2009, t. 2: 4) in na naslednjih grobiščih: Nova tabla, grob 123 (Guštin *et al.* 2017, G2552), grob SE 399 na najdišču Pod Kotom-sever pri Krogu (Kerman 2011d, G539), gr. 40, Roje pri Moravčah (Knez 1977, t. 5: 5, t. 11: 17) in Novo mesto – Beletov vrt, gr. 201, gr. 151 (Guštin 1984, sl. 25: 14, sl. 26: 8) ter Okrajno glavarstvo (Božič 2008, t. 24: 1,4, t. 26: 2). Naselje v Ormožu in omenjeni grobovi in grobišča sodijo v stopnjo Lt D oz. v razvito Lt D1 stopnjo (Dular, Tomanič Jevremov 2009, 172–173; Guštin *et al.* 2017, 107; Kerman 2011d, 47; Guštin 1977, sl. 2; Guštin 1984, 333–338; Božič 2008, 119–123, t. 3).

Na lokaciji Okrajno glavarstvo v Novem mestu srečamo primerjavo tudi za lonec **G179**, ki je okrašen v zgornjem delu ramen z dvema gladkima plastičnima rebroma (Božič 2008, t. 26: 4).

Kelihi

Kelihi predstavljajo značilno fino latensko pivsko posodje (Guštin *et al.* 2017, 104). Odlomki iz Malečnika so slabo ohranjeni, a se med seboj ločijo po svoji oblikovanosti, zaradi česar jih delimo na dva tipa (sl. 45: K1–K2).

K1 (sl. 45: K1)

Med kelihe tipa K1 uvrščamo manjše trebušasto oblikovane posode z odebeljenim ustjem. Izdelane so bile na vretenu iz zelo fino zrnate lončarske gline in nepopolno oksidacijsko žgane (**G193**), nepopolno oksidacijsko, redukcijsko v končni fazi (**G220**) ali redukcijsko (**G463**). Odlomki tako oblikovane ga keliha so bili odkriti v plasti SE 003 (**G463**), v srednjeveški jami 2 v sondi 1 (**G220**), en pa v sondi 6, morda v kulturni plasti iz mlajše železne dobe, SE 02-005 (**G193**).

Kelihi tipa K1 imajo vzporednice na Novi tabli (Guštin *et al.* 2017, 103–104, sl. 55: K1), kjer so uvrščeni med izrazite predstavnike keramičnega gradiva razvite Lt D stopnje (Guštin *et al.* 2017, 105, G1866, G2420, G2421). V celoti ohranjeno posodo pa poznamo na primer iz groba 201 na najdišču Novo mesto – Beletov vrt (Guštin 1984, sl. 25: 13).

K2 (sl. 45: K2)

Za kelihe tipa K2 smo opredelili nagubano keramično posodo iz plasti SE 123 (**G416**), v kateri se mešajo najdbe iz različnih obdobji, in podobno posodo, odkrito nad prodnato geološko osnovo, SE 300 (**G426**). Keliha sta bila izdelana iz zelo fino zrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgana, z redukcijsko atmosfero v končni fazi in sta različne velikosti. Prvi smo ocenili premer najširšega oboda na 14 cm (**G426**) in drugi (**G416**) na okoli 28 cm.

Kelihom tipa K2 najdemo najbližje analogije v jami SE 583 na najdišču Kotare–Baza (prim. **G426** s Kerman 2011b, 43, G1251–1254, G1258; prim. **G416** s Kerman 2011b, G1044, G1259; glej tudi Kerman 2011a, najdba št. 57) in na Vrazovi ulici v Ormožu (Dular, Tomanič Jevremov 2009, t. 13: 7). Na Dolenjskem se s podobnim nagubanim ostenjem pojavljajo tako posebni tip čaš kot tudi kelihov, zato ni za izključiti, da gre tudi v našem primeru za odlomek čaše. Čaše z narebrenim ostenjem poznamo na primer iz grobov 35 in 40 v Rojah pri Moravčah, ki sta umeščena v stopnjo Mokronog 4 po M. Guštinu (Knez 1977, t. 3: 12, t. 5: 7; Guštin 1977, 72–73, sl. 2), kelihe z narebrenim ostenjem pa iz groba 151 na Beletovem vrtu, ki je datiran v stopnjo Mokronog 6 (Guštin 1977, 73, t. 17: 6).

Za datacijo malečniških kelihov je pomembno, da se kelihi na Dolenjskem pojavijo v starejšem poznolatskem obdobju (Lt C2), v obliki z nagubanim ostenjem pa ostanejo v

uporabi do konca poznolatenskega obdobja (Lt D) in do zgodnjerrimskega časa (Guštin 1977, 72–74; Guštin 1984, 337–338, sl. 26: 3). Slednje dokazujejo predvsem grobovi 98, 134, 168 in 180 na Beletovem vrtu v Novem mestu (Knez 1992, t. 35: 8, t. 48: 6, t. 58: 6, t. 65: 2).

Pokrov

Pokrov je bil odkrit v sektorju 3, jami SE 380/SE 381 (sl. 45: G241). Izdelan je bil na vretenu, iz fino zrnate glinene mase z delci kremenca in nepopolno oksidacijsko žgan, redukcijsko v končni fazi in se po samem izgledu in načinu izdelave ne razlikuje od nekaterih kosov zgoraj navedene značilne latenske lončenine.

Vijček

Edini vijček, ki je iz mlajše železne dobe, je bil odkrit v vrhnji plasti travne ruše SE 001 (sl. 45: G476). Tudi to najdbo umeščamo v mlajšo železno dobo na podlagi fature, saj je bil izdelan iz dna lonca iz značilne grafitne keramike.

Steklena zapestnica

Edina steklena najdba iz mlajše železne dobe na najdišču je iz modrega stekla. V preseku ima pet reber, na najvišjem rebri okras cik-cak rumene barve (sl. 45: G232).

Zelo podobno zapestnico poznamo iz Nove table (Guštin *et al.* 2017, 590–591, G2176), kjer je datirana v Lt C2 in Lt D obdobje (Guštin *et al.* 2017, 105), iz groba 15 na Kapiteljski njivi v Novem mestu (Križ 2001, 60–61, 80, kat. št. 45), kot slučajna najdba pa tudi z najdišča Osijek – Ciglana, Zeleno polje (Šimić, Filipović 1997, 21, sl. 18, kat. št. 94) in z opida Staré Hradisko na Moravskem, Lt C2–D (Venclová 2016, 283, t. 61: 1944/36).

Povzetek

Območje Malečnika je bilo poseljeno tudi v mlajši železni dobi. Poselitev se na eni strani kaže z najdbami, odkritimi v kulturni plasti SE 02-005 v sondah 1–6, in na drugi strani v naselbinskih jamah (jame 38–41, SE 282/SE 283, SE 372/SE 373, SE 370/SE 371, SE 376/SE 377) in jamah za stojke, raziskanih na območju med vznožjem Meljskega hriba in robom Dravske terase. V ta čas spada tudi del lončenine iz poti, odkrite ob gradnji avtoceste nad Malečnikom. Pomembno je, da je ta pot vodila proti najvišjemu vrhu Meljskega hriba, na katerem je še neraziskana naselbina iz mlajše železne dobe (G245–G249), kar kaže na možnost uporabe te poti že za čas obstoja omenjene višinske postojanke.

Jame za stojke iz mlajše železne dobe je bilo mogoče povezati v tlorisne zasnove treh lesenih hiš (objekti 3–5). Objekta 3 in 4 sta bila brez poglobitve, znotraj objekta 5, pa je bil ugotovljen pravokotni poglobljen prostor, velikosti 2,75 × 1,3 m.

Na naselbinah iz mlajše železne dobe v severovzhodni Sloveniji so poznani delno poglobljeni objekti. Jame za stojke so bile ugotovljene tudi ob nekaterih pravokotnih jamah iz mlajše železne dobe na Novi tabli pri Murski Soboti, vendar so redke in le v eni liniji, zato jih razlagajo kot podaljške delno poglobljenih objektov v obliki nadstreška ali ograje (Guštin *et al.* 2017, 83–85, 100, sl. 48: PZ 7 in PH 1, PZ 17). V našem primeru so se jame za stojke nahajale znotraj vseh vogalov pravokotne jame SE 268/SE 269 in so enake velikosti in globine kot jame za stojke zunaj omenjene pravokotne jame, skupaj s katerimi se izrisuje pravilna pravokotna tlorisna zasnova. Že pri legi jam za stojke ob vseh vogalih jame SE 269 se kaže posebnost objekta 5 v primerjavi s sočasnimi prekmurskimi hišami, saj iz delno poglobljenih pravokotnih objektov na Novi tabli ne poznamo jam za stojke. Kot kaže razporeditev jam za stojke, pa v primeru hiše iz Malečnika ne gre le za ostanke nadstreška ali ograje pred delno poglobljenim objektom, pač pa za pravokotno hišo, grajeno v stojkasti gradnji, znotraj katere se je nahajala poglobitev.

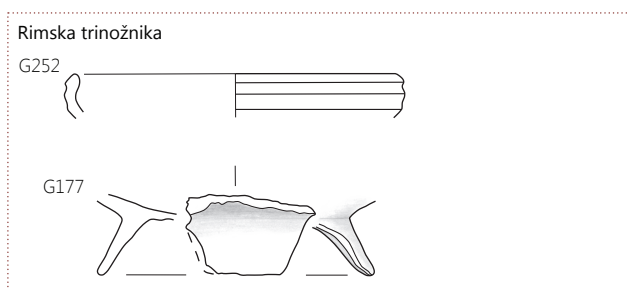
Mlajšeželeznodobna naselbina v Malečniku je verjetno živel v Lt C in v Lt D stopnji. V stopnjo Lt C spada morda objekt 5, in sicer predvsem zaradi analogij za lonca L1/4 (G222). Večino drugih naselbinskih ostalin je mogoče datirati na osnovi najdb le okvirno v Lt C2 in Lt D stopnjo (npr. lonca različice L1/1, L1/2 in L1/3 ter kelihe tipa K2). Nekaj je tudi najdb, ki so lahko starejše (npr. nekatere skleda tipa E2; sl. 45), posamezni tipi posod kot so lonci tipa L2, L3 in L6 (sl. 45: L2, L3 in L6; G359, G179), pa so značilni predvsem za stopnjo Lt D.

5 Rimska lončenina, poselitev v zgodnjem srednjem veku, pozni srednji vek in novi vek

5.1 Rimska lončenina

Po koncu mlajše železne dobe prostor v Malečniku ni ostal neobljuden. Naslednja intenzivna poselitev je datirana v zgodnji srednji vek, nekaj je tudi keramičnih odlomkov, ki dokazujejo, da je moral biti prostor pod Meljskim hribom obljuden v prvih stoletjih našega štetja. Med najznačilnejše najdbe rimske lončenine spadajo odlomek ostenja vrča s prehodom v vrat (**G173**) in kos noge z delom recipienta trinožnika (sl. 46: **G177**) iz plasti »pokopanih tal« iz mlajše železne dobe (SE 02-005) ter kos ustja trinožnika iz jame za stojko SE 219/SE 220 (sl. 46: **G252**). Čeprav objekti iz rimskega obdobja niso bili odkriti, pa jih lahko pričakujemo v bližini.

46 Odlomka rimske keramike. Merilo 1: 4.

5.2 Poselitev v zgodnjem srednjem veku

Poselitev v zgodnjem srednjem veku v Malečniku pri Mariboru se kaže v kulturni plasti SE 02-004 in v naselbinskih jamah. Gre za specifičen tip zgodnesrednjeveške poselitve s t. i. polzemljankami, ki ima dobre vzporednice na bližnjih najdiščih v Podravju (Spodnje Hoče, Slivnica: Ciglencečki, Strmčnik Gulič 2002, 67–75) in v Prekmurju (npr. Nova tabla, Pod Kotom - jug pri Krogu, Kotare–Baza in Grofovsko: Guštin, Tiefegraber 2002, 46; Kerman 2002, 21; Lazar 2005, 4; Pavlovič 2008, 49; Šavel 2009, 157; Kerman 2011e, 17).

Naselbinska plast in jame

Kulturna plast (SE 02-004) iz zgodnjega srednjega veka se je nahajala nad plastjo iz mlajše železne dobe (SE 02-005) in

verjetno predstavlja nekdanja tla, ki so bila po koncu naselja prekrita z nanosi rumenkaste ilovice in laporja zaradi intenzivne pobočne erozije. Plast je bila ugotovljena le v sondah iz leta 2002. Na dravski terasi, v sektorjih 1–3, pa so se zgodnje srednjeveške jame nahajale tik pod plastmi, v katerih so se mešale najdbe iz različnih arheoloških obdobj.

V kulturni plasti iz zgodnjega srednjega veka naj bi bili odkriti številni odlomki lončenine, a ker so podatki na nekaterih listkih nepopolni in so bile najdbe večinoma odkrite pri strganju, lahko nekatere zgodnesrednjeveške odlomke pripišemo tej plasti z večjo verjetnostjo, druge pa z manjšo (**G253–G257; G260–G264; G270–G273**).⁴³ V plasti je bilo tudi nekaj najdb iz latenskega obdobja (**G253**), obratno pa je bilo v latenski

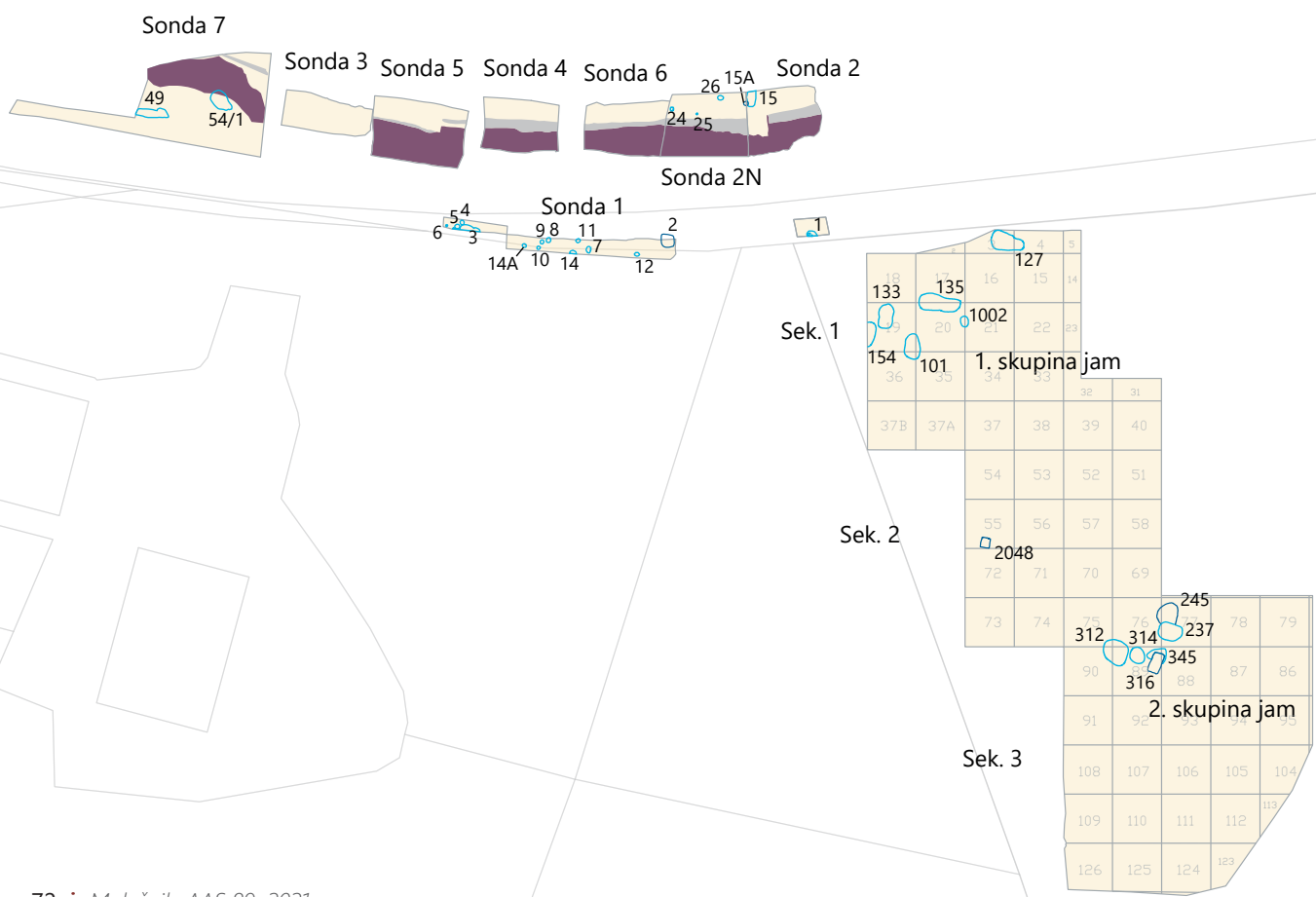
43 Najdbe nosijo na identifikacijskih listkih različne opise. Za posamezne kose domnevamo, da so iz zgodnesrednjeveške kulturne plasti na podlagi analize poteka izkopavanja, globine odkritja in terenske dokumentacije, le za odlomek **G270** je bilo natanko zabeleženo, da je bil odkrit v »zgodnesrednjeveški kulturni plasti v sondi 6«.

Najdbi **G254, G255** smo pripisali sondi 1 in plasti SE 02-004 na podlagi datuma in globine odkritja: »2. 4. 2002, južno od ceste, na gl. 120–140 cm«. Iz iste vrečke je tudi prazgodovinski keramični odlomek (**G253**). Najdba **G256** je bila odkrita v »črni kulturni plasti«, na gl. 130 cm, in sicer 25. 3. 2002. Datum in globina odkritja ustrezata času in lokaciji izkopavanja »zgodnesrednjeveške kulturne plasti« ob preseku P1. Najdba **G257** je bila odkrita 25. 3. 2002, v »kulturni plasti, ok. 50 cm, pri nadzoru v profilu ob cesti.« V tem profilu sta bili odkriti dve kulturni plasti, pri čemer je globina premajhna za obe, kar bi lahko bila posledica tega, da tega dne profil še ni bil v celoti izravnin in posledično vrhnji del ni vključen v to izmero. Glede na datacijo najdbe je verjetneje, da je iz »zgodnesrednjeveške kulturne plasti«.

Najdbe **G260–G264** so bile odkrite v sondi 2, »v kulturni plasti severno od kamnite ceste«, 3. 4. oz. 4. 4. 2002. Tega dne so strgali severni presek sonde z latensko (SE 02-005) in zgodnesrednjeveško plastjo (SE 02-004), zato pripadajo zgodnesrednjeveške najdbe pod to oznako morda zgodnesrednjeveški plasti.

Odlomke **G271–G273** pripisujemo zgodnesrednjeveški kulturni plasti na podlagi oznak »nad cesto 1, sonda 6« in datuma odkritja 3. 4. 2002. Iz terenskih fotografij je namreč razvidno, da so tega dne v sondi 6 čistili S presek, v katerem sta dve kulturni plasti: zgodnesrednjeveška SE 02-004 in pod njo latenska (SE 02-005). Z oznako »nad cesto 1« je verjetno mišljeno severno od novoveške ceste, ki se je nahajala v južnem delu sonde.

- raziskano območje
- zgodnji srednji vek
- visoki srednji in novi vek
- novoveška cesta in ugreznjena pot
- obcestni jarek
- 13 stratigrafska enota
- 5m

plasti odkritih nekaj odlomkov iz zgodnjega srednjega veka (G258; G266–G269).⁴⁴

V delu najdišča, ki je bil raziskan leta 2002, se je na treh koncih tik pod nivojem zgodnesrednjeveške kulturne plasti pojavilo več jam. Na območju sonde 7 spada v zgodnji srednji vek jama 49, ki jo je na južni strani presekala izkop jarka za plinovod. V skrajnem zahodnem delu je bila ob severnem preseku sonde 7 raziskana jama 54, približno 10 m vzhodno od nje pa jama 54/1, v kateri je bilo sedem kosov zgodnesrednjeveške keramike in kos žindre. Jama 54/1 je zanesljivo zgodnesrednjeveška. Tudi v jami 54 pa naj bi bili odkriti trije keramični odlomki iz zgodnjega srednjega veka (G289–G291), a to verjetno ne drži, saj je jama 54 glede na stratigrafsko pozicijo iz zgodnjega eneolitika. Verjetno gre za najdbe iz jame 54/1, ki ji je bila ob vmesnem fotografiranju dana napačno oznaka jama 54, kar je razvidno iz fotografije.

Šest jam iz zgodnjega srednjega veka je bilo raziskanih v sondah 2 in 2N. Na meji med obema sondama je jama 15, v kateri sta bila dva kosa značilnih loncev iz luknjičave keramike, deloma presekala jama iz poznega srednjega veka z oznako 15a (G356). Preostale jame iz zgodnjega srednjega veka so jame 24, 25, 26, 17 in 18 (slednji sta dokumentirani le v preseku sonde – glej sl. 9). V zgodnji srednji vek so bile omenjene jame datirane predvsem na podlagi stratigrafske lege, saj so se nahajale tik pod plastjo iz zgodnjega srednjega veka (SE 02-004), vkopane pa so bile v plast iz mlajše železne dobe (SE 02-005). Večinoma so bile brez najdb. Le v jami 25 so bili odkriti posamezni odlomki luknjičave keramike iz zgodnjega srednjega veka.

Približno 6,5 m proti jugu je bilo v sondi 1 in ob predhodno dokumentiranem preseku ob useku današnje recentne ceste raziskanih 13 jam iz zgodnjega srednjega veka. Najzanimivejša med njimi je jama 1, v kateri je bilo skupaj najdenih 38 keramičnih odlomkov (med njimi tudi G274–G287), več kosov kosti, fragment steklene posodice (G283; steklenička?) in pet kosov ožgane ilovice. Jama 1 je bila raziskana pred izkopavanjem v sondi 1, v preseku P1 in tik ob njem, in se nahaja okoli 10,5 m zahodno od sonde 1 (glej sl. 8, 9 in sl. 47). Iz nje je bil pridobljen vzorec živalske kosti, datiran po metodi ¹⁴C AMS (sl. 53, 54, 59: vzorec LTL18296A, 615–760 n. št. z 68,2% verjetnostjo).

44 Odlomek G258 smo pripisali latenski plasti SE 02-005 v sondi 1 na podlagi datuma izkopavanja in globine. Odkrit je bil namreč 2. 4. 2002, »južno od ceste na gl. 140–160 cm«. Najdbe G266–G269, pa je bilo mogoče pripisati latenski plasti v sondi 2N na podlagi oznake "spodnja kulturna plast" in datuma odkritja 19. 4. 2002.

47 (stran 72) Tloris dela najdišča iz srednjega in novega veka. Merilo 1 : 600.

V ostalih zgodnesrednjeveških jamah v sondi 1 so bili le posamezni koščki lončenine (jame 7, 9, 10 in 12) ali pa so bile pripisane zgodnjemu srednjemu veku izključno na podlagi stratigrafske lege (jame 3–6, 8, 11, 13a, 14), saj so bile odkrite tik pod platjo iz zgodnjega srednjega veka (SE 02-004) in vkopane v kulturno plast iz mlajše železne dobe (SE 02-005). Nekaj zgodnje srednjeveške keramike je bilo odkrite tudi v jami 2 (G353, G354). Ta jama je bila na terenu datirana v zgodnji srednji vek, vendar se je glede na najdbe, ki jih imamo na voljo, zgodnesrednjeveška keramika nahajala skupaj z latenskodobno (G350–G352) in poznosrednjeveško ali zgodnjenovoveško keramiko (G355), zaradi česar ugotavljamo, da je morala biti jama ali iz poznega srednjega veka ali mlajša. To v določeni meri potrjuje tudi njena stratigrafska lega, saj je bila jama vkopana v plast iz zgodnjega srednjega veka.

Med izkopavanji leta 2002 je bilo v Malečniku pridobljenih tudi nekaj zgodnesrednjeveških keramičnih odlomkov, ki imajo pomanjkljive najdiščne podatke (G259, G292, G293, G294).⁴⁵ Nekaj je kosov keramike, ki so se nahajali bodisi v sekundarni legi – na primer v novoveškem obcestnem jarku (G265)⁴⁶ in v plasti pod novoveško cesto (G295, G296)⁴⁷ – bodisi so bile najdbe pripisane najdiščnim kontekstom, ki so bistveno starejši, saj so se nahajali precej nižje od zgodnesrednjeveške plasti.⁴⁸

Preostale nasebinske ostaline iz zgodnjega srednjega veka so bile v Malečniku odkrite jugovzhodno od sonde 1, na dravski terasi leta 2005. V obdobje zgodnjega srednjega veka sodi deset jam, ki so se nahajale v dveh skupinah. Jame so prekrivale vrhnje plasti, v katerih pa so bile najdbe iz zgodnjega srednjega veka v manjšini (SE 123: G418–G422; SE 301: G444; SE 003: G466; SE 001: G477).

Prva skupina jam na dravski terasi je bila odkrita na prostoru nekdanje srednjebronastodobne, halštatske in latenske poselitve, v skrajnem severozahodnem delu sektorja 1 in šteje

45 Za odlomke G259, G293 in G294 nam je glede na datum odkritja, 29. 3. 2002, uspelo ugotoviti le, da gre za sondo 1. Za najdbo G292 pa je bila na listku le oznaka »iz črne žgane plasti na južni strani ceste«, zato nam ni uspelo ugotoviti, ali gre za sondo 1, ali je bila najdba odkrita že pred tem, ob nadzoru na južni strani ceste.

46 Najdbo G265 smo pripisali novoveškemu obcestnemu jarku na podlagi naslednjih podatkov: »sonda 2, 5. 4. 2002, spodnji jarek, prva keltska plast«. Tega dne so namreč kopali ta jarek (SE 02-017), na dnu katere se je nahajala siva plast (SE 02-016), iz katerega se omenjajo odlomki iz mlajše železne dobe.

47 Morda gre za infiltrirano odlomka, ki sta se tam zašla ob gradnji ceste.

48 Kot primer objavljamo dno lonca z oznako G478, izdelanega na vretenu z izrazito luknjičavo površino. Lokacija najdbe je opredeljena kot »jama pod laporjem – najstarejša«. Glede na datum izkopavanja (15. 4. 2002) in opis bi moralo iti za eno od zgodnjeeneolitskih jam v sondi 3 (20–22).

skupaj pet srednje velikih ovalno podolgovatih jam in eno manjšo (SE 1002/SE 1003). Tri srednje velike jame (SE 133/SE 134, SE 101/SE 102 in SE 154/SE 155) so bile usmerjene v smeri sever–jug in dve v smeri zahod–vzhod (jami SE 135/SE 136 in SE 127/SE 128). Ti jami sta tudi največji, jama SE 127/SE 128 je bila dolžine 2,7 m in jama SE 135/SE 136 3,35 m. Ostale jame so merile v dolžino slaba 2 m.

Jama SE 154/SE 155 je bila brez najdb. V jamah SE 133/SE 134 (skupaj 20 odlomkov; med njimi tudi **G336–G339**), SE 101/SE 102 (13 keramičnih odlomkov – med njimi tudi **G446** in **G327–G329**, 16 kosov ožgane ilovice), SE 135/SE 136 (skupaj 144 odl.; **G305–G324**, **G326**)⁴⁹ in SE 127/SE 128 (skupaj 13 odlomkov; **G331–G335**), je bilo relativno veliko keramičnih odlomkov. Ker so se nahajale na prostoru prejšnje prazgodovinske poselitve, so bili v številnih zgodnj srednjeveških jamah odkriti tudi posamični prazgodovinski keramični odlomki: v jami SE 102 trije odlomki latenskih posod – tudi **G445**; v jami 1 odlomek latenske posode; v jami SE 135/SE 136 pa kar 28 odlomkov prazgodovinskih posod – **G325** in bronast kolesast obesek – **G153**. Za razumevanje časovnega okvira te skupine zgodnj srednjeveških jam je mero-dajna ¹⁴C AMS datacija iz jame SE 135/SE 136 (sl. 53, 54, 59: vzorec LTL18298A: 676–768 n. št. z 68,2% verjetnostjo).

Približno 28 m jugovzhodno od prve skupine je bila v kvadrantih 75–77 in 88–90 odkrita druga skupina zgodnj srednjeveških jam, ki skupaj obsega štiri jame (SE 237/SE 238, SE 312/SE 313, SE 314/SE 315, SE 345/SE 346). Med njimi je bilo nekaj več keramičnih odlomkov v jamah SE 312/SE 313 (skupaj 54; **G297–G304**) in SE 237/SE 238 (**G347**). V obeh so bile tudi starejše prazgodovinske najdbe, SE 312 trije odlomki, SE 237 pa kar 14, od tega dva iz mlajše železne dobe (**G343**, **G345**). Iz jame SE 312/SE 313 je bil datiran vzorec zoglenelega semena (sl. 53, 54, 59: vzorec LTL18303A: 612–667 n. št. z 68,2% verjetnostjo).

Najdbe

Zgodnj srednjeveške najdbe v Malečniku se opredeljujejo na odlomke lončenine in na koščke steklih posodic. V katalogu predstavljamo dva kosa steklenih posodic. En kos posodice je bil odkrit v jami 1 in je iz stekla olivno zelene barve (**G283**). Drugi je iz svetlo zelenega stekla in izhaja iz jame SE 135/SE 136 (**G326**). Iz zgodnj srednjeveških naselbin na Slovenskem je poznanih razmeroma malo steklenih posodic, velikokrat pa se celo izkaže, da gre za infiltrirane

rimskodobne najdbe (Pleterski 2010, 190–191; Pavlovič 2013; 160–161), zato se pojavlja vprašanje, a gre pri steklu iz Malečnika sploh za zgodnj srednjeveške predmete.

Bolje ohranjena steklena posodica iz Malečnika je imela navznoter zavihano ustje (**G283**). Glede na obliko ustja gre verjetno za najdbo, ki spada v čas, v katerega sodi keramika iz jame 1. Posodica je namreč glede na obliko mlajša od rimskega obdobja in po vsej verjetnosti tudi od pozne antike.⁵⁰ Drugi odlomek steklene posodice (**G326**) je slabše ohranjen, vendar je tudi zanj manj verjetno, da je šlo za rimsko najdbo, saj je na najdišču rimska keramika zelo redka (**G173**, **G177**, **G252**).

Novejše raziskave so pokazale, da je bilo zgodnj srednjeveško steklo na Slovenskem narejeno ali v antični tradiciji, t. i. natronsko steklo (z zmesjo natrijevega karbonata in bikarbonata kot topilom), ali pa gre za t. i. halofitsko steklo (topilo pepel halofitov, obmorskih samoljubnih rastlin), ki je vzhodnega izvora (Knific, Šmit 2018). Iz halofitskega stekla so bile izdelane predvsem steklene jagode, iz natronskega stekla pa tudi okrasni vložki, surovci in nekaj steklenih posod. V zvezi s tem je pomembno, da bi se naj halofitsko steklo začelo širiti po Evropi šele od druge polovice 8. stoletja n. št., medtem ko je lahko natronsko steklo tudi zgodnejše (Knific, Šmit 2018, 390–391). Analize stekla iz bližnjih najdišč v Prekmurju (Popava 1 in Popava 2 pri Lipovcih, Nova tabla in Na plesi) so pokazale, da gre večinoma za natronsko steklo, kar se sklada z zgodnejšo datacijo naselbin (Knific, Šmit 2018, 389, 394–396, 406, pril. A).

Pri podrobnejši tipokronološki opredelitvi zgodnj srednjeveške lončenine smo se naslonili zlasti na dela M. Guština, G. Tiefengraberja (Guštin 2007; Guštin, Tiefengraber 2002), D. Pavlovič (Guštin, Pavlovič 2009; Pavlovič 2013; Pavlovič 2017) in A. Pleterskega (Pleterski 2010), ki v prvi vrsti ugotovljajo, da je za kronološko opredelitev zgodnj srednjeveške lončenine poleg samih oblik in okrasa relevanten tudi način izdelave keramike. Gradivo smo primerjali predvsem z najdišči na Slovenskem.

Način izdelave keramike

Osnovni značilnosti zgodnj srednjeveške keramike sta luknjčavost in prisotnost belih delcev, ki predstavljajo, kot kaže, v večini primerov koščke apnenca oz. kalcijevega karbonata.⁵¹ Luknjice so opazne tako na površini posod kot tudi v pre-lomu, vendar so na površini številnejše, medtem ko so beli

49 Jami SE 135/136 pripadajo po vsej verjetnosti tudi odlomki **G340–342**. Ti odlomki so bili namreč pripisani SE 195/SE 196, s katero je bila ob vmesnem fotografiranju označena jama SE 135/SE 136, kasneje pa je bila ta številčna oznaka izničena (brez navedenega razloga in zapisa, da gre za jama SE 135/SE 136).

50 Za okvirno kronološko opredelitev steklene posodice se iskreno zahvaljujem Ireni Lazar.

51 Beli delci v keramiki so namreč v vseh (**G256**, **G266**, **G268–269**, **G299**, **G301**, **G308**, **G309**, **G312**), razen v enem primeru (**G257**), reagirali na klorovodikovo kislino.

delci dobro vidni predvsem v svežih prelomih. Tako lahko sklepamo, da so luknjice večinoma posledica izluženih delcev kalcijevega karbonata (glej tudi Pavlovič 2013, 170).

Pretežni del zgodnj srednjeveških posod je bil oblikovan ob pomoči počasnega vretena (npr. **G256, G257, G259, G268, G270, G308, G334**).⁵² Na vretenu je bilo dodelano le ustje, v preostalem delu posod pa sledi vretena večinoma niso opazni. Le na dnu nekaterih posod je viden odtis od podlage lončarskega vretena (**G335, G341**).

Drugi del zgodnj srednjeveške lončenine je bil narejen v celoti prostoročno (npr. **G298–G301, G347, G446**). Takšne posode imajo običajno tako na notranji kot tudi na zunanji strani izrazito neravno površino (npr. **G298–G300, G347, G446**), medtem ko je zunanja površina pri posodah, ki so oblikovane na vretenu, lahko povsem ravna (npr. **G259, G268, G334**). Posode so bile najpogosteje žgane nepopolno oksidacijsko (npr. **G256, G259, G266, G268, G270**), običajno imajo površino lisasto, rjavih in sivih barvnih odtenkov (npr. **G259–G264**). Nekoliko manj je redukcijsko žganih posod, ki imajo površino in prelom enotne temno sive ali zelo temno sive barve (**G257, G272, G279, G285, G291, G295, G319**).

Okras

Na prvi pogled je videti zgodnj srednjeveška lončenina iz Malečnika iz ornamentalnega vidika homogena, vendar podroben pogled pokaže, da se pojavljajo pri loncih različni motivi in načini okraševanja: vrezovanje z glavnikom, ki absolutno prevladuje (**G255–G257, G259, G260, G267, G268, G270–G272, G277–G279, G280, G282, G285, G292, G293, G295, G296, G299, G300, G302–G304, G305, G308, G309, G311, G313–G319, G327–G329, G332, G353, G354, G419, G444**), vtiskovanje (**G266, G289, G312**) in apliciranje (**G269**).

Najpogostejši motiv okrasa so pasovi večkratne vrezane valovnice (npr. **G260, G270, G271, G293, G419**). Tak okras je bil po vsej verjetnosti narejen z lončarskim glavnikom in je običajno kombiniran z vodoravnimi vrezanimi črtami (npr. **G255, G256, G259, G272, G277–G280, G285**). Ostali motivi so kratki navpični vrezi v kombinaciji s pasovi valovnic (**G309**), rahlo poševni vrezi (**G300**), vodoravni nizi vtisnjenih jamic (**G266, G289, G312**), izmenjujoče se skupine dolgih skoraj navpičnih vrezov, in kratkih poševnih odtisov v vodoravnem pasu (**G257**), posamično pa je prisotno še plastično rebro z vtisnjenimi podolgovatimi jamicami (**G269**).

⁵² V literaturi se uporablja tudi termin posode z obrtvenimi ustji (Pleterski 2010, 64).

Lonci

Prevladujoča oblika zgodnj srednjeveške lončenine so lonci. Žal so precej fragmentirani, saj je le ena posoda ohranjena v celotnem profilu (**G347**), v ostalih primerih pa gre za odlomke. V katalogu predstavljamo skupaj 37 odlomkov ustij z ostenji posod (**G254, G256, G257, G259, G261, G262, G265, G266, G268, G270, G274–G276, G288, G290–G292, G299–G301, G305–G312, G334, G338, G339, G418–G421, G444, G446**), 34 odlomkov okrašenih ostenj (**G255, G260, G267, G269, G271, G272, G277–G282, G285, G289, G293, G302–G304, G313–G319, G327–G329, G332, G333, G353, G354, G466, G477**) in 19 odlomkov dna z ostenji (**G258, G264, G273, G284, G286, G287, G294, G320–G323, G335–G337, G340–G342, G422, G478**).

Upoštevalo načina izdelave in oblikovnih značilnosti smo lonce razdelili na štiri tipe in na deset različic (sl. 48: L1/1–L1/4, L2, L3/1–L3/4, L4).

L1

Lonci tipa L1 so bili izdelani prostoročno in jih lahko enačimo z lonci z ustji skupine S 1 po A. Pleterskemu. Na podlagi podrobne tipokronološke analize in ¹⁴C datacij jih je datiral v razpon od najkasneje 584 do 674 n.št. (Pleterski 2010, 63–64, 88–93, 127–129). Na takšen način izdelani lonci iz Malečnika se med seboj razlikujejo v oblikovanosti ustja in v proporcionalnem razmerju med širino in višino posode, zaradi česar smo jih razdelili na štiri različice (sl. 48: L1/1–L1/4).

L1/1 (sl. 48: L1/1)

Lonec različice L1/1 je bil odkrit v jami SE 237/SE 238. Je enostavne sodčaste oblike. Ustje ima kratko, rahlo izvihano in zaobljeno (**G347**).

Lonec **G347** lahko primerjamo z lonci prve skupine na Novi Tabli pri Murski Soboti (Guštin, Tiefengraber 2002, 51, sl. 6: 1, sl. 5; Pavlovič 2008, 51, najdba št. 2) in z lonci tipa 1, a1, po tipokronologiji D. Pavlovič (Pavlovič 2017, 176–177, sl. 53: 1 a1). Precej podobni lonci so poznani tudi iz drugih najdišč v okolici Murske Sobote, na primer iz zgodnj srednjeveške zemljanke na najdišču Pod Kotom – jug pri Krogu (Šavel 2009, G520; glej tudi Šavel 2002) ter iz jam starejše faze zgodnj srednjeveške poselitve na najdišču Kotare–Baza (Kerman 2011b, 52–53, G1358, G1300; glej tudi Kerman 2002). V okviru tipokronološke sheme A. Pleterskega so podobna ustja loncev umeščena v oblikovni tip PO1A1 skupine S 1 (Pleterski 2010, 63).

Tako oblikovani lonci so opredeljeni tudi kot lonci praškega tipa. Za njih ugotavljajo, da so značilni za sam začetek poselitve v okviru zgodnj srednjeveškega obdobja na

Slovenskem, in da so verjetno povezani s prihodom prvih Slovanov (npr. Pleterski 2010, 177; Guštin 2014, 408; Pavlovič 2017). Aktualne raziskave, ki temeljijo predvsem na ¹⁴C datacijah, po mnenju D. Pavlovič kažejo, da se lončenina praškega tipa v Prekmurju pojavi že v prvi polovici 6. stoletja pr. n. št., torej pred odhodom Langobardov v severno Italijo (glej Pavlovič 2017, 350–368, sl. 6: 2, 5–7, sl. 7–8). Toda ker je bilo datirano izključno oglje iz zasutij zgodnjerednjeveških jam, je možen efekt starega lesa, kar raziskovalka tudi sama ugotavlja (Pavlovič 2017, 353). Zato menimo, da so njeni zaključki vprašljivi in da bi bilo potrebno za potrditev ali ovrženje tako zgodnjega datiranja začetka zgodnjerednjeveške poselitve v Prekmurju datirati kratkožive vzorce, kot so zoglenela semena, zogleneli ostanki hrane z lončenine ali kosti.

Radiokarbonskih datacij iz jame SE 237/SE 238, v kateri je bil odkrit lonec **G347** iz Malečnika, ni na voljo, a lahko sklepamo, da gre najkasneje za prvo polovico 7. stoletja n. št., saj takrat tovrstni lonci po doslej znanih podatkih izginejo iz uporabe (Pleterski 2010, 63–64, 88–93, 127–129; Pavlovič 2013, 208, sl. 74).

L1/2 (sl. 48: L1/2)

Drugi lonec različice L1/2 je bil odkrit v jami SE 312/SE 313, od različice L1/1 pa se razlikuje po proporcionalnem razmerju med premerom ustja in višino (**G300**). Premer ustja je namreč pri tej posodi približno dvakrat večji od njene višine, pri posodi tipa L1/1 pa dvakrat manjši.

Značilno za lonca različice L1/2 je tudi, da je bil na ramenu in na trebuhu okrašen z rahlo poševnimi vrezji. Posoda s podobnim okrasom in podobnega proporcionalnega razmerja ne poznamo, ostale morfološke značilnosti posode pa lahko tudi v tem primeru primerjamo z lonci praškega tipa (prim. npr. s Šavel, Karo 2012, G933; Šavel, Karo 2012, 461, ¹⁴C datacija KIA 32887: 608–641 n. št. z 68,2% verjetnostjo). Datacija lonca iz Malečnika potrjuje tudi radiokarbonska meritev vzorca zoglenelega semena iz jame SE 312/SE 313, saj datacija pade v prvo polovico in sredino 7. stoletja n. št. (sl. 53, 54, 59: LTL18303A, 612–667 n. št. z 68,2% verjetnostjo).

L1/3 (sl. 48: L1/3)

Gre za lonce, za katere sta značilna rahlo izvihano oglato ustje in poudarjeno rame (**G299, G301, G306, G446**). Dve posodi te različice sta bili odkriti skupaj z loncem različice L1/2 v jami SE 312/SE 313 (**G299, G301**), en kos v jami SE 135/SE 136 (**G306**) in en v jami SE 101/SE 102 (**G446**).

Pri A. Pleterskemu so malo izvihana ustja loncev umeščena v skupino S1, PO2A1 (Pleterski 2010, 63, t. 1: 18–20). Enako oblikovane lonce srečamo na primer v naslednjih

jamah: SE 095/SE 096 na najdišču Pod Kotom - jug (Šavel 2002, najdbe št. 1, 2, 4, 6; Šavel 2009, G521, G524; glej tudi Pleterski 2002, 88–90, sl. 4.3: 1–4), v zemljanki SO 149A na Novi Tabli, ki je bila datirana z dvema ¹⁴C datacijama (Pavlovič 2008, 51, najdbe št. 2, 6, 7), in v jamah starejše faze zgodnjerednjeveške poselitve iz konca 6. in iz 7. stoletja n. št. na najdišču Kotare–Baza (npr. Kerman 2011b, G1407, G1312, G1412, G1314, G1338, G1341, G1316; glej tudi Kerman 2002).

Tudi za lonce različice L1/3 velja ugotovitev, da so bili v uporabi konec 6. in v 7. stoletja n. št. (Pleterski 2010, 63–64, 88–93, 127–129). Za lonca iz jame SE 312/SE 313 v Malečniku je takšen časovni okvir podkrepjen tudi s ¹⁴C datacijo (LTL18303A: 612–667 n. št. z 68,2% verjetnostjo).

L1/4 (sl. 48: L1/4)

Zadnja različica prostoročno izdelanih zgodnjerednjeveških loncev iz Malečnika je različica L1/4 (**G257**).⁵³ Lonca izkazuje značilnosti ustij loncev tipa S1 po A. Pleterskemu in loncev tipa S5 z obvretenimi ustji in žlebovi (za pokrov?) na notranji strani, ki so od njih mlajši (Pleterski 2010, 63–64 in 74–78).

Posoda odstopa od ostalih posod tipa L1 v Malečniku tudi po načinu izdelave, saj je bila žgana redukcijsko; za njo pa je značilen tudi specifičen okras: izmenjujoče se skupine dolgih skoraj navpičnih vrezov, narejenih z glavnikom, in kratkih poševnih odtisov v vodoravnem pasu (**G257**). To je edini takšen okras na obravnavanem najdišču in tudi na objavljenih sočasnih najdiščih na Slovenskem. Posoda, kolikor nam je znano, nima povsem ustreznih primerjav.

L2 (sl. 48: L2)

Lonci tipa L2 imajo preprosto oblikovano in na vretenu dodelano izvihano ustje (**G256, G259, G268, G292, G308, G309, G311, G312, G419, G444**). V večini primerov so okrašeni, najpogosteje z motivom večkratne valovnice (**G419, G308**), z vodoravnimi vrezji (**G311, G268**) ali v kombinaciji omenjenih motivov okrasa (**G259, G256, G444, G292**). Pojavljata se tudi okras, sestavljen iz treh vzporednih nizov vtisnjenih jamic (**G312**), ter kombinacija navpičnih kratkih vrezov in večkratne valovnice (**G309**).

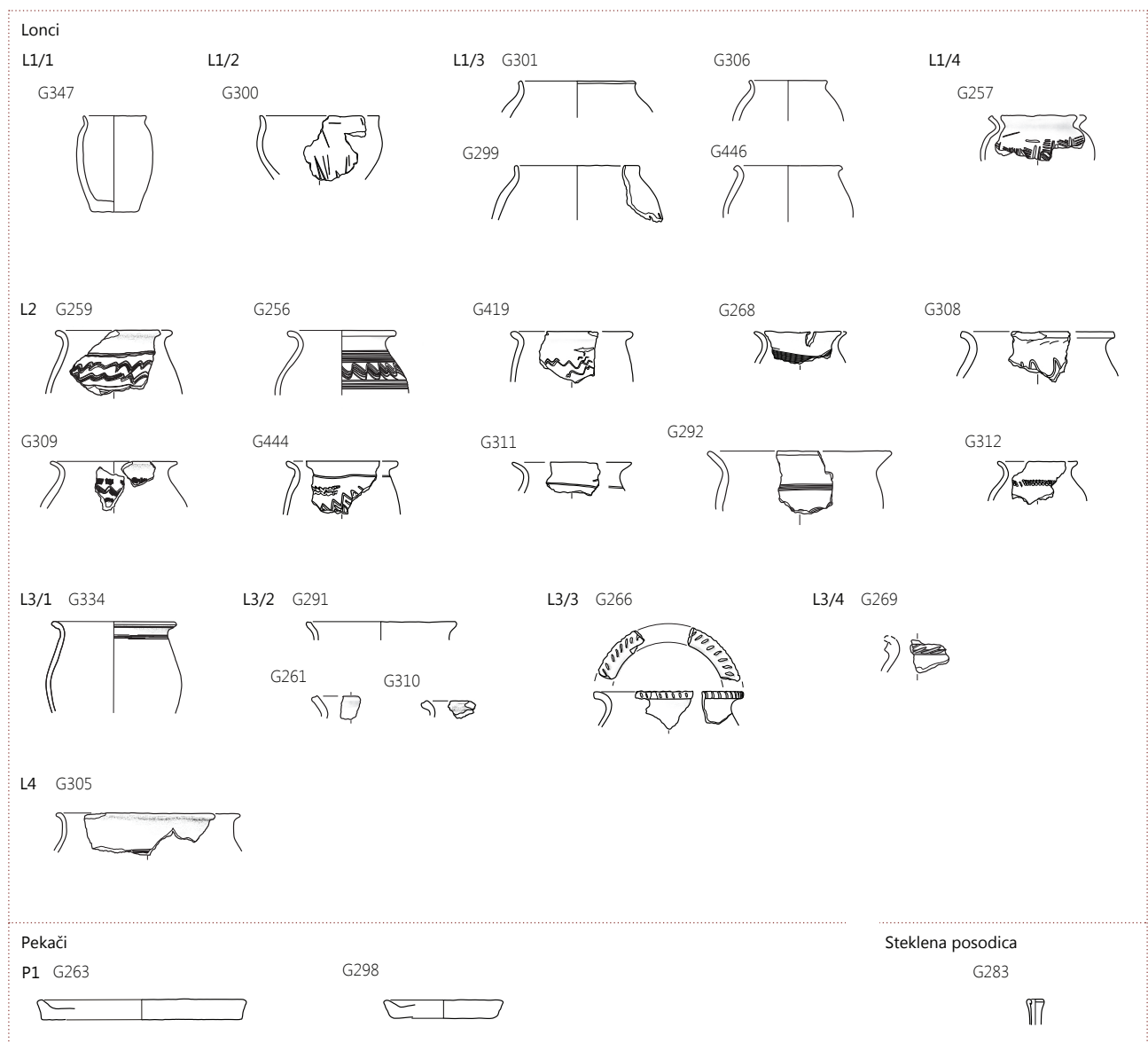
Tako oblikovane posode so bile v okviru zgodnjerednjeveške poselitve v Malečniku najštevilčnejše. Odkrite so bile v t. i. zgodnjerednjeveški kulturni plasti (SE 02–004) v različnih sondah iz leta 2002 (**G256, G270–G272**), v radiokarbonsko datiranih jamah 1 (**G274–G281, G285**) in SE 135/SE 136

⁵³ Posoda je bila odkrita v sondi 1, morda v zgodnjerednjeveški kulturni plasti (glej opombo 43).

(G308, G309, G311–G319), v jamah SE 127/SE 128 (G332, G333) in SE 133/SE 134 (G338, G339), v visokosrednjeveški jami 2 (G353, G354) ter v vrhnjih premešanih plasteh v ravninskem delu najdišča, ki je bil raziskan leta 2005 (G419, G420, G443–G445, G466, G477). Od teh kontekstov sta radiokarbonsko datirani jama 1 in jama SE 135/SE 136 (sl. 53, 54, 59: vzorca LTL18296A in LTL18298A).

Lonce tipa L2 lahko primerjamo z lonci z ustji tipa S2 po A. Pleterskemu (Pleterski 2010, 64–67, sl. 3.11, npr. t. 3: 1, t. 4: 18) in z lonci tipa 6 in 7 na Novi tabli (Pavlovič 2013, 182–184). Tovrstni lonci naj bi bili nekoliko mlajši od loncev tipa L1. Glede na ¹⁴C datacije iz naselbinskih kontekstov so se pojavili v sredini 7. stoletja, nato pa so bili v uporabi ves čas zgodnjega srednjega veka (Pleterski 2010, 129–130, 177).

V nadaljevanju omenjam le nekaj primerjav iz jam, iz katerih imamo na voljo tudi ¹⁴C datacije, ki kažejo, da se pojavljajo lonci s preprosto oblikovanimi obvretenimi ustji med 7. in 9. stoletjem n. št. Malečniku najbližja ¹⁴C datirana jama s takšnimi lonci je jama 1 (SE 13) v Spodnjih Hočah (Ciglenciki, Strmčnik Gulič 2002, 71, 73, sl. 8: 1–4). V Prekmurju je treba omeniti predvsem jama na najdišču Grofovsko 2 (Kerman 2011e, 157–159, G66, G69–G71; glej tudi Kerman 2005, 122–132, t. 1: 1, 3), jama SE 123 na najdišču Grofovsko 1 (Novšak 2002, najdbi št. 2 in 9), jama SE 55/SE 54 na najdišču Popava pri Lipovcih 2 (Šavel, Knific 2013, 123, G102, G103, G109, G110 – prim. npr. z G256 in G259 v tej publikaciji), mlajše zgodnesrednjeveške naselbinske jame na najdišču Nova tabla (8–9. stoletje; Guštin, Tiefengraber 2002, 54–58, 60–62, sl. 9, 10), jama SE 058/SE 059 na najdišču Nedelica pri Turnišču (Šavel, Sankovič 2013, 250, KIA328952, G670,

48 Tipološka tabela najdb iz zgodnjega srednjega veka. Merilo 1:8.

G671, G674–676) in jame iz mlajše faze poselitve na najdišču Kotare–Baza (Kerman 2011b, G1361–1365, G1456–1460, G1467, G1508–1515; glej tudi Kerman 2002).

Več loncev tega tipa je bilo odkritih tudi v Močni pri Lenartu, kjer je bila zgodnj srednjeveška poselitev datirana okvirno v razpon med začetkom 7. in 9. stoletja n. št. (Tica 2013, 47, 106–109). Prisotni so tako v okviru starejših objektov in v jamah, ki kažejo na razpon poselitve med sredino 6. in sredino 7. stoletja n. št. (npr. jama 1, SE 7/SE 8: Tica 2013, 106, G1–5), kot tudi v najmlajših iz konca 8. – 9. stoletja n. št. (npr. SE 167: Tica 2013, 107, G122–123). Podoben časovni razpon kaže tudi ¹⁴C dataciji iz jame 1 in jame SE 135/SE 136 v Malečniku (sl. 53, 54, 59: vzorec LTL18298A, 676–768 n. št.; vzorec LTL18296A, 615–760 n. št. z 68,2% verjetnostjo).

L3

Med lonce tipa L3 uvrščamo posode z ustji, dodelanimi na vretenu, ki so umetelno oblikovane (G334, G291, G261, G310, G266). Odlomki takih loncev so bili odkriti v jami SE 135/SE 136 (G310), v jami 54/1 (G291), v jami SE 127/SE 128 (G334) in verjetno v zgodnj srednjeveški kulturni plasti (G261).

Primerjamo jih lahko z ustji loncev skupine S3 po A. Pleterskemu (Pletherski 2010, 72–73). Pojavili so se proti koncu 7. stoletja n. št., nato pa so bili lonci v uporabi skozi celotni zgodnji srednji vek (Pletherski 2010, 130, 131).

Lonce tipa L3 iz Malečnika smo razdelili na tri različice (sl. 48: L3/1–L3/3).

L3/1 (sl. 48: L3/1)

Ustje tega lonca je zaobljeno, tik pod ustjem se nahaja žleb, v notranjosti proti vratu je ustje zaobljeno (G291).

Najbližjo primerjavo za lonce z rahlo usločenim ustjem na notranji strani (G291) najdemo v jami SE 553 na najdišču Kotare–Baza (Kerman 2011b, G1492). Tam se tako ustje lonca pojavlja skupaj z značilno lončenino mlajše faze zgodnj srednjeveške poselitve na najdišču, ki je glede na rezultate ¹⁴C datiranja okvirno iz 8. stoletja n. št. (Kerman 2011b, 54, G1493–1504; glej tudi Kerman 2002). Lonec z enako oblikovanim ustjem je bil odkrit tudi v moškem zgodnj srednjeveškem grobu v Rohaj pri Moravčah (Knific 2002, 121, najdba št. 13), ki je bil okrašen z dvema večkratnima valovnicama in je bil v grobu najden skupaj z železnim nožem.

L3/2 (sl. 48: L3/2)

Ustje tega lonca je ravno odrezano, z žlebom in izvihano (G291) ali ravno (G261, G310).

Odlomka z izvihanim ustjem (G261 in G310) lahko primerjamo z ustji loncev tipa S3, PO2C9 na Blejski Pristavi (Pletherski 2010, 68, sl. 3: 14: PO2C9, t. 6: 5–8), odlomek G291 z žlebom pa z ustji loncev tipa S5 (Pletherski 2010, 74).

Primerjave za takšne lonce z izvihanim ustjem (G261, G310) so tudi v ¹⁴C datirani jami 1 (SE 13) v Spodnjih Hočah iz 7. ali 8. stoletja n. št. (Ciglencečki, Strmčnik Gulič 2002, sl. 8: 5; za vse datacije glej Pletherski 2010, 130, 131, sl. 4.69). Prisotni so tudi v ¹⁴C datirani jami SE 64 na najdišču Grofovsko 2, ki je iz 7. ali 8. stoletja n. št. (Kerman 2011e, 52, G68), in v približno sočasnih ¹⁴C datiranih jamah SO 39 in SO 46 na najdišču Nova tabla (Guštin, Tiefgraber 2002, sl. 9: 1, 5, sl. 10: 5, sl. 12: 2). V vseh navedenih jamah, razen v jami SO 46 na Novi tabli, iz katere je poznana le ena najdba, so bili lonci tipa L3/2 odkriti skupaj z lonci, ki jih lahko primerjamo z našimi lonci tipa L2.

V ¹⁴C datiranih jamah SE 568 na najdišču Gornje njive pri Dolgi vasi 2 in SE 88/SE 87 na Goricah pri Turnišču se pojavljajo lonci tipa L3/2 skupaj z lonci, ki imajo na ustju napušče (Kerman 2013b, G411; Plestenjak 2010, G141). Ti jami sta bili datirani v 10. oz. 11. stoletje n. št. in podpirata, da sega izdelava posod z umetelno oblikovanimi ustji vse do konca zgodnjega srednjega veka (Kerman 2013b, 408; Plestenjak 2010, 139).

L3/3 (sl. 48: L3/3)

Lonec različice L3/3 ima izvihano in ravno odrezano ustje, brez žleba ter usločen vrat (G266). Odkrit je bil v plasti iz mlajše železne dobe (SE 02–005) v sondi 2N.⁵⁴ Posebnost lonca je tudi njegov okras. Na notranji strani ustja in na ravno odrezanem robu je bil namreč okrašen z nizoma globokih vtisnjenih poševnih jamic.

Na povsem enak način okrašene lonce ne poznamo, oblikovno pa lahko tip lonca L3/3 primerjamo z lonci skupine S 3, oblikovnega tipa PO2C4 po A. Pleterskemu (Pletherski 2010, 68, sl. 3: 14: PO2C4, t. 7: 16, t. 8: 5–7, 13, 14, 16), ki so bili v uporabi od konca 7. stoletja do konca zgodnjega srednjega veka (Pletherski 2010, 130, 131).

L3/4 (sl. 48: L3/4)

Pri loncu G269 je ohranjen le prehod iz ustja v vrat posode, ustje je močno izvihano, tik pod ustjem pa se je nahajalo plastično rebro pravokotnega preseka, okrašeno z globokimi poševnimi vtisnjenimi jamicami (sl. 48: L3/4). V ohranjenem delu je vrat posode primerljiv z vratom lonca tipa L3/3, zato ga opredeljujemo kot posebno različico znotraj loncev tipa L3.

54 Glej opombo 44.

Tudi ta odlomek je bil verjetno odkrit v plasti iz mlajše železne dobe (glej sprotno opombo 44).

L4 (sl. 48: L4)

Lonec **G305** iz jame SE 135/SE 136 v Malečniku ima cilindričen vrat in zaobljeno, izvihano ustje, ki je bilo dodelano na vretenu. Posoda je bila na prehodu v rame okrašena z vodoravnim vrezom.

Lonci s cilindričnim vratom in zaobljenim, izvihanim ustjem so po A. Pleterskemu združeni v tip V1, ki ga zaradi preskromnih podatkov, podrobneje časovno ne zamejuje (Pleterski 2010, 80–82, 135, sl. 3.39: zlasti PO2A5, sl. 3: 37: 2, t. 5: 1–3, 5).

Najbližja najdišča z radiokarbonsko datiranimi jamami, v katerih so bile odkrite take posode, sta objekt 22 (SE 144) s Popave 1 pri Lipovcih (Šavel, Sankovič 2012, G1177; Šavel, Sankovič 2012, 462, KIA32883: 691–772 n. št. z 68,3% verjetnostjo), jama SO 47 na najdišču Nova tabla (Guštin, Tiefengraber 2002, sl. 11: 4; Pleterski 2010, 130, 131, sl. 4.69: 566–653 n. št.) in jama SE 58/SE 59 na najdišču Nedelica pri Turnišču (Šavel, Sankovič 2013, G669; Šavel, Sankovič 2013, 250, KIA328952: 775–868 n. št. z 68,3% verjetnostjo). ¹⁴C AMS datacija iz jame SE 135/SE 136 v Malečniku kaže na razpon med konec 7. in drugo tretjino 8. stoletja n. št. (sl. 53, 54, 59: vzorec LTL18298A, 676–768 n. št.) in se dobro prekriva z datacijo iz objekta 22 (SE 144) na najdišču Popava 1 pri Lipovcih. Datacija iz jame SO 47 na Novi tabli je starejša in kaže na možnost pojavljanja tovrstnih loncev že v razponu med drugo polovico 6. in prvo polovico 7. stoletja n. št., datacija iz jame SE 58/SE 59 z Nedelice pri Turnišču pa kaže na možnost, da so se pojavljali lonci s takšnimi ustji vse do tretje tretjine 8. oz. do druge tretjine 9. stoletja n. št.

Pekači

Pekači so nizke posode z navzven nagnjeno steno in premerom ustja vsaj petkrat večjim od višine posode, ki so se uporabljale za peko kruha (Guštin, Tiefengraber 2002, 48). V Malečniku sta ohranjena dva odlomka. Prvi odlomek pekača je bil odkrit v radiokarbonsko datirani jami SE 312/SE 313 (sl. 48: **G298**), drugi pa izhaja, kot kaže, iz zgodnjersrednjeveške kulturne plasti v sondi 2 (**G263**). Obe posodi sta prostoročne izdelave in imata izrazito luknjičavo, neravno in lisasto površino, na kateri so vidni beli delci (P1). Premer ustja prve posode je ocenjen na 24 cm (**G263**), druga posoda je bila, kot kaže, manjša, s premerom ustja ocenjenim na dobrih 14 cm (**G298**).

Na najdišču Nova tabla pri Murski Soboti so bili pekači najdeni izključno v inventarjih z neokrašeno lončenino I. skupine loncev, ki je bila na podlagi radiokarbonskih datacij in tipoloških primerjav pripisana koncu 6. in 7. stoletja pr. n. št.

(Guštin, Tiefengraber 2002, 48–49, sl. 4). Tudi na najdišču Kotare–Baza pri Murski Soboti sodijo med značilne tipe starejšega dela zgodnjersrednjeveškega naselja iz konca 6. in iz 7. stoletja n. št., saj se pojavljajo skupaj s prostoročno izdelanimi lonci (Kerman 2011b, 54, G1315, G1359, G1439, G1406, G1360, G1468). Na enak časovni okvir kaže tudi datacija iz jame SE 312/SE 313 v Malečniku (**G297–G304**) (sl. 53, 54, 59: LTL18303A, 612–667 n. št. z 68,2% verjetnostjo).

Povzetek

Keramično gradivo in ¹⁴C AMS datiranje kažejo, da sodi jedro zgodnjersrednjeveške poselitve v Malečniku v 7. in 8. stoletja n. št.

Na osnovi tipokronološke analize najdb in ¹⁴C AMS datacije datiramo najstarejšo poselitev okvirno v prvo polovico 7. stoletja n. št. Značilni predstavniki lončenine iz tega časa so dva pekača in prostoročno izdelani, praviloma neokrašeni lonci tipa L1. Takšne najdbe izhajajo iz t. i. kulturne plasti v delu najdišča, ki je bil raziskan leta 2002 (**G263**, **G257**), večinoma pa iz dveh jam v sektorju 2, SE 312/SE 313 (**G297–G304**) in SE 237/SE 238 (**G347**, **G349**), na ravninskem delu najdišča, ki je bil raziskan leta 2005. Omenjeni jami sta se nahajali v skupini skupaj z dvema drugima zgodnjersrednjeveškima jamama (SE 345/SE 346 in SE 314/SE 315), zato se zdi, da bi lahko predstavljale te jame skupaj naselbinsko celoto.

Druga skupina zgodnjersrednjeveškega gradiva iz Malečnika je nekoliko mlajša od prve. Glede na ¹⁴C datacije gre deloma še vedno za 7., deloma pa verjetno vsaj še za 8. stoletje n. št. V tej skupini gradiva močno prevladujejo lonci, ki imajo ustja dodelana na vretenu. Najštevilčnejši so lonci s preprosto oblikovanimi izvihanimi ustji, praviloma okrašeni z vodoravnimi pasovi vrezanih črt in z večkratnimi valovnicami, narejenimi z glavnikom (tip L2). Prisotni so tudi lonci z umetelno oblikovanimi ustji na vretenu (tip L3) in lonec s cilindričnim vratom in izvihanim ustjem, dodelanim na vretenu (tip L4). Takšna lončenina je prevladovala v zgodnjersrednjeveški kulturni plasti, v zgodnjersrednjeveških jamah skupine 1, v severozahodnem delu sektorja 1 (najpomembnejše med njimi so jame SE 127/SE 128, SE 135/SE 136, SE 101/SE 102, SE 133/SE 134) in v jami 1 v preseku P1.

Najstarejšo fazo zgodnjersrednjeveške poselitve v Malečniku vzporejamo s koncem 1. faze poselitve na Novi Tabli pri Murski Soboti, ki kaže na časovni razpon od sredine 6. do prve polovice 7. stoletje n. št. (Pavlovič 2017, 352–354, sl. 1), z zemljanko SE 95/SE 96 na najdišču Pod Kotom – jug (Šavel 2002; Šavel 2009, 157–159; glej tudi Pavlovič 2017, 368) in s starejšo fazo poselitve na najdišču Kotare–Baza iz konca

6. in 7. stoletja n. št. (Kerman 2011b, 52–54). Gre za sledove zgodnj srednjeveške poselitve, ki jih raziskovalci povezujejo s prvim valom poselitve zgodnjih Slovanov jugovzhodnega predalpskega prostora (npr. Pleterski 2010, 177; Guštin 2014, 408; Pavlovič 2017).

Drugo skupino zgodnj srednjeveških naselbinskih ostankov bi lahko na osnovi keramičnega gradiva in ¹⁴C AMS datacij v kronološkem smislu enačili z drugo fazo poselitve na najdišču Kotare–Baza (Kerman 2011, 53, 54) in z drugo fazo poselitve na Novi Tabli, ki sega do konca 9. stoletja n. št. Sočasno najdišče na Dravskem polju s podobnim gradivom je npr. Spodnje Hoče (Ciglencečki, Strmčnik Gulič 2002, 71, sl. 8; Pleterski 2010, 98, sl. 4.21). Primerljivo gradivo je bilo odkrito tudi na najdišču Slivnica (Ciglencečki, Strmčnik Gulič 2002, 67–70, sl. 5) in v eni od jam na Pobrežju, torej le streljaj od Malečnika, na drugi strani reke Drave (Ciglencečki, Strmčnik Gulič 2002, 71, sl. 11), če omenim le Malečniku najbližja zgodnj srednjeveška naselja.

5.3 Poznejši srednji vek in novi vek

Ceste, plasti in jami

Najpomembnejša ostalina iz novega veka, odkrita med izkopavanji v Malečniku, je novoveška prodnata cesta s kolesnicami. Cesta je bila ohranjena v treh nivojih (cesta 1–3), vkopana v kulturno plast iz mlajše železne dobe (SE 02-005), zgodnjega srednjega veka (SE 02-004) in tudi v lapor nato plast SE 02–203 ter temno rjavo ilovico (SE 02–202), ki jo razlagamo kot najvišjo kulturno plast (sl. 47, 49, 50). Cesta je dobro vidna na habsburških vojaških kartah in jo lahko po vsej verjetnosti koreliramo s cesto, ki jo je dal leta 1840 pod Meljskim hribom v Mlečniku zgraditi Jakob Felber, kar smo že omenili (glej tudi sl. 6). Na severni strani je imela cesta občestni jarek. V njeni bližini je bilo najdenih več novoveških železnih konjskih podkev (npr. G372).⁵⁵

Temno rjava ilovica SE 02–202, ki jo je presekala novoveška cesta in jo razlagamo kot najmlajšo kulturno plast, je bila odkrita pod vrhnjim (verjetno nehomogenim) slojem, SE 02-000 in nad rjavorumeno lapor nato plastjo, SE 02–203. Glede na stratigrafsko zaporedje je mlajša od plasti iz zgodnjega srednjega veka in starejša od novoveške ceste (glej tudi sl. 10, 11, 13–15; prim. s sl. 50), zato jo okvirno datiramo v časovni razpon med visokim srednjim vekom in zgodnjim

⁵⁵ Lokacija te podkve je označena kot »vzhodno od južnega izkopa ob cesti«. Tudi ostale so večinoma brez podrobnejših lokacijskih podatkov.

49 Malečnik, izkopavanja leta 2002; pogled s severnega preseka sonde 5 na traso novoveške ceste.

novim vekom. V njej bi se naj pojavljale keramične najdbe, kar je zabeleženo v terenskem dnevniku in na risbi severnega preseka sonde 2. Morda ji pripada odlomek G359 iz sonde 4 in odlomka G357, G358 iz sonde 2.⁵⁶

V novi vek ali v pozni srednji vek datiramo tudi jamo 2 v sondi 1, ki je bila vkopana v kulturno plast iz zgodnjega srednjega veka (SE 02-004). V njej je bila namreč odkrita značilna skleda tega časa (G355) skupaj z odlomki lončnine iz mlajše železne dobe (G350–G352) in iz zgodnjega srednjega veka (G353–G354). Iz poznejšega srednjega veka ali zgodnjega novega veka je glede na odlomek ustja lonca tudi jama 15A (G356) v sondi 2N. V ta čas spadata še odlomek posode iz sonde 4 (G360)⁵⁷ in železna sekira (G362),⁵⁸ ki je bila odkrita leta 2002 v bližini najdišča.

Drugi del keramičnih odlomkov iz poznega srednjega veka ali iz novega veka je bil v Malečniku odkrit leta 2006 v sondi na pobočju Meljskega hriba. Tam so se najdbe nahajale v koritu ugreznjene poti, ki je vodila po grebenu proti najvišjem zahodnem vrhu hriba. Pot je bila zapolnjena z več plastmi, v katerih so se mešale najdbe iz poznega srednjega veka oz. zgodnjega novega veka (G364–G371) in prazgodovine. Pomembno je tudi, da sta bili tik nad sterilno

⁵⁶ Lokacija odlomka pokrova G357 je na identifikacijskem listku označena kot »sonda 2, v ruševinski plasti med profilom 31 in 32 na severni strani ceste, 3. 4. 2002.« Tega dne so odstranjevali različne plasti, ki so vidne v severnem preseku sonde, zato bi torej lahko šlo za najvišja pokopana tla.

O odlomku lonca z oznako G358 imamo naslednje podatke: »v nasipu nad sondo 2, 23. 4. 2002«. Z nasipom so bile označene vse plasti nad zgodnj srednjeveškimi tlemi, med katerimi se pojavlja tudi temnejša plast, označena kot SE 02–202.

Lonec G359 je bil odkrit v »prvi kulturni plasti v sondi 4, 19. 4. 2002«. S tem je morda mišljena plast SE 02–202, ki jo interpretiramo kot najvišja pokopana tla. Naslednja pokopana tla v sondi 4 imajo namreč zgodnj srednjeveške najdbe (SE 02-004).

⁵⁷ O odlomku posode G360 imamo naslednje podatke: »sonda 4, najstarejše do najmlajše, 25. 4. 2002«.

⁵⁸ Podatek na identifikacijskem listku: »na zahodnem delu ceste, 300 m od najdišča«.

50 Malečnik, izkopavanja leta 2002; pogled na vzhodni profil sonde 4 z vkopom ceste.

geološko osnovo, na dnu ugreznjene poti, odkriti ena cela in ena fragmentirana železna konjska podkev.

V delu najdišča na območju dravske terase (izkopavanja leta 2005) spadajo v srednji vek in/ali novi vek posamični keramični odlomki in drobne najdbe. Deloma izhajajo te najdbe iz vrhnjih plasti SE 123 (G423, G424), SE 124 (G375) in SE 145 (G373, glej tudi sl. 51) in deloma iz jam. Novoveška je zanesljivo jama SE 2048/SE 2049, v kateri je bil odkrit uhan iz bronaste žice s stekleno jagodo (G374). Okvirno v novi vek ali srednji vek pa datiramo še jamo SE 245/SE 246 v sektorju 2, kvadrantu 77 in jamo za apno SE 316/SE 317 v sektorju 3, kvadrantu 89. Obe jami sta presekali zgodnj srednjeveške jame.

Najdbe

Pri opredelitvi natančnejše starosti najdb iz srednjega in novega veka smo se naslonili na bližnja arheološka najdišča, kot so Pohorski dvor (Mihelič 2016), Pri Muri pri Lendavi (Šavel, Sankovič 2011), Maribor – Piramida (Strmčnik Gulič 1997), Ormož (Tomanič Jevremov 1997), Ptuj (Lamut 1993; Lamut 1997), Grad nad Goričkom (Kerman 1997), Slovenj Gradec – glasbena šola (Djura Jelenko 2017) in Loka pri Žusmu (Guštin *et al.* 1997) in na študije srednjeveškega gradiva z Malega gradu v Kamniku (Štular 2005; Štular

2007), Starega gradu nad Podbočjem (Predovnik 2003) ter Ptujskega gradu, odkritega v stratificiranih plasteh ob izkopavanjih leta 2015 (Lazar, Arh v pripravi).

Lonci

L1 (sl. 51: L1)

Edini lonec s celotnim profilom je kroglaste oblike, ima izvihano, ravno odrezano ustje ter usločen vrat (G359). Lonec je bil odkrit v sondi 4, morda v kulturni plasti SE 02–202.

Oblika ustja lonca ustreza tipu loncev T3 iz Malega gradu v Kamniku, ki je datiran med drugo polovico 10. in začetkom 13. stoletja n. št. (Štular 2005, 443–446, t. 1: T3, sl. 3). Precej podobno ustje poznamo iz gradu Žamerk nad Loko pri Žusmu, ki je datiran na osnovi pisnih virov med drugo polovico 12. in prvo polovico 15. stoletja n. št. (Guštin *et al.* 1997, 65–68, 74, najdba št. 15) in tudi iz visokosrednjeveške vasi Ivankovci pri Lendavi, datirani od druge polovice 11. do druge polovice 14. stoletja n. št. (Šavel, Sankovič 2011, 62, 66, 362–369, sl. 47: 3, npr. G443, G483, G637). Do enakega spoznanja glede datacije loncev z izvihanim in ravno odrezanim ustjem ter močno ukrivljenim vratom je prišla tudi M. Arh pri obravnavi gradiva s Ptujskega gradu (Lazar, Arh, v pripravi, sl. 76: L1b).

L2/1 in L2/2 (sl. 51: L2/1 in L2/2)

Drugo skupino loncev predstavljajo lonci, ki imajo zunanji rob ustja jasno oddeljen od vratu, na notranji strani pa izrazit žleb, najverjetneje za prileganje pokrova. Različica L2/2 (G423) se od različice L2/1 (G375, G424) razlikuje le po dolžini žleba. Obe različici imata zunanji rob gladek.

Precej podobnih loncev je bilo odkritih na najdišču Slovenj Gradec – glasbena šola, večinoma na območju t. i. objekta 2, datiranega od konca 15. do 16. stoletja n. št. (Djura Jelenko 2017, 109, najdba št. 395–401). Podobna ustja so prisotna na primer na visokosrednjeveški vasi Ivankovci (Šavel, Sankovič 2011, G489, G491, G498, G608, G623, G625, G649, G700, G761, G865), med gradivom iz kovačnice in talilnice na Gradu na Goričkem iz 15. in prve polovice 16. stoletja n. št. (Kerman 1997, 145–153, najdba št. 9) ter med gradivom iz poznega srednjega veka oz. začetka novega veka na Ptujju (Lamut 1993, t. 1: 5–8; Lamut 1997, 103, sl. 2: 2) in v Ormožu (Tomanič Jevremov 1997, najdba št. 17).

Na koncu je treba posebej omeniti še našim ustjem precej podobno posodo – tako po obliki kot tudi po fakturi – s planine Podvežak iz 13. do 15. stoletja n. št. (Predovnik 2006, 185, sl. 1: 3, najdba št. 4) in podobna ustja loncev z gradu Šalek, ki so datirana v širši razpon, od 12. do 17. stoletja n. št.

(Brišnik, Ravnikar 1999, 52, t. 24: 173, t. 25: 184, t. 32: 275, t. 17: 98, 102).

L3 (sl. 51: L3)

Dva kosa loncev z izvihanim ustjem z izrazito odebeljenim robom in majhno odebelitvijo pod ustjem predstavljata tip L3 (**G358, G367**).

Lonce z enakim ustjem poznamo z Gradu na Goričkem iz 15. in prve polovice 16. stol. št. (Kerman 1997, 145–153, najdba št. 8), z gradu Šalek (Brišnik, Ravnikar 1999, t. 22: 154, 155) in z bližnjega Pohorskega dvora (Mihelič 2016, t. 7: 31, t. 12: 53, t. 17: 70–73, t. 23: 105, t. 24: 113, t. 66: 356). Precej podobna so tudi ustja posod z najdišča Slovenj Gradec – glasbena šola (Djura Jelenko 2017, 107–108, najdbe št. 367–369).

M. Arh lonce s tako oblikovanimi ustji na osnovi širšega pregleda datira v 15.–17. stoletje n.št. (Lazar, Arh v pripravi, sl. 76: L9). Kot značilno novoveško gradivo pa jih pri obravnavi najdb s Podvežaka, Raven, Velike planine – pod Kocjano vo bajto, Kriške planine in Starih skal obravnava K. Predovnik (Predovnik 2006, 188, prim. predvsem z najdbo št. 22).

L4 (sl. 51: L4)

Lonec tipa L4 (**G361**) ima izvihano ustje z žlebom na vrhu, majhno odebelitev na zunanji strani in na notranji strani izrazit žleb (**G361**).

Več podobno oblikovanih ustij loncev je bilo odkritih na Pohorskem dvoru (Mihelič 2016, t. 24: 112, t. 45: 243) in na najdišču Slovenj Gradec – glasbena šola, kjer so datirana že v 16. stoletje n.št. (Djura Jelenko 2017, 107, najdbe št. 359, 360, 365). K. Predovnik pa jih datira med 15. in 17. stoletje n.št. oz. v 18. stoletje n.št. (Predovnik 2006, 188, najdbi št. 24 in 25).

L5 (sl. 51: L5)

Lonec, ki ima zunanji rob ustja profiliran in jasno oddeljen od vratu, iz jame 15A v sondi 2, predstavlja tip L5 (**G356**).

Ker vrh ustja pri naši posodi ni ohranjen, je lonec težko natančneje opredeliti. Podobna profilirana ustja srečamo na primer na Starem gradu nad Podbočjem (Predovnik 2003, t. 46: 144–149, t. 47), v kompleksu kovačnice in talilnice na Gradu na Goričkem iz 15. in prve polovice 16. stoletja n.št. (Kerman 1997, 145–153, najdba št. 14) in na Piramidi v Mariboru (Strmčnik Gulič 1997, sl. 6: 3).

L6 (sl. 51: L6)

Za lonce tipa L6 je značilno močno usločeno, izvihano ustje. Prisotna sta dva kosa posode tega tipa, oba sta bila odkrita v koritu poti (**G366, G369**).

Lonci s takšnimi ustji so bili, kot kaže, v uporabi dolgo časovno obdobje, od visokega srednjega veka do zgodnjega novega veka. Omenjam le našemu najbližja najdišča: Ormož (Tomanič Jevremov 1997, sl. 10: 66), Ptuj (Lamut 1997, sl. 3: 2), Piramida nad Mariborom (Strmčnik Gulič 1997, sl. 6: 6), Pohorski dvor (Mihelič 2016, t. 6: 27–28, t. 8: 36) in srednjeveška vas Ivankovci (Šavel, Sankovič 2011, npr. G642, G876).

L7 (sl. 51: L7)

Tip lonca L7 predstavlja posoda z izvihanim in tako na notranji kot tudi na zunanji strani izrazito odebeljenim ustjem (**G364**). Odkrit je bil v zasutju poti na vrhu Meljskega hriba, na globini 120 cm, verjetno v plasti SE 06-005a.

Več tovrstnih ustij loncev poznamo z najdišča Slovenj Gradec – glasbena šola, kjer so datirani v 14. in 15. stoletje n.št. (Djura Jelenko 2017, 110, npr. najdbe št. 412 in najdbe št. 414–418). Rame nekaterih takšnih posod s Slovenj Gradca so lahko okrašene z vodoravnimi žlebi ali koleščkom, podobno kot posoda iz Malečnika (Djura Jelenko 2017, najdba št. 414). Primerljive kose poznamo še z bližnjega Pohorskega dvora (Mihelič 2016, t. 24: 111) in iz Ptujkega gradu, kjer so datirani v 14. in 15. stoletje n.št. (Lazar, Arh, v pripravi, sl. 76: L3d).

Skleda

Edina skleda iz poznega srednjega ali zgodnjega novega veka iz Malečnika ima profilirano ustje, na zunanji strani konkavno oblikovano, proti vrhu zaobljeno in na vrhu ravno odrezano (**sl. 51: E1; G355**).

T. Cevc za takšne skleda na osnovi primerkov z Velike Planine iz 16. do 18. stoletja n.št. ugotavlja, da so se uporabljale za kisanje mleka (Cevc 2000, 113, najdbe št. 64–66; Cevc 2006, 251, sl. 14: 1). Z najdišč v bližini Maribora je podobna skleda poznana s Pohorskega dvora (Mihelič 2016, t. 58: 309).

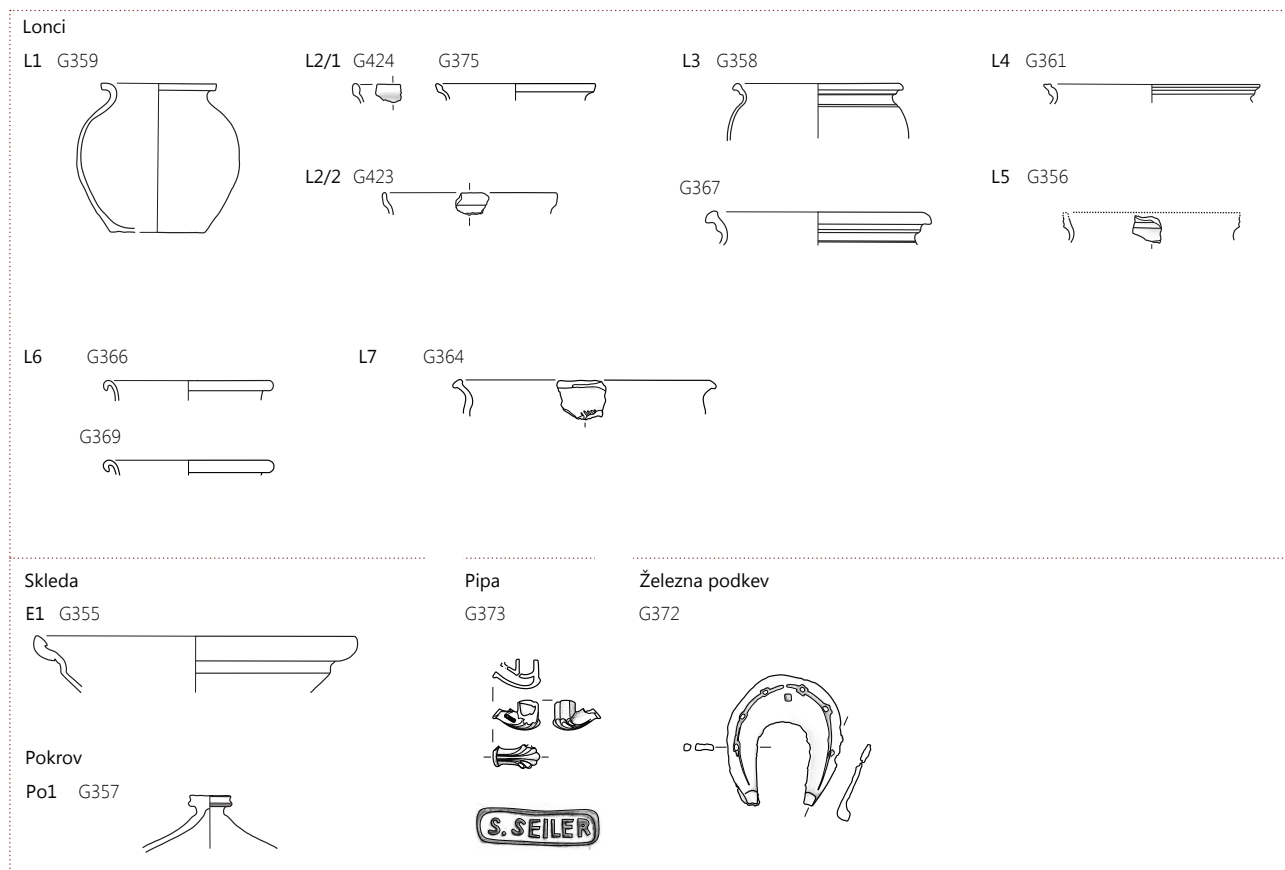
Pokrov

Poleg loncev in skleda je med najdbami prisoten tudi keramični pokrov, ki ima gumbast, na robu profiliran držaj (**sl. 51: Po1; G357**).

Pokrovi z gumbastimi držaji so na srednjeveških najdiščih v Sloveniji pogosti. Večinoma so datirani med 15. in 16. stoletjem n.št., pojavljajo pa se tudi kasneje v novem veku (Brišnik, Ravnikar 1999, 53; prim. tudi **G357** z Brišnik, Ravnikar 1999, t. 30: 239).

Železna sekira

Železna sekira iz Malečnika je skoraj v celoti ohranjena (**G362**). Za njo je značilen železni tulec za držaj. V višino

51 Tipološka tabela najdb iz visokega srednjega veka in novega veka. Merilo 1 : 8.

je merila dobrih 16 cm, rezilo je ohranjeno v dolžino 8 cm, tulec za lesen držaj pa je bil dolg slabih 12 cm.

Gre za kos, okvirno iz srednjega ali zgodnjega novega veka.

Železna konjska podkev

Poleg železne sekire je bilo na najdišču odkrito tudi večjo število železnih konjskih podkev. Dve podkvi sta bili, kot že rečeno, odkriti na dnu poti nad Malečnikom (SE 06-005g), sedem pa se jih omenja v povezavo s traso novoveške ceste ob vznožju Meljskega hriba. Med njimi je bila restavrirana le ena, odkrita med izkopavanji ob vznožju Meljskega hriba leta 2002 (sl. 51: G372). Njeno okvirno datacijo predstavljamo na osnovi študije A. Pleterskega (Pleterski 2015), ki se je uprl na deli W. Dracka (Drack 1990) in J. Clarka (Clark 2004).

A. Pleterski je pri kronološki opredelitvi srednjeveških in novoveških podkev upošteval naslednje lastnosti: obliko roba (gladek – valovit), prisotnost ali odsotnost ozobcev ter prisotnost ali odsotnost žleba za žeblje (Pleterski 2015, 150–152). Podkev iz Malečnika ima ozobca, gladki rob in skupaj šest lukenj za žeblje v žlebu. Luknje v žlebu so pravokotne in imajo pravokotna ležišča za glavo žebeljev (G372). Podkve z gladkim robom in z ozobci so bile, kot kaže, v srednji Evropi v uporabi skozi ves srednji vek in so se obdržale vse do danes, medtem ko so pričeli podkve z žlebom za žeblje v srednji Evropi, natančneje v Švici, izdelovati najkasneje na koncu 12. stoletja,

nato pa so bile verjetno tako oblikovane podkve v uporabi vse do danes. Železno podkev, ki je bila odkrita v okolici novoveške ceste pod Meljskim hribom, lahko torej okvirno datiramo v čas po koncu 12. stoletja naprej.

Keramična pipa za kajenje tobaka

Keramična pipa za kajenje tobaka je bila odkrita v plasti SE 145, v sektorju 1, kvadrantu 25. Ta plast se je nahajala pod novodobnim nasutjem (SE 002) in rjavico (SE 001), na območju poznonovoveškega lesenega objekta, v vzhodnem delu sektorja 1 in v severovzhodnem delu sektorja 2 (sl. 51: G373). Pipa je bila izdelana iz zelo fino zrnate lončarske gline in kvalitetno žgana, oksidacijsko, redukcijsko in končni fazi. Kronološke značilnosti pipe sta oblikovanost in obliki palmete in žig proizvajalca S. Seiler.

Žig S. Seiler kaže, da je keramična pipa izdelek avstroogrskega proizvajalca keramičnih pip Schemnitz Seiler iz mesta Banská Štiavnica na Slovaškem (nemško Schemnitz). Šlo je za zelo priljubljenega proizvajalca pip v 18. in 19. stoletjem v srednji Evropi, pipe so bile zaradi njihove kvalitetne izdelave celo tako priljubljene, da so v Italiji proizvajali cenene kopije (Bekić 2017, 273–275, najdba št. 382).

V obliki palmete je Schemnitz Seiler proizvajal pipe v prvi polovici 19. stoletja. Številne podobne so bile objavljene z najdišča Rožňava na Slovaškem (Čurný, Šimščík 2016, 157–159, t.

1: 2, t. 3: 4, t. 4: 1, 4, t. 5: 1, 6, t. 6: 2, 4) in iz različnih izkopavanj v centru Prage (Vyšohlíd 2009, 989, 999, sl. 24: a, c, e, f).

Drobne najdbe

V površinskih plasteh tik pod ornico je bilo na ravninskem delu najdišča najdenih tudi nekaj drobnih kovinskih predmetov iz 18., 19. in prve polovice 20. stoletja. Med njimi velja

52 Poznonovoveški bronasti predmeti iz vrhnjih plasti: 1 – srebrnik, 20 krajcarjev iz leta 1780; 2 – bronast novc, 1 heller iz leta 1893; 3 – bronast gumb z avstroogrskim grbom; 4 – bronast prstan; 5 – novc, 1 anhap dinar kraljevine SHS iz leta 1925; 6 – novc, 10 pfenigov nemškega tretjega rajha (10 Reichspfennig, Deutsches Reich 1938).

posebej omeniti srebrnik, 20 krajcarjev iz leta 1780, iz rjavice (SE 301) v kvadrantu 93 (sl. 52: 1). V plasti SE 123, kvadranta 56, sta bila odkrita bronast novc, 1 heller iz leta 1893 (sl. 52: 1: 2) in bronast novoveški prstan (sl. 52: 4). Iz plasti SE 003, v kvadrantu 110 izvira bronast gumb z avstroogrskim grbom (sl. 52: 3). Najmlajše drobna kovinska novca iz vrhnjih plasti pa sta 1 anhap dinar kraljevine SHS iz leta 1925 iz plasti SE 001 ali SE 002, v kvadrantu 94 (sl. 52: 5) in bronast novc, 10 pfenigov nemškega tretjega rajha iz leta 1938, iz plasti SE 003, v kvadrantu 89 (sl. 52: 6).

Novoveške kovinske najdbe na sl. 52 predstavljajo po vsej verjetnosti izgubljene predmete.

Povzetek

Vlogo raziskanega prostora v Malečniku v času od poznega srednjega veka do poznega novega veka gre razumeti predvsem v povezavi s prometno prehodnostjo območja, medtem ko so naselbinski sledovi iz tega časa skromni (Curk 1990, 116).

Z manjšim srednjeveškim zaselkom je verjetno povezana najvišja kulturna plast, odkrita ob izkopavanjih leta 2002. Takrat je bila sodeč po najdbah že v uporabi pot, ki je vodila proti vrhu Meljskega hriba. Pot so verjetno porabljali tudi še v poznejšem novem veku, saj je vidna na karti tretje vojaške izmere Habsburške monarhije iz zadnje tretjine 19. stoletja (sl. 6: 1). Fragmenti prazgodovinske lončenine so lahko prišli v korito poti slučajno, morda iz še neodkritih ali uničenih naselbinskih jam v bližini ali z erozijo z vrha hriba, čeprav, kot že rečeno, dopuščamo tudi možnost, da je bila pot v uporabi že od prazgodovine.

V Malečniku je bila odkrita tudi tlakovana cesta, ohranjena v treh nivojih. Novoveška cesta med Malečnikom in Mariborom, pod Meljskim hribom, naj bi bila glede na zgodovinske podatke prenovljena v vozno pot po letu 1840 (Curk 1990, 116). Pred tem je bila na tem mestu pot. Ta podatek se ujema s stratigrafsko lego novoveške ceste, saj je bilo ugotovljeno, da je le-ta presekala tako kulturno plast iz mlajše železne dobe kot tudi tisto iz zgodnjega srednjega veka in najvišjo kulturno plast (prim. sl. 6 s sl. 11–16 in sl. 50). Cesta je verjetno v celoti mlajša od leta 1840, saj so tudi že na najstarejši trasi ceste (cesta 3) ohranjene kolesnice (glej sl. 11).

Na konec 18. stoletja je datiran srebrnik 10 krajcarjev, v 19. stoletje pa so datirani keramična pipa, bronast gumb in bronast novc, 1 heller. Te najdbe so bile odkrite v vrhnjih plasteh na dravski terasi, med izkopavanji leta 2010 in jih gre morda razumeti v povezavi z novoveško hišo, ki je vidna tik ob raziskani površini na karti tretje vojaške izmere Habsburške monarhije (sl. 6).

6 Analize

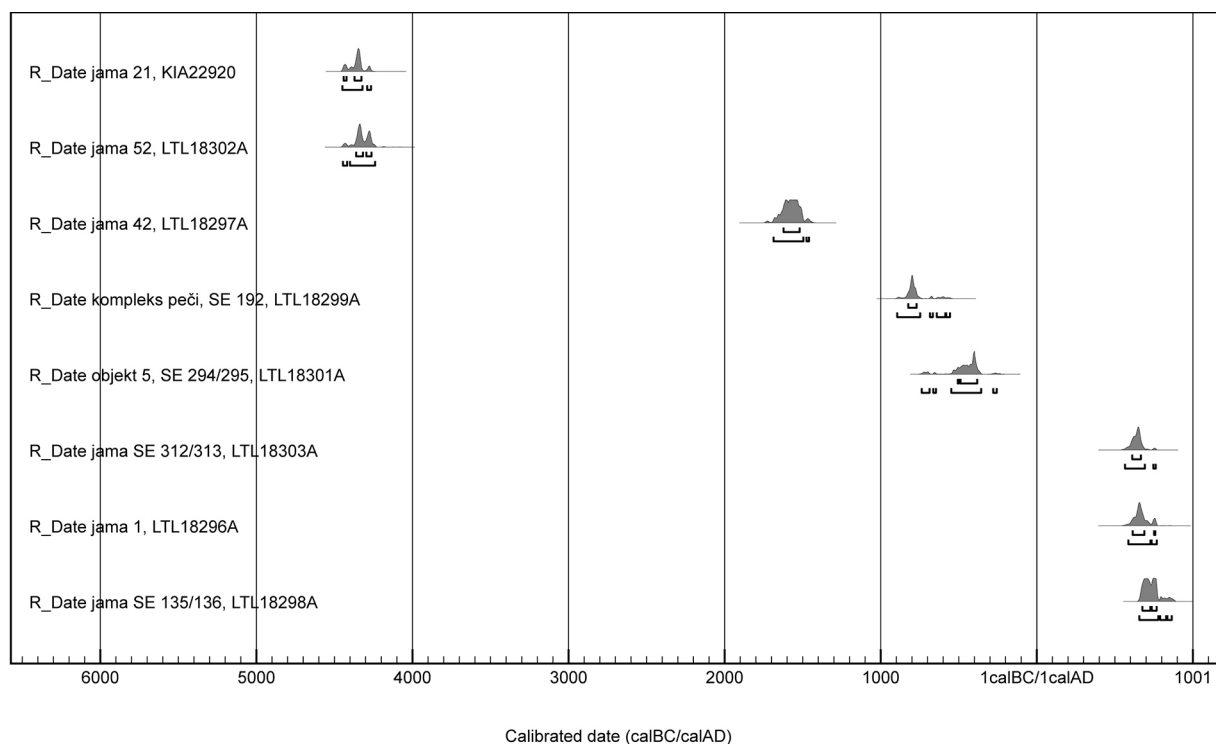
6.1 Radiokarbonske analize

Z najdišča Malečnik je bila že pred pripravo te publikacije na voljo radiokarbonska datacija. V laboratoriju »Leibniz Labor für Altersbestimmung und Isotopenforschung Christian-Albrechts-Universität« v Kielu v Nemčiji je bil datiran vzorec oglja iz zgodnjeeolitske jame, datacijo pa je objavil v publikaciji »Prvi poljedelci« M. Guštin (Guštin 2005, 16, sl. 3: vzorec KIA22920, 5503 ± 38 BP). Leta 2018 je bilo na datiranje z metodo radioaktivnega

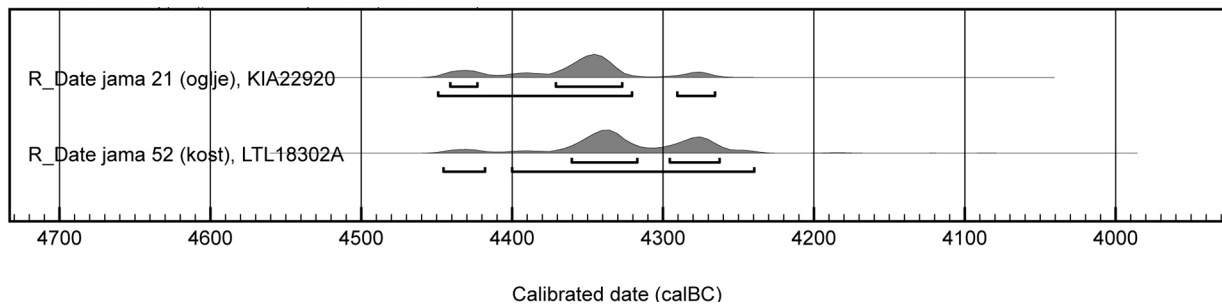
ogljika ^{14}C po postopku AMS v »Centro di Fisica applicata DATazione e Diagnostica v Lecceju (CEDAD)« poslanih nadaljnjih osem vzorcev. Pri izboru vzorcev za datiranje smo dali prednost kratkoživim organskim snovem, kot so živalske kosti, kalcinirana kost, zogleneli rastlinski ostanki in zoglenelo seme, deloma pa je bilo datirano tudi oglje, pri katerem je možen efekt starega lesa. Vzorci se nanašajo na različne kontekste iz različnih poselstvenih horizontov.

Vzorec		Kontekst	BP	$\delta^{13}\text{C}$ (‰)	cal BC/BP (68,2%)	cal BC/BP (95,4%)	Referenca
Številka	Material						
KIA22920	ogljje	jama 21	5503 ± 38	?	4442–4328 BC	4450–4266 BC	Guštin 2005, 16, sl. 3
LTL18302A	kalcinirana kost	jama 52	5475 ± 45	$-19,5 \pm 0,1$	4361–4263 BC	4446–4240 BC	/
LTL18297A	zogleneli rastlinski ostanki	jama 42	3297 ± 45	$-30,7 \pm 0,2$	1622–1520 BC	1686–1459 BC	/
LTL18299A	ogljje	SE 192	2609 ± 45	$-21,2 \pm 0,5$	824–770 BC	894–555 BC	/
LTL18301A	ogljje	SE 294	2352 ± 45	$-16,2 \pm 0,3$	506–382 BC	735–256 BC	/
LTL18303A	zoglenelo seme	SE 312	1390 ± 45	$-15,1 \pm 0,2$	612–667 AD	565–763 AD	/
LTL18296A	živalska kost	jama 1	1364 ± 50	$-27,1 \pm 0,1$	615–760 AD	587–769 AD	/
LTL18298A	živalska kost	SE 135	1278 ± 40	$-16,4 \pm 0,1$	676–768 AD	658–865 AD	/

53 Radiokarbonske datacije.

54 Grafčni prikaz vseh radiokarbonskih datacij.

55 Radiokarbonski dataciji lasinjske kulture.

Predobdelava vzorcev v »Centro di Fisica applicata DA-tazione e Diagnostica« v Lecceju je potekala po standardnem laboratorijskem postopku: najprej z mehničnim odstranjevanjem makro kontaminantov pod optičnim mikroskopom in nato še s kemičnim čiščenjem. Očiščen del vzorca je bil najprej z izgorevanjem v zaprti kremenovi cevi spremenjen v CO₂, le-ta pa je bil nato pri temperaturi 550 °C pretvorjen v grafit z uporabo vodika ultravisoke čistosti kot redukcijskega medija in 7 mg železovega prahu kot katalizatorja. Sedem od osmih vzorcev je vsebovalo dovolj grafita, ki je omogočal natančno določanje starosti, eden od vzorcev pa v nadaljevanju ni bil datiran (Calcagnile 2018a; Calcagnile 2018b; Calcagnile 2018c; Calcagnile 2018d).

Koncentracije izotopa ogljika ¹⁴C so bile izmerjene z masnim spektrometričnim pospeševalnikom, na podlagi primerjave tokov izotopov ogljika ¹²C, ¹³C in ¹⁴C, dobljenih iz vzorcev, s tistimi, ki so bili pridobljeni iz standardnih materialov, ki jih zagotavlja IAEA (Mednarodna agencija za atomsko energijo) in NIST (Narodni urad za standarde in tehnologijo). Konvencionalna starost je bila izračunana z $\delta^{13}\text{C}$ korekcijo na podlagi razmerja med ¹³C in ¹²C, izmerjenega neposredno s pospeševalnikom. Pri oceni merilne negotovosti (standardni odklon) sta bili upoštevani statistika v številu radioizotopov in razpršenost podatkov, pri čemer je bila višja od obeh spremenljivk podana kot končna napaka.

Na sl. 53 in sl. 54 predstavljamo vse datacije iz Malečnika. Vrednosti končne napake za posamezne meritve vzorcev iz laboratorija CEDAD se gibljejo med -15.1 ± 0.2 ‰ in -30.7 ± 0.2 . Končna napaka za datacijo iz Leibniz Labor ni objavljena (sl. 53: rubrika $\delta^{13}\text{C}$ (‰)). Datacije smo kalibrirali z verzijo programa OxCal, v4.3.2 (Bronk Ramsey 2017) in uporabo kalibracijske krivulje, IntCal13 atmospheric curve (Reimer *et al.* 2013).

Zgodnja bakrena doba

Za absolutno starost poselitve iz zgodnje bakrene dobe v Malečniku sta merodajni dve ¹⁴C dataciji. Že objavljena datacija iz laboratorija v Kielu se nanaša na vzorec oglja iz jame 21, ki jo razlagamo kot v požaru uničen lesen objekt s poglobljenimi tlemi. Le-ta kaže na zadnjo tretjino 5. tisočletja pr. n. št. oziroma natančneje na razpon 4450–4266 pr. n. št. s 95,4% verjetnostjo, oziroma 4442–4328 pr. n. št. z 68,2% verjetnostjo (sl. 55: KIA22920; Guštin 2005, 16, sl. 3: vzorec KIA22920, 5503±38 BP; Strmčnik Gulič 2006, 196).

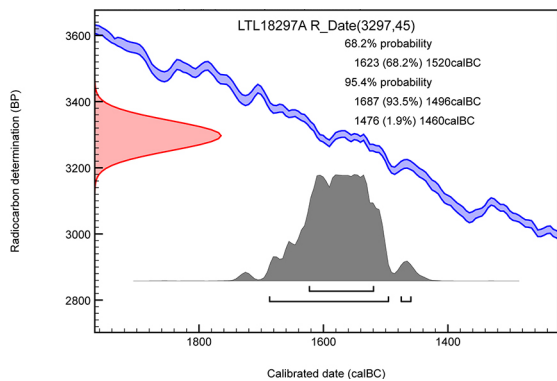
Druga datacija je iz »Centro di Fisica applicata DA-tazione e Diagnostica« v Lecceju (CEDAD) in jo predstavljamo prvič na tem mestu. Tokrat je bil datiran vzorec kalcinirane kosti iz jame 52 v sondi 7 (sl. 55: vzorec LTL18302A, 5475±45 BP). Datacija se dobro prekriva z datacijo vzorca oglja iz jame 21 in podpira starost naselja lasinjske kulture: 4446 in 4240 pr. n. št. s 95,4% verjetnostjo, oziroma 4361 in 4263 pr. n. št. z 68,2% verjetnostjo. V odnosu do drugih najdišč lahko ugotovimo, da se dataciji iz Malečnika prekrivata z najzgodnejšimi datacijami v okviru lasinjske kulture v Sloveniji in sosednjih pokrajinah (Kramberger 2014a, 259, 260, sl. 36).

Srednja bronasta doba

Na poselitev v srednji bronasti dobi v Malečniku se nanaša vzorec zoglenelih rastlinskih ostankov iz lonca G87 v jami 42 (sl. 56: LTL18297A). Gre za jamo z izredno bogatim keramičnim repertoarjem, ki je bila popolnoma deloma z ilovnatimi plastmi in deloma z lapornatimi nasutji. Nekaj deset cm od vrha te jame je bila v najvišji ilovnati plasti odkrita večja zgoštevitev najdb in kamnitih orodij. Na tem nivoju je bil najden tudi lonec, iz katerega je bilo pri flotaciji pridobljenega nekaj oglja, ki smo ga poslali na datiranje. Možno je, da gre za zoglenele rastlinske ostanke, ki so povezani s prvotno vsebino v posodi, čeprav ne gre za izključiti možnosti, da se je znašlo oglje v posodi slučajno.

Datiranje zoglenelih rastlinskih ostankov iz lonca G87 je pokazalo, da gre za čas med 1622 in 1520 pr. n. št. (68,2% verjetnost) oz. 1686–1459 pr. n. št. (95,4% verjetnost). Podobne

56 Radiokarbonska datacija vzorca iz srednjebronastodobne posode.

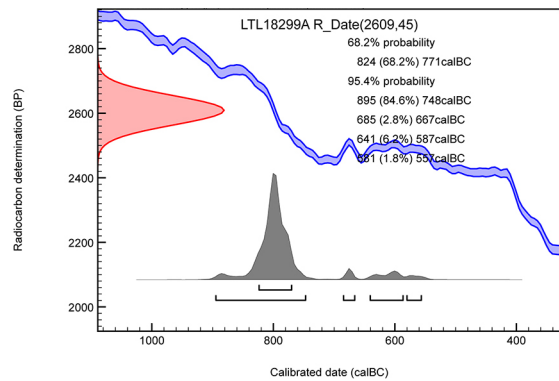
datacije so bile v Sloveniji pridobljene iz srednjebronastodobne jame SE 345 na najdišču Pod Kotom-sever, v kateri je bila odkrita obravnavana posoda, iz katere imamo ^{14}C datacijo, primerljiva posoda (Kerman 2011d, 262–263, sl. 38 in 39), in iz srednjebronastodobne gomile v Brezju pod Brijnevo goro (Črešnar, Koprivnik 2014, 299–303, sl. 16.1.4 in sl. 16.1.5). Obe najdišči sta iz Bd B1 stopnje in glede na spremljajoče gradivo domnevamo, da za stopnjo starejši. Nekoliko starejša je tudi ena od dveh ^{14}C datacij iz jame SE 345 na najdišču Pod Kotom-sever (Kerman 2011d, 262, sl. 38).

S srednjebronastodobnega naselja Mezólak na zahodnem Madžarskem iz časovnega okvirja Bd B2/C, z lončenino, ki je sorodna malečniški (Horváth, Ilon 2017, sl. 15), je poznanih skupaj pet ^{14}C datacij, med njimi pa so v celoti primerljive tri (dve sta starejši). Tako rekoč enaka je tudi ^{14}C datacija iz jame s primerljivo lončenino na najdišču Medvode – Svetje (SE 387/SE 388) (Leghissa 2014, 342, sl. 19.10.).

Starejša železna doba

Starost poselitve iz prve polovice 1. tisočletja pr. n. št. v Malečniku ugotavljamo na podlagi datacije vzorca oglja z oznako LTL18299A (sl. 57): 2609 $\pm$ 45 BP, 824–770 BC (z 68,2% verjetnostjo), 894–555 BC (s 95,4% verjetnostjo). Vzorec je bil pridobljen ob železnodobnih najdbah (G210, G214, G216, G217), v drugem zasutju jarka SE 193 (SE 192), ki ga razlagamo kot predprostor peči.

Datacija kaže, da spada peč v sektorju 1 verjetno na sam začetek starejše železne dobe oziroma v zadnjo tretjino 9. ali v prvo tretjino 8. stoletja pr. n. št. (68,2% verjetnost). Ob upoštevanju 95,4% verjetnosti se interval raztegne na širok razpon med začetkom 9. in sredino 6. stoletja pr. n. št. To je posledica kalibracijske krivulje oz. t. i. halštatskega platoja, ki je rezultat nihanja količine ^{14}C v atmosferi v starejši železni dobi zaradi klimatskih sprememb. Podobni datumi so poznani iz najzgodnejših železnodobnih najdišč na Slovenskem (Črešnar, Teržan 2014, 706–713). Le nekoliko starejši

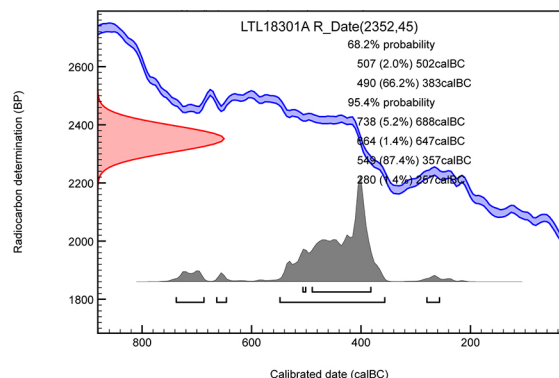
57 Radiokarbonska datacija vzorca oglja iz jarka iz starejše železne dobe.

pa so najmlajši datumi iz poznobronastodobnih najdišč v Podravju, na primer na sosednjem Pobrežju (Črešnar, Bon-sall, Thomas 2014, 215–219, sl. 11.8; glej tudi Črešnar, Teržan 2014, 696–698, sl. 33).

Mlajša železna doba

Na radiokarbonsko datiranje je bil poslan tudi vzorec oglja iz jame za stojko SE 294/SE 295 v objektu 5 iz mlajše železne dobe (sl. 58: LTL18301A). Jama za stojko se je nahajala na dnu vogala pravokotne jame SE 268/SE 269.

Radiokarbonska datacija vzorca iz jame za stojko SE 294 kaže na razpon 506–382 pr. n. št. (z 68,2% verjetnostjo), oziroma 735–256 BC (s 95,4% verjetnostjo). V jami SE 268/SE 269 so bile odkrite izključno najdbe lončenine iz mlajše železne dobe (G219–G227), ki jih datiramo na osnovi lonca L1/4 (G222) okvirno v Lt C obdobje, kar pomeni, da je datacija za te najdbe nekoliko prestara. Morda gre za efekt starega lesa.

58 Radiokarbonska datacija iz jame za stojko objekta iz mlajše železne dobe.

Zgodnji srednji vek

Za ugotavljanje starosti zgodnesrednjeveške poselitve v Malečniku so bili v »Centro di Fisica applicata DATazione e Diagnostica (CEDAD)« datirani skupaj trije kratkoživi vzorci. Datirano je bilo zogleleno seme iz jame SE 312/SE 313 iz zgodnje slovanske poselitve in živalski kosti iz jame 1 in jame SE 135/SE 136, ki sta značilna predstavnika mlajše skupine zgodnesrednjeveških jam na najdišču (sl. 59).

Datiranje je pokazalo, da spada jama SE 312/SE 313 z 68,2% verjetnost v prvo polovico 7. stoletja n. št. V približno isti čas je datiran del jam najstarejšega zgodnesrednjeveškega horizonta na Novi tabli, na primer jame SZ 1, SZ 9, SO 47, SZ 3, SZ 4 (Pavlovič 2017, 353, sl. 1), in del jam starejše faze zgodnesrednjeveške poselitve na najdišču Kotare–Baza (npr. Kerman 2011b, 114, sl. 59; glej tudi Kerman 2002).

Jama 1 in jama SE 135/SE 136 sta v okviru zgodnesrednjeveške poselitve verjetno nekoliko mlajši, okvirno iz razpona med 7. in začetkom druge polovice 8. stoletja n. št. Primerljive datacije so poznane na primer iz jame 1 (SE 13) v Spodnjih Hočah (Ciglencečki, Strmčnik Gulič 2002, 71, 73; Pleterski 2010, 122, sl. 4.6.3), iz staroslovanske jame na najdišču Grofovsko 2 (Kerman 2011e, 52, 157–159; glej tudi Kerman 2005, 122–132), različnih zgodnesrednjeveških jam na najdišču Popava pri Lipovcih 2 (Šavel, Knific 2013, 122–123, sl. 44–47), iz jam mlajše zgodnesrednjeveške naselbinske faze na najdišču Nova tabla (8–9. stoletje; Guštin, Tiefengrabner 2002, 54–58, 60–62, sl. 9, sl. 10; Pavlovič 2017, sl. 1), iz jame SE 058/SE 059 na najdišču Nedelica pri Turnišču (Šavel, Sankovič 2013, 250, KIA328952) in iz jame iz mlajše faze poselitve na najdišču Kotare–Baza (Kerman 2011b,

114, sl. 63; glej tudi Kerman 2002). Približno sočasna je, kot kaže, tudi najstarejša poselitev v Močni pri Lenartu, datirana okvirno med sredino 6. in sredino 7. stoletja n. št., čeprav so datacije deloma starejše in se prekrivajo tudi z datacijo iz jame SE 312/SE 313 v Malečniku (Tica 2013, 47, 106–109, sl. 138–148). Kot kaže, je bilo tam datirano izključno oglje, zato ni mogoče izključiti efekta starega lesa.

6.2 Preiskave kamnin

Igor Rižnar

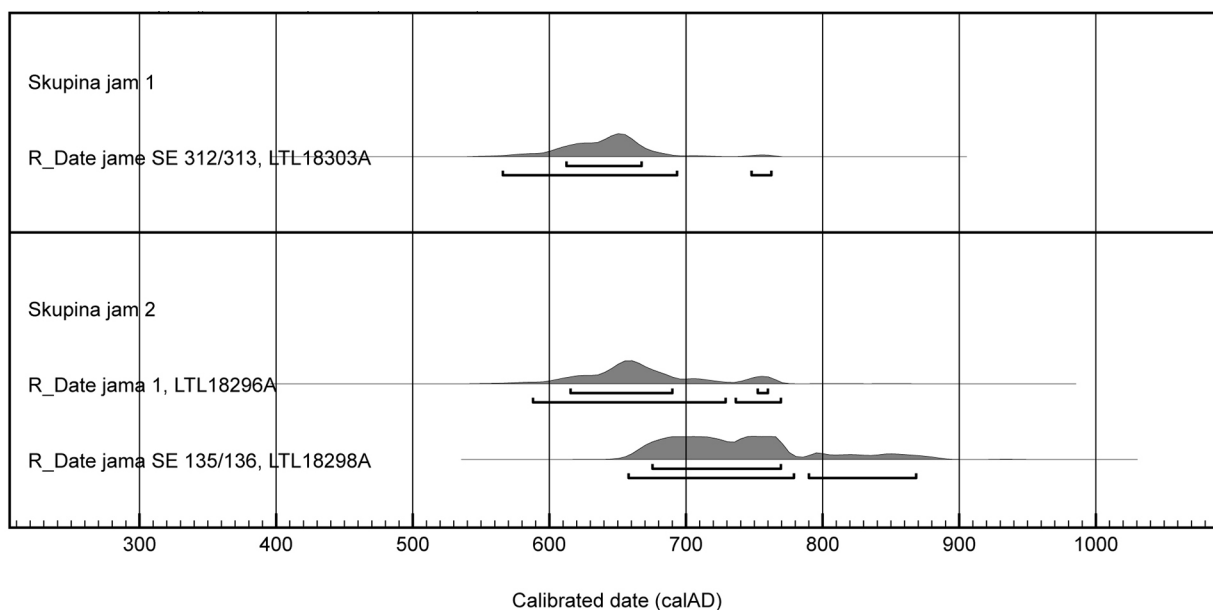
V preiskavo smo prejeli osem vzorcev kamnin, ki smo jih preiskali in na kratko komentirali njihovo prisotnost v bližnji okolici najdišča (sl. 60–68; glej tudi fotografije artefaktov **G8**, **G125–G128**, **G130**, **G131** in **G454** v katalogu).

01–Ma602 (G130)

Vzorec 01–Ma602 pripada blestniku z granati (sl. 61). Gre za kamnino, ki je nastala z retrogradno metamorfozo gnajsa. Vzorec je na večji, rahlo konkavni ploskvi antropogeno oglajen. Glede na podatke Osnovne geološke karte SFRJ 1:100.000, List Maribor – Leibnitz (Mioč, Žnidarčič 1989) blestniki z granati najbližje najdišču izdanjajo na južnem pobočju Pohorja, severno in severozahodno od Slovenske Bistrice.

02–Ma605 (G125)

Žrmlje **G125** so izdelane iz očesnega gnajsa s porfiroblasti glinencev. Zaobljen spodnji del artefakta predstavlja naravno površino velikega prodnika. Delovna ploskev prodnika je odlomljena po foliaciji in nato antropogeno oglajena (sl. 62, 63).

59 Radiokarbonske datacije zgodnesrednjeveške poselitve.

Zap. št. vzorca	Kat. št. najdbe	Tip orodja	Kontekst	Vrsta kamnine	Najbližje nahajališče	Datacija
01-Ma602	G130	žrmlje	Jama 42	Blestnik z granati	Južno pobočje Pohorja, severno in severozahodno od Slovenske Bistrice	Srednja bronasta doba
02-Ma605	G125	žrmlje	Jama 42	Očesni gnajs s porfiroblasti glinencev	Južni del vzhodnega Pohorja, južno in vzhodno od Frajhajma	Srednja bronasta doba
03-Ma606	G131	del žrmlje?	Jama 42	Pohorski granodiorit z gnajnsno teksturo	Pohorje	Srednja bronasta doba
04-Ma607	G128	žrmlje	Jama 42	Očesni gnajs s porfiroblasti granata	Območje vzhodnega Pohorja	Srednja bronasta doba
05-Ma609	G126	tolkač	Jama 42	Dacitni tuf	V Slovenskih goricah, najbližje na hribu Kalvarija in Piramida	Srednja bronasta doba
06-Ma610	G127	tolkač	Jama 42	Dacitni tuf	V Slovenskih goricah, najbližje na hribu Kalvarija in Piramida	Srednja bronasta doba
07-Ma176	G8	odbitek	Jama 20	Prodnik jaspisa	pliokvartarni prod, Drava	Zgodnja bakrena doba
08-PN15	G454	kamnita sekira	SE 351	Rjavočrni laminirani skrilavi muljevcevec	Približno 5 km zahodno od Žič	Bakrena doba

60 Seznam analiziranih kamnitih orodij.

Kamnina izdanja v lečah na južnem delu vzhodnega Pohorja južno in vzhodno od Frajhajma. Ker gre za razmeroma velik, naravno zaobljen fragment kamnine, menimo, da gre za večji prodnik iz ene od hudourniških grap, precej manj pa je verjetno, da gre za dravski prodnik.

03–Ma606 (G131)

Kamnina, iz katere je izdelan artefakt, je pohorski granodiorit z gnajnsno teksturo. Gre za deloma metamorfozirano kamnino v t. i. pohorski strižni coni. Artefakt je na obeh straneh antropogeno oglajen. Ker gre za kamnino, spremenjeno v tektonski coni (dinamometamorfoza), ploščatost artefakta ne preseneča. Bela, oglajena ploskev je del trakaste teksture, kjer so v trakovih nakopičeni minerali kremena in glinencev (sl. 64). Kamnina izdanja na večjem delu Pohorja.

04–Ma607 (G128)

Vzorec kamnine je očesni gnajs s porfiroblasti granata (sl. 65). Delovna površina, ki je ohranjena na artefaktu, je rahlo konkavna in ohranjena le na posameznih mestih. Kamnina izdanja najbližje najdišču na območju vzhodnega Pohorja.

05–Ma609 (G126)

Vzorec je podolgovat prodnik dacitnega tufa, ki ima na obeh koncih jasne znake uporabe. Poškodbe oziroma sledi uporabe so nekaj mm velike radialne vdolbine, ki kažejo, da je bilo orodje uporabljano kot tolkač. Kamnina načeloma izdanja na levem bregu Drave v Slovenskih goricah, najbližje na hribu Kalvarija in Piramida nad Mariborom.

06–Ma610 (G127)

Vzorec je prodnik dacitnega tufa, ki ima na obeh koncih jasne znake uporabe. Na ožjih konceh prodnika so poškodbe, ki kažejo, da je bil prodnik uporabljan kot tolkač (sl. 66).

Kamnina izdanja na levem bregu Drave v Slovenskih goricah, najbližje na hribu Kalvarija in Piramida nad Mariborom.

07–Ma176 (G8)

Vzorec predstavlja odbitek prodnika jaspisa. Gre za neprosojno silikatno kamnino, v kateri so pod lupo vidna večja, temnejša zrna, ki merijo približno 0,1 mm, ostala zrna pa so vsaj dva do trikrat manjša. Kamnina je homogena, brez sedimentnih tekstur (sl. 67).

Prodniki jaspisa niso prav posebna redkost. V Sloveniji so prisotni v karnijskem konglomeratu, sicer pa so prisotni v t. i. pliokvartarnemrodu v vzhodni Sloveniji, posamezni prodniki pa so lahko prisotni tudi v Dravi.

07–PN 15 (G454)

Vzorec predstavlja orodje, ki je izdelano iz rjavočrnega (5 YR 2/1) laminiranega skrilavega muljevca. Artefakt je po vsej originalni površini obrušen, raze brušenja pa so pod lupo zelo dobro vidne (sl. 68).

Lamine so debele povprečno 0,1 mm in tudi redka večja zrna, opazna na prelomljenih površinah, ne presežejo 0,1mm. Poleg temnih sta v artefaktu opazni dve svetlejši lamini. Na eni strani je opaziti, da ena od lamin tvori dve prevrnjeni polegli mikrogubi, iz česar sklepamo, da gre za skrilav muljevcevec. Opisani mikrogubi namreč dokazujeta, da so se vzdolž laminacije v kamnini dogajale mikrodeformacije, zaradi česar kamnina ni zgolj laminirana, pač pa tudi nekoliko skrilava vzdolž iste ravnine.

Kamnina, iz kakršne je izdelan artefakt, je zelo pogosta med klastiti zgornjega karbona, ki izdanjajo v osrednji Sloveniji in Karavankah, kot prodniki pa so precej pogosti v Savi. Karbonski klastiti izdanjajo na manjših površinah tudi na Paškem Kozjaku in približno 5 km zahodno od Žič.

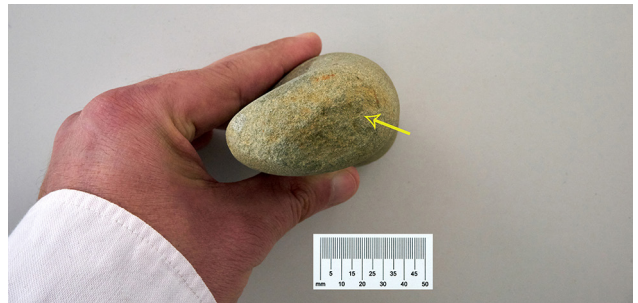
61 Žrmlje iz blestnika z granati.

65 Žrmlje iz gnajsa s porfiroblasti granata.

62 Naravno zaobljen spodnji del žrmlj iz očesnega gnajsa s porfiroblasti glinencev.

66 Tolkač iz prodnika dacitnega tufa.

63 Očesa glinencev v očesnem gnajsu.

67 Odbitek iz prodnika jaspisa.

64 Ploščat artefakt iz granodiorita z gnajсно teksturo (del žrmlj?).

68 Ploščata sekira iz skrilavega muljevca.

6.3 Rastlinski makroostanki

Tjaša Tolar

V pregled in obdelavo smo prejeli 12 vzorcev z izločenimi semeni/plodovi iz prazgodovinskih (okvirno latenskih) in zgodnj srednjeveških kontekstov. Večina semen/plodov je dobro ohranjenih, v zoglelem stanju, kar je omogočilo natančnejšo identifikacijo (sl. 69).

Pri identifikaciji smo uporabljali stereomikroskop *Leica MZ75*, slikovne ključe (npr. Cappers, Bekker, Jans 2006) ter lastno referenčno zbirko semen in plodov. Strokovna nomenklatura (tj. poimenovanje rastlinskih vrst) sledi *Mali flori Slovenije* (Martinčič *et al.* 1999).

Rezultati

Skoraj vsi vzorci, tako prazgodovinski kot tudi zgodnj srednjeveški, vsebujejo zoglele ostanke kulturnih rastlin. V obeh obdobjih lahko smo ugotovili gojenje ječmena (*Hordeum vulgare*) s priraslimi (»hulled«) plevami, pšenice (*Triticum* sp.), prosa (*Panicum miliaceum*) in leče (*Lens culinaris*). Zoglenela zrna ječmena z nepriraslimi plevami, t. i. »naked barley«, so bila odkrita v enem vzorcu iz zgodnj srednjeveške jame (vz. št. 73, SE 237).

Za štiri zoglenela zrna, domnevno ovs (cf. *Avena sativa*), iz prazgodovinskega konteksta nismo prepričani, ali gre za gojeno obliko, saj so njegova semena podobna nekaterim vrstam trav. Da je šlo za poljedelsko dejavnost naseljencev, kažejo tudi ostanki vsaj petih različnih plevelnih vrst iz treh prazgodovinskih in dveh zgodnj srednjeveških jam (sl. 69). Med prehranskimi rastlinami smo ugotovili še zoglele ostanke lešnikov (*Corylus avellana*) v treh zgodnj srednjeveških vzorcih.

Zaključek

Prazgodovinski vzorci datirajo okvirno v latensko obdobje, v katerem so bili vsi identificirani kultivarji (pšenica, ječmen, proso, leča, pa tudi oves) na območju današnje Slovenije že dobro poznani in uveljavljeni (npr. z najdišča *Tribuna* v Ljubljani, Arhiv IZA ZRC SAZU; Tolar 2013, neobjavljeno).

Vzorec št. 73 (SE 237) izstopa po številčnosti ohranjenih semen/plodov. V njem je bilo največ prosenih in ječmenovih zrn, tako s priraslimi kot tudi z nepriraslimi plevami. Gre za jamo iz najstarejše skupine zgodnj srednjeveških jam na najdišču, to je čas prvega vala poselitve zgodnjih Slovanov. Vendar so v jami poleg semen in zgodnj srednjeveške keramike ležali tudi odlomki prazgodovinske keramike, zato so analizirani rastlinski ostanki lahko tudi prazgodovinske starosti (glej str. 74).

Vzorec			10	58	47	86	9	59	5	1	7	43	100	73
SE			312	1002	198	1013	135	1006	101	127	133	371	290	237
Obdobje			S	P	P	P	S	P	S	S	S	P	P	S
Kulturne rastline	proso	<i>Panicum miliaceum</i>	3			1		1	2	4	1	1		7
	leča	<i>Lens culinaris</i>	1									1	1	1
	ječmen	<i>Hordeum vulgare</i>	2	1 frg.		5		1						12
	ječmen – goli	<i>naked Hordeum vulg.</i>												48 + 60 frg.
	dvozna pšenica	<i>Triticum diccocom</i>				1								
	? oves	cf. <i>Avena sativa</i>				4								
	žita	<i>Cerealia</i>	7 frg.			4 frg.	2 frg.		1	1 frg.	2	1		
leska	<i>Corylus avellana</i>	1 frg.						1 frg.	4 frg.					
Plevelne, ruderalne rastline	sončni mleček	<i>Euphorbia helioscopia</i>	1											1
	sivozelena muhvič	<i>Setaria pumila</i>		1 NC										
	bršljanovolistni jetičnik	<i>Veronica hederifolia</i>			1 NC									
	nissollejev grahor	<i>Lathyrus nissolia</i>				1								
	navadni kokalj	<i>Agrostemma githago</i>												1

69 Rezultati arheobotanične analize.

6.4 Raziskava živalskih ostankov

Borut Toškan

Nabor živalskih ostankov z Malečnika vključuje 86 odlomkov kosti in zob, ki vsi pripadajo sesalcem. Skoraj polovico (N = 40) jih je bilo mogoče ožje taksonomsko opredeliti, pri čemer so bili pripisani petim različnim vrstam iz štirih družin. Slaba četrtina najdb sodi v zgodnjerednjeveški čas, nekaj posameznih primerkov je bilo pobranih iz mlajšeželeznodobnih oziroma visokosrednjeveških kontekstov, sicer pa prevladujejo kosti in zobje iz kulturne plasti iz mlajše železne dobe in zgodnjega srednjega veka, pri čemer velikokrat ni bilo mogoče ugotoviti, za katero od teh plasti gre (sl. 70, 73).

Takson	Mlajša železna doba	Zgodnji srednji vek	Visoki srednji vek	Premešano
<i>Bos taurus</i> (domače govedo)	3	6		12
<i>Sus domesticus</i> (domači prašič)	1	2		11
<i>Equus caballus</i> (konj)		1		
<i>Cervus elaphus</i> (jelen)			1	1
<i>Sus scrofa</i> (divji prašič)				1
<i>Vulpes vulpes</i> (lisica)			1	
Taksonomsko neopredeljeno	3	7		34

70 Zastopanost živalskih taksonov v gradivu po kronoloških fazah.

Paleogospodarstvo

Vrstna pestrost zbranega gradiva je solidna. Ugotovitev je treba pripisati prisotnosti ostankov kar treh lovnih vrst, ki pa so zastopane zgolj s po eno (divji prašič, lisica) oziroma dvema (jelen) najdbama. Enako velja za konja, kar pomeni, da skoraj 90 % vseh taksonomsko opredeljenih odlomkov kosti in zob pripada zgolj dvema vrstama, tj. domačemu govedu in domačemu prašiču. Drobница, ki v postneolitskih kontekstih na Slovenskem praviloma izstopa kot drugi ali kvečjemu tretji najbolj zastopan živalski takson, je v gradivu z Malečnika odsotna. Enako velja za psa.

S tem v zvezi je seveda treba poudariti, da kaže ugotovljene deleže zastopanosti navedenih taksonov razumeti zgolj kot zelo približen kazalec dejanskega pomena posameznih živalskih vrst v gospodarstvu tedanjih skupnosti. Razpoložljiv nabor arheozooloških ostankov je namreč skromen, zaradi česar je njegova reprezentativnost seveda okrnjena. Kljub temu očitna prevlada najdb goveda in domačega prašiča ob le pičli zastopanosti konja in divjadi ter celo popolni odsotnosti ovce in kože nedvoumno dokazuje v govedorejo in prašičerejo usmerjeno živinorejo tamkajšnjih

mlajšeželeznodobne in zgodnjerednjeveške skupnosti. V tem smislu se torej slika z Malečnika ujema z ugotovitvami iz večine drugih sočasnih najdišč v regiji (glej npr. Toškan, Dirjec 2010; Toškan 2013a; lastni neobjavljeni podatki).

Metrični podatki

Težave, povezane z natančno časovno opredelitvijo zbranega arheozoološkega gradiva, so močno omejile potencial analize velikosti živali v posameznih naselitvenih fazah. Izmed mlajšeželeznodobnih najdb je bilo namreč mogoče ustrezno izmeriti zgolj primerke v celoti ohranjene goveje skočnice, med zgodnjerednjeveškim gradivom pa odlomek spodnje čeljustnice domačega prašiča ter po en primerke skočnice, petnice in spodnje čeljustnice domačega goveda (sl. 71).

Na podlagi zbranih meritev je mogoče razmišljati o tem, da je v tedanjih čredah prevladovalo razmeroma nizkoraslo govedo, ki je pri posameznih izmed merjenih dimenzij za povprečjem naprednih rimskodobnih pasem zaostajalo za 10 do 25 % (prim. Bökönyi 1984). Podobno velja tudi za pretežni del najdb, ki so bile pobrane iz plasti/jam s premešanim gradivom, čeprav se tu izjemoma pojavljajo tudi nekateri nekoliko večji primerki.

Zastopanost posameznih skeletnih elementov

Iz podatkov o zastopanosti posameznih skeletnih elementov je v mnogih primerih mogoče sklepati na naravo analiziranega arheozoološkega skupka (npr. klavniški odpadki, kuhinjski odpadki, ostanki obrednih dejavnosti ipd.), kakor tudi na eventualno socialno razslojenost in funkcionalno raznolikost znotraj proučevane človeške skupnosti. V primeru tukaj obravnavanega gradiva je to sicer nekoliko težje, saj je najdb malo (sl. 72).

Takson	Skeletni element	Dimenzija	Izmerki (v mm)	
			Mlajša žel. doba	Zgodnji srednji vek
<i>Bos taurus</i>	Mandibula	Dolžina M ₃		36,5
		Širina M ₃		15
	Calcaneus	GL		121
	Astragalus	GLI	61,5	62
		GLm	56	56,5
		DI	34	34,5
		Dm	34	33
Bd	41	40,5		
<i>Sus domesticus</i>	Mandibula	Dolžina M ₃		36,5

71 Metrični podatki za razmeroma dobro ohranjene kronološko opredeljive odlomke živalskih kosti. Dimenzije so povzete po von den Driesch (1976).

Ugotoviti je mogoče znatno zastopanost izoliranih zob in kosti spodnjega dela okončin (tj. dlančnic, stopalnica, nartnih kosti in prstnic), ki izvirajo iz najmanj mesnatih delov živalskega telesa. V nasprotju s tem vključuje obravnavano gradivo izmed skeletnih elementov iz domnevno najbolj cenjenih anatomskih regij le odlomka dveh različnih vretenc, ene lopatice, dveh medenic in ene stegenenice. Z izjemo obeh medenic, ki sta bili pripisani prašiču, vse navedene najdbe pripadajo govedu.

Sklep

Količinsko skromno arheozoološko gradivo z Malečnika podpira že večkrat poudarjeno tradicionalno pomembno vlogo govedoreje in prašičereje na območju severovzhodne Slovenije, kar gre v določeni meri zagotovo pripisati naravnim danostim lokalne krajine. Pri tem je bilo ugotovljeno, da goveji ostanki pripadajo nizkoraslim formam, ki so bile v tem prostoru prevladujoče pred nastopom romanizacije ter spet v obdobju po propadu rimske države (Toškan 2013b). Odsotnost govejih kosti s še nezraščeni epifizi in diafizo priča o pričakovano velikem pomenu drugotnih proizvodov reje tega domestikata, tj. predvsem moči ter eventualno mleka. Lov ni predstavljal količinsko pomembnega vira mesa in maščob, je pa utegnil zagotavljati drugovrstne surovine. To dokazuje prisotnost obdelanega odlomka jelenjega rogovja, bržčas pa tudi odkritje kostnega odlomka lisice, ki je utegnila biti zanimiva zaradi kože.

Podatki o zastopanosti posameznih skeletnih elementov kažejo na prevlado najdb iz najmanj mesnatih delov telesa, zato je zbrano gradivo najverjetneje treba razumeti kot odpadki pri razkosavanju trupel oziroma pripravi jedi in ne kot ostanek prehranskih zalog. To še posebej velja za skupke kosti iz posameznih naselbinskih jam.

Skeletni element	Mlajša žel. doba		Zgodnji srednji vek			Visoki srednji vek		Premešano	
	<i>B. taurus</i>	<i>S. domesticus</i>	<i>B. taurus</i>	<i>S. domesticus</i>	<i>E. caballus</i>	<i>C. elaphus</i>	<i>V. vulpes</i>	<i>B. taurus</i>	<i>S. domesticus</i>
Cornua cervi							1		
Cranium								2	
Mandibula			1	1					2
Dentes	2	1	1					1	5
Vertebrae	1							1	
Scapula								1	
Radius, Ulna							1		2
Metacarpus								1	
Pelvis									2
Femur								1	
Tibia						1			
Calcaneus			1					1	
Astragalus			1					2	
Tarsalia (drugo)					1				
Metatarsus			1					2	
Phalanx 1			1						

72 Zastopanost posameznih skeletnih elementov v gradivu po taksonih in kronoloških fazah. Za najdbe iz premešanih kontekstov so podani zgolj podatki za domače govedo in domačega prašiča.

Zaporedna št. vzorca	Datum odkritja	Sektor/sonda	Originalni opis/oznaka konteksta	Sedanja identifikacija/oznaka konteksta	Datacija	
1	3/25/2002	/	kulturna plast (siva), nasutje za cesto 60 cm	SE 02-005 ali SE 02-004	L/S	
2	3/27/2002	sonda 1	jama 2	SE 02-112/113 – jama 2	Sp	
2	3/27/2002	sonda 1	jama 2	SE 02-112/113 – jama 2	Sp	
2	3/27/2002	sonda 1	jama 2	SE 02-112/113 – jama 2	Sp	
2	3/27/2002	sonda 1	jama 2	SE 02-112/113 – jama 2	Sp	
2	3/27/2002	sonda 1	jama 2	SE 02-112/113 – jama 2	Sp	
3	3/29/2002	sonda 2? (ali 1)	južno od ceste	?	?	
4	4/2/2002	sonda 1	jama 1	SE 02-110/111 – jama 1	S	
5	4/2/2002	sonda 2	južno od ceste, gl. 140–160 cm	SE 02-005 – pokopana tla	L	
6	4/2/2002	sonda 1	jama 1	SE 02-110/111 – jama 1	S	
7	4/2/2002	sonda 1	jama 1	SE 02-110/111 – jama 1	S	
8	4/2/2002	sonda 1	jama 1	SE 02-110/111 – jama 1	S	
9	4/2/2002	sonda 1	jama 1	SE 02-110/111 – jama 1	S	
10	4/2/2005	sektor 1	SE 101/102	SE 101/102 – jama	S	
10	4/2/2005	sektor 1	SE 101/102	SE 101/102 – jama	S	
10	4/2/2005	sektor 1	SE 101/102	SE 101/102 – jama	S	
10	4/2/2005	sektor 1	SE 101/102	SE 101/102 – jama	S	
11	4/2/2005	sektor 1	SE 127/128	SE 127/128 – jama	S	
12	4/3/2002	sonda 6	nad cesto 1	SE 02-005 ali SE 02-004	L/S	
13	4/3/2002	sonda 6	nad cesto 1	SE 02-005 ali SE 02-004	L/S	
14	4/4/2002	sonda 2	kulturna plast	SE 02-005 ali SE 02-004	L/S	
14	4/4/2002	sonda 2	kulturna plast	SE 02-005 ali SE 02-004	L/S	
14	4/4/2002	sonda 2	kulturna plast	SE 02-005 ali SE 02-004	L/S	
14	4/4/2002	sonda 2	kulturna plast	SE 02-005 ali SE 02-004	L/S	
14	4/4/2002	sonda 2	kulturna plast	SE 02-005 ali SE 02-004	L/S	
14	4/4/2002	sonda 2	kulturna plast	SE 02-005 ali SE 02-004	L/S	
15	4/4/2002	sonda 2	kamnita cesta (S od ceste)	SE 02-005 ali SE 02-004	L/S	
16	4/4/2002	sonda 2	kulturna plast; nad kamnito cesto	SE 02-005 ali SE 02-004	L/S	
16	4/4/2002	sonda 2	kulturna plast; nad kamnito cesto	SE 02-005 ali SE 02-004	L/S	
16	4/4/2002	sonda 2	kulturna plast; nad kamnito cesto	SE 02-005 ali SE 02-004	L/S	
16	4/4/2002	sonda 2	kulturna plast; nad kamnito cesto	SE 02-005 ali SE 02-004	L/S	
16	4/4/2002	sonda 2	kulturna plast; nad kamnito cesto	SE 02-005 ali SE 02-004	L/S	
16	4/4/2002	sonda 2	kulturna plast; nad kamnito cesto	SE 02-005 ali SE 02-004	L/S	
16	4/4/2002	sonda 2	kulturna plast; nad kamnito cesto	SE 02-005 ali SE 02-004	L/S	
16	4/4/2002	sonda 2	kulturna plast; nad kamnito cesto	SE 02-005 ali SE 02-004	L/S	
16	4/4/2002	sonda 2	kulturna plast; nad kamnito cesto	SE 02-005 ali SE 02-004	L/S	
16	4/4/2002	sonda 2	kulturna plast; nad kamnito cesto	SE 02-005 ali SE 02-004	L/S	
16	4/4/2002	sonda 2	kulturna plast; nad kamnito cesto	SE 02-005 ali SE 02-004	L/S	
16	4/4/2002	sonda 2	kulturna plast; nad kamnito cesto	SE 02-005 ali SE 02-004	L/S	
17	4/4/2002	sonda 2	kamnita cesta (S od ceste)	SE 02-005 ali SE 02-004	L/S	
18	4/5/2005	sektor 1	SE 135/136	SE 135/136 – jama	S	
18	4/5/2005	sektor 1	SE 135/136	SE 135/136 – jama	S	
19	4/6/2002	sonda 2	kulturna plast (spodnja črna)	SE 02-005 – pokopana tla	L	
19	4/6/2002	sonda 2	kulturna plast (spodnja črna)	SE 02-005 – pokopana tla	L	
19	4/6/2002	sonda 2	kulturna plast (spodnja črna)	SE 02-005 – pokopana tla	L	
20	4/6/2002	sonda 2	kulturna plast (spodnja, črna); S od tlakovane ceste	SE 02-005 – pokopana tla	L	
20	4/6/2002	sonda 2	kulturna plast (spodnja, črna); S od tlakovane ceste	SE 02-005 – pokopana tla	L	
20	4/6/2002	sonda 2	kulturna plast (spodnja, črna); S od tlakovane ceste	SE 02-005 – pokopana tla	L	
20	4/6/2002	sonda 2	kulturna plast (spodnja, črna); S od tlakovane ceste	SE 02-005 – pokopana tla	L	
21	4/6/2002	sonda 2	jama 15	SE 02-216/217 – jama 15	S	
22	4/16/2002	sonda 4	ravnanje profila; kulturna plast	SE 02-005 ali SE 02-004	L/S	
22	4/16/2002	sonda 4	ravnanje profila; kulturna plast	SE 02-005 ali SE 02-004	L/S	
22	4/16/2002	sonda 4	ravnanje profila; kulturna plast	SE 02-005 ali SE 02-004	L/S	
23	4/16/2002	sonda 2N	prvo snemanje po strojnem izkopu	SE 02-005 ali SE 02-004	L/S	
24	4/16/2002	sonda 2N	prvo snemanje po strojnem izkopu	SE 02-005 ali SE 02-004	L/S	

Takson	Skeletni element	Število odl. kosti	Opomba
<i>Sus</i> sp.	ulna	1 fragm.	/
<i>Sus</i> sp.	mandibula	1 fragm.	v jami tudi 3 odl. lončenine iz mlajše železne dobe in 8 iz zg. srednjega veka
<i>Sus</i> sp.	dens inf.	1 fragm.	v jami tudi 3 odl. lončenine iz mlajše železne dobe in 8 iz zg. srednjega veka
<i>Sus</i> sp.	ulna	1 fragm.	v jami tudi 3 odl. lončenine iz mlajše železne dobe in 8 iz zg. srednjega veka
<i>Sus</i> sp.	os coxae	1 fragm.	v jami tudi 3 odl. lončenine iz mlajše železne dobe in 8 iz zg. srednjega veka
<i>Bos taurus</i>	calcaneus	1	v jami tudi 3 odl. lončenine iz mlajše železne dobe in 8 iz zg. srednjega veka
indet. spec.	indet. fragm.	1 fragm.	
<i>Bos taurus</i>	astragalus	1	/
<i>Bos taurus</i>	dens sup.	1 fragm.	/
indet. spec.	costa	1 fragm.	/
<i>Equus caballus</i>	tibia	1 fragm.	/
<i>Bos taurus</i>	astragalus	1	/
indet. spec.	costa	1 fragm.	/
<i>Sus</i> sp.	os tarsale	1 fragm.	v jami tudi 3 odl. lončenine iz mlajše železne dobe
<i>Bos taurus</i>	calcaneus	1 fragm.	v jami tudi 3 odl. lončenine iz mlajše železne dobe
<i>Bos taurus</i>	phalanx 1	1 fragm.	v jami tudi 3 odl. lončenine iz mlajše železne dobe
indet. spec.	indet. fragm.	5 fragm.	v jami tudi 3 odl. lončenine iz mlajše železne dobe
<i>Bos taurus</i>	mandibula	1 fragm.	/
<i>Bos taurus</i>	astragalus	1 fragm.	/
<i>Bos taurus</i>	astragalus	1 fragm.	/
<i>Bos taurus</i>	cranium	1 fragm.	/
<i>Bos taurus</i>	metatarsus	1 fragm.	/
<i>Cervus elaphus</i>	vertebra cerv.	1 fragm.	/
<i>Sus scrofa</i>	metapodium	1 fragm.	/
<i>Sus</i> sp.	dens inf.	1 fragm.	/
indet. spec.	costa	1 fragm.	/
indet. spec.	indet. fragm.	1 fragm.	/
<i>Bos taurus</i>	cranium	1 fragm.	/
<i>Bos taurus</i>	scapula	1 fragm.	/
<i>Bos taurus</i>	metacarpus	1 fragm.	/
<i>Bos taurus</i>	femur	1 fragm.	/
<i>Bos taurus</i>	metatarsus	1 fragm.	/
<i>Sus</i> sp.	dens inf.	1 fragm.	/
indet. spec.	vertebra cerv.	1 fragm.	/
indet. spec.	costae	2 fragm.	/
indet. spec.	indet. fragm.	7 fragm.	/
indet. spec.	indet. fragm.	2 fragm.	/
<i>Bos taurus</i>	dens sup.	1 fragm.	v jami tudi 26 odl. prazgodovinske keramike in 2 odl. iz mlajše železne dobe
<i>Bos taurus</i>	metatarsus	1 fragm.	v jami tudi 26 odl. prazgodovinske keramike in 2 odl. iz mlajše železne dobe
<i>Bos taurus</i>	dens inf.	1	/
<i>Bos taurus</i>	vertebra lumb.	1 fragm.	/
indet. spec.	indet. fragm.	10 fragm.	/
<i>Bos taurus</i>	vertebra lumb.	1 fragm.	/
<i>Bos taurus</i>	dens inf.	1 fragm.	/
indet. spec.	costa	1 fragm.	/
indet. spec.	indet. fragm.	1 fragm.	/
<i>Sus</i> sp.	mandibula	1 fragm.	/
<i>Sus</i> sp.	dens inf.	1 fragm.	/
indet. spec.	costa	1 fragm.	/
indet. spec.	indet. fragm.	1 fragm.	/
indet. spec.	indet. fragm.	1 fragm.	/
indet. spec.	indet. fragm.	1 fragm.	/

Zaporedna št. vzorca	Datum odkritja	Sektor/sonda	Originalni opis/oznaka konteksta	Sedanja identifikacija/oznaka konteksta	Datacija	
25	4/16/2002	sonda 2N	kulturna plast	SE 02-005 ali SE 02-004	L/S	
25	4/16/2002	sonda 2N	kulturna plast	SE 02-005 ali SE 02-004	L/S	
25	4/16/2002	sonda 2N	kulturna plast	SE 02-005 ali SE 02-004	L/S	
26	4/22/2005	sektor 2	SE 237/238	SE 237/238 – jama	S	
26	4/22/2005	sektor 2	SE 237/238	SE 237/238 – jama	S	
26	4/22/2005	sektor 2	SE 237/238	SE 237/238 – jama	S	
27	4/22/2005	sektor 2	SE 237/238	SE 237/238 – jama	S	
28	4/22/2002	sonda 4	kulturna plast (keltska)	SE 02-005 – pokopana tla	L	
29	5/4/2002	sonda 6	keltska plast nad cesto	SE 02-005 – pokopana tla	L	
30	6/6/2002	?	Z od zadnje kampade, SE 4 ali SE 5	SE 02-005 ali SE 02-004	L/S	

73 Seznam analiziranih vzorcev kosti. Poudarjeni so vzorci, ki izhajajo iz zanesljivih kontekstov, v katerih se najdbe ne mešajo.
 L – mlajša železna doba, S – zgodnji srednji vek, Sp – pozni srednji vek ali novi vek.

Takson	Skeletni element	Število odl. kosti	Opomba
<i>Sus</i> sp.	os coxae	1 fragm.	/
<i>Sus</i> sp.	dens inf.	1 fragm.	/
indet. spec.	indet. fragm.	6 fragm.	/
<i>Vulpes vulpes</i>	radius	1 fragm.	v jami tudi 12 odl. prazgodovinske keramike, 2 odl. iz mlajše železne dobe; pod oznako SE 237/238 so hranjeni tudi novoveški odl. keramike in opeka, ki verjetno izvirajo iz jame SE 245/246
indet. spec.	costa	1 fragm.	v jami tudi 12 odl. prazgodovinske keramike, 2 odl. iz mlajše železne dobe; pod oznako SE 237/238 so hranjeni tudi novoveški odl. keramike in opeka, ki verjetno izvirajo iz jame SE 245/246
indet. spec.	indet. fragm.	1 fragm.	v jami tudi 12 odl. prazgodovinske keramike, 2 odl. iz mlajše železne dobe; pod oznako SE 237/238 so hranjeni tudi novoveški odl. keramike in opeka, ki verjetno izvirajo iz jame SE 245/246
<i>Cervus elaphus</i>	cornua cervi	1 fragm.	v jami tudi 12 odl. prazgodovinske keramike, 2 odl. iz mlajše železne dobe; pod oznako SE 237/238 so hranjeni tudi novoveški odl. keramike in opeka, ki verjetno izvirajo iz jame SE 245/246
<i>Sus</i> sp.	dens inf.	1 fragm.	/
indet. spec.	indet. fragm.	1 fragm.	/
<i>Sus</i> sp.	mandibula	1 fragm.	/

7 Zaključek

Arheološko najdišče Malečnik sodi z 2384 m² raziskane površine med manjša najdišča na trasi avtocestnega odseka Slivnica–Pesnica pri Mariboru, a gotovo med zanimivejša. Izkopavanja so potekala na treh različnih območjih.

Najpomembnejši del najdišča je bil raziskan leta 2002 ob rekonstrukciji lokalne ceste, tik ob vznožju Meljskega hriba. Na tem območju je bilo izkopanih osem sond (ok. 184 m² površine), z do 7,44 m debelimi stratigrafskimi sloji, sestavljenim iz kulturnih plasti iz različnih obdobij s pripadajočimi naselbinskimi jamami in vmesnimi plastmi erozijskega nastanka. Drugi, največji del najdišča (ok. 2000 m²) je bil izkopen na trasi avtoceste leta 2005 in se nahaja na že izravnanim terenu dravske terase, kjer je stratigrafija plitka. Tretji del najdišča pa je bil odkrit leta 2006 ob nadzoru ob gradnji avtoceste, na vrhu vzhodnega grebena Meljskega hriba.

Osnovna ugotovitev je, da so v Malečniku zastopane najdbe iz enajstih poselitvenih horizontov: treh iz bakrene dobe, po dva sta iz bronaste in železne dobe; z značilnimi kosi lončenine je zastopano tudi rimsko obdobje, najmlajše dejavnosti pa so iz zgodnjega srednjega veka, poznega srednjega veka in iz novega veka.

V bakreno dobo sodi dvoje kulturnih plasti in več jam v skrajnem zahodnem delu arheološkega najdišča, v sondah 5, 3 in 7. Med njimi so najstarejše jame in jame za stojke lasinjske kulture zgodnje bakrene dobe. Jame za stojke predstavljajo sledove dveh lesenih objektov, ki sta bila verjetno uničena v požaru, kar kažeta intenzivni plasti ožgane ilovice z ogljem. Objekt 1 je bil morda delno poglobljen (jami 20 in 21), objekt 2 je bil brez poglobitve. Zanimivost v okviru najzgodnejše poselitve v Malečniku predstavlja hrambena jama, hruškastega preseka (jama 53), odkrita tik ob jamah za stojke objekta 2. Radiokarbonski dataciji kažeta na poselitev iz zgodnje bakrene dobe na samem začetku lasinjske kulture, natančneje v 44. oziroma prvi polovici 43. stoletja pr. n. št. (68,2% verjetnost).

Po koncu lasinjske kulture je bilo raziskano območje ponovno obljudeno v srednjem eneolitiku, kar dokazujejo najdbe v sondah 5, 3 in 7. V ta čas spada jama 19 z izredno bogatim keramičnim gradivom ter po vsej verjetnosti tudi kulturna plast z oznako SE 02–018, z nivoja katere je bila vkopana srednjeeneolitska jama v nižje ležeče plasti. Pomembno je,

da so bile arheološke ostaline iz srednjega eneolitika stratigrafsko nad ostalinami iz zgodnjega eneolitika ter da sta se vmes nahajali dve popolnoma drugačni arheološko sterilni plasti (SE 02–019 in SE 02–020), kar pomeni, da je bila med poselitvijo iz zgodnjega eneolitika in poselitvijo iz srednjega eneolitika v Malečniku daljša prekinitev.

Keramična gradivo iz jame 19 ima primerjave na bližnjih srednjeeneolitskih najdiščih. Ta najdišča so na Slovenskem opredeljena v enoten kronološki horizont keramike z brazdastim vrezom (glej npr. Velušček 2004, 260, sl. 5.3.1), na sosednjem Madžarskem in v Avstriji pa v dve stopnji: t. i. horizont keramike z brazdastim vrezom in t. i. fazo ali skupino Protoboleraz. Ugotovljeno je bilo, da je gradivo iz jame 19 primerljivo z lončenino faze Protoboleraz, ki naj bi v kronološkem smislu sledila horizontu keramike z brazdastim vrezom.

Tretji del najdb iz bakrene dobe je še nekoliko mlajši. Gre za redke odlomke lončenine iz vrhnjih plasti na ravninskem delu najdišča na dravski terasi, ki verjetno pripadajo kulturi Vučedol ali kulturni skupini Somogyvár – Vinkovci, ki je opredeljena v začetno fazo zgodnje bronaste dobe ali v prehodno obdobje med bakreno in bronasto dobo (Črešnar, Teržan 2014, 661), tj. v prvo polovico ali sredino 3. tisočletja pr. n. št.

Območje je bilo znova poseljeno v srednji bronasti dobi. Jame iz srednje bronaste dobe so bile odkrite tako na območju tik pod Meljskim hribom (v sondah 5 in 1) kot tudi na dravski terasi južno od tod, v sektorju 1. Med njimi je daleč najpomembnejša jama 42, z razmeroma bogatim repertoarjem lončenine in kamnitih orodij, ki so bila petrografske analize (žrmlje, tolkača, terilni kamni). Jama je bila vkopana v plast SE 02–007, v kulturno plast iz srednjega eneolitika (SE 02–018) in v kulturno plast iz zgodnjega eneolitika (SE 02–021), pa tudi v obe vmesni arheološko sterilni plasti med kulturnima plastema iz srednjega in zgodnjega eneolitika (SE 02–019, SE 02–020). Na podlagi primerjav lončenine in tudi ob podpori ¹⁴C datacije (1686–1459 BC s 95,4% verjetnostjo) jo datiramo v čas Bd B2–Bd C1 po Reineckeju. Omenimo naj posebnost, kot je krožni jarek, morda ostanek bronastodobne gomile.

V Malečniku se sledovi poselitve ponovno pokažejo v prvi polovici 1. tisočletja pr. n. št. Ostaline iz tega časa so bile

odkrite na območju dravske terase, v sektorju 1 in v sektorju 2, ena od posod pa je bila odkrita v jami S1 v sondi 1. Najpomembnejše sledove iz tega časa predstavljajo tri pravokotne stavbe, grajene v stojkasti gradnji (objekti 7–9), in kompleks peči (SE 192 in SE 199). Glede na najdbe je bilo območje obljudeno tako v pozni bronasti dobi kot tudi v starejši železni dobi (Ha C–D1). Med značilne predmete iz pozne bronaste dobe sodita bronast kolesast obesek (G153) in odlomek hrambene posode iz jame za stojko objekta 9 (G165), iz starejše železne dobe pa je skupek lončenine iz peči v sektorju 1, kar potrjuje tudi ¹⁴C datacija (LTL18299A: 894–555 BC, s 95,4% verjetnostjo).

Poselitev v Malečniku se ponovno vzpostavi v mlajši železni dobi. Ostaline iz tega poselitvenega horizonta so bile odkrite tako rekoč po celotni raziskani površini, največji delež le-teh pa je bil ugotovljen ob vznožju Meljskega hriba in na dravski terasi. V tem času je bilo območje verjetno strnjeno poseljeno.

V sondah iz leta 2002 spadajo v mlajšo železno dobo kulturna plast (SE 02-005), jama 38 ter številne jame za stojke, ki so bile vkopane v plast SE 02-006. Slednje predstavljajo verjetno sledove več objektov, grajenih na način gradnje s stojkami, čeprav je vidna le tlorisna zasnova enega od njih (objekt 3). Dva objekta, grajena s stojkami iz mlajše železne dobe, sta bila odkrita tudi v sektorjih 1 (objekt 4) in 2 (objekt 5), pri čemer je posebej zanimiv objekt 5, ki je imel v vogalu pravokotno poglobitev, v kateri je bilo precej lončenine (jama SE 268/SE 269). Iz ene od jam za stojke tega objekta smo dali datirati oglje, vendar se je datacija izkazala za nekoliko prestaro, saj pade na konec starejše železne dobe (vzorec LTL18301A: 506–382 pr. n. št. z 68,25 verjetnostjo).

Ob redkih najdbah iz rimskega obdobja, ki nakazujejo, da je morala biti okolica najdišča obiskana ali poseljena tudi v prvih stoletjih našega štetja, ugotavljamo, da je bilo območje ob vznožju Meljskega hriba kot tudi območje dravske terase ponovno poseljeno v obdobju zgodnjega srednjega veka. Odkritih je bilo več zgodnesrednjeveških naselbinskih jam, ob vznožju Meljskega hriba pa tudi kulturna plast iz zgodnjega srednjega veka (SE 02-004).

Tipokronološka analiza gradiva in ¹⁴C AMS datacije so pokazale, da spada zgodnesrednjeveška poselitev v časovni okvir od začetka 7. do druge polovice 8. stoletja n. št. Najstarejše sledove v okviru zgodnjega srednjega veka lahko povežemo z najzgodnejšim valom zgodneslovanske poselitve, ki je na Dravski ravnini tukaj prvič ugotovljen. Na ta horizont kaže predvsem lončenina iz skupine naselbinskih jam v kvadrantih 75–77 in 88–90 (t. i. 2. skupina jam). Gre za tipične prostoročno izdelane lonce t. i. praškega tipa, ki so bili praviloma neokrašeni, in pekače. Glede na ¹⁴C AMS

analizo zoglenelega semena datiramo prvo fazo zgodnesrednjeveške poselitve okvirno v prvo polovico 7. stoletja n. št. (z 68,2% verjetnostjo).

Naslednja večja skupina zgodnesrednjeveških jam se je nahajala severno od tiste v kv. 75–77 in 88–89 in je le nekoliko mlajša (jame 1, jame SE 135/SE 136, SE 101/SE 102, SE 133/SE 134, SE 127/SE 128). Lončenina ima vzporednice na bližnjih zgodnesrednjeveških naselbinah na Dravskem polju (predvsem na najdiščih Spodnje Hoče in Slivnica 1). Med gradivom močno prevladujejo lonci, dodelani na vretenu in praviloma okrašeni z večkratnimi valovnicami ter vodoravnimi pasovi. ¹⁴C AMS dataciji kosti iz jame 1 in jame SE 135/SE 136 kažeta, da gre okvirno za časovni razpon od druge polovice 7. stoletja in za 8. stoletje n. št. (z 68,2% verjetnostjo). Verjetno spada v ta čas tudi večina najdb iz zgodnesrednjeveške kulturne plasti.

Po koncu zgodnjega srednjega veka raziskano območje v Malečniku ni bilo nikoli več poseljeno. V visokem srednjem veku, poznem srednjem veku in v zgodnjem novem veku je moral biti v bližini najdišča manjši zaselek, kar lahko sklepamo na podlagi pisnih virov. Z njim povezujemo najmlajše najdbe v sondah 2, 2N in 6 in najvišjo kulturno plast (SE 02–202). Ta plast je bila v poznem novem veku presekana s prodnato cesto, ki jo je dal leta 1840 v Malečniku zgraditi Jakob Felber. Cesta je bila raziskana na območju sonde 2, 2N, 6, 4, 5, 3 (v njej le v preseku) in sonde 7.

Posebej zanimiva v okviru najmlajšega dela najdišča je tudi pot, ki je bila odkrita ob arheološkem nadzoru pri gradnji avtoceste nad Malečnikom. Ker so najstarejše najdbe iz zasuťja poti iz prazgodovine (prevladujejo latenske najdbe), je sicer možno, da so jo uporabljali že v latenskem obdobju. Tako domnevo dopušča tudi usmerjenost poti, saj je le-ta, kot kaže, vodila proti najvišjem, zahodnem vrhu Meljskega hriba, kjer bi se naj nahajala prazgodovinska naselbina. Glede na najdbo železnih podkev na dnu korita poti in poznosrednjeveške ter zgodnjenovoveške keramike pa je bila pot v uporabi v poznem srednjem veku in v novem veku, verjetno vse do 19. stoletja, saj je še označena na karti tretje vojaške izmere Habsburške monarhije iz zadnje tretjine 19. stoletja (sl. 6).

Večkratno poselitev v Malečniku je treba razumeti v kontekstu dveh najbližjih večobdobjnih arheoloških najdišč, ki se nahajata le streljaj proč in sta bili deloma obljudeni v istih poselitvenih obdobjih. To sta Pobrežje na desnem bregu reke Drave in Meljski hrib nad Malečnikom. Razloge za večkratno poselitev področja gre iskati predvsem v prehodnosti območja (prehod v Pesniško dolino), v strateški legi Meljskega hriba in morda v ugodnih razmerah za prečkanje reke Drave (lapornata geološka podlaga in posledično plitvejša reka).

The archaeological site of Malečnik with its 2,384 m² of researched area belongs among smaller sites on the course of the Slivnica-Pesnica pri Mariboru highway section; it is, however, certainly one of the more interesting. Excavations were carried out in three different areas.

The most important part of the site was excavated in 2002, upon the reconstruction of the local road, immediately at the foot of Meljski hrib. Eight trenches were dug out in this area (approx. 184 m² in total), with up to 7.44 m thick stratigraphic layers composed of cultural layers from various periods with corresponding settlement pits and intermediate layers of erosional formation. The second, largest part of the site (approx. 2,000 m²) was excavated on the course of the highway in 2005 and is located on the previously levelled terrain of the Drava terrace where stratigraphy is shallow. The third part of the site was discovered in 2006 upon the supervision during the highway construction, at the top of the eastern ridge of Meljski hrib.

The fundamental finding is that finds from eleven settlement horizons are represented in Malečnik: three from the Copper Age, two from the Bronze and Iron Ages respectively; the Roman period is represented by typical pottery fragments, while the youngest activities originate from the Early Middle Ages, the Late Middle Ages, and the Modern Age.

Two cultural layers and several pits at the utmost western part of the archaeological site, in trenches 5, 3, and 7, belong to the Copper Age. The oldest among them are pits and postholes of the Lasinja culture from the Early Copper Age. Postholes represent traces of two wooden structures which were probably destroyed in a fire, which is indicated by two intensive layers of charred clay with charcoal. Structure 1 could have been partly deepened (pits 20 and 21), while structure 2 had no deepening. A peculiarity within the earliest settlement in Malečnik is a storage pit of pear-shaped cross-section (pit 53), discovered immediately by the postholes of structure 2. Two radiocarbon dates indicate population in the Early Copper Age, at the very beginning of the Lasinja culture, precisely to the 44th or the first half of the 43rd century BC (68.2% probability).

After the end of the Lasinja culture, the researched area was repopulated in the Middle Eneolithic, which is proven

by finds in trenches 5, 3, and 7. Pit 19 with extremely rich pottery material and most probably also the cultural layer marked as SU 02-018 belong to this time, from the level of which a Middle Eneolithic pit was dug into the layers below. What is important is the fact that archaeological remains from the Middle Eneolithic were stratigraphically located above the remains from Early Eneolithic and that two completely different archaeologically sterile layers were located in between (SU 02-019 and SU 02-020), meaning that in Malečnik there was a longer break between the settlement from the Early Eneolithic and that from the Middle Eneolithic.

Pottery from pit 19 has comparisons at the nearby Middle Eneolithic sites. In Slovenia, these sites are classified into a unified chronological horizon of pottery with furrowed incisions (see e.g. Velušček 2004, 260, Fig. 5.3.1), while in neighbouring Hungary and Austria they are divided into two stages: the so-called horizon of pottery with furrowed incisions and the so-called Protoboleraz phase or group. It was determined that the material from pit 19 is comparable to the pottery of the Protoboleraz phase, which, in a chronological sense, is supposed to follow the horizon of pottery with furrowed incisions.

The third part of the finds from the Copper Age is somewhat younger still. These are rare fragments of pottery from the top layers on the flat part of the site on the Drava terrace, which probably belong to the Vučedol culture or to the Somogyvár – Vinkovci cultural group, which is dated to the beginning phase of the Early Bronze Age or to the transitional period from the Copper to the Bronze Age (Črešnar, Teržan 2014, 661), i.e. to the first half or mid-3rd millennium BC.

The area was again settled in the Middle Bronze Age. Pits from this time were discovered both in the area right at the edge of Meljski hrib (in trenches 5 and 1) and on the Drava terrace south from here, in sector 1. By far the most important among them is pit 42, including a relatively rich repertoire of pottery and stone tools that were the subject of a petrographic analysis (querns, two hammers, ground stones). The pit was dug into layer SU 02-007, into the cultural layer from the Middle Eneolithic (SU 02-018), and into

the cultural layer from Early Eneolithic (SU 02-021), and into both intermediate archaeologically sterile layers between the cultural layers from the Middle and Early Eneolithic (SU 02-019, SU 02-020). Based on comparisons of pottery and with the support of ¹⁴C dating (1686–1459 BC with 95.4% probability), it is dated to the time Bd B2–Bd C1 after Reinecke. Worth mentioning is a peculiarity of a circular ditch that could be the remains of a Bronze Age mound.

In Malečnik, traces of population are once again revealed in the first half of the 1st millennium BC. Remains from this time were discovered in the area of the Drava terrace, in sectors 1 and 2, while one of the vessels was found in pit S1 in trench 1. The most important traces of this time are represented by three rectangular structures built in the earthfast post construction technique (structures 7–9) and the complex of a kiln (SU 1192 and SU 199). Judging from the finds, the area was populated both in the Late Bronze Age and the Early Iron Age (Ha C-D1). A bronze wheel-shaped pendant (G153) and a fragment of a storage vessel from the post-hole of structure 9 (G165) belong to the typical artefacts from the Late Bronze Age, while the cluster of pottery from the kiln in sector 1 originates from the Early Iron Age, which is also confirmed by ¹⁴C dating (LTL18299A: 894–555 BC, with 95.4% probability).

Another population wave occurs in Malečnik in the Late Iron Age. Remains from this settlement horizon were discovered practically along the entire researched area, the highest percentage at the foot of Meljski hrib and on the Drava terrace. In that time, the area was probably densely populated.

In trenches from 2002, the cultural layer (SU 02-005), pit 38, and numerous postholes that were dug into layer SU 02-006 belong to the Late Iron Age. The latter are probably traces of several structures built in the earthfast post construction technique, even though only the ground-plan scheme of one of them is visible (structure 3). Two structures built in this technique from the Late Iron Age were also discovered in sectors 1 (structure 4) and 2 (structure 5); especially interesting is structure 5 which had a rectangular deepening in the corner, which included a significant amount of pottery (pit SU 268/269). The charcoal from one of the postholes from this structure was sent for dating; however, the date turned out to be somewhat too old since it falls into the end of the Early Iron Age (sample LTL18301A: 506–382 BC with 68.25% probability).

Rare finds from the Roman period indicate that the surroundings of the site were also visited or populated in the first centuries AD. The area at the foot of Meljski hrib and the territory of the Drava terrace was again settled in the Early

Middle Ages. Several early medieval settlement pits were discovered at the foot of Meljski hrib, as was a cultural layer from the Early Middle Ages (SU 02-004).

The typo-chronological analysis of the material and the ¹⁴C AMS dates have shown that the early medieval settlement belongs to the time frame from the beginning of the 7th to the second half of the 8th century AD. The oldest traces within the framework of the Early Middle Ages can be connected to the earliest wave of Early Slavic settlement, which was determined here for the first time on the Drava Plain. Pottery from the group of settlement pits in squares 75–77 and 88–90 is what primarily indicates this horizon. These are typical freehand pots of the so-called Prague type, which were generally undecorated, and baking trays. Considering the ¹⁴C AMS analysis of charred seeds, we can date the first phase of the early medieval settlement roughly in the first half of the 7th century AD (with 68.2% probability).

The second bigger group of early medieval pits was located north of the first one and is only slightly younger (pit 1, pits SU 135/136, SU 101/102, SU 133/134, and SU 127/128). The pottery from here has parallels at the nearby early medieval settlements at Dravsko polje (especially at sites of Spodnje Hoče and Slivnica 1). Among all the material, pots finished on the potter's wheel and generally decorated with multiple wavy lines and horizontal straps prevail. ¹⁴C AMS dates of bones from pit 1 and pit SU 135/136 indicate that we are dealing with a time span from roughly the second half of the 7th century and the 8th century AD (with 68.2% probability). The majority of finds from the early medieval cultural layer probably also belong to this time.

After the end of the Early Middle Ages, the researched area in Malečnik was never populated again. In the High Middle Ages, Late Middle Ages, and Early Modern Age, there had to be a smaller settlement near the site, which can be inferred based on written sources. The youngest finds in trenches 2, 2N, and 6 and the highest cultural layer (SU 02-202) are connected to this settlement. In the Late Modern Age, SU 02-202 was cut through by a gravel road which was built in Malečnik by Jakob Felber in 1840. The road was researched in the area of trenches 2, 2N, 6, 4, 5, 3 (in this one only in cross-section), and 7.

Within the youngest part of the site, the path that was discovered upon the archaeological inspection during the construction of the highway above Malečnik is especially interesting. Since the oldest finds from the path filling originate from prehistory (prevalent are La Tène finds), it is possible that it was used as early as in the La Tène period. This assumption is also allowed by the direction of the path

which, as it appears, led towards the highest, western top of Meljski hrib, where a prehistoric settlement was supposed to be located. Considering the find of iron horseshoes at the bottom of the path bed and late medieval as well as Early Modern Age pottery, the path was used in the Late Middle Ages and Modern Age, probably until the 19th century, since it is still marked on the map of the third military survey of the Habsburg Monarchy from the last third of the 19th century (see Fig. 4).

The multiple settlement of Malečnik should be understood in the context of the two nearest multiple-period archaeological sites which are located only a stone's throw away and were partly populated in the same settlement periods. These are Pobrežje on the right bank of the Drava and Meljski hrib above Malečnik. Reasons for the multiple settlement of the area should be sought primarily in the territory's passability (the passage to Pesniška dolina), in the strategic position of Meljski hrib, and possibly also in the favourable conditions for the crossing of the River Drava (marl geological base and the consequently shallower river).

9 Literatura

- ANSL 1975, *Arheološka najdišča Slovenije*. – Ljubljana.
- BALEN, J. 1997–1998, Nalazište Lasinjske kulture u Dubrancu. – *Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu* 3, Ser. 30–31, 13–32.
- BEKIĆ, L. 2017, Novovjekovne lule i boce iz podmorja Istre. – V: T. Bradara (ur.), *Istra u novom vijeku/Istria in the Modern Period*, Monografije i katalogi/Monographs and Catalogues 30, Pula, 271–298.
- BERNHARD, A. 2007, Ausgewählte bronzezeitliche Funde aus Hörbing bei Deutschlandsberg und Freidorf im Sulmtal, Weststmk. – V: G. Tiefengraber (ur.), *Studien zur Mittel- und Spätbronzezeit am Rande der Südostalpen. Universitätsforschungen für prähistorische Archäologie* 148, Bonn, 205–230.
- BOBNJARIĆ, V. 1989, O pojavi pekve u koprivničkom kraju. – *Muzejski vjesnik* 12, 74–76.
- BÖKÖNYI, S. 1984, *Animal husbandry and hunting in Tác-Gorsium. The vertebrate fauna of a Roman town in Pannonia*. – Budapest.
- BOŽIČ, D. 2008, *Poznolatsenko-rimsko grobišče v Novem mestu. Ljubljanska cesta in Okrajno glavarstvo. Študije o fibulah in o relativni kronologiji pozne latenske dobe / Late La Tène-Roman cemeteries in Novo mesto. Ljubljanska cesta and Okrajno glavarstvo. Studies on fibulae and on the relative chronology of the Late La Tène period*. – Katalogi in monografije 39, Ljubljana.
- BREGANT, T. 1974a, Kolišče ob Maharskem prekopu pri Igu – raziskovanja leta 1970 / Der Pfahlbau am Maharski-Kanal bei Ig – Untersuchungen aus dem Jahre 1970. – *Poročilo o raziskovanju paleolita, neolita in eneolita v Sloveniji* 3, 7–36.
- BREGANT, T. 1974b, Kolišče ob Maharskem prekopu pri Igu – raziskovanja leta 1972 / Der Pfahlbau am Maharski-Kanal bei Ig – Untersuchungen aus dem Jahre 1972. – *Poročilo o raziskovanju paleolita, neolita in eneolita v Sloveniji* 3, 39–68.
- BRIŠNIK, D. in T. RAVNIKAR 1999, *Grad Šalek*. – Velenje.
- BRONK RAMSEY, C. 2017, Methods for Summarizing Radiocarbon Datasets. – *Radiocarbon* 59 (2), 1809–1833.
- BUDJA, M. 1992, Pečatniki v slovenskih neolitskih naselbinskih kontekstih. – *Poročilo o raziskovanju paleolita, neolita in eneolita v Sloveniji* 20, 95–109.
- CAPPERS, R. T. J., R. M. BEKKER in J. E. A. JANS 2006, *Digitale Zadenatlas van Nederland*. – Groningen.
- CALCAGNILE, L. 2018a, *Results of Radiocarbon Dating (Rif. CEDAD: 2018_0154)*. – Centro di Datazione e Diagnostica dell'Università del Salento (neobjavljeno poročilo).
- CALCAGNILE, L. 2018b, *Results of Radiocarbon Dating (Rif. CEDAD: 2018_0192)*. – Centro di Datazione e Diagnostica dell'Università del Salento (neobjavljeno poročilo).
- CALCAGNILE, L. 2018c, *Results of Radiocarbon Dating (Rif. CEDAD: 2018_0197)*. – Centro di Datazione e Diagnostica dell'Università del Salento (neobjavljeno poročilo).
- CALCAGNILE, L. 2018d, *Results of Radiocarbon Dating (Rif. CEDAD: 2018_0226)*. – Centro di Datazione e Diagnostica dell'Università del Salento (neobjavljeno poročilo).
- CEVC, T. 2000, *Lončene posode pastirjev. Sklede in latvice iz poznega srednjega veka in novega veka iz planin v Kamniških Alpah*. – Ljubljana.
- CEVC, T. 2006, *Kdaj so začeli v planinah sirariti? Po sledih arheoloških najdb in zgodovinskih virov do spoznanj o začetkih sirarjenja v planinah na Slovenskem*. – V: T. Cevc (ur.), *Človek v Alpah. Desetletje (1996–2006) raziskav o navzočnosti človeka v Slovenskih Alpah. / Der Mensch in den Alpen. Zehn Jahren (1996–2006) Forschungen über die Anwesenheit des Menschen in den Slowenischen Alpen*, Ljubljana, 242–258.
- CICHOCKI, O. 2003, *Der Pfahlbau im Keutschacher See*. – V: B. Samonig, *Studien zur Pfahlbauforschung in Österreich, Materialien II. Die Pfahlbaustation des Keutschacher Sees*, Mitteilungen der Prähistorischen Kommission der Österreichischen Akademie der Wissenschaften 51, Dunaj, 30–34.
- CIGLENEČKI, S. in M. STRMČNIK GULIČ 2002, *Sledovi zgodnje slovanske poselitve južno od Maribora*. – V: M. Guštin (ur.), *Zgodnji Slovani. Zgodnjerednjeveška lončenina na obrobju vzhodnih Alp / Die frühen Slaven. Frühmittelalterliche Keramik am Rand der Ostalpen*, Ljubljana, 67–75.
- CLARK, J. 2004, *Horseshoes*. – V: J. Clark (ur.), *The Medieval Horse and its Equipment c.1150–c.1450, Medieval Finds from Excavations in London 5 (19951)*, 75–123, London.
- CURK, J. 1990, *Gradbeni oris Malečnika in njegove okolice*. – *Časopis za zgodovino in narodopisje* 61 (26/1), Maribor, 115–123.
- ČREŠNAR, M. 2006, *Novi žarni grobovi iz Ruš in pogrebni običaji v ruški žarnogrobni skupini / Die neuen Urnengräber aus Ruše und das Bestattungsritual in der Ruše – Gruppe der Urnenfelderkultur*. – *Arheološki vestnik* 57, 97–162.
- ČREŠNAR, M., C. BONSALE in J.-L. THOMAS 2014, *Pobrežje pri Mariboru. / Pobrežje near Maribor*. – V: B. Teržan in M. Črešnar (ur.), *Absolutno datiranje bronaste in železne dobe na Slovenskem / Absolute dating of the Bronze and Iron Ages in Slovenia*, Katalogi in monografije 40, Ljubljana, 215–220.

- ČREŠNAR, M. in V. KOPRIVNIK 2014, Brezje pod Brinjevo goro. / Brezje below Brinjeva gora. – V: B. Teržan in M. Črešnar (ur.), *Absolutno datiranje bronaste in železne dobe na Slovenskem / Absolute dating of the Bronze and Iron Ages in Slovenia*, Katalogi in monografije 40, Ljubljana, 299–303.
- ČREŠNAR, M. in B. TERŽAN 2014, Absolutno datiranje bronaste dobe na Slovenskem. / Absolute dating of the Bronze Age in Slovenia. – V: B. Teržan, M. Črešnar (ur.), *Absolutno datiranje bronaste in železne dobe na Slovenskem / Absolute dating of the Bronze and Iron Ages in Slovenia*, Katalogi in monografije 40, Ljubljana, 661–702.
- ČURNÝ, M. in P. ŠIMČIK 2016, Fajky z Rožňavy. – *Zborník História výroby fajok a archeologické nálezy fajok na Slovensku II, Tekovské múzeum v Levciciach, Levice*, 155–172.
- DE ANGELIS, S. in M. Gori 2017, The wheel and the sun: 'Glocal' symbologies of wheel-pendants across Europe. – V: S. Bergerbrant in A. Wessman (ur.), *New Perspectives on the Bronze Age, Proceedings of the 13th Nordic Bronze Age Symposium held in Gothenburg 9th to 13th June 2015, 2017*, Oxford, 355–366.
- DIMITRIJEVIĆ, S. 1979, Retz-Gajary kultura. – V: A. Benac (ur.), *Praistorija jugoslavenskih zemalja 3, Eneolitsko doba*, Sarajevo, 343–365.
- DJURA JELENKO, S. 2017, Lončeno posodje v meščanski kuhinji. – V: S. Djura Jelenko (ur.), *Točka v času: arheološko najdišče Slovenj Gradec – glasbena šola 2009/2010. Mednarodni arheološki simpozij, Slovenj Gradec, 15.9.2017*, Slovenj Gradec, 101–114.
- DRACK, W. 1990, Hufeisen – entdeckt in, auf und über der römischen Straße in Oberwinterthur (Vitudurum). – *Bayerische Vorgeschichtsblätter* 55, 191–239.
- DRIESCH, A. von den 1976, A guide to the measurement of animal bones from archaeological sites. – *Peabody Museum Bulletin* 1, 1–136.
- DULAR, J., B. KRIŽ, D. SVOLJŠAK in S. TECCO HVALA 1991, Utrjena prazgodovinska naselja v Mirenski in Temeniški dolini. – *Arheološki vestnik* 42, 65–198.
- DULAR, J. 2001, Neolitska in eneolitska višinska naselja v osrednji Sloveniji. – *Arheološki vestnik* 52, 89–106.
- DULAR, J. 2013, Severovzhodna Slovenija v pozni bronasti dobi / Nordostslowenien in der späten Bronzezeit. – *Opera Instituti archaeologici Sloveniae* 27, Ljubljana.
- DULAR, J., I. ŠAVEL in S. TECCO HVALA 2002, Bronastodobno naselje Oloris pri Dolnjem Lakošu. – *Opera Instituti Archaeologici Sloveniae* 5, Ljubljana.
- DULAR, J. in M. TOMANIČ JEVREMOV 2009, Sledovi poznolatske poselitve v Ormožu (Spuren spätlatènezeitlicher Besiedlung in Ormož). – *Arheološki vestnik* 60, 159–193.
- DULAR, J. in M. TOMANIČ JEVREMOV 2013, Ormož. Utrjeno naselje iz pozne bronaste in starejše železne dobe / Befestigte Siedlung aus der späten Bronze- und der älteren Eisenzeit. – *Opera Instituti archaeologici Sloveniae* 18, Ljubljana.
- GERBEC, T. 2015, *Hotinja vas pri Mariboru*. – *Arheologija na avtocestah Slovenije* 45, Ljubljana. http://www.zvkds.si/files/uploads/files/publication/45_hotinja_vas_pri_mariboru.pdf.
- GUŠTIN, M. 1977, Relativna kronologija grobov 'Mokronoške skupine'. – V: M. Guštin (ur.), *Keltske študije, Posavski muzej Brežice* 4, Brežice, 67–104.
- GUŠTIN, M. 1984, Die Kelten in Jugoslawien. Übersicht über das Archäologische Fundgut. – *Jahrbuch des Römisch-Germanischen Zentralmuseums* 31, Mainz, 305–369.
- GUŠTIN, M., V. TOMADIN, V. VIDRIH PERKO in M. SAKARA 1997, Izkopavanje na gradu Žamerk (Loka pri Žusmu) / Lo scavo nel castello di Žamerk (Loka nei pressi di Žusem). – M. Guštin in K. Predovnik (ur.), *Drobci nekega vsakdana / Bruchstücke eines Alltags*, *Archaeologica Historica Slovenica* 2, Ljubljana, 58–76.
- GUŠTIN, M. 2005, Savska skupina lengyelske kulture. – V: M. Guštin (ur.), *Prvi poljedelci, Savska skupina lengyelske kulture / First Farmers, The Sava Group of the Lengyel Culture*, Koper, 7–22.
- GUŠTIN, M. 2007, Rani srednji vijek od alpskih obronaka do Panonije. – *Prilozi Instituta za arheologiju u Zagrebu* 24, 289–300.
- GUŠTIN, M. 2014, Konstrukcija brez sledu. Staroslovanske zemljanke iz Prekmurja in pastirski stan z obrežja Skadarskega jezera. – V: S. Tecco Hvala (ur.), *Studia praehistorica in honorem Janez Dular*, *Opera Instituti Archaeologici Sloveniae* 30, Ljubljana, 405–414.
- GUŠTIN, M. in G. TIEFENGRABER 2002, Oblike in kronologija zgodnjerednjeveške lončenine na Novi tabli pri Murski Soboti. – V: M. Guštin (ur.), *Zgodnji Slovani, Zgodnjerednjeveška lončenina na obrobju vzhodnih Alp / Die frühen Slaven. Frühmittelalterliche Keramik am Rand der Ostalpen*, Ljubljana, 46–62.
- GUŠTIN, M., A. TOMAŽ in B. KAVUR 2005, Drulovka pri Kranju. / Drulovka near Kranj. – V: M. Guštin (ur.), *Prvi poljedelci, Savska skupina lengyelske kulture / First Farmers, The Sava Group of the Lengyel Culture*, Koper, 37–62.
- GUŠTIN, M. in D. PAVLOVIČ 2009, Karakteristike najstarije Slavske keramike, Primjer lonca iz objekta SO 11 s nalazišta Murska Sobota – Nova Tabla. – *Arheologia Adriatica* III, 293–303.
- GUŠTIN, M. in M. ZORKO 2013, Bronastodobne in druge površinske najdbe z Bratoncev v Prekmurju (Bronze Age and other surface finds from Bratonci in the Prekmurje region, Slovenia). – *Arheološki vestnik* 64, 27–63.
- GUŠTIN, M., G. TIEFENGRABER, D. PAVLOVIČ in M. ZORKO 2017, Nova tabla pri Murski Soboti. Prazgodovina. – *Arheologija na avtocestah Slovenije* 52/1, Ljubljana. http://www.zvkds.si/sites/www.zvkds.si/files/uploads/files/publication/nova_tabla_-_prazgodovina_web.pdf.
- GRAHEK, L. 2015, *Orehova vas*. – *Arheologija na avtocestah Slovenije* 46, Ljubljana. http://www.zvkds.si/sites/www.zvkds.si/files/uploads/files/publication/046_orehova_vas.pdf.
- GRAHEK, L. 2016, *Stična. Železnodobna naselbinska keramika / Iron Age Settlement Pottery*. – *Opera Instituti archaeologici Sloveniae* 32, Ljubljana.

- HAREJ, Z. 1974, Poročilo o površinskih najdbah na kolišču ob Par-tovskem kanalu I pri Igu / Bericht über die Oberflächenfunde beim Pfahlbau am Parte-Kanal I bei Ig. – *Poročilo o raziskovanju paleolita, neolita in eneolita v Sloveniji* 3, 76–90.
- HAREJ, Z. 1976, Kolišče v Notranjih Goricah / Der Pfahlbau in Notranje Gorice. – *Poročilo o raziskovanju paleolita, neolita in eneolita v Sloveniji* 5, 85–118.
- HAREJ, Z. 1978, Kolišče v Partih pri Igu na Ljubljanskem barju / Der Pfahlbau bei Ig auf dem Moor von Ljubljana. – *Poročilo o raziskovanju paleolita, neolita in eneolita v Sloveniji* 6, 61–94.
- HAREJ, Z. 1980–1981, Kolišče v Partih pri Igu na Ljubljanskem barju – Raziskovanja 1978. in 1979. leta / Der Pfahlbau bei Ig auf dem Moor von Ljubljana – Forschungen in den Jahren 1978 und 1979). – *Poročilo o raziskovanju paleolita, neolita in eneolita v Sloveniji* 9–10, 31–99.
- HAREJ, Z. 1987, Kolišče v Partih pri Igu na Ljubljanskem barju – raziskovanja leta 1981 (Der Pfahlbau bei Ig auf dem Moor von Ljubljana. Die Forschungen im Jahr 1981). – *Poročilo o raziskovanju paleolita, neolita in eneolita v Sloveniji* 15, 141–194.
- HOMEN, Z. 1980, Beketinec, Križevac – eneolitsko naselje lasinjske kulture. – *Arheološki pregled* 21, 30–34.
- HONTI, S. 1993, Angaben zur Geschichte der Urnenfelder-Kultur in Südwest-Transdanubien. – V: J. Pavúk (ur.), *Actes du XII Congrès International des Sciences Préhistorique et Protohistoriques* 3, Bratislava, 147–155.
- HORVAT, Ma. 1986, Ajdovska jama pri Nemški vasi – desni hodnik. – *Poročilo o raziskovanju paleolita, neolita in eneolita v Sloveniji* 14, 77–88.
- HORVAT, M. 1989, *Ajdovska jama pri Nemški vasi*. – Razprave Filozofske fakultete, Ljubljana.
- HORVAT, M. 2005, Col 1 pri Podgračenem. Tipološka opredelitev neolitskega keramičnega zbira SE 002/1/1 (Col 1 near Podgračeno). – V: M. Guštin (ur.), *Prvi poljedelci, Savska skupina lengyelske kulture / First Farmers, The Sava Group of the Lengyel Culture*, Koper, 145–153.
- HORVAT, M. 2009, Prvi prebivalci v Posavju. – V: J. Peternel (ur.), *Ukročena lepota. Sava in njene zgodbe*, 25–35.
- HORVÁTH, L. A. 1990, Eine kupferzeitliche Kultstätte in der Gemarkung von Bak. – *Acta Archaeologica Academiae Scientiarum Hungaricae* 42, 21–44.
- HORVÁTH, L. 1994, Adatok Délnyugat-Dunántúl késobronz-korának történetéhez / Angaben zur Geschichte der Spätbronzezeit in SW-Transdanubien. – *Zalai múzeum* 5, 219–235.
- HORVÁTH, L. A. in H. K. SIMON 2003, *Das Neolithikum und die Kupferzeit in Südwesttransdanubien. Siedlungsgeschichte und Forschungsstand*. – Budimpešta.
- HORVÁTH, L. A. in H. K. SIMON 2004, Kupferzeitliche Siedlungen auf dem Fundort Dobri-Alsó-mező. – *Zalai Múzeum* 13, 55–118.
- HORVÁTH, T. in G. ILON 2017, Mezőlak–Szélmező–Tőzegtelep: egy nem hétköznapi őskori lelőhely / Mezőlak–Szélmező–Tőzegtelep: an unusual prehistoric site. – *Archeometriai Műhely* XIV/3, 143–184.
- HÜLS, M. 2009, Results of radiocarbon dating of samples KIA 21324 and KIA 21325. – V: I. Šavel, *Pod Kotom–jug pri Krogu*, Arheologija na avtocestah Slovenije 7, Ljubljana, 137–138.
- ILON, G. 2011, Szombathely – Oladi plató, Torony-Nagyvér / Szombathely – Oladi plató, Torony-Nagyvér. – V: C. Farkas (ur.), *Idocsiga, Újabb Eredmények Vas Megye Őskorának Kutatásában / Zeitschnecke, Neue Forschungsergebnisse zur Vorgeschichte vom Komitat Vas*, Szombathely, 79–83.
- ILON, G. 2012, A halomsíros kultúra rituális „edénydepója” Veszprém határától/The ritual “vessel hoard” of the Tumulus culture in the vicinity of Veszprém. – *Régészeti kutatások Magyarországon 2010 / Archaeological Investigations in Hungary 2010*, Budimpešta, 19–54.
- ILON, G. 2015, Cemetery of the late Tumulus – early Urnfield period at Balatonfűzfő, Hungary. – *Dissertationes Archaeologicae ex Instituto Archaeologico Universitatis de Rolando Eötvös nominatae Ser. 3/3*, 27–57.
- KALAFATIĆ, H. 2011, Prilog Poznavanju odnosa grupe Barice–Gredani, “Bebrinskog tipa Hatvanske kulture”, “Brodске kulture” i “Posavske kulture”. – *Opuscula archaeologica* 35, 41–64.
- KALICZ, N. 1991, Beiträge zur Kenntnis der Kupferzeit im ungarischen Transdanubien. – V: J. Lichardus (ur.), *Die Kupferzeit als historische Epoche. Saarbrücker Beiträge zur Altertumskunde* 55/1, 347–387.
- KALICZ, N. in L. HORVÁTH 2010, Die kupferzeitliche Protoboleráz-Phase (Gruppe) im Lichte der neuen Ausgrabungen in Südwest-Transdanubien. – V: J. Šuteková, P. Pávuk, P. Kalábková in B. Kovár (ur.), *Panta Rhei. Studies on the Chronology and Cultural Development of South-Eastern and central Europe in Earlier Prehistory Presented to J. Pávuk on the Occasion of his 75th Birthday*, Studia Archaeologica et Mediaevalia 11, Bratislava, 407–434.
- KAJZER CAFNIK, M., M. STRMČNIK GULIČ 2006, Malečnik – arheološko najdišče pod Meljskim hribom. – *Varstvo spomenikov* 42, 86.
- KAJZER CAFNIK, M. 2007, Malečnik – arheološko najdišče pod Meljskim hribom. – *Varstvo spomenikov* 43, 128–129.
- KAVUR, B. 2001, Meljski hrib and the late prehistoric regional settlement pattern. – V: A. Lippert (ur.), *Die Drau-, Mur und Raab-Region im 1. vorchristlichen Jahrtausend. Akten des Internationalen und Interdisziplinären Symposiums vom 26. bis 29. April 2000 in Bad Radkersburg*, Universitätsforschungen zur prähistorischen Archäologie 78, Bonn, 355–364.
- KAVUR, B. in M. LUBŠINA TUŠEK 2016, *Na stičišču svetov / On the Crossroad of Worlds*. – Koper.
- KERCHLER, H. 1974, Ur- und frühgeschichtliche Siedlungsfunde auf dem Großen Buchberg bei Alland, p. B. Baden, NÖ. – *Archaeologia Austriaca* 55, 29–90.

- KERMAN, B. 1997, Srednjeveška kovačnica in talilnica pri Gradu na Goričkem / Die Mittelalterliche Schmiede und Schmelzhütte von Grad in Goričko. – V: M. Guštin in K. Predovnik (ur.), *Drobci nekega vsakdana / Bruchstücke eines Alltags*, Archaeologica Historica Slovenica 2, Ljubljana, 140–159.
- KERMAN, B. 2002, Staroslovanska naselbina Kotare–Baza pri Murski Soboti. – V: M. Guštin (ur.), *Zgodnji Slovani, Zgodnjerednjeveška lončenina na obrobju vzhodnih Alp / Die frühen Slaven. Frühmittelalterliche Keramik am Rand der Ostalpen*, Ljubljana, 17–26.
- KERMAN, B. 2005, Staroslovanska jama z najdišča Grofovsko 2 pri Murski Soboti / Die altslawische Grube am Fundort Grofovsko 2 bei Murska Sobota. – *Zbornik Soboškega muzeja* 8, 117–135.
- KERMAN, B. 2011, Celtic settlement in Prekmurje. – V: M. Guštin in M. Jevtić (ur.), *The Eastern Celts: the communities between the Alps and the Black Sea*, Koper, 65–82.
- KERMAN, B. 2011b, *Kotare–Baza pri Murski Soboti*. – Arheologija na avtocestah Slovenije 17, Ljubljana. <http://www.zvkds.si/sites/www.zvkds.si/files/uploads/files/publication/kotare1.pdf>.
- KERMAN, B. 2011c, *Kotare–Krogi pri Murski soboti*. – Arheologija na avtocestah Slovenije 20, Ljubljana. http://www.zvkds.si/sites/www.zvkds.si/files/uploads/files/publication/20_kotare-krogi_pri-murski-soboti.pdf.
- KERMAN, B. 2011d, *Pod Kotom–sever pri Krogu*. – Arheologija na avtocestah Slovenije 24, Ljubljana. http://www.zvkds.si/sites/www.zvkds.si/files/uploads/files/publication/24_pod_kotom-sever_pri_krogu.pdf.
- KERMAN, B. 2011e, *Grofovsko 2 pri Murski soboti*. – Arheologija na avtocestah Slovenije 22, Ljubljana. http://www.zvkds.si/sites/www.zvkds.si/files/uploads/files/publication/22_grofovsko_2_pri-murski-soboti.pdf.
- KERMAN, B. 2013, *Kalinovnjek pri Turnišču*. – Arheologija na avtocestah Slovenije 33, Ljubljana. http://www.zvkds.si/sites/www.zvkds.si/files/uploads/files/publication/33_kalinovnjek_pri_turniscu.pdf.
- KERMAN, B. 2013b, *Gornje njive pri Dolgi vasi 2*. – Arheologija na avtocestah Slovenije 36, Ljubljana. http://www.zvkds.si/sites/www.zvkds.si/files/uploads/files/publication/36_gornje_njive_pri-dolgi_vasi_2.pdf.
- KERMAN, B. 2014, Pince pri Lendavi. – V: B. Teržan in M. Črešnar (ur.), *Absolutno datiranje bronaste in železne dobe na Slovenskem / Absolute dating of the Bronze and Iron Ages in Slovenia*, Katalogi in monografije 40, 31–64.
- KERMAN, B. in B. KAVUR 2011, Srednja bronasta doba. – V: B. Kerman, *Pod Kotom–sever pri Krogu*, Arheologija na avtocestah Slovenije 24, Ljubljana, 29–34.
- KERT, B. 1998, Slovenske gorice. – V: D. Perko in M. Orožen Adamič (ur.), *Slovenija. Pokrajine in ljudje*, Ljubljana, 578–591.
- KNEZ, T. 1977, Keltski grobovi iz Roj pri Moravčah. – V: M. Guštin (ur.), *Keltske študije*, Posavski muzej Brežice 4, Brežice, 105–125.
- KNEZ, T. 1992, Novo mesto 2. Keltsko-rimsko grobišče / Keltisch-römisches Gräberfeld. – *Carniola Archaeologica* 2, Novo mesto.
- KNIFIC, T. 2002, Lončenina v zgodnjerednjeveških grobovih na Slovenskem / Die Keramik in den frühmittelalterlichen Gräbern in Slowenien. – V: M. Guštin (ur.), *Zgodnji Slovani, Zgodnjerednjeveška lončenina na obrobju vzhodnih Alp / Die frühen Slaven. Frühmittelalterliche Keramik am Rand der Ostalpen*, Ljubljana, 115–128.
- KNIFIC, T. in Ž. ŠMIT 2018, Zgodnjerednjeveško steklo na Slovenskem: študij sestave in jagode iz heloftiskega stekla / Early medieval glass in Slovenia: Analytical study and beads of plant-ash glass. – *Arheološki vestnik* 69, 369–436.
- KOROŠEC, J. 1953, Kulturne ostaline v Ajdovski jami pri Nemški vasi. – *Razprave 1. razreda SAZU* 3, 45–107.
- KOROŠEC, J. 1965, Neo- in eneolitski elementi na Ptujskem gradu (Neolithische und eneolithische Elemente auf dem Ptujski grad (die Burg von Ptuj)). – *Poročilo o raziskovanju neolita in eneolita v Sloveniji* 2, 5–53.
- KOROŠEC, P. in M. URŠIČ 1965, Neolitske in eneolitske ostaline iz okolice Krškega. – *Poročilo o raziskovanju paleolita, neolita in eneolita v Sloveniji* 2, 55–71.
- KOROŠEC, P. 1975, Poročilo o raziskavah v Ajdovski jami 1967. leta / Bericht über die Forschungen in der Ajdovska Höhle im J. 1967. – *Poročilo o raziskovanju neolita in eneolita v Sloveniji* 4, 170–187.
- KRAMBERGER, B. 2014a, The Neolithic-Eneolithic sequence and pottery assemblages in the fifth millennium BC in north-eastern Slovenia. – *Documenta Praehistorica* 41, 237–282.
- KRAMBERGER, B. 2014b, *Naselbinske strukture in keramični zbiri v petem tisočletju pred našim štetjem v severovzhodni Sloveniji / Settlement structures and pottery assemblages in the fifth millennium BC in Northeastern Slovenia*. – Doktorska disertacija. Oddelek za arheologijo, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani, Ljubljana.
- KRAMBERGER, B. 2015a, Forms, function, and use of Early Eneolithic pottery and settlement structures from Zgornje Radvanje, Slovenia. – *Documenta Praehistorica* 42, 231–250.
- KRAMBERGER, B. 2015b, Svetilka iz zgodnjeneolitske naselbine Zgornje Radvanje v Mariboru / Eine Lampe aus der früh-eneolithischen Siedlung von Zgornje Radvanje in Maribor. – *Arheološki vestnik* 66, 249–273.
- KRAMBERGER, B. 2018, Najdbe in sledovi poselitve iz bakrene dobe pod gomilo v Brezju pod Brinjevo goro / Funde und Besiedlungsspuren aus der Kupferzeit unter dem Grabhügel in Brezje unterhalb der Brinjeva gora. – *Arheološki vestnik* 69, Ljubljana, 69–133.
- KRAMBERGER, B. in M. ČREŠNAR, 2021, Pobrežje v Mariboru - Naselbina iz mlajše kulture žarnih grobišč / Pobrežje in Maribor - A settlement of the Late Urnfield Period. – V: B. Teržan in M. Črešnar (ur.), *Pohorsko Podravje pred tremi tisočletji. Tradicija in inovativnost v pozni bronasti in starejši železni dobi / Pohorsko Podravje three Millennia ago. Tradition and innovation in the Late Bronze and Early Iron Ages*. Katalogi in monografije 44, 55–107.

- KRIŽ, B. 2001, *Kelti v Novem mestu / The Celts in Novo mesto*. – Novo mesto.
- KULCSÁR, G. 2009, *The Beginnings of the Bronze Age in the Carpathian Basin. The Makó-Kosihy-Čaka and the Somogyvár-Vinkovci cultures in Hungary*. – *Varia Archaeologica Hungarica* 23, Budimpešta.
- LAMUT, B. 1993, Poznosrednjeveške in zgodnjenovoveške najdbe s Ptuja. – *Ptujski arheološki zbornik ob 100-letnici muzeja in Muzejskega društva*, Ptuj, 601–627.
- LAMUT, B. 1997, K začetkom visokosrednjeveškega Ptuja / Zu den Anfängen der Hochmittelalterlichen Stadt Ptuj. – V: M. Guštin in K. Predovnik (ur.), *Drobci nekega vsakdana / Bruchstücke eines Alltags. Archaeologica Historica Slovenica* 2, Ljubljana, 89–106.
- LAZAR, E. 2005, *Grofovsko pri Murski Soboti: analiza keramičnega gradiva iz zgodnjerednjeveških objektov*. – Diplomsko delo. Oddelek za arheologijo, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani, Ljubljana.
- LAZAR, E. in M. ARH v pripravi, Grad Ptuj. Arheološke raziskave ob prenovi južnega obzidja v letu 2015.
- LEGHISSA, E. 2014, Medvode. – V: B. Teržan in M. Črešnar (ur.), *Absolutno datiranje bronaste in železne dobe na Slovenskem / Absolute dating of the Bronze and Iron Ages in Slovenia*. Katalogi in monografije 40, Ljubljana, 333–342.
- LUBŠINA TUŠEK, M. 1993, Kamnito orodje v severovzhodni Sloveniji. – V: B. Lamut (ur.), *Ptujski arheološki zbornik ob 100-letnici muzeja in Muzejskega društva*, Ptuj, 31–158.
- MALI, P. 2015, Tumulus Period settlement of Hosszúhetény-Ormánd. – *Dissertationes Archaeologicae ex Instituto Archaeologico Universitatis de Rolando Eötvös nominatae Ser.* 3/3, 9–26.
- MARTINČIČ, A. et al. 1999, *Mala flora Slovenije*. – Tehniška založba Slovenije, Ljubljana.
- MIHELIČ, A. 2017, *Arheološka izkopavanja na Pohorskem dvoru v letu 2007*. – Diplomsko delo. Oddelek za arheologijo, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani, Ljubljana.
- MILANOVIĆ, D. 2012, Banat and the central Balkans since the end of the sixth until mid-fourth millennium BC: ceramic styles as an indicator of contacts, interaction and integration of prehistoric communities. – V: I. Pantović (ur.), *Home of longevity for cultural treasury of Banat – establishment of regional cultural centre for Banat heritage – "Konkordia"*, Vršac, 37–48.
- MIOČ, P. in M. ŽNIDARČIČ 1989, *Socialistična Federativna Republika Jugoslavija. Osnovna geološka karta 1 : 100 000. Tolmač za lista Maribor in Leibnitz*. – Beograd.
- MURGELJ, I. 2013, *Podsmreka pri Višnji Gori*. – Arheologija na avtocestah Slovenije 42, Ljubljana. http://www.zvkds.si/sites/www.zvkds.si/files/uploads/files/publication/42_podsmreka_pri_visnji_gori.pdf.
- NESTOROVIĆ, A. 2005, *Malečnik 2005. Poročilo o zaščitnih arheoloških izkopavanjih, sektor 2 (polovica) in sektor 3*. – Maribor (neobjavljeno poročilo).
- NEUGEBAUER, J.-W. 1980, Fundmaterialien aus der ältesten Stufe der Hügelgräberbronzezeit aus dem Raume von Mannersdorf am Leithagebirge, NO. – *Fundberichte aus Österreich* 19, 157–201.
- NEUGEBAUER, J.-W. 1998/1999, Zu Metall- und Keramikdepots der Bronzezeit aus dem Zentralraum Niederösterreichs. – *Archäologie Österreichs Sonderausgabe* 9/10. *Depotfunde der Bronzezeit im mittleren Donauraum*, 5–45.
- NOVÁKI, G., G. SÁNDORFI in Z. MIKLÓS 1979, *A Börzsöny hegyiség öskori és középkori várai*. – *Fontes Archaeologici Hungariae*, Budimpešta.
- NOVŠAK, M. 2002, Zgodnjerednjeveške najdbe z najdišča Grofovsko pri Murski Soboti. – V: M. Guštin (ur.), *Zgodnji Slovani, Zgodnjerednjeveška lončenina na obrobju vzhodnih Alp. / Die frühen Slaven. Frühmittelalterliche Keramik am Rand der Ostalpen*, Ljubljana, 27–32.
- NOVŠAK, M. 2006, *Trnava*. – Arheologija na avtocestah Slovenije 2, Ljubljana. http://www.zvkds.si/sites/www.zvkds.si/files/uploads/files/publication/002_trnava.pdf.
- PAHIČ, S. 1957, *Drugo žarno grobišče v Rušah*. – *Razprave* 1. razreda SAZU 4/3, Ljubljana.
- PAHIČ, S. 1962, Malečnik. – *Varstvo spomenikov* 8, 246.
- PAHIČ, S. 1962–1963, Bronastodobna gomila pod Brinjevo goro (Das bronzezeitliche Hügelgrab von Brinjeva gora). – *Arheološki vestnik* 13–14, 349–373.
- PAHIČ, S. 1966, Keltske najdbe v Podravju. – *Arheološki vestnik* 17, 271–336.
- PAHIČ, S. 1970, Maribor v rimski dobi. – *Časopis za zgodovino in narodopisje* 41 (6/2), 159–243.
- PAHIČ, S. 1972, *Pobrežje*. – Katalogi in monografije 6, Ljubljana.
- PAHIČ, S. 1973, Najdišča starejše železne dobe v Podravju. – *Arheološki vestnik* 24, 521–543.
- PAHIČ, S. 1976, Seliščne najdbe v zahodnih Slovenskih gorah – Andrenci, Spodnji Duplek, Spodnji Porčič, Vumpah / Siedlungsfunde in den westlichen Slovenske gorice – Andrenci, Spodnji duplek, Spodnji Porčič, Vumpah. – *Poročilo o raziskovanju paleolita, neolita in eneolita v Sloveniji* 5, 29–83.
- PAHIČ, S. 1985a, Meljski hrib pri Mariboru. – *Varstvo spomenikov* 27, 214–215.
- PAHIČ, S. 1985b, *Brinjeva gora 1954*. – Doneski k pravadnini Podravja 2, Pokrajinski muzej Maribor, Maribor.
- PAHIČ, S. 1985c, *Arheološka dediščina mariborskega kraja*. – Doneski k pravadnini Podravja 1, Pokrajinski muzej Maribor, Maribor.
- PAHIČ, V. 1983, Zbelovo. – *Poročilo o raziskovanju paleolita, neolita in eneolita v Sloveniji* 11, 85–137.
- PAHIČ, V. 1985, Meljski hrib pri Mariboru. – *Varstvo spomenikov* 27, 231–232.
- PAHIČ, S. 1991, *Moji poslednji pobreški grobovi*. – Doneski k pravadnini Podravja 6, Pokrajinski muzej Maribor, Maribor.

- PAHIČ, S. 1995, *Arheološka najdišča v Slovenskih goricah*. – Doneski k pravadnini Podravja 4a, Pokrajinski muzej Maribor, Maribor.
- PAHIČ, S. 1998, *Topografski zapiski 1961–1965*. – Doneski k pravadnini Podravja 11, Pokrajinski muzej Maribor, Maribor.
- PAHIČ, S. 1999a, *Arheološka najdišča v Slovenskih goricah. Pomniki pravadnine v Šentiljski občini*. – Doneski k pravadnini Podravja 4a, Pokrajinski muzej Maribor, Maribor.
- PAHIČ, S. 1999b, *Rimske starine pri Miklavžu*. – Doneski k pravadnini Podravja 1, Pokrajinski muzej Maribor, Maribor.
- PAK, M. 1998, *Dravska ravan*. – V: D. Perko in M. Orožen Adamič (ur.), *Slovenija. Pokrajine in ljudje*, Ljubljana, 592–605.
- PAVÚK, J. 2000, *Das Epilengyel/Lengyel IV als kulturhistorische Einheit*. – *Slovenská Archeológia* 48/1, 1–26.
- PAVLIN, P. 2006, *Grac pri Selih pri Zajčjem vrhu*. – V: A. Tomaž (ur.), *Od Sopota do Lengyela, prispevki o kamenodobnih in bakrenodobnih kulturah med Savo in Donavo / Between Sopot and Lengyel, contributions to stone age and copper age cultures between the Sava and the Danube*, Koper, 211–227.
- PAVLIN, P. in J. DULAR 2007, *Prazgodovinska višinska naselja v Posavskem hribovju (Prehistoric hilltop settlements in the Posavje hills)*. – *Arheološki vestnik* 58, 65–120.
- PAVLOVIČ, D. 2008, *Novi izsledki arheoloških terenskih raziskav na Novi tabli pri Murski Soboti / Neue Ergebnisse der archäologischen Feldforschungen in Nova tabla bei Murska Sobota*. – V: M. Guštin (ur.), *Srednji vek. Arheološke raziskave med Jadranskim morjem in Panonsko nižino / Mittelalter. Archäologische Forschungen zwischen der Adria und der Pannonischen Tiefebene*, Ljubljana, 49–52.
- PAVLOVIČ, D. 2011, *La Tène farmsteads near Murska Sobota*. – V: M. Guštin in M. Jevtić (ur.), *The Eastern Celts: the communities between the Alps and the Black Sea*, Koper, 83–89.
- PAVLOVIČ, D. 2013, *Zgodnjesrednjeveška poselitev severovzhodne Slovenije: primer najdišča Nova tabla pri Murski Soboti*. – Doktorska disertacija. Fakulteta za humanistične študije, Univerza na Primorskem, Koper.
- PAVLOVIČ, D. 2017, *Začetki zgodnjeslovanske poselitve Prekmurja / Beginnings of the Early Slavic settlement in the Prekmurje region, Slovenia*. – *Arheološki vestnik* 68, 349–386.
- PIETSCH, D. in P. KÜHN 2014, *Buried soils in the context of geoarchaeological research – two examples from Germany and Ethiopia*. – *Archaeological and Anthropological Sciences* 9, 1571–1583.
- PLESTENJAK, A. 2010, *Gorice pri Turnišču*. – *Arheologija na avtocestah Slovenije* 23, Ljubljana. http://www.zvkds.si/sites/www.zvkds.si/files/uploads/files/publication/012_gorice_pri_turniscu_.pdf.
- PLETERSKI, A. 2010, *Zgodnjesrednjeveška naselbina na blejski Pristavi. Tafonomija, predmeti in čas/Frühmittelalterliche Siedlung Pristava in Bled. Taphonomie, fundgegenstände und zeitliche eionrdnung*. – *Opera Instituti Archaeologici Sloveniae* 19, Ljubljana.
- PLETERSKI, A. 2015, *Čar srednjeveški podkev. Razprava o njihovi kronologiji, klasifikaciji, izvoru / The charm of medieval horse-shoes. A discussion of their chronology, classification and origin*. – *Arheološki vestnik* 66, 147–171.
- POPOVIČ, P. 2009, *Scordisci on the Fringes of the Hellenistic World*. – V: G. Tiefengraber, B. Kavur, A. Gaspari (ur.), *Keltske študije II, Studies in Celtic Archaeology. Papers in honour of Mitja Guštin, Protohistoire Européenne* 11, Montagnac, 247–258.
- PREDAN, P. 2005, *Malečnik 2005. Sektorja 1 in 2*. – Maribor (neobjavljeno poročilo).
- PREDOVNIK, K. 2003, *Trdnjava Kostanjevica na Starem gradu nad Pobočjem*. – *Archaeologica Historica Slovenica* 4, Ljubljana.
- PREDOVNIK, K. 2006, *Srednjeveška in novoveška lončenina s planin v Kamniško-Savinjskih Alpah*. – V: T. Cevc (ur.), *Človek v Alpah. Desetletje (1996–2006) raziskav o navzočnosti človeka v Slovenskih Alpah / Der Mensch in den Alpen. Zehn Jahre (1996–2006) Forschungen über die Anwesenheit des Menschen in den Slowenischen Alpen*, Zbirka *Linguistica et philologica* 15, Ljubljana, 182–208.
- RADU, A. 2002, *Cultura Sălcuța in Banat*. – Timisoara.
- REPE, B. (prev.) 2019, *Mednarodni klasifikacijski sistem za poimenovanje tal 2014 (naslov izvirnika: »World reference base for soil resources 2014: International soil classification system for naming soils and creating legends for soil maps Update, 2015«)*. – Ljubljana.
- REIMER, P. J. et al. 2013, *IntCal13 and Marine13 radiocarbon age calibration curves, 0–50,000 years cal BP*. – *Radiocarbon* 55(4), 1869–1887.
- RIŽNAR, I. 2018, *Poročilo o preiskavi kamnin z arheološkega najdišča Malečnik*. – Ljubljana (neobjavljeno poročilo).
- SAMONIG, B. 2003, *Studien zur Pfahlbauforschung in Österreich. Materialien II. Die Pfahlbaustation des Keutschacher Sees*. – Mitteilungen der Prähistorischen Kommission der Österreichischen Akademie der Wissenschaften 51, Dunaj.
- SANKOVIČ, S. 2010, *Začetki bronaste dobe v Prekmurju / Beginning of the Bronze Age in Prekmurje*. – *Zbornik soboškega muzeja* 15, 91–105.
- STADLER, P. in E. RUTTKAY 2007, *Absolute chronology of the Moravian-Eastern-Austrian Group (MOG) of the painted pottery (Lengyel-culture) based on new radiocarbon dates from Austria*. – V: J. K. Kozłowski in P. Raczky (ur.), *The Lengyel, Polgár and related cultures in the Middle/Late Neolithic in Central Europe*, Kraków, 117–146.
- STRAUB, P. 2006a, *Kozepső rezkori település Sormas határában / Middle Copper Age settlement at Sormas*. – V: J. Kisfaludi (ur.), *Regeszeti kutatások Magyarországon 2005 / Archaeological investigations in Hungary 2005*, Magyar Nemzeti Múzeum, Budapest, 33–60.
- STRAUB, P. 2006, *Eszteregnye-Bozók-földje: Eine Siedlung aus dem Ende der mittleren Kupferzeit*. – *Zalai Múzeum* 15, 79–92.

- STRMČNIK GULIČ, M. 1988/89, Bronastodobni naselitveni kompleks v Rabelji vasi na Ptujju (Der bronzezeitliche Siedlungskomplex in Rabelja vas auf Ptuj). – *Arheološki vestnik* 39/40, 147–170.
- STRMČNIK GULIČ, M. 1990, Podoba antične poselitve med vzhodnim Pohorjem in Dravo. – *Arheološki vestnik* 41, 135–146.
- STRMČNIK GULIČ, M. 1997, Maribor: doprinos materialnih virov k historični interpretaciji / Maribor: Beitrag materieller Quellen zur historischen Interpretation. – V: M. Guštin in K. Predovnik (ur.), *Drobci nekega vsakdana / Bruchstücke eines Alltags*. Archaeologica Historica Slovenica 2, Ljubljana, 77–88.
- STRMČNIK GULIČ, M. 2001a, The First Millenium BC between Drava and Pohorje. – V: A. Lippert (ur.), *Die Drau-, Mur und Raab-Region im 1. vorchristlichen Jahrtausend. Akten des Internationalen und Interdisziplinären Symposiums vom 26. bis 29. April 2000 in Bad Radkersburg*, Universitätsforschungen zur prähistorischen Archäologie 78, Bonn, 103–120.
- STRMČNIK GULIČ, M. 2001b, Nova podoba prazgodovinske poselitve na zahodnem obrobju Dravskega polja / Das neue Bild der prähistorischen Besiedlung am östlichen Rand der Draufeldes. – *Arheološki vestnik* 52, 117–130.
- STRMČNIK GULIČ, M. 2002, *Poročilo o Arheoloških raziskavah v Malečniku (zveza: Odločba MK št. 617–141/2002-1 z dne 25.7.2002)*. – Maribor (neobjavljeno poročilo).
- STRMČNIK GULIČ, M. in PREDAN, P. 2003, Malečnik. Deviacija malečniške ceste 10–3, 1–23. – Maribor (neobjavljeno poročilo).
- STRMČNIK GULIČ, M. 2003a, Malečnik – Arheološko najdišče pod Meljskim hribom. – V: D. Prešeren (ur.), *Zemlja pod vašimi nogami. Arheologija na avtocestah Slovenije. Vodnik po najdiščih*, Ljubljana, 187–188.
- STRMČNIK GULIČ, M. 2003b, Slivnica pri Mariboru 1. – V: D. Prešeren (ur.), *Zemlja pod vašimi nogami. Arheologija na avtocestah Slovenije. Vodnik po najdiščih*, Ljubljana, 237–238.
- STRMČNIK GULIČ, M. 2003c, Pobrežje pri Mariboru. – V: D. Prešeren (ur.), *Zemlja pod vašimi nogami. Arheologija na avtocestah Slovenije. Vodnik po najdiščih*, Ljubljana, 206–207.
- STRMČNIK GULIČ, M. 2006, Malečnik – arheološko najdišče. – V: A. Tomaž (ur.), *Od Sopot do Lengyela (prispevki o kamenodobnih in bakrenodobnih kulturah med Savo in Donavo) / Between Sopot and Lengyel (contributions to stone age and copper age cultures between the Sava and the Danube*, Koper, 195–202.
- STRMČNIK GULIČ, M., M. KAJZER in B. KRAMBERGER 2021, Velika gomila nad Razvanjem / Large tumulus above Razvanje – V: B. Teržan in M. Črešnar (ur.), *Pohorsko Podravje pred tremi tisočletji. Tradicija in inovativnost v pozni bronasti in starejši železni dobi / Pohorsko Podravje three Millennia ago. Tradition and innovation in the Late Bronze and Early Iron Ages*. Katalogi in monografije 44, 347–399.
- SÜSS, L. 1976, Zur Münchshöfener Gruppe in Bayern. – V: H. Schwabedissen (ur.), *Die Anfänge des Neolithikums vom Orient bis Nordeuropa/5b*. Fundamenta/A 3, Köln, 1–121.
- ŠAVEL, I. 1980, Rezultati sondiranj v Šafarskem. / Resultate der Sondierungen in Šafarsko. – *Poročilo o raziskovanju paleolita, neolita in eneolita v Sloveniji* 8, 51–77.
- ŠAVEL, I. 1984, Poročilo o raziskovanju od leta 1981–1983 v Šafarskem / Bericht über die Forschungen in Šafarsko in den Jahren 1981–1983. – *Poročilo o raziskovanju paleolita, neolita in eneolita v Sloveniji* 12, 39–71.
- ŠAVEL, I. 1992, Bukovnica – rezultati terenskih raziskav v letih 1987–1988. – *Poročilo o raziskovanju paleolita, neolita in eneolita v Sloveniji* 20, 57–85.
- ŠAVEL, I. 1994, *Prazgodovinske naselbine v Pomurju*. – Murska Sobota.
- ŠAVEL, I. 1995, Glinasta figurica iz Bukovnice. – *Zbornik soboškega muzeja* 4, 7–19.
- ŠAVEL, I. 2002, Zgodnjerednjeveški objekt z najdišča Pod Kotom–jug pri Krogu. – M. Guštin (ur.), *Zgodnji Slovani, Zgodnjerednjeveška lončenina na obrobju vzhodnih Alp / Die frühen Slaven. Frühmittelalterliche Keramik am Rand der Ostalpen*, Ljubljana, 11–16.
- ŠAVEL, I. 2004, *Neskončen dih, Razstava o bakrenodobnem žarnem grobišču pri Krogu / The endless breath, Exhibition of the Copper Age cremation cemetery at Krog*. – Murska Sobota.
- ŠAVEL, I. 2005, Najdišče Za Raščico pri Krogu – naselbina kulture Somogyvár-Vinkovci. – *Zbornik soboškega muzeja* 8, 39–84
- ŠAVEL, I. 2009, *Pod Kotom–jug pri Krogu*. – Arheologija na avtocestah Slovenije 7, Ljubljana. http://www.zvkds.si/sites/www.zvkds.si/files/uploads/files/publication/007_pod_kotom-jug_pri_krogu.pdf.
- ŠAVEL, I. in M. GUŠTIN 2006, Kultura keramike z brazdastim vrezom v Pomurju. – V: A. Tomaž (ur.), *Od Sopot do Lengyela, prispevki o kamenodobnih in bakrenodobnih kulturah med Savo in Donavo) / Between Sopot and Lengyel, contributions to stone age and copper age cultures between the Sava and the Danube*, Koper, 203–210.
- ŠAVEL, I. in S. SANKOVIČ 2010, *Za Raščico pri Krogu I/II*. – Arheologija na avtocestah Slovenije 13, Ljubljana. <http://www.zvkds.si/sl/kulturna-dediscina-slovenije/publikacije/publikacije/105-za-rascico-pri-krogu/>.
- ŠAVEL, I. in S. SANKOVIČ 2011, *Pri Muri pri Lendavi*. – Arheologija na avtocestah Slovenije 23, Ljubljana. http://www.zvkds.si/sites/www.zvkds.si/files/uploads/files/publication/23-pri_muri_pri_lendavi.pdf.
- ŠAVEL, I. in Š. KARO 2012, *Popava pri Lipovcih 1*. – Arheologija na avtocestah Slovenije 30, Ljubljana. http://www.zvkds.si/sites/www.zvkds.si/files/uploads/files/publication/30_popava_pri_lipovcih_1.pdf.
- ŠAVEL, I. in S. SANKOVIČ 2013, *Nedelica pri Turnišču*. – Arheologija na avtocestah Slovenije 39, Ljubljana. http://www.zvkds.si/sites/www.zvkds.si/files/uploads/files/publication/39_nedelica_pri_turniscu.pdf.

- ŠAVEL, I. in T. KNIFIC 2013, *Popava pri Lipovcih 2*. – Arheologija na avtocestah Slovenije 41, Ljubljana. http://www.zvkds.si/sites/www.zvkds.si/files/uploads/files/publication/41_popava_pri_lipovcih_2.pdf.
- ŠIMIČ, J. in S. FILIPOVIČ, *Kelti i Rimljani na področju Osijeka*. – Osijek.
- ŠINKOVEC, I. 1996, Katalog posameznih kovinskih najdb bakrene in bronaste dobe / Catalogue of Individual Metal Finds from the Eneolithic and Bronze Ages. – V: B. Teržan (ur.), *Depojske in posamezne kovinske najdbe bakrene in bronaste dobe na Slovenskem 1 / Hoards and Individual metal Finds from the Eneolithic and Bronze Ages in Slovenia 1*, Katalogi in monografije 30, Ljubljana, 29–128.
- ŠTULAR, B. 2005, Lončenina s kamniškega Malega gradu. Izkopavanja leta 1992 / The pottery from Mali grad in Kamnik. Excavations 1992. – *Arheološki vestnik* 56, 435–452.
- ŠTULAR, B. 2007, Lonci v opremi visokosrednjeveške kuhinje s kamniškega Malega gradu / High medieval kitchen pottery, The Kamnik Mali grad case study. – *Arheološki vestnik* 58, 375–404.
- ŠTULAR, B. 2009, *Mali grad. Visokosrednjeveški grad v Kamniku / Mali grad. High Medieval Castle in Kamnik*. – Opera Instituti Archaeologici Sloveniae 15, Ljubljana.
- TERŽAN, B. 1990, *Starejša železna doba na Slovenskem Štajerskem / The Early Iron Age in Slovenian Styria*. – Katalogi in monografije 25, Ljubljana.
- TERŽAN, B. 1995–1996 (ur.), *Depojske in posamezne kovinske najdbe bakrene in bronaste dobe na Slovenskem / Hoards and individual metal finds from the Eneolithic and Bronze Ages in Slovenia I–II*. – Katalogi in monografije 30, Ljubljana.
- TERŽAN, B. 1999, An Outline of the Urnfield Culture Period in Slovenia / Oris obdobja kulture žarnih grobišč na Slovenskem. – *Arheološki vestnik* 50, 97–143.
- TERŽAN, B. in M. ČREŠNAR 2012, Oris preteklosti vzhodnih obronkov Pohorja od prazgodovine do zgodnjega srednjega veka / History of the eastern edges of the Pohorje mountain range from Prehistory to the Early Middle Ages. – V: A. Gulič in M. Črešnar (ur.), *Arheološka pot po Mariboru z okolico / Archaeological Trail of Maribor and its Surroundings*, Ljubljana, Maribor.
- TICA, G. 2007, *Šmatevž*. – Arheologija na avtocestah Slovenije 4, Ljubljana. http://www.zvkds.si/sites/www.zvkds.si/files/uploads/files/publication/004_smatevz.pdf.
- TICA, G. 2013, *Močna pri Lenartu*. – Arheologija na avtocestah Slovenije 35, Ljubljana. http://www.zvkds.si/sites/www.zvkds.si/files/uploads/files/publication/35_mocna_pri_lenartu.pdf.
- TIEFENGRABER, G. 2006, Jungneolitische Funde aus Čatež – Sredno polje. – V: A. Tomaž (ur.), *Od Sopota do Lengyela, prispevki o kamenodobnih in bakrenodobnih kulturah med Savo in Donavo / Between Sopot and Lengyel, contributions to stone age and copper age cultures between the Sava and the Danube*, Koper, 229–234.
- TIEFENGRABER, G. 2007, Zum Stand der Erforschung der Mittel- und Spätbronzezeit in der Steiermark, Weststmk. – V: G. Tiefengraber (ur.), *Studien zur Mittel- und Spätbronzezeit am Rande der Südostalpen*. Universitätsforschungen für prähistorische Archäologie 148, Bonn, 67–113.
- TIEFENGRABER, G. 2009, Befestigte mittel- und spätlatènezeitliche Flachlandsiedlungen im Südostalpenraum. – V: G. Tiefengraber, B. Kavur in A. Gaspari (ur.), *Keltske študije II, Studies in Celtic Archaeology. Papers in honour of Mitja Guštin*, Protohistoire Européenne 11, Montagnac, 259–282.
- TIEFENGRABER, G. 2011, "The oppidum Celeia". – V: M. Guštin in M. Jevtić (ur.), *The Eastern Celts: the communities between the Alps and the Black Sea*, Koper, 91–98.
- TIEFENGRABER, G. 2018, *Der Wildoner Schlossberg. Die Ausgrabungen des Landesmuseums Joanneum 1985–1988*. – Forschungen zur geschichtlichen Landeskunde der Steiermark 80, Schild von Steier 7, Graz.
- TOLAR, T. 2013, *Pojav pomembnejših kulturnih rastlin na Slovenskem: pregled arheobotaničnih raziskav*. – Predavanje na posvetovanju „Dolgoročne spremembe okolja 2013“, Prešernova dvorana SAZU, 7. 5. 2013, Ljubljana (neobjavljeno).
- TOMANIČ JEVREMOV, M. 1973, Eneolitska naselbina na Pavlovskem vrhu pri Ormožu. – *Ormož skozi stoletja*, Ormož, 20–31.
- TOMANIČ JEVREMOV, M. 1997, Ormož. – M. Guštin in K. Predovnik (ur.), *Drobcici nekega vsakdana / Bruchstücke eines Alltags. Archaeologica Historica Slovenica 2*, Ljubljana, 107–139.
- TOMANIČ JEVREMOV, M. in M. GUŠTIN 1996, Keltska lončarska peč s Spodnje Hajdine pri Ptujju (A Celtic pottery kiln from Spodnja Hajdina near Ptuj). – *Arheološki vestnik* 47, 267–278.
- TOMAŽIČ, S. in S. OLIČ, *Šiman pri Gotovljah*. – Arheologija na avtocestah Slovenije 9, Ljubljana. http://www.zvkds.si/sites/www.zvkds.si/files/uploads/files/publication/009_siman_pri_gotovljah.pdf.
- TOMAŽ, A. 1999, *Časovna in prostorska strukturiranost neolit-skega lončarstva: Bela krajina, Ljubljansko barje, Dinarski kras*. – Magistrska naloga. Oddelek za arheologijo, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani, Ljubljana.
- TOMAŽ, A. 2012, *Turnišče*. – Arheologija na avtocestah Slovenije 28, Ljubljana. http://www.zvkds.si/sites/www.zvkds.si/files/uploads/files/publication/28_turnisce.pdf.
- TOŠKAN, B. 2013a, Živalski ostanki iz zgodnesrednjeveške Močne. – V: G. Tica, *Močna pri Lenartu*, Arheologija na avtocestah Slovenije 35, Ljubljana, 102–105.
- TOŠKAN, B. 2013b, Domače govedo v romaniziranem jugovzhodnoalpskem prostoru: arheozoološki pogled. – *Keria* 15(1), 35–72.
- TOŠKAN, B. in J. DIRJEC 2010, Economic Specialization and Social Differentiation of the Late Bronze and Early Iron Age Ormož. – V: J. Dular in M. Tomanič Jevremov, *Ormož. Utrjeno naselje iz pozne bronaste in starejše železne dobe / Befestigte Siedlung aus der späten Bronze- und der älteren Eisenzeit*, Opera Instituti Archaeologici Sloveniae 18, Ljubljana, 99–121, 203–212.

- TRAMPUŽ OREL, N. in D. J. HEATH 2001, Depo Kanalski Vrh – študija o metalurškem znanju in kovinah na začetku 1. tisočletja pr. n. š. – *Arheološki vestnik* 52, 143–171.
- TURK, P. 1996, Datacija poznobronastodobnih depojev. – V: B. Teržan, (ur.), *Depojske in posamezne kovinske najdbe bakrene in bronaste dobe na Slovenskem II / Hoards and individual metal finds from the Eneolithic and Bronze Ages in Slovenia II*, Katalogi in monografije 30, Ljubljana, 89–124.
- TURK, P. 2001, The weight of objects in Late Bronze Age hoards in Slovenia and possibilities for determining weight standards / Teže predmetov v depojih bozne bronaste dobe iz Slovenije in možnosti ugotavljanja utežnih standardov. – *Arheološki Vestnik* 52, 249–279.
- TURK, J. 2009, Petrološka sestava in izvor kamnitih najdb z najdišč Stare gmajne in Blatna Brezovica. – V: A. Velušček (ur.), *Koliščarska naselbina Stare gmajne in njen čas / Stare gmajne pile-dwelling settlement and its era*, Opera Instituti Archaeologici Sloveniae 16, 281–286.
- URBAN, T. 1993, *Studien zur mittleren Bronzezeit in Norditalien*. – *Universitätsforschungen zur prähistorischen Archäologie* 14, Bonn.
- URBAN, O. H. 1996, Zur Chronologie der jüngeren Latènezeit in Ostösterreich. – *Arheološki vestnik* 47, 197–207.
- VELUŠČEK, A. in K. ČUFAR 2003, Založnica pri Kamniku pod Krimom na Ljubljanskem barju – naselbina kulture Somogyvár-Vinkovci / Založnica near Kamnik pod Krimom on the Ljubljansko barje (Ljubljana moor) - a settlement of Somogyvár-Vinkovci Culture. – *Arheološki vestnik* 54, 123–158.
- VELUŠČEK, A. 2004, Hočevarica in horizont keramike z brazdistim vrezom (HKBV) v osrednji Sloveniji in sosednjih pokrajinah / Hočevarica and the pottery with furrowed incisions horizon (HKBV) in central Slovenia and neighboring regions. – V: A. Velušček (ur.), *Hočevarica – eneolitsko kolišče na Ljubljanskem barju*, Opera Instituti Archaeologici Sloveniae 8, Ljubljana, 231–262.
- VELUŠČEK, A. in K. ČUFAR 2008, Novoopredeljeni kolišči keramike z brazdistim vrezom na Ljubljanskem barju / Newly determined sites with pottery with furrowed incisions from the Ljubljansko barje. – *Arheološki vestnik* 59, 31–48.
- VELUŠČEK, A. 2011, Spaha in kronologija osrednje- in južnoslovenskega neolitika ter zgodnejšega eneolitika / Spaha and chronology of central and south Slovenian Neolithic and Early Eneolithic. – V: A. Velušček (ur.), *Spaha*, Opera Instituti Archaeologici Sloveniae 22, Ljubljana, 201–243.
- VELUŠČEK, A. 2017, Kronološki odnos med lasinjsko kulturo in kulturo keramike z brazdistim vrezom v severovzhodni Sloveniji / The chronological relationship between Lasinja Culture and the Furchenstich pottery culture in north-eastern Slovenia. – *Arheološki vestnik* 68, 9–84.
- VELUŠČEK, A., B. PODPEČAN, T. TOLAR, B. TOŠKAN, J. TURK, M. MERELA in K. ČUFAR 2018, Črnelnik in Devce, novoodkriti kolišči iz bakrene dobe na Ljubljanskem barju / Črnelnik and Devce, Newly discovered Copper Age sites at Ljubljansko barje. – *Arheološki vestnik* 69, 9–67.
- VENCLOVÁ, N. 2016, *Němčice and Staré Hradisko. Iron Age glass and glass-working in Central Europe*. – Praga.
- VYŠOHLÍD, M. 2009, *Keramické dýmky v archeologických nálezech a jejich vypovídací možnosti*. – *Archeologie ve středních Čechách* 13, 965–1000.
- ŽBONA-TRKMAN, B. in A. BAVDEK 1996, Depojski najdbi s Kanalskega Vrha. – V: B. Teržan, (ur.), *Depojske in posamezne kovinske najdbe bakrene in bronaste dobe na Slovenskem II / Hoards and individual metal finds from the Eneolithic and Bronze Ages in Slovenia II*, Katalogi in monografije 30, Ljubljana, 31–71.
- ŽIBERNA, I. 2011, Naravnogeografske determinante razvoja Maribora s posebnim ozirom na reko Dravo / Natural Geographical Determinants of Development Maribor with particular Reference to the Drava River. – *Ekonomika i ekohistorija/Economic- and Ecohistory* 7, Zagreb, Samobor, 116–128.
- ŽIŽEK, I. 2006, Eneolitska naselbina Hardek. – V: A. Tomaž (ur.), *Od Sopota do Lengyela, prispevki o kamenodobnih in bakrenodobnih kulturah med Savo in Donavo / Between Sopot and Lengyel, contributions to stone age and copper age cultures between the Sava and the Danube*, Koper, 129–140.

10 Katalog stratigrafskih enot

Bine Kramberger, Miha Murko

10.1 Osnovno stratigrafsko zaporedje in sterilne plasti

SE 02-002 – sterilna plast

Z laporjem mešana rumenorjava ilovnata plast se je nahajala pod nasutjem recentne ceste (SE 02-001) in nad plastjo SE 02-003 v sondi 1. Bila je brez najdb in debeline do 60 cm. Morda je nastala kot posledica usada.

SE 02-003 – sterilna plast

Bila je sivorjave barve, debeline do 45 cm. Prekrivala je kulturno plast iz zgodnjega srednjega veka (SE 02-004). Presekale so jo novodobne jame (SE 02-008 in SE 02-009).

SE 02-000 – vrhnji nanosi usadov

Vrhni nehomogen sloj v neočiščenem delu severnega preseka sond 2, 2N, 6, 4 in 5. Nahajal se je nad plastmi z arheološkimi ostalinami (tudi nad kulturno plastjo iz poznega srednjega/novega veka, SE 02-202). Odstranjen je bil strojno.

SE 02-203 – nanos usada

Rumenorjava ilovnata plast z laporjem se je nahajala pod kulturno plastjo iz srednjega/zgodnjega novega veka v sondah 2, 2N, 4 in 6. Bila je brez najdb in odstranjena strojno.

SE 02-601 – nanos usada

Sivorjava plast z laporjem v severnem preseku sonde 6. Nahajala se je pod vrhnjim slojem SE 02-000 in nad kulturno plastjo iz poznega srednjega/novega veka, SE 02-202. Odstranjena je bila strojno.

SE 02-502 – nanos usada

Rumenorjava lapornata plast, pod neočiščenim vrhnjim delom severnega preseka sonde 5. Odstranjena je bila strojno.

SE 02-503 – nanos usada

Podobna plast z laporjem, pod plastjo SE 502 in nad SE 02-504, v severnem preseku sonde 5. Odstranjena je bila strojno.

SE 02-504 – nanos usada

Plast z laporjem, pod plastjo SE 503 in nad kulturno plastjo iz zgodnjega srednjega veka (SE 02-004), v severnem preseku sonde 5. Odstranjena je bila strojno.

SE 02-407 – nanos usada

Sivo rumena lapornata plast med kulturno plastjo iz zgodnjega srednjega veka (SE 02-004) in kulturno plastjo iz mlajše železne dobe (SE 02-005) v sondi 4.

SE 02-607 – sterilna plast

Sivo olivno zelena glinena plast je bila odkrita pod plastjo SE 02-006, v sondah 6, 4, 5, 3 in 7. V njo je bila vkopana jama 42, ki je iz srednje bronaste dobe.

SE 02-019 – sterilna plast

Rumenorjava glinena plast z vložki laporja je bila dokumentirana tik pod kulturno plastjo iz srednjega eneolitika (SE 02-018) in nad lapornato plastjo SE 02-019, v sondah 3, 5 in 7. Bila je brez najdb. V njo je bila vkopana jama 19 iz srednjega eneolitika.

SE 02-020 – nanos usada

Plast sivorjave plasti z lapornatim gruščem je bila pod sterilno plastjo SE 02-019 in nad kulturno plastjo iz zgodnjega eneolitika (SE 02-021), v sondah 3, 5 in 7.

SE 02-022 – sterilna plast

Sivo olivno zelena glinena plast brez vključkov je bila najnižja plast v sondi 3. V njo so bile vkopane jame 20 (SE 02-314/315), 21 (SE 02-324/325) in 22 (SE 02-328/329), ki so iz zgodnjega eneolitika, in deloma tudi jama 19, ki je iz srednjega eneolitika (SE 02-312/SE 02-313).

SE 001 – ruša

Vrhni sloj rjavkaste zemlje, debeline do 0,1 m, v sektorjih 1, 2 in 3. V njem so se nahajale najdbe iz različnih arheoloških obdobj (G470–G474, G476, G477).

SE 002 – recentno nasutje

Plast zbitega proda, najvišja plast v delu sektorja 3, ki so ji pripisani naslednji keramični odlomki (G467–G469).

SE 301 – rjavica 1

Temno rjava zemljena plast, odkrita tik pod rušo ali recentnim nasutjem (SE 002) v sektorjih 1, 2 in 3. V njej je bilo odkritih precej drobnih najdb iz različnih arheoloških obdobj (G427–G444).

SE 123 – rjavica 2

Nekoliko svetlejša rjava plast glinenega melja z drobcami ožgane ilovice in oglja, pod rjavico 1 (SE 301) v sektorjih 1 in 2. V njej so bili številni keramični odlomki iz različnih arheoloških obdobij (G377–G424). Pod njo so bile različne jame; najmlajše iz zgodnjega srednjega veka.

SE 124 – plast

Zelo temno siva plast glinastega melja, odkrita pod paleo-ornico (SE 123) in nad plastjo meljaste glinice (SE 100). Bila je globine do 20 cm. V njej so bili odkriti 20 prazgodovinskih keramičnih odlomkov (med njimi tudi G376), štirje kosi keramike iz mlajše železne dobe, štirje iz zgodnjega srednjega veka in en iz poznega srednjega veka ali zgodnjega novega veka (G375).

SE 003 – plast

Temno rumenkasto rjava zemljena plast, pod ornico (SE 301) ali novodobnim prodatim nasutjem (SE 002), v sektorjih 2 in 3. V sektorju 1 je bila s SE 003 označena »ornica«, kar smo korigirali (v tej publikaciji je rjavica 1 vedno SE 301). Najdbe: 12 odlomkov prazgodovinske lončenine (npr. G464, G465), od tega en iz srednje bronaste dobe (G462) in en iz mlajše železne dobe (G463); 4 odlomki zgodnjersrednjeveških keramičnih posod (med njimi: G466), štirje neopredeljeni kosi keramike.

SE 351 – plast

Rumenorjava plast glinenega peska pod plastjo SE 301, v sektorju 3. Vanjo so bile vkopane jame. Najdbe: miniaturna sekira (G454) in odlomki prazgodovinskih posod (G455–G461), med katerimi so bili odlomki iz poznega eneolitika ali zgodnje bronaste dobe (G459, G460) in kos posode iz mlajše železne dobe (G461). Debelina plasti je znašala med 5 in 100 cm. Imela je enako stratigrafsko lego kot SE 003.

SE 2018 – plast

Svetlo olivno rjava plast peščenega melja pod rjavico 1 (SE 301) v sektorju 2, mestoma je prešla v plast SE 003. V njo so bili vkopani jame, jame za stojke in jarki. Najdbe: 50 kosov ožgane ilovice, 61 odlomkov prazgodovinske lončenine, med katerimi je eden iz mlajše železne dobe, nekaj jih je iz srednje bronaste dobe (G448–G452), tri so iz starejše železne dobe (G162–G164). Keramika iz starejše železne dobe je bila odkrita v kvadrantu 56, torej na prostoru med objekti 7, 8 in 9.

SE 100 = SE 200 – sterilna plast

Temno rumenkasto rjava (10 YR 4/4) zbita plast meljaste glinice v sektorju 1/2005 (oznaka SE 100), v sektorju 2/2005 (oznaka SE 200) in v sektorju 3/2005. Nahajala se je pod plastmi 123, SE 301, SE 351 in nad prodatno geološko osnovo SE 300. V njo so bile vkopane jame iz različnih arheoloških obdobij. V sektorju 3 so bili v vrhnjem delu posamezni odlomki keramike (G462–466).

SE 300 – prodatna geološka osnova

Plast dravskega proda v sektorju 3/2005, v katero so bile vkopane jame iz različnih obdobij. Nahajala se je pod glineno plastjo SE 003 in nad lapornato geološko osnovo SE 392. V vrhnjem delu plasti sta bila odkrita keramična odlomka posod iz latenskega obdobja (G425, G426).

SE 392 – laporna geološka osnova

Plast laporja pod plastjo proda SE 300. Gre za najnižjo ugotovljeno geološko osnovo v delu najdišča, ki je bil raziskan leta 2005; na njo so naleteli le v nekaterih sondah v sektorju 3.

SE 06-001 – humus

Najvišja stratigrafska enota v sondi na Meljskem hribu.

SE 06-002 – vrhnja prerigolana plast

Pod humusom se je nahajala premešana plast od rigolanja vinograda. Obe plasti skupaj sta bili debeline okoli 50 cm, odstranjeni sta bili strojno.

SE 06-003 – sterilna plast

Svetlejša plast, v kateri je bila ugotovljena pot v sondi na Meljskem hribu. Bila je brez najdb, rumenkasto rjave barve.

10.2 Zgodnja bakrena doba

SE 02-021 – kulturna plast iz zgodnjega eneolitika

Temno sivo rjava kulturna plast z redko keramiko, drobcami oglja in ožgano ilovico se je nahajala v sondah 3 in 7, pod plastjo SE 02-020 in nad plastjo SE 02-022. Tik pod njo so bile odkrite jame iz zgodnjega eneolitika (jame 20–22, 49A in 50–52), v njo je bila vkopana jama 19, ki je iz srednjega eneolitika. Iz te plasti morda izvirajo nekateri keramični odlomki (G13–16; morda tudi del posode G1).

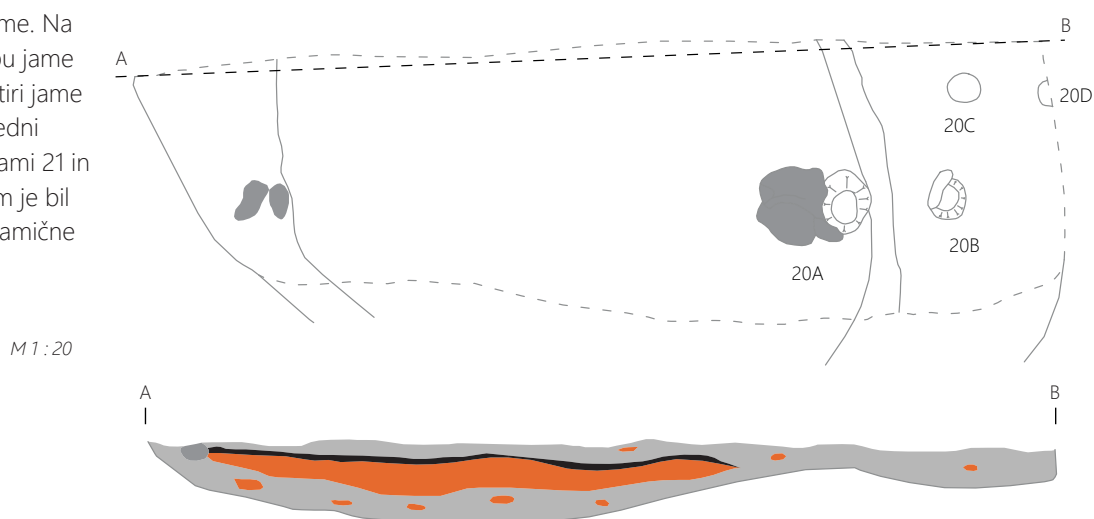
Objekt 1

SE 02-314/315 – jama 20

Jama ovalne oblike v tlorisu in banjaste oblike v preseku, velikosti 240 × 72 cm, globine 20 cm je bila odkrita v sondi 3, pod SE 02-021, vkopana v sterilno glineno plast (SE 02-022). V jami je bila ilovica z drobcami oglja, laporja, ožgane glinice in 25 odlomki zgodnjeeneolitske lončenine (med njimi tudi G1–G10). Oglje in ožgana ilovica sta bila zgoščena

v zgornjem delu jame. Na jugovzhodnem robu jame 20 so bile odkrite štiri jame za stojke, v neposredni bližini jame 20 pa jami 21 in 22. V eni od teh jam je bil odkrit odlomek keramične posode G10.

SE 02-316/317 – jama 20A (za stojko)

Jama ovalnega tlorisa in raztegnjene U-oblike v preseku, velikosti 20 × 14 cm, globine 16 cm, je sekala rob jame 20 (SE 02-315), pod njenim polnilom (SE 02-314). V jami je bila temno rjava ilovica, ob zahodnem robu jame veliki prodniki. Jama je po vsej verjetnosti služila za stojko.

SE 02-318/319 – jama 20B (za stojko)

Jama ovalnega tlorisa in raztegnjene U-oblike v preseku, velikosti 12 × 8 cm, globine 12 cm je sekala rob jame 20 (SE 02-315), pod njenim polnilom (SE 02-314). V temno rjavi ilovici v jami ni bilo odkritih najdb.

SE 02-322/323 – jama 20D (za stojko)

Velikost jame je bila 7 × 6 cm, globina 7 cm. Stratigrafska lega in zasutje jame sta bila enaka kot pri jamah 20A–20C. Najverjetneje je tudi ta jama služila za stojko.

SE 02-320/321 – jama 20C (za stojko)

Jama ovalne oblike v tlorisu in raztegnjene U-oblike v preseku, velikosti 9 × 7 cm, globine 7 cm, je bila na robu jame 20 (SE 02-315). V njej je bila podobna zemlja kot v jamah 20A in 20C. Brez najdb.

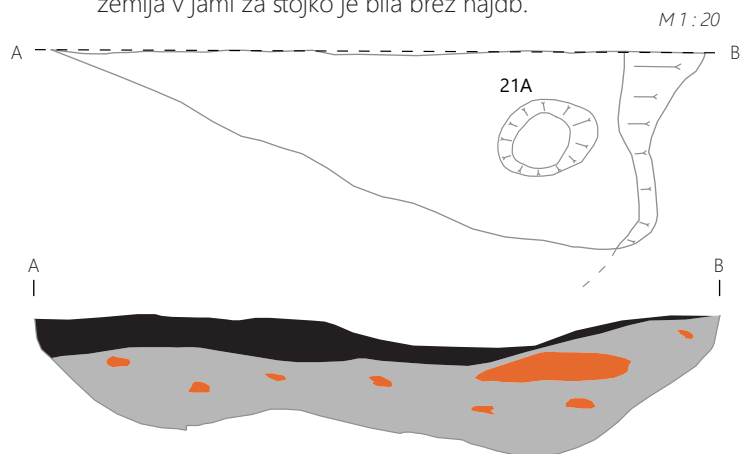
SE 02-324/325 – jama 21

Jama 21 je bila odkrita tik ob jami 20. Bila je nepravilne oblike v tlorisu in banjaste oblike v preseku, velikosti 178 × 72 cm, globine 55 cm. Jama naj bi bila presekana z vkopom jame SE 02-315, kar pa iz fotografije ni razvidno. V zgornjem delu jame je bila črna plast žganine z zaplatami rdeče oranžno žgane zemlje. Ta plast je, sodeč po fotografiji, segala tudi v jamo 20. Pod njo je bila sivo zeleno rjava ilovnata plast z drobci oglja in ožgane zemlje; brez najdb.

Iz te jame izhaja po metodi ¹⁴C AMS datiran vzorec (Guštin 2005, 16, sl. 3: KIA22920: 4450–4266 pr. n. št. s 95,4% verjetnostjo oz. 4442–4328 pr. n. št. z 68,2% verjetnostjo; Strmčnik Gulič 2006, 196).

SE 02-326/327 – jama 21A (za stojko)

Na robu jame 21 je bila jama SE 21A. Bila je ovalne oblike v tlorisu in raztegnjenega U-preseka, velikosti 27 × 20 cm, globine 12 cm. Jama je sekala vkop jame 21 (SE 02-327), pod njenim polnilom (SE 02-326). Temno rjava ilovnata zemlja v jami za stojko je bila brez najdb.

SE 02-330/331 – Jama 49A (za stojko)

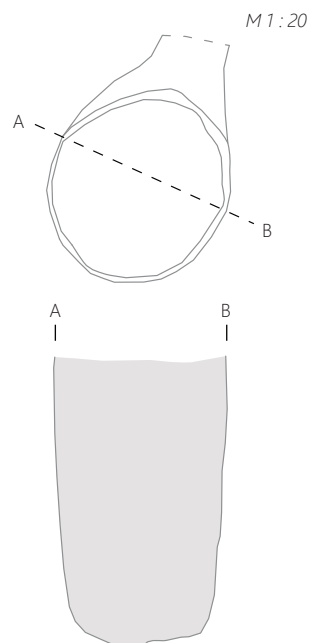
Odkrita je bila na meji med sondo 3 in sondo 5, pod kulturno plastjo iz zgodnjega eneolitika, SE 02-021.

Objekt 2

SE 02-712/713 – jama 51 (za stojko)

Odkrita je bila 1,88 m vzhodno od jame 50, v enaki stratigrafski legi. Bila je ovalne oblike v tlorisu in nepravilne oblike v preseku, velikosti 68 × 47 cm, globine 78 cm. V zgornjem delu jame se je nahajala zgoščitev ožgane ilovice z ogljem, v spodnjem delu pa rjavkasta ilovica z drobci oglja, ožgane glinice in posameznimi večjimi kosi ožgane ilovice. V njej je bilo 9 odlomkov zgodnje eneolitske lončenine (med njimi tudi: G21, G22). Jama je verjetno služila za stojko.

SE 02-328/329 – jama 22

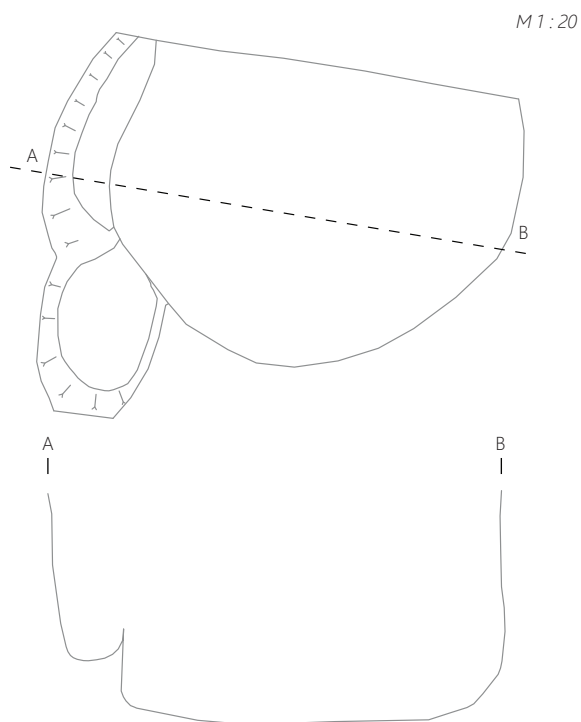
Odkrita je bila v severnem preseku sonde 3, pod plastjo SE 02-020. Jama je sekala zgodnjeeneolitsko kulturno plast (SE 02-021) in zgornjo črno plast žganine z zaplatami ožgane ilovice, enako kot v jamah 21 in 20. Presek jame je bil banjaste oblike, širine 150 cm, globine 62 cm. V temno rjavi ilovici z laporjem, drobci oglja in ožgane glinice (13 večjih kosov) sta bila odkrita odlomek lončenine in kamen.

SE 02-714/715 – jama 52 (naselbinska jama)

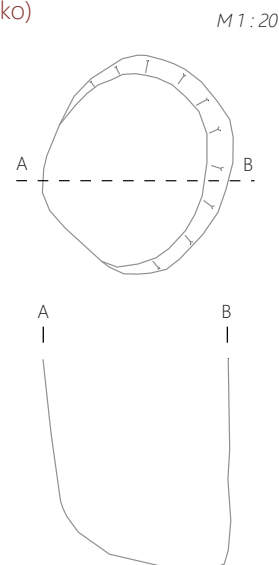
Odkrita je bila v skrajnem zahodnem delu jarka za plinovod, pod plastjo SE 02-020. Vkopana je bila v zgodnjeeneolitsko kulturno plast SE 02-021 in v sterilno plast SE 02-022. Bila je nepravilne oblike v tlorisu in nepravilne banjaste oblike v preseku, velikosti 124 × 100 cm, globine 61 cm. V sivo peščeni meljasti ilovici v jami so bili drobcji oglja, ožgane ilovice, drobcji kalciniranih kosti, 2 kamna in 9 odlomkov eneolitske lončenine.

Ena kalcinirana kost je bila datirana po metodi ¹⁴C (vzorec LTL18302: 4361–4263 pr. n. št. z 68,2 % verjetnostjo).

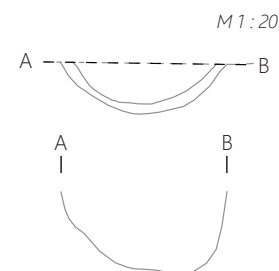
SE 02-710/711 – jama 50 (za stojko)

Dobro vidna jama ovalne oblike v tlorisu in nepravilne oblike v preseku, velikosti 58 × 50 cm, globine 56 cm je bila odkrita v sondi 7. Nahajala se je pod nivojem ilovice z lapornim gruščem SE 02-020, vkopana pa je bila v zgodnje eneolitsko kulturno plast SE 02-021 in v geološko osnovo SE 02-022. V zgornjem delu jame se je nahajala intenzivna zgostitev ožgane ilovice z ogljem, pod njo siva peščena ilovica brez najdb. Jama je služila za stojko.

SE 02-722/723 – jama 54

V neposredni bližini jame 53 se je nahajala jama 54. Bila je le delno raziskana, saj se je nadaljevala v severni presek sonde. Bila je ovalnega tlorisa in banjaste oblike v preseku, velikosti 44 × 14 cm, globine 22 cm. Vkopana je bila v zgodnje eneolitsko kulturno plast SE 02-021 in v geološko osnovo SE 02-021. V temno rjavi ilovici v jami so bili le drobcji oglja.

SE 02-716/717 – jama 53 (hrambena jama)

Naslednja v skupini eneolitskih jam v sondi 7 je jama 53. Bila je ovalnega tlorisa, zvončaste oblike v preseku, velikosti 140 × 86 cm in globine 97 cm. Vkopana je bila v zgodnje eneolitsko kulturno plast SE 02-706 ter v geološko osnovo SE 02-705. Siva meljasta peščena ilovica, ki je v spodnjem delu jame prešla v droben gramoz, je vsebovala številne kose ožgane ilovice. Jama je glede na obliko verjetno služila za hrambo.

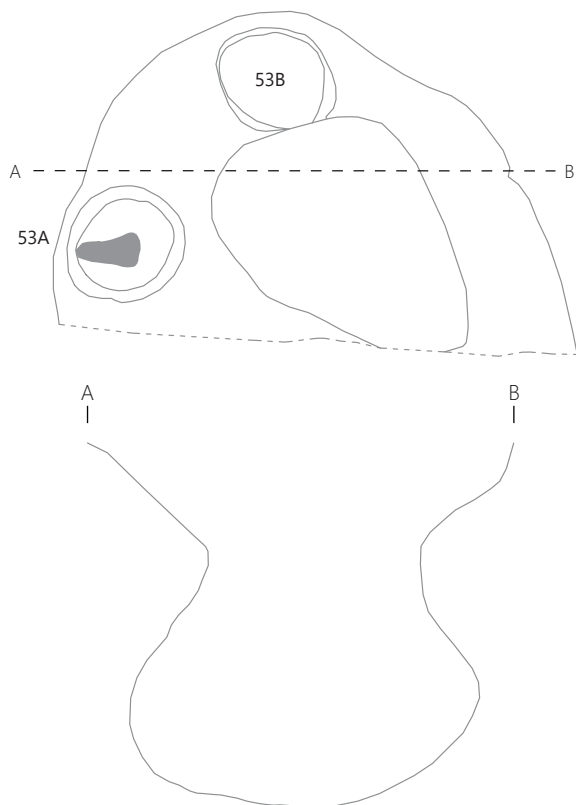
SE 02-718/719 – jama 53A (za stojko)

Jama 53A je bila odkrita na robu jame 53 in deloma pod njenim polnilom (SE 02-716). Bila je velikosti 32 × 30 cm in globine 25 cm. Na dnu jame je ležal velik prodnik, nad njim siva meljasta pešena ilovica; brez najdb. Jama je služila za stojko.

SE 02-720/721 – jama 53B (za stojko)

Jama 53A je bila prav tako odkrita na robu jame 53, pod njenim zasutjem (SE 02-716). Bila je velikosti 34 × 28 cm in globine 25 cm. Siva meljasta pešena ilovica v jami je bila brez najdb. Jama je služila za stojko.

M 1 : 20

10.3 Srednja bakrena doba

SE 02-018 – srednjeeneolitska kulturna plast

Rdečerjava ilovnata plast z redkimi najdbami keramike, drobci ožgane ilovice in drobci oglja je bila odkrita pod plastjo SE 02-607 v sondah 5, 3 in 7. V sondi 5 jo je poškodovala jama 42, ki je bila iz srednje bronaste dobe. V sondi 3 pa je bila iz spodnjega nivoja te plasti v nižje ležeče plasti vkopana jama 19, ki je bila iz srednje bakrene dobe.

SE 02-312/313 – jama 19

Odkrita je bila v sondi 3, na spodnji meji plasti SE 02-018, vkopana v plasti SE 02-019, SE 02-020, SE 02-021 in SE 02-022. Bila je ovalne oblike v tlorisu in raztegnjene U-oblike v preseku, velikosti 100 × 64 cm in globine 75 cm. V jami je bila rdeče rjava ilovica z drobci oglja in ožgane ilovice, v severnem preseku sonde pa je bila ob robu jame vidna tudi intenzivna zgostitev ožgane ilovice. V poglobitvi na dnu jame velikosti 74 × 64 cm je bil odkrit lončeni servis iz srednje bakrene dobe (G25–G39).

M 1 : 20

10.4 Srednja bronasta doba

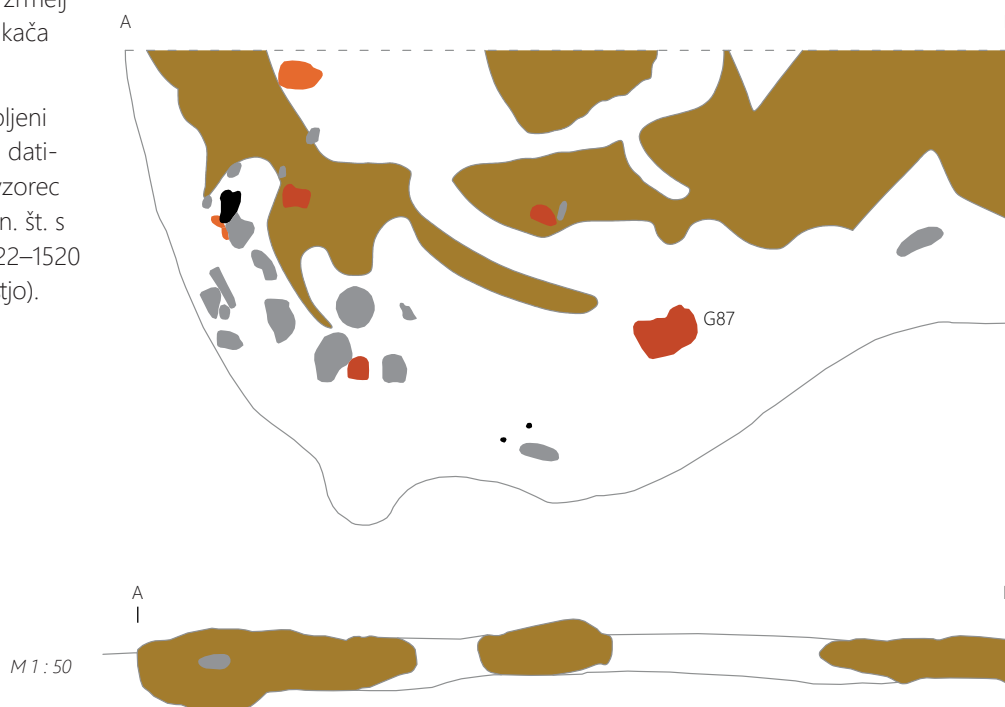
SE 02-006 – kulturna plast

Rumenorjava plast ilovice z manjšimi vložki laporja je bila odkrita in dokumentirana v sondah 1, 2, 2N, 3, 4 in 6, na terenu označena kot »polkulturalna plast«. Nahajala se je pod kulturno plastjo iz mlajše železne dobe (SE 02-005) in zgodnega srednjega veka (SE 02-004), presekala jo je novoveška cesta (SE 02-013–SE 02-015). Iz te plasti izvirajo najdbe iz srednje bronaste dobe (G135–G144).

SE 02-522/523 – jama 42

Jama 42 je bila odkrita v sondi 5/2002, kjer je segala v severni in v vzhodni presek sonde. Zaznana je bila na dnu plasti SE 02-006, vkopana v spodaj ležeče plasti SE 02-607–SE 02-018, SE 02-019, SE 02-020 in SE 02-021. Bila je ovalne oblike v tlorisu in banjaste oblike v preseku, velikosti 555 × 305 cm in globine 45 cm. Zasutje jame ni bilo enotno. Najvišjo plast v jami je predstavljala rjava ilovica z drobcami oglja, laporja, ožgane zemlje, žganine in keramike (SE 02-522a). Tik pod vrhom jame je bila zgostitev srednjebronzastodobne keramike in kamnitih orodij. Tej plasti je sledila rjava zelena plast ilovice (SE 02-522b), z ogljem in keramiko (osrednji del jame). Na vzhodnem delu jame je bila pod SE 02-522a in nad SE 02-522b sivo rjava ilovica z ogljem in keramiko (SE 02-522c) ter še ena rjava ilovica s keramiko (SE 02-522d). Med temi plastmi pa so se pojavljale različno velike leče laporja z lončenino iz srednje bronaste dobe (SE 02-522e), ob robovih jame rumeno-zelena zemlja (SE 02-522f). V jami 42 je bilo skupaj odkritih 328 odlomkov srednje bronzastodobne lončenine (med njimi tudi G43–G122, G132, G133) in 38 kamnov, med njimi terilna kamna (G123, G124), več žrmelj (G125, G128–G131) in tolkača (G126, G127).

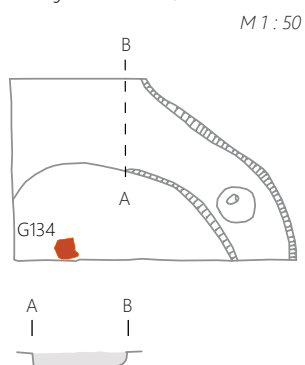
Iz lonca G87 so bili pridobljeni zogleneli rastlinski ostanki, datirani po metodi ¹⁴C AMS (vzorec LTL18297A: 1686–1459 pr. n. št. s 95,4% verjetnostjo, oz. 1622–1520 pr. n. št. z 68,2% verjetnostjo).

SE 02-134/135 – jama 13 (polkrožni jarek)

Odkrit je bil tik ob južnem preseku sonde 1 in se je širil izven izkopnega polja v smeri proti jugu. V raziskanem delu je bil banjaste oblike v preseku, velikosti 220 × 76 cm in globine 10 cm, vkopan v rumenorjavo ilovico, SE 02-006.

V jarku so bili siva ilovica z mnogimi drobcami oglja in laporja, dva odlomka prazgodovinske lončenine in odlomek ožgane ilovice. Na sredini polkrožne površine, ki jo je obdajal jarek, je bil odkrit večji kos okrašene keramične posode iz srednje bronaste dobe (G134). Mor-da gre za ostanke gomile.

SE 129/SE 130, ki je iz prve polovice 1. tisočletja pr. n. št., latenskodobne jame za stojke objekta 4 (SE 117/SE 118, SE 131/SE 132, SE 188/SE 189) in zgodnesrednjeveške jame (SE 133/SE 134, SE 154/SE 155, SE 135/SE 136).

SE 2067/SE 2068 – jama

Odkrita je bila v sektorju 2, kv. 56, vkopana v geološko osnovo SE 200 = SE 100. Bila je ovalnega tlorisa in U-preseka, velikosti 44 × 36 cm, globine 16 cm. V jami se je nahajala temno olivno siva (5 Y 4/3), zbita, zemlja glinastega melja, z drobcami ožgane glinice, oglja in odlomki srednje bronastodobne lončenine (skupaj 7 odlomkov, med njimi tudi G148).

SE 1000/SE 1001 – jama

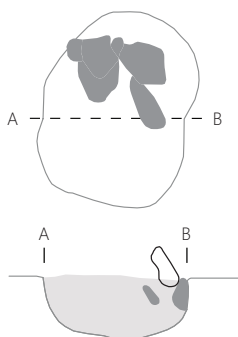
Odkrita je bil v sektorju 1, kv. 17, 18 in 19, pod plastema SE 123 in SE 124, vkopana v rumenorjavo plast ilovice, SE 100. Bila je nepravilno oplate oblike v tlorisu in preseku, velikosti 727 × 450 cm in globine okoli 30 cm. V olivni (5Y 4/4), zbiti, meljasti glini v jami so bili drobcami ožgane ilovice, oglja in 30 odlomkov srednjebronastodobne lončenine, med katerimi sta tudi dve bolj ohranjeni posodi (G150, G151). Deloma so jama SE 1000/SE 1001 poškodovali jarek

10.5 Pozna bronasta in starejša železna doba

SE 02-140/141 – jama S1 (jama za stojko)

Jama za stojko S1 je bila odkrita v sondi 1, pod kulturno plastjo iz mlajše železne dobe, SE 02-005, vkopana v rumenorjavo sterilno plast SE 02-006. Bila je ovalnega tlorisa, nepravilne oblike v preseku, velikosti 44 × 34 cm in globine 32 cm. V jami se je nahajala temno siva ilovica z velikimi prodniki (venec iz kamnov), drobci oglja in laporja ter odlomki večje hrambene posode (G152).

M 1 : 20

SE 129/SE 130 – jarek

Odkrit je bil pod plastjo SE 123 in SE 124, v sektorju 1, kv. 17, 18, 19 in 20, presekal je jamo iz srednje bronaste dobe, SE 1000/SE 1001. Bil je nepravilne oblike v tlorisu in raztegnjene U-oblike v preseku, velikosti 240 × 110 cm, globine 15 cm. V jarku se je nahajala zelo temno rjava (2,5 Y 3/2), trdo sprijeta plast glinastega melja s 5 % kamnov peščenjaka, velikosti od 5 do 20 cm, 2 % lomljenecv prodnikov,

M 1 : 20

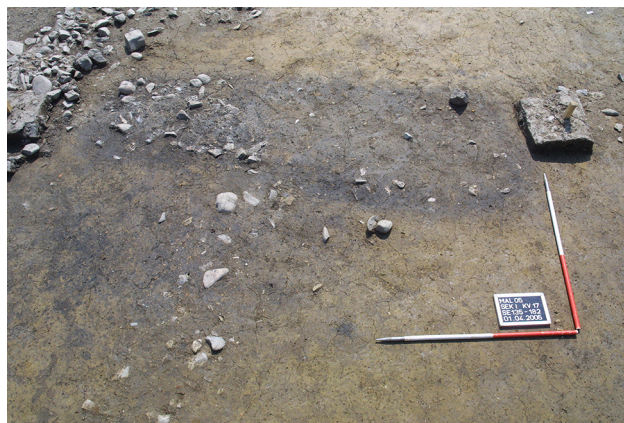
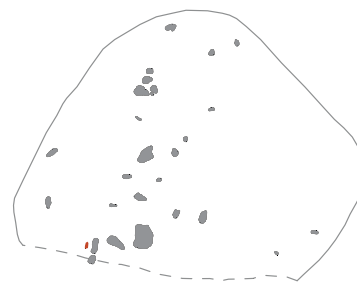
velikosti od 5 do 20 cm, 2 % drobcov oglja in 2 % drobcov ožgane gline. V jarku je bilo 18 odlomkov prazgodovinske lončenine (med njim G155–G159), 8 odlomkov ožgane ilovice in 5 koščkov bronca (G154). Deloma so jarek presekale zgodnj srednjeveške jame SE 154/SE 155, SE 133/SE 134, SE 135/SE 136 in latenskodobni jami za stojko SE 156/SE 157 in SE 158/SE 159 (objekt 4). Morda je pripadal tej jami prvotno tudi bronast kolesast obesek (G153), ki je bil odkrit pri kopanju jame SE 135/SE 136.

SE 182/SE 183 – jama

Približno 55 cm severovzhodno od jame SE 182/SE 183 se je nahajala jama SE 182/SE 183. Jamo je presekala zgodnj srednjeveška jama, SE 135/SE 136. Bila je nepravilne oglate oblike v tlorisu in banjaste oblike v preseku, velikosti 104 × 97 cm, globine 5 cm. V jami se je nahajala svetlo rumenkasto rjava (2,5 Y 6/4) plast glinastega melja s kamni, drobci ožgane ilovice in oglja. Najdbe: 26 kosov prazgodovinske lončenine, med katerimi je nekaj halštatskih, in košček bronastega predmeta (G202). Jami bi lahko prvotno pripadal tudi bronast kolesast obesek (G153), ki je bil odkrit pri kopanju jame SE 135/SE 136.

M 1 : 50

Peč s kanalom

SE 198/SE 199 – okrogla jama

Jama okroglega tlorisa in raztegnjenega U-preseka je bila odkrita pod kamnito grobljo SE 143 v sektorju. 1. Bila je premera 140 cm in globine 35 cm, vkopana v rumenkasto ilovnato osnovo, SE 100 = SE 200. V njej se je nahajalo več plasti, ki so si od spodaj navzgor sledile v naslednjem vrstnem redu:

- SE 1301 – kamnita podlaga, sestavljena iz lomljenecv ter prodnikov, velikosti od 5 do 30 cm, in drobcev oglja.

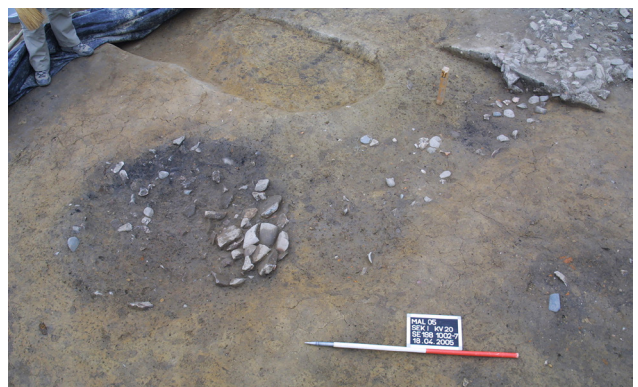
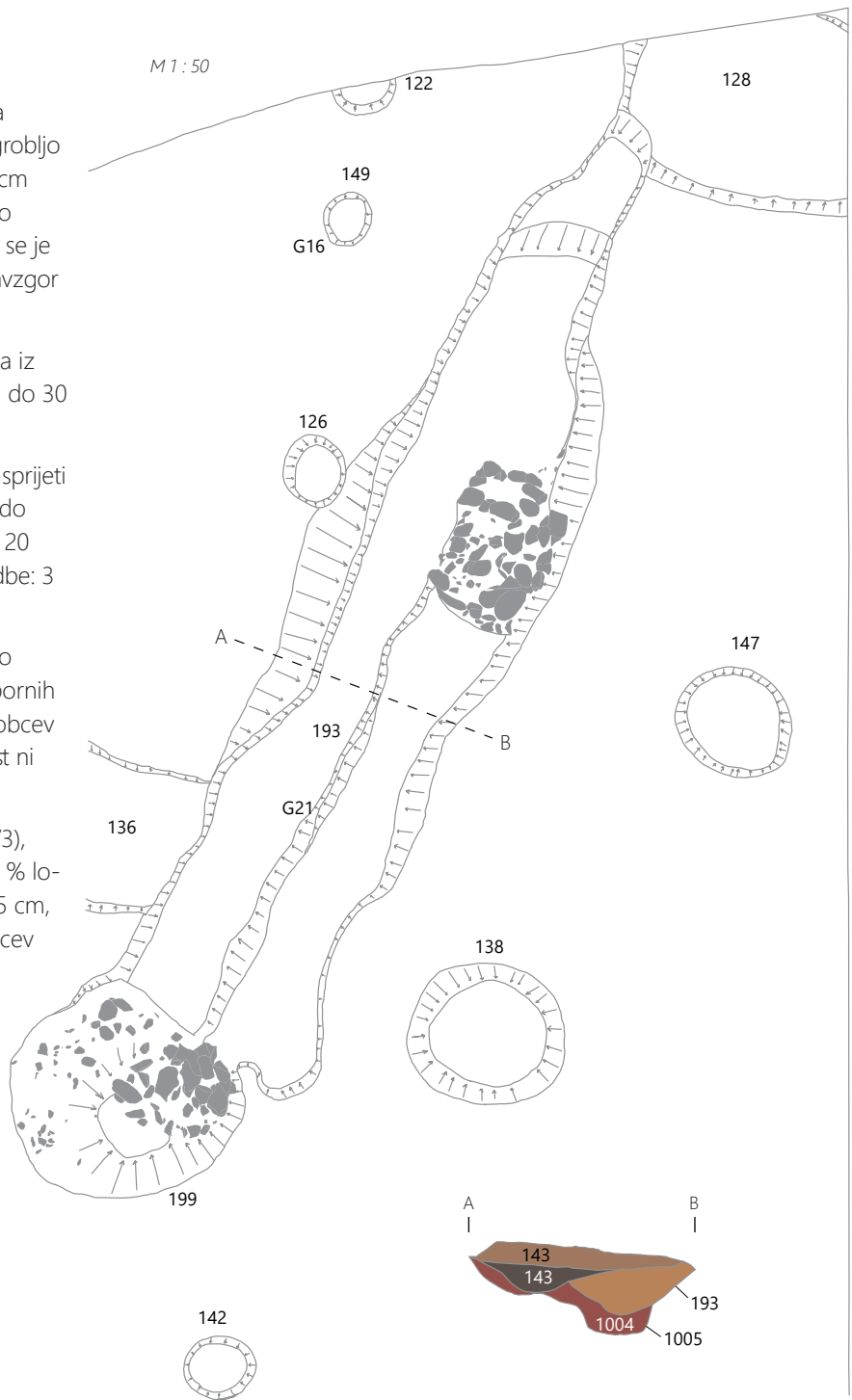
- SE 198 – temno rjav (10 YR 3/4), trdno sprijeti glinast melj s 5 % lomljenecv velikosti 2 do 15 cm, 15 % prodnikov velikosti od 5 do 20 cm, 5 % ožgane gline in 5 % oglja. Najdbe: 3 odlomki prazgodovinske keramike.

- SE 1032 - Olivno rjavo (2,5 Y 4/3), trdo sprijeta plast glinastega melja s 3 % lapornih kamnov velikosti od 1 do 3 cm, 4 % drobcev ožgane gline in 1 % drobcev oglja. Plast ni prekrivala celotne jame.

- SE 1034 - Svetlo olivno rjavo (2,5 Y 5/3), rahlo sprijeta plast glinastega melja z 2 % lomljenecv prodnikov velikosti od 4 do 15 cm, 2 % drobcev ožgane gline in 2 % drobcev oglja. Plast ni prekrivala celotne jame, nahajala se je na istem nivoju kot plast SE 1032.

- SE 1013 – zgostitev oglja s kamni in drobci ožgane ilovice, 5 odlomkov prazgodovinske keramike in 28 kosov ožgane ilovice.

- SE 1012 – plast, sestavljena iz lomljenecv in prodnikov velikosti od 5 do 30 cm, skrilavca in kremenčevih kamnov velikosti od 2 do 5 cm, glinastega melja in drobcev oglja.

SE 1035 – plast v jami SE 199

Svetlo olivno rjava (2,5 Y 5/4) zbita plast glinastega melja z 2 % drobcov železovih oksidov predstavlja eno od plasti v jami SE 199. Plast je dokumentirana le opisno, zato njena stratigrafska lega ni znana. V njej je bil odkrit keramični svitek (G207).

SE 1004/SE 1005 – kanal za kurjenje

Jarek pravokotnega tlorisa in U-oblike v preseku, velikosti 270 × 77 cm, globine 18 cm, se je nahajal pod jarkom SE 192 in kamnito grobljo SE 143, vkopan pa je bil v rumenkasto ilovico, SE 106. V jarku se je nahajala svetlo olivno zelena (2,5 Y 5/3) plast zbitega glinastega melja s 5 % lomljencev laporja, velikosti od 2 do 3 cm, 2 % odlomkov lepa, 3 % ožgane gline in 2 % drobcov oglja. V skrajnem jugozahodnem delu se je jarek navezoval na jamo SE 199, natančneje na plast SE 198.

SE 192/SE 193 – jarek

Odkrit je bil pod kamnito grobljo SE 143 in nad jarkom SE 1004. Bil je enako usmerjen kot jarek SE 1004/SE 1005, a širši, velikosti 704 × 145 cm, globine 30 cm. Jarek je bil zapolnjen z olivno rjavim (2,5 Y 4/3), trdno sprijetim glinastim meljem s 5 % lomljencev laporja velikosti od 2 do 3 cm, drobci ožgane ilovice in oglja. V severovzhodnem poglobljenem koncu jarka je bila na njegovem dnu kamnita podlaga SE 1010. Najdbe v jarku: 57 keramičnih odlomkov (med njimi tudi G214–G217).

Kočček oglja iz jarka je bil datiran po metodi ¹⁴C AMS (vzorec LTL18299A: 894–555 pr. n. št. s 95,4% verjetnostjo oz. 824–770 pr. n. št. z 68,2% verjetnostjo).

SE 1010 – kamnita podlaga

Kamnita podlaga velikosti 114 × 77 cm, debeline 10 cm, je bila sestavljena iz zloženih prodnikov velikosti od 5 do 25 cm. Glede na terensko fotografijo je delno raziskana, saj se širi temna lisa izven jarka v smeri proti severovzhodu.

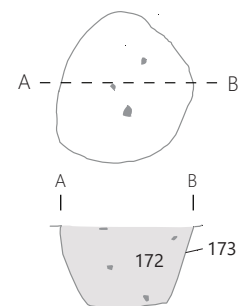

Jami znotraj tlorisa objekta 6

SE 172/SE 173 – jama

Jama nepravilno ovalne oblike v tlorisu in banjaste oblike v preseku, velikosti 102 × 90 cm, globine 55 cm, je bila odkrita tik ob jami SE 1020/SE 1021. Vkopana je bila v osnovo SE 100. V njej se je nahajal glinast melj z 2 % lapornih kamnov velikosti od 2 do 10 cm, 2 % lomljencev laporja velikosti 2 do 7 cm, 3 % odlomkov ožganega ilovnatnega premaza (devet kosov pobranih), 2 % ožgane gline in 1 % drobcov oglja. V jami je bilo 34 odlomkov prazgodovinske lončenine (med njimi G147) in kos zgodnje srednjeveške

M 1 : 50

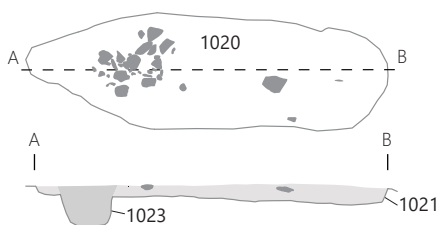
lončenine. Večina odlomkov je, po fakturi sodeč, iz prve polovice 1. tisočletja pr. n. št.

SE 1020/SE 1021 – jama

Jama nepravilno ovalne oblike v tlorisu in banjaste oblike v preseku, velikosti 265 × 110 cm, globine 14 cm, je bila odkrita v sektorju 1, kv. 34. Vkopana je bila v plast SE 100, presekana z jama za stojki SE 1023 in SE 1025. V svetlo olivno rjavi (2,5 Y 5/3), trdo sprijeti zemlji glinastega melja z 20 % lomljencev prodnikov velikosti od 5 do 30 cm, 4 % odlomkov ožganega ilovnatnega premaza, 1 % ožgane ilovice in 1 % drobcov oglja, so bile naslednje najdbe: odlomek starejše železnodobne lončenine (G160), 9 odlomkov ožgane ilovice in kamnite žrmlje (G161).

M 1 : 100

Objekt 7

SE 257/SE 258 – jama (za stojko)

Odkrita je bila pod plastjo SE 123, v sektorju 2, kvadrantu 54. Bila je ovalnega tlorisa, velikosti 98 × 65 cm, globine 34 cm, in vkopana v osnovo SE 200. V njej se je nahajala olivno rjava zemlja z drobci ožgane ilovice, lomljenci in fragmentom prazgodovinske keramične posode. Gre za jama, ki je verjetno služila za stojko v severozahodnem vogalu objekta.

SE 2058/SE 2059 – jama (za stojko)

2,7 m jugozahodno od jame za stojko SE 258 se je nahajala jama za stojko SE 2058/SE 2059. Bila je ovalnega tlorisa, velikosti 118 × 99 cm. V njej se je nahajala temno olivno rjava zemlja z drobci ožgane ilovice (8 kosov je hranjenih v arhivu najdišča), oglja in lomljenci. Najdbe: 10 odlomkov prazgodovinskih keramičnih posod. Gre za jama, ki je verjetno služila za stojko v jugozahodnem vogalu objekta.

SE 2062/SE 2063 – jama (za stojko)

Nahajala se je 2,05 m jugovzhodno od jame za stojko SE 2059, pod plastjo SE 301. Bila je nepravilnega okroglega tlorisa, velikosti 85 × 85 cm in globine 17 cm. V jami je bila zelo temno siva zemlja s kamni, drobci ožgane ilovice, oglja in skupaj 7 odlomki prazgodovinske lončenine. Gre za jamo, ki je verjetno služila za stojko v jugovzhodnem vogalu objekta.

SE 221/SE 222 – jama (za stojko)

Nahajala se je 2,61 m severovzhodno od jame za stojko SE 2063 in 2,05 m jugovzhodno od jame SE 258. Bila je ovalnega tlorisa, velikosti 69 × 55 cm in globine 26 cm. V njej se je nahajala temno sivo rjava zemlja s precej kamnov (13 %), drobci ožgane ilovice (tudi s 4 večjimi kosi), oglja in skupaj 5 odlomki prazgodovinske lončenine. Gre za jamo, ki je verjetno služila za stojko v severovzhodnem vogalu objekta.

SE 223/SE 224 – jama (za stojko)

Tik ob jami za stojko SE 222 je bila odkrita jama za stojko SE 224. Bila je skoraj okroglega tlorisa, velikosti 48 × 45 cm. V njej se je nahajala rjava zemlja z drobci ožgane ilovice in oglja. Najdbe: 2 kosa ožgane ilovice in 2 odlomka prazgodovinskih keramičnih posod. Gre za jamo, ki je verjetno služila za stojko v severovzhodnem vogalu objekta.

Objekt 8

SE 255/SE 256 – jama (za stojko)

Odkrita je bila v sektorju 2, kvadrantu 38. Bila je ovalnega tlorisa, velikosti 25 × 16 cm in U-preseka. Temno sivo rjava zasutje jame je bilo brez najdb. Gre za jamo, ki je verjetno služila za stojko v severozahodnem vogalu objekta.

SE 233/SE 234 – jama (za stojko)

Nahajala se je 0,57 m južno od jame SE 256. Bila je nepravilnega tlorisa, velikosti 44 × 45 cm in globine 24 cm. V zelo temno sivi zemlji v jami je bilo okoli 10 % kamnov in drobce oglja.

SE 225/SE 226 – jama (za stojko)

Nahajala se je 0,9 m jugovzhodno od jame SE 234. Bila je skoraj okroglega tlorisa, velikosti 46 × 43 cm. V olivno rjavi zemlji v jami je bilo okoli 3 % kamnov, drobcev ožgane ilovice in oglja. Najdbe: kos ožgane ilovice in dva prazgodovinska keramična odlomka – verjetno iz pozne bronaste ali zgodnje železne dobe.

SE 227/SE 228 – jama (za stojko)

Približno 0,45 m jugovzhodno od jame SE 236 je bila odkrita jama za stojko SE 228. Tudi ta jama je bila skoraj okroglega tlorisa, velikosti 45 × 42 cm, globine 43 cm. V jami se je nahajala zelo temno sivkasto rjava zemlja s precej ožgane ilovice (okoli 10 %) in drobci oglja. Gre za jamo, ki je verjetno služila za stojko v jugozahodnem vogalu objekta.

SE 251/SE 252 – jama (za stojko)

Odkrita je bila 0,89 m jugovzhodno od jame SE 228. Bila je nepravilnega ovalnega tlorisa, velikosti 44 × 35 cm, globine 12 cm. V jami se je nahajala temno siva zemlja s kamni (okoli 3 %); brez najdb. Verjetno je jama služila za stojko, ki je podpirala slemensko lego objekta.

SE 253/SE 254 – jama (za stojko)

Odkrita je bila 0,84 m severovzhodno od jame SE 252. Bila je ovalnega tlorisa, velikosti 35 × 39 cm, globine 12 cm. V jami se je nahajala zemlja olivno sive barve z drobci ožgane ilovice in nekaj več oglja (okoli 3 %); brez najdb. Verjetno je služila za stojko v jugovzhodnem vogalu objekta.

SE 2020/SE 2021 – jama (za stojko)

Odkrita je bila 0,7 m severozahodno od jame SE 254. Bila je ovalnega tlorisa, velikosti 28 × 24 cm, globine 10 cm. V jami se je nahajala zemlja temno sivo rjave barve; brez najdb. Gre za jamo, ki je verjetno služila za stojko v severovzhodnem vogalu objekta.

SE 223/SE 224 – jama (za stojko)

Odkrita je bila 1,93 m severozahodno od jame SE 2022. Bila je nepravilnega ovalnega tlorisa, velikosti 42 × 37 cm, globine 13 cm. V jami se je nahajala zemlja temno sivo rjave barve z drobci ožgane ilovice in oglja. Verjetno je jama služila za stojko v severovzhodnem vogalu objekta.

SE 219/SE 220 – jama (za stojko)

Približno 1,6 m jugozahodno od jame SE 2024 in 0,32 m severovzhodno od jame SE 255/SE 256, je bila odkrita jama za stojko SE 219/SE 220. Bila je ovalnega tlorisa, velikosti 38 × 29 cm, globine 30 cm. V jami se je nahajal temno sivkasto rjavi, trdno sprjeti, glinast melj s 15 % odlomkov ožgane ilovice in 10 % oglja. Najdbe: 6 odlomkov prazgodovinske lončenine – iz pozne bronaste dobe ali zgodnje železne dobe – in fragment ustja rimskega trinožnika (G252). Pripadnost jame za stojko objektu 8 ni zanesljiva.

Objekt 9

SE 272/SE 273 – jama (za stojko)

Jama nepravilno ovalne oblike v tlorisu in raztegnjene U-oblike v preseku, velikosti 47 × 43 cm in globine 6 cm, je bila odkrita pod plastjo SE 301, v sektorju 2, kv. 71, 74. Vkopana je bila v osnovo SE 003. V njej se je nahajala

čvrsta zemlja iz peščenega melja z drobcji oglja in odlomkom prazgodovinske lončenine. Jama je verjetno služila za stojko v jugovzhodnem vogalu objekta.

SE 284/SE 285 – jama (za stojko)

3,33 m severovzhodno od jame za stojko SE 272/SE 273 se je nahajala pod plastjo SE 301 jama za stojko SE 284/SE 285. Bila je ovalne oblike v tlorisu in nepravilne oblike v preseku, velikosti 47 × 33 cm, globine 24 cm, vkopana v geološko osnovo SE 100 = SE 200. V jami je bil odkrit odlomek prazgodovinske lončenine. Jama je verjetno služila za stojko v severovzhodnem vogalu objekta.

SE 2046/SE 2047 – jama (za stojko)

Jama nepravilno ovalne oblike v tlorisu in nepravilne U-oblike v preseku, velikosti 33 × 30 cm, globine 45 cm, je bila odkrita pod SE 301, okoli 2,45 m severozahodno od jame SE 285.

Vkopana je bila v osnovo SE 100 = SE 200. V jami sta bila dva odlomka prazgodovinske lončenine, od katerih je en iz pozne bronaste/zgodnje železne dobe (G165). Jama je verjetno služila za stojko v severozahodnem vogalu objekta.

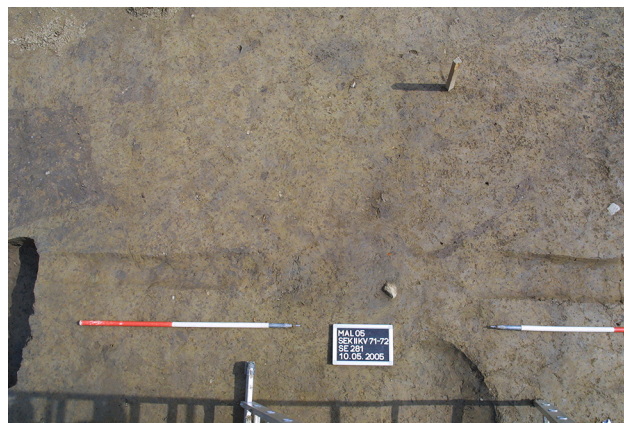
SE 2006/SE 2007 – jama (za stojko)

3,4 m jugozahodno od jame SE 2047 je bila pod SE 301 odkrita jama SE 2046, ovalne oblike v tlorisu in raztegnjene U-oblike v preseku, velikosti 34 × 25 cm, globine 10 cm. Vkopana je bila v osnovo SE 100 = SE 200. V jami za stojko ni bilo odkritih najdb, je pa le-to vsebovalo okoli 3 % oglja. Jama je verjetno služila za stojko v jugozahodnem vogalu objekta.

SE -272/SE 273 – jama (za stojko)

Med jamama za stojki SE 2047 in SE 2007 se je nahajala v isti vrsti še ena manjša, precej podobna okrogla lisa. Bila je geodetsko izmerjena in fotografirana, manjka pa njen opis in številčna oznaka. Ker je iz fotografije razvidno, da je bil v lisi večji kamen, menimo, da je lahko šlo tudi v tem primeru za jamo za stojko (SE -272/SE 273). Glede na njeno lego bi lahko služila za stojko v severozahodni stranici objekta, ki smo mu dali oznako »objekt 9«.

10.6 Mlajša železna doba

SE 02-005 – kulturna plast iz mlajše železne dobe
Svetlo sivorjava plast ilovice z drobcu laporja, oglja in večinoma z odlomki lončenine iz mlajše železne dobe (G166–G192, morda tudi G193 in G200), je bila odkrita v sondah 1–6 in v sondi 2N pod Meljskim hribom. Nahajala se je pod zgodnesrednjeveško kulturno plastjo (SE 02-004) in nad rumenkasto ilovico (SE 02-006), razen v sondi 4, kjer se je med njo in zgodnesrednjeveško kulturno plastjo nahajala plast SE 02-407.

Objekt 3

SE 02-2022/2023 – jama 27 (za stojko)

Jama je bila odkrita pod kulturno plastjo iz mlajše železne dobe (SE 02-005) v sondi 2N. Bila je ovalne oblike v tlorisu, velikosti 9 × 7 cm, globine 11 cm. Vkopana je bila v plast SE 02-006. V jami se je nahajala rjavo siva ilovica z drobcu laporja.

SE 02-2026/2027 – jama 29 (za stojko)

92 cm jugovzhodno od jame 27 se je pod kulturno plastjo iz mlajše železne dobe (SE 02-005) nahajala jama 29. Bila je ovalne oblike v tlorisu in U-oblike v preseku, velikosti 10 × 6 cm, globine 7 cm. Vkopana je bila v plast SE 02-006. Zasutje je bilo enako kot pri jami 27.

SE 02-2038/2039 – jama 35 (za stojko)

Jama 35 je bila odkrita 69 cm jugovzhodno od jame 29. Bila je ovalne oblike v tlorisu in U-preseka, velikosti 7 × 6 cm, globine 7 cm. Vkopana je bila v plast SE 02-006. Zasutje je bilo enako kot pri jamah 27 in 29.

SE 02-2040/2041 – jama 35A (za stojko)

Jama 35A velikosti 6 × 4 cm in globine 8 cm, je bila odkrita v neposredni bližini jame 35. Tudi ta jama je bila vkopana v plast SE 02-006. Zasutje jame je bilo enako kot pri jamah 27, 29 in 35.

SE 02-2036/2037 – jama 34 (za stojko)

Jama 34 velikosti 12 × 11 cm, globine 9 cm, je bila odkrita 97 cm severovzhodno od jame 35A. Vkopana je bila v SE 02-006. Zasutje kot pri ostalih jamah objekta 3.

SE 02-2034/2035 – jama 33 (za stojko)

Jama za stojko se je nahajala 19 cm severovzhodno od jame 34. Bila je velikosti 16 × 9 cm, globine 14 cm in vkopana v plast SE 02-006. Zasutje enako kot pri ostalih jamah objekta 3.

Posamezne jame za stojke v bližini objekta 3

SE 02-2032/2033 – jama 32 (za stojko)

Odkrita je bila 0,84 m jugozahodno od jugozahodne stranice objekta 3. Bila je velikosti 8 × 7 cm, globine 6 cm. Jama je bila vkopana v plast SE 02-006, v njej pa se je nahajala rjavo siva ilovica z drobcu laporja.

SE 02-2024/2025 – jama 28 (za stojko)

Jama za stojko, velikosti 13 × 12 cm, globine 7 cm, je bila odkrita ob jugovzhodnem vogalu objekta 3. V jami se je nahajala rjavo siva ilovica z drobcu laporja. Jama je bila vkopana v plast SE 02-006.

SE 02-2042/2043 – jama 36 (za stojko)

Okoli 0,5 m jugovzhodno od jugovzhodne stranice objekta 3 je bila odkrita jama 36. Bila je velikosti 15 × 12 cm, globine 10 cm. Tudi ta jama je bila vkopana v plast SE 02-006. Zasutje enako kot pri jamah 32 in 36.

Vrsta jam za stojke južno od objekta 3

SE 02-2030/2031 – jama 31 (za stojko)

Odkrita je bila v južnem delu sonde 2N, pod novoveško cesto, kjer je bila vkopana v plast SE 02-006. Bila je premera 13 cm, globine 14 cm. V jami se je nahajala rjavo siva ilovica z drobcu laporja; brez najdb.

SE 02-2028/2029 – jama 30 (za stojko)

1,87 m severozahodno od jame 31 je bila pod novoveško cesto odkrita jama 30. Bila je velikosti 23 × 15 cm, globine 9 cm, vkopana v plast SE 02-006. Zasutje je bilo enako kot pri jami 31; brez najdb.

SE 02-614/615 – jama 47 (za stojko)

Jama 47 je bila odkrita 1,84 m severozahodno od jame 48, s katero je bila v isti vrsti. Bila je velikosti 12 × 8 cm, globine 8 cm, in vkopana v plast SE 02-006. V njej se je nahajala rjava ilovica z drobcu laporja, v kateri je bil viden odtis zoglonelega kola; brez najdb.

SE 02-616/617 – jama 48 (za stojko)

Približno 2,4 m proti severozahodu je bila v sondi 6 odkrita jama 48, ki je bila v isti vrsti z jamama 30 in 31. Premer jame je znašal 10 cm, globina 10 cm. V jami se je nahajala rjava ilovica z drobcami laporja in zогlenelimi ostanki kola; brez najdb. Jama je bila vkopana v plast SE 02-006.

Posamezne jame za stojke v sondah 3, 4, 5 in 6

SE 02-612/613 – jama 46 (za stojko)

Približno 2,7 m jugozahodno od jame 47 se je nahajala tik pod SE 02-005 jama za stojko 46. Bila je velikosti 27 × 24 cm, globine 12 cm in vkopana v plast SE 02-006. Jama je bila zapolnjena s temno rjavo ilovico z drobcami laporja; brez najdb.

SE 02-414/415 - jama 37 (za stojko)

Odkrita je bila v sondi 4, pod SE 02-005, vkopana v plast SE 02-006. Bila je velikosti 35 × 27 cm, globine 8 cm. V njej se je nahajala sivo zelena ilovica; brez najdb.

SE 02-512/513 – jama 38

Odkrita je bila v sondi 5, pod kulturno plastjo iz mlajše železne dobe (SE 02-005), vkopana v plast SE 02-006. Bila je nepravilnega tlorisa, U-preseka, velikosti 96 × 54 cm in globine 14 cm. V temno rjavi ilovici v jami je so bili drobcami laporja, oglja in koščki ožgane ilovice.

SE 02-514/515 – jama 39 (za stojko)

Jama ovalne oblike v tlorisu in U-preseka, velikosti 74 × 68 cm, globine 27 cm je bila odkrita okoli 40 cm severno od jame 38. Nahajala se je pod kulturno plastjo iz mlajše železne dobe (SE 02-005), vkopana v plast SE 02-006. V temno rjavi ilovici v jami so bili drobcami oglja, laporja in ožgane ilovice. Med izkopavanjem so jama 38 in 39 združili v eno jama. Pod oznako jama 38/39 je hranjenih skupaj 5 odlomkov neznačilne prazgodovinske lončenine.

SE 02-516/517 – jama 39A (odtis kola)

Na dnu jame 39 je bil odkrit odtis kola, ogletega tlorisa oblike in preseka, velikosti 43 × 38 cm, globine 6 cm.

SE 02-518/519 – jama 40 (za stojko)

Odkrita je bila pod SE 02-005, približno 1,4 m severozahodno od jame 39 in je segala v severni presek sonde 5. Bila je ovalne oblike v tlorisu in U-preseka, velikosti 40 × 27 cm, globine 58 cm. Vkopana je bila v plast SE 02-506 in v spodaj ležečo jama 42, ki je bila iz srednje bronaste dobe. Sivo črna ilovica v jami je vsebovala veliko laporja in nekaj oglja; brez najdb.

SE 02-524/525 – jama 43 (za stojko)

Odkrita je bila 10 cm vzhodno od jame 40, pod plastjo SE 02-005, sondi 5. Bila je U-preseka, širine 50 cm, globine 63 cm in vkopana v plast SE 02-006 ter jama 42. V sivo črni ilovici v jami so bili drobcji laporja in malo oglja; brez najdb. Jama je bila ugotovljena le v preseku sonde.

SE 02-520/521 – jama 41 (za stojko)

Odkrita je bila pod SE 02-005, 1,5 m južno od jame 43. Bila je ogleatega tlorisa in preseka, velikosti 41 × 45 cm. Jama je bila vkopana v plast SE 02-006. V njej se je ohranil odtis kola okroglega tlorisa in premera 18 cm. Bila je brez najdb.

SE 02-331/332 – jama 23 (za stojko)

Odkrita je bila v severnem preseku sonde 3, pod kulturno plastjo iz mlajše železne dobe (SE 02-005). Bila je U-preseka, širine 52 cm, globine 47 cm in vkopana v plasti SE 02-006 in SE 02-007. V zasutju jame za stojko, temno rjave barve, ni bilo odkritih najdb.

Objekt 4

SE 158/SE 159 – jama (za stojko)

Odkrita je bila v sektorju 1, kvadrantu 19, pod SE 123, vkopana v jama iz srednje bronaste dobe (SE 1000/SE 1001) in jarek SE 129/SE 130. Bila je ovalnega tlorisa, velikosti 36 × 29 cm, globine 10 cm. V jami se je nahajala temno olivno siva zemlja z laporjem (2 %), ožgano ilovico (1 %) in drobcji oglja (1 %). Jama je verjetno služila za stojko v jugovzhodnem vogalu objekta. V jami je bilo odkritih 5 prazgodovinskih odlomkov, od katerih je eden iz latenskega obdobja in kos ožgane ilovice.

SE 188/SE 189 – jama (za stojko)

Odkrita je bila 2,2 m severovzhodno od jame SE 158/SE 159, pod plastjo SE 124, vkopana v jama iz srednje bronaste dobe (SE 1000/SE 1001). Bila je ovalnega tlorisa, velikosti 45 × 40 cm, globine 14 cm. V jami se je nahajala temno sivkasto rjava zemlja z laporjem (10 %), ožgano ilovico (1 %) in drobcji oglja (1 %). Jama je verjetno služila za stojko v jugozahodni stranici objekta. Najdbe: 6 kosov prazgodovinske lončenine, kos ožgane ilovice.

SE 131/SE 132 – jama (za stojko)

Odkrita je bila 0,15 m severovzhodno od jame SE 188/SE 189, pod plastjo SE 124, vkopana v jama iz srednje bronaste dobe (SE 1000/SE 1001). Bila je ovalnega tlorisa, velikosti 52 × 42 cm, globine 25 cm. V jami se je nahajala zelo temno sivkasto rjava zemlja z laporjem (2 %), ožgano ilovico (1 %) in drobcji oglja (1 %). Jama je verjetno služila za stojko v severozahodnem vogalu objekta.

SE 117/SE 118 – jama (za stojko)

Odkrita je bila 1,15 m severovzhodno od jame SE 131/ SE 132, pod plastjo SE 124, vkopana v jamo iz srednje bronaste dobe (SE 1000/SE 1001). Bila je ovalnega tlorisa, velikosti 60 × 40 cm, globine 14 cm. V jami se je nahajala zelo temno sivkasto rjava zemlja z laporjem (1 %) in ožgano ilovico (1 %). Jama je verjetno služila za stojko v severozahodni stranici objekta.

SE 119/SE 120 – jama (za stojko)

Odkrita je bila okoli 15 cm jugovzhodno od jame SE 159/ SE 160, vkopana v arheološko sterilno osnovo, SE 100. Bila je ovalnega tlorisa, velikosti 19 × 15 cm, globine 9 cm. V jami se je nahajala zelo temno sivkasto rjava zemlja z laporjem (2 %), ožgano ilovico (2 %) in drobci oglja (1 %). Jama je verjetno služila za stojko v severovzhodni stranici objekta.

SE 107/SE 108 – jama (za stojko)

Odkrita je bila 1,56 m severovzhodno od jame SE 117/ SE 118, vkopana je bila v arheološko sterilno osnovo, SE 100. Bila je ovalnega tlorisa, velikosti 43 × 30 cm, globine 18 cm. V jami se je nahajala rjava zemlja s kamni (6 %) in ožgano ilovico (1 %). Jama je verjetno služila za stojko v severozahodni stranici objekta.

SE 111/SE 112 – jama (za stojko)

Odkrita je bila okoli 17 cm jugovzhodno od jame SE 119/ SE 120, vkopana v arheološko sterilno osnovo, SE 100. Bila je ovalnega tlorisa, velikosti 39 × 31 cm, globine 12 cm. V jami se je nahajala temno rjava zemlja z laporjem (2 %), ožgano ilovico (2 %) in drobci oglja (1 %). Jama je verjetno služila za stojko v severovzhodni stranici objekta.

SE 109/SE 110 – jama (za stojko)

Odkrita je bila 1,06 m severovzhodno od jame SE 107/ SE 108, vkopana je bila v arheološko sterilno osnovo, SE 100. V vrhnjem delu je bila jama širša, velikosti 63 × 78 cm, nato se je nadaljevala v površino okroglega tlorisa, premera 34 cm, globine 10 cm (odtis stojke?). V jami se je nahajala zelo temno sivkasto rjava zemlja s kamni (2 %), ožgano ilovico (2 %) in drobci oglja (1 %). Jama je verjetno služila za stojko v severovzhodnem vogalu objekta. V jami so bili odkriti 3 odlomki prazgodovinske lončenine, med katerimi je eden iz mlajše železne dobe.

Nasutje nad pečjo iz starejše železne dobe

SE 143 – kamnita groblja

Kamnita groblja SE 143, velikosti 750 × 160 cm, globine 12 cm, je prekrivala okroglo jamo SE 199 in jarek SE 192/SE 193. Sestavljena je bila iz 60 % razlomljenih prodnikov velikosti 5 do 25 cm, 5 % kamnov peščenjaka velikosti od 5 do 10 cm, 5 % prodnikov velikosti od 5 do 10 cm, 5 % odlomkov ožgane ilovice (od tega 104 večji kosi), 3 % drobcev oglja in 1 % lončenine. Med kamni je bilo odkritih skupaj 24 odlomkov prazgodovinske lončenine. Večina jih sodi v zgodnjo železno dobo (G208–G212), en je latenski (G211).

M1 : 100

Objekt 5

SE 292/SE 293 – jama (za stojko)

Odkrita je bila v jugovzhodnem vogalu jame SE 269, na njenem dnu. Bila je ovalne oblike v tlorisu in U-oblike v preseku, velikosti 29 × 25 cm, globine 17 cm. Olivna (5 Y 4/3), trdo sprijeta zemlja iz glinastega melja, z 1 % drobcev ožgane ilovice in 1 % drobcev oglja, je bila brez najdb. Jama je verjetno služila za stojko v severovzhodni stranici objekta.

SE 268/SE 269 – pravokotna jama

Jama oglete oblike v tlorisu in banjaste oblike v preseku, velikosti 230 × 120 cm, globine 13 cm, je bila odkrita v sektorju 2, kvadratnih 37A in 37B. V jami se je nahajala temno sivkasto rjava (10 YR 4/2), zbita zemlja glinastega melja z 2 % lapornih kamnov velikosti od 2 do 5 cm, 1 % lomljencev prodnikov velikosti od 5 do 20 cm, 3 % odlomkov ožgane ilovice in 2 % drobcev oglja. Na dnu v vogalih jame so bile odkrite jame za stojke. Najdbe: 41 keramičnih odlomkov iz mlajše železne dobe (med njimi: G219–G227), 3 keramični odlomki iz zgodnjega srednjega veka in 13 kosov ožgane ilovice.

SE 298/SE 299 – jama (za stojko)

Jama ovalne oblike v tlorisu in nepravilne oblike v preseku, velikosti 33 × 28 cm, globine 21 cm, je bila odkrita na dnu jame SE 269, v njenem severozahodnem vogalu. V olivno

(5 Y 4/3), trdo sprijetem zasutju glinastega melja so bili drobci ožgane ilovice in oglja; brez najdb.

SE 294/SE 295 – jama (za stojko)

Odkrita je bila na dnu jame SE 269, v njenem severovzhodnem vogalu. Bila je ovalne oblike v tlorisu in nepravilne oblike v preseku, velikosti 35 × 34 cm, globine 12 cm. V olivni (5 Y 4/3), trdo sprijeti zemlji, sestavljeni iz glinastega melja, iz 1 % prodnikov velikosti od 1 do 3 cm, 1 % drobcov ožgane ilovice in 1 % drobcov oglja so bili trije prazgodovinski keramični odlomki in 26 odlomkov ožgane ilovice. Jama je verjetno služila za stojko v severovzhodnem vogalu objekta.

Eden od drobcov oglja iz je bil datiran po metodi ¹⁴C AMS (vzorec LTL18301A: 506–382 BC z 68,2% verjetnostjo).

SE 296/SE 297 – jama (za stojko)

Odkrita je bila na dnu jugozahodnega vogala jame SE 267. Bila je ovalne oblike v tlorisu in nepravilne oblike v preseku, velikosti 32 × 30 cm. V olivni (5 Y 4/3), trdo sprijeti zemlji iz glinastega melja so bili drobci ožgane ilovice in oglja ter odlomek prazgodovinske keramične posode. Jama je služila za stojko v notranjosti objekta.

SE 2075/SE 2076 – jama (za stojko)

Odkrita je bila 1,57 m severozahodno od jame SE 269. Bila je premera in globine okoli 15 cm. V jami se je nahajala olivno rjava zemlja; brez najdb. Jama je verjetno služila za stojko v severozahodnem vogalu objekta.

SE 2073/SE 2074 – jama (za stojko)

Odkrita je bila 1,84 m jugozahodno od jame SE 2075. Bila je premera 19 cm, globine 18 cm. V jami se je nahajala olivno rjava zemlja, v kateri je bil odkrit kos prazgodovinske keramične posode. Jama je verjetno služila za stojko v jugozahodnem vogalu objekta.

SE 2071/SE 2072 – jama (za stojko)

Odkrita je bila 1,73 m jugovzhodno od jame SE 2074. Bila je premera 24 cm, globine 12 cm. V olivno rjavi zemlji, ki se je nahajala v jami, je bil odkrit kos ožgane ilovice. Jama je verjetno služila za stojko v jugozahodni steni objekta.

Posamične jame iz mlajše železne dobe v sektorjih 1, 2 in 3

SE 156/SE 157 – jama (za stojko)

Odkrita je bila pod plastjo SE 123, v sektorju 1, kvadrantu 19, ob jugovzhodni steni objekta 4. Bila je okroglega tlorisa, premera 32 cm in vkopana v jamo iz srednje bronaste dobe (SE 1000/SE 1001) za okoli 6 cm. V jami se je nahajala olivno rjava zemlja z drobcu laporja, ožgane ilovice in oglja. Najdba: kos keramične posode iz mlajše železne dobe.

SE 137/SE 138 – jama

Odkrita je bila v sektorju 1, kvadrantu 21, ob groblji SE 143, vkopana v sterilno plast, SE 100 = SE 200. Bila je ovalnega tlorisa, velikosti 1,15 × 0,93 m. V jami se je nahajala temno olivno siva zemlja s kamni (5%), drobcu ožgane ilovice in oglja. Najdbe: pet odlomkov prazgodovinske keramike, med katerimi sta dva iz mlajše železne dobe, sedem kosov žlindre in sedem kosov ožgane ilovice.

SE 371/SE 372 – jama

Jama skoraj oglate oblike v tlorisu in banjaste oblike v preseku, velikosti 150 × 90 cm in globine 10 cm, je bila odkrita v sektorju 3, kvadrantih 125 in 126. Jama je bila vkopana v sterilno plast (SE 100 = SE 200), in je presekala jamo SE 376/SE 377. V njej se je nahajala rjava (10 YR 4/3),

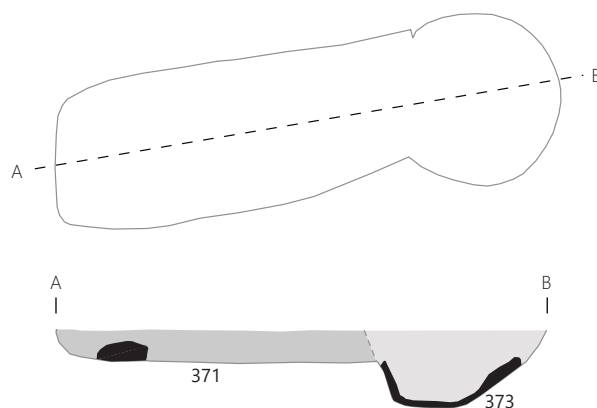
čvrsta zemlja iz peščenega melja. Najdbe: 11 odlomkov keramičnih posod iz mlajše železne dobe (G233–G237) in trije kosi ožgane ilovice.

SE 373/SE 374 – jama

Jama ovalne oblike v tlorisu in raztegnjene U-oblike v preseku, velikosti 98 × 95 cm, globine 40 cm, je presekala jamo SE 370/SE 371. V njej se je nahajala rjava (10 YR 4/3), čvrsta zemlja iz peščenega melja z 1% drobcu ožgane glinice in 5% drobcu oglja. Oglje je bilo zgoščeno predvsem na dnu jame. Najdbe: osem keramičnih odlomkov, med katerimi so tri iz mlajše železne dobe (G238–G240) in dva kosa ožgane ilovice.

M 1 : 100

SE 241/SE 242 – jama

Odkrita je bila pod plastjo SE 123, v sektorju 2, kvadrantu 37; vkopana v sterilno plast SE 100 = SE 200. Bila je ovalnega tlorisa in U-preseka, velikosti 75 × 34 cm, globine 6 cm. V jami se je nahajala temno sivkasto rjava zemlja, sestavljena iz meljaste glinice in ožgane ilovice (3 %). Najdbe: pet odlomkov prazgodovinske keramike, med katerimi je en iz mlajše železne dobe, in kos ožgane ilovice.

SE 376/SE 377 – jama

Jamo ovalne oblike v tlorisu in raztegnjene U-oblike v preseku, velikosti 165 × 94 cm, je presekala jama SE 370/SE 371. Imela je svetlejšo zasutje kot jama SE 370/SE 371. Iz nje se omenjajo drobci latenske keramike (Nestorović 2005, 6).

Vzporedna jarka z jamama v sektorju 2

SE 282/SE 283 – jama

Odkrita je bila pod plastjo SE 301, v sektorju 2, kvadrantih 71–74. Bila je nepravilnega tlorisa, velikosti 2,31 × 1,86 cm, vkopana v plast SE 003 in verjetno v jarek SE 2004/SE 2005. V jami se je nahajala olivno rjava zemlja, v kateri je bilo 11 odlomkov lončenine, med katerimi je en iz mlajše železne dobe in kos žlindre.

SE 2004/SE 2005 – jarek

Odkrit je bil pod plastjo SE 301, v sektorju 2, kvadrantu 72. Bil je U-preseka, ohranjene dolžine 390 cm, širine 44 cm in globine 12 cm. Jarek je bil vkopan v plast SE 003, v njem se je nahajala zelo temno sivo rjava zemlja. Najdbe: 17

odlomkov keramičnih posod, med katerimi je en iz mlajše železne dobe, steklena zapestnica (G232), štiri kosi žlindre in sedem kosov ožgane ilovice.

SE 280/SE 281 – jarek

Odkrit je bila 170 cm severovzhodno od jarka SE 2004/SE 2005 in je bil z njim povsem vzporeden. Bil je U-preseka, ohranjene dolžine 219 cm in 282 cm, širine 27 cm in globine 18 cm, vkopan v plast SE 003. V jarku je bilo odkritih 11 odlomkov prazgodovinskih keramičnih posod. Jarek je presekala jama SE 2008/SE 2009.

SE 2008/SE 2009 – jama

Odkrita je bila v sek. 2, kv. 72 in 55, vkopana v jarek SE 280/SE 281 in plast SE 003. Bila je ogletega tlorisa in raztegnjene U-preseka, velikosti 145 × 62 cm, globine 47 cm. V jami se je nahajala zelo temno sivkasto rjava (2,5 Y 3/2), čvrsta zemlja peščenega melja z 1 % drobcov oglja in 1 % kamnov. Najdbe: 47 odlomkov keramičnih posod iz mlajše železne dobe (med njimi: G228–G230) in 35 kosov ožgane ilovice.

10.7 Zgodnji srednji vek

SE 02-004 – kulturna plast

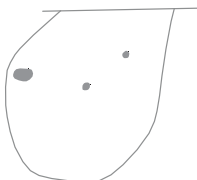
Gre za temno sivo rjavo plast ilovice z drobcu laporja, oglja, drobnim kamenjam in odlomki lončenine, ki so večinoma iz zgodnjega srednjega veka (G254–G256, G260–G264, G270–G273, morda tudi G257 in G266–G269). Odkrita je bila v sondah 1, 2, 2N in 4–6, nad kulturno plastjo iz mlajše železne dobe. V sondi 1 se je nahajala pod plastjo SE 02-003, v sondah 2, 2N, 4 in 6 pod plastjo SE 02-203 in v sondi 5 pod plastjo SE 02-504.

SE 02-110/111 – jama 1 (naselbinska jama)

Jama 1 je bila odkrita ob in v preseku sonde 1. V raziskanem delu je bila ovalne oblike v tlorisu, U-preseka, velikosti 90 × 45 cm, globine 55 cm. Vkopana je bila iz nivoja plasti SE 02-004 v pokopana kulturno plast iz mlajše železne dobe in pod njo ležečo ilovico, SE 02-006. V temno sivo črni zemlji v jami so bili oglje, koščki laporja in pri dnu večji kamni. Najdbe: 38 keramičnih odlomkov (G274–G287), dva kosa ožgane ilovice in živalske kosti.

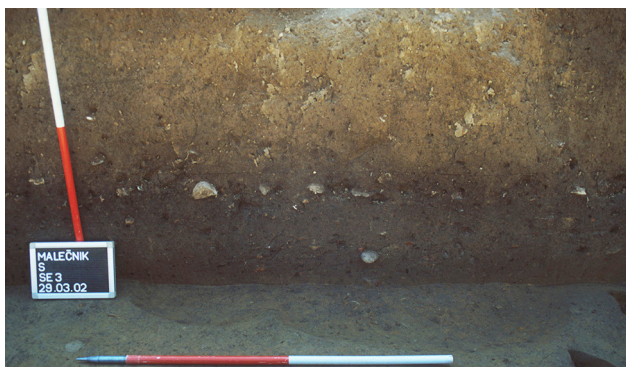
M 1 : 50

Ena kost je bila datirana po metodi ¹⁴C AMS (vzorec LTL18296A: 587–769 n. št. s 95,4% verjetnostjo oz. 615–760 n. št. z 68,2% verjetnostjo).

SE 02-114/115 – jama 3 (naselbinska jama)

Jama nepravilne oblike v tlorisu in preseku, velikosti 220 × 50 cm, globine 10 cm, je bila odkrita v sondi 1. Nahajala se

je pod zgodnesrednjeveško kulturno plastjo (SE 02-004), vkopana je bila v tla iz mlajše železne dobe, SE 02-005 in rumenkasto glineno plast (SE 02-006) pod njo. V svetlo sivi, zbiti ilovici z redkimi drobcu oglja in laporja ni bilo najdb.

SE 02-116/117 – jama 4 (za stojko)

Jama ovalne oblike v tlorisu in raztegnjene U-oblike v preseku, velikosti 34 × 30 cm, globine 15 cm, je bila odkrita v sondi 1, pod SE 02-004. Vkopana je bila v plast SE 02-005 in plast SE 02-006. Svetlo siva, zbita ilovica z drobcu oglja in laporja je bila brez najdb.

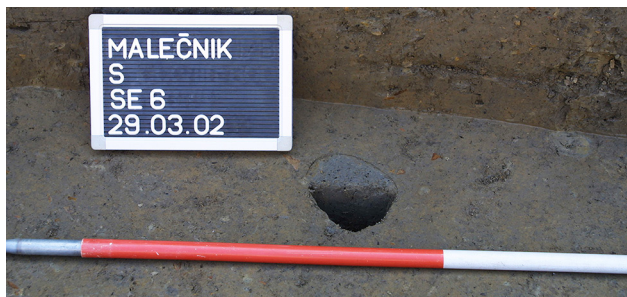
SE 02-118/119 – jama 5 (za stojko)

Približno 15 cm jugozahodno od jame 4 se je nahajala pod plastjo SE 02-004 jama 5. Bila je ovalnega tlorisa in nepravilne oblike v preseku, velikosti 44 × 34 cm, globine 0,11 cm. Vkopana je bila v plast SE 02-005 in v plast SE 02-006. V jami se je nahajala temno siva ilovica z drobcu oglja, laporja in večjimi kamni pri dnu.

SE 02-120/121 – jama 6 (za stojko)

Jama 6 je bila odkrita 0,57 m zahodno od jame 5. Bila je ovalne oblike v tlorisu in raztegnjene U-oblike v preseku, velikosti 15 × 12 cm, globine 11 cm. Zgornja meja jame se je ohranila pod zgodnesrednjeveško kulturno plastjo, vkopana pa je bila v plasti SE 02-005 in SE 02-006. Bila je brez najdb.

SE 02-122/123 – jama 7 (za stojko)

Jama 7 je bila odkrita v sondi 1. Bila je ovalnega tlorisa, nepravilne oblike v preseku, velikosti 53 × 38 cm in globine 21 cm. V jami se je nahajala temno siva zemlja z drobci oglja in laporja. V njej je bilo 6 odlomkov prazgodovinske keramike in kos lončenine iz zgodnjega srednjega veka. Jama 7 naj bi bila vkopana v kulturno plast SE 02-004, kar bi pomenilo, da je lahko tudi mlajša od zgodnjega srednjega veka.

SE 02-124/125 – jama 8 (za stojko)

Odkrita je bila v sondi 1, pod plastjo SE 02-004, vkopana v SE 02-005. Bila je ovalnega tlorisa, velikosti 40 × 17 cm, globine do 20 cm. V jami se je nahajala svetlo siva zbita

ilovica z drobci oglja, laporja in dvema odlomkoma prazgodovinske keramike.

SE 02-126/127 – jama 9 (za stojko)

Odkrita je bila pod plastjo SE 02-004 v sondi 1, seka plasti SE 02-005 in SE 02-006. Bila je ovalnega tlorisa, velikosti 23 × 20 cm in globine 14 cm. V svetlo sivi zbiti ilovici v jami je bil odkrit kos zgodnesrednjeveške keramike.

SE 02-128/129 – jama 10 (za stojko)

Odkrita je bila 24 cm jugozahodno od jame 9, pod plastjo SE 02-004. Jama je sekala plasti SE 02-005 in SE 02-006. V svetlo sivi zbiti ilovici v jami so bili drobci oglja, laporja in fragment keramike.

SE 02-130/131 – jama 11 (za stojko?)

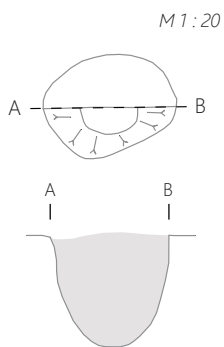
Jama ovalnega tlorisa in U-preseka, velikosti 26 × 28 cm, do 20 cm (v preseku), je bila odkrita v sondi 1. Nahajala se je pod plastjo SE 02-004, vkopana v plast iz mlajše železne dobe, SE 02-005. V svetlo sivi glineni ilovici v jami so bili drobci oglja in laporja; brez najdb.

SE 02-132/133 – jama 12

(za stojko)

Jama ovalne oblike v tlorisu in raztegnjene U-oblike v preseku, velikosti 39 × 28 cm, globine 29 cm, je bila odkrita v sondi 1. Nahajala se je pod plastjo SE 02-004, vkopana v plast iz mlajše železne dobe, SE 02-005. V temno sivi ilovici v jami so bili drobci oglja, laporja in odlomek zgodnje-srednjeveške posode (G288).

SE 138/SE 139 – jama 14 (za stojko?)

Odkrita je bila pod kulturno plastjo iz zgodnjega srednjega veka (SE 02-004), ob južnem preseku sonde 1, vkopana v kulturno plast iz mlajše železne dobe, SE 02-005. V odkritem delu je bila velikosti 28 × 50 cm, globine do 32 cm. V njej se je nahajala svetlo siva ilovica s šestimi odlomki keramike.

SE 02-136/137 – jama 13A (za stojko)

Jama 13A je bila odkrita na dnu jarka 13, a skupek kamnov na vrhu jarka natanko na mestu jame za stojko kaže, da je jama po vsej verjetnosti jarek presekala. Bila je ovalnega tlorisa in nepravilne oblike v preseku, velikosti 31 × 30 cm, globine 16 cm. V svetlo sivi, zbiti ilovici v jami so bili drobci oglja, laporja in večji prodnik (morda tudi odlomek zgodnje-srednjeveške keramike, hranjen pod oznako jama 13).

SE 02-216/217 – jama 15 (naselbinska jama)

Jama 15 je bila odkrita v sondi 2, pod SE 02-004. Bila je ovalne oblike v tlorisu in raztegnjene U-oblike v preseku, velikosti 127 × 75 cm, globine 45 cm. Vkopana je bila v kulturno plast iz mlajše železne dobe, SE 02-005. V temno sivi rjavi ilovici v jami so bili drobci oglja in laporja ter dva odlomka zgodnje-srednjeveške keramike.

SE 02-222/223 – jama 17 (za stojko?)

Jama 17 je bila odkrita v severnem preseku sonde 2, pod SE 02-004. Bila je ovalnega tlorisa in raztegnjene U-oblike v preseku, širine 45 cm in globine 50 cm. Vkopana je bila v kulturno plast iz mlajše železne dobe, SE 02-005. V temno sivorjavi ilovici v jami so bili drobci oglja, laporja in prodniki.

SE 02-224/225 – jama 18 (za stojko?)

Jama 18 je bila tudi odkrita pod SE 02-004, v severnem preseku sonde 2, vkopana v SE 02-005. Bila je ovalnega tlorisa, raztegnjene U-oblike v preseku, širine in globine 40 cm. Zasutje jame je bilo enako; brez najdb.

SE 02-2016/2017 – jama 24 (za stojko?)

Odkrita je bila pod SE 02-004 v sondi 2N, vkopana v kulturno plast iz mlajše železne dobe, SE 02-005. Bila je ovalnega tlorisa in U-preseka, velikosti 30 × 27 cm, globine 16 cm. V jami se je nahajala temno rjavo črna ilovica z drobci oglja in laporja; brez najdb.

SE 02-2018/2019 – jama 25 (za stojko)

Nahajala se je približno 1,8 m jugovzhodno od jame 24, pod SE 02-004, vkopana v plast SE 02-005. Bila je ovalnega tlorisa, U-preseka, velikosti 20 × 18 cm in globine 12 cm. V rjavo črni ilovici v jami sta bila odkrita fragment prazgodovinske in fragment zgodnj srednjeveške posode.

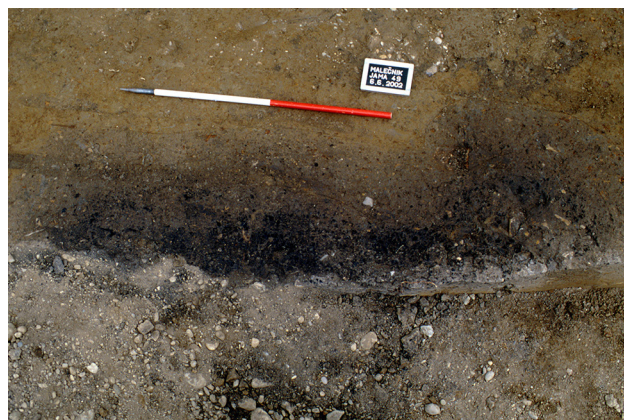
SE 02-2020/2021 – jama 26 (za stojko?)

Odkrita je bila okoli 2 m severovzhodno od jame 25, pod SE 02-004 v sondi 2N, vkopana v SE 02-005. Jama je bila ovalne oblike v tlorisu in raztegnjene U-oblike v preseku, velikosti 54 × 40 cm, globine 12 cm. V jami se je nahajala rjavo črna ilovica z drobci oglja, ožgane gline in kamni.

SE 708/SE 709 – jama 49

Odkrita je bila pod novoveško cesto (SE 02-013) v sondi 7, vkopana v glineno plast, SE 02-007. Bila je ovalne oblike v tlorisu in nepravilne oblike v preseku, velikosti 320 × 37 cm, globine 40 cm. V jami se je nahajala sivo črna ilovica z drobci oglja, drobci laporja in kamni. Najdbe: v jami naj bi bilo odkritih 49 fragmentov bronastodobne keramike in dva zgodnj srednjeveške. Na južni strani je jama presekala jarek za plinovod.

SE 02-725/726 – jama 54/1

Odkrita je bila pod novoveško cesto (SE 02-013) v sondi 7, približno 3,7 m severovzhodno od jame 49. Jama nepravilne oblike v tlorisu in banjaste oblike v preseku, velikosti 200 × 150 cm, globine 10 cm, je bila vkopana v glineno plast, SE 02-007. V jami se je nahajala sivo črna ilovica z drobci oglja, kosom žindre, živalskimi kostmi, drobci laporja in nekaj kamni. Jami pripadajo verjetno tudi trije odlomki zgodnj srednjeveške keramike pod oznako jama 54 (G289–G291). Iz terenske fotografije je namreč razvidno,

da so jamo 54/1 prvotno fotografirali z oznako jama 54. Ta jama, pa se je nahajala pod kulturno plastjo iz zgodnjega eneolitika, torej okoli 90 cm globlje, kar je razvidno iz severnega preseka sonde 7.

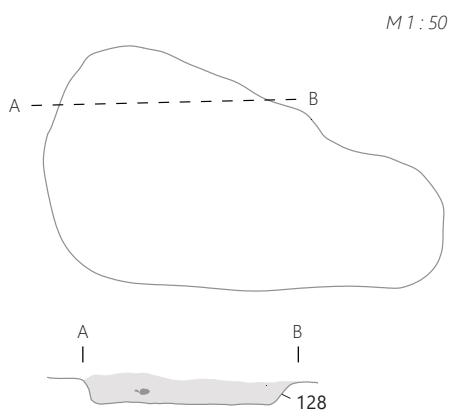

1. skupina jam

SE 127/SE 128 – jama

Jama nepravilne, ovalne oblike v tlorisu in U-preseka, velikosti 240 × 120 cm, globine 20 cm, je bila odkrita pod SE 123 v sektorju 1, kvadrantih 3 in 4, vkopana v arheološko sterilno plast, SE 100 = SE 200. V njej se je nahajala temno sivkasto rjava zemlja, sestavljena iz glinastega melja s 5 % razlomljenih prodnikov velikosti 5 do 10 cm, 5 % kremenčevih kamnov velikosti od 5 do 10 cm, 1 % apnenčastih prodnikov, velikosti od 5 do 10 cm, 20 % drobcev oglja,

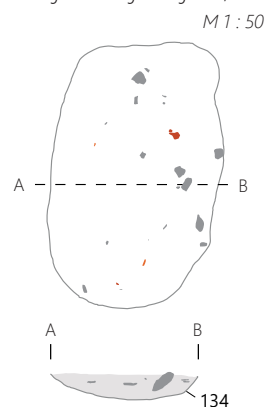
1 % prežganih živalskih kosti, 1 % ožganega ilovnatga premaza velikosti do 5 cm in 5 % lončenine. Najdbe: kos ožgane ilovice, kost, 20 odlomkov lončenine, med njimi 17

iz zgodnjega srednjega veka (tudi G332–G335), odlomek lončenine iz mlajše železne dobe in 2 neopredeljena keramična odlomka (G331).

SE 133/SE 134 – jama

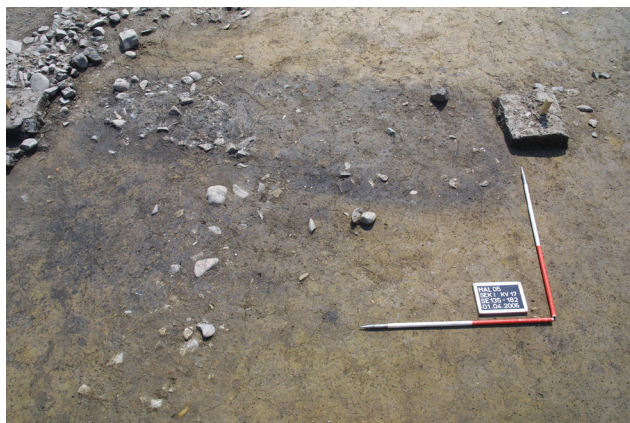
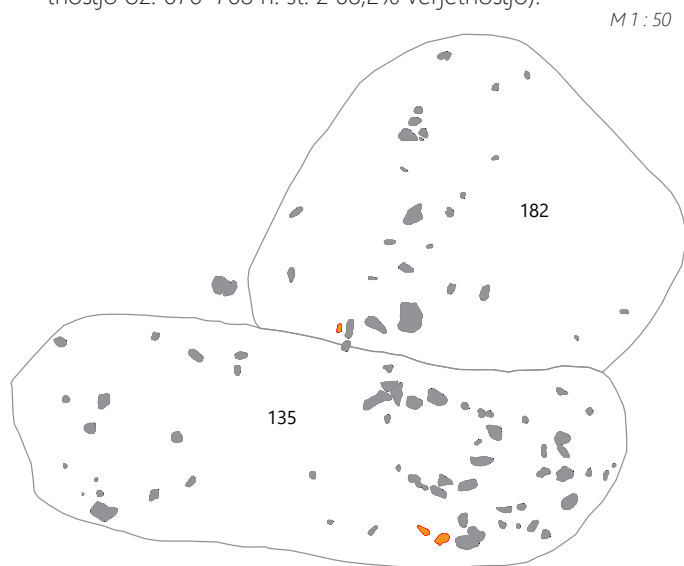
Odkrita je bila pod plastjo SE 123, v sektorju 1, kvadrantu 19, vkopana v jarek iz starejše železne dobe, SE 129/SE 130. Bila je nepravilne ovalne oblike v tlorisu in preseku, velikosti 185 × 120 cm, globine 17 cm. V jami se je nahajala rjava, trdo sprijeta zemlja, sestavljena iz glinastega melja, s 5 % lomljencev prodnikov velikosti 5 do 15 cm, 5 % kremenčevih kamnov velikosti od 5 do 10 cm, 7 % odlomki ožgane ilovice, 1 % živalskih kosti, 15 % drobcev oglja in 1 % lončenine. Najdbe: 19 odlomkov zgodnje-srednjeveške lončenine (med njimi G336–G339), kos keramike iz mlajše železne dobe, štiri kosti.

SE 135/SE 136 – jama

Odkrita je bila pod SE 123, v sektorju 1, kvadrantih 17 in 20, vkopana v jamo SE 182/SE 183. Bila je nepravilne oblike v tlorisu in preseku, velikosti 164 × 57 cm, globine 8 cm. V jami se je nahajala zelo temno sivkasto rjava, zbita zemlja, sestavljena iz glinastega melja, s 5 % lomljencev prodnikov velikosti 5 do 25 cm, 5 % kremenčevih kamnov velikosti od 5 do 15 cm, 5 % odlomkov ožganega ilovnatga premaza, 5 % drobcev ožgane gline, 5 % živalskih kosti, 15 % drobcev oglja in 1 % lončenine. Najdbe: 26 odlomkov prazgodovinske keramike (med njimi: G324, G325), dva odlomka posod iz mlajše železne dobe, 163 odlomkov posod iz zgodnjega srednjega veka (med njimi: G305–G323), 36 kosov ožgane ilovice, šest kosti, kos steklene posodice (G326), bronast kolesast obesek (G153 – v sekundarni legi). Tej jami pripadajo po vsej verjetnosti tudi odlomki, hranjeni pod oznako SE 195, odkriti med 5. 4. in 6. 4. 2006 (G340–G342).

Ena kost iz jame SE 135/SE 136 je bila datirana po metodi ^{14}C AMS (vzorec LTL18298A: 658–865 n. št. s 95,4% verjetnostjo oz. 676–768 n. št. z 68,2% verjetnostjo).

SE 154/SE 155 – jama

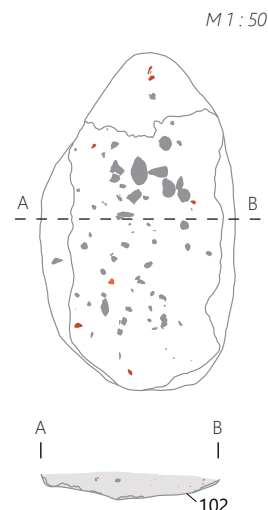
Odkrita je bila 23 cm jugozahodno od jame SE 133/SE 134, v sektorju 1, kvadrantu 19. Nahajala se je pod SE 123, vkopana je bila v jarek iz starejše železne dobe (SE 129/SE 130) in jamo iz srednje bronaste dobe (SE 1000/SE 1001). V temno sivkasto rjavi zemlji znotraj jame so bili odkriti le koščki zgodnjersrednjeveške keramike.

SE 1002/SE 1003 – jama

Odkrita je bila pod grobljo iz mlajše železne dobe (SE 143), v sektorju 1, kvadrantih 20 in 21, a je glede na najdbe ali iz zgodnjega srednjega veka ali mlajša. Bila je ovalnega tlorisa, velikosti 93 × 65 cm, globine 10 cm. V jami se je nahajala rjava (10 YR 4/3), trdno sprijeta zemlja, iz glinastega melja s 5% lomljencev peščenjaka velikosti od 2 do 5 cm, 2% prodnikov velikosti od 5 do 10 cm, 2% odlomkov ožgane ilovice in 2% drobcov oglja. Najdbe: sedem prazgodovinskih keramičnih odlomkov, en odlomek iz zgodnjega srednjega veka.

SE 101/SE 102 – jama

Odkrita je bila pod SE 123, 2,55 m vzhodno od jame SE 154/SE 155, v sektorju 1, kvadrantih 19–20 in 35–36. Jama SE 101/SE 102 je sekala jamo SE 190/SE 191, vkopana je bila tudi v arheološko sterilno plast, SE 100 = SE 200. V njej se je nahajala temno rjava zemlja s kamni (16%), drobci ožgane ilovice (1%) in oglja (15%). Najdbe: en odlomek prazgodovinske lončenine, trije kosi lončenine iz mlajše železne dobe (med njimi: G445), 13 kosov keramike iz zgodnjega srednjega veka (med njimi: G446), 16 kosov ožgane ilovice, tri kosti.

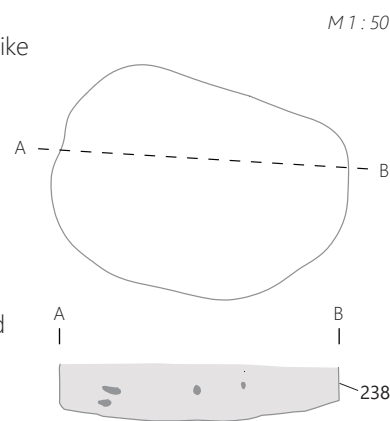

2. skupina jam

SE 237/SE 238 – jama

Odkrita je bila pod 1. rjavico (SE 301), v sektorju 2, kvadrantih 76 in 77. Bila je ovalnega tlorisa in raztegnjene U-oblike v preseku, velikosti 197 × 139 cm in globine 38 cm. V jami se je nahajala temno rumenkasto rjava zemlja iz peščenega melja, s kamni (10%), kostmi in precej oglja (10%).

Najdbe: 12 odlomkov prazgodovinske keramike (G344, G346, G348), dva odlomka posod iz mlajše železne dobe (G343, G345), 12 kosti, šest kosov ožgane ilovice in sedem odlomkov zgodnjersrednjeveških posod (med njimi: G347, G349). Jami so bili pripisani tudi odlomki opeke in

novoveške keramike, a verjetno izvirajo iz novoveške jame SE 245/SE 246, ki je jamo SE 237/SE 238 presekala.

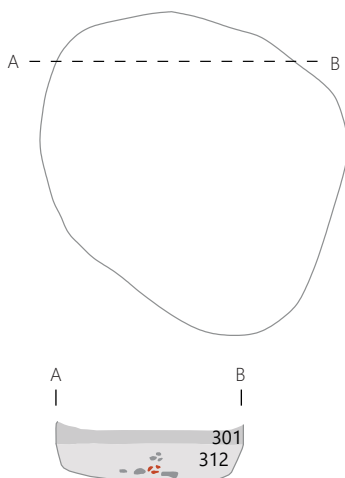

SE 312/SE 313 – jama

Odkrita je bila 274 cm jugozahodno od jame SE 237/SE 238. Bila je nepravilno ovalne oblike v tlorisu in banja-
ste oblike v preseku, velikosti 220 × 200 cm in globine 24 cm. V jami se je nahajala rjava (10 YR 4/3), čvrsta zemlja, sestavljena iz peščenega melja, z 1 % lomljencev pešče-
njaka velikosti do 15 cm, 1

M 1 : 50

% prodnikov velikosti do 15 cm, 1 % lapornih kamnov, velikosti do 5 cm in 15 % drobcev oglja. Pri flotaciji zemlje iz jame je bilo odkritih več zогlenelih semen.

Eno seme je bilo datirano po metodi ¹⁴C AMS (vzorec LTL18303A: 565–763 n. št. s 95,4% verjetnostjo oz. 612–667 n. št. z 68,2% verjetnostjo).

SE 314/SE 315 – jama

Odkrita je bila 19 cm vzhodno od jame SE 312/SE 313. Bila je ovalne oblike v tlorisu, velikosti 126 × 125 cm in globine okoli 40 cm. V jami se je nahajala rjava zemlja. Najdba: odlomek zgodnj srednjeveške posode.

SE 345/SE 346 – jama

Odkrita je bila 18 cm vzhodno od jame SE 314/SE 315. Bila je ovalne oblike v tlorisu, velikosti 156 × 122 cm in globine okoli 40 cm. V jami se je nahajala rjava zemlja; brez najdb. Jama je presekala novoveška jama, SE 316/SE 317.

10.8 Pozni srednji vek in novi vek

Jame

SE 02-202 – kulturna plast

Temno rjava plast ilovice se je nahajala pod vrhnjim slojem SE 02-000 v sondah 2, 2N, 4 in 6 in nad rjavorumeno lapornato plast SE 02-203. V tej plasti bi se naj pojavljale najdbe, vendar jih pri poterenski obdelavi gradiva nismo uspeli zanesljivo identificirati (morda G359, G357, G358; glej opombe...). Plast je glede na stratigrafsko zaporedje zmlajša od pokulturne plasti iz zgodnjega srednjega veka, a starejša od novoveške ceste (SE 02-013), ki je plast SE 02-202 presekala.

SE 02-202a – plast

To stratigrafsko enoto predstavlja lapornat vključek v spodnjem delu plasti SE 02-202 v sondi 4.

SE 02-112/113 – jama 2 (naselbinska jama)

Odkrita je bila tik ob severnem preseku sonde 1 in je le delno raziskana, saj se je širila izven izkopnega polja v presek sonde. V raziskanem delu je bila U-preseka, širine 110 cm, globine 59 cm. Odkrita je bila pod SE 02-003, vkopana v kulturno plast iz zgodnjega srednjega veka (SE 02-004) in v kulturno plast iz mlajše železne dobe (SE 02-005). V zelo temno sivi zemlji v jami so bili odkriti oglje, kamni in skupaj 14 odlomkov lončenine. Največji kos keramike je iz poznega srednjega veka ali zgodnjega novega veka (G355). Trije odlomki posod so iz latenskega obdobja (G350–G352), osem iz zgodnjega srednjega veka (G353, G354).

SE 02-218/219 – jama 15A (jama za stojko)

Odkrita je bila na meji med sondo 2 in sondo 2N, vkopana v jama 15, ki je iz zgodnjega srednjega veka. Jama je bila ovalne oblike v tlorisu in raztegnjene U-oblike v preseku, velikost jame je znašala 42 × 34 cm, njena globina 30 cm. Zapolnjena je bila s temno sivorjavo ilovico z drobci oglja in laporja. Najdba: odlomek srednjeveškega ali zgodnje-novoveškega lonca (G356).

SE 2048/SE 2049 – jama

Odkrita je bila pod 1. rjavico (SE 301), v sektorju 2, kvadrantu 55. Bila je ogletega tlorisa, velikosti 69 × 67 cm. V jami se je nahajala temno olivno rjava, lisasta zemlja, z drobci ožgane ilovice in oglja. Najdbe: 18 keramičnih odlomkov, med katerimi je en iz mlajše železne dobe, en cel uhan iz bronaste žice okroglega preseka s stekleno jagodo in en fragmentiran, brez jagode (G374).

SE 316/SE 317 – jama

Odkrita je bila pod plastjo SE 301, v sektorju 3, kvadrantih 88 in 89. Bila je ogletega tlorisa, velikosti 166 × 96 cm. Jama je bila zapolnjena z apnom in je presekala jamo SE 345/SE 346. Brez najdb.

SE 245/SE 246 – jama

Odkrita je bila 2,29 m severovzhodno od jame SE 316/SE 317, pod 1. rjavico (SE 301), v sektorju 2, kvadrantih 76 in 77. Jama je bila ovalnega tlorisa, velikosti 193 × 164 cm, vkopana v plast SE 003 in v zgodnesrednjeveško jamo, SE 237/SE 238. V njej se je nahajala rjava zemlja s kamni (5%) in opeko (2%). Najdbe: fragmentirana kamnita sekira (G453), kos zgodnesrednjeveške keramike, trije kosi noveveške keramike, košček stekla, deset kosov opeke, tri kosti in košček ožgane ilovice.

Pot

SE 06-005a-005e/004 – pot

Pot, ki se je zaradi dolgotrajne uporabe ugreznila, je bila odkrita v sondi na Meljskem hribu, pod vrhnjimi plastmi, na globini okoli 50 cm (SE 02-001, SE 02-002). Raziskana je bila v dolžini 17,4 m, na zahodni strani jo je presekala gradnja avtoceste, na vzhodni strani se je širila izven odkupljenega zemljišča. Bila je raztegnjenega U-preseka, širine na vrhu okoli 6 m in na dnu 3,5 m; globine (do površja) med 160 in 175 cm. V ugreznjeni poti je bilo odkritih več plasti:

SE 06-005a – plast

Zapolnjevala je zgornji del preseka ugreznjene poti; neopisana. Najdbe: 13 keramičnih odlomkov, med katerimi prevladuje prazgodovinska lončenina (G250, G251), nekaj kosov je iz poznega srednjega veka ali zgodnjega novega veka (G364, G365, G371).

SE 06-005b – plast

Sivo-rumena plast, debeline od 20 do 50 cm. Njej pripadajo verjetno keramični odlomki označeni kot »sivorumena kulturna, gl. 120–145«: odlomek roba pekve, pokrova ali sklede, verjetno iz prve pol 1. tisočletja pr. n. št. (G244), odlomek lončenine iz mlajše železne dobe (G245–G247), odlomki posod iz poznega srednjega veka ali zgodnjega novega veka (G367–G369).

SE 06-005c – plast

Nekaj centimetrov debela plast; neopisana.

SE 06-005d – neopisan lečasti vključek v SE 02-005b.

SE 06-005f in SE 06-005g – plast

Tanjša plast z ogljem med SE 06-005d in SE 06-005e; neopisana.

SE 06-005e – plast

Temno siva plast z veliko oglja in sežganega lesa, mestoma v rdečkasti ožgani zemlji. Gre za najnižjo plast v ugreznjeni poti. V SE 005e, SE 06-005f ali SE 06-005g so bili verjetno odkriti: odlomki lončenine iz poznega srednjega veka ali zgodnjega novega veka (G369, G370) in odlomki keramike iz mlajše železne dobe (G248; G249?), ena cela in ena fragmentirana podkev.

Novoveška cesta

SE 02-013 – cesta 1

Najmlajša faza novoveške ceste, odkrita v sondah 2, 2N, 3–7. Sestavljena je bila iz plasti srednje velikih prodnikov, ki so ležali na do 10 cm debeli plasti sive mastne zbite ilovice, brez najdb. Ohranila se je samo deloma, zato njene širine ne poznamo. Tik nad cesto je bilo odkritih nekaj keramičnih odlomkov in kar sedem podkev. Na njej so se ohranile kolesnice.

SE 02-014 – cesta 2

5 do 10 cm pod cesto 1, se je ohranil v sondah 2, 2N, 6, 4 in 5 nivo ceste 2. Tudi ta cesta ni bila nikjer ohranjena v celotni širini. Sestavljena je bila iz manjših prodnikov, v glavnem razbitih, v enotni plasti. Najdb ni bilo.

SE 02-015 – cesta 3

Najstarejša faza novoveške ceste. Sestavljali so drobni prodniki, deloma drobno nalomljeni v tanki plasti. V plasti sta bila odkrita dva fragmenta železa in odlomek ustja grafitnega lonca iz mlajše železne dobe (G198). Pod tlakom je bila zbita sterilna rumena ilovica z drobcami laporja (SE 006). V sondi 5 je bila ohranjena cesta v celotni širini, v sondi 2 so bile v njej odkrite kolesnice. Njena širina je znašala 270 cm, s pripadajočim jarkom na severni strani 300 cm.

SE 02-017 – jarek ob novoveški cesti

Ob severnem robu ceste je bil odkrit obcestni jarek, povprečne širine okoli 70 cm in globine 40 cm. Zapolnjen je bil z različnimi plastmi. Najvišjo plast predstavlja »rumena mivka« (SE 012). Tik pod njo se je nahajala temnejša plast (SE 02-010) in nato siva ilovica z drobcami laporja (SE 02-016).

SE 02-301 – nasutje nad cesto 1

Vrhnji sloj, odkrit v severnem, neočiščenem del U-preseka sonde 3, nad cesto 1. Neopisana, strojno odstranjen.

SE 02-302 – nasutje nad cesto 1

Pod SE 02-301 se je v severnem preseku sonde 3 nad cesto 1 nahajala plast SE 02-302. Neopisana, strojno odstranjena.

SE 02-303 – nasutje nad cesto 1

Odkrito je bilo tik nad prodnatim nasutjem ceste 1, v severnem preseku sonde 3, pod SE 02-302. Plast je bila odstranjena strojno in ni opisana.

SE 013b – ilovnata podlaga pod cesto 1

Tik pod traso zadnje faze novoveške ceste (SE 02-013) je bila v sondi 7 na dveh mestih odkrita fina glina, SE 02-013b. Verjetno gre za podlago novoveške ceste ali pa je plast nastala kot posledica zastajanja vode.

10.9 Podrobneje neopredeljene jame

Posamične jame v sondah 2, 4, 5 in 7

SE 02-220/221 – jama 16 (za stojko)

Jama 16 je bila odkrita pod najstarejšo fazo novoveške ceste (SE 02-015), ob vzhodnem robu sonde 2. Ohranjene je bilo približno polovica jame, velikosti 23 × 20 cm, globine 24 cm. Jama je bila vkopana v geološko osnovo SE 02-206, a jo je kronološko ožje nemogoče opredeliti, ker ni ohranjenega nivoja, iz katerega je bila vkopana, bila pa je tudi brez najdb.

SE 02-526/527 – jama 45 (za stojko?)

Odkrita je bila pod lapornato plastjo SE 02-504 v severnem preseku sonde 5, vkopana v zgodnesrednjeveško kulturno plast SE 02-004 in v plast SE 02-004a. Bila je U-preseka, širine 50 cm in globine 17 cm; brez najdb. Odstranjena je bila strojno.

SE 02-408/409 – jama

Odkrita je bila v severnem preseku sonde 4, pod rjavo rumeno lapornato plastjo SE 02-407, vkopana v tla iz mlajše železne dobe, SE 02-005, zapolnjena z rjavo zemljo. V raziskanem delu je bila širine m in globine 27 cm. Nad SE 02-407 se je nahajala kulturna plast iz zgodnjega srednjega veka, zato lahko jama okvirno umestimo v časovni razpon med mlajšo železno dobo in zgodnjim srednjim vekom.

SE 02-727/728 – jama 55

Jama nepravilne oblike v tlorisu in preseku, velikosti 75 × 35 cm, globine 17 cm.

Odkrita je bila v sondi 7, pod traso novoveške ceste (SE 02-013), vkopana v glineno plast SE 02-007. V sivo črni ilovici v jami so bili le drobcji oglja, laporja in kamni.

SE 02-729/730 – jama 56

Tudi ta jama je bila odkrita pod traso novoveške ceste (SE 02-013) v sondi 7 in vkopana v glineno plast, SE 02-007. Bila je okrogle oblike v tlorisu in banjaste oblike v preseku, premera 32 cm, globine 7 cm. Temno rjava ilovica, ki se je nahajala v jami, je bila brez najdb, v njej so bili le drobcji oglja in laporja.

Objekt 6

SE 141/SE 142 – jama (za stojko)

Odkrita je bila v sektorju 1, kvadrantu 20, vkopana v plast SE 100. Bila je ovalnega tlorisa, velikosti 32 × 34 cm. V jami se je nahajala olivno rjava zemlja s kamni (5 %) in ožgano ilovico (5 %); brez najdb. Jama je verjetno služila za stojko v severovzhodni stranici objekta.

SE 1018/SE 1019 – jama (za stojko)

Odkrita je bila 2,5 m jugozahodno od jame SE 141/SE 142, v sektorju 1, kvadrantu 35. Bila je ovalnega tlorisa, velikosti 50 × 46 cm, globine 14 cm, vkopana v plast SE 100. V jami se je nahajala temno rumenkasto rjava zemlja s kamni (5 %) in drobcami ožgane ilovice. Najdbe: dva odlomka prazgodovinske keramike, 3 kosi ožgane ilovice. Jama je verjetno služila za stojko v jugozahodnem vogalu objekta.

SE 1016/SE 1017 – jama (za stojko)

Odkrita je bila pod SE 123, 1,19 m jugovzhodno od jame SE 1018/SE 1019, v sektorju 1, kvadrantu 35. Bila je ovalnega tlorisa, velikosti 29 × 19 cm in globine 6 cm, vkopana v plast SE 100. V jami se je nahajala temno sivkasto rjava zemlja z drobcami ožgane ilovice; brez najdb. Jama je verjetno služila za stojko v jugozahodni steni objekta.

SE 1022/SE 1023 – jama (za stojko)

Odkrita je bila 1,12 m jugovzhodno od jame SE 1016/SE 1017, v sektorju 1, kvadrantu 35. Bila je ovalnega tlorisa, velikosti 46 × 35 cm in globine 33 cm, vkopana v plast SE 100 in v jamo iz starejše železne dobe (SE 1020/SE 1021). V jami se je nahajala olivno rjava zemlja z drobcami ožgane ilovice; brez najdb. Jama je verjetno služila za stojko v jugozahodni steni objekta.

SE 1024/SE 1025 – jama (za stojko)

Odkrita je bila 1,98 m vzhodno od jame SE 1022/SE 1023, v sektorju 1, kvadrantu 34. Bila je ovalnega tlorisa, velikosti 39 × 34 cm in globine 25 cm, vkopana v plast SE 100. V jami se je nahajala olivno rjava zemlja z drobcami ožgane ilovice. Najdba: odlomek prazgodovinske keramike. Jama je verjetno služila za stojko v jugovzhodni steni objekta.

SE 162/SE 163 – jama (za stojko)

Odkrita je bila 1,08 m severovzhodno od jame SE 1024/SE 1025, v sektorju 1, kvadrantu 34. Bila je ovalnega tlorisa, velikosti 18 × 16 cm in globine 7 cm, vkopana v plast SE 100. V jami se je nahajala rjava zemlja z drobcami oglja in ožgane ilovice; brez najdb. Jama je verjetno služila za stojko v severovzhodnem vogalu objekta.

SE 166/SE 167 – jama (za stojko)

Odkrita je bila 0,61 m severozahodno od jame SE 162/SE 163, v sektorju 1, kvadrantu 34. Bila je ovalnega tlorisa, velikosti 42 × 38 cm in globine 12 cm, vkopana v plast SE 100. V jami se je nahajala temno sivo rjava zemlja s kamni (2 %), drobcami oglja in ožgane ilovice; brez najdb. Jama je verjetno služila za stojko v severovzhodni stranici objekta.

Posamične jame v sektorjih 1, 2 in 3

SE 121/SE 122 – jama (za stojko)

Odkrita je bila v sektorju 1, kvadrantu 3, pod plastjo SE 123, vkopana v plast SE 100. Bila je ovalnega tlorisa, velikosti 20 × 30 cm, raztegnjenega preseka in globine 9 cm. V jami se je nahajala temno sivo rjava zemlja z drobcami ožgane ilovice in oglja; brez najdb.

SE 148/SE 149 – jama (za stojko)

Odkrita je bila 0,53 m južno od jame SE 121/SE 122, pod plastjo SE 123, vkopana v plast SE 100. Bila je ovalnega tlorisa, velikosti 38 × 36 cm in globine 12 cm. V jami se je nahajala temno sivo rjava zemlja z ožgano ilovico (3 %) in drobcami oglja; brez najdb.

SE 103/SE 104 – jama (za stojko)

Odkrita je bila v sektorju 1, kvadrantu 18, pod plastjo SE 124, vkopana v plast SE 100. Bila je premera 32 cm, U-preseka in globine 34 cm. V jami se je nahajala rjava zemlja z drobcami ožgane ilovice in laporja; brez najdb.

SE 105/SE 106 – jama (za stojko)

Odkrita je bila 1,02 m jugovzhodno od jame SE 103/SE 104, pod plastjo SE 124, vkopana v plast SE 100. Bila je ovalnega tlorisa, velikosti 44 × 34 cm in globine 17 cm. V jami se je nahajala temno sivkasto rjava zemlja z drobcami ožgane ilovice, oglja in kamni (2 %); brez najdb.

SE 115/SE 116 – jama (za stojko)

Odkrita je bila 0,98 m južno od jame SE 103/SE 104, pod plastjo SE 124, vkopana v plast SE 100 in jamo iz srednje bronaste dobe (SE 1000/SE 1001). Bila je ovalnega tlorisa, velikosti 44 × 34 cm in globine 17 cm. V jami se je nahajala temno sivkasto rjava zemlja z drobcami ožgane ilovice, oglja in kamni (2 %); brez najdb.

SE 152/SE 153 – jama (za stojko)

Odkrita je bila v sektorju 1, kvadrantu 17, pod SE 123, vkopana v plast SE 100. Bila je ovalnega tlorisa, velikosti 33 × 27 cm in globine 12 cm. V jami se je nahajala rjava zemlja s precej kamnov (25 %), z drobcami ožgane ilovice in oglja; brez najdb.

SE 113/SE 114 – jama (za stojko)

Odkrita je bila v sektorju 1, kvadrantu 17, pod SE 123, vkopana v plast SE 100. Bila je ovalnega tlorisa, velikosti 33 × 27 cm in globine 12 cm. V jami se je nahajala rjava zemlja s precej kamnov (25 %), z drobcami ožgane ilovice in oglja; brez najdb.

SE 194/SE 195 – jama (za stojko)

Odkrita je bila 1,18 m jugovzhodno od jame SE 113/SE 114, v sektorju 1, kvadrantu 17, pod (?) jamo iz starejše železne dobe, SE 182/SE 183. Bila je premera 20 cm, U-preseka in globine 15 cm. V jami se je nahajala zelo temno sivo rjava zemlja z lomljenci (4 %), ožgano ilovico (2 %) in drobcami oglja (5 %); brez najdb.

SE 125/SE 126 – jama (za stojko)

Odkrita je bila v sektorju 1, kvadrantih 16 in 17, pod SE 123, vkopana v plast SE 100. Bila je premera 36 cm, nepravilnega preseka in globine 9 cm. V jami se je nahajala zelo temno siva zemlja s kamni (17 %), ožgano ilovico (1%) in drobci oglja (5 %); brez najdb.

SE 1050/SE 1051 – jama (za stojko)

Odkritja je bila 1,66 m jugovzhodno od jame SE 125/SE 126, pod SE 143, vkopana v plast SE 100. Bila je ovalnega tlorisa, velikosti 15 × 15 cm, globine 20 cm. V jami se je nahajala temno sivkasto rjava zemlja s kamni (2 %), drobci ožgane ilovice in oglja; brez najdb.

SE 184/SE 185 – jama (za stojko)

Odkrita je bila 1,43 m jugozahodno od jame SE 1050/SE 1051, pod SE 123, vkopana v SE 143 (?). Bila je premera 30 cm, globine 4 cm. V jami se je nahajala temno sivkasto rjava zemlja z ožgano ilovico (3 %) in ogljem (5 %); brez najdb.

SE 146/SE 147 – jama

Odkrita je bila 1,8 m zahodno od jame SE 184/SE 185, pod SE 123, vkopana v plast SE 100.

Bila je ovalnega tlorisa, velikosti 83 × 73 cm, globine 11 cm. V jami se je nahajala rjava zemlja s kamni (3 %), ožgano ilovico (20 %) in ogljem (2 %). Najdbe: 98 odlomkov ožgane ilovice.

SE 190/SE 191 – jama (za stojko)

Odkrita je bila v sektorju 1, kvadrantu 19, pod jamo SE 101/SE 102, vkopana v jamo SE 1000/SE 1001. Glede na stratigrafsko lego je torej jama mlajša od jame iz srednje bronaste dobe in starejša od jame iz zgodnjega srednjega veka. Bila je velikosti 70 × 65 cm, globine 37 cm. V jami se je nahajala rjava zemlja s kamni (2 %) in ogljem (3 %); brez najdb.

SE 1044/SE 1045 – jama (za stojko)

Odkrita je bila v sektorju 1, kvadrantu 22, verjetno vkopana v SE 100. Bila je premera okoli 45 cm, globine 15 cm. V jami se je nahajala olivno rjava zemlja z opeko (2 %); brez najdb.

SE 270/SE 271 – jama (za stojko)

Odkrita je bila v sektorju 2, kvadrantu 37B, pod SE 123, vkopana v plast SE 100. Bila je ovalnega tlorisa, velikosti 27 × 26 cm, globine 10 cm. V jami se je nahajala temno sivkasto rjava zemlja z drobci ožgane ilovice in oglja; brez najdb.

SE 2000/SE 2001 – jama (za stojko)

Odkrita je bila 0,65 m južno od jame SE 270/SE 271, pod SE 123, vkopana v plast SE 100. Bila je premera 31 cm, globine 9 cm. V jami se je nahajala olivno rjava zemlja z ožgano ilovico (2 %) in ogljem (2 %); brez najdb.

SE 213/SE 214 – jama (za stojko)

Odkrita je bila v sektorju 2, kvadrantu 38, pod SE 123, vkopana v plast SE 100 = SE 200. Bila je velikosti 43 × 38 cm, globine 14 cm. V jami se je nahajala olivno rjava zemlja z drobci ožgane ilovice in oglja; brez najdb.

SE 209/SE 210 – jama (za stojko)

Odkrita je bila 0,57 severovzhodno od jame SE 213/SE 214, pod SE 123, vkopana v plast SE 100 = SE 200. Bila je velikosti 23 × 20 cm, globine 14 cm. V jami se je nahajala olivno rjava zemlja z drobci ožgane ilovice; brez najdb.

SE 201/SE 202 – jama

Odkrita je bila v sektorju 2, kvadrantih 39 in 52, pod SE 230, presekana z novodobno jamo SE 229/SE 230, vkopana v plast SE 100. Bila je velikosti 132 × 110 cm, globine 7 cm. V jami se je nahajala zelo temno siva zemlja s kamni (13 %), ožgane ilovico (5 %) in drobci oglja. Najdbe: odlomek prazgodovinske keramične posode, 11 kosov ožgane ilovice.

SE 2052/SE 2053 – jama (za stojko)

Odkrita je bila v sektorju 2, kvadrantu 55, pod SE 301, vkopana v SE 2018. Bila je ogletega tlorisa, velikosti 96 × 75 cm, globine do 18 cm. V jami se je nahajala temno siva zemlja z ožgane ilovico (1 %) in drobci oglja (1 %). Najdbe: šest odlomkov prazgodovinske lončenine.

SE 2069/SE 2070 – jama (za stojko)

Odkrita je bila v sektorju 2, kvadrantu 56. Bila je ovalnega tlorisa, velikosti 59 × 49 cm. V jami se je nahajala temno rdeče rjava zemlja s kamni (2 %), ožgane ilovico (1 %) in drobci oglja (1 %). Najdbe: 7 odlomkov prazgodovinske keramike, trije kosi ožgane ilovice.

SE 2077/SE 2078 – jama (za stojko)

Odkrita je bila v sektorju 2, kvadrantu 57, pod SE 301, vkopana v plast SE 2018. V jami se je nahajala olivno rjava zemlja s keramiko (10 %), z ožgane ilovico (1 %) in drobci oglja (1 %). Najdbe: spodnji del prazgodovinske keramične posode (**G452**). Lokacija najdbe je na identifikacijskem listku napačno označena kot SE 2018.

SE 2010/SE 2011 – jama (za stojko)

Odkrita je bila pod ornico (SE 301), v sektorju 2, kvadrantu 72, vkopana v plast SE 003. Bila je ovalne oblike v tlorisu in nepravilne oblike v preseku, velikosti 30 × 28 cm, globine 16 cm. Temno sivkasto rjava, čvrsta zemlja iz peščenega melja, z drobci ožgane ilovice in oglja je vsebovala naslednje najdbe: osem prazgodovinskih keramičnih odlomkov (med njim: **G231**) in dva kosa ožgane ilovice.

SE 2012/SE 2013 – jama (za stojko)

Okoli 2,4 m vzhodno od jame SE 2010/SE 2011 je bila pod SE 301 odkrita jama SE 2012/SE 2013, vkopana v SE 2018. Bila je velikosti 77 × 56 cm. V jami se je nahajala olivno rjava zemlja, ki je vsebovala 6 odlomkov prazgodovinskih keramičnih posod.

SE 290/SE 291 – jama (za stojko)

Okoli 1,55 m vzhodno od jame SE 2012/SE 2103 se je nahajala jama SE 290/SE 291. Odkrita je bila pod plastjo SE 301, vkopana v plast SE 003. Bila je ovalnega tlorisa, velikosti 71 × 43 cm. V jami se je nahajala temno sivo rjava zemlja z drobci oglja in ožgane ilovice. Najdba: odlomek prazgodovinske keramične posode.

SE 276/SE 277 – jama (za stojko)

Odkrita je bila pod plastjo SE 301, 71 cm severovzhodno od jame SE 290/SE 291, vkopana v plast SE 003. Bila je velikosti 0,51 × 0,48 cm. V jami se je nahajala olivno rjava zemlja s prazgodovinskim keramičnim odlomkom.

SE 278/SE 279 – jama (za stojko)

Odkrita je bila tik ob jami SE 276/SE 277, pod plastjo SE 301, vkopana v plast SE 003. Bila je ovalnega tlorisa, velikosti 36 × 28 cm. V jami se je nahajala olivno rjava zemlja; brez najdb.

SE 274/SE 275 – jama (za stojko)

Odkrita je bila 32 cm jugovzhodno od jame SE 278/SE 279, pod plastjo SE 301, vkopana v plast SE 003. Bila je velikosti 52 × 41 cm. V jami se je nahajala zelo temno sivkasto rjava zemlja; brez najdb.

SE 239/SE 240 – jama (za stojko?)

Odkrita je bila v sektorju 2, kvadrantu 76, pod plastjo SE 301, vkopana v plast SE 003. Bila je premera 48 cm, globine okoli 18 cm. V jami se je nahajala rjava zemlja s 3 % prodnikov in kosom ožgane ilovice.

SE 337/SE 338 – jama (za stojko)

Odkrita je bila v sektorju 3, kvadrantu 105. Bila je premera 52 cm. Jama ni opisana, njena stratigrafska pozicija ni znana.

SE 348/SE 349 – jama?

Odkrita je bila 1,18 m južno od jame SE 337/SE 338. Bila je velikosti 67 × 33 cm.

SE 328/SE 329 – jama (za stojko)

Odkrita je bila v sektorju 3, kvadrantu 107. Bila je ovalnega tlorisa, velikosti 54 × 89 cm.

SE 331/SE 332 – jama (za stojko)

Odkrita je bila v sektorju 3, kvadrantu 109. Bila je ovalnega tlorisa, velikosti 104 × 59 cm.

SE 380/SE 381 – jama

Odkrita je bila v sektorju 3, kvadrantu 111. Bila je ovalne oblike v tlorisu in raztegnjene U-oblike v preseku, velikosti 63 × 60 cm, globine 3 cm. V rjavi (10 YR 4/3), čvrsti zemlji peščenega melja, z 20 % prodnikov velikosti od 1 do 5 cm, je bil odkrit rob keramičnega pokrova (G241).

SE 347/SE 348 – jama (za stojko)

Odkrita je bila v sektorju 3, kvadrantu 112. Bila je ovalnega tlorisa, velikosti 71 × 61 cm.

SE 357/SE 358 – jama (za stojko)

Odkrita je bila v sektorju 3, kvadrantih 126 in 109. Bila je ovalnega tlorisa, velikosti 20 × 15 cm, polkrožnega preseka in globoka 8 cm. V jami se je nahajal peščen melj z drobci oglja; brez najdb.

SE 363/SE 364 – jama (za stojko)

Nekaj cm južno od SE 357/SE 358, se je nahajala jama za stojko SE 363/SE 364.

SE 361/SE 362 – jama (za stojko)

Odkrita je bila 1,48 m zahodno od jame SE 363/SE 364. Bila je velikosti 60 × 42 cm, globoka okoli 15 cm.

SE 363/SE 364 – jama (za stojko)

Odkrita je bila tik ob jami SE 361/SE 362. Bila je velikosti 33 × 23 cm, globoka okoli 10 cm.

SE 378/SE 379 – jama (za stojko)

Odkrita je bila 0,93 m južno od jame SE 363/SE 364. Bila je ogletega tlorisa, velikosti 24 × 24 cm, globoka okoli 10 cm. V njej je viden odtis kola.

SE 365/SE 366 – jama (za stojko)

Odkrita je bila v sektorju 3, kvadrantu 126. Bila je premera 41 cm, globoka 20 cm. V jami se je nahajal peščen melj z drobci oglja in ožgane ilovice. Najdbe: odlomek prazgodovinske keramike.

SE 369/SE 370 – jama (za stojko)

Odkrita je bila 0,53 m jugovzhodno od jame SE 365/SE 366. Bila je premera 52 cm, globoka 30 cm. V jami se je nahajal peščen melj z drobci ožgane ilovice. Najdbe: dva odlomka prazgodovinske keramike, kos ožgane ilovice.

SE 367/SE 368 – jama

Odkrita je bila v sektorju 3, kvadrantih 125 in 126. Bila je oglete oblike v tlorisu in banjaste oblike v preseku, velikosti 240 × 74 cm, globine 9 cm. V jami se je nahajala rjava, čvrsta zemlja, iz peščenega melja, z 2 % prodnikov velikosti od 1 do 3 cm in 1 % drobcev ožgane ilovice. Najdbe: 11 odlomkov prazgodovinske keramike, dva kosa ožgane ilovice.

SE 385/SE 386 – jama (za stojko)

Odkrita je bila v sektorju 3, kvadrantu 124. Bila je ovalnega tlorisa, velikosti 35 × 23 cm.

11 Katalog najdb

V prvem delu so predstavljene najdbe iz kulturnih plasti in naselbinskih jam, začenši z najdbami iz bakrene dobe (G1–G42), nato so predstavljene najdbe iz srednje bronaste dobe (G43–G151), pozne bronaste in železne dobe (G152–G251) ter posamične najdbe iz rimskega obdobja (G252, G173, G177), nazadnje pa najdbe iz srednjega in novega veka z vrinjenimi prazgodovinskimi keramičnimi odlomki (G253–G374). V okviru posameznega obdobja je gradivo razvrščeno po stratigrafskih enotah, z nekaj izjemami, ki so posledica naknadno ugotovljenih napak: na primer najdbe iz jame SE 102/SE 103 (G327–G330, G445–G446), iz ugreznjene poti (G244–G251, G364–G371) in verjetno tudi jame SE 135/SE 136 (G305–G326, G340–G342) so v katalogu predstavljene na različnih mestih.

Za najdbami iz naselbinskih jam in kulturnih plasti so predstavljene najdbe iz premešanih vrhnjih plasti na ravninskem delu najdišča. Te najdbe so znotraj plasti razvrščene kronološko (G375–G444, G447–G477). Katalog zaključujemo s keramičnima odlomkoma iz sonde 3 in sonde 4 z nejasnimi najdiščnimi okoliščinami (G478, G479).

Okrajšave

SE	stratigrafska enota
sek.	sektor
kv.	kvadrant
št. risbe	številka risbe
vel.	velikost
db.	debelina
pr.	premer
u.	ustje
d.	dno
dl.	dolžina
š.	širina
v.	višina
ost.	ostenje
dr.	držaj
roč.	ročaj
najv. ob.	največjega oboda

1 Sonda 3, objekt 1, jama 20 (SE 02-314), 1 odl. iz sonde 5, št. risbe Ma17

Skleda – odlomek ustja z ostenjem, izdelana iz finoizrinate lončarske gline z delci kremenca (vel. do 0,3 × 0,2 cm), nepopolno oksidacijsko žgana. Površina ravna, gladka in lisasta, svetlo rdeče, svetlo rjave in temno sive barve. Vel. 9,5 × 4,2 cm, pr. u. 32 cm, db. 0,9 cm, teža 7 g.

2 Sonda 3, objekt 1, jama 20 (SE 02-314), št. risbe Ma627

Lonec – odlomek ustja z ostenjem, izdelan iz finoizrinate lončarske gline z delci kremenca, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina ravna, gladka in lisasta, zelo temno sive in rožnate barve. Vel. 5,1 × 3,9 cm, db. 0,4–0,6 cm, teža 18 g.

3 Sonda 3, objekt 1, jama 20 (SE 02-314), št. risbe Ma128

Lonec – odlomek ostenja z največjim obodom, izdelan iz drobnozrnate lončarske gline z delci kremenca, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina ravna in lisasta, blede rjave do sive barve, večinoma hrapava (poškodovana), na notranji strani na enem mestu ohranjena prvotna gladka površina. Vel. 4,6 × 5,3 cm, db. 0,45–0,7 cm, teža 27 g.

4 Sonda 3, objekt 1, jama 20 (SE 02-314), št. risbe Ma16

Vrč – odlomek okrašenega ostenja z največjim obodom, izdelan iz zelo finoizrinate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina ravna, gladka in svetlo rjave barve. Na ramenih okrašena s snopom navpičnih vrezov. Vel. 4 × 3,1 cm, pr. najv. ob. 11 cm, db. 0,25–0,3 cm, teža 7 g.

5 Sonda 3, objekt 1, jama 20 (SE 02-314), št. risbe Ma127

Prežgan odlomek dna z ostenjem posode, izdelane iz drobnozrnate lončarske gline z delci kremenca. Površina ravna in hrapava (poškodovana), svetlo rdeče do svetlo sive barve. Vel. 5,9 × 5,2 cm, pr. dna 13,5 cm, db. 0,95 cm, teža 54 g.

6 Sonda 3, objekt 1, jama 20 (SE 02-314), št. risbe Ma628

Vrč – odlomek ustja z ostenjem in odlomka ostenja z največjim obodom, izdelan iz zelo finoizrinate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgan, v končni fazi redukcijsko. Površina ravna, povsem gladka in enotne temno sive barve. Na ramenih okrašen s snopi navpičnih vrezov. Vel. 9,8 × 8,3 cm, 5,2 × 4,2 cm in 2,85 × 3 cm, db. 0,25–0,3 cm, teža 77 g.

7 Sonda 3, objekt 1, jama 20 (SE 02-314), št. risbe Ma18

Odlomek dna z ostenjem posode, izdelane iz drobnozrnate lončarske gline z delci kremenca (vel. do 0,2 × 0,2 cm), nepopolno oksidacijsko žgane. Površina ravna, gladka in lisasta, svetlo rjave in sive barve. Vel. 11,3 × 5,9 cm, pr. dna 11 cm, db. 0,45–0,5 cm, teža 161 g.

8 Sonda 3, objekt 1, jama 20 (SE 02-314), št. risbe Ma176

Retuširan kamniti odbitek iz temno rdečega kamna (prodnik jaspisa). Vel. 2,6 × 1,6 cm, db. 0,5 cm, teža 3 g.

9 Sonda 3, objekt 1, jama 20 (SE 02-314), št. risbe Ma626

Kos brusnega kamna svetlo sive do rdeče barve. Delovna površina je povsem ravna, izglajena. Vel. 7,6 × 4,7 × 3 cm, teža 129 g.

10 Sonda 3, objekt 1, jama 20, 20A, 20B, 20C, 20D, 21, 21A ali 22, št. risbe Ma611

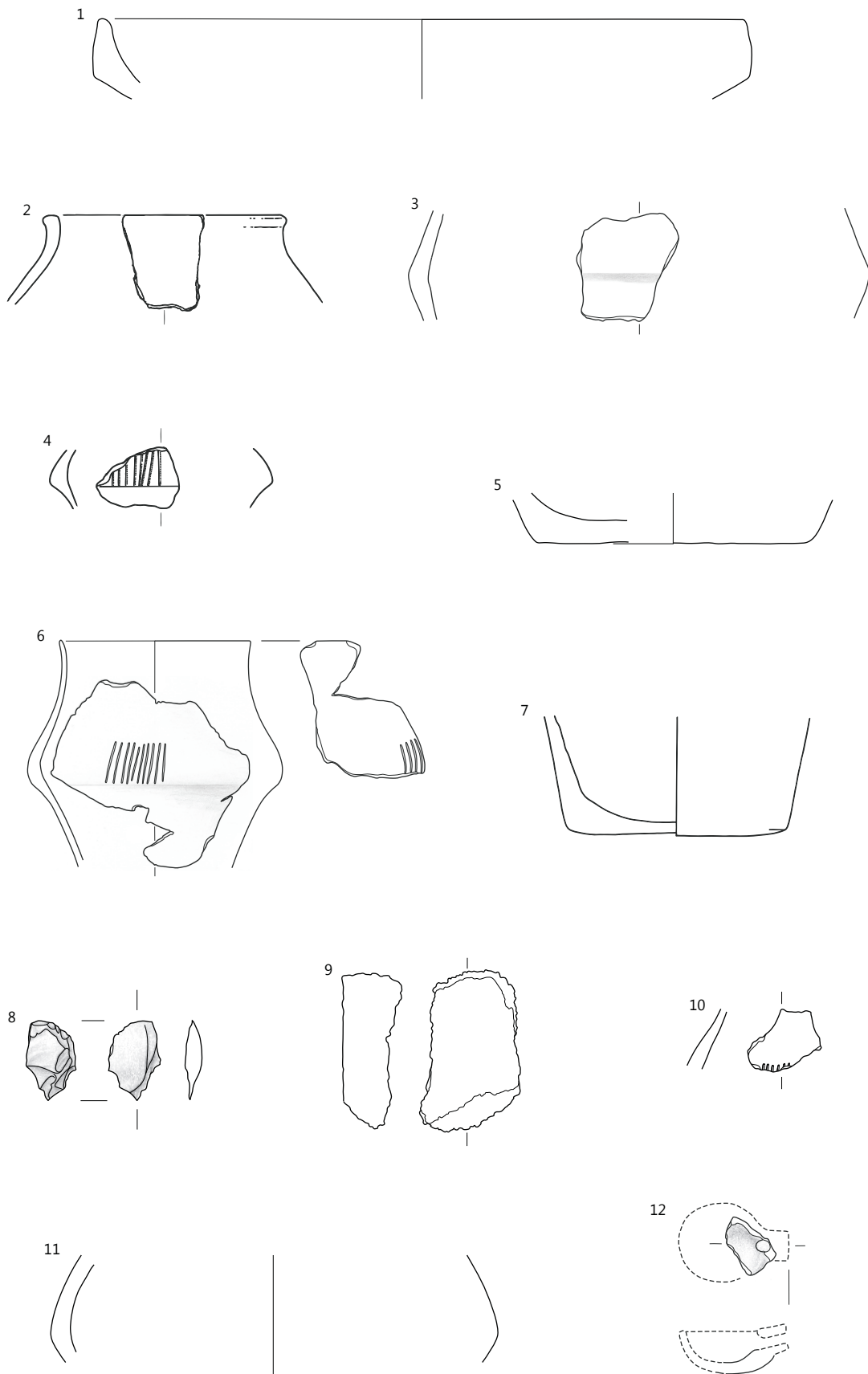
Vrč – odlomek okrašenega ostenja, izdelan iz zelo finoizrinate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgan, redukcijsko v končni fazi. Površina povsem gladka, ravna in sive barve. Vel. 3,4 × 3 cm, db. 0,3 cm, teža 6,5 g.

11 Sonda 3, št. risbe Ma129

Lonec – odlomek ostenja z največjim obodom, izdelan iz drobnozrnate lončarske gline z delci kremenca, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina ravna, gladka in lisasta, rjave, zelo temno sive in rdeče rumene barve, delno poškodovana. Vel. 6,2 × 5,3 cm, pr. najv. ob. 22 cm, db. 0,7–0,8 cm, teža 40 g.

12 Sonda 3, št. risbe Ma613

Zajemalka – odlomek recipienta z delom nastavka za držaj v obliki dulca, izdelana iz finoizrinate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgana. Površina ravna, gladka in zelo blede rjave do svetlo sive barve. Vel. 2,8 × 1,8 cm, pr. roba 6 cm, db. 0,6 cm, teža 5 g.

1–9 jama 20, 10 jama 20, 20A, 20B, 20C, 20D, 21 ali 22, 11–12 plast neidentificirana; 8 merilo 1:2, ostalo merilo 1:3.

13 Sonda 5, SE 02-021?, št. risbe Ma612

Skodela – odlomek ustja z ostenjem in delom presegajočega ročaja, izdelana iz zelo fino zrnate lončarske gline, redukcijsko žgana. Površina mestoma povsem ravna, gladka, temno sive barve.

Na njej skorja železovih oksidov.

Vel. 6,2 × 3,2 cm, pr. najv. ob. 19 cm, db. 0,65–0,85 cm, š. roč. 1,8 cm, teža 18 g.

14 Sonda 5, SE 02-021?, št. risbe Ma116

Lonec – odlomek ostenja z največjim obodom in prehodom v ročaj, izdelan iz drobnnozrnate lončarske gline z delci kremena, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina ravna in gladka, na notranji strani odl. temno siva, na zunanji zelo blede rjava. Vel. 4,9 × 4,8 cm, db. ost. 0,45–0,55 cm, teža 25 g.

15 Sonda 3, verjetno SE 02-021 ali SE 02-020, št. risbe Ma632

Skleda – odlomek okrašenega ostenja, izdelana iz drobnnozrnate lončarske gline z delci kremena, nepopolno oksidacijsko žgana. Površina ravna, gladka in lisasta, sivorjave in zelo temno sive barve; luknjičava keramika. Na najširšem obodu skleda prehod v visečo jezičasto nalepko. Vel. 5,7 × 4,2 cm, db. 0,55 cm, teža 29 g.

16 Sonda 3, verjetno SE 02-021 ali SE 02-020, št. risbe Ma630

Odlomek dna z ostenjem posode, izdelane iz drobnnozrnate lončarske gline z delci kremena (vel. do 0,2 × 0,2 cm), nepopolno oksidacijsko žgane. Površina ravna, gladka in lisasta, rjave, temno sive in rožnate barve; luknjičava keramika. Vel. 9 × 6,2 cm, pr. dna 14 cm, db. 0,65 cm, teža 71 g.

17 Sonda 3, verjetno SE 02-021 ali SE 02-020, št. risbe Ma631

Odlomek dna z ostenjem posode, izdelane iz drobnnozrnate lončarske gline z delci kremena (vel. do 0,2 × 0,2 cm), nepopolno oksidacijsko žgane. Površina ravna, gladka in lisasta, rjave in sive barve. Vel. 7,5 × 3,7 cm, pr. dna 12,5 cm, db. 0,55 cm, teža 39 g.

18 Sonda 3, neidentificiran kontekst, št. risbe Ma125

Lonec – odlomek ustja z ostenjem in delom ročaja, izdelan iz drobnnozrnate lončarske gline z delci kremena, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina ravna, gladka in lisasta, zelo blede rjave do sive barve. Vel. 3,5 × 3,1 cm, pr. u. 15 cm, db. 0,75 cm, teža 14 g.

19 Sonda 3, št. risbe Ma618

Lonec – odlomek ostenja z največjim obodom, izdelan iz fino zrnate lončarske gline z delci kremena, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina ravna, gladka in lisasta, blede rjave do temno sive barve. Vel. 4,65 × 3 cm, pr. najv. ob. 17 cm, db. 0,35–0,6 cm, teža 12 g.

20 Sonda 3, št. risbe Ma126

Odlomek dna z ostenjem posode, izdelane iz drobnnozrnate lončarske gline z delci kremena, nepopolno oksidacijsko žgane. Površina ravna, gladka in hrapava (poškodovana), zelo blede rjave do temno sive barve. Vel. 4,4 × 4,1 cm, pr. dna 13 cm, db. 0,5 cm, teža 21 g.

21 Sonda 7, objekt 2, jama 51 (SE 02-712), št. risbe Ma615
Zajemalka – odlomek recipienta s prehodom v nastavek za držaj, izdelana iz zelo fino zrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgana. Površina ravna, gladka in svetlo sivorjave barve. Vel. 3,4 × 2,3 cm, pr. roba 6 cm, db. 0,45–0,7 cm, teža 7 g.

22 Sonda 7, objekt 2, jama 51 (SE 02-712), št. risbe Ma614

Odlomek dna z ostenjem posode, izdelane iz drobnnozrnate lončarske gline z delci kremena, nepopolno oksidacijsko žgane, redukcijsko v končni fazi. Površina ravna, gladka in sive barve. Vel. 6 × 4 cm in 3,3 × 3,3 cm, pr. dna 11 cm, db. 0,6–1 cm, teža 107 g.

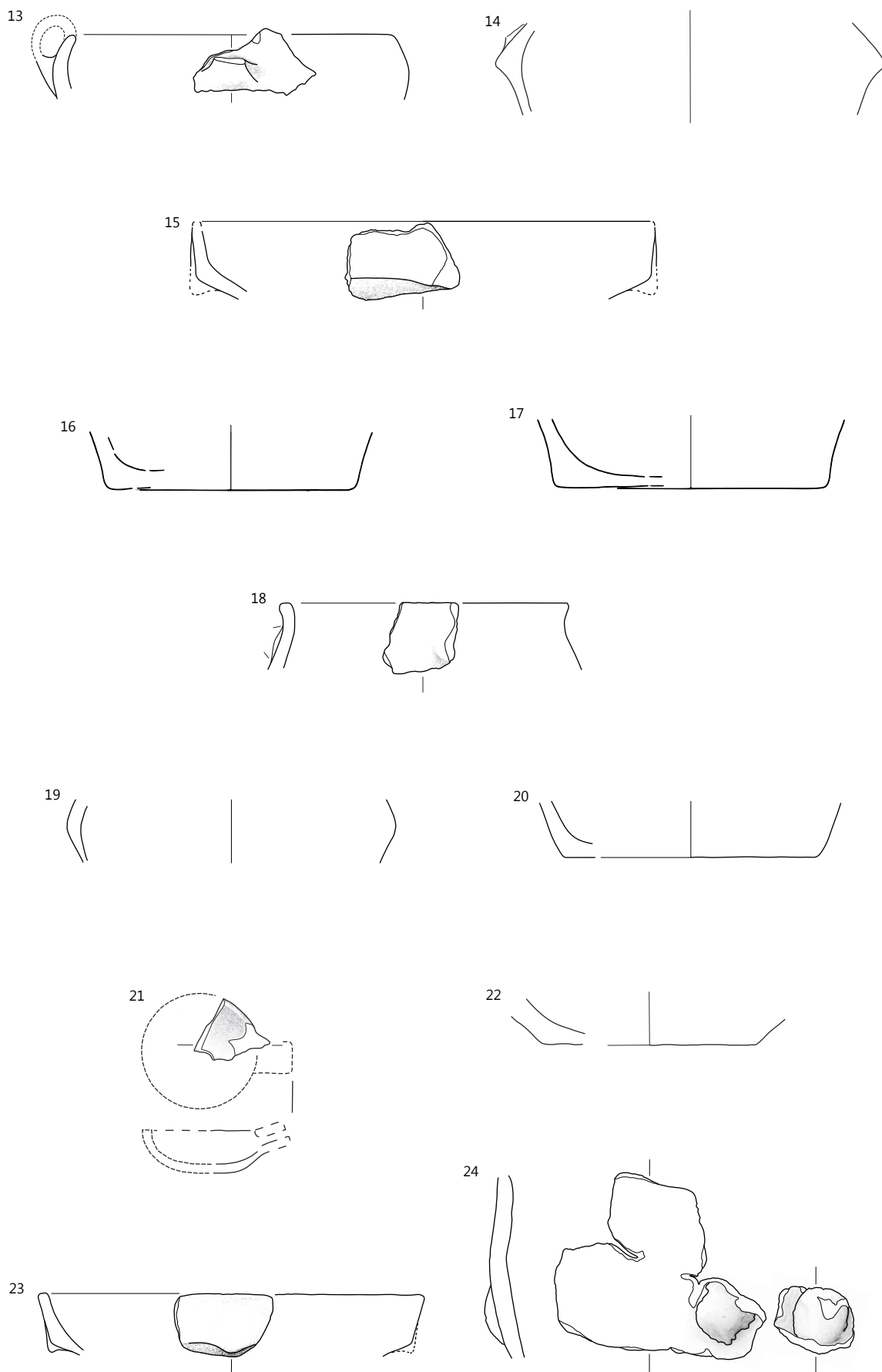
23 Sonda 3, št. risbe Ma629

Skleda – odlomek ustja z okrašenim ostenjem, izdelana iz zelo fino zrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgana, v končni fazi redukcijsko. Na notranji strani površina dobro ohranjena, ravna, povsem gladka in sive barve, na zunanji poškodovana in pretežno zelo blede rjave barve. Na največjem obodu je bila skleda okrašena z visečo jezičasto nalepko. Vel. 5,1 × 3,8 cm, pr. u. 21–22 cm, db. 0,3–0,45 cm, teža 15 g.

24 Sonda 3, št. risbe Ma633

Odlomki okrašenega ostenja večje posode, izdelane iz drobnnozrnate lončarske gline z delci kremena, nepopolno oksidacijsko žgane. Na notranji strani posode je površina ravna, gladka in enotne zelo temno sive barve, na zunanji pa neravna, hrapava in lisasta, rjave, temno sive in rdeče rjave barve (barbotin). Posoda je bila na zunanji strani okrašena z okroglimi plastičnimi nalepkami (ohranjeni dve). Vel. 9,2 × 8,8 cm, 9,4 × 6,2 cm in 4 × 3,4 cm, db. 0,8–0,9 cm, teža 286 g.

13–14 SE 02-021?, 15–17 verjetno SE 02-021 ali SE 02-020, 18–20 neidentificiran kontekst, 21–22 jama 51, 23–24 neidentificiran kontekst; merilo 1:3.

25 Sonda 3, jama 19 (SE 02-312), št. risbe Ma624

Odlomek majhne votle noge posode, izdelane iz finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane. Površina gladka in ravna, na zunanji strani noge lisasta, blede rjave in temno sive barve, na notranji enotne temno sive barve. Pr. roba noge 6,5 cm, ohr. v. 5,2 cm, db. 0,5–0,6 cm, teža 97 g.

26 Sonda 3, jama 19 (SE 02-312), št. risbe Ma1

Posoda na nogi, izdelana iz finožrnate lončarske gline, redukcijsko žgana. Na zunanji strani površina gladka, ravna in zelo temno sive barve, deloma svetlikajoča se (spolirana?), na notranji strani lisasta, zelo temno sive do rdečerjave barve. Pr. u. 19 cm, pr. noge 15 cm, v. 19, 2 cm.

27 Sonda 3, jama 19 (SE 02-312), št. risbe Ma617

Odlomek ustja z ostenjem posode, izdelane iz finožrnate lončarske gline, redukcijsko žgane. Površina ravna, gladka, zelo temno sivo rjave barve. Vel. 3,1 × 2,2 cm, db. 0,55 cm, teža 5 g.

28 Sonda 3, jama 19 (SE 02-312), št. risbe Ma616

Odlomek okrašenega ostenja posode, izdelane iz zelo finožrnate lončarske gline, redukcijsko žgane. Površina ravna, gladka, zelo temno sive barve. Na zunanji strani okrašena s snopi vrezov v cik-caku. Vel. 3,1 × 3,6 cm, db. 0,25–0,55 cm, teža 7 g.

29 Sonda 3, jama 19 (SE 02-312), št. risbe Ma4

Skodelica s presegajočim ročajem in zaobljenim dnom, izdelana iz zelo finožrnate lončarske gline, redukcijsko žgana. Površina povsem gladka, ravna, deloma svetlikajoča se (spolirana) in zelo temno sivorjave barve. Okrašena z brazdastim vrezom in izpraskanimi motivi (podlaga za inkrustacijo). Tik

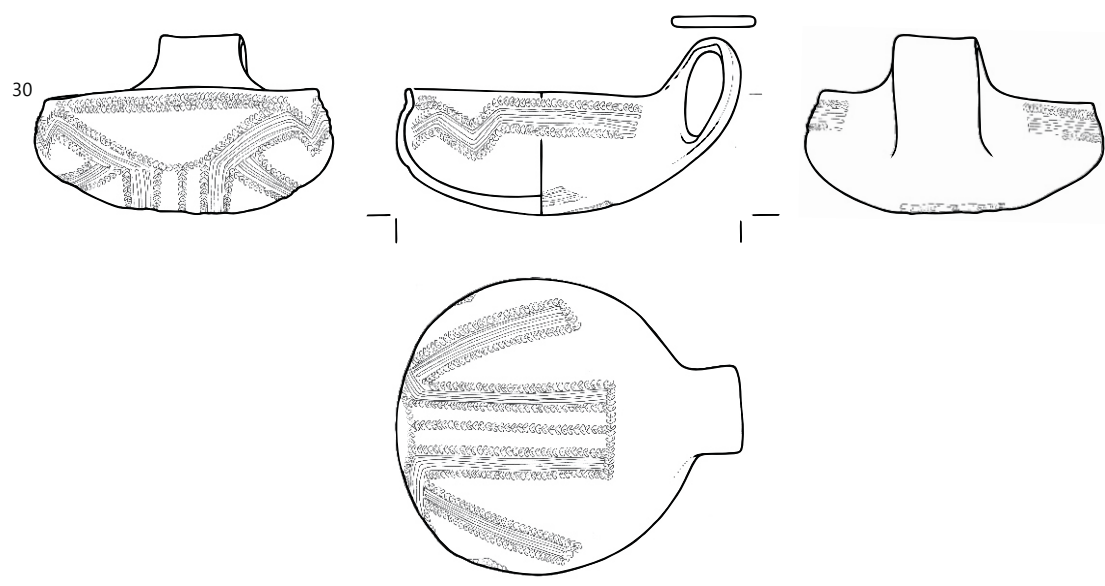
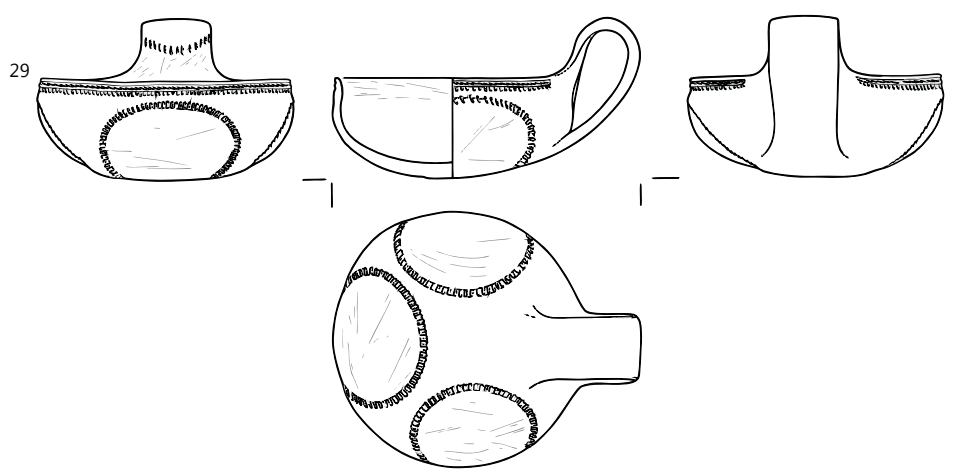
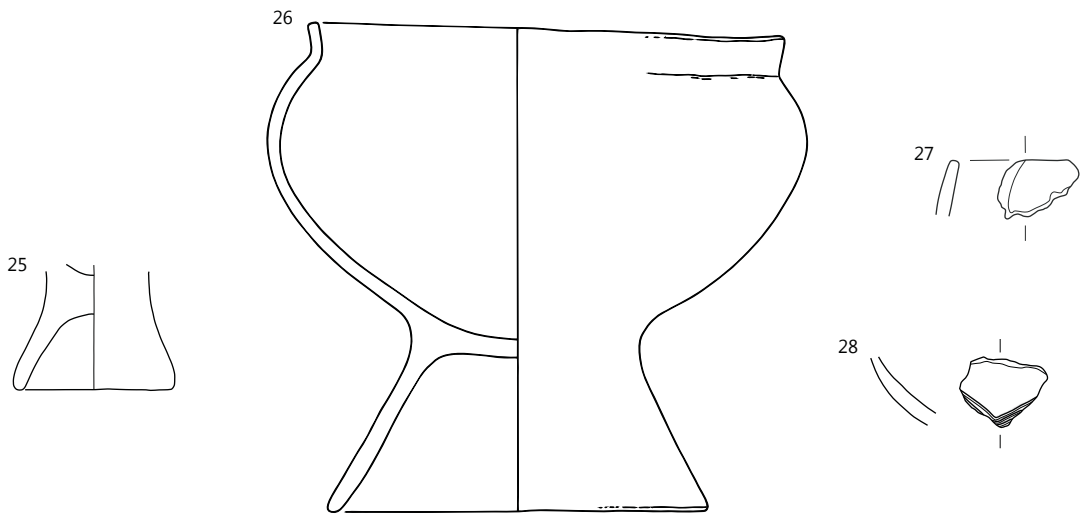
pod ustjem dve vodoravni vrezani črti (brazdasti vrez), na zaobljenem ostenju in na dnu tri izpraskani krogi gl. do 0,2 cm, obdani z vtisnjenimi jamicami v obliki zvezde (?), na ročaju tik nad ustjem pa vtisnjene jamice v obliki črke V in izpraskana površina med jamicami in ustjem. Pr. u. 11 cm, v. 4,8 cm, db. 0,3–0,75 cm.

30 Sonda 3, jama 19 (SE 02-312), št. risbe Ma11

Skodelica s presegajočim ročajem, izdelana iz zelo finožrnate lončarske gline, redukcijsko žgana. Površina povsem gladka, ravna, deloma svetlikajoča se (spolirana) in zelo temno sive do zelo temno sivorjave barve. Okrašena na način navadnega vreza in z vtiskovanjem (motiv zvezde repatice?). Pr. u. 10 cm, v. 3,9 cm, db. 0,3–0,6 cm.

31 Sonda 3, jama 19 (SE 02-312), št. risbe Ma10

Vrč s presegajočim ročajem, izdelan iz finožrnate lončarske gline, redukcijsko žgan. Površina gladka, ravna in lisasta, zelo temno sive do temno rjave barve. Na notranji strani posode sledi brisanja. Pr. u. 8,7 cm, v. 8,4 cm, pr. dna 5,7 cm, db. 0,3–0,42 cm.

32 Sonda 3, jama 19 (SE 02-312), št. risbe Ma621

Lonec (rekonstruiran, ohranjena slaba polovica posode), izdelan iz zelo finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina ravna, povsem gladka in lisasta, zelo temno sive, blede rjave in svetlo rdeče rjave barve, na notranji strani posode mat, na zunanji mestoma svetlikajoča se (spolirana). Pr. u. 10,2 cm, pr. dna 9–9,4 cm, v. 12,4 cm, db. 0,35–0,45 cm, teža keramike z mavcem 522 g.

33 Sonda 3, jama 19 (SE 02-312), št. risbe Ma620

Lonec (rekonstruiran, z dvema ohranjenima držajema), izdelan iz finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina ravna, hrapava, na zunanji strani posode rdeče rjave do sive barve, na notranji pretežno siva. Držaji so razčlenjeni z vtisnjenimi jamicami. Keramika je izrazito luknjičava (luknjice vel. do 0,5 × 0,5 cm). Pr. u. 14,5 cm, pr. dna 10–10,5 cm, db. 0,6–0,7 cm, teža keramike z mavcem 584 g.

34 Sonda 3, jama 19 (SE 02-312), št. risbe Ma23

Vrč – deformiran, s presegajočim ročajem, izdelan iz finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina neravna, gladka in lisasta, blede rjave, rjave in temno sivo rjave barve. Na vratu okrašen z vodoravnimi vrezi, pod njimi z nizom vtisnjenih jamic, na trebuhu pa poševna trakova in navpični trak, sestavljeni iz nizov vtisnjenih jamic, vrezanih črt in šrafiranih vrezanih trikotnikov. Pr. u. 14,9 cm, pr. dna 8,5 cm, v. 15,3 cm, db. 0,5–0,6 cm.

35 Sonda 3, jama 19 (SE 02-312), št. risbe Ma623

Lonec – odlomek dna z ostenjem, izdelan iz finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina neravna, lisasta, rdeče do rjave barve, na notranji strani posode gladka, na zunanji hrapava (barbotin). Pr. dna 9–9,5 cm, ohr. v. 10,2 cm, db. 0,45–0,5 cm, teža keramike z mavcem 275 g.

36 Sonda 3, jama 19 (SE 02-312), št. risbe Ma13

Vijček, izdelan iz finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka, neravna in lisasta, zelo temno sive in blede rjave barve. Ena stran vijčka okrašena z vrezanimi črti, ki so pravokotne na luknjo. Pr. 7,5 cm, v. 2,6 cm.

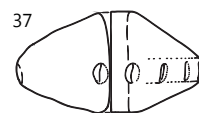
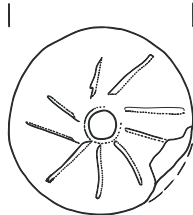
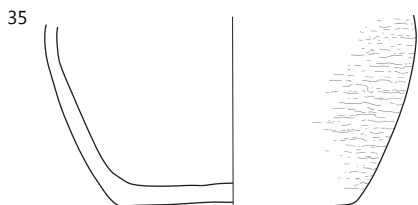
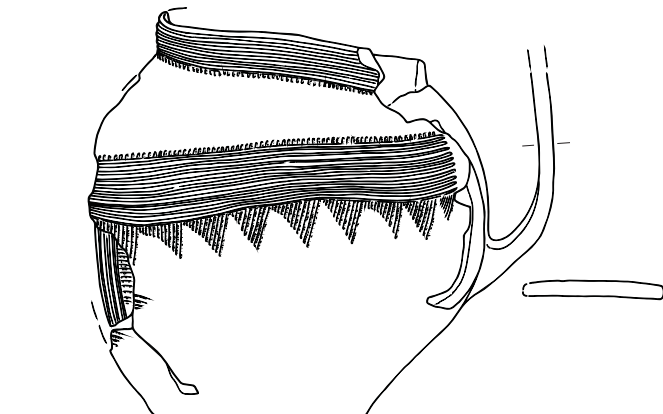
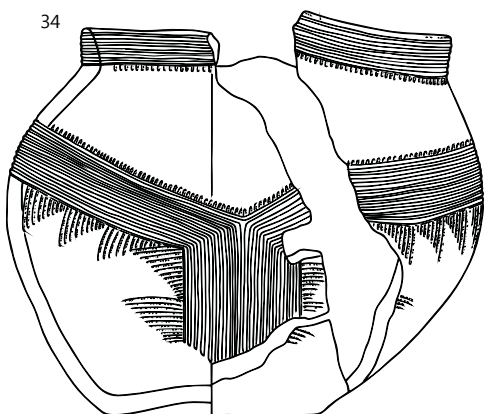
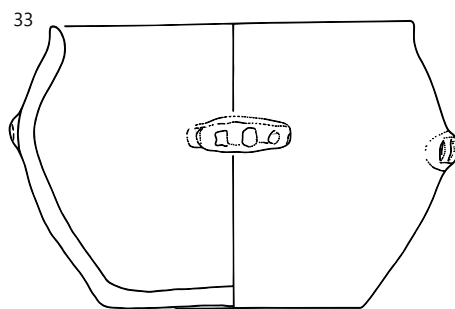
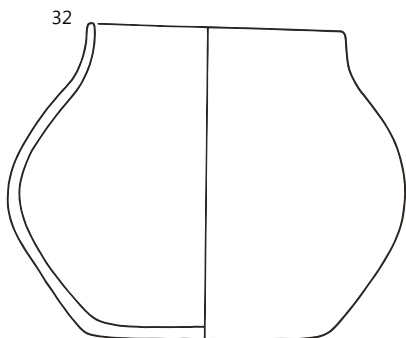
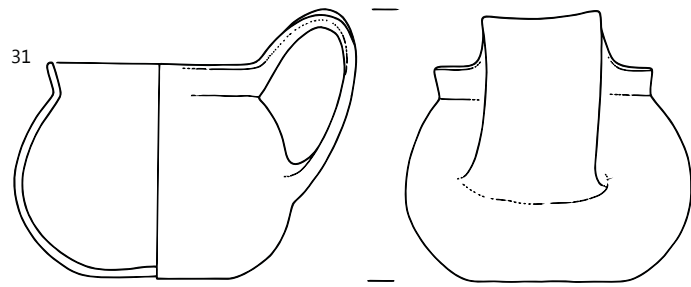

37 Sonda 3, jama 19 (SE 02-312), št. risbe Ma14

Vijček, izdelan iz finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka, neravna in rjave barve. Rob vijčka razčlenjen z vtisnjenimi jamicami. Pr. 7,2 cm, v. 4,05 cm.

38 Sonda 3, jama 19 (SE 02-312), št. risbe Ma625

Odlomek dna z ostenjem večje hrambene posode, izdelane iz drobnozrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane. Površina hrapava, na notranji strani posode zelo temno sive barve, na zunanji lisasta, rdeče do zelo temno sive barve; luknjičava keramika. Pr. dna 13,8 cm, ohr. v. 19,5 cm, db. 0,65–0,8 cm, teža keramike z mavcem 943 g.

39 Sonda 3, jama 19 (SE 02-312), št. risbe Ma6

Odlomek dna z ostenjem večje hrambene posode, izdelane iz drobnozrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane. Površina hrapava, na zunanji strani rjave barve, na notranji temno sive. Pr. dna 25,2 cm, ohr. v. 28,2 cm, db. 0,9–1,5 cm.

40 Sonda 3, ena od plasti v sondi 3 (SE 02-018?), št. risbe Ma124

Lonc – odlomek ustja z ostenjem, izdelan iz zelo fino-zrnate lončarske gline, redukcijsko žgan. Površina gladka, ravna in temno sive barve; luknjičava. Vel. 5,7 × 3,8 cm, pr. u. 19 cm, db. 0,75 cm, teža 28 g.

41 Sonda 3, SE 02-018 ali jama 19?, št. risbe Ma131

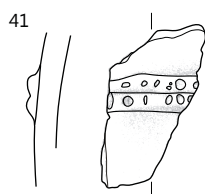
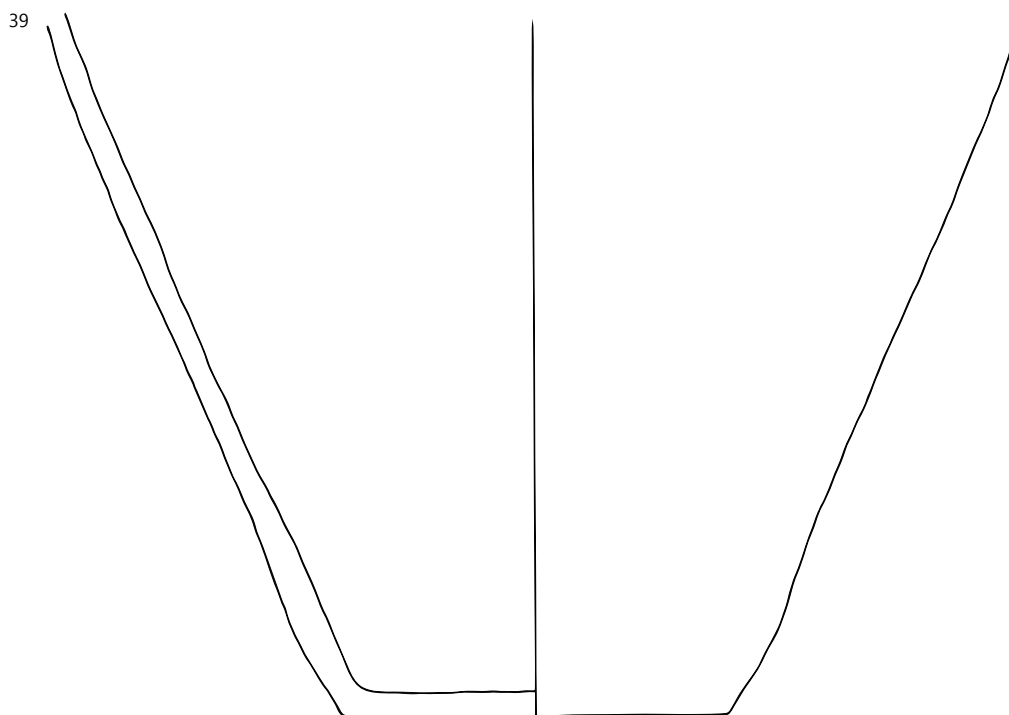
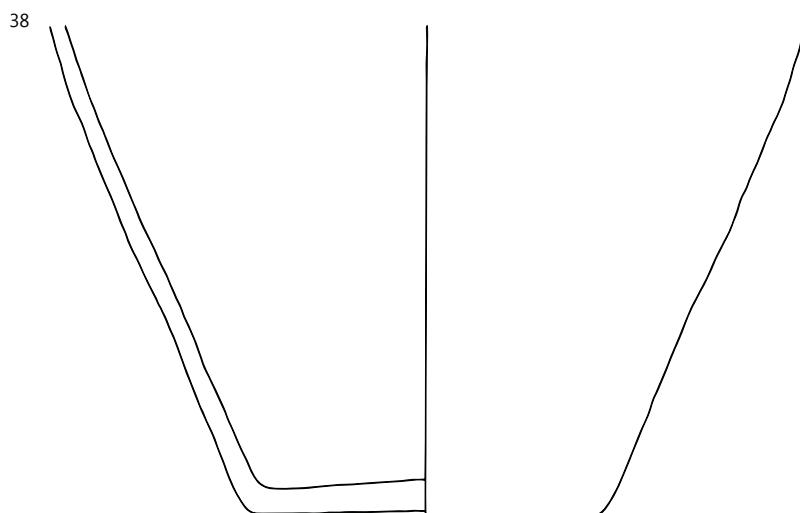
Odlomek okrašenega ostenja posode, izdelane iz fino-zrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane. Površina gladka, neravna in rdeče barve. Okrašena z dvojnimi razčlenjenimi vodoravnimi plastičnimi rebromi. Vel. 5,2 × 5,1 cm, db. 0,75 cm, teža 24 g.

42 Sonda 2N, v plasti pod novoveško cesto (SE 02-006) ali v jarku (SE 02-010 ali SE 02-016), št. risbe Ma201

Odlomek okrašenega ostenja posode, izdelane iz zelo fino-zrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane, redukcijsko v končni fazi. Površina gladka, ravna, rdeče rumene in sive barve, na zunanji strani precej razjedena. Okrašena je s pasom iz poševnih vrezov (dva ohranjena), ki se zaključujejo z nizom globokih vtisnjenih jamic ovalne oblike. Vel. 4,4 × 3,2 cm, db. 0,8–0,85 cm, teža 11 g.

38, 39 jama 19, 40 ena od plasti (SE 02-018?), 41 SE 02-018 ali jama 19?, 42 plasti pod novoveško cesto (SE 02-006) ali jarek SE 02-010 ali SE 02-016; merilo 1:3.

43 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma87d

Skleda – odlomek ustja z ostenjem, izdelana iz finoizrnatne lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgana. Površina zelo blede rjave barve, gladka, na zunanji strani izrazito neravna. Vel. 5,9 × 5,4 cm, pr. u. 30 cm, db. ost. 0,95 cm, teža 40 g.

44 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma22

Skleda – odlomek ustja z ostenjem, izdelana iz zelo finoizrnatne lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgana, v končni fazi redukcijsko. Na notranji strani posode je površina poškodovana, a ravna in zelo blede rjave barve, na zunanji pa neravna, mestoma gladka in sive barve, mestoma pa hrapava (poškodovana) in zelo blede rjave barve. Vel. 4,8 × 5,2 cm, pr. u. 20 cm, ohr. v. 5,3 cm, db. 0,5 cm, teža 27 g.

45 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma86

Skleda – odlomek ustja z ostenjem, izdelanega iz finoizrnatne lončarske gline, redukcijsko žganega. Površina gladka, neravna in zelo temno sive barve. Vel. 4,5 × 5,4 cm, db. ost. 0,8 cm, teža 21 g.

46 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma55

Skleda – odlomek ustja z ostenjem, izdelana iz zelo finoizrnatne lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgana, v končni fazi redukcijsko. Površina ravna, gladka in sive barve, nekoliko razjedena. Vel. 4,9 × 3,6 cm, pr. u. 22 cm, db. ost. 0,8 cm, teža 16 g.

47 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma88

Odlomek ustja z ostenjem skleda ali skodele, izdelane iz zelo finoizrnatne lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane. Površina gladka in ravna, na notranji strani posode zelo temno sive barve, na zunanji pa zelo blede rjave barve z zelo temno sivo liso. Vel. 8,2 × 6,5 cm, pr. u. 32 cm, ohr. v. 6,6 cm, db. ost. 0,8–0,95 cm, teža 70 g.

48 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe

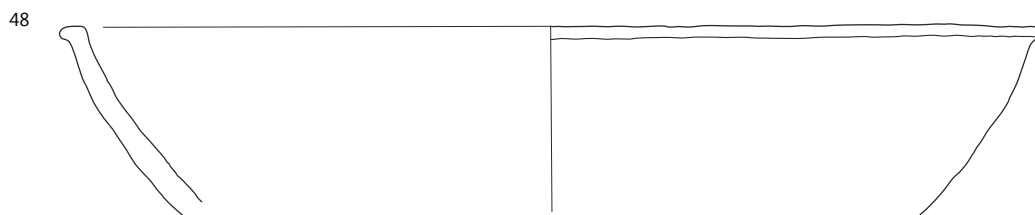
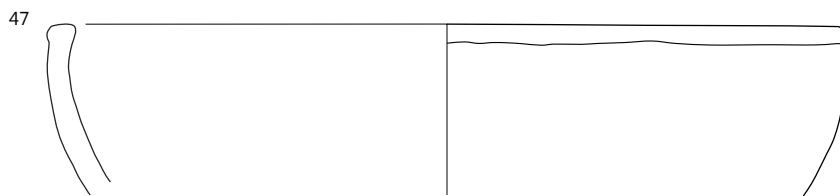
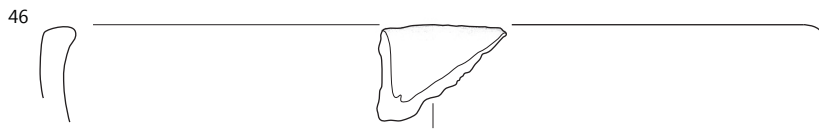
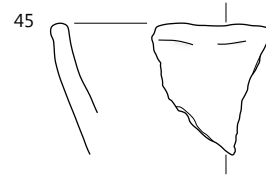
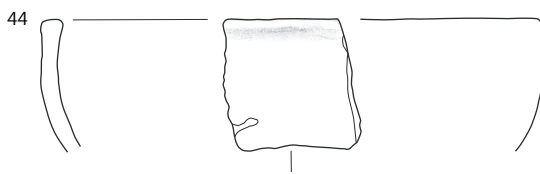
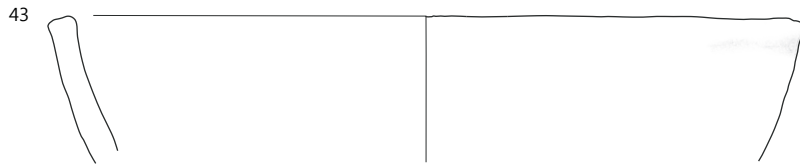
Ma1=Ma4=Ma14=Ma28=Ma81

Skleda – odlomek ustja z ostenjem, izdelana iz zelo finoizrnatne lončarske gline, redukcijsko žgana. Površina gladka in sive do temno sive barve, na notranji strani posode ravna, na zunanji izrazito neravna. Vel. 8,8 × 13,5 cm in 8,3 × 5,5 cm, pr. u. 40 cm, ohr. v. 7,5 cm, db. 0,8 cm, teža 148 g.

49 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma123a

Skleda – odlomek ustja z ostenjem, izdelana iz zelo finoizrnatne lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgana. Površina gladka, na notranji strani odl. ravna, na zunanji neravna, zelo blede rjave do temno sive barve. Vel. 4,7 × 3,2 cm in 2,6 × 1,7 cm, db. ost. 0,7–0,9 cm, teža 18 g.

50 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma48

Skleda – odlomek ustja z ostenjem in ročajem, izdelana iz zelo finoznate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgana, redukcijsko v končni fazi. Površina mestoma gladka, mat in sive barve, mestoma pa hrapava, mat in zelo blede rjave barve. Pr. u. 34 cm, ohr. v. 12,9 cm, db. 0,6–0,8 cm, db. roč. 1 cm, teža 349 g.

51 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma107 = Ma26

Skleda – odlomek ustja z ostenjem in odlomek ostenja z delom ročaja, izdelana iz finoznate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgana. Površina gladka, zelo blede rjave do zelo temno sive barve, na notranji strani odl. ravna, na zunanji neravna. Vel. 7,7 × 6,2 cm in 5,6 × 6,6 cm, pr. u. pribl. 36 cm, db. ost. 1 cm, teža 130 g.

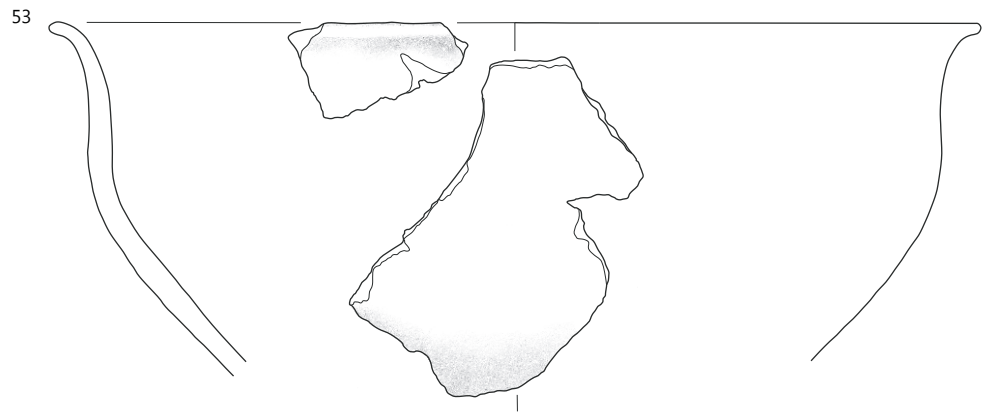
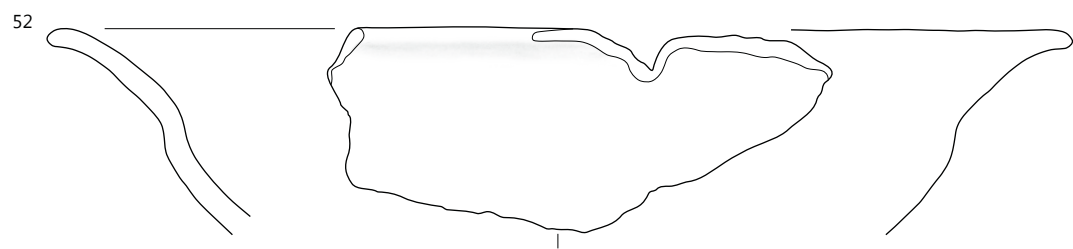
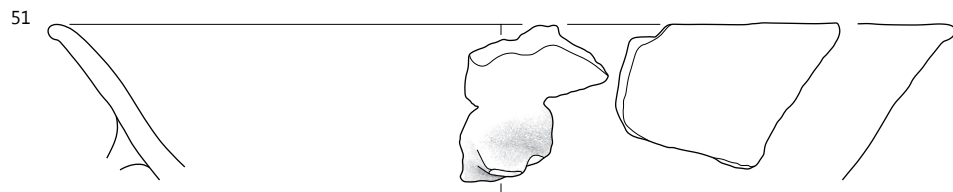
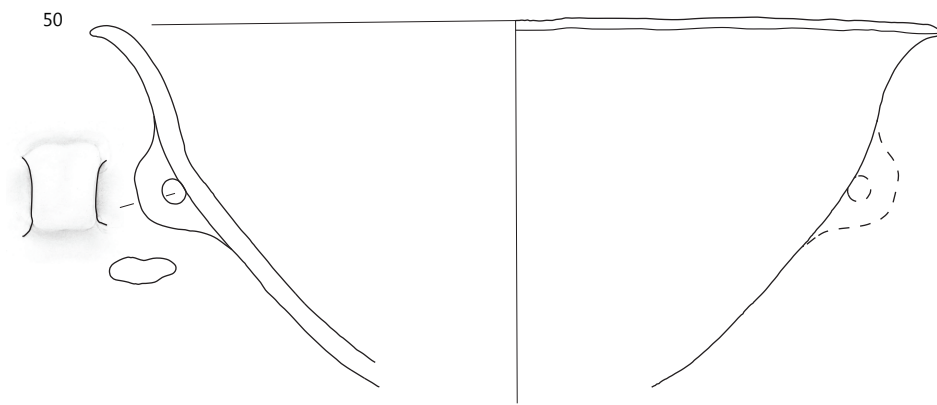
52 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma62

Skleda – odlomek ustja z ostenjem, izdelana iz drobnoznate lončarske gline z delci keramike (vel. do 0,6 × 0,4 cm), nepopolno oksidacijsko žgana. Površina neravna in lisasta, sive, blede rjave in rdeče rjave barve, na notranji strani posode gladka, na zunanji hrapava. Vel. 19,7 × 10,2 cm, pr. u. 42 cm, db. 0,7–0,9 cm, teža 255 g.

53 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma23 = Ma56 = Ma57

Skleda – odlomek ustja z ostenjem in odlomek ostenja z največjim obodom, izdelana iz finoznate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgana, v končni fazi redukcijsko. Površina gladka, na notranji strani posode povsem gladka in temno sive barve, na zunanji pa neravna in lisasta, rjave do temno sive barve. Vel. 15,6 × 10,2 cm, pr. u. 36–38 cm, db. ost. 0,7–0,8 cm, teža 143 g.

54 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma51

Skleda – odlomek ostenja, izdelana iz zelo fino-zrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgana, v končni fazi redukcije. Površina ravna, večinoma povsem gladka in sive barve, mestom poškodovana, hrapava in zelo blede rjave barve. Vel. 16 × 8,2 cm, pr. oboda na klekastem prehodu 26 cm, db. ost. 0,7–0,8 cm, teža 90 g.

55 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma25 = Ma68

Skleda – odlomek ustja z ostenjem, izdelana iz zelo fino-zrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgana. Površina gladka, na notranji strani posode povsem ravna in zelo temno sive barve, na zunanji manj ravna in lisasta, zelo temno sive, blede rjave, sivo rjave in temno sive barve. Vel. 11,2 × 9 cm, pr. u. 24 cm, ohr. v. 7,8 cm, db. ost. 0,55 cm, teža 62 g.

56 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma85

Skleda – odlomek ustja z ostenjem in jezičastim držajem, izdelana iz zelo fino-zrnate lončarske gline z delci keramike, nepopolno oksidacijsko žgana. Površina gladka, ravna in zelo temno sive do svetlo rjave barve, na notranji strani posode mestoma svetlikajoča se (spolirana?). Vel. 5,8 × 6,9 cm, db. ost. 0,8–0,95 cm, teža 51 g.

57 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma59d

Skleda – odlomek ustja z ostenjem, izdelana iz zelo fino-zrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgana. Površina gladka, razmeroma ravna in lisasta, svetlo rjave in sive barve. Vel. 6,8 × 5,8 cm, pr. u. 15 cm, db. 0,55–0,9 cm, teža 33 g.

58 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma40 = Ma33

Skleda (rekonstruirana, z ročajem), izdelana iz zelo fino-zrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgana, v končni fazi verjetno redukcije. Površina mestoma povsem gladka in zelo temno sive barve, večinoma pa slabo ohranjena, na otip rahlo hrapava, lisasta, rjave do sivorjave barve. Pr. u. 20,5 cm, ohr. v. 9 cm, db. 0,75–0,9 cm, teža 347 g.

59 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma105

Skleda – odlomek ustja z ostenjem in odlomek ostenja z okroglo bunčico, izdelana iz zelo fino-zrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgana. Površina gladka in ravna, na notranji strani ostenja posode svetlikajoče se, zelo temno sive barve s sledovi poliranja, na zunanji pa mat in svetlo sive barve. Bunčica je bila tik pod najv. obodom posode. Vel. 5,2 × 6 cm in 3,5 × 2,8 cm, ohr. v. 5,8 cm, pr. najv. ob. 15 cm, db. ost. 0,45–0,6 cm, teža 31 g.

60 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma31 = Ma37 = Ma113 = Ma104

Skleda – odlomek ustja z ostenjem, in odlomek ostenja z ročajem, izdelana iz zelo fino-zrnate lončarske gline, redukcije žgana. Površina gladka in zelo temno sive barve, na notranji strani posode večinoma povsem ravna, le mestoma razjedena, na zunanji manj ravna. Na obeh straneh so vidni na površini sledovi glajenja. Vel. 8,6 × 4,6, 8,4 × 4,5 in 5,2 × 3,6 cm, pr. u. 14 cm, ohr. v. 4,6 cm, db. ost. 0,55 cm, teža 62 g.

61 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma32

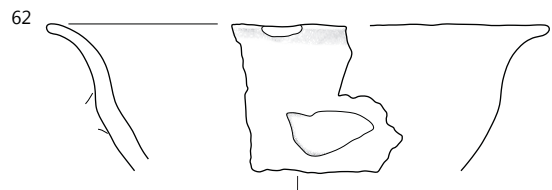
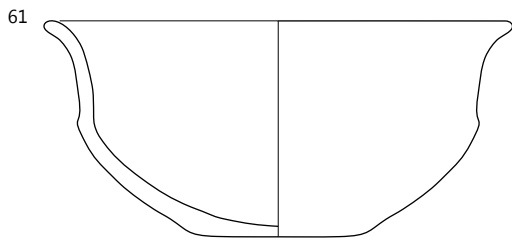
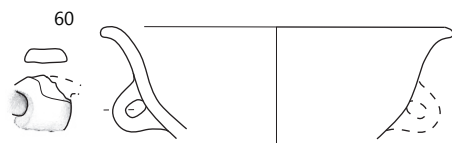
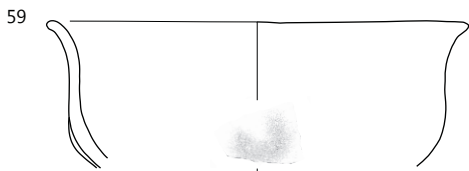
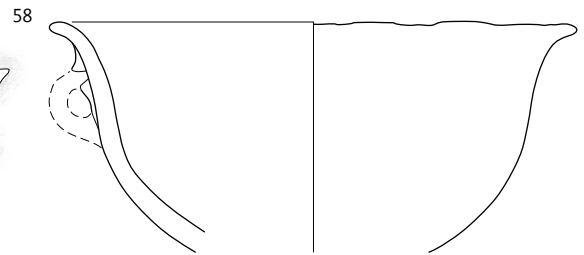
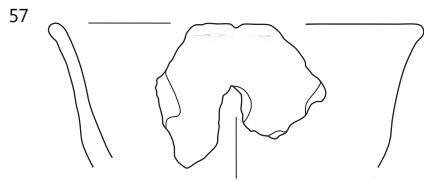
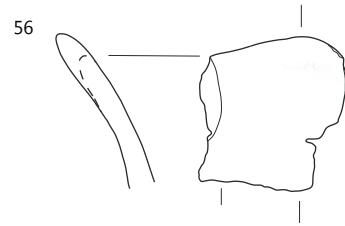
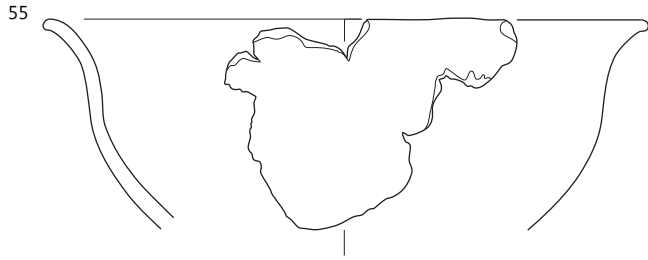
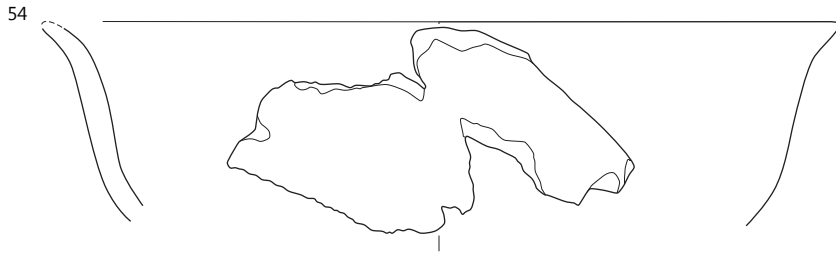
Skleda (rekonstruirana), izdelana iz zelo fino-zrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgana, v končni fazi redukcije. Površina je mestoma povsem gladka, svetlikajoča se (spolirana?) in zelo temno sive barve, večinoma pa gladka, mat in lisasta, sive in zelo blede rjave barve. Pr. u. 19 cm, pr. dna 7,2 cm, v. 6,8 cm, db. 0,5–0,6 cm, teža 246 g.

62 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma87

Skleda – odlomek ustja z ostenjem in prehodom v nalepko ali ročaj, izdelana iz zelo fino-zrnate lončarske gline, redukcije žgana. Površina gladka, neravna in zelo temno sive barve. Pr. u. 20 cm, ohr. v. 5 cm, db. ost. 0,65–0,75 cm, teža 42 g.

63 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma108

Skleda – odlomek ustja z ostenjem in prehodom v ročaj, izdelana iz zelo finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgana. Površina gladka in ravna, na notranji strani ostenja posode zelo temno sive barve, na zunanji rjave. Vel. 4,3 × 6,5 cm, ohr. v. 6,5 cm, pr. najv. ob. 12,2 cm, db. ost. 0,5–0,7 cm, teža 26 g.

64 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma45

Skodelica – odlomek ustja z ostenjem in presegajočim ročajem, izdelana iz zelo finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgana. Površina gladka, zelo blede rjave in sive barve. Vel. 4,65 × 3,4 cm, pr. u. 10 cm, ohr. v. 3,2 cm, db. 0,65 cm, teža 15 g.

65 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma49

Skodela, izdelana iz zelo finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgana. Površina je večinoma povsem gladka in lisasta, zelo blede rjave in sive barve. Na prehodu iz ramen v vrat je bila posoda okrašena z vodoravnim vrezom, pod njim z okroglo bunčico. Bunčica se nahaja približno na četrtini najširšega oboda posode glede na ročaj. Pr. u. 16,5 cm, pr. dna 6,2 cm, v. 12 cm, db. 0,45 cm, db. roč. 0,65 cm, teža 380 g.

66 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma100 = Ma101

Skodela (rekonstruirana – s celotnim presekom in enim ohranjenim ročajem), izdelana iz zelo finožrnate lončarske gline. Površina gladka in ravna, večinoma povsem uničena, zelo blede rjave do svetlo rdeče barve, mestoma dobro ohranjena in sive barve. pr. u. 14,5 cm, pr. dna 4,8 cm, db. ost. 0,45–0,55 cm, db. roč. 0,6 cm, v. 8,3 cm, teža 202 g.

67 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma24

Skodela (rekonstruirana), izdelana iz zelo finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgana, redukcijsko v končni fazi. Površina večinoma povsem gladka, sive barve, deloma pa poškodovana in blede rjave barve. Pr. u. 15 cm, pr. dna 6 cm, v. 8,6 cm, db. 0,45–0,65 cm, db. roč. 0,55 cm, teža 264 g.

68 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma21

Skodela, izdelana iz zelo finožrnate lončarske gline, verjetno nepopolno oksidacijsko žgana, v končni fazi redukcijsko. Površina gladka, večinoma povsem ravna in sive barve, na zunanji strani posode deloma poškodovana in zelo blede rjave barve. Na notranji strani ustja posode so vidni sledovi glajenja. Vel. 11,8 × 9,5 cm, pr. u. 13 cm, ohr. v. 8,2 cm, db. ost. 0,5–0,6 cm, teža 73 g.

69 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma34

Odlomek dna z ostenjem in klekastim prehodom v zgornji del skleda ali skodele, izdelane iz zelo finožrnate lončarske gline, redukcijsko žgane. Površina sive barve, mestoma povsem gladka, mestoma neravna, razjedena. Pr. najv. ob. 15 cm, pr. dna 4 cm, ohr. v. 6,5 cm, db. 0,5 cm, teža 87 g.

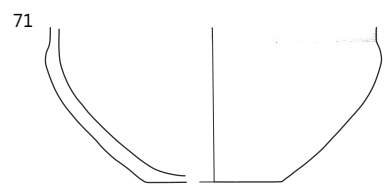
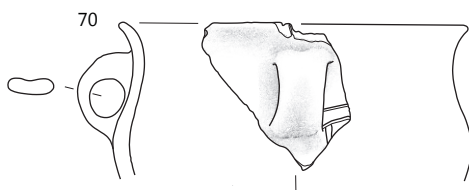
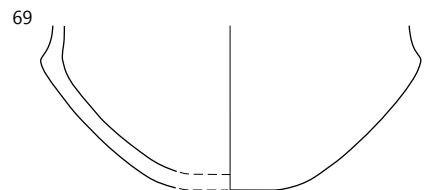
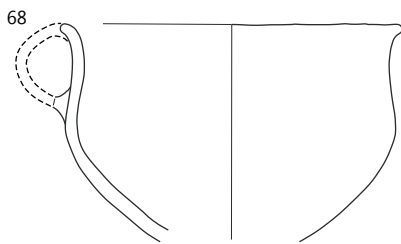
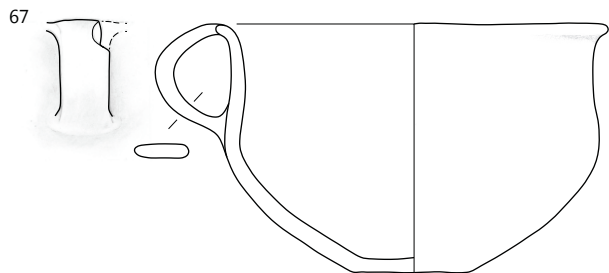
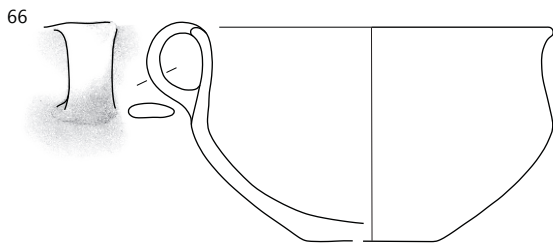
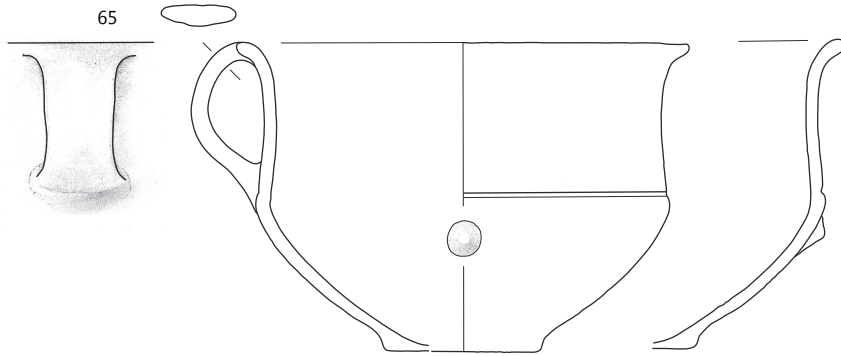
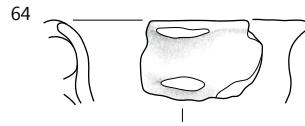
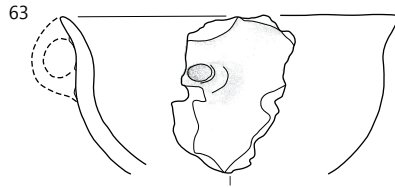
70 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma46

Skodela – odlomek ustja z okrašenim ostenjem in ročajem, izdelana iz zelo finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgana, redukcijsko v končni fazi. Površina večinoma povsem gladka in sive barve, deloma pa uničena in blede rjave barve. Na ramenu je bila posoda okrašena z dvema vodoravnima vrezoma, pod njima z dvema navpičnima. Vel. 5,2 × 5,6 cm, db. 0,45–0,65 cm, db. roč. 0,55 cm, teža 28 g.

71 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma73

Odlomek dna z ostenjem in največjim obodom posode, verjetno skleda ali skodele, izdelane iz zelo finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane, v končni fazi redukcijsko. Površina gladka, ravna in sive barve, mestoma poškodovana. Na zunanji strani odl. posode je na površini lisa zelo temno sive barve. Vel. 8,2 × 5,1 cm, pr. dna 5,5 cm, ohr. v. 6,1 cm, db. ost. 0,35–0,4 cm, teža 29 g.

⋮ Jama 42, merilo 1:3.

72 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma83 = Ma47 Skleda (rekonstruirana), izdelana iz zelo finožrnate lončarske gline z delci keramike (vel. do 0,3 × 0,2 cm), nepopolno oksidacijsko žgana, v končni fazi redukcijsko. Površina gladka, ravna in temno sive barve. Pr. dna 7,5 cm, v. 10,1 cm, pr. u. 16 cm, db. ost. 0,5–0,55 cm, teža 245 g.

73 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma103 Odlomek ustja z ostenjem in največjim obodom skodele ali skodele, izdelane iz zelo finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane. Površina gladka, ravna in zelo temno sive do rumenorjave barve. Tik pod največjim obodom je bila posoda okrašena z okroglo bunčico, ki jo obdaja plitva kanelura. Ohr. v. 6,3 cm, pr. oboda na prehodu v vrat 12 cm, db. ost. 0,55 cm, teža 38 g.

74 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma82 Odlomek dna z ostenjem in odlomek okrašenega ostenja z največjim obodom posode, verjetno skodele ali skodele, izdelane iz finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane. Površina gladka in ravna, na notranji strani posode zelo temno sive, na zunanji pa sive do svetlo sive barve. Okrašena z okroglo izboklino. Vel. 5,6 × 3,2 cm in 5,1 × 3,6 cm, pr. dna 5 cm, rek. v. 7,5 cm, db. ost. 0,4–0,6 cm, teža 27 g.

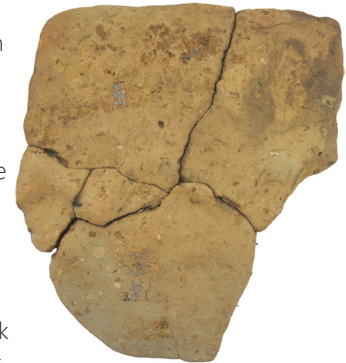
75 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma112 Odlomek ustja z ostenjem in največjim obodom skodele ali skodele, izdelane iz zelo finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane. Površina gladka, ravna in lisasta, zelo temno sive do svetlo rjave barve, na zunanji strani mestoma svetlikajoča se (spolirana?). Vel. 14,4 × 9 cm, pr. u. 21 cm, db. ost. 0,4–0,55 cm, teža 132 g.

76 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma16 Odlomek ustja z ostenjem posode, verjetno skodele, izdelane iz finožrnate lončarske gline, redukcijsko žgane. Površina povsem gladka in zelo temno sive barve, večinoma mat, deloma svetlikajoča se. Na notranji strani posode so na svetlikajoči se površini ohranjeni sledovi poliranja. Pr. u. 12 cm, ohr. v. 7,7 cm, db. 0,4–0,7 cm, teža 54 g.

77 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma95

Lonec – odlomek ustja z okrašenim ostenjem, izdelan iz finožrnate lončarske gline z delci keramike (vel. do 0,4 × 0,3 cm). Prvotna površina lonca je uničena, blede rjave do sive barve, robovi so zaobljeni. Na notranji strani ustja je bil lonec okrašen z jamicami, narejenimi z nohtom in blazinico prsta, tik nad največjim obodom pa z gladkim valovitim plastičnim rebrom. Vel. 8,6 × 9,5 cm, pr. u. 15 cm, db. 0,45–0,7 cm, teža 63 g.

78 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma3

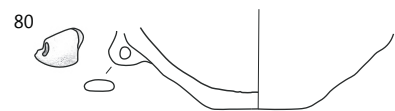
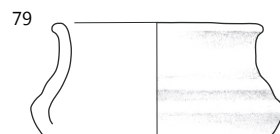
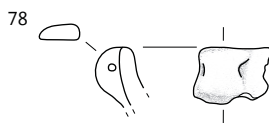
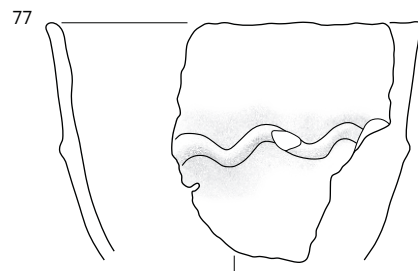
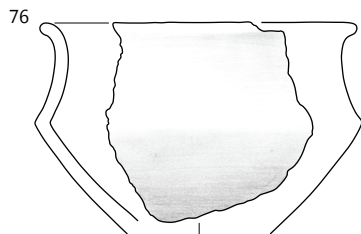
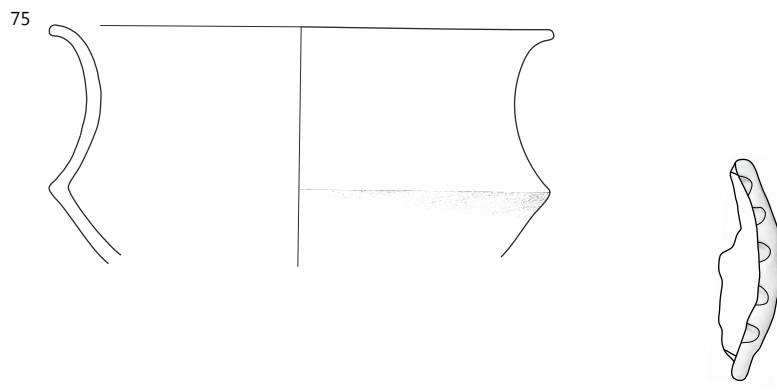
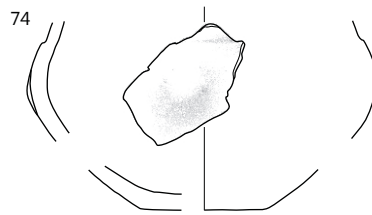
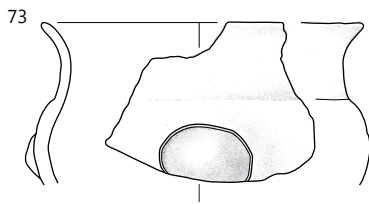
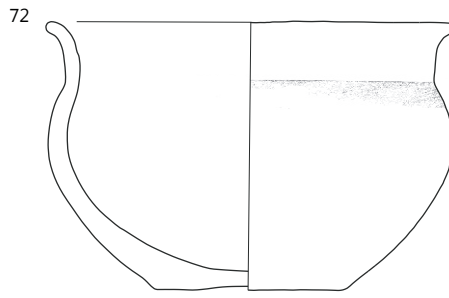
Skodelica – odlomek ustja z ostenjem in ročajem, izdelana iz zelo finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgana, redukcijsko v končni fazi. Površina gladka in sive barve. Vel. 2,9 × 2,3 cm, pr. u. 10 cm, ohr. v. 2,3 cm, db. 0,7 cm, db. roč. 0,5 cm, teža 9 g.

79 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma72

Odlomek ustja z okrašenim ostenjem in največjim obodom posode, verjetno skodelice, izdelane iz zelo finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane, v končni fazi redukcijsko. Površina gladka, ravna in sive barve. Tik nad najširšim obodom je bila posoda okrašena z dvema vodoravnima kanelurama. Vel. 4,7 × 4,5 cm, pr. najv. ob. 10 cm, ohr. v. 4,2 cm, db. ost. 0,4–0,5 cm, teža 12 g.

80 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma97

Skleda – odlomek dna z ostenjem in ročajem, izdelana iz zelo finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgana. Na notranji strani posode je površina gladka, ravna in enotne temno sive barve, na zunanji pa gladka, neravna in lisasta, blede rjave in sive barve. Pr. dna 4–4,5 cm, db. ost. 0,45 cm, db. roč. 0,45 cm, teža 55 g.

81 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma98

Lonec (delno rekonstruiran z enim ohranjenim ročajem), izdelan iz zelo finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka in mat, na zunanji strani posode rdeče rjave barve, na notranji pa temno sive. Na prehodu iz vratu v rame je bila posoda okrašena z vodoravnim vrezom. Pr. najv. ob. 28 cm, pr. dna 9,7 cm, ohr. v. 20,8 cm, db. 0,6–0,75 cm, teža 1236 g.

82 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma9

Lonec – večja kosa okrašenega ostenja s prehodom v vrat, izdelan iz zelo finožrnate lončarske gline, redukcijsko žgan. Površina je temno sive barve, večinoma neravna (poškodovana), deloma še dobro ohranjena in gladka. Pod prehodom iz ramena v vrat je bila posoda okrašena s tremi vodoravnimi vrezovi; med vodoravnimi vrezovi in dnom pa so snopi navpičnih vrezov, v kombinaciji z navpičnimi nizi vtisjenih jamic ter šrafranih stikajočih se trikotnikov. Vel. 9,3 × 11,3 cm in 10,7 × 5,9 cm, db. 0,5–0,65 cm, teža 168 g.

83 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma118

Odlomek okrašenega ostenja posode, izdelane iz zelo finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane, redukcijsko v končni fazi. Površina je mestoma gladka in temno sive barve, mestoma poškodovana (razjedena) in rjave barve. Na prehodu iz ramen v vrat je bila posoda okrašena z vodoravnim žlebom, pod njim z vrezanimi šrafranimi trikotniki, vodoravnim vrezom in nato s snopi kratkih vrezov v cik-caku. Vel. 6,2 × 7,2 cm, db. 0,5–0,65 cm, teža 51 g.

84 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma12

Odlomek okrašenega ostenja posode, enake fature in izgleda kot zgoraj opisani ter z enakim okrasom. Morda gre za isto posodo. Vel. 6,3 × 5,8 cm, db. 0,5–0,65 cm, teža 23 g.

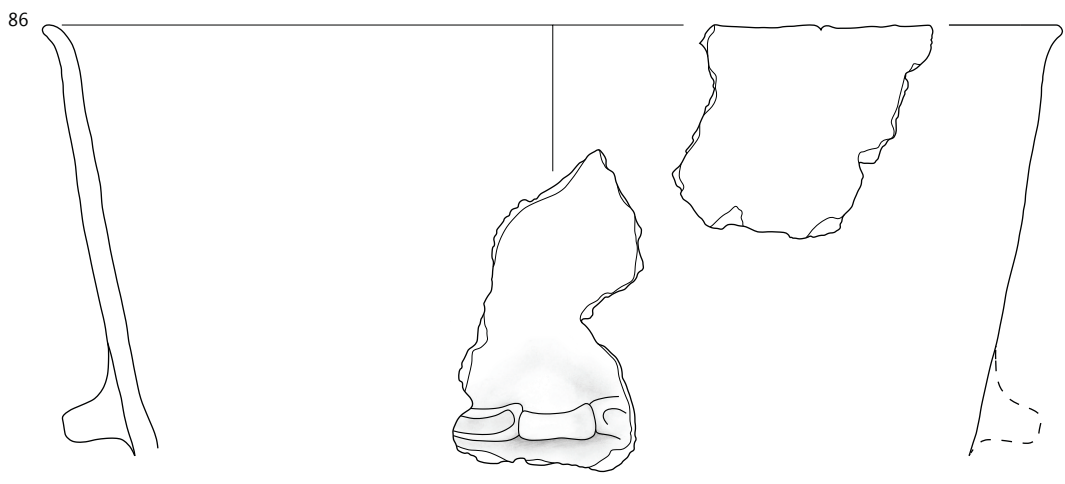
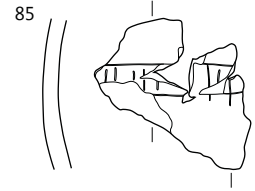
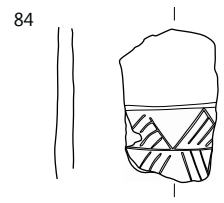
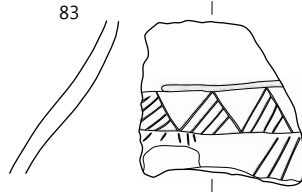
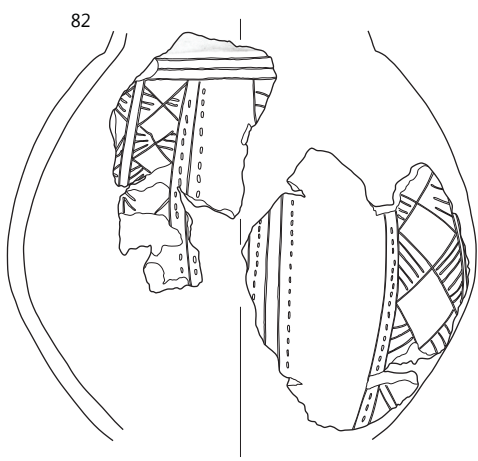
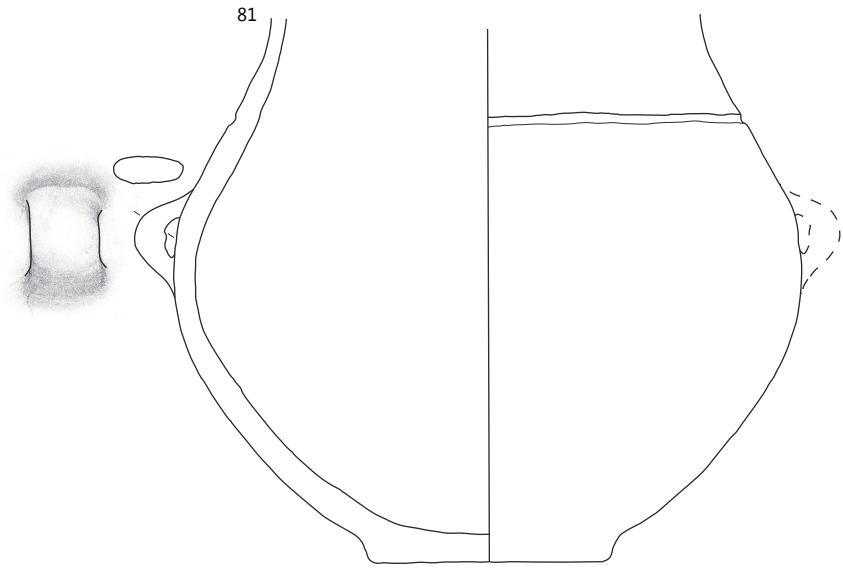
85 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma43

Odlomek okrašenega ostenja posode, izdelane iz zelo finožrnate lončarske gline, verjetno nepopolno oksidacijsko žgane. Površina gladka in lisasta, zelo blede rjave in sive barve. Na trebuhu je bila posoda okrašena z dvema vodoravnima vrezoma in s kratkimi navpičnimi vrezovi med njima. Vel. 6,8 × 4,4 cm, db. 0,55–0,65 cm, teža 21 g.

86 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma59

Odlomek ustja z ostenjem in odlomek ostenja z držajem večje hrambene posode (pitosa), izdelane iz zelo finožrnate lončarske gline z delci zdrobljene keramike, nepopolno oksidacijsko žgane. Površina gladka, a neravna, na zunanji strani posode blede rjave do svetlo rdeče rjave barve, na notranji zelo temno sive barve. Notranjo površino posode prekrivajo zogleneli organski ostanki. Vel. 12,4 × 11,2 cm, 8,9 × 9,4 cm in 12,8 × 7 cm, pr. u. 54 cm, db. 1,1 cm, dr. 3,4 cm, teža 442 g.

⋮ Jama 42; 86 merilo 1:4, ostalo merilo 1:3.

87 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma042j
Lonec, izdelan iz finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgan, redukcijsko v končni fazi. Površina deloma gladka, ravna in sive barve, mestoma pa razjedena, blede rjave in svetlo sive barve. Na najširšem obodu lonca ročaja; neokrašen. Pr. u. 17,4 cm, pr. dna 8,4 cm, v. 17,4–20,4 cm, db. 0,6–0,9 cm, db. roč. 0,9 in 1,1 cm.

88 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma11
Lonec – odlomek ustja z ostenjem in ročajem, izdelan iz zelo finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka, na zunanji strani ostenja ravna in blede rjave barve, na notranji pa neravna in sive barve. Vel. 8,9 × 7,2 cm, pr. u. 15 cm, db. 0,9–0,55 cm, db. roč. 0,7 cm, teža 70 g.

89 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma59c
Lonec – odlomek ustja z okrašenim ostenjem in največjim obodom, izdelan iz zelo finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka in lisasta, svetlo rdeče do sive barve, na notranji strani bolj ravna kot na zunanji. Na največjem obodu je bila posoda okrašena z gladkim plastičnim rebrom. Vel. 6,8 × 5,8 cm, pr. najv. ob. 18 cm, db. 0,65–0,8 cm, teža 71 g.

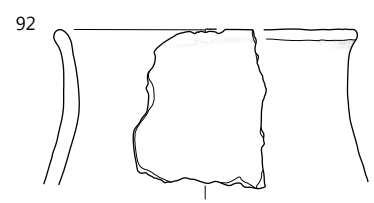
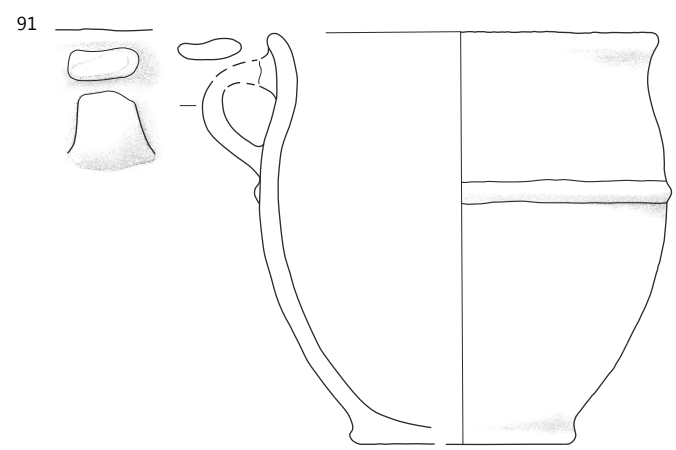
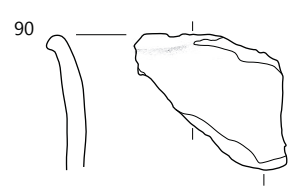
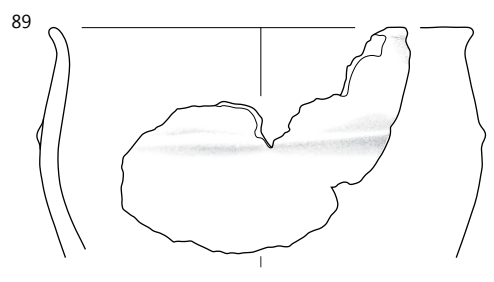
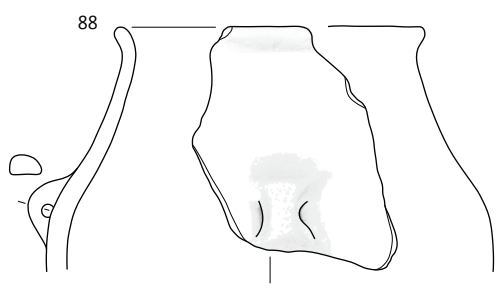
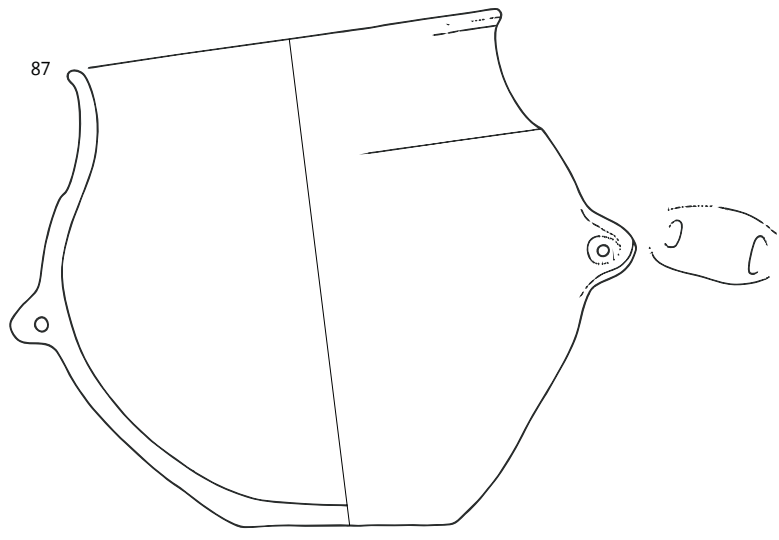
90 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma94
Odlomek ustja z ostenjem posode, verjetno lonca, izdelanega iz zelo finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žganega. Površina gladka in ravna, svetlo rjave barve. Vel. 5,8 × 5,7 cm, db. ost. 0,7 cm, teža 25 g.

91 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma64
Lonec (rekonstruiran z enim ohranjenim ročajem), izdelan iz finožrnate lončarske gline z delci keramike (vel. do 0,5 × 0,7 cm), nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka, a neravna in lisasta, svetlo rjave, sive in rožnate barve. Na ramenih je bila posoda okrašena z vodoravnim gladkim plastičnim rebrom. Pr. u. 18 cm, pr. dna 8 cm, rek. v. 16,5 cm, db. ost. 0,7–0,8 cm, db. roč. 0,8 cm, teža 306 g.

92 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma18
Lonec – odlomek ustja z ostenjem, izdelan iz finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina ravna, gladka in rjave do sive barve. Vel. 5,2 × 6,3 cm, pr. u. 12 cm, db. ost. 0,6 cm, teža 25 g.

93 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma52

Lonec – odlomek ustja z ostenjem, izdelan iz zelo finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina ravna, gladka in lisasta, zelo blede rjave in sive barve. Vel. 2,9 × 3,6 cm, pr. u. 18 cm, db. ost. 0,4 cm, teža 7 g.

94 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma2

Lonec – odlomek ustja z ostenjem, izdelan iz zelo finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina neravna, a gladka in blede rjave barve. Vel. 6,2 × 6,8 cm, pr. u. 26 cm, ohr. v. 6,9 cm, db. ost. 0,95 cm, teža 51 g.

95 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma78

Lonec – odlomek ustja z ostenjem, izdelan iz zelo finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka in ravna, delno poškodovana, sive barve. Vel. 5,8 × 3,3 cm, pr. u. 22 cm, db. ost. 0,75 cm, teža 16 g.

96 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma93

Lonec – odlomek okrašenega ostenja s prehodom v ročaj, izdelan iz zelo finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka, rdečerjave barve, nekoliko neravna (predvsem na notranji strani, na kateri je manjša lisa zelo temno sive barve). Na ramenih je bila posoda okrašena z dvema vodoravnima gladkima plastičnima rebroma. Vel. 12,7 × 6,1 cm, db. ost. 0,55–0,65 cm, teža 70 g.

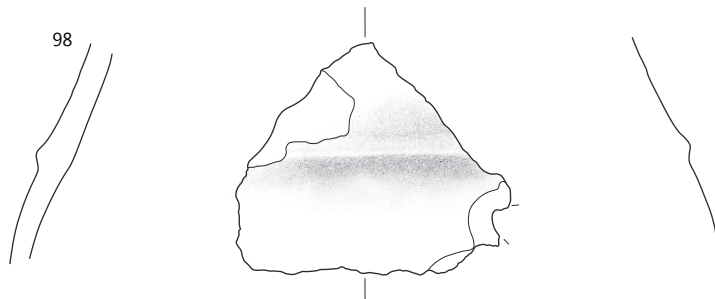
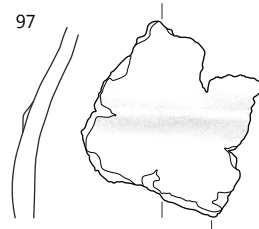
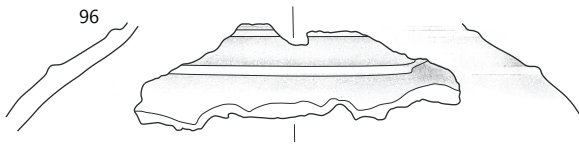
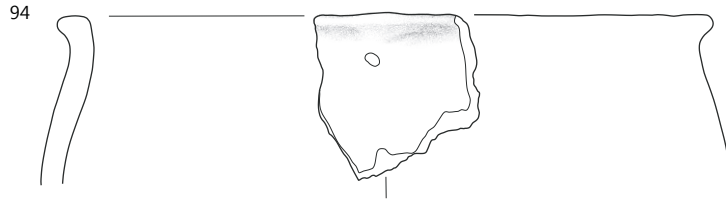
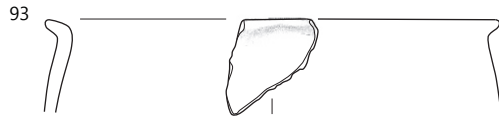
97 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma60

Lonec – odlomek okrašenega ostenja s prehodom v vrat, izdelan iz finožrnate lončarske gline s posameznimi večjimi delci kremena in keramike (vel. do 0,2 × 0,3 cm), nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka, a neravna (predvsem na zunanji strani), na notranji strani ostenja enotne zelo temno sive barve, na zunanji lisaste blede rjave, sivorjave in svetlo rdeče barve. Na ramenih je bila okrašena z gladkim plastičnim rebrom. Vel. 7,3 × 8,2 cm, pr. ramena pri plastičnem rebro 18 cm, db. 0,55–0,65 cm, teža 39 g.

98 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma10

Lonec – odlomek ustja z okrašenim ostenjem, izdelan iz zelo finožrnate lončarske gline. Površina rdeče barve in neravna, na notranji strani posode groba (poškodovana), na zunanji gladka. Na ramenu je bila posoda okrašena z vodoravnim gladkim plastičnim rebrom, pod njim ohranjena prehod v ročaj in luknja za čep ročaja. Vel. 11 × 9,5 cm, db. ost. 0,75–0,95 cm, teža 106 g.

99 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma54

Odlomek držaja posode, izdelane iz finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane. Na notranji strani posode je površina ravna, a hrapava (poškodovana) in zelo temno sive barve, na zunanji pa ravna, gladka in svetlo rjave barve. Vel. 4,4 × 3,8 cm, db. dr. 1,5 cm, db. ost. 0,6–0,7 cm, teža 23 g.

100 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma90

Odlomek ostenja z držajem posode, izdelane iz zelo finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane. Površina gladka in ravna, na notranji strani posode zelo temno sive barve, na zunanji svetlo rdeče rjave. Vel. 4,9 × 3,7 cm, db. ost. 0,85 cm, teža 34 g.

101 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma50

Odlomek okrašenega ostenja večje hrambene posode (pitosa), izdelane iz finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane. Površina neravna, a gladka in rjave do temno sive barve. Na ramenu je bila posoda okrašena z vodoravnim gladkim plastičnim rebrom, ob njem je na desni strani odlomka vidna odebelitev, ki predstavlja verjetno prehod v ročaj, držaj ali nalepko. Vel. 14,5 × 10 cm, db. 0,9–1 cm, teža 182 g.

102 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma61

Odlomek ostenja z držajem večje hrambene posode (pitosa), izdelane iz zelo finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane. Površina gladka, nekoliko neravna, na zunanji strani posode blede rjave barve, na notranji pa zelo temno sive. Vel. 6,4 × 4,8 cm, db. 0,8 cm, db. dr. 3,4 cm, teža 442 g.

103 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma59b

Skleda – odlomek okrašenega ostenja, izdelana iz zelo finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgana. Površina gladka, a neravna in blede rjave do rdeče rumene barve. Na klekastem prehodu okrašena z gladkim vodoravnim plastičnim rebrom. Vel. 8 × 5,3 cm, db. ost. 0,75–0,9 cm, teža 55 g.

104 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), risbe Ma111

Odlomek ostenja s prehodom v vrat posode, izdelane iz zelo finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane, redukcijsko v končni fazi. Površina gladka, ravna in zelo temno sive barve, na notranji strani ostenja deloma razjedena. Vel. 5,5 × 8,3 cm, db. ost. 0,75–0,8 cm, teža 59 g.

105 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma59e

Odlomek okrašenega ostenja posode, izdelane iz zelo finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane. Površina gladka in lisasta, rožnate, svetlo rdeče in sive barve, na notranji strani posode bolj ravna kot na zunanji. Posoda je bila okrašena z valovitim gladkim plastičnim rebrom. Vel. 9,6 × 5,4 cm, db. 0,45–0,75 cm, teža 28 g.

106 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma29

Lonec – odlomek ostenja z ročajem, izdelan iz finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina neravna, a gladka in lisasta, temno sive in rdeče barve. Vel. 9,2 × 6,6 cm, db. ost. 0,6–0,7 cm, db. roč. 1,1 cm, teža 122 g.

107 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma20

Odlomek okrašenega ostenja večje hrambene posode (pitosa), izdelane iz finožrnate lončarske gline z delci zdrobljene keramike, nepopolno oksidacijsko žgana. Površina je lisasta, sive, rjave in zelo blede rjave barve, na zunanji strani posode gladka in ravna, na notranji neravna in hrapava (razjedena). Na ramenu med ročaji je bila posoda okrašena z vodoravnim gladkim plastičnim rebrom. Vel. 7,4 × 8,1 cm, db. 1 cm, db. roč. 0,9 cm, teža 182 g.

108 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma59a

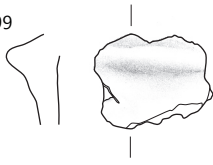
Odlomek okrašenega ostenja večje hrambene posode (pitosa), izdelane iz finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane. Površina gladka in ravna, na zunanji strani posode svetlo rdeče do temno sive barve, na notranji enotna temno siva. Na ramenu je bila posoda okrašena z vodoravnim gladkim plastičnim rebrom. Vel. 6,9 × 5,1 in 7,8 × 4,5 cm, db. 0,85–1 cm, teža 107 g.

109 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma92

Cedilo – odlomek ustja z ostenjem, izdelano iz finožrnate lončarske gline z delci keramike (vel. do 0,4 × 0,4 cm), nepopolno oksidacijsko žgano. Površina gladka, poškodovana, svetlo rjave do sive barve. Vel. 9,6 × 9,7 cm, pr. u. 17 cm, db. 1,5 cm, teža 135 g.

99

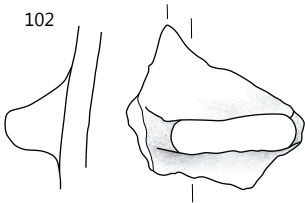
101

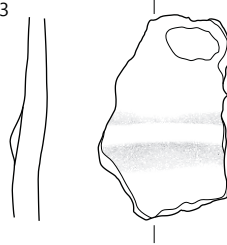
100

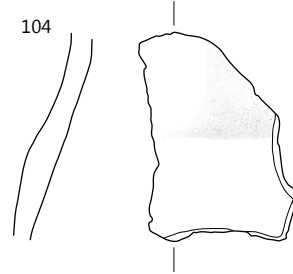
102

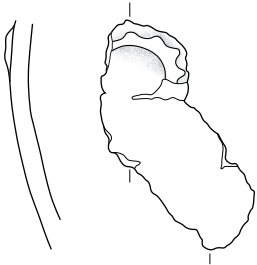
103

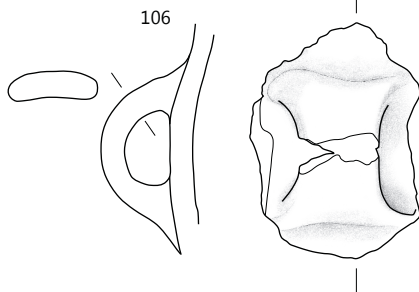
104

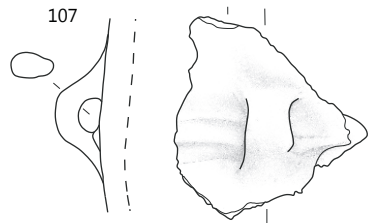
105

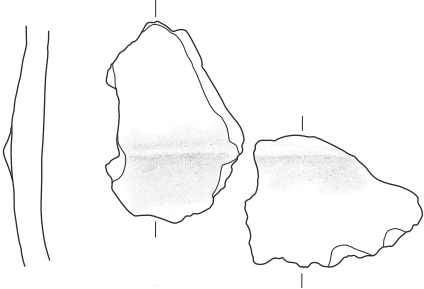
106

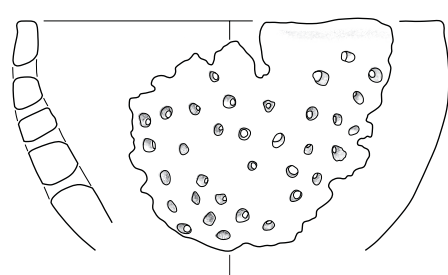
107

108

109

⋮ Jama 42, merilo 1:3.

110 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma622

Lonec – odlomek dna z ostenjem, izdelan iz grobozrnate lončarske gline z delci keramike (vel. do 0,7 × 0,8 cm), nepopolno oksidacijsko žgan. Površina neravna, na notranji strani posode gladka in zelo temno sive barve, na zunanji hrapava in lisasta, rjave do rdeče rjave barve. Pr. dna 8,1–8,3 cm, ohr. v. 10,4 cm, db. 0,65–0,7 cm, teža keramike z mavcem 375 g.

111 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma17

Odlomek dna z ostenjem posode, izdelane iz finoizrnatne lončarske gline s posameznimi večjimi zrni kremenca (vel. do 0,4 × 0,4 cm), nepopolno oksidacijsko žgane. Površina gladka in lisasta, rdeče do temno sive barve, na notranji strani posode povsem ravna, na zunanji neravna. Vel. 9 × 9,8 cm, pr. dna 8 cm, ohr. v. 6,3 cm, db. 0,7 cm, teža 75 g.

112 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma69

Odlomek dna z ostenjem posode, verjetno lonca, izdelanega iz finoizrnatne lončarske gline z delci keramike (vel. do 0,4 × 0,4 cm), nepopolno oksidacijsko žganega. Površina gladka, na notranji strani posode ravna in rožnato sive barve, na zunanji pa neravna in rdeče rumene barve. Vel. 7,2 × 6,8 cm, 5,2 × 5,8 cm in 4 × 2,5 cm, pr. dna 8 cm, ohr. v. 3,9 cm, db. ost. 0,5–0,6 cm, teža 91 g.

113 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma99

Odlomek dna z ostenjem posode, verjetno lonca, izdelanega iz finoizrnatne lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žganega. Površina gladka, na notranji strani posode ravna in temno sive, na zunanji neravna in lisasta, sive in rdeče rumene barve. Vel. 11 × 5,9 cm, pr. dna 11 cm, ohr. v. 4,5 cm, db. ost. 0,6–0,8 cm, teža 78 g.

114 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma58

Odlomek dna z ostenjem posode, izdelane iz finoizrnatne lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane. Na notranji strani posode površina ravna, gladka in temno sive barve, na zunanji izrazito neravna, hrapava in rdeče rjave do rdeče sive barve. Vel. 7,9 × 6,2 cm, pr. dna 10 cm, db. 0,9 cm, teža 55 g.

115 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma109

Odlomek dna z ostenjem posode, izdelane iz zelo finoizrnatne lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane. Površina gladka in lisasta, temno sive do rumenordeče barve, na notranji strani odlomka posode povsem ravna, na zunanji pri dnu neravna. Pr. dna 8,5 cm, db. ost. 0,85 cm, teža 291 g.

116 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma110

Odlomek dna z ostenjem posode, verjetno sklede ali skodele, izdelane iz zelo finoizrnatne lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane, redukcijsko v končni fazi. Površina gladka, ravna, na notranji strani odlomka posode zelo temno sive, na zunanji pa sive do rjavo sive barve. Vel. 9,8 × 9,3 cm, pr. dna 6,7 cm, db. ost. 0,5–0,6 cm, teža 91 g.

117 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma66

Odlomek dna z ostenjem posode, verjetno lonca, izdelane iz finoizrnatne lončarske gline z delci keramike, nepopolno oksidacijsko žganega. Površina gladka, neravna in lisasta, zelo blede rjave in sive barve. Vel. 6 × 4,1 cm, pr. dna 8 cm, ohr. v. 3 cm, db. ost. 0,8 cm, teža 34 g.

118 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522)?, št. risbe Ma5

Odlomek dna z ostenjem posode, izdelane iz zelo finoizrnatne lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane. Površina rožnate barve, mestom neravna in hrapava (poškodovana), mestoma ravna in gladka. Pr. dna 8,8 cm, ohr. v. 3 cm, db. 0,75 cm, teža 117 g.

119 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma80

Odlomek dna z ostenjem posode, izdelane iz finoizrnatne lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane. Površina gladka, na zunanji strani posode nekoliko neravna in temno sive do svetlo rjave barve, mestoma poškodovana. Pr. dna 8,4 cm, ohr. v. 3,1 cm, db. ost. 0,7–0,8 cm, teža 202 g.

120 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma38

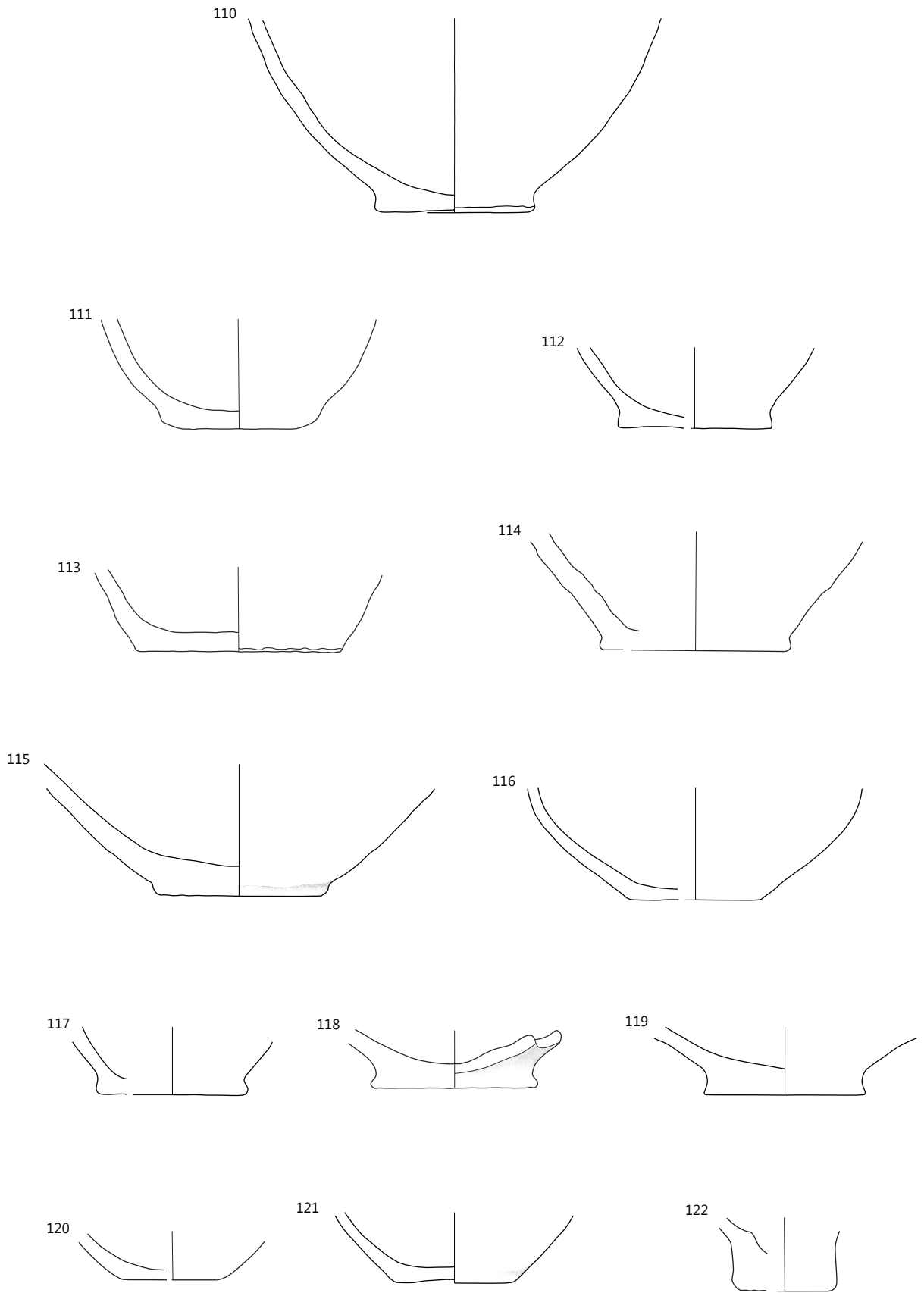
Odlomek dna z ostenjem posode, izdelane iz zelo finoizrnatne lončarske gline, verjetno redukcijsko žgane. Površina gladka in ravna, sive do temno sive barve. Pr. dna 5,5 cm, ohr. v. 2,6 cm, db. 0,6 cm, teža 35 g.

121 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma102

Dno z ostenjem posode, verjetno sklede ali skodele, izdelane iz zelo finoizrnatne lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane. Površina gladka, na notranji strani ost. posode ravna in temno sive, na zunanji neravna in lisasta, svetlo sive in sive barve. Pr. dna 6,3 cm, ohr. v. 3,5 cm, db. ost. 0,5 cm, teža 137 g.

122 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma35

Odlomek masivnega dna s prehodom v ostenje posode, izdelane iz finoizrnatne lončarske gline, redukcijsko žgane. Površina je sive do temno sive barve, mestoma gladka in ravna, mestoma hrapava, poškodovana. Na notranji strani posode je bilo dno izrazito vbočeno. Pr. dna 5,3 cm, ohr. v. 3,5 cm, db. ost. 0,5 cm, teža 88 g.

⋮ Jama 42, merilo 1:3.

123 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma604

Svetlo sivozelen terilni kamen –
prodnik. Obe ploskvi in robovi so
gladki, izglajeni. Vel. 16,3 × 10,4 ×
2,7 cm, teža 657 g.

124 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma603

Sivozelen terini kamen –
prodnik. Obe ploskvi in robovi
so gladki, delovna ploskev
povsem ravna in izglajena,
spodnja ploskev blago
zaobljena.
Vel. 12 × 11 × 5,3 cm,
teža 1047 g.

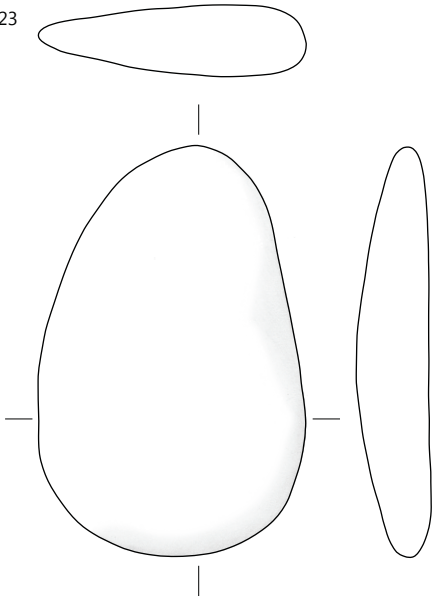
125 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma605

Žrmlje, izdelane iz sivega kamna (očesni gnajs s porfiroblasti
glinenci). Delovna površina ravna, najprej odlomljena in nato
umetno izglajena, spodnja površina naravno zaobljena.
Vel. 29,3 × 20,3 × 6,7 cm, teža 5030 g.

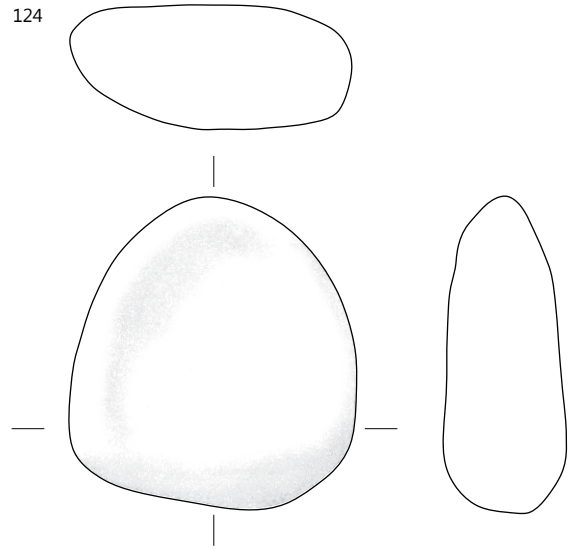

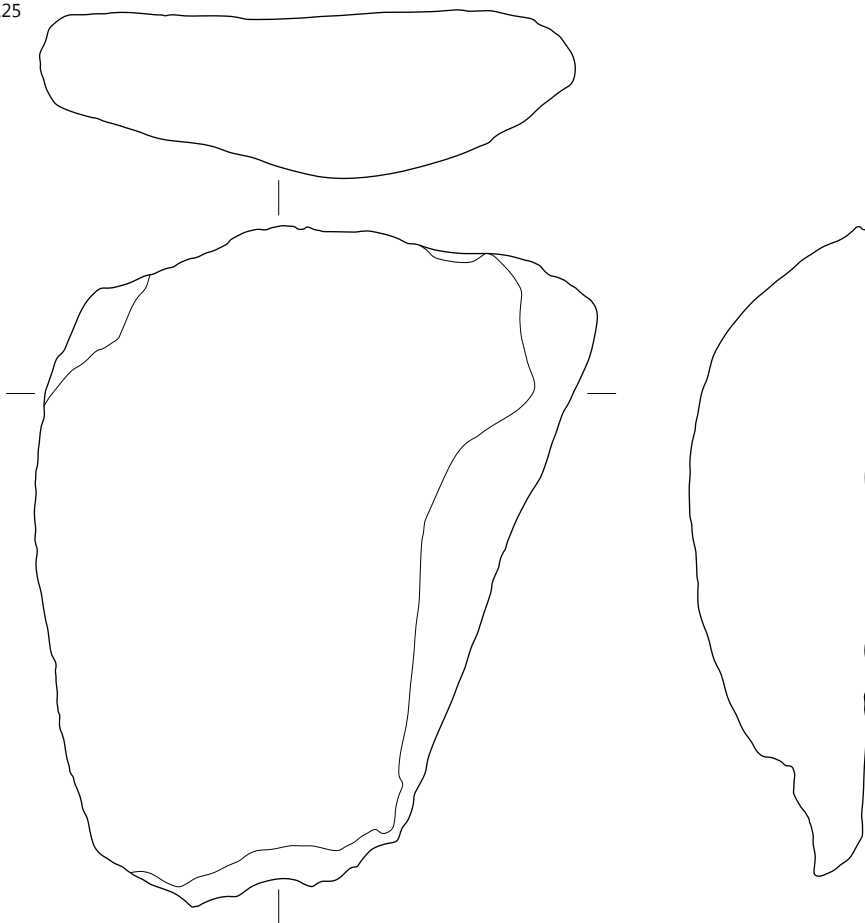
123

124

125

⋮ Jama 42, merilo 1:3.

126 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma609

Tolkač iz svetlo zeleno sivega podolgovatega kamna (prodnik dacitnega tufa). Na obeh ožjih robovih ohranjene vdolbine nastale ob udarjanju. Dl. 13,2 cm, š. 5,6 cm, db. 3,3–4 cm, teža 515 g.

127 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma610

Tolkač iz svetlo zeleno sivega kamna (prodnik dacitnega tufa) z dvema delovnim površinama na krajših robovih, na katerih so sledovi udarjanja in z izgladitvijo na najdebelejšem delu ene ploskve (tretja delovna površina?). Dl. 12,8 cm, š. 6,3–7,3 cm, db. do 4,5 cm, teža 689 g.

128 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma607

Fragmentirane žrmlje iz rožnato sivega do rjavega kamna (očesni gnajs s pofiroblasti granati). Delovna površina rahlo konkavna in gladka (izglajena), spodnja površina blago zaobljena in manj gladka. V ohranjenem delu se površini zaključujeta v grobo oklesanem robu. Vel. 14,2 × 12 × 4,8 cm, teža 1318 g.

129 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma608

Fragmentirane žrmlje iz sivega do rjavega kamna. Ohranjena le spodnja ploskev z delom grobo izdelanega roba. Vel. 22,8 × 18 × 4,3 cm, teža 2118 g.

130 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma602

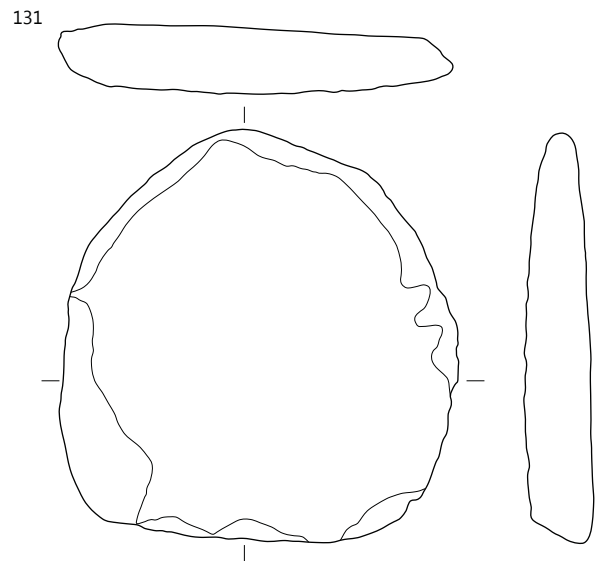
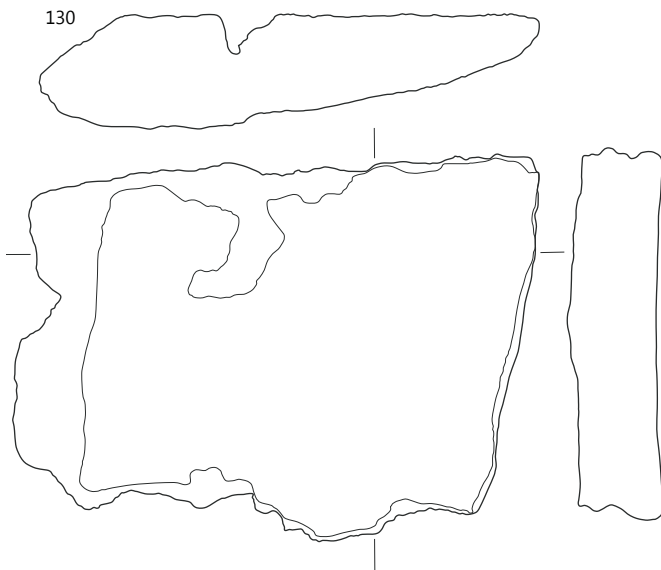
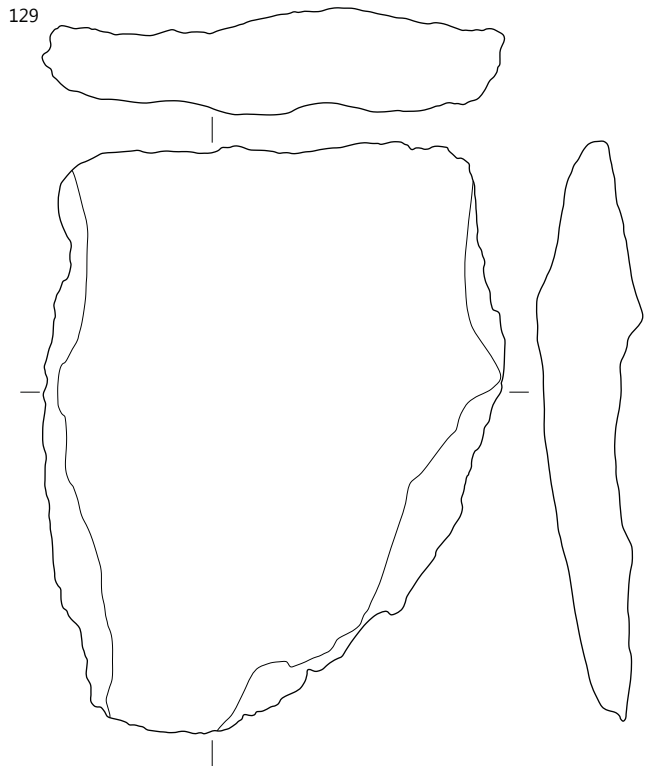
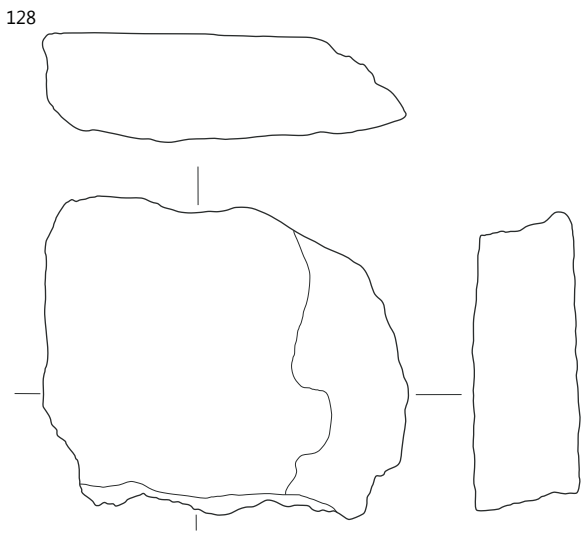
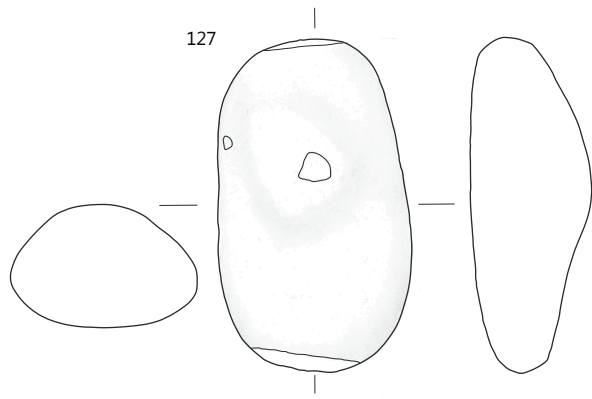
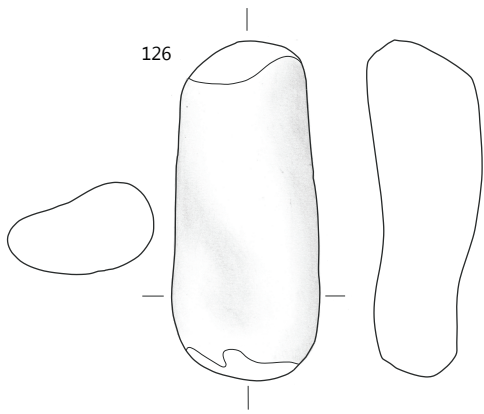
Fragmentirane žrmlje (blestnik z granati). Na ohranjenem delu se ploskvi končujeta v grobo oblikovanem robu. Delovna površina je povsem ravna in gladka (izglajena), spodnja pa blago zaobljena in grobo oklesana. Vel. 19,6 × 14,1 cm, teža 2256 g.

131 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma606

Ploščati artefakt z dvema umetno izglajenima ploskvama, iz svetlo sivega do belkastega kamna (pohorski granodiorit z gnajnsno teksturo). Ravni ploskvi se končujeta v blago zaobljenem, grobo oklesanem robu (del žrnelj?). Vel. 16,3 × 15,5 × 3 cm, teža 1011g.

⋮ Jama 42, merilo 1:3.

132 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma115

Odlomek ustja z ostenjem skodele ali skodele, izdelane iz zelo finozrnate lončarske gline, redukcijsko žgane. Površina gladka, neravna in zelo temno sive barve. Vel. 6 × 4,9 cm, db. ost. 0,45 cm, teža 21 g.

133 Sonda 5, jama 42 (SE 02-522), št. risbe Ma114

Odlomek ostenja z največjim obodom in dnom skodele ali skodele, izdelane iz zelo finozrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane. Površina gladka, ravna in zelo temno sive do sivorjave barve. Tik pod največjim obodom okrašena z okroglo bunčico. Ohr. v. 6,4 cm, pr. oboda na prehodu v vrat 13 cm, db. ost. 0,55 cm, teža 50 g.

134 Sonda 1, nad SE 02-006 ob jami 13 (polkrožni jarek), št. risbe Ma224

Skodela – odlomek ustja z okrašenim ostenjem, izdelana iz finozrnate lončarske gline z delci keramike (vel. do 0,2 × 0,3 cm), nepopolno oksidacijsko žgana. Površina gladka, neravna in lisasta, sive in rdeče rumene barve. Tik pod največjim obodom okrašena z razčlenjenim valovitim plastičnim rebrom. Vel. 14 × 13,1 cm, pr. u. 24 cm, db. ost. 0,65–0,8 cm, teža 233 g.

135 Sonda 5, SE 02-006, št. risbe Ma120

Odlomek okrašenega ostenja posode, izdelane iz drobnozrnate lončarske gline z delci keramike in kremenca, nepopolno oksidacijsko žgane. Površina gladka in neravna, na notranji strani posode zelo temno sive, na zunanji rdeče rjave. Posoda je bila okrašena z razčlenjenim plastičnim rebrom. Vel. 4,65 × 3,7 cm, db. ost. 0,85 cm, teža 21 g.

136 Sonda 5, SE 02-006, št. risbe Ma119

Lonec – odlomek ustja z ostenjem, izdelan iz drobnozrnate lončarske gline z delci keramike (vel. do 0,5 × 0,5 cm). Površina precej poškodovana, groba in neravna, rdeče rumene do sive barve. Vel. 8,2 × 7,9 cm, pr. u. 30 cm, db. ost. 0,9 cm, teža 55 g.

137 Sonda 5, SE 02-006, št. risbe Ma121

Odlomek ostenja z držajem posode, izdelane iz finozrnate lončarske gline z delci keramike, nepopolno oksidacijsko žgane. Površina gladka in ravna, sive do rdeče rumene barve, deloma razjedena. Vel. 7,4 × 3,1 cm, db. ost. 0,65 cm, teža 44 g.

138 Sonda 5, SE 02-006, št. risbe Ma122

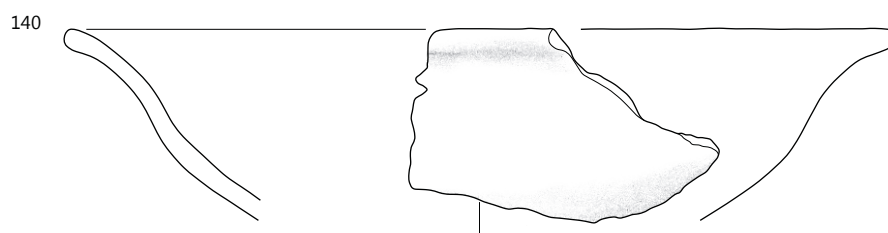
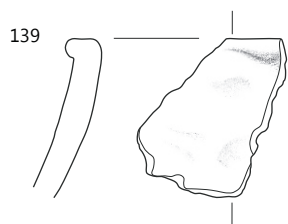
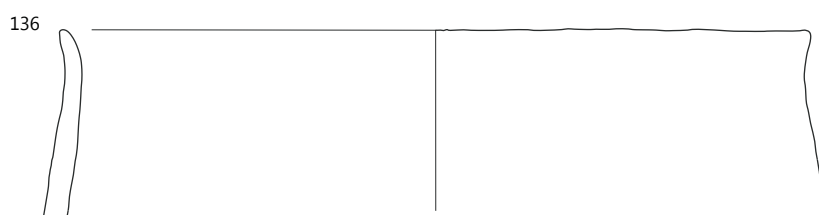
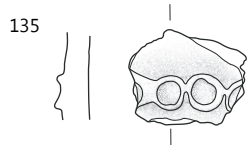
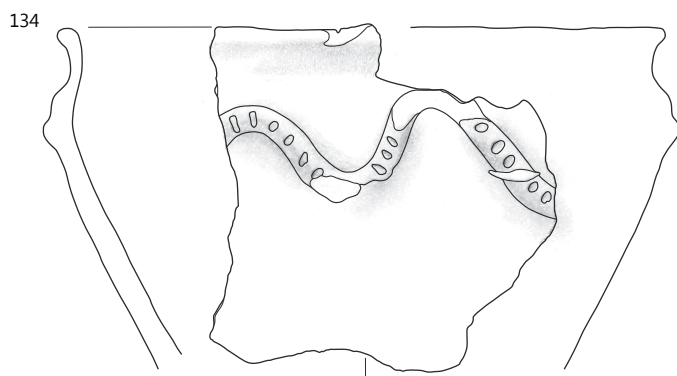
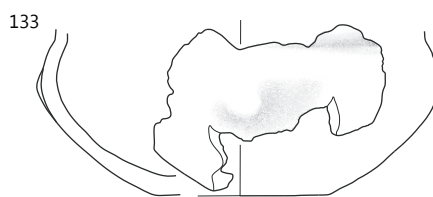
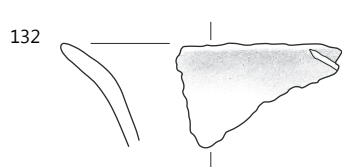
Lonec – odlomek ustja z ostenjem, izdelan iz finozrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka in ravna, zelo temno sivo rjave do zelo temno sive barve. Vel. 6,3 × 3,8 cm, pr. u. 19 cm, db. ost. 0,9 cm, teža 24 g.

139 Sonda 4, SE 02-006, št. risbe Ma172

Lonec – odlomek ustja z ostenjem, izdelan iz finozrnate lončarske gline z delci keramike (vel. do 0,4 × 0,4 cm), nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka, neravna in rožnate barve. Vel. 4,7 × 6,5 cm, db. 1 cm, teža 42 g.

140 Sonda 4, SE 02-006, št. risbe Ma163

Skleda – odlomek ustja z ostenjem, izdelana iz finozrnate lončarske gline z delci keramike (vel. do 0,2 × 0,3 cm), nepopolno oksidacijsko žgana, v končni fazi redukcijsko. Površina gladka, na notranji strani posode ravna in enotne sive barve, na zunanji pa neravna in sive do zelo temno sive barve. Vel. 12,4 × 9,5 cm, pr. u. 30 cm, db. 0,8 cm, teža 116 g.

132–133 jama 42, 134 nad SE 02-006 ob jami 13, 135–138 SE 02-006, 139, 140 SE 02-006; merilo 1:3.

141 Sonda 4, SE 02-006, št. risbe Ma160

Skodela – odlomek ustja z ostenjem in ročajem, izdelana iz zelo finožrnate lončarske gline z delci keramike (vel. $0,5 \times 0,3$ cm), nepopolno oksidacijsko žgana. Površina neravna, razmeroma gladka, na notranji strani posode enotne zelo temno sive barve, na zunanji lisasta, rjave do sive barve; nekoliko poškodovana. Vel. $11,1 \times 9,9$ cm, pr. u. 22 cm, db. 0,55 cm, db. roč. 1 cm, teža 105 g.

142 Sonda 4, SE 02-006, št. risbe Ma161

Odlomek ustja z ostenjem posode, izdelane iz zelo finožrnate lončarske gline z delci keramike (vel. $0,3 \times 0,3$ cm), nepopolno oksidacijsko žgane. Površina ravna, gladka in zelo blede rjave barve. Vel. $8,1 \times 6$ cm, pr. u. 28 cm, db. 0,75 cm, teža 41 g.

143 Sonda 4, SE 02-006, št. risbe Ma159

Odlomek ustja z okrašenim ostenjem večje hrambene posode, izdelane iz drobnožrnate lončarske gline z delci keramike (vel. $0,6 \times 0,4$ cm), nepopolno oksidacijsko žgane. Površina neravna, na notranji strani posode gladka, zelo temno siva, na zunanji hrapava, svetlo rjave do rdeče barve. Na vratu je bila posoda okrašena z vodoravnim gladkim plastičnim rebrom. Vel. $5,7 \times 6,4$ cm, db. 0,75–0,9 cm, teža 63 g.

144 Sonda 4, SE 02-006, št. risbe Ma165

Odlomek ustja z ostenjem posode, izdelane iz zelo finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane. Površina ravna, gladka, sive in rdeče rumene barve. Vel. $9,8 \times 5,1$ cm, pr. u. 16 cm, db. 0,65–0,75 cm, teža 53 g.

145 Sonda 6, ena od plasti nad novoveško cesto (v sekundarni legi), št. risbe Ma144

Odlomek okrašenega ostenja z držajem večje hrambene posode, izdelane iz drobnožrnate lončarske gline s posamičnimi delci keramike (vel. do $0,5 \times 0,7$ cm), nepopolno oksidacijsko žgane. Površina gladka, neravna in rumeno rdeče barve, na zunanji strani odlomka uničena, na notranji še dobo ohranjena. Posoda je bila okrašena z razčlenjenim vodoravnim plastičnim rebrom, en odtis je tudi na držaju. Vel. $5,4 \times 9$ cm, db. 0,95–1,1 cm, db. dr. 1,7 cm, teža 81 g.

146 Sek. 3, jama SE 376/SE 377, št. risbe Ma361

Skleda – odlomek ustja z ostenjem, izdelana prostoročno iz finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgana. Površina razjedena, groba in sive do blede rjave barve. Vel. $5,7 \times 3,9$ cm in $2,9 \times 1,8$ cm, pr. u. 13,5 cm, db. 0,35–0,4 cm, teža 18 g.

147 Sek. 1, kv. 34, jama SE 172/SE 173, št. risbe Ma154

Skleda – odlomek ustja z ostenjem, izdelana prostoročno iz zelo finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgana. Površina hrapava, neravna in zelo blede rjave barve. Vel. $3,6 \times 3$ cm, db. 0,55 cm, teža 8 g.

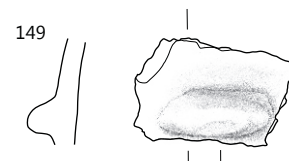
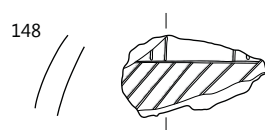
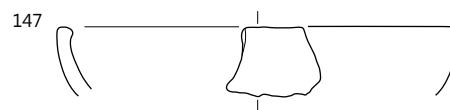
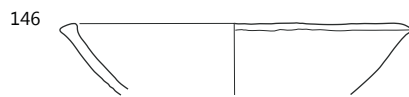
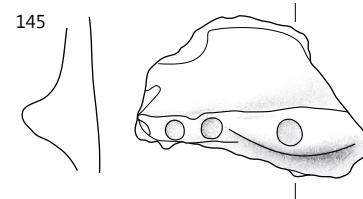
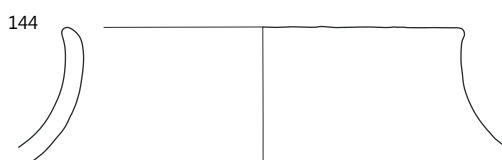
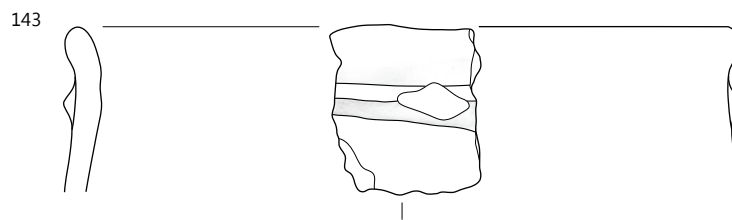
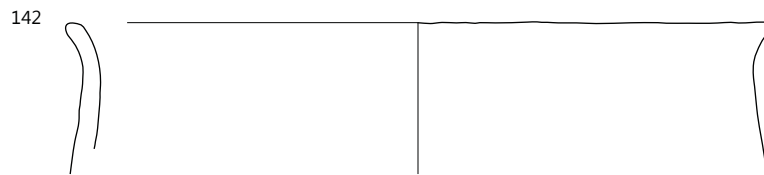
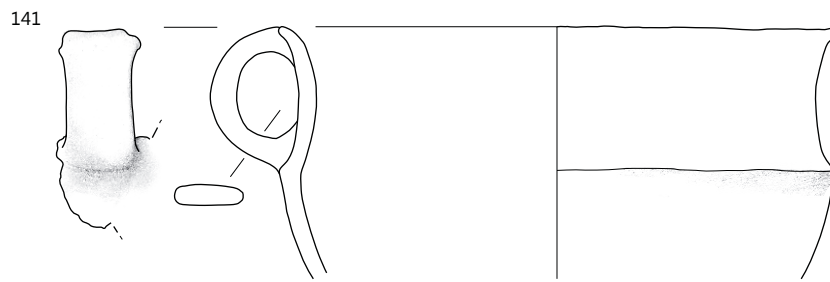
148 Sek. 2, kv. 56, jama SE 2067/SE 2068, št. risbe Ma2006

Odlomek okrašenega ostenja večje hrambene posode, izdelane prostoročno iz finožrnate lončarske gline z delci keramike (vel. do $0,3 \times 0,2$ cm), redukcijsko žgane. Površina gladka, temno sive barve. Na zunanji strani posode je okrašena z nizom poševnih vrezov, nad njim z vodoravnim vrezom in s snopoma kratkih navpičnih vrezov. Vel. $5,7 \times 3,4$ cm, db. 0,9 cm, teža 22 g.

149 Sek. 1, kv. 35, nad SE 100, št. risbe Ma149

Lonec – odlomek ostenja z držajem, izdelan prostoročno iz finožrnate lončarske gline z delci kremena (vel. do $0,2 \times 0,2$ cm), nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka, neravna in lisasta, rdečerjave do zelo temno sive barve. Vel. $6,2 \times 4$ cm, db. 0,8 cm, teža 39 g.

141–144 SE 02-006, 145 SE nad novoveško cesto (v sekundarni legji), 146 SE 376, 147 SE 172, 148 SE 2067, 149 nad SE 100;
 merilo 1:3.

150 Sek. 1, kv. 19, jama SE 1000/SE 1001, št. risbe PN11

Lonec – odlomek ostenja z največjim obodom in dnom, izdelan iz zelo finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina neravna in lisasta, rdeče, rjave in temno sive barve. Na trebuhu je bil lonec okrašen s snopi sekajočih se poševnih vrezov, deloma dopoljenih s poševnimi nizi globokih vtisnjenih jamic v motivu ženske figure (?). Pr. dna 8,2 cm, ohr. v. 11,4 cm, db. 0,6–0,75 cm, teža 391 g.

151 Sek. 1, kv. 19, jama SE 1000/SE 1001, št. risbe PN8

Lonec z držaji – rekonstruiran (ohranjen celotni presek z enim držajem), izdelan iz finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka, pretežno zelo temno sive barve, na zunanji strani so lise rdeče rjave barve. Pr. dna 10,7 cm, pr. u. 19,8 cm, v. 24 cm, db. ost. 0,6–0,7 cm, teža 589 g.

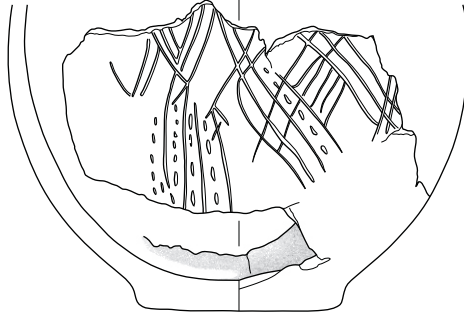

152 Sonda 1, jama S1 (SE 02-140), št. risbe Ma140

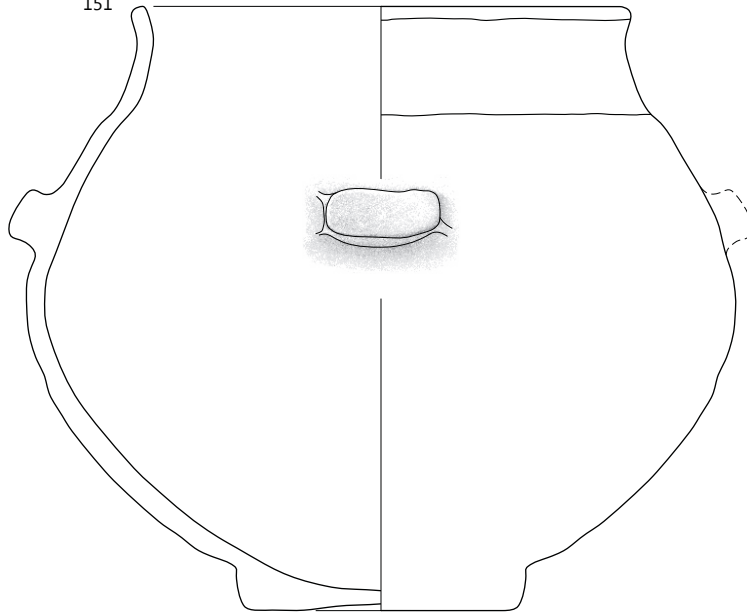
Lonec – odlomek ustja z ostenjem, izdelan prostoročno iz finožrnate lončarske gline z delci keramike (vel. do 0,2 × 0,3 cm), nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka, neravna in lisasta, temno sive in rjave barve. Na notranji strani posode so vidni sledovi brisanja. Pr. u. 23 cm, ohr. v. 18,8 cm, db. ost. 0,5–0,7 cm, teža 144 g.

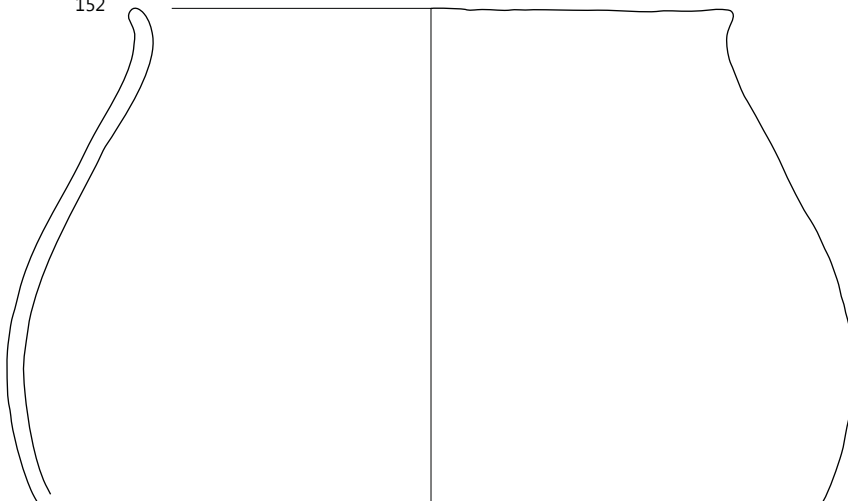
150

151

152

150, 151 SE 1000, 152 jama S1; merilo 1:3.

153 Sek. 1, kv. 20, jama SE 135/SE 136 (v sekundarni legi), št. risbe PN12

Bronast obesek v obliki sončnega kolesa, rombičnega preseka. Po celotno površini obeska so pasovi vzporednih prečnih črt. Vel. 2,8 × 2,15 cm, db. 0,2 cm, teža 4 g.

154 Sek. 1, kv. 19, jarek SE 129/SE 130, št. risbe PN16

Pet koščkov bron. Vel. 0,3 × 0,3 cm, 0,3 × 0,35 cm, 0,25 × 0,25 cm, 0,4 × 0,35 cm in 0,45 × 0,4 cm, teža >1g.

155 Sek. 1, kv. 19, jarek SE 129/SE 130, št. risbe Ma169

Odlomek ustja z ostenjem posode, izdelane prostoročno iz finoizrnatne lončarske gline z delci kremena (vel. do 0,2 × 0,1 cm), nepopolno oksidacijsko žgane. Površina hrapava in neravna, na notranji strani posode sive barve, na zunanji svetlo rdeče. Vel. 2,6 × 2,5 cm, db. 0,55 cm, teža 5 g.

156 Sek. 1, kv. 19, jarek SE 129/SE 130, št. risbe Ma3005

Odlomek okrašenega ostenja posode, izdelane iz drobnozrnate lončarske mase z delci keramike (vel. do 0,3 × 0,2 cm), nepopolno oksidacijsko žgane. Površina gladka, neravna, na zunanji strani rožnate barve, na notranji temno sive. Okrašena je z gladkim plastičnim rebrom. Vel. 4,7 × 3,1 cm, db. 0,85 cm, teža 15 cm.

157 Sek. 1, kv. 19, jarek SE 129/SE 130, št. risbe Ma129-1

Lonec – odlomek ustja z ostenjem, izdelan prostoročno iz finoizrnatne lončarske gline z delci kremena (vel. do 0,4 × 0,3 cm), nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka, rjave do sive barve, na zunanji strani posode ravna, na notranji neravna. Vel. 4,9 × 4,4 cm, pr. u. 20,5 cm, db. 0,45–0,7 cm, teža 25 g.

158 Sek. 1, kv. 19, jarek SE 129/SE 130, št. risbe Ma3003

Odlomek ostenja z največjim obodom večje hrabene posode (pitosa), izdelane prostoročno iz finoizrnatne lončarske gline, redukcijsko žgane. Površina gladka, ravna in zelo temno sive barve. Vel. 6,7 × 6 cm, db. 0,8 cm, pr. najv. ob. 42 cm, teža 59 g.

159 Sek. 1, kv. 19, jarek SE 129/SE 130, št. risbe Ma3004

Odlomek okrašenega ostenja posode, izdelane iz drobnozrnate lončarske mase z delci keramike, nepopolno oksidacijsko žgane. Površina gladka, neravna, na zunanji strani ostenja rdeče barve, na notranji rožnate. Okrašena je z gladkim plastičnim rebrom. Vel. 3,7 × 4,2 cm, db. 1 cm, teža 22 cm.

160 Sek. 1, kv. 34 in 35, jama SE 1020/SE 1021, št. risbe Ma170

Lonec – odlomek ustja z ostenjem, izdelan prostoročno iz finoizrnatne lončarske gline z delci kremena (vel. do 0,45 × 0,35 cm), nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka, ravna in lisasta, rjave, sive in temno sive barve. Vel. 4,2 × 5,5 cm, ocenjen pr. u. 15 cm, db. 0,65 cm, teža 22 g.

161 Sek. 1, kv. 34 in 35, jama SE 1020/SE 1021, št. risbe Ma1020

Kamen z umetno izglajeno konkavno površino iz sivo rjavega kamna. Spodnja ploskev neobdelana, robovi na grobo oklesani. Kamen je močno preperel in drobljiv (žrmlje?). Vel. 35 × 18,6 × 4,4 cm, teža 3581 g.

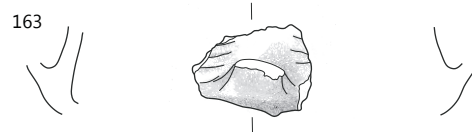
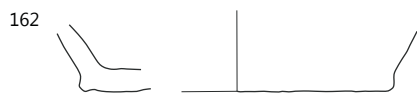
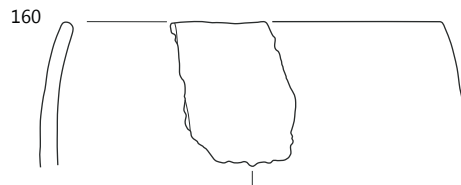
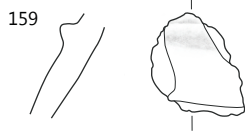
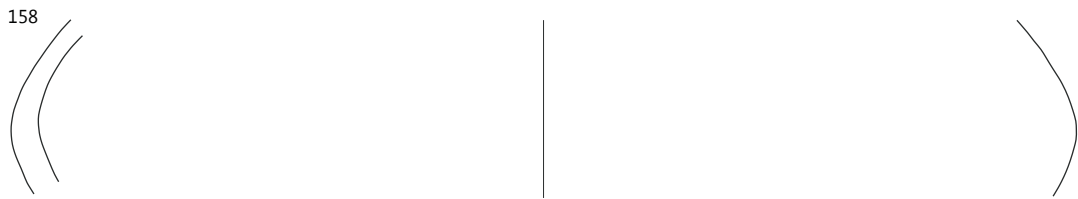
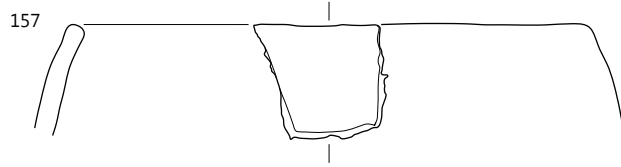
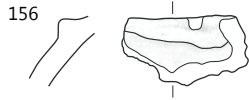
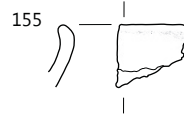
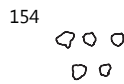
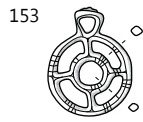

162 Sek. 2, kv. 56, SE 218 (SE 2018?), št. risbe Ma2004

Odlomek dna z ostenjem posode, izdelane prostoročno iz finoizrnatne lončarske gline z delci kremena (vel. do 0,2 × 0,1 cm), nepopolno oksidacijsko žgane. Površina groba, razjedena in lisasta, blede rjave in sive barve. Vel. 8,2 × 4 cm, db. ost. 0,5–0,6 cm, teža 32 g.

163 Sek. 2, kv. 56, SE 218 (SE 2018?), št. risbe Ma2013

Odlomek ustja z okrašenim ostenjem posode (skodela z ročajem?), izdelane prostoročno iz zelo finoizrnatne lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane, redukcijsko v končni fazi. Površina gladka, ravna in zelo temno sive barve. Na najširšem obodu okrašena z vtisnjenimi jamicami, na vratu z vodoravnimi kanelurami. Vel. 4 × 3,4 cm, db. 0,65 cm, teža 21 g.

153 SE 135 (v sekundarni legi), 154–159 SE 129, 160, 161 SE 1020, 162, 163 SE 218 (SE 2018?); 153, 154 merilo 1:2, 161 merilo 1:4, ostalo merilo 1:3.

164 Sek. 2, kv. 56, SE 218 (SE 2018?), št. risbe Ma2005
Svitek (približno četrtno stojne ploskve), izdelan prostoročno iz zelo fino-zrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka, neravna in lisasta, rjave, svetlo rdeče in sive barve. Vel. 10,7 × 5,5 cm, ohr. v. 2,7 cm, teža 139 g.

165 Sek. 2, kv. 55, jama SE 2046/SE 2047 (objekt 9), št. risbe Ma249

Odlomek okrašenega ostenja posode, izdelane iz fino-zrnate lončarske gline z delci keramike (vel. do 0,3 × 0,3 cm) in kremena (vel. do 0,2 × 0,1 cm), nepopolno oksidacijsko žgane. Površina gladka, ravna in lisasta, bele, svetlo sive in rožnate barve. Okrašena z vrezanim okrasom v motivu zastavice. Vel. 7,8 × 7,2 cm, db. 0,9 cm.

166 Sonda 1, SE 02-005, št. risbe Ma227

Odlomek ustja z ostenjem posode, morda sklede, izdelane na vretenu iz zelo fino-zrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane, v končni fazi redukcijsko. Površina gladka, ravna, temno sive barve. Na prehodu iz ramena v vrat okrašena z vodoravnim žlebom. Vel. 5,2 × 3,75 cm, pr. ost. na mestu žleba 20 cm, db. 0,65 cm, teža 16 g.

167 Sonda 1, SE 02-005, št. risbe Ma228

Odlomek ustja z ostenjem posode, izdelane na vretenu iz zelo fino-zrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane, v končni fazi redukcijsko. Površina gladka, ravna in sive barve, delno poškodovana. Okrašena je s pasovi navpičnih žlebov. Vel. 4,5 × 3,3 cm, db. 0,5 cm, teža 13 g.

168 Sonda 1, SE 02-005, št. risbe Ma226

Odlomek ustja z ostenjem posode, izdelane na vretenu iz zelo fino-zrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane, v končni fazi redukcijsko. Površina odlomka je gladka, ravna in temno sive barve. Vel. 3,6 × 3 cm, db. 0,65 cm, teža 11 g.

169 Sonda 1, SE 02-005, št. risbe Ma277

Lonec – odlomek okrašenega ostenja s prehodom v dno, izdelan iz fino-zrnate grafitne lončarske gline, redukcijsko žgan. Površina delno poškodovana, gladka in sive barve. Na ostenju okrašena s poševnimi pasovi vrezov v cik-caku, narejenimi z glavnikom. Vel. 7,3 × 4,9 cm, db. 0,8–1,3 cm, teža 44 g.

170 Sonda 1, SE 02-005, št. risbe Ma242

Lonec – odlomek ustja z ostenjem, izdelan na vretenu iz fino-zrnate grafitne lončarske gline z delci rdeče barve, oksidacijsko žgan. Površina gladka, ravna in svetlikajoče se sive barve. Vel. 6,5 × 2,8 cm, pr. u. 24 cm, ohr. v. 2,5 cm, db. 0,5 cm, teža 30 g.

171 Sonda 1, SE 02-005, št. risbe Ma251

Odlomek ustja z ostenjem posode, izdelane na vretenu iz zelo fino-zrnate lončarske gline, oksidacijsko žgane, v končni fazi redukcijsko. Površina gladka, ravna in temno sive barve; mestoma poškodovana. Vel. 6,4 × 2,35 cm, db. 0,45 cm, teža 13 g.

172 Sonda 1, SE 02-005, št. risbe Ma199

Odlomek ostenja z največjim obodom posode, izdelane iz zelo fino-zrnate lončarske gline, redukcijsko žgane. Površina gladka, ravna in sive barve; delno poškodovana. Vel. 6,7 × 3,5 cm, pr. najv. ob. 16 cm, db. 0,4 cm, teža 26 g.

173 Sonda 1, SE 02-005, št. risbe Ma236

Odlomek ostenja posode, izdelane na vretenu iz zelo fino-zrnate lončarske gline, oksidacijsko žgane. Površina gladka, poškodovana in rdeče rumene barve. Vel. 3,4 × 1,25 cm, pr. u. 10 cm, db. 0,25 cm, teža 4 g.

174 Sonda 1, SE 02-005, št. risbe Ma235

Odlomek okrašenega ostenja posode, izdelane iz zelo fino-zrnate lončarske gline, redukcijsko žgane. Površina neravna, poškodovana, na notranji strani posode svetlo sive barve, na zunanji temno sive. Glavničast okras. Vel. 2,6 × 2,7 cm, db. 0,6 cm, teža 6 g.

175 Sonda 1, SE 02-005, št. risbe Ma243

Lonec – odlomek okrašenega ostenja, izdelan iz fino-zrnate lončarske gline z delci rdeče barve, redukcijsko žgan. Površina gladka, ravna in zelo temno sive barve. Glavničast okras. Vel. 4,5 × 3,3 cm, db. 0,5 cm, teža 13 g.

176 Sonda 1, SE 02-005, št. risbe Ma229

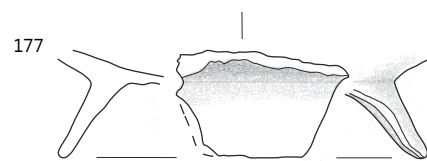
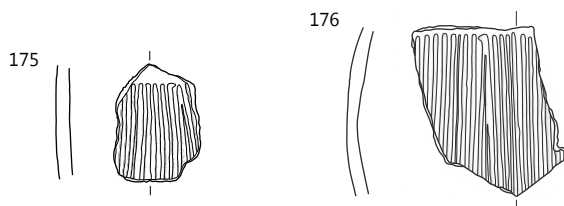
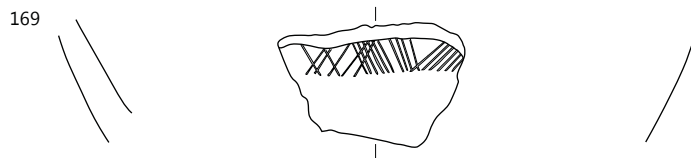
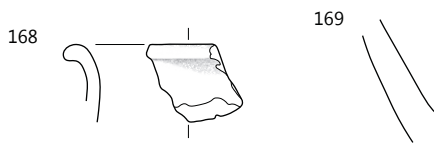
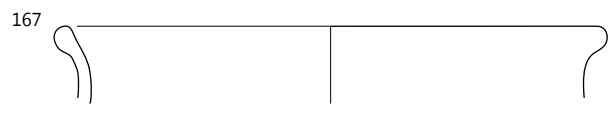
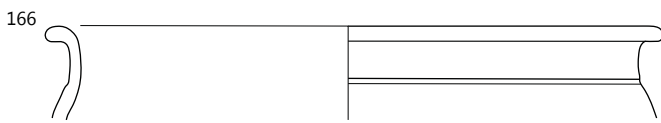
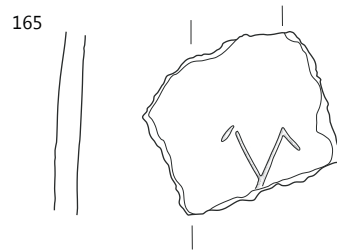
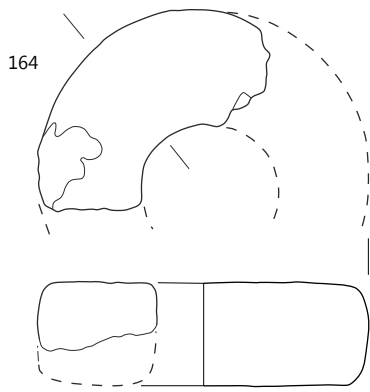
Lonec – odlomek okrašenega ostenja, izdelan iz zelo fino-zrnate grafitne lončarske gline, oksidacijsko žgan. Površina gladka, ravna in sive barve. Glavničast okras. Vel. 6,6 × 4,85 cm, db. 0,4–0,55 cm, teža 24 g.

177 Sonda 1, SE 02-005, št. risbe Ma248

Trinožnik – odlomek dna z ного, izdelan na vretenu iz fino-zrnate lončarske gline, redukcijsko žgan. Površina gladka, ravna in zelo temno sive barve. Vel. 6,6 × 4,3 cm, pr. dna 9 cm, db. 0,5 cm, teža 49 g.

164 SE 218 (SE 2018?), 165 SE 2046 (objekt 1), 166–177 SE 02-005; merilo 1:3.

178 Sonda 1, SE 02-005, št. risbe Ma284

Odlomek ustja z ostenjem posode, izdelane na vretenu iz zelo finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane, v končni fazi redukcijsko. Površina gladka, ravna in zelo temno sive barve. Vel. 5,6 × 1,9 cm, pr. u. 22 cm, db. 0,25 cm, teža 7 g.

179 Sonda 1, SE 02-005, št. risbe Ma283

Odlomek okrašenega ostenja posode, izdelane iz zelo finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane. Površina gladka, ravna in lisasta, blede rjave do temno sive barve. Na prehodu v vrat je bila posoda okrašena z glatkima plastičnima rebroma. Vel. 8,6 × 7,7 cm, pr. dna 16 cm, db. 0,6 cm, teža 62 g.

180 Sonda 1, SE 02-005, št. risbe Ma284b

Odlomek ostenja z največjim obodom posode, izdelane na vretenu iz zelo finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane, v končni fazi redukcijsko. Površina gladka, ravna in zelo temno sive barve. Vel. 6,1 × 3,6 cm, pr. najv. ob. 21 cm, db. 0,4 cm, teža 18 g.

181 Sonda 1, SE 02-005, št. risbe Ma280

Skleda – odlomek ustja z ostenjem, izdelana iz finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgana. Površina gladka, ravna in lisasta, zelo blede rjave do temno sive barve; luknjičava keramika. Vel. 4,5 × 3 cm, pr. u. 28 cm, db. 0,75 cm, teža 14 g.

182 Sonda 1, SE 02-005, št. risbe Ma237

Lonec – odlomek ustja z ostenjem, izdelan na vretenu iz zelo finožrnate grafitne lončarske gline, oksidacijsko žgan. Površina je enotne sive barve, gladka in ravna, mestoma razjedena. Na vrhu ustja je utor za pokrov. Pr. u. 32 cm, ohr. v. 8,2 cm, db. ost. 0,95 cm, teža 232 g.

183 Sonda 2, verjetno SE 02-005, št. risbe Ma182

Skleda (rekonstruirana), izdelana na vretenu iz zelo finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgana, v končni fazi redukcijsko. Površina gladka, ravna in enotne zelo temno sive barve, mestoma poškodovana. Na prehodu iz ramen v vrat je bila posoda okrašena s plitvo vodoravno kaneluro. Dno je bilo na zunanji strani naknadno ravno izbrušeno. Pr. dna 7 cm, pr. u. 22,5 cm, db. ost. 0,45 cm, teža 199 g.

184 Sonda 2, verjetno SE 02-005, št. risbe Ma204

Lonec – odlomek ustja z ostenjem, izdelan iz zelo finožrnate lončarske gline. Površina je poškodovana, gladka in sive barve. Vel. 4,2 × 3,1 cm, pr. u. 12 cm, db. 0,6 cm, teža 11 g.

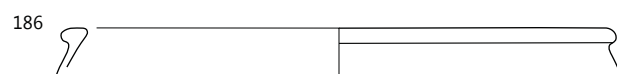
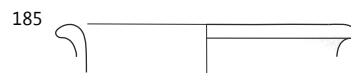
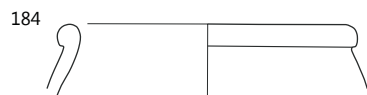
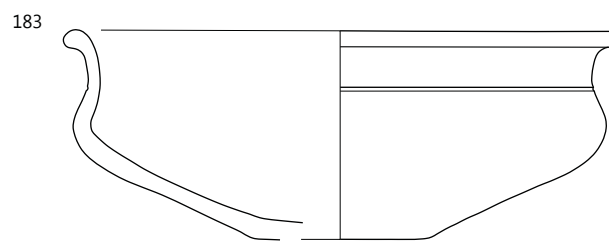
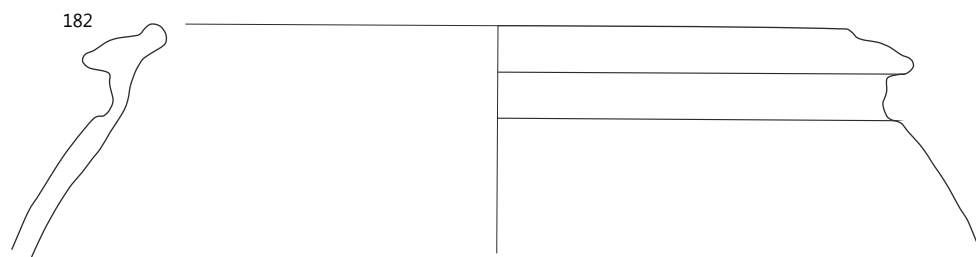
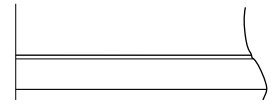
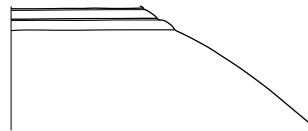
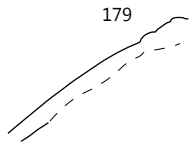
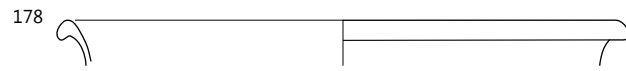
185 Sonda 2N, v plasti pod novoveško cesto (SE 02-006) ali v jarku (SE 02-010 ali SE 02-016), št. risbe Ma202

Lonec – odlomek ustja z ostenjem, izdelan iz zelo finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka, ravna, rdeče rumene in sive barve. Vel. 3,2 × 2,1 cm, pr. u. 12 cm, db. 0,4 cm, teža 6 g.

186 Sonda 2N, SE 02-005, št. risbe Ma192

Odlomek ustja z ostenjem posode, izdelane na vretenu iz zelo finožrnate lončarske gline. Površina ravna, povsem gladka in temno sive barve. Vel. 3,3 × 2 cm, pr. u. 22 cm, db. 0,3 cm, teža 5 g.

178–182 SE 02-005, 183, 184 verjetno SE 02-005, 185 plast pod novoveško cesto (SE 02-006) ali jarek ob cesti (SE 02-010 oz. SE 02-016), 186 SE 02-005; merilo 1:3.

187 Sonda 4, SE 02-005, št. risbe Ma177

Odlomek okrašenega vratu z okrašenim največjim obodom posode, izdelane na vretenu iz zelo finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane. Površina gladka in zelo blede rjave barve, precej poškodovana. V spodnjem delu vratu in na največjem obodu je bila posoda okrašena z vtisnjenimi krožci. Vel. 6,9 × 5,8 cm, 9,1 × 5,9 cm in 4,2 × 6,1 cm, pr. najv. ob. 28 cm, db. 0,65 cm, teža 87 g.

188 Sonda 6, verjetno SE 02-005, št. risbe Ma156

Odlomek ustja z ostenjem in največjim obodom skleda, izdelane na vretenu iz zelo finožrnate lončarske gline, oksidacijsko žgane. Površina gladka in sivo rjave barve. Nad največjim obodom je bila skleda okrašena s plitvo vodoravno kaneluro. Vel. 6,7 × 4,5 cm, ohr. v. 4,7 cm, db. 0,35–0,5 cm, teža 27 g.

189 Sonda 6, verjetno SE 02-005, št. risbe Ma152

Lonec – odlomek ostenja s prehodom v vrat, izdelan na vretenu iz finožrnate grafitne lončarske gline, oksidacijsko žgan. Površina gladka in enotne sive barve. Na prehodu v vrat je bil lonec okrašen z vodoravnim gladkim plastičnim rebrom, v spodnjem delu posode se nahajajo navpični žlebovi, na njih pa so po celotni površini ohranjeni zogleneli organski ostanki. Vel. 5,7 × 6,1 cm, pr. ob. ob rebbru 21 cm, db. 0,5–0,65 cm, teža 31 g.

190 Sonda 6, verjetno SE 02-005, št. risbe Ma155

Skleda – odlomek ustja z ostenjem, izdelana iz zelo finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgana, v končni fazi redukcijsko. Površina gladka, ravna in temno sive barve. Vel. 2,3 × 2,2 cm, db. ost. 0,75 cm, teža 4 g.

191 Sonda 6, verjetno SE 02-005, št. risbe Ma154

Odlomek ustja z ostenjem posode, izdelane na vretenu iz zelo finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane, v končni fazi redukcijsko. Površina gladka, ravna in sive barve. Vel. 5,25 × 2,3 cm, db. ost. 0,5 cm, teža 11 g.

192 Sonda 6, verjetno SE 02-005, št. risbe Ma151

Odlomek svitka, izdelanega iz finožrnate lončarske gline s posamičnimi delci keramike (vel. do 0,5 × 0,7 cm), nepopolno oksidacijsko žganega. Površina gladka, ravna in rumeno rdeče barve. Vel. 5,3 × 3,6 cm, pr. 11 cm, db. 3 cm, teža 55 g.

193 Sonda 6, nad cesto 1 (SE 02-005?), št. risbe Ma145

Odlomek ustja z ostenjem posode, izdelane iz zelo finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane. Površina gladka in rdeče rumene barve, na zunanji strani nekoliko poškodovana. Vel. 3,8 × 2,8 cm, pr. u. 12 cm, db. 0,35–0,4 cm, teža 13 g.

194 Sonda 1, neznan kontekst, št. risbe Ma255

Odlomek okrašenega ostenja posode, izdelane iz zelo finožrnate lončarske gline, oksidacijsko žgane. Površina gladka, ravna in sive barve. Glavničast okras. Vel. 5,7 × 5,1 cm, db. 0,55 cm, teža 19 g.

195 Sonda 1, neznan kontekst, št. risbe Ma258

Skleda – odlomek ustja z ostenjem, izdelana iz zelo finožrnate lončarske gline z delci keramike (vel. do 0,6 × 0,5 cm), nepopolno oksidacijsko žgana. Površina gladka, ravna in lisasta, svetlo sive, temno sive in zelo blede rjave barve. Vel. 4,6 × 3,4 cm, db. 0,8 cm, pr. u. 30 cm, teža 16 g.

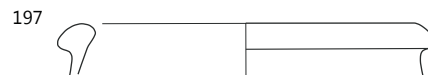
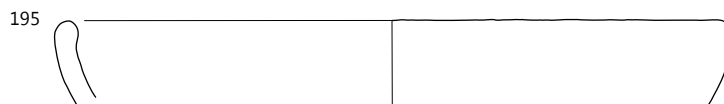
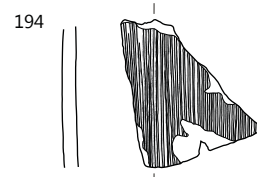
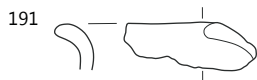
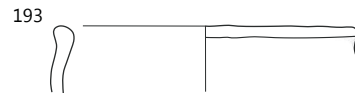
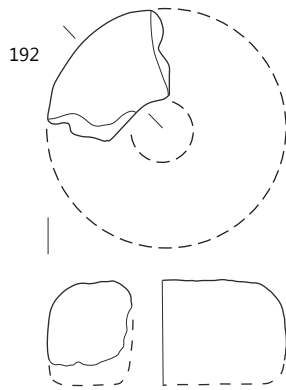
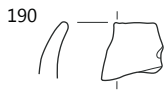
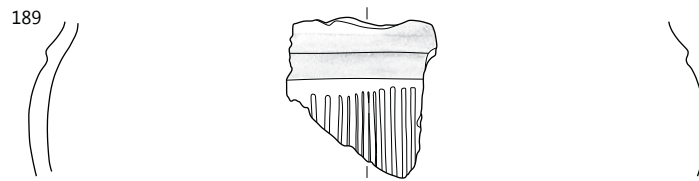
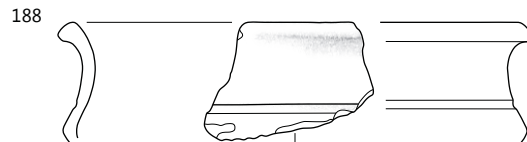
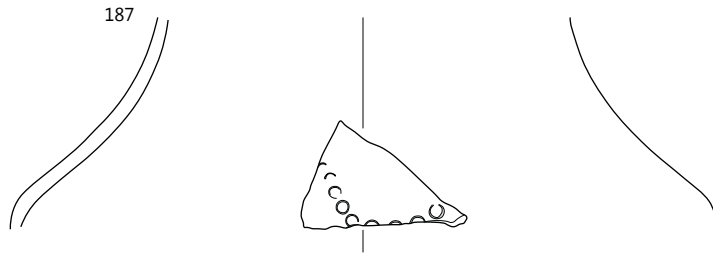
196 Sonda 1, neznan kontekst, št. risbe Ma260

Odlomek dna z ostenjem posode, izdelane iz zelo finožrnate grafitne lončarske gline, oksidacijsko žgane. Površina gladka, ravna in sive barve. Vel. 4,1 × 4,3 cm, db. 0,6 cm, pr. dna 13 cm, teža 18 g.

197 Sonda 1, neznan kontekst, št. risbe Ma176

Lonec – odlomek ustja z ostenjem, izdelan iz finožrnate lončarske gline, redukcijsko žgan. Površina ravna in gladka, zelo temno sive barve, na zunanji strani deloma svetlikajoča (grafitirana). Vel. 3,1 × 2,1 cm, pr. u. 15 cm, db. 0,25 cm, teža 9 g.

⋮ 187 verjetno SE 02-005, 188–192 verjetno SE 02-005, 193 nad cesto 1 (SE 02-005?), 194–197 neznan kontekst; merilo 1:3.

198 Sonda 2, cesta 3 (SE 02-013), št. risbe Ma174

Lonec – odlomek ustja z ostenjem, izdelan iz finoizrnatne grafitne lončarske gline, oksidacijsko žgan. Površina je mestoma gladka, ravna in zelo temno sive barve, večinoma pa neravna, razjedena, siva. Vel. 6 × 3,5 cm, pr. u. 26 cm, db. 0,65 cm, teža 44 g.

199 Sonda 2, neznan kontekst, št. risbe Ma206

Odlomek ustja z ostenjem posode, izdelane iz zelo finoizrnatne lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane, v končni fazi redukcijsko. Površina ravna, gladka in sive barve.

Vel. 4,6 × 2,2 cm, pr. roba 6,5 cm, db. 0,55 cm, teža 10 g.

200 Sonda 4, SE 02-006?, št. risbe Ma164

Odlomek ustja z okrašenim ostenjem posode, izdelane iz zelo finoizrnatne lončarske gline. Površina je poškodovana, ravna, nekoliko hrapava, zelo blede rjave do zelo temno sive barve. Na vratu je bila okrašena z dvema vodoravnima žlebovoma. Vel. 5,4 × 2,8 cm, pr. u. 16 cm, db. 0,4–0,45 cm, teža 12 g.

201 Neznana jama v eni od sond iz leta 2002, št. risbe Ma139

Skleda – odlomek ustja in odlomek ostenja z največjim obo-dom, izdelana na vretenu iz zelo finoizrnatne lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgana, v končni fazi redukcijsko. Površina gladka, ravna in temno sive barve, delno poškodovana. Vel. 4,6 × 1,5 cm in 3,1 × 2,5 cm, pr. u. 25 cm, db. ost. 0,45 cm, teža 14 g.

202 Sek. 1, kv. 17, jama SE 182/SE 183, št. risbe PN14

Fragment bronaste igle zaobljenega pravokotnega preseka. Vel. 2,9 × 2,4 × 0,12 × 0,12 cm, teža 2 g.

203 Sek. 1, kv. 35, jama SE 1014/SE 1015, št. risbe Ma3002

Odlomek okrašenega ostenja posode, izdelane prostoročno iz finoizrnatne grafitne lončarske gline, redukcijsko žgane. Površina gladka, neravne in sive barve. Vel. 2,1 × 2,3 cm, db. 0,6 cm, teža 3 g.

204 Sek. 1, kv. 35, jama SE 1014/SE 1015, št. risbe Ma155

Odlomek dna z ostenjem posode, izdelane prostoročno iz finoizrnatne lončarske gline z delci kremena (vel. do 0,8 × 0,5 cm) in keramike (vel. do 0,5 × 0,4 cm), nepopolno oksidacijsko žgane. Površina gladka, neravna in lisasta, temno rjave, rjave in sive barve. Vel. 5,5 × 6,3 cm, ohr. v. 5,9 cm, db. 0,6–0,8 cm, teža 58 g.

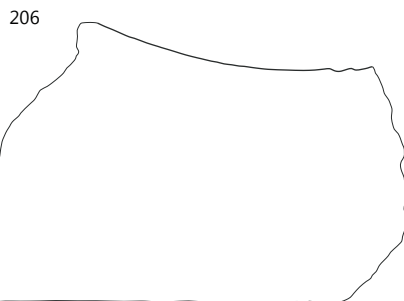
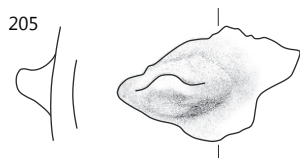
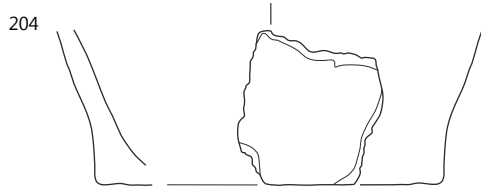
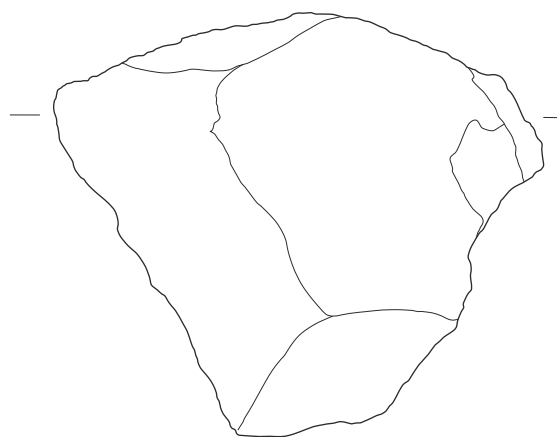
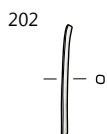
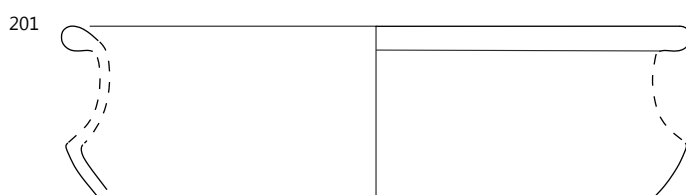
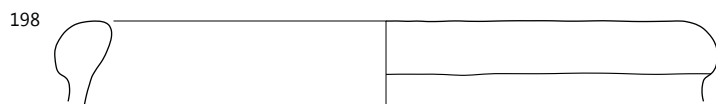
205 Sek. 1, kv. 35, jama SE 1014/SE 1015, št. risbe Ma156

Odlomek ostenja posode z držajem, izdelane prostoročno iz finoizrnatne lončarske gline z delci kremena (vel. do 0,3 × 0,2 cm), nepopolno oksidacijsko žgane. Površina hrapava, neravna in rdeče rumene barve. Vel. 7,2 × 4 cm, db. 1,1 cm, teža 38 g.

206 Sek. 1, kv. 35, jama SE 1014/SE 1015, št. risbe Ma3002

Fragmentirane žrmlje iz sivo rjavega kamna. Delovna površina gladka, konkavna in umetno izglajena. Spodnja površina izglajena in ravna, iz nje ohranjen prehod v izglajen rob. Vel. 16,4 × 19,4 × 11 cm, teža 3700 g.

198 SE 02-213, 199 neznan kontekst, 200 SE 02-006?, 201 neznana jama v eni od sond iz leta 2002, 202 SE 182, 203-206 SE 1014; merilo 1:3.

207 Sek. 1, kv. 20, jama SE 199 (polnilo SE 1035), št. risbe Ma167

Odlomek keramičnega svitka, izdelanega iz zelo finoznate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žganega. Površina gladka, neravna in svetlo rdeče barve. Vel. 9,2 × 3,4 cm, db. 3,5 cm, teža 110 g.

208 Sek. 1, jarek 1 (SE 143), št. risbe Ma165

Odlomek ustja z ostenjem sklede ali pekve, izdelane prostoročno iz groboznate lončarske gline z delci kremena (vel. do 0,4 × 0,2 cm) in keramike (vel. do 0,3 × 0,3 cm), nepopolno oksidacijsko žgane. Površina gladka, neravna in lisasta, zelo temno sive, sive in temno sivorjave barve. Vel. 6,5 × 5,2 cm, 4,4 × 6,5 cm, pr. u. 23,5 cm, db. 1–1,1 cm, teža 96 g.

209 Sek. 1, kv. 20 in 26, jarek 1 (SE 143), št. risbe Ma138

Lonec – odlomek ustja z ostenjem, izdelan iz zelo finoznate lončarske gline, redukcijsko žgan. Površina je povsem gladka in enotne zelo temno sive barve, na zunanji strani ostenja mat, na notranji pa deloma tudi svetlikajoča se (sledovi grafitne prevleke?). Vel. 5,2 × 5,9 cm, pr. u. 21 cm, db. 0,7 cm, teža 35 g.

210 Sek. 1, jarek 1 (SE 143), št. risbe Ma163

Odlomek ustja z ostenjem posode, izdelane prostoročno iz droboznate lončarske gline z delci keramike (vel. do 0,25 × 0,25 cm), nepopolno oksidacijsko žgane. Površina gladka, ravna, na notranji strani posode sive barve, na zunanji zelo blede rjave. Vel. 3,7 × 2,4 cm, db. 1,35 cm, teža 16 g.

211 Sek. 1, kv. 17, jarek 1 (SE 143), št. risbe PN18

Okrašen vijček, izdelan iz zelo finoznate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina je povsem gladka in lisasta, sive, svetlo rdeče in svetlo rjave barve. Okrašen je s poševnimi žlebovi. Vel. pr. 3,9 cm, v. 2,5 cm, pr. luknje 0,6–1 cm, teža 38 g.

212 Sek. 1, jarek 1 (SE 143), št. risbe Ma164

Odlomek ročaja posode, izdelane prostoročno iz zelo finoznate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane, redukcijsko v končni fazi. Površina gladka, povsem ravna in zelo temno sive barve. Vel. 3,7 × 1,8 cm, db. roč. 0,5–0,8 cm, teža 7 g.

213 Sek. 1, kv. 20 in 26, jarek 1 (SE 143), št. risbe Ma137

Lonec – odlomek ostenja, izdelan na vretenu iz zelo finoznate grafitne lončarske gline, oksidacijsko žgan. Površina je enotne sive barve. Okras navpično glavničenje po obodu posode. Vel. 4,6 × 3,3 cm, db. ost. 0,6–0,75 cm, teža 19 g.

214 Sek. 1, kv. 20, jarek 1 (SE 192), št. risbe Ma152

Lonec – odlomek ustja z ostenjem, izdelan prostoročno iz finoznate lončarske gline z delci kremena (vel. do 0,4 × 0,3 cm), nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka, rjave do sive barve, na notranji strani posode neravna, na zunanji razmeroma ravna s sledovi brisanja. Vel. 4,6 × 4,9 cm, db. 0,65 cm, teža 26 g.

215 Sek. 1, kv. 16, jarek 1 (SE 192), št. risbe PN17

Fragmentirane kamnite žrmlje iz sivo rdečega kamna. Delovna površina gladka, konkavna in umetno izglajena, spodnja površina in robovi na grobo oklesani. Vel. 14,5 × 17 × 5,5 cm, teža 1895 g.

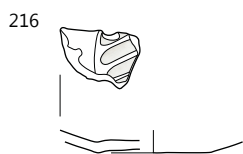
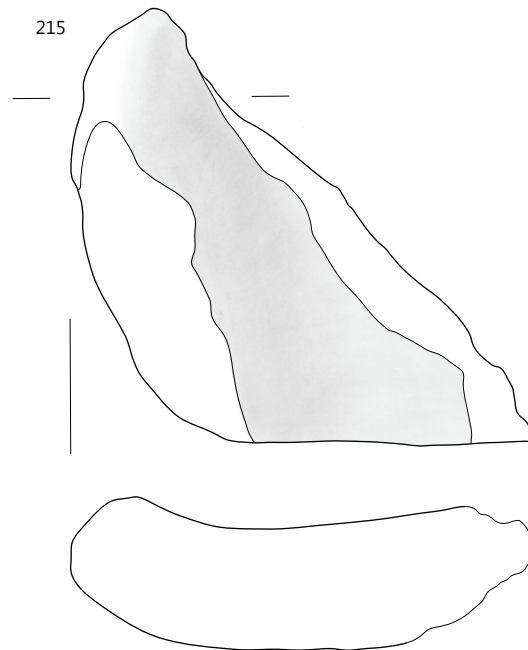
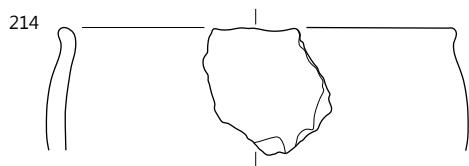
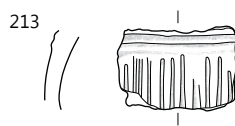
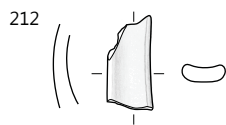
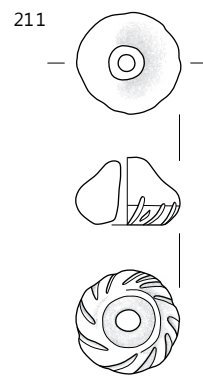
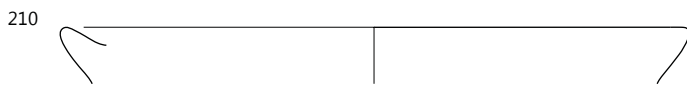
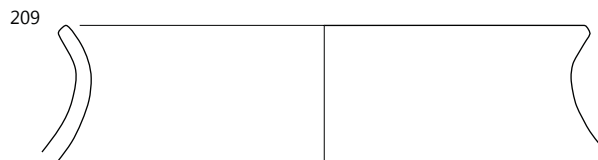
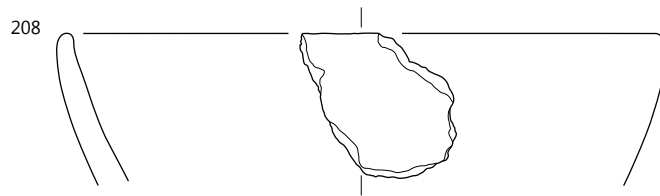
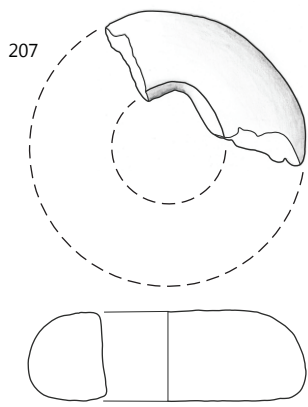

216 Sek. 1, jarek 1 (SE 192), št. risbe Ma192-1

Odlomek okrašenega dna z ostenjem posode, izdelane iz zelo finoznate lončarske gline, redukcijsko žgane. Površina zelo temno sive barve, povsem gladka in ravna. Na notranji strani dna okrašena s poševnimi kanelurami. Vel. 3,2 × 2,1 cm, pr. dna 4,4 cm, ohr. v. 0,9 cm, db. 0,4 cm, teža 4 g.

217 Sek. 1, jarek 1 (SE 192), št. risbe Ma192-2

Odlomek okrašenega ostenja posode, izdelane prostoročno iz zelo finoznate lončarske gline, redukcijsko žgane. Površina gladka, ravna, svetlikajoča se (spolirana) in zelo temno sive barve. Vel. 2,8 × 1,6 cm, ohr. v. 1,6 cm, db. 0,25–0,45 cm, teža 2 g.

∴ 207 SE 199, 208–213 SE 143, 214–217 SE 192; merilo 1:3.

218 Sek. 1, kv. 21, jama SE 139/SE 140, št. risbe Ma153
Odlomek ustja z ostenjem posode, izdelane prostoročno iz finožrnate lončarske gline z delci kremena (vel. do 0,5 × 0,4 cm), nepopolno oksidacijsko žgane, redukcijsko v končni fazi. Površina gladka, ravna in temno sive barve. Vel. 4,8 × 3,5 cm, db. 0,95 cm, teža 18 g.

219 Sek. 2, kv. 37A in 37B, objekt 5 (jama SE 268/SE 269), št. risbe Ma2009

Odlomek dna z ostenjem posode, izdelane na vretenu iz zelo finožrnate lončarske gline, redukcijsko žgane. Površina gladka, temno sive barve. Vel. 6 × 2,3 cm, pr. u. 21 cm, db. 0,4 cm, teža 13 g.

220 Sek. 2, kv. 37A in 37B, objekt 5 (jama SE 268/SE 269), št. risbe Ma222

Odlomek ustja z ostenjem posode, izdelane na vretenu iz zelo finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane, redukcijsko v končni fazi. Površina gladka, ravna in temno sive barve, vidni sledovi izdelave na vretenu. Vel. 3,7 × 2,7 cm, pr. u. 14 cm, db. 0,7 cm, ohr. v. 2,65 cm, teža 10 g.

221 Sek. 2, kv. 37A in 37B, objekt 5 (jama SE 268/SE 269), št. risbe Ma2008

Skleda – odlomek ustja z ostenjem, izdelana na vretenu iz zelo finožrnate lončarske gline, redukcijsko žgana. Površina je povsem gladka in enotne temno sive barve. Okras vodoravno rebro na prehodu iz ramen v vrat. Vel. 10,1 × 6,3 cm, pr. u. 22 cm, ohr. v. 6,25 cm, db. ost. 0,4–0,6 cm, teža 65 g.

222 Sek. 2, kv. 37A in 37B, objekt 5 (jama SE 268/SE 269), št. risbe Ma2010

Lonec – odlomek ustja z ostenjem, izdelan na vretenu iz zelo finožrnate grafitne lončarske gline, oksidacijsko žgan. Površina gladka in enotne sive barve. Okras navpično glavničenje po obodu posode in dva vodoravna žlebova na prehodu iz ramen v vrat posode. Vel. 9,7 × 8,3 cm, pr. u. 34 cm, ohr. v. 8,3 cm, db. ost. 0,45–0,1 cm, teža 118 g.

223 Sek. 2, kv. 37A in 37B, objekt 5 (jama SE 268/SE 269), št. risbe Ma1000

Lonec – odlomek okrašenega ostenja s prehodom v vrat, izdelan na vretenu iz finožrnate grafitne lončarske gline, redukcijsko žgan. Površina gladka, ravna in sive barve. Na trebuhu okrašena z navpičnim glavničastim okrasom, na prehodu v vrat z dvema vodoravnima kanelurama. Vel. 8,1 × 11,9 in 8,9 × 7,1 cm, db. 0,45–0,75 cm, teža 112 g.

224 Sek. 2, kv. 37A, objekt 5 (jama SE 268/SE 269), št. risbe Ma1004

Lonec – odlomek okrašenega ostenja s prehodom v vrat, izdelan na vretenu iz finožrnate grafitne lončarske gline, redukcijsko žgan. Površina gladka, ravna in sive barve. V spodnjem delu posode okrašena z navpičnim glavničastim okrasom, na vratu z dvema vodoravnima žleboma. Vel. 3,3 × 4,2 cm, db. 0,5 cm, teža 11 g.

225 Sek. 2, kv. 37A in 37B, objekt 5 (jama SE 268/SE 269), št. risbe Ma1001

Lonec – odlomek okrašenega ostenja, izdelan na vretenu iz finožrnate grafitne lončarske gline, redukcijsko žgan. Površina gladka, ravna in sive barve. Okrašena z glavničastim okrasom v cik-caku. Vel. 7,3 × 3,9 cm, db. 0,8–0,9 cm, teža 24 g.

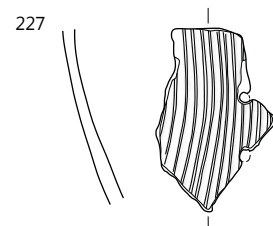
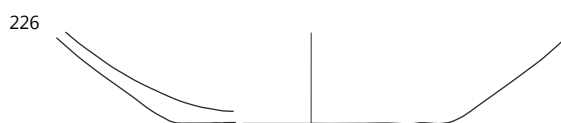
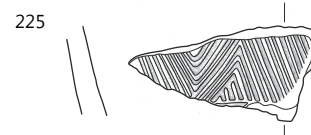
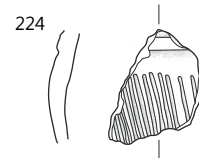
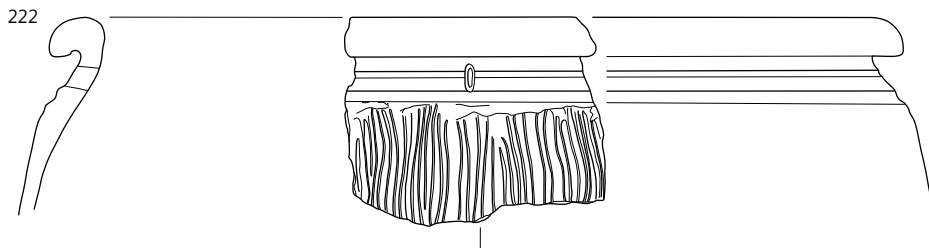
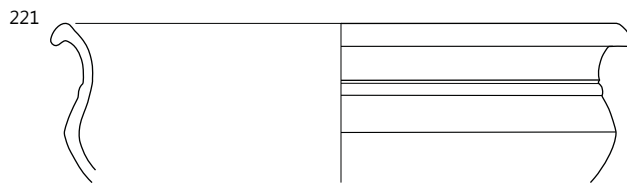
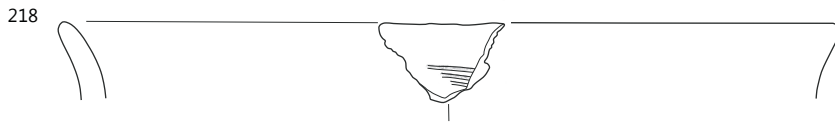

226 Sek. 2, kv. 37A in 37B, objekt 5 (jama SE 268/SE 269), št. risbe Ma2012

Odlomek dna z ostenjem posode, izdelane prostoročno iz zelo finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane, redukcijsko v končni fazi. Površina gladka in sive barve. Vel. 10 × 6,7 cm, pr. dna 11 cm, db. 0,4 cm, teža 48 g.

227 Sek. 2, kv. 37A in 37B, objekt 5 (jama SE 268/SE 269), št. risbe Ma2011

Lonec – odlomek okrašenega ostenja z dvema luknjicama (sledovi popraviljanja posode), izdelan na vretenu iz finožrnate grafitne lončarske gline, redukcijsko žgan. Površina gladka in sive barve. Glavničast okras. Vel. 4,5 × 7,1 cm, db. 0,5–0,6 cm, pr. luknjic 0,35 in 0,55 cm, teža 15 g.

218 SE 139, 219–227 SE 268 (objekt 5); merilo 1:3.

228 Sek. 2, kv. 72, jama SE 2008/SE 2009, št. risbe Ma275 Skleda – odlomek ustja z ostenjem, izdelana iz fino-zrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgana. Površina gladka, neravna, na notranji strani posode zelo temno sive barve, na zunanji lisasta, svetlo sive do sive barve. Vel. 3,8 × 2,8 cm, db. 0,45–0,5 cm, teža 10 g.

229 Sek. 2, kv. 72, jama SE 2008/SE 2009, št. risbe Ma278 Lonec – odlomek ustja z ostenjem, izdelan na vretenu iz zelo fino-zrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgan, redukcijsko v končni fazi. Površina gladka, ravna in temno sive barve. Vel. 3,9 × 2,9 cm, pr. u. 14 cm, db. 0,6 cm, teža 13 g.

230 Sek. 2, kv. 72, jama SE 2008/SE 2009, št. risbe Ma277 Lonec – odlomek dna z okrašenim ostenjem, izdelan na vretenu iz fino-zrnate grafitne lončarske gline, redukcijsko žgan. Površina gladka in sive barve. Na ostenju okrašena z navpičnimi žlebovi, narejenimi z glavnikom. Vel. 2,4 × 3,4 cm, db. 1 cm, teža 13 g.

231 Sek. 2, kv. 72, jama za stojko SE 2010/SE 2011, št. risbe Ma276

Odlomek okrašenega ostenja posode, izdelane prostoročno iz zelo fino-zrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane. Površina gladka, neravna in rjave do svetlo sive barve. Okrašena z globokimi vrezi. Vel. 4,1 × 2,2 cm, db. 0,75–0,8 cm, teža 9 g.

232 Sek. 2, kv. 72, jarek SE 2004/SE 2005, št. risbe PN23

Okrašena steklena zapestnica z rebri iz modrega stekla. Na najvišjem delu zapestnice je na zunanji površini okras iz rumenkaste stekla v obliki majhnih, med seboj povezanih krožcev, izmenjujočih se v nizu in strešice. Vel. 1,75 × 1,75 cm, š. 1,65 cm, db. 0,8 cm, teža 3 g.

233 Sek. 3, kv. 125, jama SE 371/SE 372, št. risbe Ma351

Odlomek ustja z ostenjem posode, izdelane na vretenu iz zelo fino-zrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane, redukcijsko v končni fazi. Površina gladka, ravna in temno sive barve. Vel. 6,6 × 2,9 cm, pr. u. 27 cm, db. 0,5 cm, teža 18 g.

234 Sek. 3, kv. 125, jama SE 371/SE 372, št. risbe Ma352

Odlomek ustja z ostenjem posode, izdelane na vretenu iz zelo fino-zrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane, redukcijsko v končni fazi. Površina gladka, ravna in temno sive barve. Vel. 9,3 × 2,7 cm, pr. u. 26 cm, db. 0,55 cm, teža 26 g.

235 Sek. 3, kv. 125, jama SE 371/SE 372, št. risbe Ma356

Odlomek vbočenega dna z ostenjem posode, izdelane na vretenu iz zelo fino-zrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane, redukcijsko v končni fazi. Površina gladka, temno sive barve. Vel. 6,3 × 4,4 cm, pr. dna 11 cm, db. 0,55 cm, teža 34 g.

236 Sek. 3, kv. 125, jama SE 371/SE 372, št. risbe Ma336

Odlomek ostenja z ročajem posode, izdelane iz fino-zrnate lončarske gline z delci kremenca, nepopolno oksidacijsko žgane, redukcijsko v končni fazi. Površina gladka, neravna, na notranji strani posode zelo blede rjave barve, na zunanji temno sive. Vel. 3,8 × 7,5 cm, db. 0,3–0,55 cm, pr. roč. 1,1 cm, teža 46 g.

237 Sek. 3, kv. 125, jama SE 371/SE 372, št. risbe Ma357

Lonec – odlomek okrašenega ostenja, redukcijsko žgan. Površina gladka in sive barve. Na ostenju okrašena z navpičnim glavničastim okrasom. Grafitna keramika. Vel. 6,2 × 4,6 cm, db. 0,7 cm, teža 21 g.

238 Sek. 3, kv. 125, jama SE 373/SE 374, št. risbe Ma1002

Lonec – odlomek okrašenega ostenja, izdelan na vretenu iz fino-zrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka, na notranji strani posode sive barve, na zunanji lisasta, rjava, rumenorjava do siva. Okrašena z navpičnim glavničastim okrasom. Luknjičava keramika. Vel. 8 × 5,9 cm, db. 0,7–0,8 cm, teža 42 g.

239 Sek. 3, kv. 125, jama SE 373/SE 374, št. risbe Ma360

Odlomek dna z ostenjem posode, izdelane na vretenu iz zelo fino-zrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane, redukcijsko v končni fazi. Površina gladka, na zunanji strani posode pretežno zelo temno sive barve, na notranji strani in na stojni ploskvi dna pa svetlo sive barve. Vel. 5,9 × 5,9 cm, pr. dna 9,5 cm, db. 0,35–0,5 cm, teža 32 g.

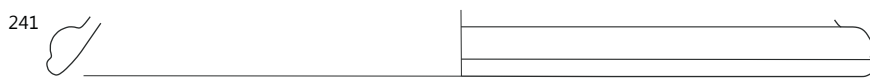
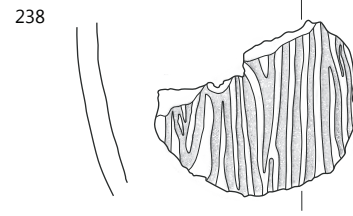
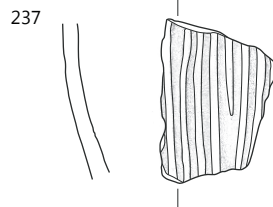
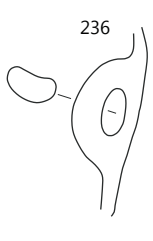
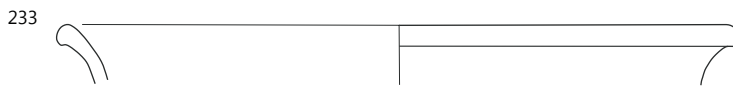
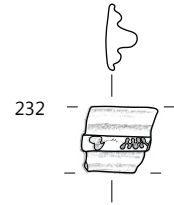
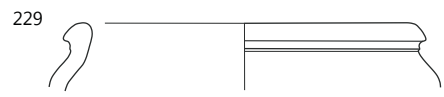
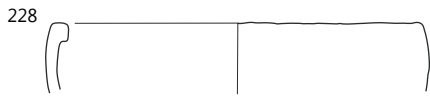
240 Sek. 3, kv. 125, jama SE 373/SE 374, št. risbe Ma1003

Skleda – odlomek ustja z ostenjem, izdelana prostoročno iz fino-zrnate lončarske gline z delci apnenca (vel. do 0,1 × 0,1 cm), nepopolno oksidacijsko žgana. Površina gladka, na zunanji strani zelo temno sive barve, na notranji svetlo rjava. Luknjičava keramika. Vel. 3,9 × 3,4 cm, db. 0,75 cm, teža 13 g.

241 Sek. 3, kv. 111, jama SE 380/SE 381, št. risbe Ma345

Pokrov – odlomek roba z ostenjem, izdelan na vretenu iz fino-zrnate lončarske gline z delci kremenca (vel. do 0,1 × 0,1 cm), nepopolno oksidacijsko žgan, redukcijsko v končni fazi. Površina gladka, ravna in sive barve. Vel. 5,6 × 2,7 cm, pr. roba 32 cm, db. 0,45 cm, teža 21 g.

228–230 SE 2008, 231 SE 2010, 232 SE 2004, 233–237 SE 371, 238–240 SE 373, 241 SE 380; 232 merilo 1:2, ostalo merilo 1:3.

242 Sek. 1, kv. 17, 18, 19, čiščenje severnega preseka, št. risbe Ma101b

Lonec – odlomek ustja z ostenjem, izdelan na vretenu iz zelo finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka, ravna in lisasta, sive in rdečerrjave barve. Vel. 5,1 × 2,4 cm, ohr. v. 1,4 cm, db. 0,4 cm, teža 19 g.

243 Sek. 1, kv. 17, 18, 19, čiščenje severnega preseka, št. risbe Ma101

Lonec – odlomek ustja z ostenjem, izdelan iz finožrnate grafitne lončarske gline, redukcijsko žgan. Površina sive barve, večinoma neravna (razjedena). Vel. 4 × 2,2 cm, ohr. v. 2,1 cm, db. 0,55 cm, teža 9 g.

244 Meljski hrib, ugreznjena pot, SE 06-005b, št. risbe Ma2006-8

Odlomek roba pekve ali ustja z ostenjem skleda, izdelane prostoročno iz finožrnate lončarske gline z delci keramike, nepopolno oksidacijsko žgane. Površina enotne rdečerrjave barve, na notranji strani gladka in ravna, na zunanji večinoma neravna (barbotin?). Vel. 4 × 3,1 cm, ocenjen pr. roba 25,5 cm, db. 0,75 cm, teža 12 g.

245 Meljski hrib, ugreznjena pot, SE 06-005b, št. risbe Ma2006-15

Lonec – odlomek ustja z ostenjem, izdelan iz finožrnate grafitne lončarske gline, redukcijsko žgan. Površina temno sive barve, neravna in hrapava (razjedena). Vel. 4,5 × 2,5 cm, ocenjen pr. u. 18,5 cm, db. 1 cm, teža 17 g.

246 Meljski hrib, ugreznjena pot, SE 06-005b, št. risbe Ma2006-10

Lonec – odlomek ustja z ostenjem, izdelan iz finožrnate grafitne lončarske gline, redukcijsko žgan. Površina sive barve, na notranji strani gladka in ravna, na zunanji razjedena. Vel. 4 × 2,35 cm, ocenjen pr. u. 22,5 cm, db. 1 cm, teža 12 g.

247 Meljski hrib, ugreznjena pot, SE 06-005b, št. risbe Ma2006-9

Lonec – odlomek okrašenega ostenja, izdelan iz finožrnate grafitne lončarske gline, redukcijsko žgan. Površina sive barve, na notranji strani razjedena, na zunanji gladka in ravna. Okrašena z navpičnim glavničastim okrasom. Vel. 3,8 × 6 cm, db. 1 cm, teža 21 g.

248 Meljski hrib, ugreznjena pot, SE 06-005e, SE 06-005f ali SE 06-005g, št. risbe Ma2006-16

Lonec – odlomek ostenja, izdelan iz finožrnate grafitne lončarske gline, redukcijsko žgan. Na notranji strani površina gladka in ravna, sive barve, na zunanji razjedena, temno sive barve. Vel. 3,7 × 4 cm, db. 0,85 cm, teža 15 g.

249 Meljski hrib, ugreznjena pot, SE 06-005e, SE 06-005f ali SE 06-005g, št. risbe Ma2006-16b

Odlomek okrašenega ostenja posode, izdelane na vretenu iz zelo finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane. Površina gladka, ravna in lisasta, svetlo sive, temno sive in zelo blede rjave barve; precej poškodovana. Na prehodu iz ramena v vrat okrašena z dvema vodoravnima žlebovoma. Vel. 3,9 × 7 cm, pr. najv. ob. 10,5 cm, db. 0,25–0,3 cm, teža 9 g.

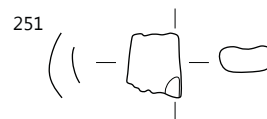
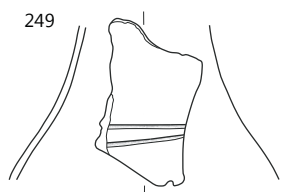
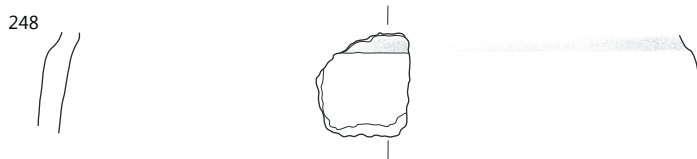
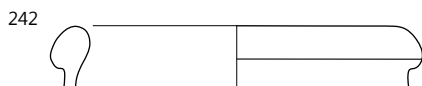

250 Meljski hrib, ugreznjena pot, SE 06-005a, št. risbe Ma2006-3

Odlomek roba pekve ali ustja z ostenjem skleda, izdelane prostoročno iz finožrnate lončarske gline z delci keramike, nepopolno oksidacijsko žgane. Površina enotne rdečerrjave barve, gladka in ravna. Vel. 3 × 2,8 cm, db. 0,7 cm, teža 6 g.

251 Meljski hrib, ugreznjena pot, SE 06-005a, št. risbe Ma2006-4

Odlomek ročaja posode, izdelane prostoročno iz finožrnate lončarske gline z delci kremenca. Površina gladka, ravna in lisasta, temno sive do rjave barve; delno poškodovana. Vel. 2,1 × 2,4 cm, db. roč. 1 cm, teža 7 g.

242, 243 pri čiščenju severnega preseka, 244–247 Meljski hrib, ugreznjena pot, SE 06-005b, 248, 249 Meljski hrib, ugreznjena pot, SE 06-005e, SE 06-005f ali SE 06-005g, 250, 251 Meljski hrib, ugreznjena pot, SE 06-005a; merilo 1:3.

252 Sek. 2, kv. 39, jama SE 219/SE 220, št. risbe Ma244

Trinožnik – odlomek ustja z okrašenim ostenjem, izdelan na vretenu iz drobozrnate lončarske gline z delci apnenca (vel. 0,1 × 0,1 cm), redukcijsko žgan. Površina ravna, gladka in zelo temno sive barve. Okrašena z vodoravnima kanelurama. Vel. 3,7 × 2,3 cm, ocenjen pr. u. 15,5 cm, ohr. v. 2,3 cm, db. 0,5 cm, teža 7 g.

253 Sonda 1, SE 02-004, št. risbe Ma264

Lonec – odlomek ostenja z držajem, izdelan iz fino-zrnate lončarske gline s posameznimi delci kremena (vel. do 0,5 × 0,2 cm), nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka, na zunanji strani posode ravna in rdeče barve, na notranji pa neravna, lisasta, rdeče rumene in zelo temno sive barve. Vel. 3,7 × 2,7 cm, db. 0,5 cm, teža 12 g.

254 Sonda 1, SE 02-004, št. risbe Ma266

Lonec – odlomek ustja z ostenjem, izdelan na vretenu iz fino-zrnate lončarske gline z belimi delci (apnenec?), nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka, blede rjave do temno sive barve; luknjičava keramika. Vel. 3,4 × 3,5 cm, db. 0,7 cm, teža 13 g.

255 Sonda 1, SE 02-004, št. risbe Ma263

Lonec – odlomek okrašenega ostenja, izdelan iz fino-zrnate lončarske gline z belimi delci (apnenec?), nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka, na zunanji strani posode ravna in temno sive do rožnato sive barve, na notranji pa neravna in temno sive barve; luknjičava keramika. Lonec je bil na ramenu okrašen z vodoravnima vrezanimi žlebovoma in valovnico. Vel. 2,9 × 4,35 cm, pr. u. 14 cm, db. 0,45–0,7 cm, teža 7 g.

256 Sonda 1, SE 02-004, št. risbe Ma278

Lonec – odlomek ustja z ostenjem, izdelan na vretenu iz grobozrnate lončarske gline z delci bele barve (reakcija na HCl je pokazala, da gre za kalcijev karbonat), oksidacijsko žgan. Površina gladka in zelo temno sive barve, na notranji strani posode ravna, na zunanji neravna. V zgornjem delu ramen je bila posoda okrašena z dvema snopoma vodoravnih žlebov in šestkratno valovnico med njima. Okras je bil narejen z glavniku podobnim orodjem. Sledovi izdelave na vretenu (vzporedne vodoravne črte) so vidni na zunanji strani vratu posode. Pr. u. 14 cm, ohr. v. 7,4 cm, db. ost. 0,5 cm, teža 91 g.

257 v preseku P1, SE 02-004, št. risbe Ma285

Lonec – odlomek ustja z ostenjem, izdelan prostoročno iz zelo fino-zrnate lončarske gline z majhnimi belimi delci (vel. do 0,1 cm; ni kalcijev karbonat), redukcijsko žgan. Površina gladka, a izrazito neravna in enotne zelo temno sive barve. V zgornjem delu ramen je bila posoda okrašena z vrezanim okrasom: izmenjujoče se skupine dolgih skoraj navpičnih odtisov in kratkih poševnih odtisov v vodoravnem pasu. Pr. u. 11,5 cm, ohr. v. 5,2 cm, db. ost. 0,4–0,5 cm, teža 59 g.

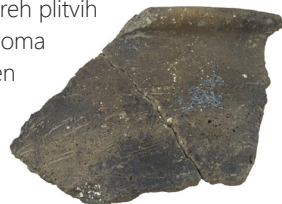

258 Sonda 1, SE 02-005, št. risbe Ma231

Odlomek dna z ostenjem posode, izdelane iz fino-zrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane. Površina gladka, ravna, temno sive in svetlo rjave barve; luknjičava keramika. Vel. 7,1 × 6,6 cm, db. 0,95 cm, teža 59 g.

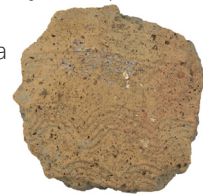
259 Sonda 1?, št. risbe Ma286

Lonec – odlomek ustja z okrašenim ostenjem, izdelan iz drobozrnate lončarske gline z belimi delci (apnenec?), nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka, na zunanji strani posode ravna in enotne zelo temno sive barve, na notranji pa neravna in lisasta, zelo temno sive do blede rjave barve; luknjičava keramika. Lonec je bil na ramenu okrašen z dvema vodoravnima pasovoma, sestavljenima iz treh plitvih žlebov, med njima z dvema pasovoma trojnih valovnic. Okras je bil narejen z glavnikom, ustje dodelano na vretenu. Vel. 10 × 7,3 cm, pr. u. 14 cm, ohr. v. 7,3 cm, db. 0,6 cm, teža 81 g.

260 Sonda 2, verjetno SE 02-004, št. risbe Ma195

Lonec – odlomek okrašenega ostenja, izdelan iz drobozrnate lončarske gline z belimi delci (apnenec?), nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka, na notranji strani posode neravna in zelo temno sive barve, na zunanji ravna in svetlo rjave barve; luknjičava keramika. Okrašena s pasom vodoravnih žlebov, pod njim z dvema vodoravnima pasovoma valovnic. Okras je bil narejen z glavnikom. Vel. 5,7 × 5,5 cm, db. 0,6–1 cm, teža 32 g.

261 Sonda 2, verjetno SE 02-004, št. risbe Ma196

Lonec – odlomek ustja z ostenjem, izdelan na vretenu iz fino-zrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka, ravna in lisasta, sive in svetlo rjave barve. Na ustju lonca je utor za pokrov. Vel. 2,9 × 2 cm, db. 0,8 cm, teža 8 g.

262 Sonda 2, verjetno SE 02-004, št. risbe Ma197

Lonec – odlomek ustja z ostenjem, izdelan na vretenu iz fino-zrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka, ravna in lisasta, rjave in temno sive barve; luknjičava keramika. Vel. 3,9 × 2,95 cm, db. 0,5 cm, teža 8 g.

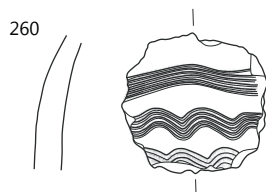
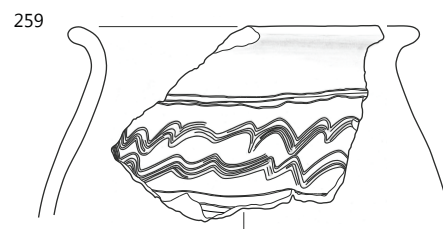
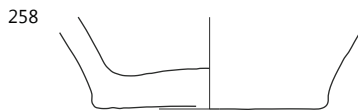
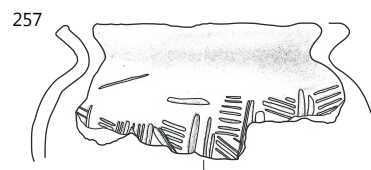
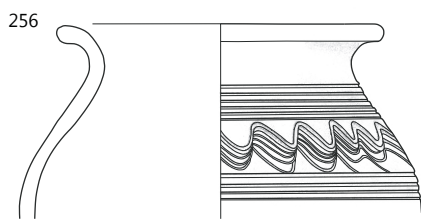
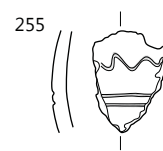
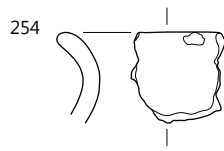
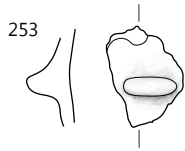
263 Sonda 2, verjetno SE 02-004, št. risbe Ma253

Pladenj (rekonstruiran), izdelan prostoročno iz drobozrnate lončarske gline z belimi delci (apnenec). Površina je nekoliko hrapava, neravna in lisasta, blede rjave do sive barve; luknjičava keramika. Vel. 10,4 × 5,1 cm, pr. u. 24 cm, pr. dna 23 cm, db. 0,9–1,3 cm, teža 71 g.

264 Sonda 2, verjetno SE 02-004, št. risbe Ma198

Odlomek dna z ostenjem posode, izdelane na vretenu iz drobozrnate lončarske gline z belimi delci, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka, ravna in lisasta, zelo blede rjave, sive in temno sive barve; luknjičava keramika. Vel. 8,5 × 4,8 cm, pr. dna 10,5 cm, db. 0,65 cm, teža 60 g.

252 SE 219, 253–256 SE 02-004, 257 presek P1, SE 02-004, 258 SE 02-005, 259 Sonda 1?, 260–264 verjetno SE 02-004; merilo 1:3.

265 Sonda 2, jarek ob novoveški cesti (SE 02-016), št. risbe Ma205

Odlomek ustja z ostenjem posode, izdelane iz zelo drobnozrnate lončarske gline z belimi delci (apnenec?). Površina ravna, gladka in temno sive do črne barve; luknjičava keramika. Vel. 3,5 × 2,7 cm, pr. u. 18 cm, db. 0,6 cm, teža 9 g.

266 Sonda 2N, SE 02-005, št. risbe Ma180

Lonec – odlomek okrašenega ustja z ostenjem, izdelan na vretenu iz drobnozrnate lončarske gline z belimi delci (apnenec), nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka, ravna, pretežno rjave in mestoma sive barve; luknjičava keramika. Na notranji strani ustja in na robu ustja je bil lonec okrašen z nizoma globokih vtisjenih poševnih jamic. Vel. 8,3 × 3,9 cm in 6,7 × 4,4 cm, pr. u. 18 cm, ohr. v. 3 cm, db. 0,55–0,65 cm, teža 67 g.

267 Sonda 2N, SE 02-005, št. risbe Ma184

Lonec – odlomek okrašenega ostenja, izdelan iz grobnate lončarske gline z belimi delci (apnenec). Površina gladka, a neravna in zelo temno sive barve; luknjičava keramika. Na ramenih je bil lonec okrašen s pasom vodoravnih vzporednih vrezanih žlebov, pod njim s pasom navpičnih žlebov. Okras je bil narejen z glavnikom. Vel. 3,2 × 3,9 cm, db. 0,6 cm, teža 10 g.

268 Sonda 2N, SE 02-005, št. risbe Ma181

Lonec – odlomek ustja z okrašenim ostenjem, izdelan na vretenu iz drobnozrnate lončarske gline z belimi delci (reakcija na HCl je pokazala, da gre za kalcijev karbonat), nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka, na notranji strani posode neravna in zelo temno sive barve, na zunanji pa ravna in lisasta, svetlo rjave in zelo temno sive barve; luknjičava keramika. Na ramenih je bil lonec okrašen s pasom vodoravnih vzporednih tankih vrezov, narejenim z glavnikom. Vel. 9,1 × 3,65 cm, pr. u. 11 cm, ohr. v. 3,4 cm, db. 0,55 cm, teža 32 g.

269 Sonda 2N, SE 02-005, št. risbe Ma188

Lonec – odlomek ustja z okrašenim ostenjem, izdelan na vretenu iz drobnozrnate lončarske gline z belimi delci (reakcija na HCl je pokazala, da gre za kalcijev karbonat). Površina ravna, na notranji strani posode nekoliko hrapava in sive do svetlo rjave barve; luknjičava keramika. Tik pod ustjem je bil lonec okrašen z oglatim plastičnim rebrom, razčlenjenim s poševnimi vrezi. Vel. 4,1 × 4,2 cm, db. 0,65 cm, teža 20 g.

270 Sonda 6, SE 02-004, št. risbe Ma150

Lonec – odlomek ustja z ostenjem in odlomek okrašenega ostenja, izdelan prostoročno iz drobnozrnate lončarske gline z belimi delci (apnenec?), nepopolno oksidacijsko žgan, ustje dodelano na vretenu. Površina gladka, neravna in lisasta, rjave do temno sive barve; luknjičava keramika. Na ramenu je bila posoda okrašena z večkratno nažlebljeno valovnico. Na notranji strani odlomka so na površini zogleneli organski ostanki. Vel. 7 × 8,2 cm, pr. u. 22 cm, db. ost. 0,4–0,55 cm, teža 48 g.

271 Sonda 6, verjetno SE 02-004, št. risbe Ma148

Lonec – odlomek okrašenega ostenja, izdelan iz drobnozrnate lončarske gline z belimi delci (apnenec?), oksidacijsko žgan. Površina gladka, neravna in rdeče rjave barve; luknjičava keramika. Na ramenu je bila posoda okrašena z dvema vodoravnima nizoma iz večkratne nažlebljene valovnice. Vel. 4,2 × 3,6 cm in 2,1 × 5,1 cm, db. 1–0,75 cm, teža 33 g.

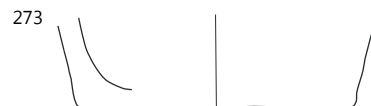
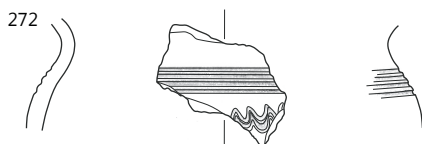
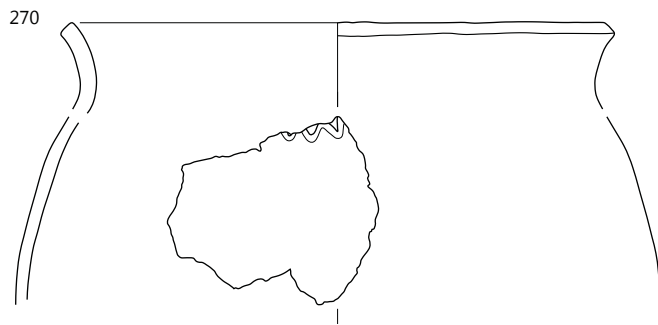
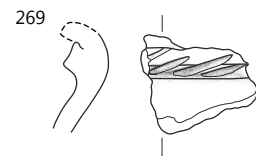
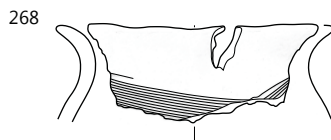
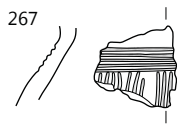
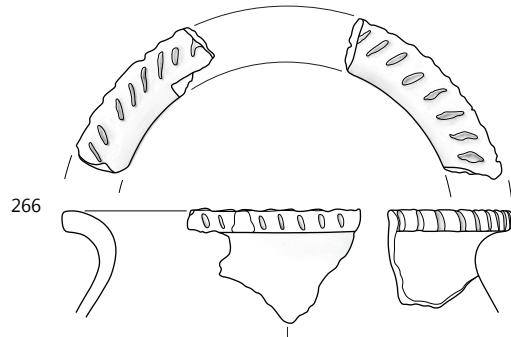

272 Sonda 6, verjetno SE 02-004, št. risbe Ma149

Lonec – odlomek okrašenega ostenja z delom vratu, izdelan iz fino zrnate lončarske gline, redukcijsko žgan. Površina gladka in zelo temno sive barve, na zunanji strani vratu povsem ravna, drugod neravna; luknjičava keramika. Vel. 5,2 × 3,1 cm, db. 0,55–0,6 cm, pr. vratu 13 cm, teža 13 g.

273 Sonda 6, verjetno SE 02-004, št. risbe Ma147

Lonec – odlomek dna z ostenjem, izdelan iz drobnozrnate lončarske gline z belimi delci (apnenec?), nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka, neravna in sivorjave barve; luknjičava keramika. Vel. 5,2 × 4,1 cm, db. 0,7–0,85 cm, teža 31 g.

∴ 265 SE 02-016, 266–269 SE 02-005, 270 SE 02-004, 271–273 verjetno SE 02-004; merilo 1:3.

274 Presek P1, jama 1 (SE 02-110/111), št. risbe Ma240
Lonc – odlomek ustja z ostenjem, izdelan iz drobnozrnate lončarske gline z belimi delci (apnenec?), nepopolno oksidacijsko žgan. Površina odlomka gladka, ravna, rjave do sive barve; luknjičava keramika. Ustje je bilo dodelano na vretenu. Vel. 5,3 × 3 cm, db. 0,6 cm, teža 18 g.

275 Presek P1, jama 1 (SE 02-110/111), št. risbe Ma216
Lonc – odlomek ustja z ostenjem, izdelan na vretenu iz fino-zrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka in ravna, na notranji strani posode sive barve, na zunanji svetlo rjave; luknjičava keramika. Vel. 6,1 × 3,4 cm, pr. u. 20 cm, ohr. v. 2,9 cm, db. 0,55 cm, teža 17 g.

276 Presek P1, jama 1 (SE 02-110/111), št. risbe Ma214
Lonc – odlomek ustja z ostenjem, izdelan na vretenu iz fino-zrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka in ravna, na notranji strani posode zelo temno sive barve, na zunanji rdečerrumene; luknjičava keramika. Vel. 3,2 × 3,6 cm, db. 0,55 cm, teža 9 g.

277 Presek P1, jama 1 (SE 02-110/111), št. risbe Ma212
Lonc – odlomek okrašenega ostenja, izdelan iz drobnozrnate lončarske gline z belimi delci (apnenec?), nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka, ravna in svetlo rjave barve; luknjičava keramika. Na ramenu je bil lonc okrašen s pasom osmih vodoravnih žlebov, pod njim s trojno valovnico. Okras je bil narejen z glavnikom. Vel. 4,4 × 4,5 cm, db. 0,45–0,7 cm, teža 13 g.

278 Presek P1, jama 1 (SE 02-110/111), št. risbe Ma239
Lonc – odlomek okrašenega ostenja, izdelan iz drobnozrnate lončarske gline z belimi delci (apnenec?), nepopolno oksidacijsko žgan. Površina odl. je gladka, ravna, zelo temno sive do rjave barve; luknjičava keramika. Na ramenu je bil lonc okrašen s vzporednimi vodoravnimi žlebovi, pod njimi z vodoravno našlebljeno štirikratno valovnico. Okras je bil narejen z glavnikom. Vel. 5,4 × 3,8 cm, db. 0,5–0,6 cm, teža 13 g.

279 Presek P1, jama 1 (SE 02-110/111), št. risbe Ma213
Lonc – odlomek okrašenega ostenja, izdelan iz zelo fino-zrnate lončarske gline z belimi delci (apnenec?), redukcijsko žgan. Površina gladka in temno sive barve, na notranji strani posode neravna, na zunanji ravna; luknjičava keramika. Na ramenu je bil lonc okrašen z dvema večkratno našlebljenima valovnicama, med njima s snopom plitvih vodoravnih žlebov. Okras je bil narejen z glavnikom. Vel. 4,3 × 4,4 cm, db. 0,45–0,5 cm, teža 10 g.

280 Presek P1, jama 1 (SE 02-110/111), št. risbe Ma222
Lonc – odlomek okrašenega ostenja, izdelan iz drobnozrnate lončarske gline z belimi delci (apnenec?), nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka, na notranji strani posode neravna in zelo temno sive barve, na zunanji ravna in sivo rjave barve; luknjičava keramika. Na ramenu tik pod vratom je bil lonc okrašen s pasom vodoravnih

vrezov, pod njim z vodoravno večkrat našlebljeno valovnico. Okras je bil narejen z glavnikom. Vel. 4,5 × 4,5 cm, db. 0,65–0,7 cm, teža 17 g.

281 Presek P1, jama 1 (SE 02-110/111), št. risbe Ma238
Lonc – odlomek okrašenega ostenja, izdelan iz drobnozrnate lončarske gline z belimi delci (apnenec?), nepopolno oksidacijsko žgan. Površina odlomka gladka, ravna, sive do zelo temno sive barve. Na ramenu je bil lonc okrašen s vzporednimi vodoravnimi žlebovi. Okras je bil narejen z glavnikom. Vel. 7 × 5,3 cm, db. 0,4–0,55 cm, teža 23 g.

282 Presek P1, jama 1 (SE 02-110/111), št. risbe Ma218
Lonc – odlomek okrašenega ostenja, izdelan iz drobnozrnate lončarske gline z belimi delci (apnenec?), nepopolno oksidacijsko žgane. Površina hrapava, neravna (poškodovana) in lisasta, blede rjave, sive in temno sive barve; luknjičava keramika. Na ramenu je bil lonc okrašen s pasovi vodoravnih in poševnih vrezov, narejenih z glavnikom. Okras je slabo ohranjen. Vel. 3,2 × 5,1 cm, db. 0,55–0,6 cm, teža 13 g.

283 Presek P1, jama 1 (SE 02-110/111), št. risbe Ma223
Odlomek ustja z vratom steklene posode, izdelane iz olivno zelenega stekla. Vel. 3 × 1,8 cm, pr. u. 1,85 cm, ohr. v. 3 cm, db. 0,1–0,25 cm, teža 7 g.

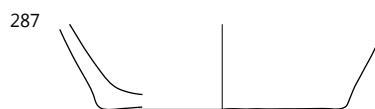
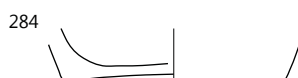
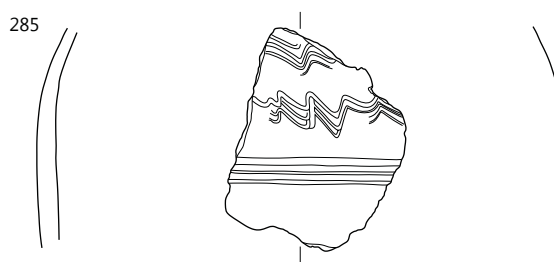
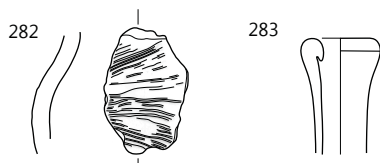
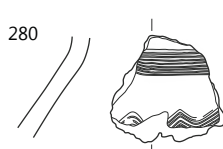
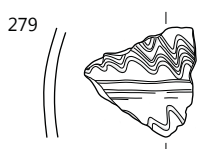
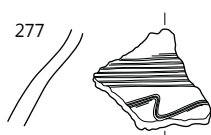
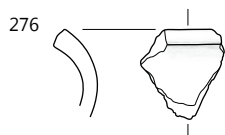
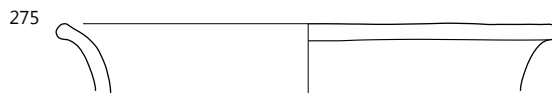
284 Presek P1, jama 1 (SE 02-110/111), št. risbe Ma221
Odlomek dna z ostenjem posode, izdelane iz grobnozrnate lončarske gline z belimi delci (apnenec?), nepopolno oksidacijsko žgane. Površina gladka in ravna, temno sive do rjave barve; luknjičava keramika. Vel. 5,7 × 4,4 cm, pr. dna 9 cm, ohr. v. 2,1 cm, db. 0,5 cm, teža 28 g.

285 Presek P1, jama 1 (SE 02-110/111), št. risbe Ma211
Lonc – odlomek okrašenega ostenja z največjim obo-dom, izdelan iz drobnozrnate lončarske gline z belimi delci (apnenec?), redukcijsko žgan. Površina gladka in temno sive barve, na zunanji strani odlomka ravna, na notranji neravna; luknjičava keramika. Na ramenu je bil lonc okrašen z dvema vodoravnima našlebljenima trikratnima valovnicama, pod njima s pasom treh vodoravnih žlebov. Okras je bil narejen z glavnikom. Vel. 6,7 × 8,9 cm, db. 0,45–0,7 cm, teža 53 g.

286 Presek P1, jama 1 (SE 02-110/111), št. risbe Ma217
Odlomek dna z ostenjem posode, izdelane iz grobnozrnate lončarske gline z belimi delci, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka in neravna, rjave do zelo temno sive barve; luknjičava keramika. Vel. 7,2 × 4,5 cm, pr. dna 16 cm, ohr. v. 3,1 cm, db. 0,75 cm, teža 36 g.

287 Presek P1, jama 1 (SE 02-110/111), št. risbe Ma219
Odlomek dna z ostenjem posode, izdelane iz grobnozrnate lončarske gline z belimi delci (apnenec?), nepopolno oksidacijsko žgane. Površina gladka in ravna, blede rjave do sive barve; luknjičava keramika. Vel. 6,1 × 4,4 cm, pr. dna 9,5 cm, ohr. v. 3,2 cm, db. 0,5 cm, teža 28 g.

274–287 jama 1; 283 merilo 1:2, ostalo merilo 1:3.

288 Sonda 1, jama 12 (SE 02-132/133), št. risbe Ma234
Lonec – odlomek ustja z ostenjem, izdelan iz fino-zrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina odlomka je gladka, neravna, rjave do zelo temno sive barve; luknjičava keramika. Vel. 3 × 2,2 cm, db. 0,7 cm, teža 7 g.

289 Sonda 7, jama 54/1? (SE 02-725/726), št. risbe Ma137
Lonec – odlomek okrašenega ostenja, izdelan iz drobnozrnate lončarske gline z belimi delci (apnenec?), nepopolno oksidacijsko žgan. Površina neravna in lisasta, a gladka, temno sive do sivorjave barve. Na ramenih je bila posoda okrašena z večkratno našlebljeno valovnico, pod njo z dvema vodoravnima nizoma plitvih vtisnjenih jamic. Vel. 7,3 × 3,9 cm in 4,6 × 3,3 cm, db. ost. 0,45–0,55 cm, teža 35 g.

290 Sonda 7, jama 54/1? (SE 02-725/726), št. risbe Ma135
Lonec – odlomek ustja z ostenjem, izdelan iz drobnozrnate lončarske gline z belimi delci (apnenec?), nepopolno oksidacijsko žgan. Površina neravna, a gladka, na notranji strani odlomka rjave, na zunanji temno sive barve. Vel. 5 × 4,1 cm, db. ost. 0,9 cm, teža 19 g.

291 Sonda 7, jama 54/1? (SE 02-725/726), št. risbe Ma136
Lonec – odlomek ustja z utorom za pokrov in ostenjem, izdelan iz drobnozrnate lončarske gline z belimi delci (apnenec?), redukcijsko žgan. Površina gladka, zelo temno sive barve; luknjičava keramika. Vel. 2,75 × 2,4 cm, pr. u. 18 cm, db. ost. 0,5 cm, teža 5 g.

292 Presek P1 (morda Sonda 1), št. risbe Ma143
Lonec – odlomek ustja z okrašenim ostenjem, izdelan prostoročno iz drobnozrnate lončarske gline z belimi delci (apnenec?), nepopolno oksidacijsko žgan, ustje dodelano na vretenu. Površina gladka, neravna in lisasta, rjave do temno sive barve; luknjičava keramika. Na ramenu je bila posoda okrašena s pasom plitvih vodoravnih kanelur, narejenih z glavniku podobnim orodjem, pod njim z večkrat našlebljeno valovnico. Vel. 6,3 × 7,4 cm, pr. u. 22 cm, db. ost. 0,7–1 cm, teža 59 g.

293 Sonda 1, št. risbe Ma256
Lonec – odlomek okrašenega ostenja z ramenom in prehodom v vrat, izdelan iz grobnozrnate lončarske gline z belimi delci (apnenec?), nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka, na zunanji strani posode ravna in rjave do temno sive barve, na notranji pa neravna in blede rjave do temno sive barve; luknjičava keramika. Na ramenih je bil lonec okrašen z dvema sedemkrat našlebljenima vodoravnima valovnicama. Vel. 6 × 6,1 cm, db. 0,8 cm, teža 39 g.

294 Sonda 1, št. risbe Ma254
Odlomek dna z ostenjem posode, izdelane iz grobnozrnate lončarske gline z belimi delci (apnenec?), nepopolno oksidacijsko žgane. Površina gladka in neravna, sive do zelo blede rjave barve; luknjičava keramika. Vel. 5,8 × 3,4 cm, pr. dna 8,5 cm, ohr. v. 2 cm, db. 0,5 cm, teža 22 g.

295 Sonda 4, plast pod novoveško cesto (SE 02-006?), št. risbe Ma171

Lonec – odlomek okrašenega ostenja, izdelan na vretenu iz drobnozrnate lončarske gline z belimi delci (apnenec?), redukcijsko žgan. Površina gladka, zelo temno sive barve, na notranji strani posode neravna, na zunanji ravna. Posoda je bila na ramenih okrašena s tremi vodoravnimi žlebovi in z vodoravno vrezano valovnico. Na zunanji površini so na vratu in v zgornjem delu ramen vidni sledovi izdelave na vretenu. Vel. 6,7 × 5 cm, db. 0,65 cm, teža 30 g.

296 Sonda 4, plast pod novoveško cesto (SE 02-006?), št. risbe Ma169

Lonec – odlomek okrašenega ostenja, izdelan iz fino-zrnate lončarske gline z belimi delci. Površina gladka, neravna in svetlo rjave barve. Posoda je bila na ramenih okrašena z dvema pasovoma vodoravnih plitvih žlebov, med njima z vodoravno našlebljeno valovnico. Vel. 3,8 × 4,4 cm, db. 0,65–0,7 cm, teža 15 g.

297 Sek. 3, kv. 89 in 90, jama SE 312/SE 313, št. risbe Ma304

Odlomek dna z ostenjem posode, izdelane na vretenu iz drobnozrnate lončarske gline z delci apnenca (vel. do 0,2 × 0,1 cm), redukcijsko žgane. Površina gladka, temno sive barve. Luknjičava keramika. Vel. 6,3 × 6,5 cm, pr. dna 11,4 cm, db. 0,7 cm, teža 45 g.

298 Sek. 3, kv. 89 in 90, jama SE 312/SE 313, št. risbe Ma346

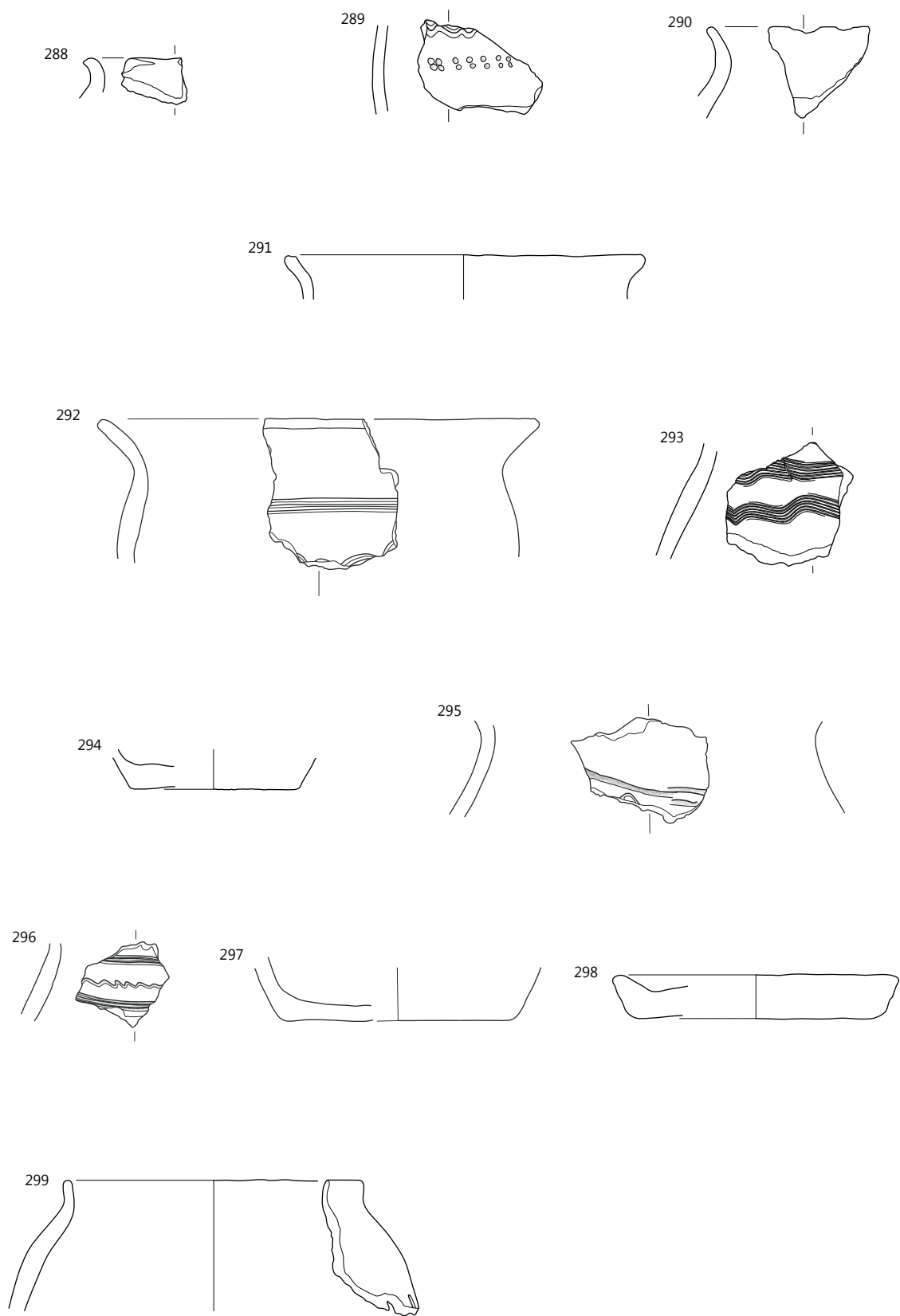
Pladenj – odlomek ustja z ostenjem in dnom, izdelan iz drobnozrnate lončarske gline z belimi delci (apnenec?). Površina neravna in lisasta, zelo blede rjave in svetlo sive barve; luknjičava keramika. Pr. u. 14,2 cm, pr. dna 11,8 cm, v. 2,2 cm, db. dna: 1,45 cm, teža 39 g.

299 Sek. 3, kv. 89 in 90, jama SE 312/SE 313, št. risbe Ma306

Lonec – odlomek ustja z okrašenim ostenjem, izdelan iz grobnozrnate lončarske gline z belimi delci (reakcija na HCl je pokazala, da gre za kalcijev karbonat). Površina neravna, groba in lisasta, sive do sivo rjave barve. Na ramenih in na vratu na zunanji strani ost. posode so sledovi brisanja s čopičem. Luknjičava keramika. Pr. u. 14,9 cm, ohr. v. 6,9 cm, db. ost. 0,7 cm, teža 66 g.

288 jama 12, 289–291 jama 54/1?, 292 presek P1 (morda Sonda 1), 293, 294 Sonda 1, 295, 296 SE 02-006?, 297–299 SE 312; merilo 1:3.

300 Sek. 3, kv. 89 in 90, jama SE 312/SE 313, št. risbe Ma347

Lonec – odlomek ustja z okrašenim ostenjem, izdelan iz drobnnozrnate lončarske gline z belimi delci (apnenec?), nepopolno oksidacijsko žgan. Površina neravna, a gladka in zelo blede rjave do svetlo sive barve. Na trebuhu je bil lonec okrašen z navpičnimi oz. rahlo poševnimi vrezji; luknjičava keramika. Vel. 6,3 × 7,4 cm, pr. u. 14,2 cm, ohr. v. 7,7 cm, db. ost. 0,55–1 cm, teža 36 g.

301 Sek. 3, kv. 90, jama SE 312/SE 313, št. risbe Ma363

Lonec – odlomek ustja z ostenjem, izdelan prostoročno iz drobnnozrnate lončarske gline z velikimi delci (vel. do 0,1 × 0,1 cm; reakcija na HCl je pokazala, da gre za kalcijev karbonat), nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka, na zunanji strani zelo temno sive barve s sledovi brisanja, na notranji rjave barve in brez sledov brisanja. Vel. 5,5 × 4,4 cm, pr. u. 14 cm, db. 0,9–1,2 cm, teža 32 g.

302 Sek. 3, kv. 89 in 90, jama SE 312/SE 313, št. risbe Ma305

Lonec – odlomek okrašenega ostenja, izdelan iz finoizrnatne lončarske gline, oksidacijsko žgan. Površina neravna, a gladka in zelo blede rjave barve. Na ramenih je bil lonec okrašen s tremi vodoravnimi vrezji, pod njimi pa s snopom navpičnih vrezov in trojno vrezano valovnico; luknjičava keramika. Vel. 3,8 × 3,4 cm, db. ost. 0,6 cm, teža 8 g.

303 Sek. 3, kv. 89 in 90, jama SE 312/SE 313, št. risbe Ma348

Lonec – odlomek okrašenega ostenja, izdelan iz finoizrnatne lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka in blede rjave barve. Na prehodu v vrat okrašen s tremi vodoravnimi žlebovi, na ramenih s tremi poševnimi. Luknjičava keramika. Vel. 2,5 × 3,1 cm, db. ost. 0,55 cm, teža 3 g.

304 Sek. 3, kv. 90, jama SE 312/SE 313, št. risbe Ma362

Lonec – odlomek okrašenega ostenja, izdelan prostoročno iz groboizrnatne lončarske gline z delci apnenca (vel. do 0,1 × 0,1 cm), redukcijsko žgan. Površina gladka, zelo temno sive barve, na zunanji strani gladka, na notranji groba. Okrašena s poševnimi in valovitimi žlebovi (večkratna našlebljena valovnica?). Luknjičava keramika. Vel. 2,1 × 3,3 cm, db. 0,5–0,55 cm, teža 3 g.

305 Sek. 1, kv. 20 in 17, jama SE 135/SE 136, št. risbe Ma183

Lonec – odlomek ustja z okrašenim ostenjem, izdelan iz drobnnozrnate lončarske gline z delci apnenca (vel. do 0,3 × 0,3 cm), nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka, neravna, rjave do temno sivo rjave barve. Na prehodu v vrat okrašena z vodoravnim žlebom; luknjičava keramika. Ustje dodelano na vretenu. Vel. 14 × 4,8 cm, ohr. v. 4,8 cm, pr. u. 22 cm, db. 0,5 cm, teža 64 g.

306 Sek. 1, kv. 20 in 17, jama SE 135/SE 136, št. risbe Ma184

Lonec – odlomek ustja z ostenjem, izdelan prostoročno (brez pomoči počasnega vretena) iz drobnnozrnate lončarske gline z delci apnenca, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka, neravna in lisasta, sive, svetlo rjave do svetlo rdeče rjave barve. Luknjičava keramika. Vel. 5 × 5,2 cm, pr. u. 9 cm, ohr. v. 4,2 cm, db. 0,55–0,85 cm, teža 33 g.

307 Sek. 1, kv. 20 in 17, jama SE 135/SE 136, št. risbe Ma187

Lonec – odlomek ustja z ostenjem, izdelan iz drobnnozrnate lončarske gline z delci apnenca (vel. 0,1 × 0,1 cm), nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka, ravna, sive do sivorjave barve. Vel. 2,5 × 3 cm, ocenjen pr. u. 18 cm, db. 0,6 cm, teža 6 g.

308 Sek. 1, kv. 20 in 17, jama SE 135/SE 136, št. risbe Ma116

Lonec – odlomek ustja z okrašenim ostenjem, izdelan iz groboizrnatne lončarske gline z belimi delci (reakcija na HCl je pokazala, da gre za kalcijev karbonat). Površina neravna, a gladka in zelo blede rjave barve. V zgornjem delu ramen je bila posoda okrašena z vodoravno vrezano valovnico (žlebljenje), na vratu s kratkimi poševnimi vrezji; luknjičava keramika, ustje je bilo dodelano na vretenu. Pr. u. 20 cm, ohr. v. 5,9 cm, db. ost. 0,85 cm, teža 53 g.

309 Sek. 1, kv. 20 in 17, jama SE 135/SE 136, št. risbe Ma148

Lonec – odlomek ustja z okrašenim ostenjem in odlomek okrašenega ostenja, izdelan prostoročno, ustje dodelano na vretenu, iz drobnnozrnate lončarske gline z belimi delci (vel. 0,1 × 0,1 cm; reakcija na HCl je pokazala, da gre za kalcijev karbonat), nepopolno oksidacijsko žgan. Površina neravna, gladka in svetlo rumeno rjave barve. Okrašena s snopi kratkih vrezov v cik-caku in osemkrat našlebljeno valovnico med njimi. Okras je narejen z glavnikom. Vel. 3,9 × 3,1 cm in 3,4 × 5,7 cm, ocenjen pr. u. 15 cm, ohr. v. 5,5 cm, db. 0,75 cm, teža 26 g.

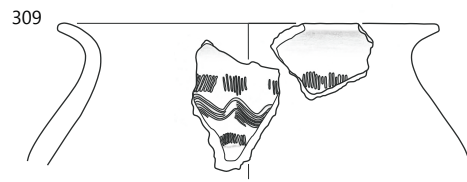
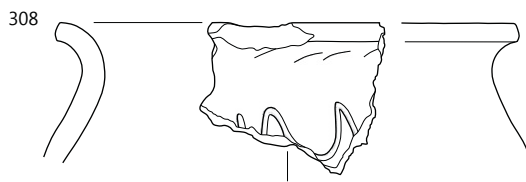
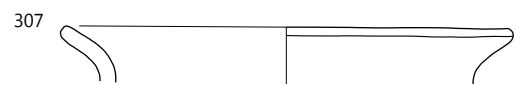
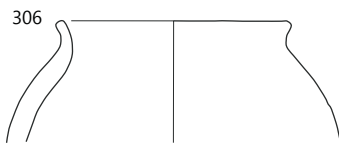
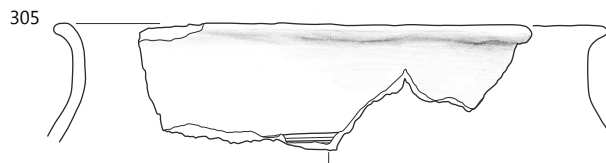
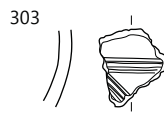
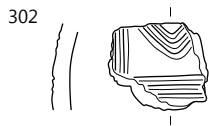
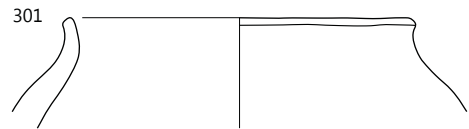
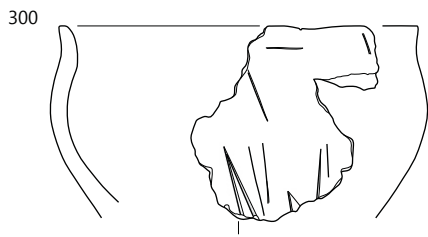

310 Sek. 1, kv. 20 in 17, jama SE 135/SE 136, št. risbe Ma186

Lonec – odlomek ustja z ostenjem, izdelan iz drobnnozrnate lončarske gline z delci apnenca (vel. 0,1 × 0,1 cm), nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka, ravna in lisasta, sive do rožnato sive barve. Na ustju utor za pokrov; luknjičava keramika. Vel. 2,9 × 2,3 cm, db. 0,6 cm, teža 4 g.

311 Sek. 1, kv. 20 in 17, jama SE 135/SE 136, št. risbe Ma115

Lonec – odlomek ustja z okrašenim ostenjem, izdelan iz drobnnozrnate lončarske gline z belimi delci (apnenec?). Površina neravna in lisasta, a gladka, na zunanji strani ostenja posode rjave do temno sive barve, na notranji pa temno sive do blede rjave barve s sledovi razpokane črne svetlikajoče prevleke (zogleneli organski ostanki?). Na prehodu iz ramen v vrat je posoda okrašena z vodoravnim vrezom; luknjičava keramika, ustje je bilo dodelano na vretenu. Pr. u. 14,3 cm, ohr. v. 3,95 cm, db. ost. 0,75 cm, teža 28 g.

∴ 300–304 SE 312, 305–311 SE 135; merilo 1:3.

312 Sek. 1, kv. 20 in 17, jama SE 135/SE 136, št. risbe Ma117
Lonec – odlomek ustja z okrašenim ostenjem, izdelan iz drobno zrnate lončarske gline z belimi delci (apnenec; reakcija na HCl je pokazala, da gre za kalcijev karbonat). Površina neravna, a gladka, na zunanji strani ostenja posode svetlo rjave do sive barve, na notranji pa enotne temno sive barve. V zgornjem delu ramen je bila posoda okrašena s tremi nizi vtisnjenih jamic; luknjičava keramika, ustje je bilo dodelano na vreten. Pr. u. 10 cm, ohr. v. 4,8 cm, db. ost. 0,4–0,55 cm, teža 25 g.

313 Sek. 1, kv. 20 in 17, jama SE 135/SE 136, št. risbe Ma192
Lonec – odlomek okrašenega ostenja, izdelan iz drobnozrnate lončarske gline z delci apnenca (vel. 0,1 × 0,1 cm), nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka, na zunanji strani ravna, sive barve, s smolo zelo temno sive barve, na notranji strani neravna in rjave do sive barve. Na ramenu okrašena z dvema trikrat nažlebljenima valovnicama in z dvema pasovoma vodoravnih žlebov; luknjičava keramika. Vel. 3,4 × 4,4 cm, db. 0,45–0,6 cm, teža 13 g.

314 Sek. 1, kv. 20 in 17, jama SE 135/SE 136, št. risbe Ma188
Lonec – odlomek okrašenega ostenja, izdelan iz drobnozrnate lončarske gline z delci apnenca (vel. do 0,25 × 0,3 cm), nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka, slabo ohranjena, neravna, na zunanji strani posode sive do blede rjave barve, na notranji blede rjava. Na ramenu okrašena z dvema trikrat nažlebljenima valovnicama; luknjičava keramika. Vel. 9,1 × 7 cm, db. 0,65 cm, teža 45 g.

315 Sek. 1, kv. 20 in 17, jama SE 135/SE 136, št. risbe Ma194 = Ma189
Lonec – odlomek okrašenega ostenja, izdelan iz drobnozrnate lončarske gline z delci apnenca (vel. do 0,3 × 0,3 cm, povprečne 0,1 × 0,1 cm) in keramike (vel. do 0,5 × 0,4 cm), nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka, slabo ohranjena, neravna, na zunanji strani posode sive barve, na notranji rožnate. Na ramenu okrašena z dvema trikrat nažlebljenima valovnicama; luknjičava keramika. Vel. 6,2 × 4,4 cm in 5,5 × 5,2 cm, ohr. v. 5,3 cm, db. 0,8 cm, teža 51 g.

316 Sek. 1, kv. 20 in 17, jama SE 135/SE 136, št. risbe Ma195
Lonec – odlomek okrašenega ostenja, izdelan iz drobnozrnate lončarske gline z delci apnenca (vel. 0,1 × 0,2 cm), nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka, temno sive do sivorjave barve, na zunanji strani ravna, na notranji neravna. Na ramenu okrašena s snopom štirih vzporednih vrezov, nad njimi z večkrat nažlebljeno valovnico (ohranjeni trije vzporedni žlebovi). Na notranji strani ost. na površini zogleneli organski ostanki. Vel. 3,3 × 3,2 cm, db. 0,7–0,8 cm, teža 11 g.

317 Sek. 1, kv. 20 in 17, jama SE 135/SE 136, št. risbe Ma193
Lonec – odlomek okrašenega ostenja, izdelan iz grobnozrnate lončarske gline z delci apnenca (vel. 0,4 × 0,35 cm). Površina gladka, temno sive barve, na zunanji strani ravna, na notranji neravna. Na ramenu okrašena z dvema vzporednima žlebova, nad njima s širi krat nažlebljeno valovnico. Vel. 3,9 × 2,9 cm, db. 0,45–0,7 cm, teža 8 g.

318 Sek. 1, kv. 20 in 17, jama SE 135/SE 136, št. risbe Ma147
Lonec – odlomek okrašenega ostenja, izdelan iz fino-zrnate lončarske gline z delci apnenca (vel. do 0,15 × 0,2 cm), nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka, neravna, na notranji strani posode zelo temno sive barve, na zunanji lisasta, sivo rjave do blede rjave barve. Okrašena z nažlebljeno valovnico. Vel. 3,1 × 2,5 cm, db. 0,6–0,7 cm, teža 6 g.

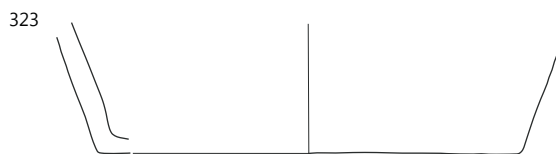
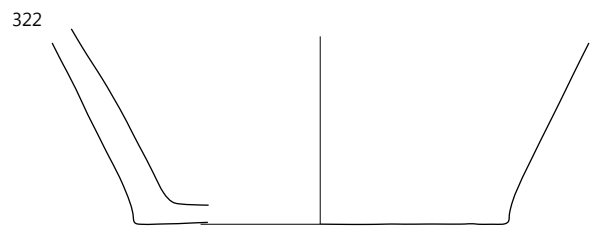
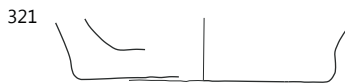
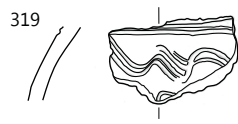
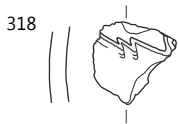
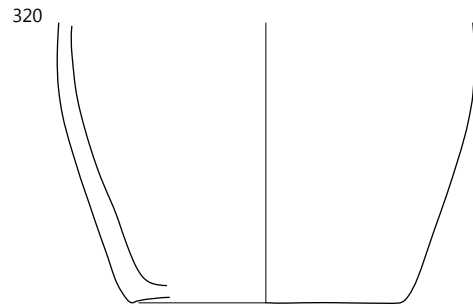
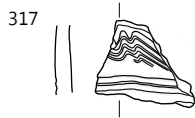
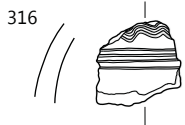
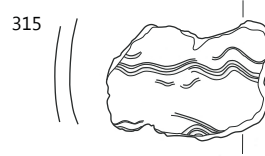
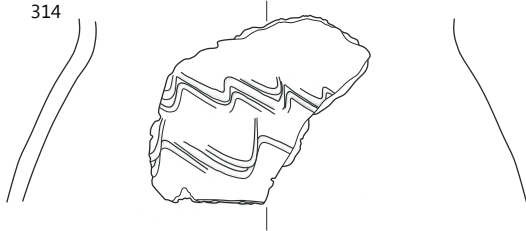
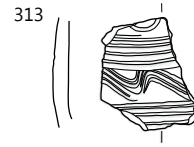
319 Sek. 1, kv. 20 in 17, jama SE 135/SE 136, št. risbe Ma190
Lonec – odlomek okrašenega ostenja, izdelan iz drobnozrnate lončarske gline z delci apnenca (vel. 0,1 × 0,1 cm), redukcijsko žgan. Površina gladka, temno sive barve, na zunanji strani ravna, na notranji neravna. Na ramenu okrašena z vzporednima žlebovoma, s štirikrat nažlebljeno valovnico in s posameznim žlebom v obliki valovnice (del večkrat nažlebljene valovnice?); luknjičava keramika. Vel. 5 × 3,6 cm, db. 0,5–0,6 cm, teža 14 g.

320 Sek. 1, kv. 20 in 17, jama SE 135/SE 136, št. risbe Ma114
Lonec – odlomek dna z ostenjem in največjim obodom, izdelan prostoročno iz grobnozrnate lončarske gline z delci apnenca (vel. do 0,2 × 0,2 cm), nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka in neravna, na notranji strani posode zelo temno sive barve, na zunanji blede rjave barve. Luknjičava keramika. Vel. 12,1 × 11,5 cm, pr. dna 9,5 cm, ohr. v. 11,1 cm, db. 0,6–1 cm, teža 151 g.

321 Sek. 1, kv. 20 in 17, jama SE 135/SE 136, št. risbe Ma113
Lonec – odlomek dna z ostenjem, izdelan prostoročno iz drobnozrnate lončarske gline z delci apnenca (vel. do 0,2 × 0,2 cm), nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka in lisasta, sive, zelo blede rjave in svetlo rdeče barve. Luknjičava keramika. Vel. 9,9 × 6 cm, pr. dna 9,5 cm, ohr. v. 2,5 cm, db. 0,9 cm, teža 92 g.

322 Sek. 1, kv. 20 in 17, jama SE 135/SE 136, št. risbe Ma177
Lonec – odlomek dna z ostenjem, izdelan prostoročno iz drobnozrnate lončarske gline z delci apnenca (vel. do 0,15 × 0,2 cm), nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka in neravna, na notranji strani posode rožnate barve, na zunanji lisasta, zelo blede rjave, blede rjave in temno barve. Luknjičava keramika. Vel. 10,3 × 9 cm, pr. dna 15 cm, ohr. v. 7,5 cm, db. 1 cm, teža 149 g.

323 Sek. 1, kv. 20 in 17, jama SE 135/SE 136, št. risbe Ma112 = Ma146
Lonec – odlomek dna z ostenjem, izdelan prostoročno iz drobnozrnate lončarske gline z delci apnenca (vel. do 0,1 × 0,2 cm), nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka in neravna, na notranji strani posode rdeče rumene barve, na zunanji lisasta, zelo blede rjave, sive in svetlo sive barve. Luknjičava keramika. Vel. 12,1 × 11,5 cm, pr. dna 9,5 cm, ohr. v. 11,1 cm, db. 0,6–1 cm, teža 76 g.

324 Sek. 1, kv. 20 in 17, jama SE 135/SE 136, št. risbe Ma182
Motek – ohranjena konična razširitev z valjastim osrednjim delom, izdelana prostoročno iz drobnozrnate lončarske gline z delci kremena (vel. do 0,2 × 0,1 cm). Površina gladka, neravna in lisasta, blede rjave in sive barve. Vel. 3,5 × 3,2 cm, pr. konične razširitve 3,4 cm, š. valjastega osrednjega dela 1,7–2,1 cm, teža 25 g.

325 Sek. 1, kv. 20 in 17, jama SE 135/SE 136, št. risbe Ma185

Odlomek ustja z ostenjem posode, izdelane prostoročno iz fino-zrnate lončarske gline z delci kremena (vel. do 0,35 × 0,3 cm), ohranjena konična razširitev z valjastim osrednjim delom, izdelana prostoročno iz drobnozrnate lončarske gline z delci kremena (vel. do 0,2 × 0,1 cm). Površina gladka, neravna in lisasta, rdečerrjave do sive barve. Vel. 3,8 × 3 cm, db. 0,85 cm, teža 11 g.

326 Sek. 1, kv. 20 in 17, jama SE 135/SE 136, št. risbe PN13
Odlomek ostenja steklene posodice iz svetlo zelenega stekla. Vel. 1,8 × 1,7 cm, db. 0,45 cm, teža 2 g.

327 Sek. 1, kv. 19 in 20, jama SE 101/SE 102, št. risbe Ma174
Lonec – odlomek okrašenega ostenja, izdelan iz fino-zrnate lončarske gline z delci apnenca, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka, na zunanji strani posode ravna, na notranji neravna in svetlo rjave barve. Okrašena z glavnikom, s štirimi vodoravnimi vrezi, pod njimi z girlandami. Luknjičava keramika. Vel. 5,6 × 5,8 cm, db. 0,8 cm, teža 32 g.

328 Sek. 1, kv. 19 in 20, jama SE 101/SE 102, št. risbe Ma172
Lonec – odlomek okrašenega ostenja, izdelan iz fino-zrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka, ravna in lisasta, sive do blede rjave barve. Na ramenih z glavnikom okrašena s trikratno nažlebljeno valovnico, nad njo s tremi vodoravnimi žlebovi. Rahlo luknjičava keramika. Vel. 6,7 × 5 cm, db. 0,55–0,75 cm, teža 30 g.

329 Sek. 1, kv. 19 in 20, jama SE 101/SE 102, št. risbe Ma171 = Ma173

Lonec – odlomek okrašenega ostenja, izdelan iz fino-zrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka, ravna in lisasta, temno sive, svetlo sive in rjave barve. Na ramenih okrašena s trikratno nažlebljeno valovnico. Rahlo luknjičava keramika. Vel. 10,3 × 6,7 cm, db. 0,65–0,75 cm, teža 53 g.

330 Sek. 1, kv. 19 in 20, jama SE 101/SE 102, št. risbe Ma1000
Fragmentirane kamnite žrmlje iz sivo rjavega kamna. Delovna površina ravna in umetno izglajena, drugod površina zaobljena, na grobo oklesana. Vel. 30 × 17 × 5,8 cm, teža 4252 g.

331 Sek. 1, kv. 3 in 4, jama SE 127/SE 128, št. risbe Ma108
Odlomek roba keramičnega predmeta, morda valjastega nastavka za meh, izdelan prostoročno iz grobnazrnate lončarske gline z delci keramike (vel. do 0,55 × 0,6), nepopolno oksidacijsko žgan. Površina groba, neravna in rdeče rjave do temno sive barve. Vel. 5,6 × 4,7 cm, pr. roba 9 cm, db. 1–1,2 cm, teža 53 g.

332 Sek. 1, kv. 3 in 4, jama SE 127/SE 128, št. risbe Ma105
Lonec – odlomek okrašenega ostenja, izdelan iz fino-zrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka, ravna in temno sivorjave barve. Okrašena s pasom vodoravnih žlebov, narejenih z glavnikom, po njim z nažlebljeno valovnico. Luknjičava keramika. Vel. 3,2 × 3,1 cm, db. 0,5 cm, teža 4 g.

333 Sek. 1, kv. 3 in 4, jama SE 127/SE 128, št. risbe Ma107
Lonec – odlomek okrašenega ostenja, izdelan prostoročno iz fino-zrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka, sive barve. Okrašena s poševnimi sekajočimi se vrezi, narejenimi z glavnikom. Vel. 3,6 × 2,4 cm, db. 0,55–0,7 cm, teža 9 g.

334 Sek. 1, kv. 3 in 4, jama SE 127/SE 128, št. risbe Ma106
Lonec – odlomek ustja z ostenjem, izdelan prostoročno iz fino-zrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgan. Ustje in vrat lonca dodelana na počasnem vreten. Površina gladka in lisasta, temno sive, sivorjave do rjave barve, na notranji strani posode neravna, na zunanji ravna. Luknjičava keramika. Vel. 7,3 × 10,7 cm, pr. u. 14,5 cm, ohr. v. 10,6 cm, db. 0,45–0,65 cm, teža 67 g.

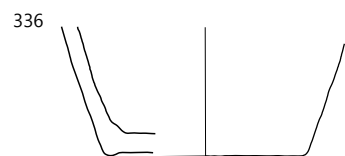
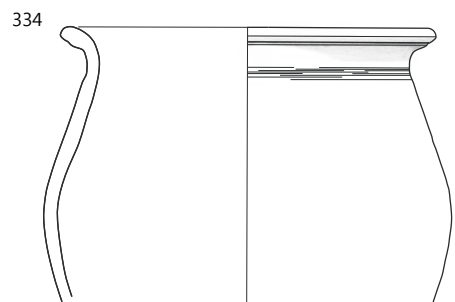
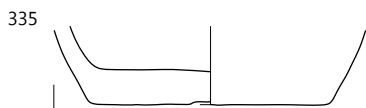
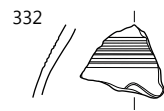
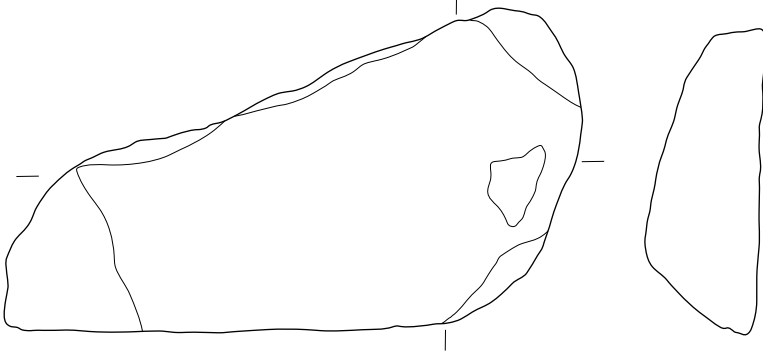
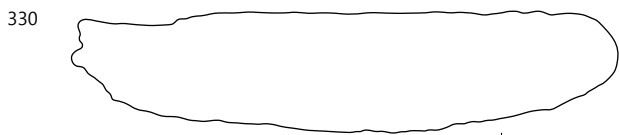
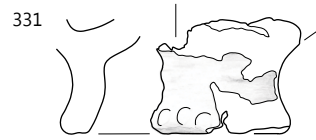
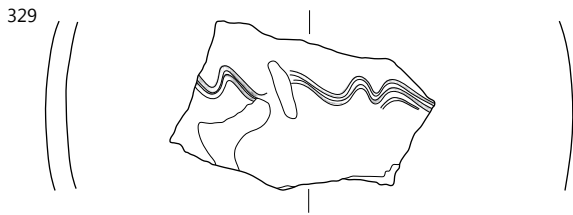
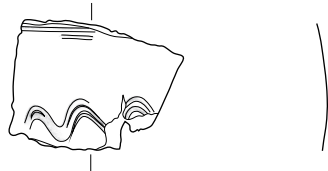
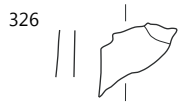
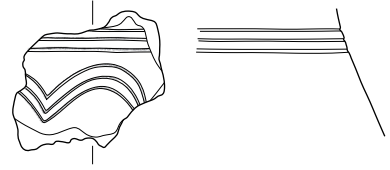

335 Sek. 1, kv. 3 in 4, jama SE 127/SE 128, št. risbe Ma109
Lonec – odlomek dna z ostenjem, izdelan na vrtenu iz fino-zrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka in lisasta, zelo temno sive, sivorjave do svetlo rjave barve. Na sredini dna posode odtis od podlage (počasnega vretena?). Luknjičava keramika. Vel. 3,6 × 2,4 cm, db. 0,55–0,7 cm, teža 9 g.

336 Sek. 1, kv. 19, jama SE 133/SE 134, št. risbe Ma159
Lonec – odlomek dna z ostenjem, izdelan prostoročno iz grobnazrnate lončarske gline z delci keramike (vel. do 0,3 × 0,2 cm), nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka, neravna in lisasta, temno sive, temno sivo rjave in rjave barve. Luknjičava keramika. Vel. 8,1 × 5,9 cm, pr. dna 7,7 cm, db. 0,55 cm, teža 54 g.

324–326 SE 135, 327–330 SE 101, 331–335 SE 127, 336 SE 133; 326 merilo 1:2, 330 merilo 1:4, ostalo merilo 1:3.

337 Sek. 1, kv. 19, jama SE 133/SE 134, št. risbe Ma160
Lonec – odlomek dna z ostenjem, izdelan prostoročno iz fino-
zrnate lončarske gline z delci keramike (vel. do 0,3 × 0,2 cm),
nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka, neravna in lisa-
sta, rjave in sive barve. Luknjičava keramika. Vel. 6,7 × 4,9 cm,
pr. dna 10,5 cm, db. 0,5 cm, teža 44 g.

338 Sek. 1, kv. 19, jama SE 133/SE 134, št. risbe Ma161
Lonec – odlomek ustja z ostenjem, izdelan na vretenu iz
finozrnate lončarske gline z delci apnenca, nepopolno oksi-
dacijsko žgan. Površina gladka, neravna, sive do rjave barve.
Luknjičava keramika. Vel. 5,2 × 2,1 cm, pr. u. 15 cm, db. 0,4 cm,
teža 8 g.

339 Sek. 1, kv. 19, jama SE 133/SE 134, št. risbe Ma162
Lonec – odlomek ustja z ostenjem, izdelan na vretenu iz
finozrnate lončarske gline z delci apnenca, nepopolno oksida-
cijsko žgan. Površina gladka, neravna in
lisasta, sive, temno sive, zelo blede rjave
in svetlo rdeče barve. Luknjičava kerami-
ka. Vel. 5 × 3,3 cm, pr. u. 13 cm,
db. 0,5 cm, teža 10 g.

340 Sek. 1, kv. 20 in 17, verjetno jama SE 135/SE 136
(prvotna oznaka SE 195/SE 196), št. risbe Ma175
Lonec – odlomek dna z ostenjem, izdelan prostoročno iz
drobnozrnate lončarske gline z delci apnenca (vel. do 0,2 ×
0,2 cm) in keramike (vel. do 0,4 × 0,5 cm), nepopolno oksi-
dacijsko žgan. Površina gladka in lisasta, sive, blede rjave in
rožnate barve. Luknjičava keramika. Vel. 14 × 8,1 cm, pr. dna
10,5 cm, ohr. v. 9,5 cm, db. 0,55–0,7 cm, teža 137 g.

341 Sek. 1, kv. 20 in 17, verjetno jama SE 135/SE 136
(prvotna oznaka SE 195/SE 196), št. risbe Ma176
Lonec – odlomek dna z ostenjem, izdelan na vretenu iz
drobnozrnate lončarske gline z delci apnenca (vel. do 0,2
× 0,2 cm), nepopolno oksidacijsko žgane. Površina gladka,
pretežno ravna in lisasta, zelo temno sive do blede rjave
barve. Na dnu ohranjen odtis podlage ob izdelavi na vretenu.
Luknjičava keramika. Vel. 6,3 × 5,7 cm, pr. dna 11 cm, ohr. v.
2,5 cm, db. 0,55–0,6 cm, teža 23 g.

342 Sek. 1, kv. 20 in 17, verjetno jama SE 135/SE 136
(prvotna oznaka SE 195/SE 196), št. risbe Ma178=179
Dva odlomka dna z ostenjem posode, izdelane na vretenu iz
drobnozrnate lončarske gline z delci apnenca (vel. do 0,15 ×
0,15 cm), nepopolno oksidacijsko žgane. En odl. je svetlo rjave
barve s sivo liso (prežgan), drugi temno sive barve. Površina je
gladka in ravna. Luknjičava keramika. Vel. 10,9 × 5 cm, pr. dna
11 cm, ohr. v. 4 cm, db. 0,6–0,8 cm, teža 85 g.

343 Sek. 2, kv. 77, jama SE 237/SE 238, št. risbe Ma266
Vijček, izdelan iz ostenja posode,
narejene na vretenu iz zelo finozrnate
lončarske gline. Površina vijčka je gladka,
ravna in rdeče rumene barve, robovi
grobo obdelani. Na eni ploskvi vijčka so
dobro vidne sledi ob izdelavi posode na
hitrem vretenu. Pr. 5,5 cm, db. 0,5 cm,
teža 23 g.

344 Sek. 2, kv. 77, jama SE 237/SE 238, št. risbe Ma280
Odlomek ustja z ostenjem posode, izdelane iz zelo finozrnate
lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane, redukcijsko
v končni fazi. Površina gladka, ravna in enotne temno sive
barve. Vel. 4,2 × 4 cm, ohr. v. 4 cm, db. 0,4 cm, teža 10 g.

345 Sek. 2, kv. 77, jama SE 237/SE 238, št. risbe Ma264
Odlomek ustja z ostenjem posode, izdelane na vretenu iz
zelo finozrnate lončarske gline, oksidacijsko žgane. Površina
gladka, ravna in rožnate barve; poškodovana. Morda del iste
posode kot G417. Vel. 4 × 1,9 cm, pr. u. 15 cm, ohr. v. 2,1 cm,
db. 0,4 cm, teža 17 g.

346 Sek. 2, kv. 77, jama SE 237/SE 238, št. risbe Ma269
Odlomek noge posode, izdelane prostoročno iz finozrnate
lončarske gline. Površina neravna, gladka in zelo temno sive
barve; precej razjedena. Vel. 4,3 × 1,8 cm, pr. noge 5,7 cm,
db. 0,35 cm, teža 5 g.

347 Sek. 2, kv. 77, jama SE 237/
SE 238, št. risbe Ma261=265
Lonec – rekonstruiran (ohranjena okoli
tretjina celotnega ustja z ost. posode
in večji del dna) – izdelan prostoroč-
no iz drobnozrnate lončarske gline z
delci kremena (vel. do 0,2 × 0,2 cm) in
apnenca (vel. do 0,2 × 0,2 cm), nepo-
polno oksidacijsko žgan. Površina glad-
ka, neravna in lisasta, svetlo rjave do
sive barve. Pr. u. 7,5 cm, pr. dna 5,5 cm,
v. 11,5 cm, db. 0,55–0,7 cm, teža 122 g.

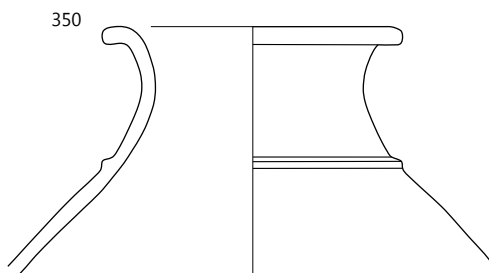
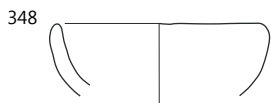
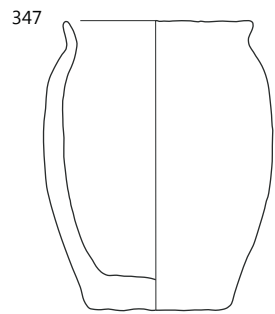
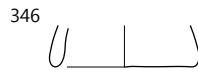
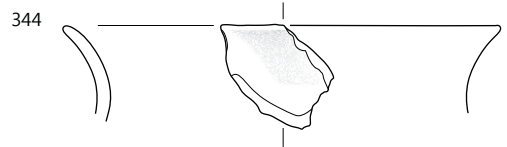
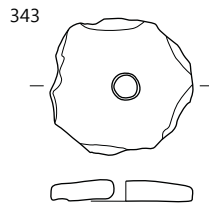
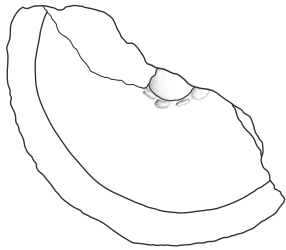
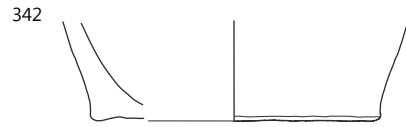
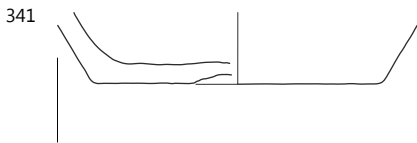
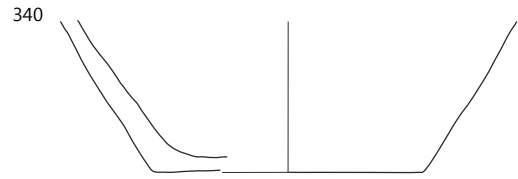
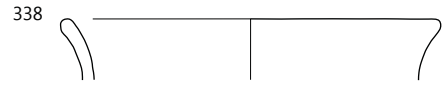
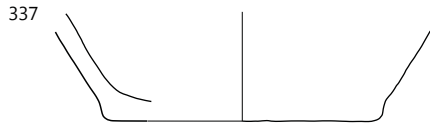

348 Sek. 2, kv. 77, jama SE 237/SE 238, št. risbe Ma263
Odlomek roba keramičnega predmeta, morda zajemalke,
izdelane iz finozrnate lončarske gline z delci kremena, nepo-
polno oksidacijsko žgane. Površina hrapava, ravna in sive do
rožnate barve; poškodovana. Vel. 4 × 2,9 cm, db. 0,5 cm,
teža 9 g.

349 Sek. 2, kv. 77, jama SE 237/SE 238, št. risbe Ma279
Odlomek dna z ostenjem posode, verjetno lonca, izdelane
prostoročno iz finozrnate lončarske gline z delci kremena (vel.
do 0,2 × 0,2 cm), redukcijsko žgane. Površina neravna, gladka
in zelo temno sive barve; vidni sledovi brisanja. Vel. 8,1 ×
3,9 cm, pr. dna 10,5 cm, ohr. v. 3,5 cm, db. 0,7 cm, teža 54 g.

350 Sonda 1, jama 2 (SE 02-112/113), št. risbe Ma270
Lonec – odlomek ustja z okrašenim ostenjem, izdelan iz zelo
finozrnate lončarske gline. Površina odl. je gladka, ravna in
enotne zelo blede rjave barve. Prvotna površina ni ohran-
jena. Na prehodu v vrat je bil lonec okrašen z vodoravnim
gladkim plastičnim rebrom. Pr. u. 12 cm, db. 0,55–0,7 cm,
teža 98 g.

⋮ 337–339 SE 133, 340–342 verjetno SE 135, 343–349 SE 237, 350 jama 2; merilo 1:3.

351 Sonda 1, jama 2 (SE 02-112/113), št. risbe Ma271

Odlomek dna z ostenjem posode, izdelane iz zelo fino-zrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane. Površina gladka in ravna, na notranji strani posode rožnate barve, na zunanji zelo temno sive barve. Vel. 7,6 × 5,3 cm, pr. dna 14 cm, db. 0,75 cm, teža 40 g.

352 Sonda 1, jama 2 (SE 02-112/113), št. risbe Ma273

Odlomek okrašenega ostenja posode, izdelane iz zelo fino-zrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane. Prvotna površina ni ohranjena. Površina odlomka je gladka, neravna, svetlo sive do zelo blede rjave barve. Okrašena je bila s snopi navpičnih vrezov. Vel. 4,1 × 4,9 cm, db. 0,4 cm, teža 12 g.

353 Sonda 1, jama 2 (SE 02-112/113), št. risbe Ma276

Lonec – odlomek ustja z okrašenim ostenjem, izdelan na vretenu iz drobnozrnate lončarske gline z belimi delci (apnenec). Površina odlomka je gladka, ravna in lisasta, svetlo rjave in temno sive barve. Na prehodu v vrat je bil lonec okrašen z vodoravnim žlebom. Vel. 5,3 × 3,3 cm, pr. u. 14 cm, db. 0,4–0,5 cm, teža 14 g.

354 Sonda 1, jama 2 (SE 02-112/113), št. risbe Ma269

Lonec – odlomek okrašenega ostenja, izdelan iz drobnozrnate lončarske gline z delci kremenca, oksidacijsko žgan. Površina gladka, ravna in enotne zelo blede rjave barve. Na ramenu je bil lonec okrašen z dvema pasovoma globokih vodoravnih žlebov in z vodoravnim pasom nažlebljene štirikratne valovnice. Okras je bil narejen z glavnikom. Vel. 5,3 × 3,7 cm, db. 0,55–0,7 cm, teža 19 g.

355 Sonda 1, jama 2 (SE 02-112/113), št. risbe Ma272

Skleda – odlomek ustja z ostenjem, izdelana na vretenu iz zelo fino-zrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgana, v končni fazi redukcije. Prvotna površina ni ohranjena. Površina gladka, ravna in enotne zelo temno sive barve. Vel. 10,1 × 7,6 cm, pr. u. 34 cm, db. 0,5 cm, teža 89 g.

356 Sonda 2, jama 15A (SE 02-218/219), št. risbe Ma208

Lonec – odl. vratu, izdelan na vretenu iz zelo fino-zrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka in ravna, na notranji strani posode enotne zelo temno sive barve, na zunanji pa lisasta, zelo temno sive in rjave barve. Vel. 3 × 2,7 cm, db. 0,3 cm, teža 9 g.

357 Sonda 2, v ruševinski plasti (SE 02-202?), št. risbe Ma178

Pokrov – odlomek ostenja z držajem, izdelan na vretenu iz fino-zrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka, ravna in sive do zelo blede rjave barve. Vel. 10,8 × 6,9 cm, db. 0,55 cm, teža 83 g.

358 Sonda 2, v nasipu nad sondo (SE 02-202?), št. risbe Ma210

Lonec – odlomek ustja z ostenjem, izdelan na vretenu iz zelo fino-zrnate lončarske gline, oksidacijsko žgan. Površina gladka, ravna in svetlo rdeče barve. Na ustju ima posoda utor za pokrov. Vel. 6,4 × 4,9 cm, pr. u. 18 cm, db. 0,25 cm, teža 19 g.

359 Sonda 4, prva kulturna plast (SE 02-202?), št. risbe Ma157

Lonec (rekonstruiran), izdelan na vretenu iz fino-zrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka in ravna, na notranji strani posode lisasta, rdeče rumene in črne barve, na zunanji pa enotne rdeče rumene barve. Pr. u. 12,3 cm, pr. dna 10 cm, v. 15,7 cm, db. 0,35 cm, teža 283 g.

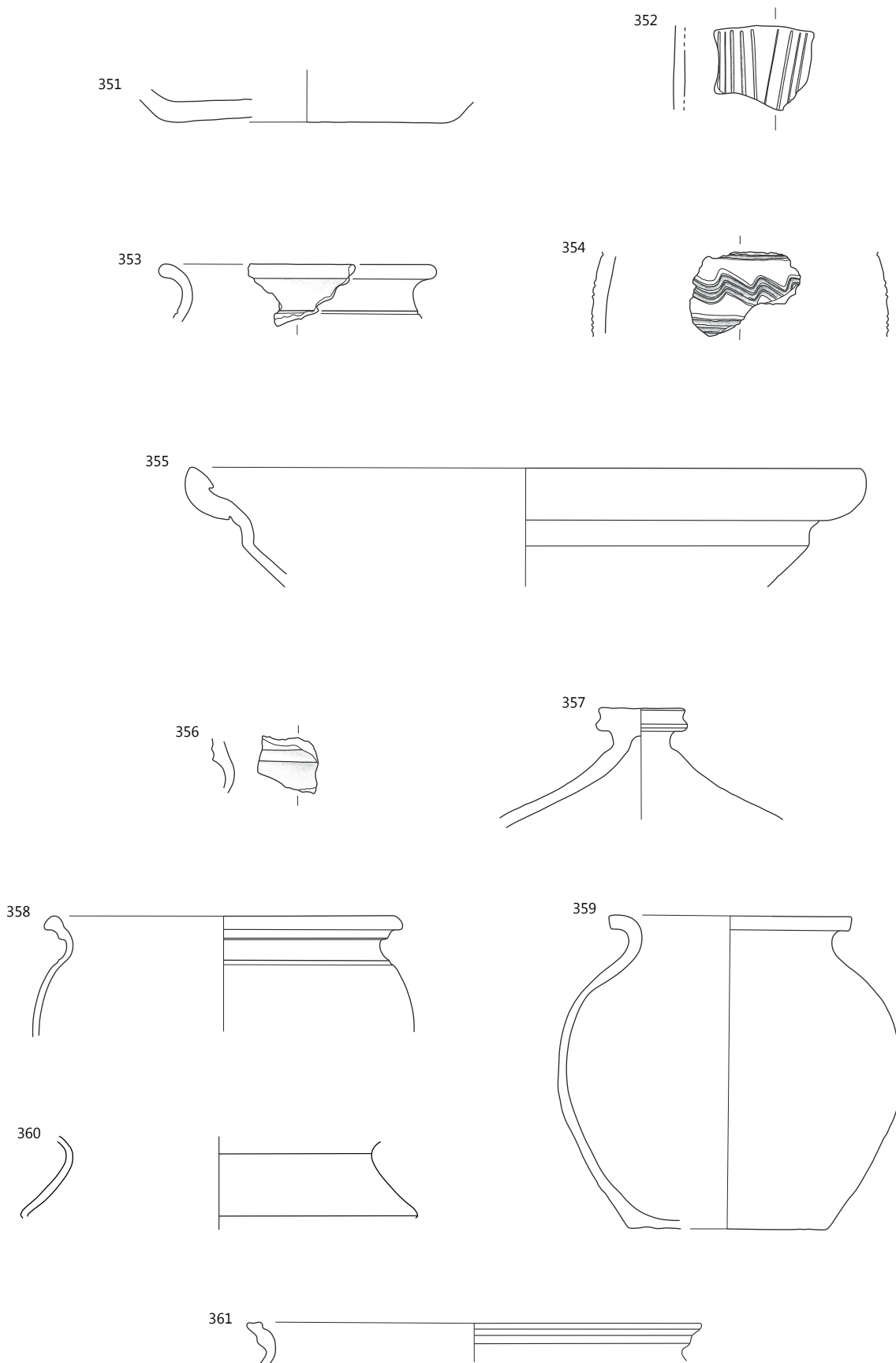

360 Sonda 4, neznan kontekst, št. risbe Ma167

Odlomek ostenja posode, izdelane na vretenu iz zelo fino-zrnate lončarske gline z delci kremenca, nepopolno oksidacijsko žgane. Površina ravna, na notranji strani posode gladka in enotne zelo temno sive barve, na zunanji pa hrapava in lisasta, sive do svetlo rdeče barve. Vel. 5,2 × 4,1 cm, pr. najv. ob. 20 cm, db. 0,3–0,55 cm, teža 18 g.

361 Sek. 3, kv. 89 in 90, jama SE 312/SE 313 (v sekundarni legi), št. risbe Ma305

Lonec – odlomek ustja z ostenjem, izdelan na vretenu iz fino-zrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka in lisasta, temno sive do rjave barve. Na ustju utor za pokrov. Vel. 3,9 × 2,3 cm, pr. u. 23 cm, db. 0,4 cm, teža 10 g.

351–355 jama 2, 356 jama 15a; 357 ruševinska plast (SE 02-202?), 358 nasip nad sondo 2 (SE 02-202?), 359 prva kulturna plast (SE 02-202?), 360 neznan kontekst, 361 SE 312; merilo 1:3.

362 V bližini najdišča (izkopavanja 2002), št. risbe Ma600
Železna uhata sekira z dolgim tulom. V. 16,1 cm, š. 8–11,7 cm,
db. 2,7 cm, teža 529 g.

363 Sek. 1, kv. 15, SE 174/SE 175 (neopisana in neoznačena),
št. risbe PN10

Fragment podolgovatega pravokotnega železnega predmeta,
pravokotnega preseka. Vel. 5,5 × 1,4 cm, db. 0,49 cm, teža 8 g.

364 Meljski hrib, ugreznjena pot, SE 06-005a, št. risbe
Ma2006_2

Lonec – odlomek ustja z okrašenim
ostenjem, izdelan na vretenu, iz drobno-
zrnate lončarske gline z delci kremena.
Površina gladka, neravna in lisasta, zelo
bledo rjave in zelo temno sive barve.
Na ramenu okrašena s poševnimi vrezi.

Vel. 5 × 4,1 cm, pr. u. okoli 23 cm, db. 0,75 cm, teža 23 g.

365 Meljski hrib, ugreznjena pot, SE 06-005a, št. risbe
Ma2006_1

Fragmentiran spodnji del posode z dnom, izdelane na
vretenu, iz fino-zrnate lončarske gline z belimi (apnenec?) in
črnimi (nezgorele organske primesi?) delci, redukcijsko žgane.
Površina gladka, ravna in enotne zelo temno sive barve.
Vel. pr. dna 14,5 cm, db. 0,8 cm, teža 214 g.

366 Meljski hrib, ugreznjena pot, SE 06-005b, št. risbe
Ma2006_11

Odlomek ustja z ostenjem posode, izdelane na vretenu, iz
fino-zrnate lončarske gline z delci kremena. Površina gladka,
ravna in temno sive barve, deloma razjedena in svetlo rdeče
rjave barve. Vel. 3 × 2,3 cm, pr. u. okoli 18 cm,
db. 0,3–0,35 cm, teža 7 g.

367 Meljski hrib, ugreznjena pot, SE 06-005b, št. risbe
Ma2006_12

Lonec – odlomek ustja z ostenjem,
izdelan na vretenu, iz fino-zrnate lon-
čarske gline z delci kremena (do 0,2
× 0,2 cm). Površina povsem gladka in
ravna, sive in svetlo rjave barve. Vel.

5,9 × 3,6 cm, pr. u. okoli 23 cm, db. 0,6 cm, teža 24 g.

368 Meljski hrib, ugreznjena pot, SE 06-005b, št. risbe
Ma2006_13

Odlomek dna z ostenjem posode, izdelane na vretenu, iz
fino-zrnate lončarske gline z delci kremena. Površina povsem
gladka, nekoliko razjedena in lisasta, svetlo sive, svetlo rjave in
svetlo rdeče barve. Vel. 9,5 × 7,8 cm, pr. dna okoli 12,5 cm,
db. 0,5 cm, teža 92 g.

369 Meljski hrib, ugreznjena pot, SE 06-005e, SE 06-005f
ali SE 06-005g, št. risbe Ma2006_5

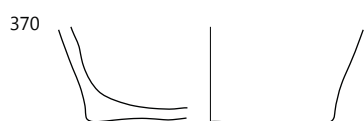
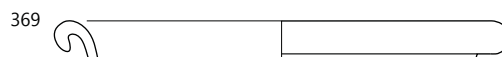
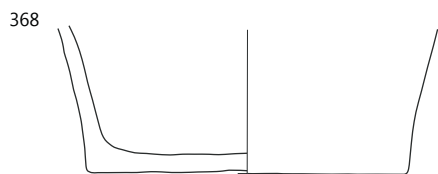
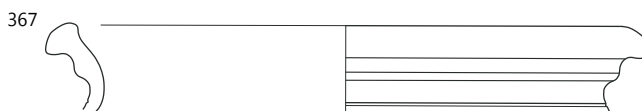
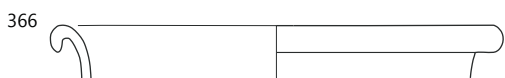
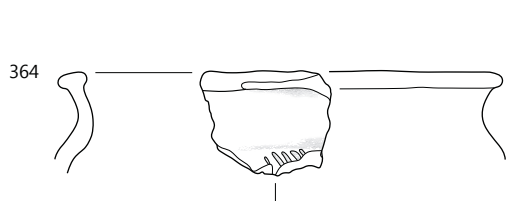
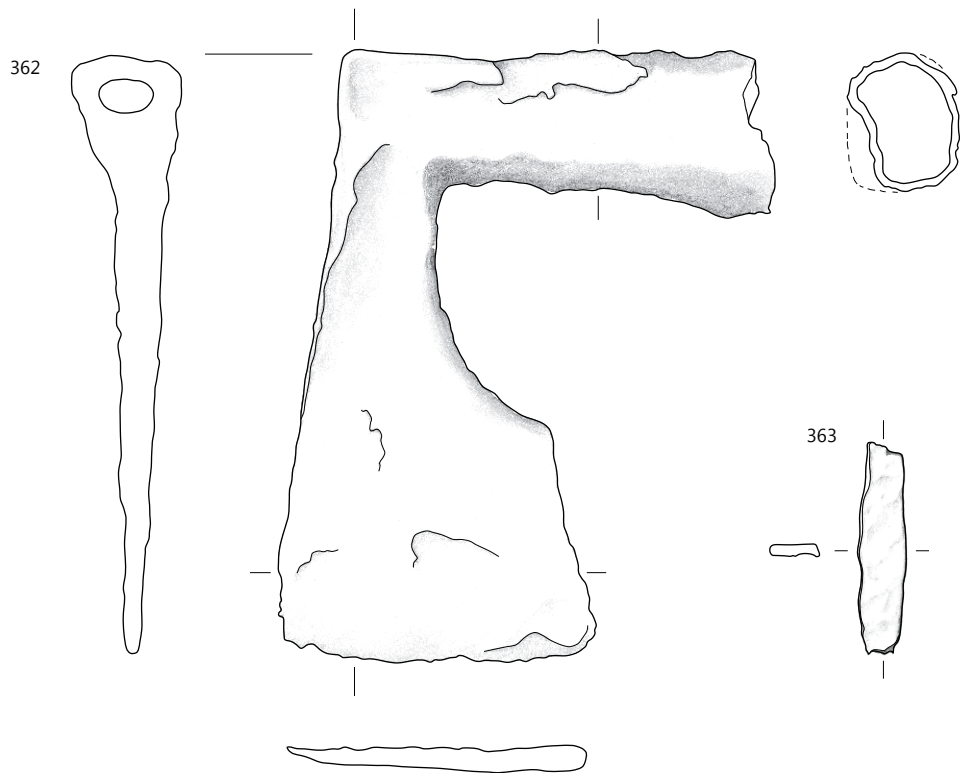
Odlomek ustja z ostenjem posode, izdelane na vretenu, iz
fino-zrnate lončarske gline. Površina gladka, ravna in temno
sive barve, deloma razjedena in svetlo rdeče rjave barve.
Vel. 4,5 × 2,1 cm, pr. u. okoli 18 cm, db. 0,35 cm, teža 9 g.

370 Meljski hrib, ugreznjena pot, SE 06-005e, SE 06-005f
ali SE 06-005g, št. risbe Ma2006_6

Odlomek dna z ostenjem posode, izdelane na vretenu, iz zelo
fino-zrnate lončarske gline. Površina gladka, ravna, na notranji
strani posode zelo temno sive barve, na zunanji svetlo rdeče
barve. Vel. 10,6 × 5,8 cm, pr. dna okoli 9,5 cm, db. 0,35 cm,
teža 70 g.

371 Meljski hrib, ugreznjena pot, SE 06-005a, št. risbe
Ma2006_7

Odlomek dna z ostenjem posode, izdelane na vretenu, iz fi-
nozrnate lončarske gline, oksidacijsko žgane. Površina povsem
gladka, ravna in enotne rožnate barve. Vel. 9,4 × 5,4 cm,
pr. dna okoli 10 cm, db. 0,45–0,5 cm, teža 73 g.

362 bližina najdišča, 363 SE 174, 364, 365 SE 06-005a, 366–368 SE 06-005b, 369, 370 SE 06-005e, SE 06-005f ali SE 06-005g, 371 SE 06-005a; 362, 363 merilo 1:2, ostalo merilo 1:3.

372 izkopavanja 2002, št. risbe Ma601

Železna podkev z gladkim robom, z ozobcema in žlebom za glavice šestih žeblijev. Luknje in ležišča za glave žeblijev v žlebu so pravokotne. Vel. 14 × 12 cm, teža 325 g.

373 Sek. 1, kv. 25, plast SE 145, št. risbe PN6

Keramična pipa v obliki palmete, izdelana v kalupu iz zelo finozrnate lončarske gline, oksidacijsko žgana, redukcijsko v končni fazi. Površina povsem gladka, ravna in zelo temno sive barve. Na njej napis proizvajalca: S. Seiler. Vel. 4,4 × 2,4 × 3,1 cm, teža 21 g.

374 Sek. 2, kv. 55, jama SE 2048/SE 2049, št. risbe PN25

Par uhanov iz bronaste žice okroglega preseka s stekleno jagodo (jagoda enega od uhanov manjka). Vel. žice 1,1 × 0,5 cm, vel. jagode 0,6 × 0,6 cm, pr. žice 0,03 in 0,08 cm, teža 2 g.

375 Sek. 1, SE 124, št. risbe Ma141

Lonec – odlomek ustja z ostenjem, izdelan na vretenu iz zelo finozrnate lončarske gline, redukcijsko žgan. Površina hrapava, ravna in zelo temno sive barve. Vel. 4,3 × 2,2 cm, pr. u. 17 cm, ohr. v. 2 cm, db. 0,4 cm, teža 7 g.

376 Sek. 1, kv. 15, SE 124, št. risbe Ma157

Odlomek držaja pokrova, izdelanega prostoročno iz finozrnate lončarske gline z delci kremenca (vel. do 0,3 × 0,3 cm), nepopolno oksidacijsko žganega. Površina gladka, neravna in rdeče barve. Vel. 3,7 × 3,5 cm, db. 0,5–0,8 cm, teža 36 g.

377 Sek. 2, kv. 37B, SE 123, št. risbe Ma2001

Odlomek ustja z ostenjem in delom ročaja posode, izdelane prostoročno iz finozrnate lončarske gline (redukcijsko žgana?). Površina neravna, temno sive barve; močno poškodovana. Vel. 3,5 × 3,6 cm, db. 0,4–0,6 cm, teža 12 g.

378 Sek. 2, kv. 37A, SE 123,

št. risbe Ma230

Skodelica (ohranjene približno polovica posode), izdelana prostoročno iz finozrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgana. Površina neravna, gladka in lisasta, zelo temno sive in rdečerjave barve. Pr. u. 10 cm, pr. dna 4,5 cm, v. 7,2 cm, db. 0,45–0,6 cm, teža 130 g.

379 Sek. 1, SE 123, št. risbe Ma121

Odlomek noge z dnom in ostenjem posode, verjetno skodele ali skodele, izdelane prostoročno iz finozrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgana. Površina neravna, gladka in lisasta, zelo temno sive do svetlo rdeče rjave barve; precej razjedena. Vel. 5,6 × 3,5 cm, pr. noge 7,5 cm, ohr. v. 3,3 cm, db. 0,7 cm, teža 33 g.

380 Sek. 2, kv. 37A, SE 123,

št. risbe Ma231

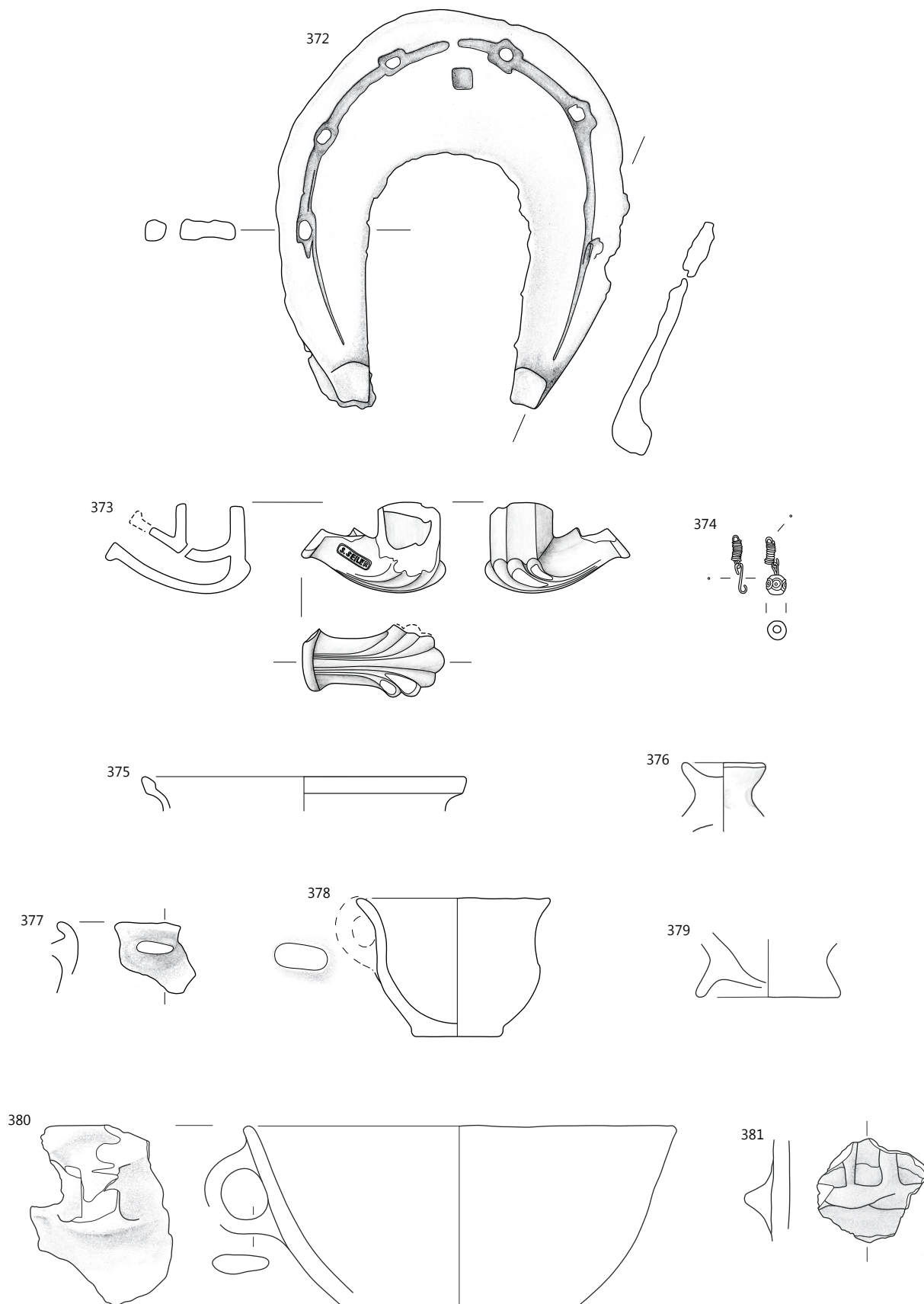
Skleda – odlomek ustja z ostenjem in ročajem, izdelana prostoročno iz finozrnate lončarske gline z delci keramike (vel. do 0,45–0,5 cm), nepopolno oksidacijsko žgana. Površina neravna, gladka in lisasta, zelo temno sive, svetlo rdeče rjave in temno rdečerjave barve; delno razjedena. Vel. 6,5 × 10,5 cm, pr. u. cca 22 cm, ohr. v. 9,3 cm, db. 0,65–0,8 cm, teža 223 g.

381 Sek. 2, kv. 54, SE 123, št. risbe Ma239

Odlomek okrašenega ostenja posode z držajem, izdelane prostoročno iz finozrnate lončarske gline z delci keramike (vel. do 0,2 × 0,2 cm), nepopolno oksidacijsko žgane. Površina ravna, rožnate do rdeče rumene barve; deloma razjedena. Nad držajem okrašena z navpičnima glatkima plastičnima rebroma. Vel. 5,8 × 4,9 cm, db. 0,8–0,9 cm, teža 37 g.

372 neznan kontekst, 373 SE 145, 374 SE 2048, 375, 376 SE 124, 377–381 SE 123; 372–374 merilo 1:2, ostalo merilo 1:3.

382 Sek. 2, SE 123, št. risbe Ma219

Odlomek okrašenega ostenja posode, izdelane prostoročno iz finožrnate lončarske gline z delci keramike (vel. do 0,5 × 0,5 cm), nepopolno oksidacijsko žgane. Na zunanji strani posode površina gladka, ravna in rdeče do sive barve, na notranji poškodovana, neravna, hrapava in svetlo sive barve. Okrašena s tremi vzporednimi vrezji. Vel. 5,5 × 6,2 cm, db. 0,6–0,7 cm, teža 30 g.

383 Sek. 2, SE 123, št. risbe Ma221

Odlomek ustja z ostenjem posode, izdelane prostoročno iz finožrnate lončarske gline z delci keramike (vel. do 0,1 × 0,2 cm), nepopolno oksidacijsko žgane. Površina gladka, ravna in lisasta, temno sive do blede rjave barve; na zunanji strani posode nekoliko razjedena. Vel. 4,8 × 7,2 cm, ocenjen pr. u. 29 cm, ohr. v. 5,8 cm, db. 1,1 cm, teža 53 g.

384 Sek. 2, SE 123, št. risbe Ma226

Skleda – odlomek ustja z ostenjem, izdelana prostoročno iz drobnozrnate lončarske gline z delci kremena (vel. do 0,2 × 0,3 cm) in keramike (vel. do 0,2 × 0,2 cm), nepopolno oksidacijsko žgana. Površina gladka, neravna, rdeče rumene barve; razjedena. Vel. 7,3 × 5,1 cm, pr. u. 29 cm, ohr. v. 6 cm, db. 1 cm, teža 55 g.

385 Sek. 2, SE 123, št. risbe Ma205

Odlomek ustja z okrašenim ostenjem posode, izdelane iz finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane. Površina gladka, ravna in rjave barve. Tik pod ustjem okrašena z vodoravnim nizom vtisnjenih podolgovatih jamic. Vel. 4,7 × 3,4 cm, ocenjen pr. u. 25 cm, db. 0,85 cm, teža 20 g.

386 Sek. 2, kv. 37B, SE 123, št. risbe Ma2000

Skleda – odlomek ustja z ostenjem, izdelana prostoročno iz finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgana. Površina gladka, neravna in rjave barve. Vel. 8,3 × 7,1 cm, pr. u. 31 cm, db. 0,8 cm, teža 63 g.

387 Sek. 2, SE 123, št. risbe Ma124

Pekva – odlomek vrha z ostenjem, izdelana prostoročno iz drobnozrnate lončarske gline z delci kremena (vel. do 0,6 × 0,5 cm), nepopolno oksidacijsko žgana. Površina hrapava, neravna in rdeče rumene do rumeno rdeče barve. Na vrhu pekve ohranjen prehod v ročaj ali držaj. Vel. 6 × 6,5 cm, pr. vrha 16 cm, ohr. v. 3,2 cm, db. 0,9–1,1 cm, teža 71 g.

388 Sek. 2, SE 123, št. risbe Ma125

Lonec – odlomek ustja z ostenjem in držajem, izdelan prostoročno iz drobnozrnate lončarske gline z delci kremena (vel. do 0,3 × 0,3 cm) in keramike (vel. do 0,5 × 0,4 cm), redukcijsko žgan. Površina neravna, gladka in zelo temno sive barve. Vel. 2,8 × 3,3 cm, db. 0,7 cm, teža 12 g.

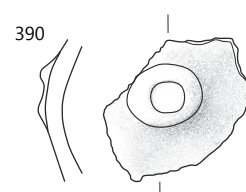
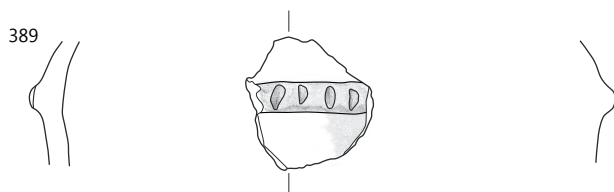
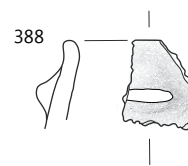
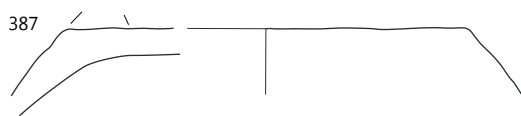
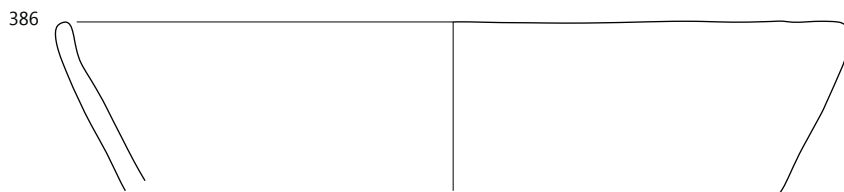
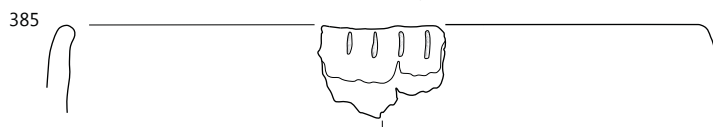
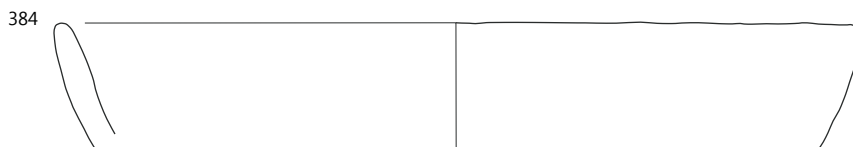
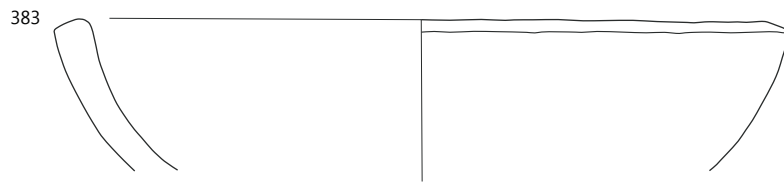
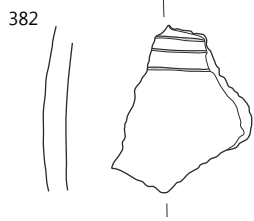
389 Sek. 1, SE 123, št. risbe Ma158

Odlomek okrašenega ostenja posode, izdelane prostoročno iz finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane. Površina gladka, neravna in rdeče barve. Okrašena z vodoravnim razčlenjenim plastičnim rebrom. Vel. 5 × 5,2 cm, db. 0,55–0,8 cm, teža 29 g.

390 Sek. 2, SE 123, št. risbe Ma229

Odlomek okrašenega ostenja posode, izdelane iz finožrnate lončarske gline, redukcijsko žgane. Površina gladka, ravna in zelo temno sive barve. Okrašena z okroglo nalepko z odtisom prsta. Vel. 5,7 × 4,9 cm, db. 0,55–0,6 cm, teža 32 g.

391 Sek. 1, kv. 36, SE 123, št. risbe Ma122

Skleda – odlomek ustja z ostenjem, izdelana prostoročno iz zelo finožrnate lončarske gline, redukcijsko žgana. Površina gladka, ravna in zelo temno sive barve. Vel. 3,2 × 2,6 cm, db. 0,45 cm, teža 7 g.

392 Sek. 1, kv. 19, SE 123, št. risbe Ma133

Prenosna pečka ali ognjišče – odlomek ustja z ostenjem in prehodom v nogo, izdelana prostoročno iz finožrnate lončarske gline z delci kremenca (vel. do 0,2 × 0,2 cm), redukcijsko žgana. Površina gladka, neravna in zelo temno sive barve. Na notranji strani posode zogleneli organski ostanki. Vel. 7,2 × 4 cm, pr. u. 32 cm, db. 0,8 cm, teža 40 g.

393 Sek. 1, SE 123, št. risbe Ma111

Odlomek ustja z okrašenim ostenjem posode, izdelane iz zelo finožrnate lončarske gline, redukcijsko žgane. Površina sive barve, gladka in ravna, deloma svetlikajoča se (ostanki grafitnega premaza?). Na vratu okrašena s plitvimi vodoravnimi kanelurami. Vel. 2,3 × 2,25 cm, pr. u. 17,5 cm, db. 0,4–0,5 cm, teža 3 g.

394 Sek. 2, SE 123, št. risbe Ma200

Odlomek okrašenega ostenja posodice, izdelane prostoročno iz zelo finožrnate lončarske gline, redukcijsko žgane. Površina povsem gladka, ravna in enotne zelo temno sive barve. Na ramenih okrašena s plitvimi rahlo poševnimi kanelurami, na prehodu v vrat z modeliranim rebrom, razčlenjenim s plitvimi ovalnimi jamicami. Vel. 2,9 × 2,7 cm, pr. u. 13,5 cm, ohr. v. 4,3 cm, db. 0,2–0,35 cm, teža 4 g.

395 Sek. 2, kv. 54, SE 123, št. risbe Ma238

Odlomek ognjiščne kože, izdelane prostoročno iz drobnozrnate lončarske gline z delci kremenca (vel. do 0,15 × 0,4 cm), nepopolno oksidacijsko žgane. Površina gladka, ravna in lisasta, rdeče rjave do sive barve. Na spodnjem robu sta ohranjeni dve globoki jamici. Prednja ploskev je okrašena z vodoravnim in navpičnim razčlenjenimi plastičnimi rebrom, eno navpično razčlenjeno plastično rebro je tudi na sredini stranskega roba kože. Vel. 5,5 × 4,7 cm, ohr. v. 5 cm, db. 2,1–3,8 cm, teža 98 g.

396 Sek. 2, SE 123, št. risbe Ma201

Odlomek pravokotnega držaja, verjetno pekve, izdelane iz finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane. Površina gladka, ravna in rjave barve. Vel. 3,8 × 4,1 cm, db. dr. 0,85 cm, teža 26 g.

397 Sek. 1, kv. 53, SE 123, št. risbe PN22

Vijček, izdelan iz finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina je slabo ohranjena, lisasta, sive in svetlo rdeče barve. Pr. 4,5 cm, v. 2,7 cm, pr. luknje 0,7–0,8 cm, teža 38 g.

398 Sek. 1, kv. 3 in 16, SE 123, št. risbe Ma131

Odlomek manjšega keramičnega predmeta z robom, morda zajemalke s polnim držajem, izdelane iz zelo finožrnate lončarske gline. Površina neravna, groba in lisasta, svetlo rdeče do temno rdeče sive barve. Vel. 6,1 × 4,45 cm, db. ost. 0,75 cm, db. ost. na mestu domnevnega dr. 1, 2 cm, teža 38 g.

399 Sek. 2, SE 123, št. risbe Ma208

Odlomek prežganega keramičnega svitka, izdelanega prostoročno iz zelo finožrnate lončarske gline. V obe ploskvi svitka so bile pred žganjem navrtane globoke jamice (tri so ohranjene na eni ploskvi, posamezna pa na drugi). Vel. 6,4 × 4,7 cm, ocenjen pr. 11 cm, ocenjen pr. luknje 3,5 cm, db. 4,2 cm, teža 133 g.

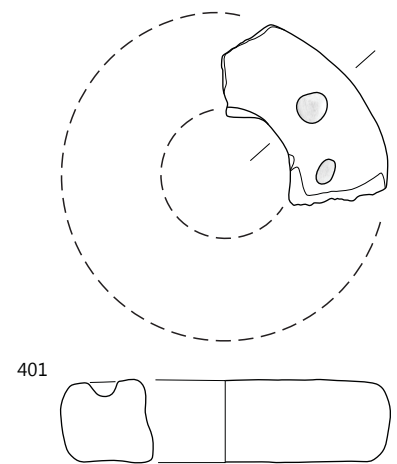
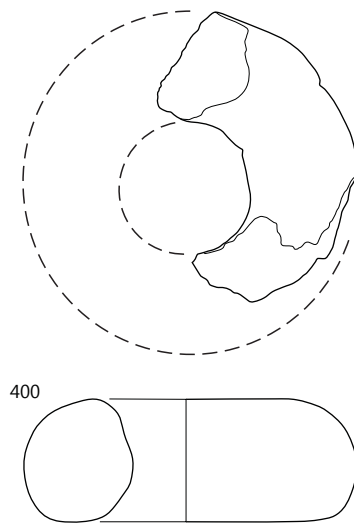
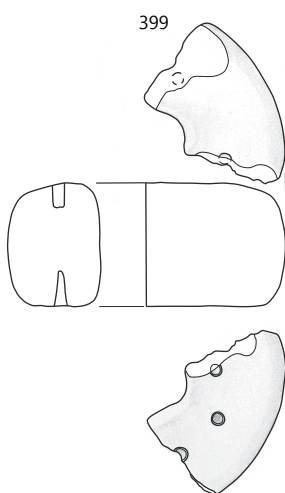
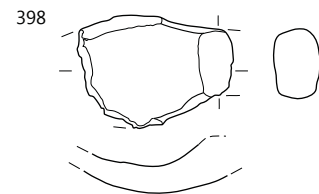
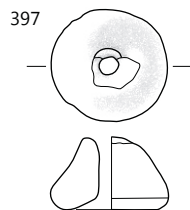
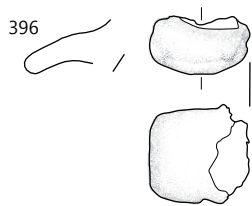
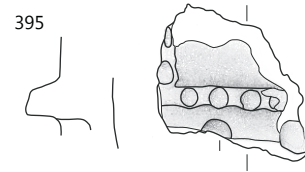
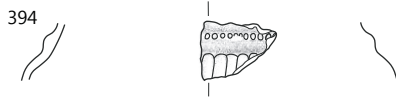
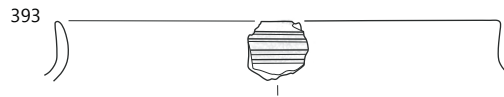
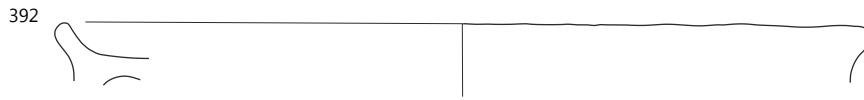
400 Sek. 1, kv. 3 in 16, SE 123, št. risbe Ma128

Odlomek keramičnega svitka, izdelanega iz finožrnate lončarske gline s posamičnimi večjimi kosi kremenca (vel. do 0,5 × 0,5 cm). Površina neravna in lisasta, rdeče do svetlo rdeče barve. Vel. 8,8 × 4,1 cm, pr. 14,5 cm, pr. luknje 6 cm, db. 4,9 cm, teža 144 g.

401 Sek. 2, kv. 35, SE 123, št. risbe Ma204

Odlomek keramičnega svitka, izdelanega iz zelo finožrnate lončarske gline s posameznimi delci keramike. Površina je večinoma neravna, hrapava in svetlo rdeče do rdeče barve. Na eni ploskvi svitka sta jamici globine do 0,6 cm. Jamice sta bili narejeni pred žganjem. Vel. odl. 7,9 × 3,8 cm, pr. 13 cm, pr. sredinske odprtine svitka 5,5 cm, db. 3,7 cm, teža 126 g.

402 Sek. 1, kv. 19, SE 123, št. risbe Ma136

Lonec – odlomek ustja z ostenjem, izdelan na vretenu iz zelo finožrnate lončarske gline. Površina je povsem gladka in enotne sive barve.

Sledovi izdelave na vretenu so vidni na zunanji in na notranji strani odlomka. Pr. u. 21 cm, ohr. v. 6,75 cm, db. ost. 0,45 cm, teža 67 g.

403 Sek. 1, SE 123, št. risbe Ma120

Odlomek ustja z ostenjem posode, izdelane na vretenu iz zelo finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane, redukcijsko v končni fazi. Površina gladka, ravna in temno sive barve; na notranji strani posode nekoliko razjedena. Vel. 7,5 × 2,9 cm, ocenjen pr. u. 21 cm, ohr. v. 2,5 cm, db. 0,5 cm, teža 18 g.

404 Sek. 1, kv. 17, SE 123, št. risbe Ma166

Lonec – odlomek ustja z ostenjem, izdelan na vretenu iz zelo finožrnate lončarske gline, redukcijsko žgan. Površina gladka, ravna in zelo temno sive barve. Luknjičava keramika. Vel. 4,3 × 1,8 cm, pr. u. 12,5 cm, ohr. v. 1,8 cm, db. 0,35 cm, teža 10 g.

405 Sek. 1, SE 123, št. risbe Ma118

Odlomek ustja z ostenjem posode, izdelane na vretenu iz zelo finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane, redukcijsko v končni fazi. Površina povsem gladka, ravna in temno sive barve. Vel. 4,3 × 3 cm, ocenjen pr. u. 23,5 cm, ohr. v. 2,9 cm, db. 0,6 cm, teža 10 g.

406 Sek. 2, kv. 55, SE 123, risbe Ma236

Lonec – odlomek ustja z ostenjem, izdelan na vretenu iz finožrnate grafitne lončarske gline, redukcijsko žgan. Površina deloma dobro ohranjena, gladka, ravna in temno sive barve, mestoma poškodovana in sive barve. Vel. 3,7 × 2,1 cm, pr. u. 13,5 cm, ohr. v. 2,2 cm, db. 0,45 cm, teža 8 g.

407 Sek. 1, kv. 38, SE 123, št. risbe Ma139

Lonec – odlomek ustja z okrašenim ostenjem, izdelan na vretenu iz finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane, redukcijsko v končni fazi. Površina gladka, ravna, na notranji strani posode sveto sive barve, na zunanji zelo temno sive. Ostenje pod ustjem nagubano. Vel. 4,5 × 4,4 cm, pr. u. 13,5 cm, ohr. v. 4,3 cm, db. 0,65 cm, teža 17 g.

408 Sek. 1, SE 123, št. risbe Ma140

Odlomek ustja z ostenjem posode, izdelane na vretenu iz zelo finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane, redukcijsko v končni fazi. Površina gladka, ravna in temno sive. Vel. 3,3 × 3 cm, pr. u. 13,5 cm, ohr. v. 3,8 cm, db. 0,65 cm, teža 10 g.

409 Sek. 1, kv. 52, SE 123, št. risbe Ma207

Lonec – odlomek ustja z ostenjem, izdelan na vretenu iz finožrnate grafitne lončarske gline, redukcijsko žgan. Površina gladka, ravna, temno sive barve. Vel. 4,5 × 4,4 cm, pr. u. 13,5 cm, ohr. v. 4,3 cm, db. 0,65 cm, teža 24 g.

410 Sek. 1, kv. 33, SE 123, št. risbe Ma110

Lonec – odlomek ustja z ostenjem, izdelan iz finožrnate grafitne lončarske gline, redukcijsko žgan. Površina sive barve, razjedena. Vel. 6,8 × 3,8 cm, db. 0,6 cm, teža 41 g.

411 Sek. 1, kv. 36, SE 123, št. risbe Ma142

Lonec – odlomek ustja z ostenjem, izdelan na vretenu iz zelo finožrnate grafitne lončarske gline, oksidacijsko žgan. Površina gladka in enotne sive barve. Vel. 8,2 × 3,5 cm, pr. u. 33,5 cm, ohr. v. 2,7 cm, db. ost. 0,55 cm, teža 51 g.

412 Sek. 1, kv. 34 in 35, SE 123, št. risbe Ma241

Lonec – odlomek dna z okrašenim ostenjem, izdelan iz finožrnate lončarske gline, redukcijsko žgan. Površina gladka, ravna, zelo temno sive barve. Na zunanji strani tik nad dnom navpični glavničast okras, na notranji zogleneli organski ostanki. Vel. 2,2 × 3,4 cm, ohr. v. 2,5 cm, db. 0,5 cm, teža 8 g.

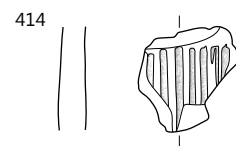
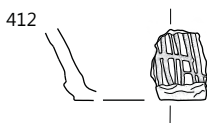
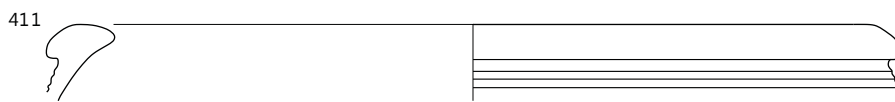
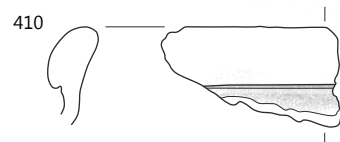
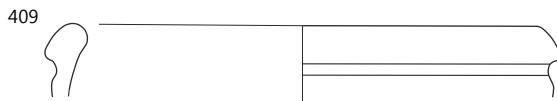
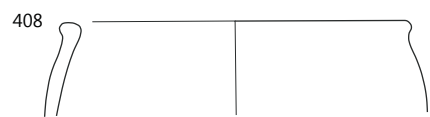
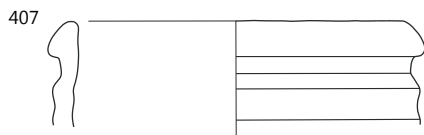
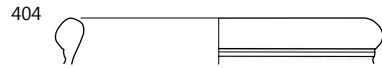
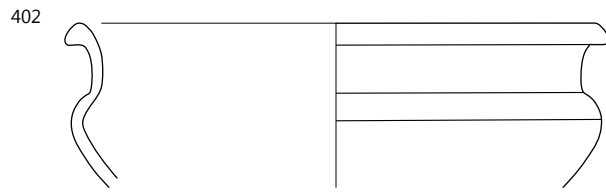
413 Sek. 1, kv. 36, SE 123, št. risbe Ma119

Lonec – odlomek dna z okrašenim ostenjem, izdelan iz finožrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgan, redukcijsko v končni fazi. Površina gladka, ravna, na zunanji strani posode enotne temno sive barve, na notranji lisasta, temno sive in rdeče sive barve. Vel. 5,1 × 2,9 cm, pr. dna 8,7 cm, ohr. v. 2,2 cm, db. 0,8 cm, teža 19 g.

414 Sek. 2, kv. 37B, SE 123, št. risbe Ma2003

Lonec – odlomek okrašenega ostenja, izdelan iz zelo finožrnate grafitne lončarske gline, oksidacijsko žgan, redukcijsko v končni fazi. Površina gladka, ravna in sive barve. Okrašena z navpičnim glavničastim okrasom. Vel. 3,8 × 3,8 cm, db. 1 cm, teža 16 g.

415 Sek. 2, kv. 55, SE 123, št. risbe Ma232

Odlomek dna z ostenjem posode, izdelane prostoročno iz fino-zrnate grafitne lončarske gline, redukcijsko žgane. Površina gladka, ravna, temno sive barve. Na zunanji strani tik nad dnom izboklina (prehod v gladko plastično rebro ali držaj?). Vel. 7,3 × 6,7 cm, ohr. v. 1,7 cm, db. 0,65 cm, db. izbokline 0,8 cm, teža 56 g.

416 Sek. 2, kv. 37B, SE 123, št. risbe Ma2002

Odlomek nagubanega ostenja posode, izdelane na vretenu iz zelo fino-zrnate lončarske gline, oksidacijsko žgane, redukcijsko v končni fazi. Površina pretežno gladka, ravna in sive barve, mestoma poškodovana in rdeče rjave barve. Vel. 3,5 × 3,9 cm, db. 0,35–0,9 cm, teža 9 g.

417 Sek. 2, kv. 55, SE 123, št. risbe Ma237

Odlomek ustja z okrašenim ostenjem posode, izdelane na vretenu iz zelo fino-zrnate lončarske gline z delci kremena (vel. do 0,2 × 0,2 cm), oksidacijsko žgane. Površina gladka, ravna in rožnate barve. Tik pod ustjem okrašena z dvema plitvima kanelurama. Vel. 5 × 2,2 cm, pr. u. 15 cm, ohr. v. 2,3 cm, db. 0,4 cm, teža 22 g.

418 Sek. 1, kv. 19, SE 123, št. risbe Ma132

Lonec – odlomek ustja z ostenjem, izdelana prostoročno iz fino-zrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka, neravna in lisasta, sive do sivorjave barve. Luknjičava keramika. Vel. 5,1 × 2,2 cm, pr. u. 29,5 cm, db. 0,55 cm, teža 7 g.

419 Sek. 1, kv. 19, SE 123, št. risbe Ma135

Lonec – odlomek ustja z okrašenim ostenjem, izdelan iz drobnozrnate lončarske gline z belimi delci (apnenec?). Površina neravna, a gladka in zelo blede rjave barve. V zgornjem delu ramen je bila posoda okrašena s trojno vodoravno vrezano valovnico (pravi vrez), pod njo s poševno valovnico; luknjičava keramika. Vel. 6 × 6,1 cm, pr. u. 16 cm, ohr. v. 4,8 cm, db. ost. 0,45 cm, teža 34 g.

420 Sek. 1, SE 123, št. risbe Ma104

Lonec – odlomek ustja z ostenjem, izdelan prostoročno, ustje dodelano na vretenu, iz fino-zrnate lončarske gline z delci apnenca, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina neravna, gladka in lisasta, temno sive do blede rjave barve. Vel. 6,2 × 5,7 cm, pr. u. 15,5 cm, ohr. v. 5,8 cm, db. 0,65 cm, teža 31 g.

421 Sek. 1, kv. 22, SE 123, št. risbe Ma143

Lonec – odlomek ustja z ostenjem, izdelan prostoročno iz fino-zrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka, ravna in sive do sivo rjave barve. Luknjičava keramika. Vel. 3,9 × 2,9 cm, ohr. v. 3,1 cm, db. 0,6 cm, teža 9 g.

422 Sek. 1, kv. 20, SE 123, št. risbe Ma123

Lonec – odlomek dna z ostenjem, izdelan prostoročno iz fino-zrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka, neravna in lisasta, sive do sivo rjave barve. Luknjičava keramika. Vel. 6 × 4,8 cm, pr. dna 11 cm, db. 0,95 cm, teža 38 g.

423 Sek. 2, SE 123, št. risbe Ma211

Lonec – odlomek ustja z ostenjem, izdelan na vretenu iz fino-zrnate lončarske gline, redukcijsko žgan. Površina gladka, ravna in temno sive barve. Luknjičava keramika. Vel. 3 × 2,3 cm, ohr. v. 2,2 cm, db. 0,45 cm, teža 6 g.

424 Sek. 2, SE 123, št. risbe Ma144

Odlomek ustja z ostenjem posode, izdelane na vretenu iz drobnozrnate lončarske gline, redukcijsko žgana. Površina ravna, hrapava in zelo temno sive barve. Vel. 2,7 × 2,2 cm, ohr. v. 2,1 cm, db. 0,35 cm, teža 7 g.

425 Sek. 3, kv. 124, SE 300, št. risbe Ma320

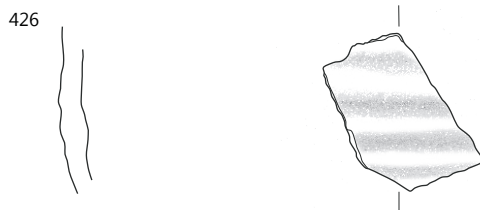
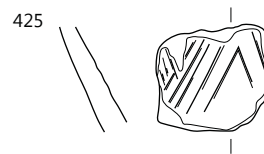
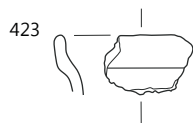
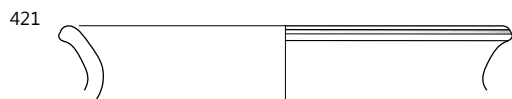
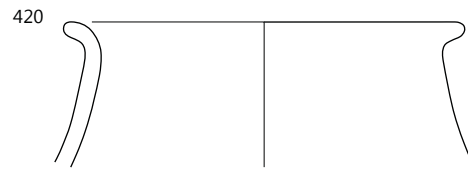
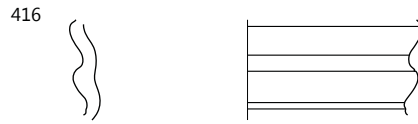
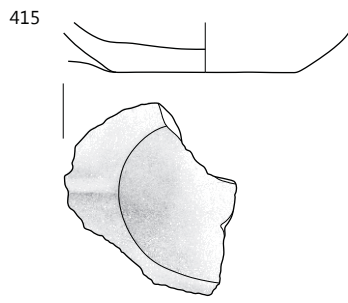
Lonec – odlomek okrašenega ostenja, izdelan na vretenu iz fino-zrnate grafitne lončarske gline, oksidacijsko žgan. Površina je enotne sive barve, deloma gladka, deloma pa razjedena in groba. Okras navpično grobo glavničenje po obodu posode. Vel. 5,8 × 4,7 cm, db. ost. 0,8 cm, teža 22 g.

426 Sek. 3, kv. 124, SE 300, št. risbe Ma332

Odlomek okrašenega ostenja pokalaste posode, izdelane iz zelo fino-zrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane, redukcijsko v končni fazi. Površina gladka in temno sive barve. Okrašena z vodoravnimi kanelurami. Vel. 4,9 × 6,4 cm, pr. ost. pod najširšem ob. okoli 28 cm, db. 0,65–1 cm, teža 37 g.

415–424 SE 123, 425, 426 SE 300; merilo 1:3.

427 Sek. 3, kv. 124, SE 301, št. risbe Ma355

Lonec – odlomek ostenja z največjim obodom, izdelan prostoročno iz finoizrnatne lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina poškodovana, zelo blede rjave do svetlo sive barve. Na najširšem obodu odebelitev, verjetno prehod v ročaj. Vel. 3,8 × 2,2 cm, db. 0,5–0,7 cm, teža 8 g.

428 Sek. 2, kv. 71, SE 301, št. risbe Ma259

Skleda – odlomek ustja z ostenjem, izdelana prostoročno iz drobnozrnate lončarske gline z delci keramike (vel. do 0,9 × 0,5 cm). Površina groba, razjedena in sive do sivorjave barve. Vel. 5 × 3,6 cm, pr. u. 21 cm, db. 0,2 cm, teža 10 g.

429 Sek. 2, kv. 70, SE 301, št. risbe Ma260

Lonec – odlomek ustja z ostenjem, izdelan prostoročno iz drobnozrnate lončarske gline z delci kremenca (vel. do 0,2 × 0,2 cm). Površina groba, razjedena in sive barve.

Vel. 3,4 × 3,6 cm, db. 0,55 cm, teža 10 g.

430 Sek. 2, kv. 69, SE 301, št. risbe Ma274

Lonec – odlomek ustja z okrašenim ostenjem, izdelan prostoročno iz drobnozrnate lončarske gline z delci kremenca (vel. do 0,2 × 0,3 cm), nepopolno oksidacijsko žgane, redukcijsko v končni fazi. Površina gladka in zelo blede rjave do sive barve, na zunanji strani poškodovana, na notranji še dobro ohranjena. Tik pod ustjem okrašena z okroglimi vtisnjenimi jamicami. Vel. 2,6 × 3,6 cm, db. 0,5 cm, teža 7 g.

431 Sek. 2, kv. 72, SE 301, št. risbe Ma267

Odlomek ustja z ostenjem posode, izdelane prostoročno iz zelo finoizrnatne lončarske gline, redukcijsko žgane. Površina gladka, sive barve. Vel. 4 × 2,4 cm, db. 0,45 cm, teža 5 g.

432 Sek. 2, kv. 73, SE 301, št. risbe Ma252

Lonec – odlomek ustja z ostenjem in delom ročaja, izdelan prostoročno iz finoizrnatne lončarske gline z delci keramike (vel. do 0,4 × 0,2 cm), nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka, ravna in zelo blede rjave barve. Vel. 4 × 3,9 cm, db. 0,85 cm, teža 19 g.

433 Sek. 3, kv. 93, SE 301, št. risbe Ma316

Odlomek ročaja posode, izdelane iz zelo finoizrnatne lončarske gline, redukcijsko žgane. Površina gladka, ravna in zelo temno sive barve. Vel. 4,2 × 3,4 cm, db. roč. 0,8 cm, teža 21 g.

434 Sek. 2, kv. 72, SE 301, št. risbe Ma268

Odlomek okrašenega ostenja pekve ali pokrova, izdelanega iz finoizrnatne lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žganega. Površina je groba, na zunanji strani ost. posode lisasta, svetlo rjave in sive barve, na notranji pa enotne zelo temno sive barve. Zunanjo stran krasita vodoravno in polkrožno razčlenjeno plastično rebro (motiv giralande?). Vel. 4 × 4,3 cm, db. ost. 1 cm, db. rebra 0,5 cm, teža 21 g.

435 Sek. 2, kv. 70, SE 301,

št. risbe Ma273

Fragmentiran terilni kamen iz sivo zelenega kamna. Na ohranjenem delu se ploskvi končujeta v grobo oblikovanem robu. Delovna površina ravna, rahlo izbočena in izgajena, spodnja pa ravna z blago vdolbino. Vel. 8,7 × 6,1 cm, db. 4 cm, teža 487 g.

436 Sek. 2, kv. 69, SE 301, št. risbe Ma258

Lonec – odlomek ustja z ostenjem, izdelan na vretenu iz zelo finoizrnatne grafitne lončarske gline, oksidacijsko žgan. Površina je enotne sive barve, deloma gladka, deloma pa razjedena. Pr. u. 19,5 cm, ohr. v. 2,7 cm, db. ost. 0,6 cm, teža 24 g.

437 Sek. 3, kv. 124, SE 301, št. risbe Ma364

Lonec – odlomek ustja z okrašenim ostenjem, izdelan na vretenu iz zelo finoizrnatne lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgan, redukcijsko v končni fazi. Površina gladka, ravna in sive barve; delno poškodovana. Pod ustjem okrašena z vodoravnima žlebovoma. Vel. 3,6 × 3,2 cm, ocenjen pr. u. 15,5 cm, ohr. v. 3,1 cm, db. 0,5 cm, teža 11 g.

438 Sek. 3, kv. 73, SE 301, št. risbe Ma253

Odlomek ustja z ostenjem posode, izdelane na vretenu iz zelo finoizrnatne lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane, redukcijsko v končni fazi. Površina gladka, ravna, temno sive barve. Vel. 2,6 × 2 cm, db. 0,35 cm, teža 5 g.

439 Sek. 3, kv. 75, SE 301, št. risbe Ma318

Lonec – odlomek okrašenega ostenja z zgornjim delom rame na in prehodom v vrat, izdelan iz finoizrnatne grafitne lončarske gline, redukcijsko žgan. Površina gladka in sive barve. Okrašena z navpičnim glavničastim okrasom. Vel. 2,3 × 2,1 cm, db. 0,6–0,7 cm, teža 4 g.

440 Sek. 3, kv. 73, SE 301, št. risbe Ma328

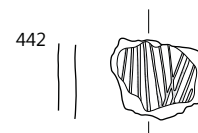
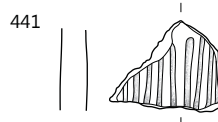
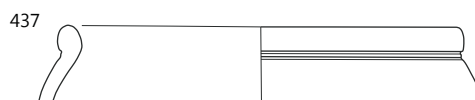
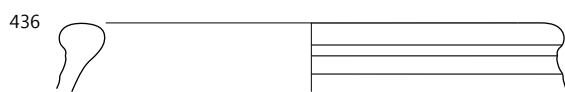
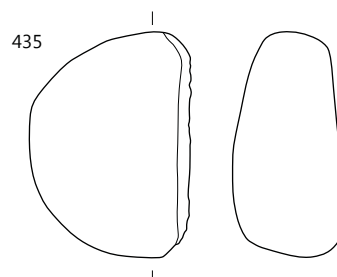
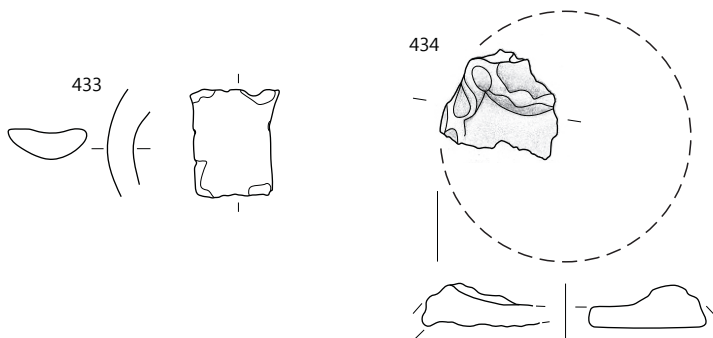
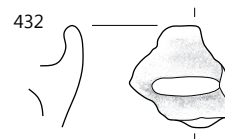
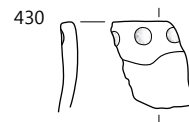
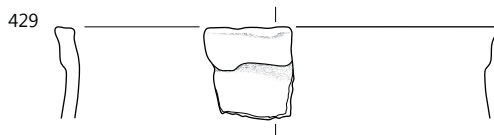
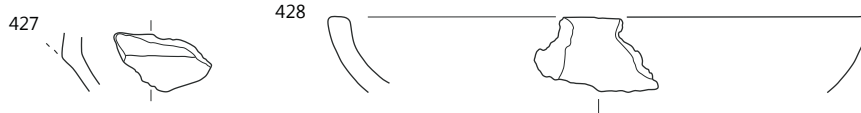
Lonec – odlomek okrašenega ostenja, izdelan iz finoizrnatne grafitne lončarske gline, redukcijsko žgan. Površina gladka, sive barve. Okrašena z navpičnim in rahlo poševnim glavničastim okrasom. Vel. 3,9 × 2,7 cm, db. 0,9–1,1 cm, teža 9 g.

441 Sek. 3, kv. 126, SE 301, št. risbe Ma344

Lonec – odlomek okrašenega ostenja, izdelan iz finoizrnatne grafitne lončarske gline, redukcijsko žgan. Površina gladka in enotne sive barve. Okrašena z navpičnim glavničastim okrasom. Vel. 4,4 × 3,5 cm, db. 0,9–1,1 cm, teža 14 g.

442 Sek. 2, kv. 73, SE 301, št. risbe Ma254

Lonec – odlomek okrašenega ostenja, izdelan prostoročno iz finoizrnatne lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka, na zunanji strani posode rjave in sivorjave barve, na notranji enotne sive barve. Okrašena z navpičnim glavničastim okrasom. Vel. 3,7 × 3,3 cm, db. 0,7–0,8 cm, teža 12 g.

443 Sek. 3, kv. 125, SE 301, št. risbe Ma341

Odlomek ustja z okrašenim ostenjem posode, izdelane na vretenu iz zelo fino-zrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane, redukcijsko v končni fazi. Površina gladka, ravna in temno sive barve. V spodnjem delu vratu okrašena z vodoravnim žlebom. Vel. 5,5 × 2,7 cm, db. 0,55 cm, teža 15 g.

444 Sek. 2, kv. 75, SE 301, št. risbe Ma251

Lonec – odlomek ustja z okrašenim ostenjem, izdelan iz fino-zrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina neravna, a gladka in zelo blede rjave do temno sive barve. Na ramenih je bil lonec okrašen s tremi vodoravnimi žlebovi, pod njimi pa s trojno, kratko nažlebljeno valovnico in s poševnim trojnim vrezanim cik-cakom; luknjičava keramika, ustje dodelano na vretenu. Vel. 8,1 × 6,5 cm, pr. u. 13 cm, ohr. v. 5,2 cm, db. ost. 0,5 cm, teža 45 g.

445 Sek. 1, kv. 19, jama SE 101/SE 102, št. risbe Ma164

Lonec – odlomek okrašenega ostenja, izdelan na vretenu iz fino-zrnate grafitne lončarske gline, redukcijsko žgan. Površina gladka, ravna in sive barve. Okrašena z navpičnim glavničastim okrasom. Vel. 6,3 × 6,8 cm, db. 0,7 cm, teža 28 g.

446 Sek. 1, kv. 19, jama SE 101/SE 102, št. risbe Ma163

Lonec – odlomek ustja z ostenjem, izdelan prostoročno iz drobnozrnate lončarske gline z belimi delci, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka in neravna, na notranji strani posode blede rjave barve, na zunanji temno sive. Luknjičava keramika. Vel. 6,8 × 6,4 cm, pr. u. 13 cm, db. 0,6 cm, teža 42 g.

447 Sek. 2, kv. 55, SE 2018, št. risbe Ma2052

Odlomek ustja z okrašenim ostenjem posode, izdelane prostoročno iz fino-zrnate lončarske gline. Površina neravna, gladka in zelo temno sive barve; razjedena. Okrašena z vodoravnim nizom vtisnjenih jamic, narejenih s prstom. Vel. 3,2 × 2,2 cm, db. 0,7 cm, teža 7 g.

448 Sek. 2, kv. 53, SE 2018, št. risbe Ma248

Odlomek noge z ostenjem posode (verjetno sklede ali skodele na nogi), izdelane prostoročno iz zelo fino-zrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane, redukcijsko v končni fazi. Površina gladka in ravna, na notranji strani posode svetlo sive barve, na zunanji temno sive. Vel. 7,6 × 6,3 cm, pr. noge 5,5 cm, ohr. v. 3,1 cm, db. 0,5–0,6 cm, teža 53 g.

449 Sek. 2, kv. 72, SE 2018, št. risbe Ma245

Odlomek ustja z ostenjem posode, izdelane iz fino-zrnate lončarske gline z delci keramike (vel. do 0,3 × 0,3 cm), nepopolno oksidacijsko žgane. Površina gladka, neravna, na notranji strani posode lisasta, rdeče rjave, rdeče rumene in svetlo sive barve, na zunanji enotne rjave barve. Vel. 4 × 4,3 cm, db. 0,7 cm, teža 16 g.

450 Sek. 2, kv. 53, SE 2018, št. risbe Ma247

Odlomek ostenja z ročajem posode, izdelane prostoročno iz fino-zrnate lončarske gline (nepopolno oksidacijsko žgana, redukcijsko v končni fazi?). Površina neravna, poškodovana in sive do temno sive barve. Vel. 6,8 × 4,2 cm, db. 0,5–0,7 cm, teža 63 g.

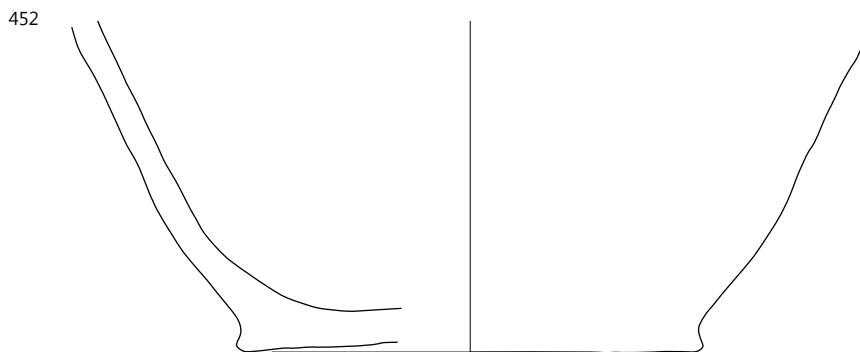
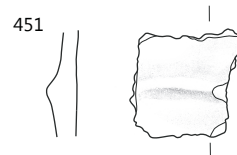
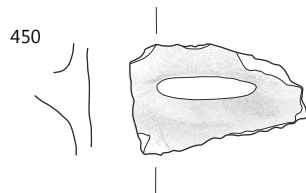
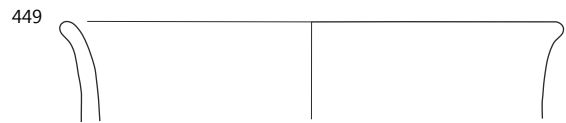
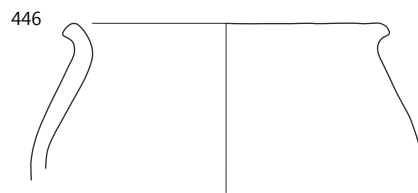
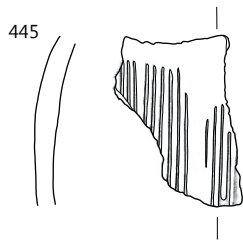
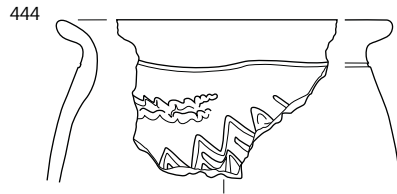
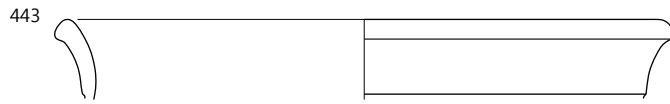
451 Sek. 2, kv. 54, SE 2018, št. risbe Ma2050

Odlomek okrašenega ostenja posode, izdelane iz fino-zrnate lončarske gline z delci keramike (vel. do 0,25 × 0,2 cm), nepopolno oksidacijsko žgane. Površina gladka, neravna, na notranji strani posode zelo temno sive barve, na zunanji rumeno rdeče barve. Okrašena z vodoravnim gladkim plastičnim rebrom. Vel. 3,7 × 4,2 cm, db. 0,55–0,7 cm, teža 21 g.

452 Sek. 2, jama SE 2077/SE 2078, št. risbe PN24

Odlomek dna z ostenjem večje hrambene posode, izdelane iz fino-zrnate lončarske gline s posameznimi večjimi delci keramike (vel. do 0,4 × 0,4 cm), nepopolno oksidacijsko žgane. Površina gladka, na notranji strani posode ravna, na zunanji neravna in lisasta, rdeče rjave, rdeče rumene, svetlo sive in temno sive barve. Pr. dna 15,8 cm, ohr. v. 13,1 cm, db. 1–1,1 cm, teža 1026 g.

443, 444 SE 301, 445, 446 SE 101, 447-451 SE 2018, 452 SE 2077; merilo 1:3.

453 Sek. 2, kv. 77, jama SE 245/SE 246 (recentna), št. risbe Ma257

Fragmentirana sekira iz zelo temno modro sivega do sivo zelenega kamna. Sledove brušenja imata obe ploskvi in ohranjen stranski rob. Čelo in oblo rezilo sta nalomljena. Ohr. dl. 8 cm, ohr. š. 5,2 cm, db. 1,8 cm, teža 150 g.

454 Sek. 3, kv. 126, SE 351, št. risbe PN15

Fragmentirana sekira iz zelo temno modro sivega do sivo zelenega kamna. Sledove brušenja imata obe ploskvi in oba stranska roba. Čelo je odlomljeno, oblo rezilo dobro ohranjeno. Ohr. dl. 4,2 cm, ohr. š. 1,2 cm, db. 0,8 cm, teža 13 g.

455 Sek. 3, kv. 109, SE 351, št. risbe Ma339

Lonec – odlomek ustja z ostenjem, izdelan prostoročno iz fino-zrnate lončarske gline. Površina povsem razjedena, groba, temno sive do sivorjave barve. Vel. 2,6 × 2,5 cm, ohr. v. 2,5 cm, db. 0,4 cm, teža 5 g.

456 Sek. 3, kv. 109, SE 351, št. risbe Ma323

Skleda – odlomek ustja z ostenjem, izdelana prostoročno iz fino-zrnate lončarske gline z delci keramike (vel. do 0,4 × 0,25 cm), nepopolno oksidacijsko žgana. Površina gladka, neravna in rjave barve. Vel. 3,2 × 2,6 cm, db. 0,65–0,75 cm, teža 9 g.

457 Sek. 3, kv. 109, SE 351, št. risbe Ma338

Lonec – odlomek ustja z ostenjem, izdelan prostoročno iz fino-zrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina groba (poškodovana), blede rjave do sive barve. Vel. 3,8 × 3,3 cm, ohr. v. 3,4 cm, db. 0,35 cm, teža 10 g.

458 Sek. 3, kv. 109, SE 351, št. risbe Ma337

Lonec – odlomek ustja z okrašenim ostenjem, izdelan prostoročno iz fino-zrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina groba (poškodovana) in blede rjave do sive barve. Pod ustjem okrašena z razčlenjenim plastičnim rebrom. Vel. 2,7 × 2,4 cm, ohr. v. 2,4 cm, db. 0,3 cm, teža 5 g.

459 Sek. 3, SE 351, št. risbe Ma351-2

Lonec – odlomek ustja z okrašenim ostenjem, izdelan prostoročno iz fino-zrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina poškodovana, neravna in sive do blede rjave barve. Ustje nazaj zavihano in prilepljeno ob ostenje. Pod ustjem okrogli vtisnjeni jamici. Vel. 2,3 × 2,1 cm, ocenjen pr. u. 14 cm, ohr. v. 2,1 cm, db. 0,4 cm, teža 3 g.

460 Sek. 3, SE 351, št. risbe Ma351-1

Lonec – odlomek ustja z okrašenim ostenjem, izdelan prostoročno iz fino-zrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina ravna in svetlo rdeče barve. Ustje odebeljeno, pod njem okrogli vtisnjeni jamici. Vel. 2,6 × 1,8 cm, db. 0,3 cm, teža 4 g.

461 Sek. 3, kv. 109, SE 351, št. risbe Ma321

Odlomek ustja z ostenjem posode, izdelane na vretenu iz zelo fino-zrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane, redukcijsko v končni fazi. Površina povsem gladka, ravna in sive barve. Vel. 4,6 × 3,1 cm, db. 0,5 cm, teža 17 g.

462 Sek. 2, kv. 71, SE 003, št. risbe Ma282

Skodelica – odlomek ustja z ostenjem in ročajem, izdelana iz zelo fino-zrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgana. Površina neravna, a gladka, deloma sive in deloma rjave barve. Pr. u. 7,7 cm, ohr. v. 3,8 cm, db. ost. 0,45–0,6 cm, db. roč. 0,55 cm, teža 22 g.

463 Sek. 2, kv. 75, SE 003, št. risbe Ma255

Odlomek ustja z ostenjem posode, izdelane na vretenu iz fino-zrnate lončarske gline, redukcijsko žgane. Površina gladka, ravna, sive barve. Vel. 2,5 × 2,2 cm, db. 0,4 cm, teža 3 g.

464 Sek. 2, kv. 72, SE 003, št. risbe Ma270

Odlomek keramičnega svitka, izdelanega iz zelo fino-zrnate lončarske gline. Površina neravna, hrapava in rdeče rumene barve. Na obeh ploskvah so v svitku luknje globine do 2,2 cm in db. do 0,4 cm (tri luknje so v celoti ohranjene, tri pa vidne v preseku na obeh odlomljenih delih). Luknje so bile narejene, preden je bil svitek žgan. Vel. odl. 7,5 × 4,7 cm, pr. 12 cm, pr. luknje sredinske odprtine svitka 3 cm, db. 4,65 cm, teža 151 g.

465 Sek. 3, kv. 92, SE 003, št. risbe Ma302

Odlomek dna z ostenjem posode, izdelane iz fino-zrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane. Površina neravna in groba, na zunanji strani ost. posode lisasta, svetlo sive, blede rjave in rdeče barve, na notranji pa enotne svetlo sive barve. Pr. dna 5,7 cm, ohr. v. 4,2 cm, db. ost. 0,6–0,8 cm, teža 82 g.

466 Sek. 3, kv. 90, SE 003, št. risbe Ma319

Lonec – odlomek okrašenega ostenja, izdelan iz fino-zrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina neravna, a gladka in sive barve. Na ramenih je bil lonec okrašen z nažlebljeno valovnico; luknjičava keramika. Vel. 5,6 × 4,5 cm, db. ost. 0,65 cm, teža 19 g.

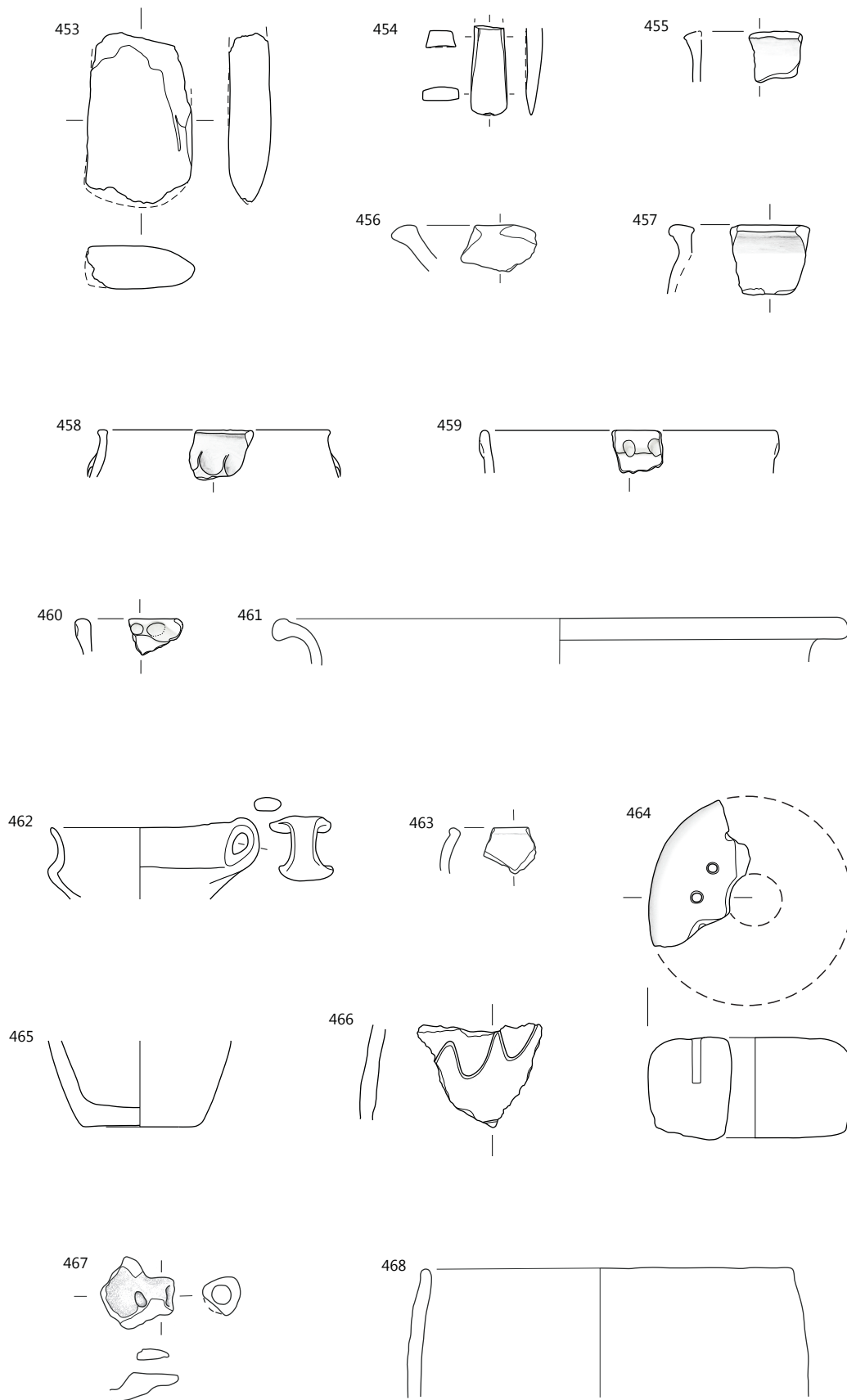
467 Sek. 2, kv. 39, SE 002, št. risbe Ma225

Zajemalka – odlomek recipienta z nastavkom za držaj v obliki dulca, izdelana iz zelo fino-zrnate lončarske gline nepopolno oksidacijsko žgana. Površina gladka, neravna in rdeče rumene barve. Na notranji površini bela usedlina. Vel. 3,4 × 3,4 cm, db. 0,6 cm, teža 11 g.

468 Sek. 2, kv. 39, SE 002, št. risbe Ma224

Odlomek ustja z ostenjem posode, izdelane iz drobnozrnate lončarske gline z delci kremena (vel. do 0,4 × 0,5 cm), nepopolno oksidacijsko žgane. Površina gladka, neravna in lisasta, rjave, rožnate in sive barve. Vel. 7,3 × 6,4 cm, ocenjen pr. u. 17,5 cm, db. 0,6 cm, teža 39 g.

453 SE 245, 454–461 SE 351, 462–466 SE 003, 467, 468 SE 002; merilo 1:3.

469 Sek. 3, kv. 87, SE 002, št. risbe Ma301

Lonec – odlomek ustja z ostenjem, izdelan na vretenu iz zelo fino-zrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgan, redukcijsko v končni fazi. Površina povsem gladka, sive barve. Na ustju utor za pokrov. Vel. 5,9 × 1,9 cm, pr. u. 21 cm, db. 0,5 cm, teža 26 g.

470 Sek. 3, kv. 108, SE 001, št. risbe Ma342

Skleda – odlomek ustja z ostenjem, izdelana prostoročno iz fino-zrnate lončarske gline z delci kremenca, nepopolno oksidacijsko žgana. Površina groba, razjedena in lisasta, svetlo sive, blede rjave in svetlo rdeče barve. Vel. 4,3 × 2,8 cm, pr. u. 11 cm, db. 0,6–0,7 cm, teža 8 g.

471 Sek. 3, kv. 108, SE 001, št. risbe Ma303

Odlomek nizke votle noge posode, izdelane iz drobnozrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgane. Površina je groba, razjedena in sivo rjave do sive barve. Pr. roba noge 9 cm, ohr. v. 3,9 cm, db. noge 12–1,6 cm, teža 110 g.

472 Sek. 3, kv. 126, SE 001, št. risbe Ma308

Lonec – odlomek ustja z okrašenim ostenjem, izdelan iz fino-zrnate lončarske gline. Površina je uničena, groba na otip in enotne sive barve. Pod izrazito odebeljenim ustjem je bila na površino posode nanescena plast gline, v njo pa so bile z blazinico prsta v vodoravnem nizu vtisnjene jamice (ohranjenih pet jamic). Pr. u. 21 cm, ohr. v. 4 cm, db. 0,4 cm, teža 18 g.

473 Sek. 2, kv. 71, SE 001, št. risbe Ma250

Skleda – odlomek ustja z okrašenim ostenjem, izdelana iz zelo fino-zrnate lončarske gline, redukcijsko žgana. Površina je povsem gladka in zelo temno sive barve. Okrašena je bila okrašena s poševnimi nizi vtisnjenih jamic narejenih s koleščkom, pod njim s koleščkastimi nizi vtisnjenih jamic v cik-caku in žigosanimi krožci. Vel. 2,6 × 2,6 cm, db. 0,4 cm, teža 3 g.

474 Sek. 3, kv. 126, SE 001, št. risbe Ma311

Lonec – odlomek ustja z ostenjem, izdelan iz fino-zrnate grafitne lončarske gline, redukcijsko žgan. Površina večinoma gladka, ravna in sive barve. Vel. 3,2 × 2,2 cm, db. 0,5 cm, teža 10 g.

475 Sek. 3, kv. 89, SE 001, št. risbe Ma317

Lonec – odlomek ustja z ostenjem, izdelan iz fino-zrnate grafitne lončarske gline, redukcijsko žgan. Površina gladka, ravna in sive barve. Vel. 8,3 × 3,1 cm, pr. u. 27 cm, db. 0,7 cm, teža 49 g.

476 Sek. 1, kv. 37, SE 001, št. risbe PN1

Vijček, izdelan iz dna posode. Zunanja in notranja stran dna ter posode še dobro vidni, robovi na grobo obtolčeni. Površina je sive barve; grafitna keramika. Pr. 4,7–4,8 cm, v. 0,85 cm, pr. luknje 1,1 cm, teža 28 g.

477 Sek. 3, kv. 108, SE 001, št. risbe Ma343

Lonec – odlomek okrašenega ostenja, izdelan prostoročno iz fino-zrnate lončarske gline z delci apnenca (vel. 0,1 × 0,1 cm), nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka, naravna in lisasta, rjave do temno sive barve. Okrašena z dvema trikratno vrezanima valovnicama. Vel. 4 × 3,7 cm, db. 0,5–0,65 cm, teža 9 g.

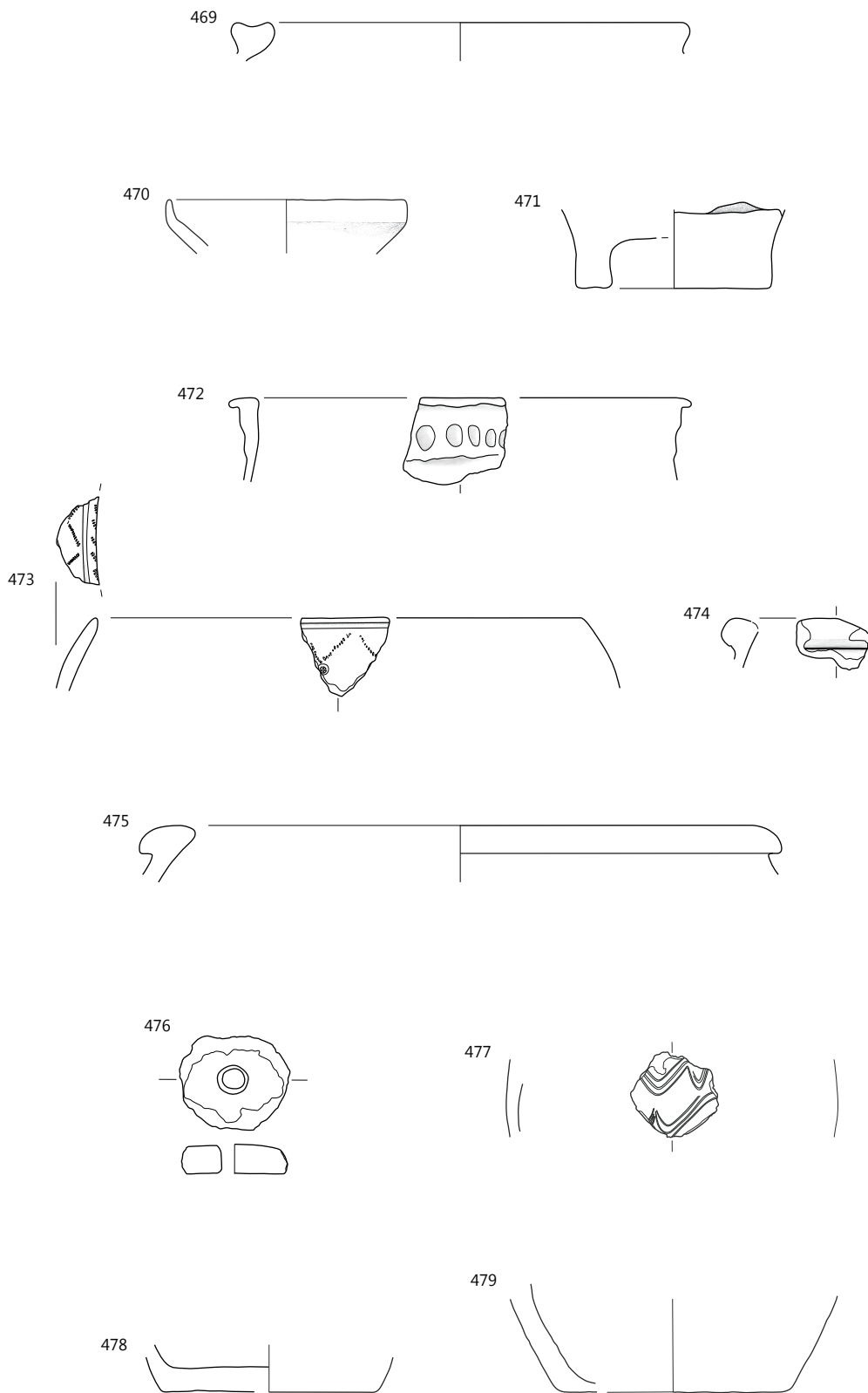
478 Sonda 3, neznan kontekst, št. risbe Ma130

Lonec – odlomek dna z ostenjem, izdelan iz fino-zrnate lončarske gline, nepopolno oksidacijsko žgan. Površina gladka, neravna in rdeče rumene do sive barve; luknjičava keramika. Vel. 5,2 × 5,1 cm, db. 0,75 cm, teža 36 g.

479 Sonda 4, plast pod novoveško cesto, št. risbe Ma166

Odlomek dna z ostenjem posode, izdelane iz drobnozrnate lončarske gline z delci kremenca (vel. 0,3 × 0,2 cm), nepopolno oksidacijsko žgane. Površina ravna in gladka, na notranji strani posode enotne zelo temno sive barve, na zunanji rdeče do sive barve. Vel. 7,8 × 3,1 cm, pr. dna 15 cm, db. 0,7 cm, teža 38 g.

⋮ 469 SE 002, 470–477 SE 001, 478 neznan SE, 479 plast pod novoveško cesto; 473 merilo 1:2, ostalo merilo 1:3.

